DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

ALİ CAN SEKMEÇ

TÜRK SİNEMASINDA AZINLIKLAR VE YABANCILAR

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://fantey.org

Kapak Foto: Türk ve Yunan filmcilerin İstanbul buluşması, 1963, Konçiyotis Film sahibi Aleko Sakellarios, Aliki Vuyuklaki, Bilsel Film sahipleri Özdemir ve Nüzhet Birsel

54
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
ANTALYA
FİLM FESTİVALİ FILM FESTIVAL
EKİM / OCTOBER 21-27, 2017

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

54
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
ANTALYA
FİLM FESTİVALİ FILM FESTIVAL
EKİM / OCTOBER 21-27, 2017

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Katkılarıyla

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

Sinema Genel Müdürlüğü

ANTALYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

ANSET

BU KİTAP 54. ULUSLARARASI
ANTALYA FİLM FESTİVALİ YAYINIDIR.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

Türk Sinemasında Azınlıklar ve Yabancılar

Kitabın Sahibi
ANSET Özel Sağlık ve Eğitim Kültür İnş. Tic. Ltd. Şti.

Kitabın Yazarı
ALİ CAN SEKMEÇ

Görsel Arşiv
ALİ CAN SEKMEÇ ÖZEL SİNEMA ARŞİVİ

Yayına Hazırlık
Clinart Stratejik Araştırmalar Sağlık Danışmanlık,
Organizasyon Yayıncılık Ltd. Şti.
+90 212 2915483

Görsel Yönetmen
Tuna Yıldırım

Baskı ve cilt:
BAŞAK MATBAACILIK
Tel: +90 (312) 397 16 17

1. Baskı
Ekim 2017

©2017 Ali Can Sekmeç (alicaksekmec@gmail.com)
©2017 ANSET Özel Sağlık ve Eğitim Kültür İnş. Tic. Ltd. Şti.

Bütün hakları mahfuzdur. Bu yayının tamamı veya bir bölümü yazarının izni olmaksızın basılamaz, fotokopi dahil hiçbir ortamda hiçbir yolla çoğaltılamaz. Bu yayında kullanılan tüm görsel malzeme ve bilgiler kitabın yazarı ALİ CAN SEKMEÇ'in özel arşivine ait olup, sadece bu yayında kullanılmak üzere izin verilmiştir. Bu yayın dışında, arşiv sahibinin izni alınmadan hiçbir suretle kullanılamaz.
EKİM 2017

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ALİ CAN SEKMEÇ

Türk Sinemasında Azınlıklar ve Yabancılar

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Anneme, Babama ve Giodvanni Scognamillo'ya...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İçindekiler

A

ACHİLLE PRİMAVERA / 17
ADOLF KÖRNER / 18
ADRİNE MURADYAN / 18
AGOP FINDIKYAN / 22
AĞAVNİ NECİP AĞRIMAN / 23
AHİLEA SEİS / 24
ALBERT BOSOY / 24
ALEKO ALEKSANDRU / 24
ALEKSANDROS ÇANGOPULOS / 26
ALEKSAN ALBOYACIOĞLU / 27
ALİKİ VUYUKLAKİ / 27
ALİN TAŞÇIYAN / 32
ALİS SERABYAN / 33
ANASTAS ANAS / 34
ANDREAS SİNANOS / 35
ANGELO KALFAPULO / 35
ANİ İPEKKAYA / 36
ANNA ANDRUSENKO / 37
ANNA MARİA ASLANOĞLU / 38
ANNA MARİYEVİÇ / 38
ANNİE BALL / 40
ANNİE GEELMUYDEN PERTAN / 42
ANTA TOROS / 44
ANTOİNE APOSTOLU / 45
APOSTOL ALEKSİYADİS / 47
ARA CİLACIYAN / 48
ARAKSİ HEBO / 48
ARAM DELİCE / 50
ARAM DİLBAR / 50
ARAM GÜLYÜZ / 50
ARAM HUGASYAN / 54
ARAM KESKİNAY / 56
AREN PERDECİ / 58
ARMAN GEVİK / 59
ARSEN BAHÇEOĞLU / 59
ARSEN GÜL / 59
ARŞAK BENLİYAN / 60
Dr. ARŞAVİR ALYANAK / 60
ARTAKİ CANDAN / 63
ARTO BERBERYAN / 64
ARTUN YERES / 65
ATİLLA ENGİN / 66
AYLA KARACA / 67
AYLİN ZOİ TİNEL / 70
AYUMİ TAKANO / 71
AZİZE EMİR / 71
AZNİF MINAKYAN / 73

B

BARBARA VALENTİN / 73
BARBRO KARABUDA / 74
BAYZAR FASULYECİYAN / 75
BEATRİS KALFAYAN / 76
BEDROS BALTAZAR / 76
DR. BEDROS ÇİÇEKCAN / 77
BEN HOPKİNS / 79
BERÇ ARMAN KÜRKÇÜYAN / 79
BERÇ GÜLER / 81
BERNARDO D'ANDRİA / 82
BEYK İMAMVERDİ / 83
Mlle BLANCHE / 85
BORİS TRAYANOV / 86

C

CARL MÖHNER / 86
CEM MOLVAN / 87
CEMŞİT ŞEYBANİ (Jamshid Sheibani) / 88
CHRİSTİNE HAYDAR / 90
CİHANGİR GAFFARİ / 91
CLAUDİA CARDİNALE / 94
COLİN MOUNİER / 95
CONİ KURTEŞOĞLU / 96
CONSTANTİN Y. COSTANOFF / 97
CÜCE SİMON / 98

D

DEMİR ÖZTÜRK / 99
DENİZ KIZI EFTELYA / 99
DENİZ TANYELİ / 101
DİAMANDİ FİLMERİDİS / 102
DİMİTRİ MERAVİDİS / 106
DİMİTRO LAYE / 106
DOMENİKO HANNA / 107

E

EDMUND PURDOM / 107
EFDAL ÇAKMAKİDİS / 108
ELİ MANGO / 108
ELİF OZANGİL / 108
ELİZA BİNEMECİYAN / 109
ERDOĞAN MİTRANİ / 111
ERİKA RAMBERG / 112
ERNST RİTTER VON THEUMER / 112

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ERNEST ROBERTS / 115
EROL ÖZLEVİ / 116
ESTELLA BLAİN / 116
EVA BENDER / 118
EVA PALMER / 120

F
FARİD ŞEWKİ / 122
FARUK ÖZAR / 123
FREDERİCK B. FORD / 124
FERDİNANT MANUKYAN / 125
FİGEN SAY / 130
FİLOTAS ÇANGOPULOS / 132
FLORENT HERRY / 132
FRANÇOİS COUTURİER / 133
FÜRUZAN (Fourouzan) / 134

G
GABRİEL MURADYAN / 136
GAVROŞ TOLAYAN / 136
GİLA BENEZRA / 136
GİOVANNİ SCOGNAMİLLO / 137
GİSELA DALİ / 141
GUİDO ZURLİ / 142
GUSTAV PAUKER / 144

H
HAİM VALANSİ / 144
HANNA SCHYGULLA / 144
HAYGUYİ TANİKYAN / 146
HAYK KİRAKOSYAN / 146
HAYKO CEPKİN / 147
HELENA ARTİNOVA / 148
HÜLYA ERSÖZ / 149
HÜMAYUN TEBRİZYAN / 149

İ
İLYA İLYADİS / 150
İLYA PENÇOĞLU / 151
İTALO MARTİNENGHİ / 153
İZAK BENARDETE / 154
İZAK DİLMAN / 154
İRAJ GHADERİ / 156

J
JACK BİÇAÇİ / 158
JAK ŞALOM / 158
JAN BRİNDİZİ / 159
JANET BARIŞ / 160
JANOS VARNAY / 161
JEAN-MARİE PALLARDY / 161
JEAN PAUL SERESİN / 161
JENYA GORDENSKAYA / 162
JİRAYR ÇARKÇI / 163
JOSEPH KOLARO / 164
JÜRGEN JÜRGES / 164

K
Madam KALİTEA / 167
KAMER SADIK / 167
KARLO KAPOÇELLİ / 169
KATYA LİNTA / 170
KENAN PARS / 170
KETY DALMAS / 174
KEVORK ALTINOK / 174
KEVORK MALİKYAN / 175
KEVORK TÜRKER / 175
KINAR SIVACIYAN / 176
KİKA POLY / 178
KİMON SPATHOPULOS / 179
KONSTANTİN MACAR / 180
KONSTANTİN PSARAS / 181
KOSTA KORTİDİS / 183
KRİTON İLYADİS / 184
KURT HALLEGGER / 188

L
LAZAR YAZICIOĞLU / 189
LEON SASON / 192
LİANE CONSOLE / 192
LUCİA VİOTTO / 192
LUİZA NOR / 193
LUSİN DİNK / 194

M
MAHA ABDÜLVAHAB / 194
MANAKİ KARDEŞLER / 195
MANASİ FİLMERİDİS / 197
MANUCHER VUSUG (MANOOCHEHR VOSSOOGH) / 200
MANUK MANUKYAN / 201
MARGARİT HALAÇYAN / 201
MARİA VİNCENT / 202
MARİKA KOTOPOULİ / 203
MARKO BUDURİS / 204
MARSEL D. KALVO / 211

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

MARYNA GORBACH / 211
MASİST GÜL / 212
MAURİCE MEA / 212
MELİNE PAPASYAN / 213
MEMDUH KARAKAŞ / 213
MİHAL SKARPEDİS / 215
MİKE RAFAELYAN / 218
MİRİ / 220
MİSAK TOROS / 221

N

NAKİ YURTER / 223
NANA ASLANOĞLU / 224
NASIR MALEK MOTTİE / 227
NATALİ YERES / 229
NATALİN SOLAKOĞLU / 230
NATHALIE LE GUAY / 230
NERGİS MOĞOL / 230
NERMİN ÖZSES / 232
NESİM BENCOYA / 234
NİÇA LİYANOS / 235
NİKO POLİAS / 235
NİKOLA PEROFF / 236
NİŞAN HANÇER / 237
NİŞAN ŞİRİNYAN / 241
NİŞANYAN / 242
NORAYR KASPER / 242
Dr. NUBAR BABAYAN / 243
NUBAR KAMÇILI / 244
NUBAR TERZİYAN / 246
NUVART SUAT / 251

O-Ö

OKSEN ŞAHİNYAN / 252
ONNİK BİNEMECİYAN / 252
ONNİK KALUSTYAN / 254
ONNİK NAZAR / 255
ONNO TUNÇ / 256
ORTANS KIVANÇ / 257
ÖZEN SERMET / 257

P

PANAYOTA / 259
PERUZ AGOPYAN / 259
PİVİO & ALDO D. SCALTZİ / 261
POLA MORELLİ / 261
POURİ BANAYİ / 262

R

REBEKKA HAAS / 266
RENA LUSİN BİTMEZ / 267
RENA VLAHOPULO / 267
RIZA FAZELİ / 268
ROBERT WİDMARK / 269
ROMİNA ÖZİPEKÇİ / 270
ROMİNA TERRY / 270
ROZALİ BENLİYAN / 271
ROZA FELEKYAN / 271
RUTH ELİZABETH / 272

S-Ş

SABBAH / 273
SABİNA DORANO / 273
SAMİ HAZİNSES / 275
SAMİRA TEVFİK / 279
SAMUEL MORDO / 280
SERGİO BERGONZELLİ / 281
SETA SERİLİ NİŞANYAN / 282
SEYFETTİN ŞEVKET / 282
SİGMUND WEİNBERG / 283
SİRANUŞ ALEKSANYAN / 287
SONİA VİVİANİ / 287
STAVRO YUANİDİS / 288
STEPAN MELİKYAN / 290
STEPAN ÖZÇETİNKAYA / 293
SUNA YILDIZOĞLU / 293
SYLVİA PENSES / 294
ŞAHAN HAKİ / 295
ŞAKE HALAÇYAN / 296
ŞEHPER KARAGÖZOĞLU / 297

T

TAKİ STİKOPULOS / 297
TAMER BALCI / 297
TANAŞ PETRİDİS / 299
TARUP (Taroub) / 301
TATSYANA TSVİKEVİC / 302
TENİ FİLMERİDİS / 303
THOMAS BALKENHOL / 304
TİTİ MERONİ / 304
TOROS KARABULUT / 304
TOTO KARACA / 305
TÜLİN ELGİN / 308

V-W

VAHRAM PAPAZYAN / 309
VAHRAM POLAT / 312
VASİL ANAS / 312
VİKTOR APALAÇİ / 313

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

VİKTOR EFENDİ BERTRAND / 313
VİKTORYA HAÇİKYAN / 315
VİRGİNİA BRUCE / 316
WİLMA ELLES / 317

Y

YASEMİN ALLEN / 318
YETVART HORHOR BERKSOY / 319
YETVART YERETZYAN / 319
YOAKİM FİLMERİDİS / 320
YORDAN ANAS / 322
YORGO BOZİS / 323
YORGO İLYADİS / 324
YORGO İSTAVRİDİS / 331
YORGO MAVROPSARİDİS / 332
YORGO SARİS / 332
YOSİ MİZRAHİ / 333
YURA NEGİZ / 334
YOUKİ YAMAMATO / 335

Z

ZARE BAHÇIVAN / 335
ZARE CİRİTYAN / 336
ZARUHİ DEĞİRMENCİ / 338
ZAVEN ÇİĞDEMOĞLU / 338
ZEPÜR HANIMYAN / 338
ZOZO DALMAS / 339

Kaynakçı / 342
Yazar / 343

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sunuş

1998'de başlamıştım onları araştırmaya... Türk sinema tarihinin önemli bir bölümünde, onların imzası vardı. Her türlü imkansızlığa ya da olumsuzluğa rağmen, emek vermişlerdi Türk sinemasına... Güzel anılarla donanmışlardı sinema hayatları boyunca... Ve doğal bir sonucun, unutulmuşluğun içine yuvarlanmışlardı. Böyle bir kitap hazırlamak fikri o zaman canlandı sinefil beynimde... Oturdum günlerce onların isimlerini toparladım. Sonra bir dedektif gibi peşlerine düştüm onların...

Araştırmalarım sırasında özellikle Rum ve Ermeni asıllı Türk sinemacılarının yaşayanlarıyla kimi zaman kendi evlerinde kimi zaman huzurevlerinde ya da farklı mekanlarda yüz yüze konuştum. Bir çeşit sözlü tarih çalışmasına dönüştü sohbetlerimiz... Bir kitapta toplanacaklarını duyduklarında gözyaşları karışmıştı sohbetlere... Tabii ölenlerin sayısı oldukça fazlaydı. Önce onları tanıyanları aradım. Eski arkadaşları üzerine bir çok bilgiler veren sinema emekçileriyle bir araya geldim. Notlar... Telefonlar... Adresler... ve en önemlisi anılar önüme serildi.

Ardından onların akrabalarını bulmak için çabaladım. Amerika, Brezilya, Kanada, Fransa, Yunanistan gibi ülkelere göç etmişlerdi zaman içinde. Onlarla aile büyükleri hakkında konuşmaya başladığım zaman duydukları heyecan görülmeye değerdi doğrusu... Ayrıca hala hayatta olup da Türkiye dışında yaşayanlar da vardı. İlerlemiş yaşlarına rağmen sinema heyecanlarını hala kaybetmemiş bu insanlar, biyografilerini hazırlamam konusunda bana çok yardımcı oldular.

Biyografi yazmak, belge ve bilgi ister. Bulunan belge ve bilginin karşılaştırması yapılmalı ve doğru olana ulaşılmalıdır. Ülkemiz bu konuda çok sağlam bir sicile sahip değil. Özellikle de sinema konusunda. Daha doğru dürüst toparlanamamış, bölük pörçük ve doğruluğu şüpheli bilgilerle dolu Türk sinema tarihi henüz yazılamamış-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ken, bu eser önemli bir boşluğu dolduracak elbette. Bu eser hazırlanırken, sona koyduğum kaynakçadan da anlaşılacağı üzere, bir çok bilgi kaynağıyla uzun zamanlar geçirdim.

Eserin yazımı sona erdiğinde, bir başka araştırmamla örtüştüğünü fark etmiştim. Türk sinemasından bir çok yabancı sinemacı da gelip geçmişti. Bunlarla ilgili topladığım bilgiler vardı. Onları da bu esere dahil ederek daha geniş bir kapsama ulaştırdım. "Azınlıklar ve Yabancılar" ilk kez böyle bir kitapta biyografileriyle yan yana geldi. Öylesine renkli bir ülkeler ve milletler mozaiği Türk sinemasına hizmet etmiş ki, kaleme alırken aldığım keyfi dilerim ilgilenenler de alır.

Batılı ülkelerin Türkiye'deki dini azınlıklar hakkındaki sert söylemlerine rağmen, Rumların, Ermenilerin, Yahudilerin her zaman içimizden birileri olduğu, bir çok yabancı sinemacıyla omuz omuza çalışıldığını ve Türk sinemasına sunulan katkıları gözler önüne seren bu eser, eminim bir çoklarını oldukça şaşırtacak. Özellikle de Türk sineması hakkında hiç bir bilgisi olmayan Batılıları... Türk sinemasının bugüne ulaşmasında katkıları yadsınamayacak kadar önemli olan bu insanların hayatta olanlarını selamlıyor, göçüp gidenleri saygıyla anıyorum...

Bu eseri hazırlarken değerli yardımlarını benden esirgemeyen bir çok sinema insanına çok şeyler borçluyum. Abdülgani Maraşlıoğlu, Adrine Muradyan, Agah Özgüç, Alis Serabyan, Ara Kürkçüyan (Berç Arman Kürkçüyan İçin), Aram Gülyüz, Aram Keskinay, Bijan Azadi, Burak Süme, Cem Kaya, Çiğdem Hanna (Domeniko Hanna-Dimitro Laye İçin), Eleni Valcis (Toma Balcı İçin), Erdoğan Esenboğa, Feliks Negiz (Yura Negiz İçin), Giovanni Scognamillo, Gülçin Üçer, Günyüz Demirhan, Hasan Saltık, Hrisula Buduris (Marko Buduris İçin), İlya Pençoğlu, İsmail Karataş (Mihal Skarpedis İçin), İvi Komninos (Kriton İlyadis İçin), Kenan Pars, Murat Kuru, Nadya Hugasyan (Aram Gugasyan İçin), Necdet Mahfi Ayral (Adolf Körner İçin), Necip Sarıcı, Nevin Dal (Manasi Filmeridis için), Niko İlyadis (İlya İlyadis İçin), Nubar Terziyan, Sabahattin Tulgar (Toma Balcı İçin), Şadan Kamil, Sırrı Gültekin, Ülkü Erakalın, Yılmaz Atadeniz ve Zeynep Atakan Özbatur'a gönül dolusu teşekkürler...

Ali Can Sekmeç
Beyoğlu / 10 Ekim 2017

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

54
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
ANTALYA
FİLM FESTİVALİ FILM FESTIVAL
EKİM / OCTOBER 21-27, 2017

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Başlarken

Türkiye'de sinema, kurulduğu günden bu güne kadar sayısız oyuncu, yönetmen, kameraman, senarist, sanat yönetmeni, müzisyen, kurgucu yetiştirmiştir. Osmanlının son döneminden, Cumhuriyet'in ilk yıllarına hatta 1950'li 60'lı yıllara kadar uzanan zaman diliminde, sinemanın her kolunda daha çok ülkemizde yaşayan azınlıkların aktif olduğu bir gerçektir. Türk sineması bununla yetinmemiş, gerek ortak yapım filmler ve gerekse solo çalışmalar için yurtdışından da bir çok sinema insanını ülkeye getirmiştir. Daha doğru bir söyleyişle Türk sineması, resmi 103, gayri resmi 121 yıllık geçmişiyle yerli ya da yabancı sayısız sinema insanına ev sahipliği yapmıştır.

Türk sinemanın ilk ustaları, genellikle ülkede yaşayan Rum, Ermeni, Yahudilerdi. Müslüman kadınların oyuncu olmalarının kabul görmediği sinemanın ilk yıllarında Rum ve Ermeni kökenli oyuncular kamera karşısına geçtiler. Zamanla Türk oyuncuların arasına karıştılar. Yeşilçam'ın olmazsa olmazı haline geldiler. Onlara, huysuz pansiyoncu, evin hizmetçisi veya komşu kadın olarak rastladık.

Sonra karakter oyuncusu oldular. Pola Morelli, Atina Ayla Karaca, Figen Say, Toto Karaca gibi unutulmaz oyuncuları oldu Yeşilçam'ın. Azınlık erkek oyuncular daha şanslıydılar. Onların rol seçenekleri daha fazlaydı. Kenan Pars, Sami Hazinses ve Nubar Terziyan, kötü adam, komik adam, amca, dayı olarak çıktılar seyirci karşısına... Hepsi de esas oğlanın çevresinde dört döndüler, onları adeta beslediler filmler boyunca...

Tabii işin teknik yönü de vardı. Azınlık sinemacıları Türk sinemasına bu yönden de destek verdiler. Bir çok Türk sinemacısının yetişmesine destek oldular. Yorgo ve Kriton İlyadis kardeşler, Yuvakim, Manasi ve Diamandi Filmeridis kardeşler, Kosta Psaras, Marko Buduris, Stavro Yuanidis, Aram Gülyüz, Artun Yeres, Mike Rafaelyan, Nişan Hançer, Zepür Hanımyan, Yorgo Bozis, Leon Sason, Jak Şalom, Alin Taşçıyan vs... gibi usta isimler, zaman

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

içinde bir çok yönetmen, kameraman, ses mühendisi, sanat yönetmeni, ışık şefi, kurgu yönetmeni sinema yazarı gibi elemanların yetişmesine katkı sağladılar.

Türk sinemasına hizmet etmiş Rum, Ermeni ve Yahudiler yanında bir de levantenler vardı. Sinemamızın kuruluş yıllarına emek veren Sigmund Weinberg bir levantendi. Ayrıca sanat yönetmeni Annie G. Pertan, dekor tasarımcısı Nikola Peroff, uzun yıllar reji asistanlığı yapan Jan Brindizi ve Türk sinemasını dünyaya tanıtmak için gönüllü büyük çaba harcayan usta kalem Giovanni Scognamillo birer levantendir.

Türk sineması tarihi boyunca bir çok co-production çalışmasına da girişmiştir. Gerek Avrupa ve gerekse Orta Doğu ülkeleri başta olmak üzere sayısız ortak yapıma kucak açmıştır. Bu filmlerle birlikte ülkemize gelen Aliki Vuyuklaki, Zozo Dalmas, Estella Blain, Hanna Schygulla, Kevork Malikyan gibi Avrupalı, Beyk İmamverdi, Cihangir Gaffari, Ferid Şevki, Nasır Malek Mottie, Pouri Banayi, Samira Tevfik gibi Ortadoğulu bir çok oyuncu ortak filmlerimizde başrol oynadılar.

Tabii bu co-production filmler aracılığıyla oyuncuların yanı sıra teknik sinema adamları da geldiler ülkemize. Barbro Karabuda, Ernest Ritter Von Theumer, Jürgen Jürges, Hayk Kirakosyan, Boris Trayanov, Florent Herry, Andreas Sinanos, Yorgo Mavropsaridis gibi bir çok yönetmen, kameraman, kurgu yönetmeni, ses operatörü gelip geçti Türk sinemasından. Ülkemize gelip de dönmeyenler oldu. Her ikisi de 35 yıldır ülkemizde yaşayan, artık bizden biri olan görüntü yönetmeni Colin Mounier ve kurgu yönetmeni Thomas Balkenhol gibi...

İşte bu eser sayıları 300'e ulaşan, Türk sinemasına hizmet etmiş, Rum, Ermeni, Yahudi, Levanten ve Yabancı oyuncular, yönetmenler, yapımcılar, görüntü yönetmenlerin, müzisyenler, sanat yönetmenleri, kurgucular ve daha bir çok sanatçı biyografik bir metinde ilk kez bir araya geldi... Yeni araştırmalara kapı açması dileğiyle...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ACHİLLE PRİMAVERA

Görüntü Yönetmeni...

Sinemaya 1933'te Mısır Kahire'de başladı. Mohammed Karim'in yönettiği "El Warda El Baida" ve İbrahim Lama'nın yönettiği "El Dahayat", melodramlarda görüntü yönetmeni olarak çalıştı. Bir çok Mısır filminde kurgu yönetmeni yada süpervizör olarak görev aldı. Achille Primavera, bir Mısır gezisi sırasında tanıştığı Ha-Ka Film sahibi Halil Kamil'in davetiyle 1946'da Türkiye'ye geldi. Aynı yıl Şadan Kamil'in yönettiği "Toros Çocuğu" adlı filmde görüntü yönetmeni olarak görev aldı. Ardından Refik Kemal Arduman ile birlikte senaryosunu yazdıkları "Büyük İtiraf" adlı dramda süpervizörlük yapan Primavera, 1947'de İtalya'ya gitti. 1952'de "Papà ti Ricordo" adlı dram filmden sonra görüntü yönetmenliğini bıraktı.

Achille Primavera, Turgut N. Demirağ ve Şakir Sırmalı, "Unutulan Sır" film seti, 1946

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ADOLF KÖRNER (1902 - ?)

Film yönetmeni

1902'de Çekoslovakya Prag'da doğdu. Küçük yaşlarda edindiği tiyatro sevgisi sonucunda, bunu meslek olarak yapmaya karar verdi ve Prag Devlet Konservatuarı'nda tiyatro eğitimi aldı. 1924'ten itibaren 8 yıl süreyle Viyana'da "Theatre an der Wien", Prag'da "Prager Stadtheater" ve Münih'te bir çok tiyatroda aktör olarak sahneye çıktı. Çeşitli komedi oyunlarında rol aldı. Adolf Körner, 1930'lu yılların başında sinema alanında oyunculuk yapmak üzere Amerika'ya gitti. Hollywood'da bazı küçük bütçeli komedi filmlerinde rol aldı fakat tutunamayınca tekrar Avrupa'ya döndü. 1935'te İtalya'ya giderek Roma'da kurulu Luigi Film Stüdyosu'nda çalışmaya başladı. Aynı tarihlerde film almak üzere sık sık İtalya'ya giden Ha-Ka Film Şirketi sahibi Halil Kamil ile tanışarak, yakın dostu oldu. Ondan aldığı teklif üzerine birlikte İstanbul'a geldi.

Yapımcı Halil Kamil, 1942'de Reşat Nuri Gültekin'in "Hülleci" adlı tiyatro oyununu "Duvaksız Gelin" adıyla film yapmaya karar verince yönetmenliği (muhtemelen ilk kez) Adolf Körner üstlendi. Adolf Körner, İstanbul Şehir Tiyatrosu'ndan Refik Kemal Arduman'ın yardımı ve reji asistanlığıyla filmi bitirdi. Fakat film polis sansürüne takılınca sinemaya çıkamadı. "Duvaksız Gelin", sonradan yönetmen Şadan Kamil tarafından, eski bir gelenek olan hülleciliğin modern Cumhuriyet Türkiye'sinde geçersizliğini anlatan sahnelerin çekilip eklenmesiyle ancak 1945 yılında vizyona çıktı.

Adolf Körner, 1942'de Ha-Ka Film Şirketi adına ayrıca Mahmut Yesari'nin eserinden "Sürtük" ve dönemin ünlü ses sanatçıları Malatyalı Fahri Kayahan ve Müzeyyen Senar'ın başrolünde yer aldığı "Kerem ile Aslı" adlı filmleri yönetti. Adolf Körner, bu filmlerin ardından sessiz bir şekilde Türk sinemasından uzaklaştı. Nedeni bugün dahi bilinmeyen bu durum karşısında bazı kaynak kişiler Adolf Körner'in tekrar Çekoslovakya'ya döndüğünü söylerken, diğer bazı kaynak kişiler ise 2. Dünya Savaşı'nın en yoğun günleri yaşanırken ülkesine dönmediğini, Adil Köknar adını alarak Türk vatandaşlığına geçtiğini, uzun yıllar Beyoğlu Elhamra Sineması'nda gişe memurluğu yaptığını ve 1960'lı yılların sonunda İstanbul'da yaşama veda ettiğini belirtmektedir.

ADRİNE MURADYAN (1926 - 2006)

Kurgu yönetmeni...

1926'da İstanbul'da doğdu. Doktor bir babanın kızı olan Adrine Muradyan, Ermeni İlkokul ve İtalyan Kız Orta Okulu'nu bitirdi. Sinemaya 1945'te Halil Kamil Film Stüdyosu'na girerek başladı. Burada kısa zamanda film kurgusu yapmayı öğrendi. Aynı

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Adolf Körner, Faruk Kenç ve Refik Kemal Arduman, Halil Kamil Film Stüdyosu bahçesinde, Şişli, 1942

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yıl Necip Erses'in Ses Film Stüdyosu'na geçti. Necip Erses'ten senkron yapmayı öğrendi. Stüdyoda az sayıda yerli film yanında daha çok Amerikan, Mısır ve Meksika filmlerinin senkron kurgusunu yaptı. 1950'de Turgut Demirağ'ın And Film Stüdyosu'na giren Adrine Muradyan burada üç yıl süreyle daha çok And Film'in yapımcılığını üstlendiği yerli filmlerde çalıştı.

1953'te tekrar Ses Film Stüdyosu'na dönen Adrine Muradyan, stüdyonun el değiştirip, Day Film Stüdyosu adını almasına rağmen çalışmaya devam etti. 1957 yılına kadar Day Film Stüdyosu'nda çalışan Muradyan, Raj Kapor ve Nergis'in başrollerini paylaştığı ünlü Hint filmi "Avare"yi de Türk seyircisine ulaştıran ekipte yer aldı. Filmin senkron kurgusunu yaptı.

Adrine Muradyan, 1959'da Sabahattin Tulgar'ın Milli Film Stüdyosu'na geçti. Bu stüdyoda 1966 yılına kadar çalıştı. 1967'de Duru Ailesi tarafından yeniden kurulan Ses Film Stüdyosu'na geçti. Kısa bir süre Saner Film Stüdyosu'nda da çalışan Muradyan, Aleko Aleksandru ve Korhan Yurtsever gibi kurgucuların yetişmesine yardımcı oldu. 1968'de "Katip/Üsküdar'a Giderken" adlı filmle ilk renkli film kurgusunu Saner Film Stüdyosu çatısı altında yaptı.

Adrine Muradyan, ailevi nedenler ve sonrasında oluşan sağlık problemleriyle baş edemeyince 1970'te sinema dünyasından çekildi. Tüm sinema hayatı boyunca yerli yabancı yüzlerce filmin kurgusunu yapan Muradyan, bir gecede film senkron kurgusu yapabilen tek kadın kurgucu olarak tanındı. Adrine Muradyan uzun yıllar tek başına emekli hayatı yaşadıktan sonra 2006'da İstanbul'da yaşama veda etti.

© Ali Can Sekmeç

Adrine Muradyan, Ses Film Stüdyosu, 1967

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kurgu Filmografisi

1954	Yollarımız Ayrılıyor	(Ses Film Stüdyosu)
	Battal Gazi Geliyor	(Day Film Stüdyosu)
	Beyaz Şehir	"
	Evlat Acısı	"
	Irz Düşmanları	"
	Kanlı Nigar	"
	Kaybolan Yıllar	"
	Panayırdaki Cinayet	"
	Paydos	"
	Son Şarkı	"
	Şeyh Ahmedin Gözdesi	"
	Üçüncü Kat Cinayeti	"
	Vahşi Bir Kız Sevdim	"
	Yaban Kız	"
	Yetim Yavrular	"
1955	Artık Çok Geç	(Day Film Stüdyosu)
	Basmacı Güzeli	"
	Görünmeyen Adam İstanbul'da	"
	Günah Yolcuları	"
	Hayat Sokaklarında	"
	Kanları İle Ödediler	"
	Öp Babanın Elini	"
	Sönen Yıldız	"
1956	Aşk ve Kumar	(Day Film Stüdyosu)
	Kamelyalı Kadın	"
	Körlerin Şarkısı	"
1957	Çileli Bülbül	(Day Film Stüdyosu)
	Dişi Canavar	"
	Mahşere Kadar	"
	O Günden Sonra	"
	Şehir Yıldızları	"
1958	Allı Yemeni	(Day Film Stüdyosu)
	Daha Çekecek miyim?	"
	Funda	"
	Ölümden de Acı	"
1959	Ona Ben Sebep Oldum	(Day Film Stüdyosu)
1960	Gecelerin Ötesi	(Day Film Stüdyosu)
	Köyde Bir Kız Sevdim	"
	Mahalle Arkadaşları	"
1964	Sekiz Kuruş	(Milli Film Stüdyosu)
1965	Dağların Oğlu	(Milli Film Stüdyosu)
	Devlerin Kavgası	"
1966	Bir Ateşim Yanarım	(Milli Film Stüdyosu)
	Can Düşmanı	"
	İntikam Fırtınası	"
	Kadın Parmağı	"
	Şafakta Üç Kurşun	"
	Şeref Kavgası	"
	Halimeyi Samanlıkta Vurdular	(Ses Film Stüdyosu)
1967	Bir Şoförün Gizli Defteri	(Ses Film Stüdyosu)
	Kara Atmaca Malkoçoğlu	"
	Krallara Karşı	"
	Trafik Belma	"
	Üç Sevdalı Kız	"
	Yıkılan Gurur	"
	Yüzbaşı Kemal	"
	Zengin ve Serseri	"
1968	Acı İntikam	(Ses Film Stüdyosu)
	Affet Beni Allahım	"
	Agora Meyhanesi	"
	Çatallı Köy	"
	Dertli Gönlüm	"
	Dev Adam	"
	İncili Çavuş	"
	İstanbul'da Cümbüş Var	"
	İstanbul'u Sevmiyorum"	
	Kader	"
	Kanlı Nigar	"
	Kızıl Maske	"
	Malkoçoğlu Kara Korsan	"
	Marmara Hasan	"
	Menderes Köprüsü	"
	Öksüz	"
	Paydos	"
	Sinanoğlu	"
	Sinanoğlu Geliyor	"
	Katip/Üsküdar'a Giderken	(Saner Film Stüdyosu)
1969	Asılacak Kadın	(Ses Film Stüdyosu)
	Bir Sevgili Uğruna	"
	Bir Şarkısın Sen	"
	Çılgınlar Cehennemi	"
	Devlerin Aşkı	"
	Dikenli Hayat	"
	Dönüşü Olmayan Yol	"
	Emmioğlu	"
	Evvel Allah Sonra Ben	"
	Garibanlar Mahallesi	"
	Kanlı Aşk	"
	Kanlı Gelinlik	"
	Kanlı Sevda	"
	Kardeş Kurşunu	"
	Kınalı Keklik	"

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Korkunç Firar	"			Yuvanın Bekçileri	(Saner Film Stüdyosu)
Köprüden Geçti Gelin	"			Hürriyet İçin	(Milli Film Stüdyosu)
Sazlı Damın Kahpesi	"		1970	Adım Beladır	(Milli Film Stüdyosu)
Şahane İntikam	"			Kaderin Ağları	(Ses Film Stüdyosu)
Yaşayan Hatıralar	"				

AGOP FINDIKYAN (1900 - ?)

Film yapımcısı...

1900'de İstanbul'da doğdu. Tam adı Hagop Fındıkyan'dır. Küçük yaşlarında kilise korolarında yer almaya başladı. Bir ara Gomidas Korosu adıyla bir kilise korosu kurarak dini müzik yaptı. Ardından çeşitli işler denedikten sonra filmciliğe karar verdi. 1940'lı yılların başında Beyoğlu Ar Sineması sahiplerinden Aslan Bey ile ortaklaşa Beyoğlu Sakızağacı caddesi No 21'de Işık Film Kollektif Şirketi adıyla bir şirket kurdu. Film ithalatıyla uğraşan şirket, Mısır kaynaklı Arap filmlerinin Türkiye işletmesini yaptı. 1952'de yönetmenliğini Sami Ayanoğlu'nun yaptığı "Son Gece" adlı tarihi filmle ile ilk kez yapımcılığa başlayan Fındıkyan, 1961 yılına kadar sürdürdüğü yapımcılıktan çeşitli nedenlerden dolayı çekildi.

(Ayakta, soldan sağa) Sami Ayanoğlu, Agop Fındıkyan, Aram Hugasyan, (Oturanlar, soldan sağa) Oğuz Özdeş, Peyami Safa, Şaziye Moral, Esat Mahmut Karakurt, Gül Gülgün ve Muhip Arcıman, "Son Gece", 1952

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Agop Fındıkyan, yapımcılık hayatı boyunca çektiği 13 filmde genellikle yönetmen Muharrem Gürses ile çalıştı. 1950'li yıllarda Muharrem Gürses'in Arap filmleri benzeri ağdalı köy melodramlarıyla geniş seyirci kitlelerine ulaşarak, önemli gişe hasılatları sağladı. Agop Fındıkyan, yapımcısı olduğu filmlerden bir çoğunu 1959'daki Hasköy Film Deposu yangınında kaybetti. 1962'de işlerini tasfiye ettikten sonra ailesiyle birlikte Amerika'ya giden Fındıkyan, orada sinemayla ilgilenemedi. Tanıyanların anlattığına göre Amerika'da kendisini din ve kilise işlerine verdi ve yeniden kilise koralarında ilahiler okumaya başladı. Bugün Agop Fındıkyan'ın yaşayıp yaşamadığı konusunda hiç bir bilgi yoktur.

© Ali Can Sekmeç

Filmografi:

1952 Son Gece, 1953 Affet Beni Allahım, Çifte Kavrulmuş, 1954 Çılgınlar Cehennemi, Düşen Kızlar, 1955 Curcuna/Şeytan Kız, 1956 Öldürdüğüm Sevgili, Yayla Güzeli Gül Ayşe, 1957 Ceylan Emine, Dertli Gelin Şirvan, 1958 Ninni/Talihsiz Yetime, 1959 Dağlar Şahini Yörük Efe, 1961 Hatırla Sevgili

AĞAVNİ NECİP AĞRIMAN (? - 1951)

Tiyatro ve sinema oyuncusu...

İstanbul'da doğdu. Tiyatro ve sinema oyuncusu Hakkı Necip Ağrıman'ın eşidir. Ağavni, tiyatroya çeşitli Ermeni tiyatrolarında amatörce başladı. Ardından Donanma Cemiyeti Tiyatrosu'nda profesyonel olarak sahneye çıktı. Daha çok operetlerde rol aldı. Kısa zamanda Meşrutiyet döneminin tanınmış operet oyuncularından biri oldu. 1912'de Sigmund Weinberg'in yönettiği "Leblebici Horhor Ağa" adlı filmde Benliyan Tiyatrosu ekibi ve eşi Hakkı Necip ile birlikte rol alarak ilk kez kamera karşısına geçti. Ardından 1914'de Reşat Rıdvan'ın yönettiği Moliere'den uyarlanan "Himmet Ağa'nın İzdivacı" ve 1919'da Malulin-i Guzat-i Askeriye Muavenet Cemiyeti Sinema Fabrikası adına Ahmet Fehim Efendi'nin yönettiği "Binnaz" adlı kostüme filmlerde rol aldı. 1920-1923 yılları arasında eşiyle birlikte İstanbul Opereti kadrosunda sahneye çıkan Ağavni Necip, bir çok operette büyük beğeni kazandı. 1930'lu yıllarda operet sahnelerinden çekildi. Ağavni Necip, 1950'de ilerlemiş yaşına rağmen Turgut N. Demirağ'ın yönettiği "Fato/Ya İstiklal Ya Ölüm" adlı tarihi filmde rol aldı. Türk sessiz sinema tarihinin ilk kadın oyuncularından biri olan Ağavni Necip Ağrıman, 1951'de İstanbul'da yaşama veda etti.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

AHİLEA SEİS (1928 - ?)

Stüdyo elemanı...

1928'de İstanbul'da doğdu. 1950'de Erman Film Stüdyosu'nda çalışmaya başladı. Stüdyoda yabancı filmler için çinko üzerine alt yazı yazdı. 1953'ten itibaren bir süre Erman Film Platosu'nda çekilen filmlerde aydınlatma işleri yaptı. Avni Dilligil'in yönettiği "Mahallenin Namusu" adlı filminde asistanlık yapan Ahilea Seis, ardından tekrar stüdyoya döndü. Ses mühendisi Yorgo İlyadis'e asistanlık yaptı. 1961'de Çetin Karamanbey'in yönettiği "Harmandalı Efem Geliyor" ve "Harmandalının İntikamı" adlı filmlerin seslendirmesini yapan Ahilea Seis, 1965'te işçi olarak Almanya'ya gitti. Orada hangi işle uğraştığı yada yaşayıp yaşamadığı bilgisine ulaşılamadı.

ALBERT BOSOY

Aydınlatma şefi...

Albert Bosoy, sinemaya 1950'li yıllarda Halil Kamil Film Stüdyosu'nda aydınlatma şefi Necati İlktaç'ın yanında asistan olarak başladı. 1957'de Kani Kıpçak'ın stüdyo adına yönettiği "Üç Kurşun" adlı filmle ilk kez film setine çıktı. Albert Bosoy'un 1960'lı yıllarda Türk sinema piyasasından uzaklaştığı sanılmaktadır.

ALEKO ALEKSANDRU

Kurgu yönetmeni...

© Ali Can Sekmeç

17 Nisan 1943'de İstanbul Beyoğlu'nda doğdu. Galatasaray Tarsi Varidu Rum İlkokulu'ndan mezun oldu. Küçük yaşlardan itibaren meyhaneci olan babasının yanında ve çeşitli işlerde çalıştı. Fener Rum Erkek Lisesi'ndeki eğitimini birinci sınıfta terk etti. 1957'de ses teknisyeni Yorgo İlyadis'in desteğiyle Rasim Day'ın sahibi olduğu Day Film Stüdyosu'na girdi. Stüdyoda seslendirme asistanlığı yaptı. 1959'da stüdyonun kurgu bölümüne geçti. Kurgu yönetmeni Özdemir Arıtan'ın yanında kurguyu öğrendi. 1962'de Erman Film Stüdyosu'na girerek kurgu çalışmalarını sürdürdü. Askerden sonra 1965'de kısa bir süre Ar Film Stüdyosu'nda çalıştı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Aleko Aleksandru, 1966'da Hulki Saner'in sahibi olduğu Saner Film Stüdyosu'nda çalışmaya başlayarak, meslek hayatının en faal dönemine girdi. Stüdyonun renkli film basımına başlamasıyla birlikte renkli film kurgularına başlayan Aleko Aleksandru, Saner Film/Hulki Saner'in Araplarla ortak yaptığı "Bir Damat Aranıyor", "Cemile", "Vahşi Bir Erkek Sevdim", "Kölen Olayım", "Turist Ömer Arabistan'da", "Eyvah" gibi bir çok filmin kurgusunu yaptı.

Saner Film Stüdyosu 1971'de Turgut Ören'e tarafından devralınınca ve adı Ören Film Stüdyosu olarak değişti. Aleko Aleksandru kurgu çalışmalarına bu stüdyo çatısı altında devam etti. 1974'de şiddetlenen Kıbrıs olayları ve arkasından başlayan Türk Barış Harekatı sonrasında ailesiyle birlikte Yunanistan Atina'ya göç etti. Son kurgusunu yaptığı film Fatma Girik ve Tamer Yiğit'in başrolünde oynadığı "Kalleş" oldu. Aleko Aleksandru, İstanbul'dan ayrıldıktan sonra Atina'da bir daha sinema işlerinde çalışmadı. Video döneminde bir süre Türk filmlerinin Yunanistan'da dağıtılmasını üstlenen Aleko Aleksandru, halen Atina'da yaşamaktadır.

Kurgu Filmografisi

1966	Allahaısmarladık	(Saner Film Stüdyosu)
	Cibali Karakolu	"
	Eli Maşalı	"
	İki Yabancı	"
1967	Ağa Düşen Kadın	(Saner Film Stüdyosu)
	Ayrılık Saati	"
	Dağlar Kartalı Şeyh Şamil	"
	Demirel'e Söylerim	"
	Eceline Susayanlar	"
	Evlat Uğruna	"
	Fantoma İstanbul'da Buluşalım	"
	Kanunsuz Toprak	"
	Kızılcıklar Oldu mu?	"
	Pranga Mahkumu	"
	Sevda	"
	Silahlı Paşazade	"
	Şaşkın Hafiye Killinge Karşı	"
	Yağmur Çiselerken	"
1968	Aşka Tövbe	(Saner Film Stüdyosu)
	Bağdat Hırsızı	"
	Bir Damat Aranıyor	"
	Cemile	"
	Çingene Güzeli	"
	Dağları Bekleyen Kız	"
	Hırsız Kız	"
	İstanbul Tatili	"
	Kırmızı Fener Sokağı	"
	Sabah Yıldızı	"
	Son Vurgun	"
	Sus Sus Kimseler Duymasın	"
	Şafak Sökmesin	"
	Vahşi Bir Erkek Sevdim	"
	Yasemin'in Tatlı Aşkı	"
	Kafkas Şeytanı	(Ören Film Stüdyosu)
1969	Berduş	(Saner Film Stüdyosu)
	Boş Çerçeve	"
	Erkek Fatma	"
	Günah Bende mi?	"
	Kınalı Yapıncak	"
	Kızıl Vazo	"
	Kölen Olayım	"
	Menekşe Gözler	"
	Turist Ömer Arabistan'da Yuvanın Bekçileri	(Saner-Ören Film Stüdyosu)
1970	Darıldın mı Cicim Bana	(Saner Film Stüdyosu)
	Eyvah	"
	Fıstık Gibi	"
	Öp Beni	"
	Sevenler Ölmez	"
	Şeytan Kayaları	"
	Turist Ömer Yamyamlar Arasında	"
1971	Ah Bir Zengin Olsam	(Ören Film Stüdyosu)
	Kadifeden Kesesi	"
	Kaf Dağını Terk Edenler	"
	Tarkan Altın Madalyon	"

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1972	Arzu ile Kamber	(Ören Film Stüdyosu)
	Beyaz Kurt	"
	Cehennemin Beş Delisi	"
	Cevriye'nin Kızları	"
	Çapkın Hafiye	"
	Elveda Meyhaneci	"
	Feryat	"
	Gecekondu Rüzgarı	"
	Hacı Murat'ın İntikamı	"
	Her Şafakta Ölürüm	"
	Kaderin Esiriyiz	"
	Kalleşler	"
	Kara Osman	"
	Kopuk	"
	O Ağacın Altında	"
	Ölümle Dudak Dudağa	"
	Şahmeran	"
	Utanç	"
	Vahşi Arzu	"
	Kabadayılar Kralı	(Saner Film Stüdyosu)
1973	Ablam	(Ören Film Stüdyosu)
	Affedilmeyenler	"
	Aşkın Zaferi	"
	Atlı Han	"
	Azap	"
	Babaların Günahı	"
	Büyük Şamata	"
	Canım Kardeşim	"
	Cesur ve Mağrur	"
	Çılgın Kız ve Üç Süper Adam"	
	Dağ Kurdu	"
	Destan	"
	Ezilenler	"
	Gazi Kadın	"
	Güllü Geliyor Güllü	"
	Hayat Bayram Olsa	"
	Hazreti Yusuf	"
	Kambur	"
	Kara Haydar	"
	Kara Toprak	"
	Kızım	"
	Kurt Kapanı	"
	Rabia	"
	Sevilmek İstiyorum	"
	Umut Dünyası	"
	Üç Balıkçı Kız	"
	Vahşet	"
	Yaban	"
	Yalancı Yarim	"
1974	Kalleş	(Ören Film Stüdyosu)

ALEKSANDROS ÇANGOPULOS (1928 - ?)

Film işletmecisi ve yapımcı...

1920'de İstanbul'da doğdu. Beyoğlu'nun ünlü sinema işletmecilerinden Çangopulos kardeşlerden Konstantin'in oğludur. Babası Konstantin ve amcası Niko nedeniyle küçük yaşta sinemanın içine girdi. Ailesinin işlettiği Luxembourg (sonra Glorya ve en son Saray Sineması) ve Eclair (sonra Şark) sinemalarının içinde büyüdü. Beyoğlu Zoğrafyon Rum Lisesi'nden mezun olan Çangopulos, 1942'de bilardoda 495 karambol vuruşu bir seferde yaparak Türkiye şampiyonluğunu kazandı. 1945'te babası Konstantin'in, 1950'de amcası Niko'nun ölümlerinden sonra ağabeyi Filotas ile birlikte işlerin başına geçti. İki kardeş, 26 Aralık 1949'da

© Ali Can Sekmeç

Arşavir Alyanak, Fatma Girik ve Çangapulos kardeşler

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Koçanga Film Aleksandros ve Filotas Çangopulos Ortakları Kollektif Şirketi adıyla bir şirket kurarak, film ithalatı ve yapımcılığına başladı. Şirket ayrıca Prevost sinema projeksiyon makinelerinin Türkiye temsilciliğini üstlendi. Koçanga Film, 1957-1965 yılları arasında Türk sinema piyasasının en yoğun seyirci bölgesi olan Adana'da şube açtı.

Koçanga Film, 1963'te Dr. Arşavir Alyanak'ın yönettiği "Bücür" ve "Baş Belası" adlı filmlerle yapımcılığa başladı. Ardından Dr. Arşavir Alyanak'ın yanı sıra Mehmet Aslan ve Orhan Elmas gibi yönetmenlerin çektiği, genellikle piyasa işi, gişeyi hedefleyen 1964'de "Macera Kadını", "Tatlı Sert", 1965'de "Bir Gönül Oyunu", "Şeytanın Kurbanı" ve 1966'da "Arzunun Bedeli" adlı filmlerin yapımcısı oldu.

Bilardoyla olan bağını hiç bir zaman koparmayan Aleksandros Çangopulos, 1960'lı ve 70'li yıllar boyunca film ithalatı ve sinema salonu işletmeciliğiyle uğraştı. İşletmesindeki Beyoğlu Saray Sineması, döneminin en ünlü sineması oldu. Yurt içi ve yurt dışından gelen müzik ve tiyatro gruplarının konserlerine sahne olan Saray Sineması'nı 1981'de kuzeni Konstantin Lekas'a devretti. Koçanga Film Şirketi, 31 Aralık 1985'te resmen kapatıldı. Ardından ağabeyi Filotas ile birlikte Atina'ya göç etti. Uzun süre İstanbul'dan Atina'ya bilardo masası ithalatı yapan Aleksandros Çangopulos'un 1990'lı yılların başında Atina'da yaşama veda ettiği söylenmektedir.

ALEKSAN ALBOYACIOĞLU

Film yapımcısı...

Aleksan Alboyacıoğlu, 1960'lı yıllarda A.A.B. Film adıyla bir şirket kurarak yapımcılık yaptı. Şirket 1962'de yönetmenliğini Şinasi Özonuk'un yaptığı "Şaka Yapma" adlı komedi filmiyle ilk yapımcılığını üstlendi. Aleksan Alboyacıoğlu, 1963'te yine Şinasi Özonuk'un yönettiği "Bir Milyonluk Macera" adlı filmden sonra yapımcılığı bırakarak, yalnızca film işletmeciliği yaptı.

ALİKİ VUYUKLAKİ (1934 - 1996)

Sinema ve tiyatro oyuncusu...

20 Temmuz 1934'te Yunanistan Attikis Marousi'de doğdu. Tam adı Aliki Stamatina Vougiouklaki'dir ve yönetmen Takis Vougiouklaki'nin kardeşidir. Aliki Vuyuklaki tiyatroya daha ilk okul sıralarında merak sardı ve okul'da sahnelenen oyunlarda rol aldı. Oyunculuğu bir meslek olarak gördü ve 1952'de Yunanistan Ulusal Tiyatrosu

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

© Ali Can Sekmeç

"Sıralardaki Heyecanlar", 1963

için düzenlenen seçmelere girdi ve kazandı. Tiyatro içindeki Dram Okulu'nda derslere girmeye başladı. 1955'te iyi derece ile mezun oldu. Profesyonel olarak sahneye ilk kez 1953'de Atina'da Molière'nin "Le Malade İmaginaire" adlı oyunuyla çıktı. Bir oyuncu olarak ilk başarılı tiyatro performansını George Bernard Shaw'un "Anthony ve Cleopatra" adlı oyununda gösterdi. Fakat oyunun ticari yanının kötü olmasına rağmen Aliki Vuyuklaki için bir zaferdi.

Aliki Vuyuklaki, 1954'te Niko Tsiforos'un yönettiği "To Pontikaki" adlı polisiye komedi filmiyle ilk kez kamera karşısına geçti. 1959'da Aleko Sakellarios'un yönettiği "To Xylo Vgike Apo Ton Paradeiso" adlı filmle Yunanistan'ın en popüler kadın oyuncusu oldu. Aliki Vuyuklaki, 1960'da rol aldığı Dino Dimopulos'un "Madalena" adlı müzikal komedi filmindeki rolüyle 1. Selanik Film Festivali'nde ödül kazandı. Film ardından Cannes Film Festivali'nde de gösterildi. Aliki Vuyuklaki, 1960'da Karagiannis-Karatzopoulos ortaklığındaki Yunanistan'ın en büyük film şirketi Finos Film'in yıldızı oldu.

1962'de Rudolph Mate'in yönettiği "Aliki My Love" adlı filmde İngilizce oynayan Aliki Vuyuklaki, Londra ve New York'ta kayda değer bir başarı gösteremedi. Uluslararası başarısızlık oyuncunun bölgesel kalmasına neden oldu. Aliki Vuyuklaki, 1963'te Birsel

Aliki Vuyuklaki, Alekos Sakelarios ve Özdemir Birsel, 1963

© Ali Can Sekmeç

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

© Ali Can Sekmeç

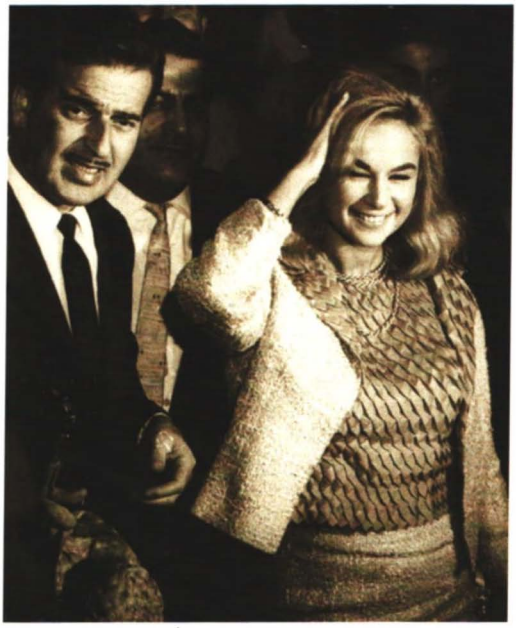
Belgin Doruk, Aliki Vuyuklaki, 1963

Film ve Konciyotis Film'in yaptığı anlaşmayla bir Türk-Yunan ortak yapımında rol almak üzere İstanbul'a geldi. Aleko Sakellarios'un yönettiği "Sıralardaki Heyecanlar/Htypokardia Sto Thranio" adlı filmde Orhan Günşiray ile başrolü paylaştı. Film İstanbul'da gecikmeyle gösterilmesine rağmen Atina'da çok beğenildi.Aliki Vuyuklaki 1961'de kendi tiyatro topluluğunu kurdu ve Aristofanes'in "Lissistrata",

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Tennessee Williams'ın "Gençliğin Sevdiği Kuş" ve Sofokles'in "Antigone" gibi oyunlarlada büyük başarı kazandı. 1965'te Yunanistan Ulusal Tiyatrosu'nda hocalığını yapan ve tiyatroda birlikte sahneye çıktığı Dimitri Papamihail ile evlenen Aliki Vuyuklaki, bundan sonraki sinema ve tiyatro yaşamında eşiyle birlikte başrolleri paylaştı. Birlikte birçok müzikal hafif komedi ve melodram filmde rol aldı. İkilinin 1970'te rol aldığı Niko Foskolos'un "Ypolohagos Natassa" adlı filmi, Yunan sinema tarihinin en büyük gişe başarısına ulaşmış filmi oldu.

Aliki Vuyuklaki, 1970'li yıllarda tiyatroya ağırlık vererek daha çok televizyon için çekilen filmlerde rol aldı. 1996 yılına kadar bir çok televizyon film ve dizisinde rol alan Aliki Vuyuklaki, 23 Temmuz 1996'da yakalandığı pankreas kanserinden kurtulamayarak Atina'da yaşama veda etti. 2008'de oğlu Yannis Papamihail tarafından "Eho Ena Mistiko" adıyla Aliki Vuyuklaki'nin biyografisi yayınlandı.

© Ali Can Sekmeç

Aliki Vuyuklaki, İstanbul, 1963

© Ali Can Sekmeç

"Sıralardaki Heyecanlar", 1963

Filmografi

1954 To Pontikaki, 1955 O Agapitikos Tis Voskopoulas, 1957 Maria Pentagiotissa, To Koritsi Me Ta Paramythia, 1958 Diakopes Stin Aigina, Erotas Stous Ammolofous, Haroumenoi Alites, O Mimikos Kai i Mary, 1959 Astero, Erotikes İstories, I Zavoliara, To Xylo Vgike Apo Ton Paradeiso, 1960 I Mousitsa, Madalena, To Klotsoskoufi, 1961 Aliki Bahriyede, I Liza Kai i Alli, 1962 Taxidi, 1963 Aliki My Love, I Pseftra, Sıralardaki Heyecanlar/ Htypokardia Sto Thranio, 1964 I Soferina, To Doloma, 1965 Moderna Stahtopouta, 1966 I Kori Mou, İ Sosialistria, 1967 Ah! Afti i Gynaika Mou, Diplopennies, To Pio Labro Asteri, 1968 Aliki Sokak Kızı, I Agapi Mas, To Koritsi Tou Louna Park, 1969 I Daskala Me Ta Xantha Mallia, I Neraida Kai To Palikari, 1970 Ena Asteio Koritsi, Ypolohagos Natassa, 1971 I Kori Tou İliou, S' agapo, 1972 I Aliki Diktatör, 1973 I Maria Tis Siopis, 1975 Vasilissa Amalia (tv), 1977 I Theatrina (tv), 1979 To Cabare (tv), 1980 Poniro Thilyko... Katergara Gynaika!, 1981 Kataskopos Nelli, 1990 Nychta Magon (tv), 1996 I Melodia Tis Eftyhias (tv), Kai Efthymi... Kai Hira (tv)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ALİN TAŞÇIYAN

Sinema yazarı...

1969'da İstanbul'da doğdu. Orta öğrenimini Beyoğlu Anadolu Lisesi'nde, yüksek öğrenimini ise İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksekokulu'nda tamamladı. Gazeteciliğe 1992'de Milliyet Sanat Dergisi ve Milliyet Gazetesi kültür sanat servisinde başladı. 1992-2008 yılları arasında görev yaptığı Milliyet grubunda düzeltmen, muhabir, sinema yazarı ve editörlük gibi görevleri üstlendi.

Alin Taşçıyan, 1994'te kısa film çeken genç sinemacılar üzerine TRT'de yayınlanan "Bir Zamanlar Genç Sinemacılar" adlı kuşak programın sunuculuğunu yaparak, ilk kez televizyon kameraları karşısına geçti. 1996-2006 yılları arasında TRT'de Atilla Dorsay ile birlikte sunduğu "Sinema Büyüsü" adlı programda 500'e yakın klasik

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yabancı filmin gösterilmesini sağladı. Alin Taşçıyan, 1998'de sinema yazarları Ali Hakan, Mehmet Açar ve Tuna Erdem ile birlikte NTV'de hazırladığı aktüel sinema programı "Sinema Koltuğu"nu 2000'li yıllarda TRT'ye taşıyarak "Beyazperde" adıyla sürdürdü. Ardından Ali Hakan ile birlikte "Beyazperde"yi Kanal 24'e taşıdı. Bunun dışında Kanal 24'te 5 yıl boyunca "Tematik Filmler Kuşağı"nı hazırlayıp sundu.

Alin Taşçıyan, İstanbul Film Festivali, İstanbul Kısa Film Festivali, Adana Altın Koza Film Festivali, Antalya Altın Portakal Film Festivali, Malatya Film Festivali ve Filmmor Kadın Filmleri Festivali'nde danışman, programcı ve yarışma jüri üyesi olarak görev aldı. Jüri üyeliği görevini ayrıca Cannes, Berlin, Venedik, Montreal, Busan dahil pek çok festivalde sürdürdü. Alin Taşçıyan, 1996'da Sinema Yazarları Derneği'ne (SİYAD) üye oldu. 2008'de Star Gazetesi'nde köşe yazarı ve sinema yazarı olarak çalışmaya başladı. Alin Taşçıyan, 2010 ve 2012'de iki dönem üst üste Uluslararası Film Eleştirmenleri Federasyonu'nun (FIPRESCI) başkan yardımcısı seçildi. 2013'te SİYAD'a başkan seçilen Alin Taşçıyan, 2014'te FIPRESCI'nin başkanı oldu. Alin Taşçıyan, halen bu görevini sürdürmektedir.

ALİS SERABYAN (1928 - 2007)

Negatif kurgu yönetmeni...

1928'de İstanbul'da doğdu. Ermeni okullarında geçirdiği ilk ve orta öğreniminden sonra 15 yaşında Halil Kamil Film Şirketi'nde çalışmaya başladı. Bir yıl sonra şirketin film stüdyosuna geçti. Stüdyonun baş kurgucusu Meline Papasyan'nın yanında negatif kurgu yapmayı öğrendi. Alis Serabyan, dönemin az sayıdaki yerli filminin yanı sıra daha çok ithal edilen Hint ya da Amerikan filmlerinin de kurgusunda çalıştı. Negatif kurgusunu yaptığı yerli filmlerin tamamı Halil Kamil Film Şirketi'nin kendi yapımlarıydı. Alis Serabyan, bu stüdyoda başta Meline Papasyan olmak üzere Coni Kurteşoğlu, Aram Hugasyan, Yertvart Horhor Berksoy ve Onnik Kalustyan ile 1942 yılından itibaren "Kıvırcık Paşa", "Duvaksız Gelin", "Kerem ile Aslı", "Sürtük", "On Üç Kahraman", "Toros Çocuğu", "Harmankaya", "Baba Katili", "Er Meydanı" gibi bir çok filmde çalıştı.

Alis Serabyan, Halil Kamil Film Stüdyosu'nda 6 yıl çalıştıktan sonra kısa bir süre Özen Film, Kemal Film ve Lale Film ortaklığında kurulan Marmara Film Stüdyosu'nda çalıştı. Fakat bu stüdyo yanınca tekrar Halil Kamil Film Stüdyosu'na döndü. Alis Serabyan, 1953'de Cemil-Sabahat Filmer'in kurduğu dönemin en modern stüdyosu olan Lale Film Stüdyosu'na geçti. Yeni stüdyosunda Münir Hayri Egeli'nin yönettiği "Nil-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

gün" adlı filmle başlayan çalışma hayatı bir çok başarılı filmle devam etti. 1960'da evlenerek Bilikyan soyadını alan Alis Serabyan, bu tarihten itibaren stüdyodan ayrıldı. Fakat stüdyo sahibi Sabahat Filmer'in ısrarlı duruşundan etkilenerek, çok sık olmasa da bir süre daha çalışmaya devam etti. Fakat geçirdiği bir hastalık sonucunda 1964'de sinema çalışmalarını tamamen bıraktı ve evine çekilerek bir daha sinemaya dönmedi. 1970'de eşini kaybeden Alis Bilikyan, 10 Ekim 1992'de Pangaltı Artigiana Düşkünler Evi'ne yerleşti. Alis Bilikyan 2 Eylül 2007'de İstanbul'da yaşama veda etti.

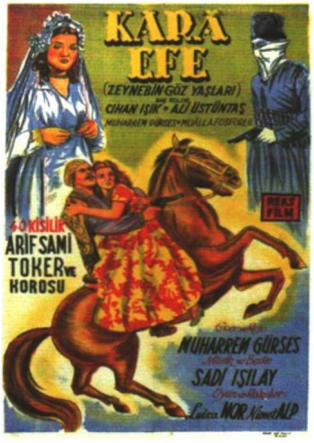
Negatif Kurgu Filmografisi

1953 Nilgün, 1954 Kadın Severse, 1956 Günah Köprüsü, 1957 Ağlayan Gelin, Bir Şoförün Gizli Defteri, Gelinin Muradı, Kin, Ölmüş Bir Kadının Evrakı Metrukesi, Son Saadet, 1958 Allah Korkusu, Ben Kahpe Değilim, Kıbrıs'ın Belalısı Kızıl Eoka, Kumpanya, 1959 Denize İnen Sokak, Kanlı Değirmen, Öldür Beni, Ölmeyen Aşk, Telli Kurşun, Vahşi Kız, 1960 Ali, Dişi Kurt, Yak Bir Sigara, 1961 İstanbul'da Aşk Başkadır, Kalp Yarası, Sepetçioğlu, Sevimli Haydut, 1962 Gençlik Hülyaları, Gurbet Yolcuları, Köyün Güzeli

ANASTAS ANAS (1895 - 1960)

Film yapımcısı ve sinema işletmecisi...

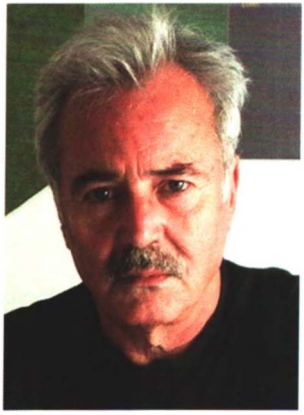
1895'te Elazığ'da doğdu. Eğin'li hayhurum bir çiftçi ailesinin üç oğlunun en büyüğüydü. Eğitimini bölge Rum okulunda yapan Anastas Anas, 1915'te çalışmak üzere İstanbul'a geldi. Ardından ortanca kardeşi Vasil'de İstanbul'a gelince 1917 yılından itibaren Sultanahmet'teki Alemdar Sineması'nın işletmeciliğini yapmaya başladı. 1928'de en küçük kardeş Yordan'da onlara katıldı. 1940'da Beyazıt Marmara Sineması'nı kardeşi Yordan ile birlikte işletmeye başlayan Anastas Anas, 1950'de Kadıköy Hale Sineması'nın işletmesini de üstlendi. Anastas Anas, aynı yıllarda kardeşleriyle birlikte Beyoğlu Alyon Sokak Hanif Apt. No: 11/1 adresinde, 75.000 TL. sermaye ile Reks Filmcilik Limited Ortaklığı'nı kurdu. Şirket dolu film ithalatı, yerli ve yabancı film işletmeciliği yanında, film yapımcılığı da yaptı. Reks Film, 1951'de Seyfi Havaeri'nin "Kenar Mahalle" ve Muharrem Gürses'in "Kara Efe/Zeynebin Gözyaşları" filmlerini çekti. 1952'de yönetmenliklerini Münir Hayri Egeli'nin yaptığı "Söz Müdafaanındır" ve "Yıldırım Beyazıt ve Timurlenk" adlı filmlerden sonra yapımcılığı bıraktı. Anastas Anas, 10 Ekim 1960'ta İstanbul'da yaşama veda etti.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ANDREAS SİNANOS

Görüntü yönetmeni... .

Yunanistan Andravida'da doğdu. Atina Stayrakos Okulu'nda sinema eğitimi gördü. Görüntü yönetmenliğine 1988'de "Olga Robards" adlı filmle başladı. Michael Cocoyiannis, Chris Marker, Hiner Saalem, Jeanine Merapfeel, Selma Bakar, Theo Angelopoulos gibi pek çok yönetmenin filmlerinde görüntü yönetmeni olarak çalıştı. Vassiliki İliopoulou'nun yönettiği "The Crossing" ve Yiannis Diamantapoulos'un yönettiği "Blue Blue" adlı filmlerle Yunanistan Kültür Bakanlığı "en iyi sinematografi" ödülünü kazandı. Christos Vacalopoulos'un yönettiği "Olga Robards", Nikos Cornelios'un yönettiği "Equinox" ve Lefteris Xanthopoulos'un imzasını taşıyan "The Master of Shadows" ile Selanik Film Festivali ödüllerini kazandı.

"Leyleğin Geciken Adımı", "Ulis'in Bakışı", "Sonsuzluk ve Bir Gün", "Ağlayan Çayır" gibi başarılı Theo Angelopoulos filmlerinde görüntü yönetmeni olarak görev yapan Andreas Sinanos, Türk sineması adına 2012'de Tayfun Pirselimoğlu'nun yönettiği "Ben O Değilim" ve 2014'te Özcan Alper'in yönettiği "Rüzgarın Hatıraları" adlı filmler için Türkiye'de de çalıştı. 2015'te "Rüzgarın Hatıraları" adlı filmle Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde "en iyi görüntü yönetmeni" ödülünü kazandı. Avrupa Film Akademisi (EFA) ve Fransız Görüntü Yönetmenleri Birliği (AFC) üyesi olan Andreas Sinanos, "Rüzgarın Hatıraları" adlı filmle 2016 48. Siyad Türk Sineması Ödülleri'nde "en iyi görüntü yönetmeni" ödülünü kazandı.

ANGELO KALFAPULO

Laboratuar şefi ve senkron yönetmeni...

Aleko Kalfapulo, 1960'da Nuri Ada'nın sahibi olduğu Ar Film Stüdyosu'nda laboratuar şefi olarak çalıştı. Bu stüdyoda 1960'da "Hak Yerini Bulur", 1961'de "Acar Kardeşler", "Acı Zeytin", "Ayrı Dünya", "Yaban Gülü", 1962'de "Acı ve Tatlı", "Aşk Bekliyor", "Beş Hikaye", "Gümüş Gerdanlık" gibi filmlerde laboratuar ve senkron çalışmaları yapan Angelo Kalfapulo, 1964'ten sonra sinemadan çekildi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ANİ İPEKKAYA

Tiyatro, sinema ve televizyon oyuncusu...

18 Şubat 1939'da İstanbul Bakırköy'de doğdu. İlk ve orta eğitimini Bakırköy Dadyan Ermeni Okulu'nda tamamladı. Ardından girdiği İstanbul Belediye Konservatuvarı Tiyatro Bölümü'nden 1960'da mezun oldu. Ani İpekkaya, sahneye ilk kez 1956'da "Elektra" adlı oyunla çıktı. Öğrenciliği döneminde Genç Oyuncular grubunda yer alarak Arto Berberyan ve Ergun Köknar'la sahneye çıktı. Galatasaray Lisesi Tiyatro Kulübü'nde dört sezon sahneye çıktı. John Steinbeck'in "Alev" ve Jean Anouilh'un "Hırsızlar Balosu" adlı oyunlarında rol aldı. Daha sonra Cep Tiyatrosu'nda bazı oyunlarda rol aldı.

Ani İpekkaya, konservatuvardan mezun olduğu yıl Oraloğlu Tiyatrosu'na girdi. İlk kez 1961'de Maxwell Anderson'ın "Kötü Tohum" adlı oyununda rol aldı. Aynı sezon "Uyunan Prens" ve "Denizden Gelen Kadın" adlı oyunlarda sahneye çıktı. 1962'de Genco Erkal, Ergun Köknar, Tolga Aşkıner, Asaf Çiğiltepe ve Çetin İpekkaya tarafından kurulan Arena Tiyatrosu'nda "Aslan Asker Şvayk" , "Kral Übü", "Başkalarının Kellesi" oyunlarında sahne aldı. Ani İpekkaya, 1963'te Gülriz Sururi-Engin Cezzar Tiyatrosu'na geçti. Bu tiyatroda "Othello", "Canlı Maymun Lokantası" ve "Keşanlı Ali Destanı"nda oynadı.

Ani İpekkaya 1964'te Çetin İpekkaya ile evlendi. Daha sonra eşi ile birlikte Özel Kadıköy Tiyatrosu'nu kurdu. "Ana Hanım Kız Hanım", "Tahta Çanaklar", "Konserve Asker" ve "Baba Evi'nde Hayat" adlı oyunları oynadı. Tiyatronun kapanmasının ardından Ani İpekkaya, 1965'te Muhsin Ertuğrul'un genel sanat yönetmenliği döneminde İstanbul Şehir Tiyatroları kadrosuna katıldı. "Eşeğin Gölgesi", "Kahvede Şenlik Var", "Erkeklere Yasak", "Dayan Bahriyeli", "Cesaret Ana", "Sersem Kocanın Kurnaz Karısı", "Figaro'nun Düğünü", "Aç Sınıfın Laneti", "İlk Gençliğim", "Tartuffe", "Askerliğim/Biloxi Blues", "Ahududu", "Arsenik" gibi bir çok oyunda sahneye

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

çıktı. Ani İpekkaya, emekli olana dek çalıştığı İstanbul Şehir Tiyatroları'nda bir çok çocuk oyununun yönetmenliğini de yaptı.

Ani İpekkaya, 2000'li yıllarda bir süre Tiyatro Boğaziçi topluluğunda da sahneye çıktı. Rober Haddeciyan'ın yazdığı "Acaba Ölüm Bu mu?" adlı tek kişilik oyunda sahneye çıktı. Ani İpekkaya, 1982'de itibaren beş buçuk yıl süreyle TRT için hazırlanan Nezihe Araz'ın yazdığı "Hanımlar Sizin İçin" adlı kuşak programında Mücap Ofluoğlu, Nedret Güvenç, Raik Alnıaçık ve Alev Sezer'le birlikte kamera karşısına geçti. 1983'te Yusuf Kurçenli'nin yönettiği "Ve Recep Ve Zehra Ve Ayşe" adlı filmle sinemaya başlayan Ani İpekkaya, bir çok film ve televizyon dizisi yanı sıra reklam filmlerinde rol aldı ve uzun yıllar dublaj sanatçısı olarak çalıştı. Ani İpekkaya, halen sinema ve televizyon çalışmalarını birlikte sürdürmektedir.

Filmografi

1983 Badi, Ve Recep Ve Zehra Ve Ayşe, 1986 Merdoğlu Ömer Bey, 1988 Güler misin Ağlar mısın? (tv), Hanım, Keşanlı Ali Destanı (tv), 1992 Savcı (tv), 1996 Beşi Bir Yerde (tv), Kaldırım Çiçeği (tv), Kış Çiçeği, Tutku (tv), 1997 Kolsuz Bebek (tv), 1998 Affet Bizi Hocam (tv), Mercan Kolye (tv), 2000 Bir Aşk Hikayesi (tv), Delikanlı (tv), Eskici Baba (tv), Külyutmaz (tv), Üzgünüm Leyla (tv), 2002 Karşılaşma, 2003 Kasabanın İncisi (tv), 2005 Beşinci Boyut (tv), Yolculuk (tv), 2008 Gitmek: Benim Marlon And Brandom, Kertenkele (kısa), 2009 Kırık Kalpler/ Ritmini Arayan Kalpler (tv), 2010 Deli Saraylı (tv), 2011 İstanbul'un Altınları (tv), İzmir Çetesi (tv), Keşanlı Ali Destanı (tv), 2012 Arkadaşım Max, 2013 Babam Sınıfta Kaldı (tv), 2014 Bana Masal Anlat, Home Ofis (tv), Ulan İstanbul (tv), 2015 Zilin Sesi

ANNA ANDRUSENKO

Sinema oyuncusu...

3 Temmuz 1989'da Rusya'da doğdu. Shchepkin Üniversitesi Yüksek Tiyatro Okulu Sanat Yönetimi bölümünü bitirdi. Anna Andrusenko, mezuniyetinin ardından "Doktor İster", "Sevgili ile Parçası", "Tuhaf Hikaye", "Eski Dostlar" ve "Mousetrap" adlı oyunlarda sahneye çıktı. Anna Andrusenko 2012'de Türkiye'ye gelerek Ahmet Sönmez'in yönettiği "Elveda Katya" adlı filmde Kadir İnanır ile başrolü paylaştı. Bu filmdeki rolüyle 49. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde "en iyi kadın oyuncu" ödülü kazandı.

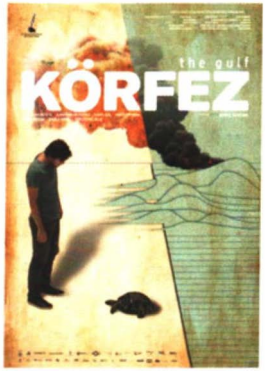
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ANNA MARİA ASLANOĞLU

Film yapımcısı, çevirmen ve yayıncı...

1984'te İstanbul'da doğdu. Zoğrafyon Rum Lisesi'nden mezun oldu. Ardından Marmara Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde lisans ve Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü'nde yüksek lisans eğitimini tamamladı. Koordinatör, bilimsel danışman ve birçok kısa ya da uzun metrajlı filmde yapımcı ve yönetmen yardımcısı olarak görev aldı. Yunanca ve İngilizceden Türkçeye kazandırılan çok sayıda eserin editörlüğünü yaptı. Anna Maria Aslanoğlu, 2011'de Yorgo Benlisoy, Foti Benlisoy, Stefo Benlisoy, Haris Theodorelis-Rigas, Andonis-Fivos Nomikos ve Seçkin Erdi ile ortaklaşa İstos adıyla bağımsız bir yayınevi kurdu.

İstos Yayınları, tanıklıklar, politika historika, elenika dizileriyle Türkçe, Rumca-Türkçe ve Rumca eserleri okuyucularla buluşturdu. Ayrıca tarihi vesika sayılabilecek metinleri Türkçeye kazandırırken, diğer yandan da günümüzde İstanbul'da yazılan Türkçe ve Rumca edebi ve akademik çalışmaları destekledi. Anna Maria Aslanoğlu, 2017'de Emre Yeksan'ın yönettiği "Körfez" adlı filmle ilk kez uzun metraj film yapımcılığına başladı. "Körfez" 24. Adana Altın Koza Film Festivali'nde "jüri özel ödülü" ile ödüllendirildi.

ANNA MARİYEVİÇ

Sinema oyuncusu...

1917'de Rusya'da yaşanan Bolşevik devriminin arından ülkeyi terk edip İstanbul'a gelen Beyaz Rus ailelerden birinin kızı olan Anna Mariyeviç, 1922'de Kemal Film adına Muhsin Ertuğrul tarafından yönetilen "Boğaziçi Esrarı/Nur Baba" ve "İstanbul'da Bir Facia-ı Aşk" adlı filmlerde rol aldı. Türk sessiz sinema tarihinin ilk kadın oyuncularından biri olan Anna Mariyeviç, 1923'te İstanbul'dan ayrılarak ailesiyle birlikte Paris'e gidenler arasında yer aldı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

© Ali Can Sekmeç

"İstanbul'da Bir Facia-ı Aşk", 1922.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

ANNİE BALL

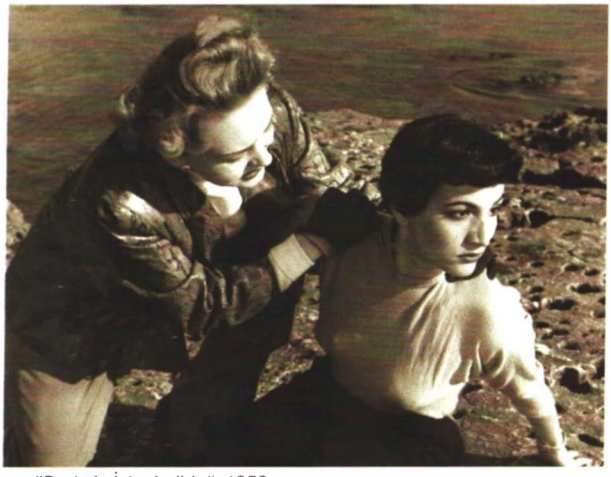
Dansöz ve sinema oyuncusu...

© Ali Can Sekmeç

18 Mayıs 1930'da Avusturya, Viyana'da doğdu. Asıl adı Anna Pabel'dir. İlk ve orta eğitiminin ardından Viyana Ticaret Okulu'na girdi. Fakat kumarbaz bir iş adamı olan babasının, iflas etmesi yüzünden üçüncü sınıfta okulu terk etti. Anna Pabel, müzik ve dansa olan ilgisi ve yeteneği sayesinde, çok genç yaşta sahneye çıktı. 1948'de İtalya'ya giderek ve orada büyük bir gece kulübünde revü yıldızı olarak profesyonel çalışma hayatına atıldı. Güzelliğiyle İtalyan film yapımcılarının ilgisini çeken genç yıldız, Anna Pabella adıyla 1950'de Luigi Zampa'nın yönettiği "His Last Twelve Hours" adlı filmde Jean Gabin ve Antonella Lualdi ve Mario Monicelli'nin yönettiği "Vita da Cani" de Aldo Fabrizi ve Gina Lollobrigida ile yan yana geldi.

Anna Pabella, 1952'de Taksim Gazinosu'ndan dans teklifi alınca İstanbul'a geldi. Annie Ball adıyla Taksim Gazinosu'nda sahneye çıkmaya başlayan dansçı, kısa zamanda adını duyurmaya başladı. Annie Ball'ın sahnede gösterdiği başarı, Türk yapımcıların da dikkatini çekti. Kısa zamanda Türk sinema piyasasının önde gelen isimleriyle tanışarak yerli filmler için teklifler almaya başladı. Annie Ball, 1953'te And Film Şirketi adına Mehmet Muhtar'ın yönettiği "Drakula İstanbul'da" adlı korku-gerilim filmiyle Türkiye'de ilk kez kamera karşısına geçti. Tercümanlığını yapan yönetmen Mehmet Muhtar ile kurduğu dostluk Annie Ball'ı, Türk sinema çevrelerince daha yakından tanınmasına yardımcı oldu.

© Ali Can Sekmeç

"Drakula İstanbul'da", 1953

Annie Ball, 1953'te Taksim Gazinosu'ndan ayrılarak Kadı-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Affet Beni Allahım", 1953

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

köy Suadiye Gazinosu'na geçti. Bir süre Mehmet Muhtar ve Sohban Koloğlu ile ortak bir yapım şirketi kurarak kendi filmlerini çekmek fikrine kapılan Annie Ball'ın bu düşüncesi gerçekleşmedi. Annie Ball, 1953-1954 yılları arasında "Drakula İstanbul'da" başta olmak üzere "Çalsın Sazlar Oynasın Kızlar", "Çılgınlar Cehennemi", "Mahallenin Namusu", "Nilgün", "Yağma Hasan'ın Böreği", "Zıt Kardeşler Polis Hafiyesi" ve "Ahiretten Gelen Adam" adlı toplam 8 filmde rol aldı. Annie Ball, 1954 yılı sonlarında aldığı bir teklifi değerlendirerek Uzakdoğu'ya gitti. Daha sonra Yunanistan'a giden Annie Ball, orada 1957'de "Protevousianikes Peripeteies" ve 1966'da "Oti Labei Einai Hrysos" adlı filmlerde rol aldı. Annie Ball'ın hali hazırda yaşayıp yaşamadığı konusunda bir bilgiye ulaşılamadı.

© Ali Can Sekmeç

"Mahallenin Namusu", 1953

© Ali Can Sekmeç

"Nilgün", 1954

ANNİE GEELMUYDEN PERTAN

Sanat yönetmeni ve film yapımcısı...

18 Mayıs 1930'da Avusturya, Viyana'da doğdu. Asıl adı Anna Pabel'dir. İlk ve orta eği1950'de İstanbul'da doğdu. Norveçli bir baba ve Rum bir annenin kızı olarak Büyükada'da büyüdü. Beyoğlu'nda High School'u bitirdikten sonra eğitim için İngiltere'ye gitti. Norveç Oslo Üniversitesi Tarih ve Felsefe Bölümü'nden mezun olduktan sonra, Paris Sorbonne Üniversitesi Edebiyat ve Humanité Fakültesi'nde sanat tarihi üzerine yüksek lisansını tamamladı. Annie Geelmuyden'in sinemayla ilk bağlantısı Paris'teyken ünlü sinema okulu İDHEC'te okuyan arkadaşlarıyla birlikte izlediği

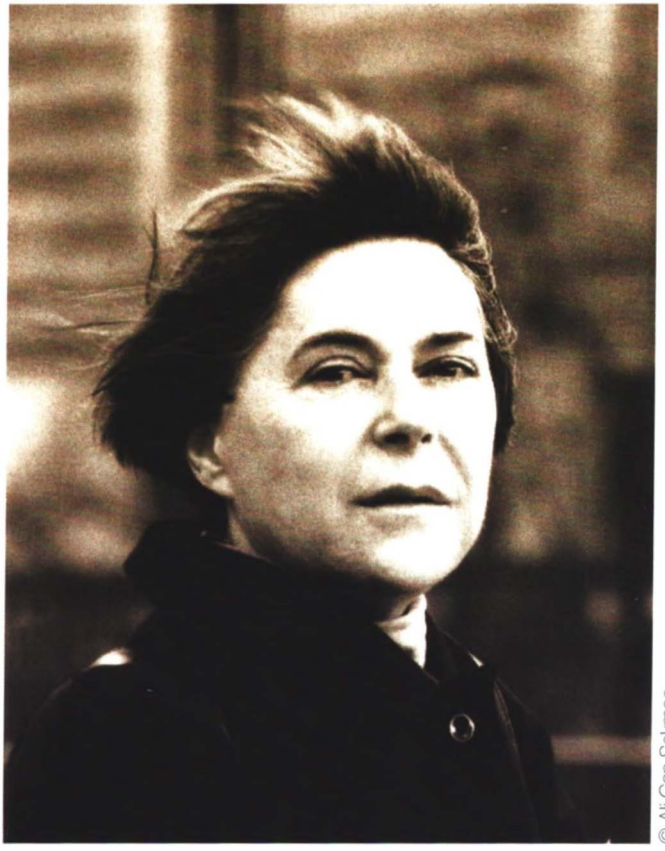
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

filmlerle başladı. Türkiye'ye döndükten sonra tiyatro alanında çalışmak isterken, babasının yanında ithalat işlerinde çalışmaya başladı.

Annie Geelmuyden, 1973'te Halit Refiğ'in yönettiği "Vurun Kahpeye" adlı tarihi filmde baş kadın oyuncu Hale Soygazi'nin kostümlerini hazırlayarak ilk kez profesyonel setlere çıktı. İlk büyük kostüm çalışmasını 1974'te, Halit Refiğ'in TRT için yönettiği 6 bölümlük ünlü "Aşk-ı Memnu" dizisinin dönem kostümlerini hazırlayarak yaptı. Bu filmde tanıştığı ve sonraki zamanlarda usta bir yönetmen olan Ersin Pertan'la evlendi. "Aşk-ı Memnu"dan sonra kostüm çalışmalarını bıraktı.

Annie Geelmuyden Pertan, 1987'den itibaren Türk sinema piyasasında sanat yönetmeni olarak çalışmaya başladı. Başar Sabuncu'nun yönettiği "Kaçamak" adlı filmle başladığı sanat yönetmenliğini daha sonra bir çok filmde başarıyla sürdürdü. 1989'da "Kaldırım Serçesi"yle ilk kez televizyon için çalışmaya başlayan Annie Geelmuyden Pertan, İngiliz BBC'nin kültür kanalı Book Mark için yönetmenliğini James Runice'nin yaptığı Yaşar Kemal'in çocukluk günlerini anlatan "Childhood" adlı drama belgeselde görev aldı.

1991'de eşi Ersin Pertan ile birlikte Sanmal Yapım adıyla bir şirket kurarak, film yapımcılığına da başlayan Annie Geelmuyden Pertan, yapımcısı olduğu "Kuşatma Altında Aşk" adlı filmle 1997 Antalya Altın Portakal Film Festivali ve 1998 Ankara Film Festivali'nde "en iyi sanat yönetmeni" ödüllerini kazandı. Annie Geelmuyden Pertan'a 2003'te Uçan Süpürge Uluslararası Kadın Filmleri Festivali'nde "Bilge Olgaç başarı ödülü" verilmiştir. Annie Geelmuyden Pertan, halen İstanbul Tophane'de açtığı resim atölyesinde eski kilise ikonalarını aslına uygun olarak tamir etmektedir.

© Ali Can Sekmeç

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sanat Yönetmeni Filmografisi

1987 Kaçamak, 1988 Arabesk, 1989 Kaldırım Serçesi (tv), 1990 Devlerin Ölümü, 1991 İmdat ile Zarife, Kurt Kanunu, 1992 Ester'in Rüyası, 1993 Tatlı Betüş (tv), Tersine Dünya, 1994 Avrenos'un Meyhanesi, 1995 Böcek, 1996 Mum Kokulu Kadınlar, 1997 Kuşatma Altında Aşk, 1999 Acı Gönül, 2000 Taxim (tv), 2001 Şarkıcı, Yeni Hayat (tv), 2009 Mazi Yarası

Yapımcı Filmografisi

1991 Kurt Kanunu, 1993 Tersine Dünya, 1997 Kuşatma Altında Aşk, 1999 Acı Gönül, 2001 Şarkıcı, 2005 Akad Sineması (belgesel), 2006 Aşk Filmlerinin Yönetmeni: Orhan Aksoy (belgesel), 2008 Bir Sinema Aşığı: Giovanni Scognamillo (belgesel), 2009 Mazi Yarası

ANTA TOROS

Tiyatro, televizyon ve sinema oyuncusu...

12 Ocak 1948'de İstanbul'da doğdu. Asıl adı Antaram Torosyan'dır. Tiyatro ve sinema oyuncusu Misak Toros'un eşidir. Saint Benoit Fransız Lisesi'nden mezun oldu. Anta Toros, tiyatroya 1965'te Pangaltı Lisesi Yardımlaşma Derneği'nde sahnelenen "Paralı Artin" adlı oyunda amatör olarak başladı. Üniversite eğitimi için İsviçre Lozan'a giden Anta Toros, Misak Toros ile evlenince geri döndü.

1969'da Dostlar Tiyatrosu'nda açılan "Genç Oyuncular" kursunda Genco Erkal'dan eğitim aldıktan sonra oyunculuğa daha çok eğildi. Ercüment Behzat Lav'dan diksiyon dersleri aldı. 1971'de Arto Berberyan'ın teşvikiyle Gülriz Sururi-Engin Cezzar Tiyatrosu'nda profesyonel oldu. Ardından sırasıyla Ali Poyrazoğlu, Nisa Serezli-Tolga Aşkıner ve Salih Kalyon tiyatrolarında sahneye çıkan Anta Toros, 1979'da eşiyle birlikte Amerika'ya giderek bir süre tiyatro üzerine çalışmalar yaptı. Üç ay süreyle ünlü tiyatro hocası Vera Vlasova ve bir yıl boyunca da Actors Studio üyelerinden Mitehel Mestor ile work shop yapma olanağı buldu. Türkiye'ye döndükten sonra Ali Poyrazoğlu'nun açtığı oyunculuk kurslarında eğitmenlik yaptı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Anta Toros, Ahmet Uğurlu'nun "Karşı Show" adlı programıyla ilk kez televizyon için çalışmaya başladı. 1992'de Türk özel televizyonlarının en uzun soluklu dizisi "Mahallenin Muhtarları" ile ilk kez kamera karşısına geçti. 2014'de kadar bir çok televizyon dizisinde genellikle zengin kadın rollerinde başarı gösteren Anta Toros, 1995'te "Yer Çekimli Aşklar", 2005'te "Sen Ne Dilersen" gibi sinema filmlerinde de rol aldı. Anta Toros halen Filmsan Vakfı yönetim kurulu üyeliğini sürdürmekte, sinema ve dizi filmlerde faal olarak çalışmaktadır.

Filmografi

1992 Mahallenin Muhtarları (tv), 1993 Bayan Perşembe (tv), Kızımı Arıyorum (tv), 1994 Bay Kamber (tv), Zirvedekiler (tv), 1995 Yer Çekimli Aşklar, 1996-1999 Kara Melek (tv), 1997 Ana Kuzusu (tv), Sakin Kasabanın Kadını (tv), Sır (kısa), Yalan (tv), Yasemince (tv), 1998 Marziye (tv), 1999 Köstebek (tv), Nilgün (tv), Sır (tv), Yüzleşme (tv), 2000 Gittiğin O Gün (tv), Her Şeye Karşıyız (tv), İstanbul'da Bir Malatyalı (tv), 2001 Aşkına Eşkıya (tv), Benim İçin Ağlama (tv), Yeni Hayat (tv), 2002 Aşk ve Gurur (tv), Kardelen (tv), Yarım Elma (tv), 2003 Estağfurullah Yokuşu (tv), Serseri (tv), 2004-2007 Büyük Buluşma (tv), 2005 Beşinci Boyut (tv), Dönme Dolap (tv), Sen Ne Dilersen, Son Yüzleşme (tv), 2005-2006 Acı Hayat (tv), 2008 Dalgakıran (tv), Para=Dolar (tv), 2009 Adanalı (tv), Kız Kaçıran (tv),2010 Yasemince (tv), 2011-2013 Çocuklar Duymasın (tv), 2012 Adını Feriha Koydum (tv), 2013-2015 Nizama Adanmış Ruhlar (tv), 2014 Senden Önce (kısa), 2016 Mezarcı

ANTOİNE APOSTOLU (1907 - 1979)

Sinema yayıncısı, yazarı ve film ithalatçısı...

1907'de İstanbul'da doğdu. Fakir bir Rum ailesinin oğluydu. İlk eğitiminin ardından o yıllarda Beyoğlu'nda hakim olan Fransızca, İngilizce ve İtalyanca dillerini kendi kendine öğrendi. Küçük yaşlarında sinemaya ilgi duydu. 1925'ten itibaren Antoine Paul ya da Anthony Stoll takma isimleriyle İstanbul'da yayınlanan Osmanlıca ve Fransızca sinema dergilerinde röportaj ve magazin yazıları yazmaya başladı.

1926'da Piyer Sarıyan ile birlikte "Artistic Ciné, organe hebdomadaire du cinéma Oriental et Balkanique" adlı haftalık Osmanlıca-Fransızca bir dergi çıkararak, sinema dünyasına yayıncı ve yazar olarak atıldı. 19 sayı yayınlanabilen "Artistic Ciné-Orange" ın ardından Antoine Apostolu, 1927'de "Ciné-Turc" adlı Osmanlıca-Fransızca yeni bir haf-

© Ali Can Sekmeç

Antoine Apostolu ve Melina Mercuri, 1964

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

© Ali Can Sekmeç

Antoine Apostolu ve Sabahat Filmer, Lale Film Stüdyosu'nda, 1952

talık sinema dergisi çıkarmaya başladı. Dergi 1930'ların başında Halil Kamil'e devredilerek "Türk Sineması" adıyla Latin harfli ve Türkçe yayınlanmaya devam etti.

Antoine Apostolu, 1931'de "Sinema ve Tiyatro Heveskarı" adıyla yeni bir dergi yayınlamaya başladı. 15 günde bir yayınlanan ve 1941 yılına kadar süren derginin müdürü ve baş yazarı da Antoine Apostolu idi. 1944'te Amerikalı yazar Stephan Watts'ın yazdığı "Behind The Screen" adlı kitabı, "Sinemanın İç Yüzü" adıyla yayınlayan Antoine Apostolu, 1945'te Avram Levi ve Nubar Hamparyan ile birleşerek Ceylan Film, Filmcilik Kollektif Şirketi adıyla bir şirket kurdu.

Yabancı film ithalatı ve dağıtımı yapan Ceylan Film, ilk yıllarda daha çok Mısır kaynaklı Arap filmleri ve ucuz İtalyan filmleri getirerek, kısa zamanda Türk sinema piyasasında kendine yer edindi. Antoine Apostolu, 1951'de ilk filmini yöneten Dr. Arşavir Alyanak'ın "Hayat Acıları/Gülnaz" adlı melodram filmine daha yapım aşamasındayken yaşanan ekonomik sıkıntı nedeniyle devralarak ilk kez film yapımcısı oldu. Film umulanın çok üstünde bir gişe hasılatı sağlayarak Antoine Apostolu ve ortaklarını memnun etti. Buna rağmen Ceylan Film yalnızca işletmeci olarak çalışmalarını devam ettirdi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Antoine Apostolu, Ceylan Film çatısı altında sinemalara reklam filmleri ve haber filmleri de hazırladı. Zaman içinde Mısır filmlerine ilgini azalmasıyla film ithalatında yönünü Avrupa'ya özellikle İtalya ve Fransa'ya çevirdi.

© Ali Can Sekmeç
Antoine Apostolu film setinde, 1953

Sık sık Avrupa'ya giderek Cannes ya da Venedik gibi popüler film festivallerini takip ederek, film satın aldı. 1964'te gittiği Cannes Film Festivali'nden dönerken bir kaç günlüğüne Atina'ya uğrayan Antoine Apostolu, elinc geçen bir gazeteden Yunan uyruklu olması nedeniyle adının Türkiye'den sınırdışı edilecekler listesinde olduğunu öğrendi. Bunun üzerine bir daha İstanbul'a dönmeyerek Atina'ya yerleşti.

İstanbul'daki Ceylan Film, Filmcilik Kollektif Şirketi, onun gidişiyle diğer ortaklar tarafından kapatıldı. Ortaklardan Nubar Hamparyan'da Atina'ya yerleşti.

Antoine Apostolu, 1960'lı yılların ortasından itibaren Atina'da yeniden film ithalatı işleri yapmaya başladı. İtalya'dan aldığı küçük bütçeli İtalyan filmlerini Atina sinemalarına ve çok sık olmamakla birlikte İstanbul sinemalarına sattı. Antoine Apostolu, 1979'da Atina'da yaşama veda etti.

APOSTOL ALEKSİYADİS

Negatif kurgu yönetmeni...

İstanbul'da doğdu. 1940'lı yıllarda Necip Erses'in sahibi olduğu Ses Film Stüdyosu'nda laborant olarak çalışmaya başladı. Kısa zamanda film kurgusunu öğrendi. 1946 yılından itibaren başta yönetmenliğini Muhsin Ertuğrul'un yaptığı "Kızılırmak Karakoyun" olmak üzere bir çok filmin negatif kurgusunda çalıştı.

Apostol Aleksiyadis, 1960'lı yıllarda Beyoğlu Ağa Cami (bugün Atıf Yılmaz caddesi) sokakta sinema makineleri ve yedek parçaları satan bir dükkan açtı. Uzun yıllar bu iş ile uğraşan Apostol Aleksiyadis'in doğum tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte 1970'li yılların sonunda İstanbul'da yaşama veda ettiği sanılmaktadır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ARA CİLACIYAN (1907 - 1979)

Ses mühendisi...

1914'te İstanbul Bebek'te doğdu. Ortaköylü ünlü bir eczacının oğlu olan Ara Cilacıyan, Robert Kolej'den mezun oldu. Bir süre mühendis olarak çalıştı. Karaköy Bankalar caddesinde kendi adını taşıyan bir şirket kurarak film ithalatı yaptı. Yarı amatör küçük bir stüdyo kurarak yabancı filmlerin dublajını yaptı. 1940'lı yılların ortasında Fuat Rutkay ve ortaklarının Beyoğlu Hazzopulo Geçidi'nde kurdukları Doğan Film Stüdyosu'na girdi. Burada 1946'da Muhsin Ertuğrul'un yönettiği "Kızılırmak Karakoyun" adlı filmle ilk kez bir yerli filmin seslendirmesini yaptı. Stüdyo aynı yıl çıkan yangınla yok olunca, Fuat Rutkay'ın Bakırköy'de kurduğu Halk Film Stüdyosu'nda çalışmaya başladı. Ara Cilacıyan "Harman Sonu/Köy Güzeli" adlı müzikal filmle yeniden seslendirme çalışmalarına döndü. 1950'li yılların ortalarına kadar daha çok Halk Film'in ürettiği melodramlarda çalışan Ara Cilacıyan, sonraki yıllarda ailesiyle birlikte Paris'e göç etti. Orada hangi işle uğraştığı yada yaşayıp yaşamadığı gibi bilgilere ulaşılamadı.

ARAKSİ HEBO (1906 - 1971)

Tiyatro ve sinema oyuncusu...

1906'da İstanbul'da doğdu. Asıl adı Araksi Kesikyan'dır. Sanat hayatına çeşitli Ermeni tiyatrolarında amatörce çalışarak başladı. Uzun yıllar tiyatroda çalıştıktan sonra 1955'te Dr. Arşavir Alyanak'ın yönettiği "Kızımla Beraber Ağladık" adlı melodram filmle ilk kez kamera karşısına geçti. Kısa zamanda Türk sinemasının acılı anne, dadı, nine, komşu kadın, hizmetçi gibi karakterlerinin aranan oyuncusu oldu. Araksi Hebo, 1968'e kadar faal olarak çalıştığı sinemadan bu tarihten sonra uzaklaştı. Araksi Hebo, 1971'de İstanbul'da kaldığı huzurevinde yaşama veda etti.

Filmografi

1955 Kızımla Beraber Ağladık, 1956 Günah Köprüsü, Hayırsız Evlat, İntikam Alevi, 1957 Altın Kafes, Annemin Gözyaşları, Bir Şoförün Gizli Defteri, Çoban Aşkı, Gelinin Muradı, Kahpe Kurşun, Yavrularımın Katili, Yetim Ömer, 1958 Ben Kahpe Değilim, Funda, Günah Kadını/Şehvet Uçurumu, İftira, Kapıcının Kızı, Mavi Boncuk, Üç Arkadaş, 1959 Ayşecik, Denize İnen Sokak, Sokak Şarkıcısı, Şoför Nebahat, Üç Kızın Hikayesi, 1960 Aşk Hırsızı, Aşktan da Üstün, Gecelerin Ötesi, Kader Yolcusu, Kırık Çanaklar, Meryem, Namus Uğruna, Üsküdar İskelesi, 1961 Acar Kardeşler, Avare Mustafa, Benim Küçük Meleğim, Bir Demet Yasemen, Güneş Doğmasın, Kahraman Üçler, Mahalleye Gelen Gelin, Sevimli Haydut, Şeytanın Kılıcı, Unutamadığım Kadın, Yabancı Adam, 1962 Acı Hayat, Akasyalar Açarken, Başımı Belaya Sokma, Genç Kızların Sevgilisi, Gönül Ferman Dinlemez, Neşemizi Bulalım, 1963 Adanalı Tayfur, Aşka Susayanlar, Ayşecik Fakir Prenses, Beyaz Güvercin, Bütün Suçumuz Sevmek, Cilalı İbo Kadın Avcısı, Çalınan Aşk, Dağlar Kralı, Fatoş'un Bebekleri, Hancının Kızı, SüleymaniyeliAli, Şaşkın Baba, Taşralı Kız, Varan Bir, Yavaş Gel Güzelim, 1964 Anasının Kuzusu, Anne/Çok Gördü Felek,

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Aramızdaki Düşman, Barut Fıçısı, Dağ Başını Duman Almış, Halk Çocuğu, Hayat Kavgası, Kamalı Zeybek, Kara Dağlı Efe, On Korkusuz Adam, Öksüz Kız, Öp Annenin Elini, Prangasız Mahkumlar, Vurun Kahpeye, 1965 Altın Şehir, Artık Düşman Değiliz, Ateş Gibi Kadın, Bir Caniye Gönül Verdim, Bir Gönül Oyunu, Davudo, Ekmekçi Kadın, Fakir Gencin Romanı, Fişek Necmi, Kadın İsterse, Kanunsuzlar, Kırık Hayatlar, Muradın Türküsü, Pantolon Bankası, Silaha Yeminliydim, Sokaklar Yanıyor, 1966 Allahaısmarladık Yavrum, Bıçaklar Fora, Bombacı Emine, İki Yabancı, Kara Fatma, Nikahsızlar, Silahlar Patlayınca, 1967 Ayrılsak da Beraberiz, Balıkçı Güzeli Zilli Nazife, Kederli Günlerim, Sürtüğün Kızı, Yaprak Dökümü, Yarın Çok Geç Olacak, Yaşlı Gözler, 1970 Zalim

© Ali Can Sekmeç

Araksi Hebo ve Pervin Par, "Muradın Türküsü", 1965

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ARAM DELİCE

Prodüksiyon yardımcısı...

Aram Delice, sinemaya 1959'da Lütfi Ö. Akad'ın yönettiği "Yangın Var/Eski İstanbul Kabadayıları" adlı filmde prodüksiyon amiri Orhan Çağman'ın yanında asistanlık yaparak başladı. Ardından bir kaç filmde daha aynı görevi sürdürdükten sonra Türk sinema piyasasından çekildi.

ARAM DİLBAR

Sinema oyuncusu...

2009'da Sedat Yılmaz'ın yönettiği "Pres" filmindeki rolüyle 2010 47. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde "Behlül Dal jüri özel ödülü" ve 2011 22. Ankara Film Festivali'nde "umut veren yeni erkek oyuncu" ödüllerini kazandı.

ARAM GÜLYÜZ

Film yönetmeni, senaryo yazarı ve yapımcı...

13 Nisan 1931'de İstanbul, Şişli'de doğdu. Bomonti Hintliyan Ermeni Okulu, İngiliz High School, Genronagan ve Pangaltı Mıhitaryan Ermeni Liselerini bitirdi. Ardından EMI ses kayıt şirketinin Londra'daki enstitüsünde dört yıl televizyon eğitimi gördü. 6 yıl yaşadığı Londra'dan askerlik görevi nedeniyle Türkiye'ye döndü. Askerliğini İngilizce tercümanı olarak gönüllü gittiği Kore'de yaptı. Orada Halit Refiğ'i ile tanıştı. Onunla uzun sinema sohbetleri gerçekleştirdi. Aklında çocukluğundan beri sinema oyuncusu olmak vardı. 1955'te terhis olduktan sonra 3 yıl süreyle İngiliz havayolları British Airways'de çalıştı. 1958'de dayısının maddi desteğiyle Metro Film adıyla bir film yapım şirketi kurdu. 1959'da Carl Möhner'in yönettiği "İstanbul Macerası/Inshalla Razzia Am Bosporus" adlı Türk-Alman ortak yapımı filmle yapımcı oldu. Aram Gülyüz, 1960'da başrollerini Nurhan Nur, Metin Serezli ve Serpil Gül'ün paylaştığı "Sensiz Yıllar" adlı filmle yapımcı-yönetmen oldu.

Aram Gülyüz, yönetmenliğinin ilk yıllarında daha çok "Aşk ve Yumruk", "Kadın ve Tabanca", "Genç Kızların Sevgilisi", "Kaynana Zırıltısı", "On Güzel Bacak", "Ateş Gibi Kadın", "Berduş Milyoner" piyasa işi aşk melodramları çekti. Hızlı çalışma temposuyla, Türk sinema piyasasına soktuğu "Hop Dedik", "Temem Bilakis", "Abidik Gubidik", "Manyaklar Köşkü", "Sen Vur Ben Kırayım", "Varan Bir", "Cumartesi Senin Pazar Benim", "Hüseyin Baradan Çekilin Aradan", "Kolla Kendini Bebek", "Lafını Balla Kestim"

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

High resolution
HD & 3D Monitor
ND 6
ND 9
ND 12
PULL

gibi garip isimli filmlerle Aram Gülyüz, Türk sinemasının ticari yönetmenlerinden biri olarak tanındı. Orhan Günşiray ya da Ayhan Işık'lı macera filmleri, Öztürk Serengil'li argosu bol komedi filmleri, Zeynep Değirmencioğlu ya da Ömercik üzerine kurulu çocuk kahramanlı filmler, 1960'lı yıllar boyunca Aram Gülyüz sinemasının ticari çizgisini belirledi.

Aram Gülyüz, 1969'da yönetmen yardımcılığını yapan Ferhan Üçoklar ile renkli ortak filmler yapmaya başladı. "Tatlı Günler", "Bütün Aşklar Tatlı Başlar", "Bahar Çiçeği", "Beyaz Kelebekler", "Saraylar Meleği Sindirella" gibi filmler üreten Metro Film/Üçoklar Film ortaklığı 1972'de sona erdi. Aram Gülyüz, bir çok usta yönetmene rağmen 1970'lı yılların ortasından itibaren Türk sinemasını büyük ölçüde etkileyen seks furyasından uzak durmadı. 1975'ten itibaren Mete İnselel ve Aydemir Akbaş ağırlıklı ve ilginç isimli "Adamını Bul", "A'dan Z'ye Kadar", "Hababam Git Hababam Gel", "Hasan Almaz Basan Alır", "Hoppala", "Vur Davula Tokmağı", "Ye Kürküm Ye", "Beş Dakikada Beşiktaş", "Ava Giden Avlanır", "Kendin Pişir Kendin Ye" gibi seks komedileriyle Türk sinema piyasasındaki yerini aldı.

© Ali Can Sekmeç

Abdullah Gürek, Kriton İliyadis ve Aram Gülyüz, 1968

Aram Gülyüz, 1980-1985 yılları arasında sinema piyasasından çekilerek, yeni başlayan video salgınında yabancı film dublajları yaptı. Ardından 1986-1988 yılları arasında bir çok video filmin yönetmenliğini yaparak tekrar setlere döndü. Sinemadaki hızlı çalışma temposunu video alanında da sürdürdü. Aram Gülyüz, 1988'de TRT için çektiği "Uğurlugil Ailesi" adlı diziyle televizyon dünyasına geçti. 1990'lı yılların başında Türker İnanoğlu'nun sahibi olduğu Ulusal Tv'de çalışmaya başlayan Aram Gülyüz, televizyon için diziler ve eğlence programları çekti. Ulusal Tv adına çektiği "Cümbüş Sokak", "Tatlı Kaçıklar", "Yasemince" gibi diziler büyük beğeni gördü. Aram Gülyüz, sinemaya verdiği 25 yıllık aradan sonra 2013'de "Zaman Makinesi 1973" adlı filmle yeniden setlere döndü. 2014'te yönettiği "Çılgın Kamp" adlı gençlik filmiyle genç yönetmenler arasında yerini aldı.

Aram Gülyüz, Türk sinema piyasasındaki 57 yıllık yapımcı-yönetmenlik hayatında, Feyzi Tuna, Mehmet Aslan, Suna Artun, Temel Gürsu, Yücel Tibet, Şengün Gökçay, Yücel Çakmaklı, Ferhan Üçoklar, Üstün Toroslu, Berç Köroğlu, Yılmaz Korkut, Stephan Özçetinkaya, Arif Erkuş, Nilgün Karagüler ve Ali Kıvırcık gibi yönetmen yardımcılarıyla çalıştı. Bu isimler arasında Feyzi Tuna, Temel Gürsu ve Yücel Çakmaklı daha sonraki yıllarda yönetmenliğe başladı.

Yapımcı Filmografisi

1959 İstanbul Macerası/Inshalla Razzia Am Bosporus, 1960 Sensiz Yıllar, 1961 Aşk ve Yumruk, 1962 Aşk Kadın ve Tabanca, Genç Kızların Sevgilisi, 1963 Temem Bilakis, Varan Bir, 1964 Sen Vur Ben Kırayım, 1965 Berduş Milyoner, Hüseyin Baradan Çekilin Aradan, Kolla Kendini Bebek, 1966 Ailenin Yüz Karası, Altın Kollu Adam, Fırtına Beşler, Gariban, Siyah Otomobil, 1967 Canım Annem, Deli Fişek, Demir Bilek, Dişi Killing, 1968 Yaratılan Kadın, Yüzbaşının Kızı, 1969 Babasının Oğlu, Fakir Kızın Romanı, Kahraman Delikanlı, Öldüren Aşk, Tatlı Günler, Ümit Dünyası, 1970 Bütün Aşklar Tatlı Başlar, Red Kit, Şıllık, 1971 Bahar Çiçeği, Beyaz Kelebekler, Saraylar Meleği Sindirella, Satılık Kadın, Tamam mı Canım, 1972 Alçaklar Cehennem Gider, Ay Aman Of, Kader Yolcuları, Ölümle Dudak Dudağa

Yönetmen Filmografisi

1960 Sensiz Yıllar, 1961 Aşk ve Yumruk, 1962 Kadın ve Tabanca, 1963 Genç Kızların Sevgilisi, Hop Dedik, Temem Bilakis, 1964 Abidik Gubidik, Erkek Sözü, Kaynana Zırıltısı, Manyaklar Köşkü, On Güzel Bacak, Sen Vur Ben Kırayım, Sokakların Kanunu, Varan Bir, 1965 65 Hüsnü, Ateş Gibi Kadın, Berduş Milyoner, Canın Cehenneme, Cici Kızlar, Cumartesi Senin Pazar Benim, Hüseyin Baradan Çekilin Aradan, Kolla Kendini Bebek, Lafını Balla Kestim, Ölüm Çemberi, Pantolon Bankası, Sevdalı Kabadayı, Şıngırdak Melahat, Taşralı Amca, Tatlı Yumruk, 1966 Ailenin Yüzkarası, Altın Kollu Adam, Fırtına Beşler, Gariban, Konforlu Necla, Kumarbazın İntikamı, Siyah Otomobil, Üsküdar'dan Topkapı'ya, Zehirli Hayat, 1967 Canım Annem, Deli Fişek, Demir Bilek, Dişi Kiling, Galatalı Mustafa, Karım Beni Aldatırsa, 1968 Benimle Evlenir misin?, Kanun Namına, Yaratılan Kadın, Yuvana Dön Baba, Yüzbaşının Kızı, 1969 Ana Kalbi, Fakir Kızın Romanı, Kahraman Delikanlı, Öldüren Aşk, Ömercik Babasının Oğlu, Sevgili Babam, Tatlı Günler, Ümit Dünyası, Yuvanın Bekçileri, 1970 Bütün Aşklar Tatlı Başlar, Duyduk Duymadık Demeyin, Ret Kit, Sana Tapıyorum, Şıllık, 1971 Ayıp Ettin Şemsettin, Bahar Çiçeği, Beyaz Kelebekler, Saraylar Meleği Sinderella, Tamam mı Canım, Toto Kralı, 1972 Alçaklar Cehenneme Gider, Ay Aman Of, Aynı Yolun Yolcusu, Dudaktan Dudağa Ölüm, Kader Yolcuları, Kırk Yalan Memiş, Oğlum, Satılık Kadın, 1973 Anneler Günü, Aşkımla Oynama, Büyük Şamata, Özleyiş, Tatlım, 1974 Aman Ne Gırgır,

Atını Seven Kovboy, İmparator, Mirasyediler, Reisin Kızı, 1975 Adamını Bul, A'dan Z'ye Kadar, Curcuna, Hababam Git Hababam Gel, Hasan Almaz Basan Alır, Hoppala, Salak Bacılar, Sevişmek Bir Dakika, Televizyon Çocuğu, Vur Davula Tokmağı, Ye Kürküm Ye, 1976 Beş Dakikada Beşiktaş, Eksik Etek, Hamza Dalsın Osman Çalsın, Profesyonel, Saffet Beni Affet, 1977 Ava Giden Avlanır, 1978 Kendin Pişir Kendin Ye, Oh Oh, Şerefsiz Şeref, 1979 Babanın Kızları, Binlik Nail, Bu Gece Bende Kal, Leyla Necla Mücella, Olmaz Şimdi, Öğren de Gel, Sona Kalan Dona Kalır, Şaşırtma Beni, Delidir Ne Yapsa Yeridir, 1980 Sarışın Tehlike, Şaşkın Milyonerler, 1985 Uyanıklar Dünyası, 1986 Aile Namusu (video), Anahtarı Bendedir (video), Aşk ve Kin (video), Aşkın Kanunu Yoktur (video), Babalar da Ağlar, Babamın Namusu (video), Eşek Oğlum ve Ben (video), Günahsız Yetim (video), Küçük Beyzade (video), Mazideki Kadın (video), Melek Yüzlü Cani (video), Sen Neymişsin Be Abi, Sevda Rüzgarı (video), Şaka Maka (video), 1987 Afrodit, Al Gülüm Ver Gülüm (video), Hoş Geldin Ramazan (video), Kadersiz Kullar, Karmakarışık (video), Püf Noktası (video), Süper Damat (video), Yavrumu Kurtarın (video), 1988 Uğurlugil Ailesi (tv), Yaşamak, 1990 Sevdiğim Adam (tv), 1991 Sarışın Yıldız (tv), 1993 Cümbüş Sokak (tv), Yaz Evi (tv), 1996 Köşe Kapmaca (tv), Tatlı Kaçıklar (tv), 1997 Yasemince (tv), 2000 Parça Pinçik (tv), Yasemince (tv), 2001 Şen Kahkahalar (tv), 2002 Sana Bayılıyorum (tv), 2003 Evlat (tv), 2005 Sevgilime Göz Kulak Ol (tv), Zeynep (tv), 2006 Aşk Beklemez (tv), 2008 Ağlamak Yok (tv), 2009 Hamileyim Hamile, 2013 Zaman Makinesi 1973, 2014 Çılgın Kamp, Otel Divane (tv)

ARAM HUGASYAN (1917 - 1989)

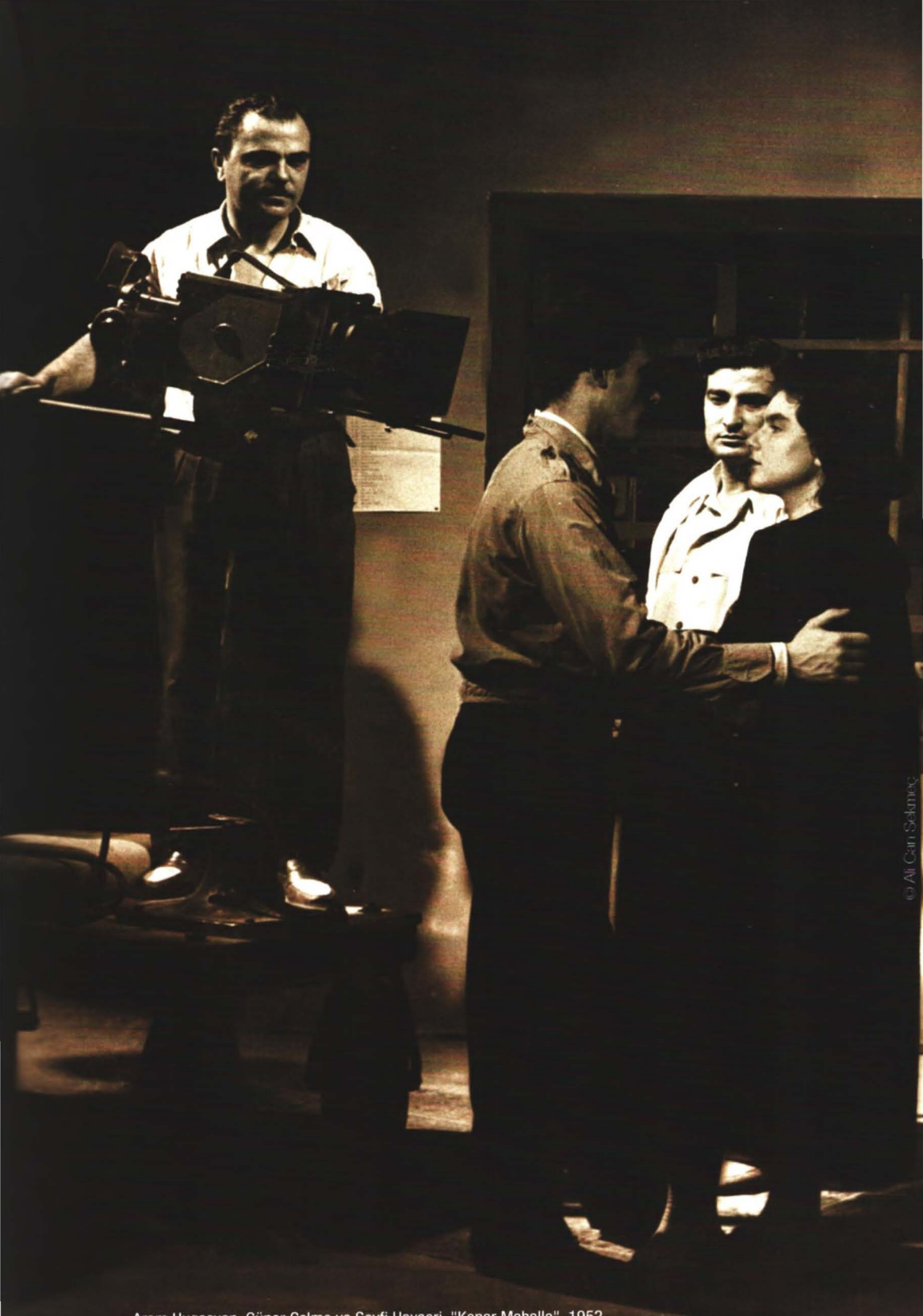
Görüntü yönetmeni...

30 Ekim 1917'de İstanbul Beyoğlu Asmalı Mescit'te doğdu. Bomonti İtalyan okulunda eğitim gördü. Bu sırada girdiği fotoğraf stüdyosunda mesleğin inceliklerini öğrenerek genç yaşlarda Kodak Şirketi'nin İstanbul temsilciliğinde çalışmaya başladı. Şirket aynı zamanda ham sinema filmi de getirdiği için kısa zamanda sinema işlerinin başına geçti. Şirketin filmlerini müşterilerine sunmak üzere kurduğu projeksiyon makinesi sayesinde sinemayla tanıştı. 1934'te Halil Kamil Film Stüdyosu müdürü Aziz Asal'ın daveti üzerine işinden ayrılarak bu stüdyoya geçti. Ha-Ka Film Stüdyosu' laboratuarında üç yıl çalışan Aram Hugasyan, 1937'de İpek Film Stüdyosu'na geçti. Stüdyonun baş laborantı olarak, şirketin yerli ve yabancı filmlerinin yıkama ve basma işlerini yürüttü.

© Ali Can Sekmeç

Aram Hugasyan, 1948'de Halil Kamil Film Stüdyosu'nun müdürü Aziz Asal'ın teşvikiyle yönetmenliğini Sami Ayanoğlu'nun yaptığı "Harman Kaya" adlı köy melodramının görüntü yönetmeni oldu. Hiçbir görüntü yönetmenine asistanlık yapmadan girişilen bu çalışma beğenilince hemen ardından yönetmenliğini Mümtaz Ener'in yaptığı "Kanatlardan Türbe" ve "Karadeniz Postası" adlı filmleri çekti. 1951'de Duru Film/Naci Duru adına yönetmenliğini Orhon Murat Arıburnu'nun yaptığı "Sürgün" filmi için Beyrut'ta çalışan Aram Hugasyan, 1959'da yönetmenliğini Nişan Hançer'in yaptığı "Kaderime Ağlarım" filminden sonra

Aram Hugasyan, Güner Çelme ve Seyfi Havaeri, "Kenar Mahalle", 1952

© Ali Can Sekmeç

Orhan Murat Arıburnu, Aram Hugasyan, "Sürgün", 1952

Türk sinema piyasasından uzaklaştı. Aram Hugasyan 1960'tan itibaren gümrükleme işlerinde çalıştı. Sinemaya dönmesi için teklifler aldıysa da kabul etmeyen Aram Hugasyan, uzun yıllar BMW Türkiye temsilciliğinde muhasebe sorumlusu olarak çalıştı. Aram Hugasyan 11 Kasım 1989'da İstanbul'da yaşama veda etti.

Filmografi

1948 Harman Kaya, 1949 Kanatlardan Türbe, Karadeniz Postası, 1950 Yüzbaşı Tahsin, 1951 Kenar Mahalle, Sürgün, Şafak Sökecek (Coni Kurteşoğlu ile), 1952 Kara Efe/Zeynebin Gözyaşları, Son Gece, 1953 Altı Ölü Var/ İpsala Cinayeti, Çifte Kavrulmuş, Gizli Yara, İhtiras Kurbanları (Kriton İlyadis ile), 1954 Tek Kollu Canavar, 1956 Günah Yolcuları, 1959 Kaderime Ağlarım

ARAM KESKİNAY (1930 - 2009)

Kurgu yönetmeni...

1930'da İstanbul Bakırköy'de doğdu. Sinemaya meraklı bir çocukluk geçirdi. 1946'da Bakırköy Yeni Sinema'ya yardımcı makinist olarak giren Aram Keskinay, kısa zamanda şef makinist oldu. Aram Keskinay, 1949'da Bakırköy'de kurulu Fuat Rutkay'ın sahibi olduğu Halk Film Stüdyosu'na girdi. Burada senkron ve kurgu bölümünde çalışmaya başla-

dı. Fuat Rutkay, dönemi için oldukça modern bir stüdyo kurmasına rağmen dışardan film almıyor, sadece kendi şirketi adına çekilen filmlerin laboratuar işlerini yapmaktaydı.

© Ali Can Sekmeç

Askerlik görevini 1951'de Kara Kuvvetleri Foto Film Merkezi'nde yapan Aram Keskinay, burada bir çok askeri belgeselin hazırlanmasında görev aldı. Askerliğin ardından yeniden Halk Film Stüdyosu'na döndü. Stüdyoda 1959 yılına kadar çalışan Aram Keskinay, "Şehitler Kalesi", "Estergon Kalesi", "Cem Sultan", "Kore'de Türk Kahramanları", "Boş Beşik", "Dümbüllü Sporcu", "Kanlı Küpe", "Cinci Hoca", "Kara Davut", "Sarı Zeybek", "Safiye Sultan", "Nasrettin Hoca", "Alev Gömlek/Ezo Gelin", "Aşıklar Kabesi Mevlana", "Kara Günlerim", "Ayrılık", "Yaprak Dökümü", "Sevdalı Gelin" vs... gibi filmlerin kurgu ekibinde yer aldı.

Aram Keskinay, 1959 yılı sonunda Sabahattin Tulgar'ın Maslak'ta kurulu Milli Film Stüdyosu'nda senkron kurgucu olarak çalışmaya başladı. Ardından 1967'de Ses Film Stüdyosu'na geçti. Aram Keskinay, 1972'de sinemanın yanı sıra ünlü reklam şirketi Cen Ajans adına reklam dünyasında da çalışmaya başladı. 1975'te önce bir süre İpek Film Stüdyosu'nda çalışan Aram Keskinay, sonra Behlül Dal yönetimindeki As Ajans Sinema Televizyon Haberler Merkezi Kollektif Şirketi'nde hazırlanan belgesel ve reklam filmlerinin senkron kurgusunu yaptı. Aktüel haber filmleri hazırladı.

© Ali Can Sekmeç

Aram Keskinay ve Rafet Şiriner, 1950

Aram Keskinay, İpek Film Stüdyosu'nda "Ah Nerede Vah Nerede", "Şöhret Budalası", "Tamam mı Devam mı", "Sarhoş ve Kızı", "Şoför Mehmet" gibi filmleri kurguladı. 1989'da Kaya Ören ile birlikte Engin İnal yönetiminde ilk Türk bilim kurgu filmini hazırladı. 10 dakikalık bu film TRT televizyonunda yayınlanınca ilgi uyandırdı. Aram Keskinay, 1990'lı yıllarda Sevinç Film İşletmesi'nde çalışmaya başladı. Bir çok yerli ve yabancı filmin telesine öncesi kontrol ve hazır-

AREN PERDECİ

Film yönetmeni...

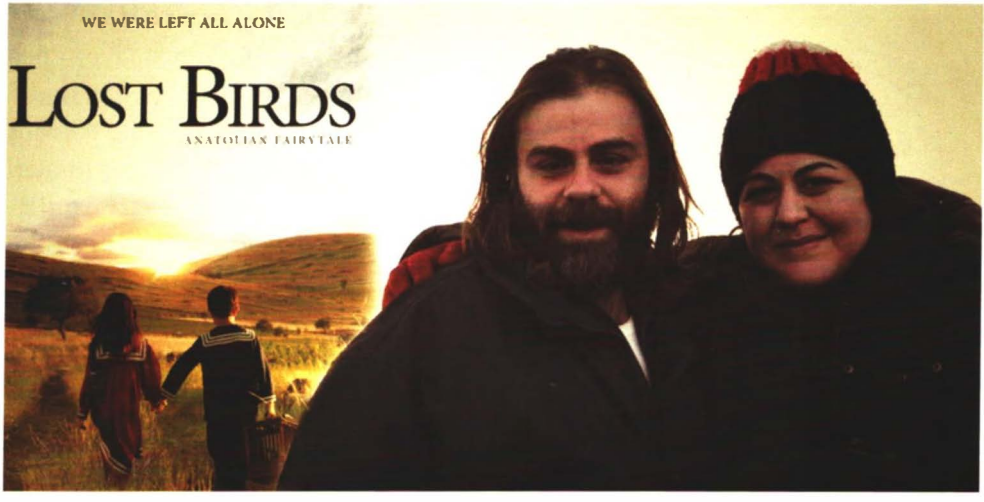
30 Eylül 1979'da İstanbul'da doğdu. Galatasaray Lisesi'nin ardından Bilgi Ünüversitesi Sinema Televizyon Bölümü'nden mezun oldu. Öğrenciliği döneminde 2002'de "Threep" ve 2003'te "Bahçedeki Böcekler" adlı iki kısa film çeken Aren Perdeci, kısa filmleriyle uluslararası yarışmalarda ve akademik çevrelerde ilgi gördü.

Daha sonra reklam ve sinema sektöründe bir çok prodüksiyon şirketinde asistan olarak çalıştı. Aren Perdeci, 2006'da "Yanlış Zaman Yolcuları" adlı uzun metraj filmle ilk kez yönetmen koltuğuna oturdu. Süper 16 mm çekilen filmin çalışmaları iki yıl sürdü.

"Yanlış Zaman Yolcuları", evrensel hikayesi, kendine özgü yönetim ve kurgu tarzıyla öne çıkan bu ilk film, yurtiçi ve yurtdışı festivallerde gösterildi. ABD'nin en prestijli ödüllerinden Accolade Film Ödülleri'nde ve 34. Brüksel Uluslararası Bağımsız Film Festivali'nde onur ödülleri aldı. Sinemanın yanı sıra fotoğrafçılıkla da ilgilenen Aren Perdeci, Fransa Arles'de düzenlenen fotoğraf festivaline davet edildi. Uzun metrajlı ilk filmi gösterime girdikten sonra 2007'de kendi adına Perdeci Film kurarak yapımcı-yönetmen oldu.

Aren Perdeci 2014'te çektiği "Yitik Kuşlar" adlı filmde yönetmenliği Ela Alyamaç ile paylaştı. İki yönetmenli "Yitik Kuşlar" 1915 Ermeni tehcirini iki küçük çocuğun gözünden anlatan tarafsız bir film olarak tanıtıldı.

Film başta ABD olmak üzere yurtdışında bir çok festivalde gösterildi. Halen kendi şirketi Perdeci Film'de yönetmen olarak çalışmalarını sürdüren Aren Perdeci, halen çalışmalarını sürdürmektedir.

ARMAN GEVİK

Kurgu yönetmeni...

Arman Gevik, 1940'lı yılların başında Necip Erses'in sahibi olduğu Ses Film Stüdyosu'nda çalışmaya başladı. Bir çok ithal filmin dublaj ve kurgu çalışmalarında çalıştı. 1943'de Faruk Kenç'in yönettiği "Dertli Pınar" adlı köy melodramının kurgusunu yaparak ilk kez Türk sinema piyasası için çalışmaya başladı. Arman Gevik 1950'li yıllara kadar Ses Film ve sonraki zamanlarda değişen adıyla Day Film Stüdyosu'nda yerli yabancı filmlerde çalışmalarını sürdürdü.

ARSEN BAHÇEOĞLU

Film yapımcısı ve işletmecisi...

1940'da Ordu'da doğdu. Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nden mezun oldu. Sinemaya 1960'da Kemal Film'de başladı. Ardından Kervan Film'de çalıştı. 1969'da kurduğu Ar Film adlı yapım şirketiyle yapımcı oldu.

1969'da Mehmet Bozkuş'un yönettiği "Serseri Kabadayı", 1970'de Mehmet Dinler'in yönettiği "Erkeklik Öldü mü Abiler" adlı iki filmin yapımcılığını üstlendi. Arsen Bahçeoğlu, 1979'da seks furyasına uygun olarak Zerrin Egeliler ile "Şıllık" adlı bir film çekti. Arsen Bahçeoğlu daha sonraki yıllarda yabancı erotik filmlerin işletmeciliğini yaptı.

ARSEN GÜL

Sinema oyuncusu...

İstanbul'da doğdu. İlkokuldan sonra çeşitli işlerde çalıştı. Sinemaya 1973'te Nazmi Özer'in yönettiği "Kaderim Kanla Yazıldı" adlı avantür filmde aldığı küçük bir rolle başladı. 1975'ten sonra daha çok erotik komedilerde yardımcı roller aldı. Yeşilçam'da Arsen Lüpen adıyla tanındı.

1979'da aşırı erotik içerikli filmlerde rol alan Arsen Gül, ardından sinemayı bıraktı. 1983'te tekrar setlere döndü. Bir kaç melodramda rol aldıktan sonra 1990'lı yıllarda sinemadan tamamen uzaklaştı.

Filmografi

1973 Kaderim Kanla Yazıldı, 1975 Amigo Hüsnü, Canım De Bana, Köçek, Yaşamak Daha Zor, 1976 Ben Sana Mecburum, Beş Dakikada Beşiktaş, Eksik Etek, Hamza Dalar Osman Çalar, 1977 İkimiz de Sevdik, Yıkılmayan Adam, 1978 Delidir Ne Yapse Yeridir, Kendin Pişir Kendin Ye, Oooh Oh!, 1979 Arzu, Ay Aman Of, Büyük Kumar, Fakir, Kara Leke, Minnoş, Mücevher Hırsızları, Öğren de Gel, Öttür Kuşu Ömer, Şıllık, Yataktan Yatağa, 1983 Çöl Cenneti, 1984 Belalı Fedailer, Gurbet, 1987 Seyyar Kamil, Umutların Ötesi, Yaşarken Ölmek, 1988 Elveda Mutluluklar, Sığıntı, 1989 Mutsuzlar, 1990 Acı Kader, Bir İçim Su, Çılgın Berber, Yaşanan Dünya

ARŞAK BENLİYAN (1865 - 1923)

Tiyatro oyuncusu...

1865'te İstanbul'da doğdu. Asıl adı Arşak Haçaturyan'dır. İlkokul eğitiminin ardından tiyatroya merak sardı. Çeşitli tiyatrolara başvurmasına rağmen kabul edilmedi. Oyuncu olmak üzere 1897'de Bulgaristan'a gitti. Orada çeşitli tiyatrolarda komedyen olarak çalıştı. Kısa zamanda "İbiş" rolüyle sevildi. Mısır'a giderek Kahire'de sahneye çıktı. II. Meşrutiyet'in ilanından sonra 1910'da İstanbul'a dönerek, Benliyan Opereti adıyla bir tiyatro kurdu. Dikran Çuhacıyan'ın "Leblebici Horhor", "Köse Kahya", "Arif'in Hilesi" adlı operetlerini sahneledi. Kel olmasından dolayı Benliyan adıyla tanındı. Özellikle "Leblebici Horhor" operetindeki Horhor Ağa rolüyle büyük beğeni kazandı. Benliyan Opereti, 1911'de "Leblebici Horhor" ile İngiltere Londra'ya bir turne düzenledi. Operetin Londra'da çok beğenilmesi üzerine bir yıl sonra 1912'de bir İngiliz film ekibi İstanbul'a gelerek, Sigmund Weinberg'in yönetiminde "Leblebici Horhor Ağa" adıyla filme aldı. Türk sessiz sinema tarihinin çekilen ilk konulu filminin ilk başrol oyuncusu olan Arşak Benliyan, 1923'te İstanbul'da yaşama veda etti.

Dr. ARŞAVİR ALYANAK (1907 - 1981)

Sinema oyuncusu, yapımcısı ve yönetmeni...

27 Eylül 1907'de Adapazarı'nda doğdu. Tanınmış Türk müziği bestecilerinden Agapos Efendi'nin oğludur. İlk eğitimini Beyoğlu Eseyan İlkokulu'nda orta ve lise eğitimini ise Galata Ermeni Lisesi'nde tamamladı. Arşavir Alyanak, 1934'de İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Diş Hekimliği bölümünden mezun olduktan sonra doktor unvanı aldı. Dr. Arşavir Alyanak, tiyatroya olan merakı nedeniyle İstanbul'da bazı amatör Ermeni Tiyatroları'nda oyuncu olarak sahneye çıktı. 1940'lı yılların başında Ses Tiyatrosu'na giren Dr. Arşavir Alyanak, "Leblebici Horhor" operetinde profesyonel olarak ilk kez sahneye çıktı. Bir süre Ses Tiyatrosu'nun yönetiminde görev aldı.

© Ali Can Sekmeç

Dr. Arşavir Alyanak, 1947'de tedavi için muayenehanesine gelen Adapazarlı sinemacı Hürrem Erman ile tanışınca sinema dünyasına adım attı. O günlerde yeni kurduğu Erman Kardeşler yapım şirketi adına "Damga" adlı bir filmin hazırlığında olan Hürrem Erman, yönetmenliğini Seyfi Havaeri'nin yaptığı bu filmde Dr. Arşavir Alyanak'a başrollerden birini verdi. Dr. Alyanak aynı zamanda filmde reji asistanlığı görevini de üstlendi. 1947'de muayenehanesini diş hekimi kardeşi Yertvart Alyanak'a bırakan Dr. Arşavir Alyanak, bir daha mesleğine dönmedi.

Dr. Arşavir Alyanak, bu ilk filmle Erman Kardeşler Film Şirketi'ne küçük ortak oldu. 1950'de Hürrem Erman, Yoakim Filmeridis ve Panayot İyotakis tarafından ortaklaşa kurulan Erman Film Stüdyosu'nun müdürlüğünü üstlendi. Dr. Arşavir Alyanak, 1951'de daha önce "Damga" adlı filmde birlikte rol aldığı Memduh Ün ile ortaklaşa Yakut Film Arşavir Alyanak ve A. Memduh Ün Kollektif Ortaklığı adıyla bir yapım şirketi kurarak Türk sinema piyasasına girdi. Aynı yıl yönetmen-

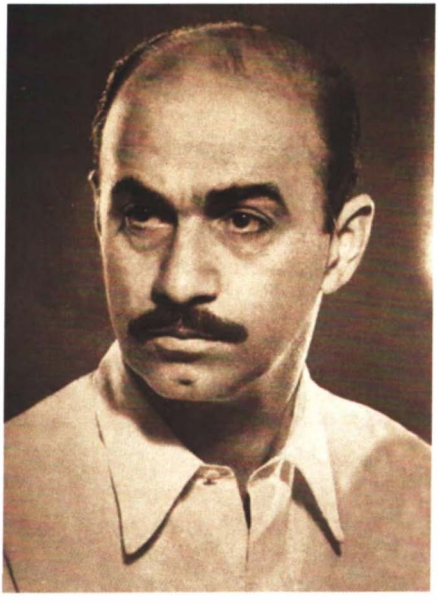

© Ali Can Sekmeç

Kenan Pars, Arşavir Alyanak ve Gülistan Güzey, 1957

liğini üstlendiği "Hayat Acıları" adlı filmle yapımcı-yönetmen oldu. Fakat film ekonomik nedenlerle daha yapım aşamasındayken Antoni Apostolu, Nubar Hamparyan ve Avram Levi ortaklığındaki Ceylan Film Filmcilik Kollektif Şirketi'ne satıldı. Yakut Film'deki Alyanak-Ün ortaklığı 1959 yılına kadar devam etti. İki ortak 1957'de görüntü yönetmeni Turgut Ören ile birleşerek Yakut-Ören Film Stüdyosu adıyla bir stüdyo kurdu. Alyanak ve Ün 1960 yılına kadar birbirlerinin filmlerine yapımcı-yönetmen-senarist olarak imza attılar.

Dr. Arşavir Alyanak, 1959'da bir süre müdürlüğünü de üstlendiği Erman Film Stüdyosu'na, yapımcı Nevzat Pesen'in ayrılmasıyla ortak oldu. Bu ortaklık 1970'da stüdyonun kapanmasına kadar devam etti. Memduh Ün 1960'da kendi adına Uğur Film Şirketi'ni kurunca Yakut Film ortaklığı sona erdi. Dr. Arşavir Alyanak, biten ortaklığın ardından 1961 yılında kendi adına Hür Film adıyla bir yapım şirketi kurdu. Aynı yıl çektiği "Suçlu Aşıklar" adlı melodramla yoluna tek başına devam etti. Fakat işletme sorunu nedeniyle kendi adına film yapmaktan vazgeçti. 1963'da "Fatoş'un Bebekleri" ve 1966'da "Bitmeyen Çile" adlı filmlerde ortak yapımcı olarak çalışmalarını sürdüren Dr. Arşavir Alyanak, yönetmen olarak daha çok Erman Film, Melek Film, Koçanga Film ve Pesen Film için filmler çekti.

© Ali Can Sekmeç

Dr. Arşavir Alyanak, faal sinema yaşamı boyunca bazıları yerli edebiyat uyarlamaları, bazıları ise yabancı filmlerin yerli uyarlamalarından hazırlanmış senaryolardan hazırlanmış romantik komediler ya da aile melodramlarıyla ticari sinemanın tüm gereklerini yerine getiren başarılı bir yönetmen oldu. Yönettiği 36 filmin bir çoğunun senaryosunu kendisi yazdı. Dr. Arşavir Alyanak, faal yönetmenlik döneminde reji asistanı olarak yanına aldığı Ülkü Erakalın, Oksal Pekmezoğlu, Yücel Çakmaklı ve Mehmet Aslan gibi, sonradan her biri ticari sinemanın ünlü yönetmenleri olacak isimlerin yetişmesini sağladı.

Dr. Arşavir Alyanak, 1971'de çektiği "Gönül Hırsızı" adlı romantik komediden sonra Türk sinema piyasasından çekildi. Hemen ardından Behlül Dal yönetimindeki As Ajans Sinema Televizyon Haberler Merkezi Kollektif Şirketi'nde belgesel ve reklam filmleri yönetmeni olarak çalışmaya başladı. Bir süre Prodüktörler Cemiyeti'nde de yöneticilik yapan Dr. Arşavir Alyanak, 1975'te sinemaya son kez bir dönüş yaptı. Melek Film adına çektiği romantik komedi "Gece Kuşu Zehra" adlı filmden sonra faal sinema yaşamını bıraktı.

1975'te Filmsan, Film Sanayi ve Tüm Sanatçıları Güçlendirme Vakfı'nın kurucuları arasında yer alan Dr. Arşavir Alyanak, vakıf çatısı altında sinema emekçilerinin sosyal güvenlik haklarını alabilmesi konusunda çalışmalarda bulundu. Aynı yıl Türkiye Filmciler Derneği'nin düzenlediği bir törenle Türk sinemasında 25 yılını doldurduğu için bir ödül ve onur belgesi verilen Dr. Arşavir Alyanak, 30 Nisan 1981 günü geçirdiği kalp yetmezliği sonucunda İstanbul'da yaşama veda etti. Cenazesi 2 Mayıs 1981 günü Beyoğlu Balıkpazarı Üç Horan Ermeni Kilisesi'nde yapılan bir törenle Şişli Ermeni Mezarlığında toprağa verildi.

Oyuncu Filmografisi

1948 Damga, Vurun Kahpeye, 1950 Allah Kerim, 1951 Hayat Acıları/Gülnaz, 1952 Onu Ben Öldürdüm, 1955 Günahkar Baba, Kızımla Beraber Ağladık, 1957 Zeynebin Aşkı, 1960 Aslan Yavrusu, Gece Kuşu, İlk Aşk, Kezban/Yaralı Kelebek, 1962 Zehir Hafiye, 1966 Bitmeyen Çile, 1967 Samanyolu

Yapımcı Filmografisi

1951 Hayat Acıları/Gülnaz, 1952 Onu Ben Öldürdüm, 1953 Uç Baba Torik, 1954 Yaban Kız, 1955 Günahkar Baba, Öp Babanın Elini, 1956 Piç/Kahpe Dünya, Zeynebin İntikamı, 1957 Ayşe'nin Çilesi, Bir Serseri, Yetim Ömer, Zeynebin Aşkı, 1958 Çoban Kızı, Sokak Çocuğu, 1960 Suçlu Aşıklar, 1963 Fatoş'un Bebekleri, 1966 Bitmeyen Çile

Yönetmen Filmografisi

1951 Hayat Acıları/Gülnaz, 1952 Onu Ben Öldürdüm, 1953 Uç Baba Torik, 1954 Son Beste, Yaban Kız, 1955 Günahkar Baba, Kızımla Beraber Ağladık, 1956 Kara Bahtım, 1957 Bir Dilim Ekmek, 1958 Karanlık Günler, Kederli Yıllar, Sokak Çocuğu, 1959 Ömrümün Tek Gecesi, 1960 Kezban/Yaralı Kelebek, Satın Alınan Adam, Suçlu Aşıklar, 1961 Dikenli Gül, Hatırla Sevgilim, Sokaktan Gelen Kadın, 1962 Cici Katibem, Dilberler Yuvası, Zehir Hafiye, Zorla Evlendik, 1963 Baş Belası, Bücür, Fatoş'un Bebekleri, Kızlar Büyüdü, Taşralı Kız, 1964 Macera Kadını, Tatlı Sert, Yılların Ardından, 1965 Şeytanın Kurbanı, 1966 Bitmeyen Çile, 1967 Çıldırtan Dudaklar, 1971 Gönül Hırsızı, 1975 Gece Kuşu Zehra

ARTAKİ CANDAN (1885 - 1948)

Bestekar...

1885'te Selanik'te doğdu. Asıl adı Artaki Terziyan'dır. Selanik İdadisi'nden mezun oldu. Daha sonra ailesiyle İstanbul'a göç etti. İki yıllık tıp eğitiminin ardından öğrenimini terk etti. Müziğe olan düşkünlüğü nedeniyle bu konu üzerinde çalışmaya başlayınca ailesini İstanbul'da bırakarak tekrar Selanik'e döndü. Çok fakir bir hayat süren Artaki Candan, daha sonra tanıştığı müzik hocası Selanikli Ahmet Efendi'nin himayesine girdi. Aldığı kanun dersleriyle usta bir müzisyen oldu. Bir süre sonra hocasıyla İstanbul'a gelen Artaki Candan, Taksim'de ki Eldorado Bahçesi'nde ilk kez sahneye çıktı. Ardından Tatyos

Efendi'nin kurduğu musiki grubuna katıldı. İlk eseri "Bugün dil-i divaneden tükendi ah ü zarım" adlı nihavent bestedir. Ardından "Parlıyor fikrim o parlak gözlere baktıkça ben" adlı kürdilihicazkar eserini besteleyen Artaki Candan'ın en bilinen eseri Mustafa Nafiz Irmak'ın sözleriyle bestelediği nihavent şarkıdır.

Elli kadar bestesi olan Artaki Candan, 1918'de Sahibinin Sesi Plak Şirketi'ne girdi. Kanunuyla yüzlerce plakta, pek çok sanatçıya eşlik etti. 1930'lu yıllarda şirketin genel müdürü oldu ve bu görevini ölümüne kadar sürdürdü. Artaki Candan, 1939'da Faruk Kenç'in yönettiği "Taş Parçası" adlı dramatik filmde müzik yaparak ilk kez sinema için çalışmaya başladı. Film müziği çalışmalarını daha sonraları 1943'te "Onüç Kahraman", 1946'da "Toros Çocuğu" ve 1948'de "Harman Kaya" adlı filmlerde sürdüren Artaki Candan, uzun yıllar İstanbul Belediye Konservatuarı İcra Heyeti'nde görev aldı. Artaki Candan, 30 Ocak 1948'de İstanbul'da yaşama veda etti.

ARTO BERBERYAN (1939 - 1999)

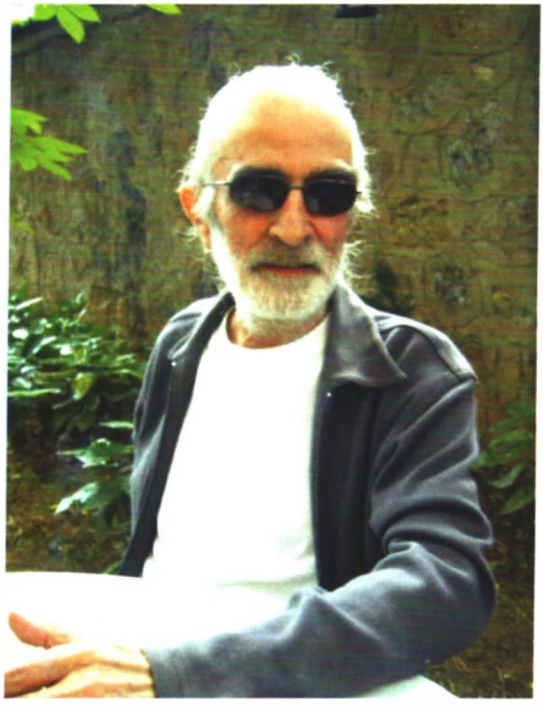
Dekor tasarımcısı ve tiyatro oyuncusu...

1939'da İstanbul'da doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini Pangaltı Mıhitaryan Ermeni Okulu'nda tamamladı. Ardından İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Tiyatro Dekoratörlüğü Bölümü'nü birincilikle bitirdi. Mezuniyet sonrasında Ermeni cemaati dernek sahnelerinde oyunculuk, dekoratörlük ve sahneye koyucu olarak çalıştı. Aynı zamanda profesyonel tiyatrolarda ve TRT televizyonu için hazırlanan dizi oyunlarda dekoratörlük yaptı. 1975'te Atıf Yılmaz'ın yönettiği "Deli Yusuf" adlı filmde sanat yönetmenliği yaparak ilk kez sinema için çalışmaya başladı. Bu film için tasarladığı dekorlar Türk sinema çevrelerinde büyük beğeni kazandı.

Arto Berberyan, her ikisi de Ermenice olmak üzere "Mıgoyi Badmutyun" ve "Mıgoyi Camportutyun" adlı tiyatro oyunları kaleme aldı. İkinci oyunla ABD'de ödül kazandı. 1990'lı yıllarda Karagözyan Derneği yararına gerçekleştirdiği büyük müzikal prodüksiyonlarla büyük beğeni kazandı. Bunlardan "Bokomedi", "Anuşig", "Hin Asdvadzner", "Spratacus" ve "Gaya" en başarılıları oldu. Arto Berberyan, 1 Aralık 1999'da İstanbul'da yaşama veda etti.

ARTUN YERES (1944 - 2007)

Film yönetmeni ve senaryo yazarı...

1944'de İstanbul'da doğdu. Saint Benoit Fransız Lisesi ve Güzel Sanatlar Akademisi, Bedri Rahmi Eyüboğlu Resim Atölyesi'ne devam etti. Sinema'ya 1961'de yönetmen Lütfi Ö.Akad'ın "Sessiz Harp" adlı filminde yönetmen asistanlığı yaparak başladı. 1962'de "Aşk kadın ve Tabanca" filminde Aram Gülyüz'e asistanlık yaptı. Daha sonra çizgi film ajanslarında çalıştı ve reklam filmleri çekti. 1967'de Kemal Film'in "Sefiller" adlı filmine özel bir jenerik hazırladı. 1971'de çekilen "Aşk Hikayesi" içinde özel bir jenerik çekti. Sinematek Derneği'nin çıkardığı dergilerde görev aldı ve yazılar yazdı. 1968'de bir grup genç sinemaseverle birlikte "Genç Sinema" adlı hareketin içinde yer aldı.

Artun Yeres, 1968'de, 8 mm'lik filme çektiği "Çirkin Ares" adlı kısa filmiyle 1. Hisar Kısa Film Yarışması Jüri Özel Ödülü'nü kazandı. Vietnam Savaşı'nı konu alan bu filmini, bütünüyle Vietnam Savaşı'na ilişkin fotoğraflar ve ressam Goya'nın Napolyon ordularının, İspanya'da halka karşı giriştikleri baskıyı yansıtan ünlü "Desastres de la Guerra" (Savaşın Felaketleri) albümünün resimlerinden yararlanarak kurguladı. Yasaklanan bu filmiyle uzun süre sansürle mücadele etmek zorunda kaldı. 1969'da Nazım Hikmet'in "Onlar ki" adlı şiirinden esinlenerek yaptığı 16 mm'lik kısa filmle 2. Hisar Kısa Film Festivali Birincilik Ödülü'nü kazandı.

Artun Yeres, fotoroman çekimi, 1972

1970'de Nazım Hikmet'in "Meşhur Adamlar Ansiklopedisi" adlı şiirinden yola çıkarak çektiği fotoğraflarla bir sergi açtı. 1971'de gazeteciliğe başladı ve magazin gazetelerine fotoromanlar çekti. 1972'de Erler Film, Türker İnanoğlu adına çektiği "Asi Gençler" adlı filmle yönetmenliğe başladı. Fakat yönetmenliğini devam ettiremedi. 1975'te çektiği "Dadaş Hasan" filminden sonra 10 yıl boyunca sinemadan uzak kaldı. 1985'te "Kır Çiçeği" adlı video filmle tekrar sinemaya döndü. 1993'te "Türk Öykücülerinden Örnekler" adı altında 25'er dakikalık dört televizyon filmi çekti. 1994'te çektiği "Buluşma" adlı filmi Ankara Film Festivali'nde iki, İzmir Film Festivali'nde de bir ödül kazandı. Artun Yeres, 1995'te 32. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde, Aykut Tankuter'le birlikte yazdığı "Özlem... Düne, Bugüne, Yarına" adlı senaryoyla "en iyi senaryo" ödülünü kazandı.

Artun Yeres, 1980'li ve 1990'lı yıllarda günlük gazetelerde sinema yazıları yazdı ve eleştirmenlik yaptı. Yönetmenler Derneği'nde, senaryo atölyesinde dersler verdi. 2002'de Tokyo Uluslararası Film Festivali'nde "Mevsimler" adlı filmiyle "gümüş nişan" ödülünü kazandı. 2005'te Türk Sineması 90. Yıl Emek Ödülü'ne layık görüldü. Artun Yeres'in yayınlanmış "Göstermenin Sorumluluğu", "65 Yönetmenimizden Sinemamız", "Sakıncalı 100 Film", "Bir Michelangelo Antonioni Kitabı", "Bir Luis Bunuel Kitabı"ve "Bir Pier Paolo Pasolini Kitabı" adlı kitapları vardır. Karaciğer ve kolon kanseri tedavisi gören Artun Yeres, 4 Kasım 2007'de İstanbul'da yaşama veda etti.

Filmografi

1972 Asi Gençler, 1975 Dadaş Hasan, 1985 Kır Çiçeği (video), 1986 Bir Günlük Aşk, İstek (video), Kertenkele (video), 1987 Gençlik Yılları (video), Hata (video), 24 Saat (video), Şüphe (video), 1988 Bir Yaz Yağmuru, Cehennem Tatili (video), Yengeç Burcu, 1989 Gece, Kilyos Cinayeti, 1990 Bir Aşk Masalı (video), Doyumsuz (video), 1991 Bir Yabancı (video), 1993 Türk Öykücülerinden Örnekler (tv), Yüreğin Aynası, 1994 Tele Anahtar, Buluşma, 2000 Yaralı Kurt

ATİLLA ENGİN (1947 - 1964)

Çocuk oyuncu...

1947'de İstanbul'da doğdu. Asıl adı Agop Nubaryan'dır. Sinemaya daha ilk okul öğrencisiyken yönetmen Rahmi Kafadar'ın keşfetmesiyle başladı. 1956'da Rahmi Kafadar'ın yönettiği "Evlat Hasreti" adlı aile dramında rol alarak ilk kez kamera karşısına geçti. Kısa zamanda başarılı bir çocuk oyuncu oldu.

1959'da Atıf Yılmaz'ın yönettiği "Suçlu" ve 1960'da Türker İnanoğlu'nun yönettiği "Küçük Kahraman/Kanlı Mektup" adlı filmlerde başrolde oynayan Atilla Engin, 1964'teki "Yetimler" adlı filmde son kez kamera karşısına geçti. Onu keşfeden Rahmi Kafadar'ın verdiği bilgiye göre 1964'te geçirdiği bir kaza sonucunda İstanbul'da yaşama veda etti.

Filmografi

1956 Evlat Hasreti, Yetim/Gün Işığı, 1958 Bu Vatanın Çocukları, 1959 Aşkın Gözyaşları, Ateşten Damla, Kader Bizi Ayırdı, Sokak Şarkıcısı/Kırık Keman, Suçlu, Şoför Nebahat, 1960 Esmerim Kıyma Bana, Kader Yolcusu, Köyde Bir Kız Sevdim, Küçük Kahraman/Kanlı Mektup, 1961 Aşkın Saati Gelince, Kara Sevdalı Yarim/Acı Sevda, 1962 Daima Kalbimdesin, Gençlik Hülyaları, Tayfun/Asılacak Kadın, 1964 Yetimler

© Ali Can Sekmeç

Atilla Engin, "Suçlu", 1959

AYLA KARACA

Tiyatro ve sinema oyuncusu...

20 Mayıs 1933'te İstanbul Kurtuluş'ta doğdu. Asıl adı Atina Miloharakti'dir. Kunduracı bir baba ve kadın terzisi bir annenin kızı olan Atina Miloharakti, Galatasaray'da Tarsi Varidu Rum İlkokulu'ndan mezun oldu. Sanat hayatına 11 yaşında aynı mahalleden tanıdığı o zamanlar Ses Tiyatrosu'nda bale şefliği yapan komşu kızı Niça aracılığıyla başladı. 1944'te "Tatlı Sert" adlı operette Rumca şarkı söyleyerek ilk kez sahneye çıktı. Ardından "Kapan" adlı operette dans numaraları yaparak bale kadrosuna geçti.

© Ali Can Sekmeç

Ayla Karaca ve Feridun Çölgeçen, "Yavuz Sultan Selim ve Yeniçeri Hasan", 1951

1945 yılına kadar Ses Tiyatrosu'nda çalışan Atina Miloharakti, aynı yıl tiyatro ikiye bölününce Muammer Karaca'nın kurduğu turne tiyatrosuna geçti. İskenderun turnesi sırasında yaşının küçük olması nedeniyle polis kovuşturmasına uğradı. Muammer Karaca'nın kendisini kızı olarak takdim etmesinin ardından adı Ayla Karaca olarak değiştirildi. 1948'de bir süre Toto Karaca ve Sıtkı Akçatepe'nin kurduğu turne tiyatrosunda çalışan Ayla Karaca, daha sonra yeniden Muammer Karaca Tiyatrosu'na döndü. "Lüküs Hayat", "Hava Civa", "Platin Palas" gibi operetlerde büyük başarı sağladı.

Ayla Karaca sinemayla ilk kez 1944'te tanıştı. Faruk Kenç'in yönettiği bir süt reklamında rol alarak ilk kez kamera karşısına geçti. Ardından bir çok tarihi filmde dansçı olarak yer aldı. Ayla Karaca, 1949'da Vedat Örfi Bengü'nün yönettiği "Ayşe'nin Duası" adlı filmde ilk kez rol aldı. Muammer Karaca, kendi tiyatrosunda çalışan sanatçıların başka işler yapmasını yasaklamasına rağmen Ayla Karaca'nin sinemada çalışmasına izin verdi. Ayla Karaca, 1951'de Vedat Ar'ın "Lale Devri" adlı filmiyle ilk kez başrole yükseldi. Ardından İpek Film Şirketi adına çekilen Baha Gelenbevi'nin "Barbaros Hayrettin Paşa" ve Münir Hayri Egeli'nin "Yavuz Sultan Selim ve Yeni Çeri Hasan" adlı filmlerde başrol oynayan Ayla Karaca, Orhon Murat Arıburnu'nun yönettiği "Sürgün" adlı filmden sonra sinemadan uzaklaştı.

Ayla Karaca, 1953'te görüntü yönetmeni Özen Sermet ile evlendi. Aynı yıl eşiyle birlikte Brezilya'ya yerleşti. Sao Paulo'da televizyon ve sinema çalışmalarında eşinin yanında yer aldı. Özen Sermet bir süre sonra kendine bir reklam şirketi kurunca, Ayla Karaca yine eşinin yardımcısı oldu. Ayla Karaca eşiyle birlikte sürdürdüğü çalışmalar sırasında Turizm Yüksek Okulu'nda da eğitim gördü. Bir süre ABD San Diego'da staj yaptıktan sonra 1978'de Türkiye'ye geri döndü. 1988'de eşinden ayrılarak İstanbul'a yerleşti. Dr. Ercüment Alacakaptan'ın sahibi olduğu Süper Tour adlı turizm şirketinde çalışmaya başladı. Ayla Karaca, emekli olduktan sonra 1998'de Show Tv için çekilen 7 bölümlük "Neşeli Günler" adlı dizi filmle yeniden kameralar karşısına geçti. 1997'de "Sevda Rüzgarları", 2004'te "Yabancı Damat" ve 2010'da "Aşk Bir Hayal" adlı televizyon dizlerinde rol alan Ayla Karaca, halen Muğla'nın Bodrum ilçesinde yaşamaktadır.

© Ali Can Sekmeç

AYLİN ZOİ TİNEL

Kurgu yönetmeni...

13 Mart 1975'te İstanbul'da doğdu. 1994'te Plato Film'de yönetmen asistanı ve kurgu yönetmeni olarak çalışmaya başladı. 1996'da Otopsi adında bir post prodüksiyon stüdyosu kurdu. 2002 yılına dek yöneticilik yaptığı Otopsi stüdyolarında hem sayısız reklam filmi hem de "Propaganda" ve "Komiser Şekspir" gibi uzun metraj filmlerin kurgu yönetmenliğini ve post prodüksiyon danışmanlığını üstlendi. 2002-2006 yılları arasında serbest olarak devam ettirdiği kurgu yönetmenliğinin yanı sıra, Bahçeşehir, Kadir Has ve Bilgi Üniversitelerinde dersler verdi.

2005 yılının sonunda VAV Film Grubu'nun kurucusu ve ortağı oldu. Şu anda VAV Film Grubu'yla kolektif projeler üretmeye devam etmektedir. 2007'de "İsimsiz" adlı uzun metraj film projesiyle T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan senaryo geliştirme desteği aldı. 2009'da "Köprüdekiler" filmiyle 21. Uluslararası Ankara Film Festivali, 2010'da "Gölgeler ve Suretler" filmiyle Antalya Altın Portakal Film Festivali ve 22. Ankara Film Festivali "en iyi kurgu" ödüllerini kazandı.

Filmografi

1999 Propaganda, 2001 Komiser Şekspir, 2004 Kalbin Zamanı, 2005 Eğreti Gelin, Pardon, 2006 Hayatımın Kadınısın, Kısık Ateşte 15 Dakika, 2007 Adem'in Trenleri, Havva Durumu (tv), 2009 Köprüdekiler, 2010 Gölgeler ve Suretler, Yengeç Oyunu, 2011 Kurtuluş Son Durak, Romantik Komedi, 2012 Devir, Mutlu Aile Defteri, 2013 Arkadaşlar Arasında, Balık, 2014 Bi Küçük Eylül Meselesi, 2015 Delibal, Kara Bela, Kötü Kedi Şerafettin, 2016 Toz

AYUMİ TAKANO

Sinema ve televizyon oyuncusu...

25 Şubat 1973 Japonya Tokyo'da doğdu. Üniversite eğitimini Nihon Üniversitesi Sanat Fakültesi Tiyatro Bölümü'nde tamamladı. Aynı okulun Tv Bölümü'nde televizyon dramaturjisi üzerine eğitim aldı. 18 yaşında Oscar Promotion'a girdi ve oyunculuk eğitimine başladı. Öğrenciliği sırasında çeşitli reklam filmlerinde çalıştı. Üç reklam filminde ve bir dizide oynadı. 1997'de Türkiye'ye geldi. Bir arkadaşının yönlendirmesiyle 1998'de Ömer Vargı'nın yönettiği "Her Şey Çok Güzel Olacak" filmde rol alarak sinemaya başladı. Filmin ardından Türkiye'ye yerleşen Ayumi Takano, 2000-2002 döneminde Marmara Üniversitesi Sinema-TV Bölümü'nde yüksek lisans yaptı. 2010'da Türkiye'de Japon Yılı'nın kutlamalarında dostluk elçisi olarak görev aldı. Halen İstanbul'da yaşayan Ayumi Takano, bir çok televizyon programı sundu ve reklam filmlerinde oynadı.

Filmografi

1998 Her Şey Çok Güzel Olacak, 2001 Aşkım Aşkım (tv), 2002 Yeşil Işık, 2003 Hadi Uç Bakalım (tv), Hayat Bilgisi (tv), 2004 GORA, Japonyalı Gelin (tv), 2005 Hırsız Var, 2016 O Hayat Benim (tv), 2017 Dolunay (tv)

AZİZE EMİR (1901 - 1952)

Sinema oyuncusu...

17 Aralık 1901'de Mısır Damiettia'da doğdu. Asıl adın Müfide Muhammed Ghoneim'dir. Hosn El Massarat okulunda eğitim gördü. Tiyatroya 1919'da başladı. Mısır'da kadının sahneye çıkmasının ayıp sayılması nedeniyle ailesinin itibarını da düşünerek adını Azize Emir olarak değiştirdi. Azize Emir ilk kez "Napolyon'nun Kızı" adlı oyunla sahneye çıktı. 1925'te Ramses Tiyatrosu'na girdi. Sinemaya kendi adına kurduğu İsis Film Şirketi tarafından 1927'de çekilen ve Mısır sinemasının ilk

filmi sayılan "Laila" adlı filmle başlayan Azize Emir, 1935 yılına kadar tiyatro ve sinemayı birlikte yürüttü.

Azize Emir, 1931'de Muhsin Ertuğrul'un yönettiği Türk-Yunan-Mısır ortak yapımı "İstanbul Sokaklarında" adlı filmde rol almak üzere Türkiye'ye geldi. Türkiye, Yunanistan ve Mısır'da sesli çekilen film, Türk sinema tarihinin ilk sesli uzun metraj filmi olarak kayıtlara geçti. Mısır film endüstrisinin 1940'larda gelişmeye başlamasıyla Azize Emir, yapımcılık ve oyunculuğun yanı sıra senaryo yazarlığı da yapmaya başladı. Yazdığı 17 senaryo filme alındı. Eşi, yönetmen Muhammed Zülfikar ve Suad Muhammed ile birlikte Filistin mücadelesi üzerine cesur bir film hazırladı. Yapımcı olarak 25 film üreten Azize Emir, Mısır sinemasının en gözde oyuncularından biri olarak tanındı. Azize Emir, 1952'de Kahire'de yaşama veda etti.

© Ali Can Sekmeç

Muhsin Ertuğrul, Azize Emir ve Cezmi Ar, "İstanbul Sokakları", 1931

Filmografi

1927 Laila, 1929 Bint el Nil, 1931 İstanbul Sokaklarında, 1933 Kaferi am khatiatak, 1936 Bisalamtu ouz itjawaz, 1940 Bayayet el tiffah, 1941 El warsha, 1942 Lailat al farah, 1943 İbn el balad, Wadi el numjum, 1944 İbnati, Taqiyyat al ikhfa, 1945 Al-fulus, 1946 Al-dunia bi-kheir, Al-mughani al maghool, Awdat Taqiyyat al ikhfa, Shamha tahtarek, 1947 Hadaya, 1948 El kul yughanni, Fok el suhab, 1949 Nadia, 1951 Kisma wa nassib

AZNİF MINAKYAN (1866 - 1929)

Tiyatro ve sinema oyuncusu...

1866'da İstanbul'da doğdu. Tiyatro oyuncusu ve yönetmeni Mardiros Mınakyan'ın oğlu Aram Mınakyan'ın eşidir. Tiyatroya 1885'te Şehzadebaşı Tiyatrosu'nda başladı. Mınakyan Tiyatro Kumpanyası'nda önemli roller aldı. 1914'te sahnelerden çekilen Aznif Mınakyan, "Sefil Valide", "Ekmekçi Kadın", "Dalila", "Dilenci Kadın", "Kıskanç", "Kırmızı Köprü Cinayeti", "Bir Kadının On Yıllık Ömrü" ve "Hakiki Nedamet" gibi bir çok oyunda başarılı roller oynadı. Aznif Mınakyan, 1918'de Müdafaa-i Milliye Cemiyeti Sinema Atelyesi adına Sedat Simavi'nin yönettiği "Alemdar Mustafa Paşa/Alemdar Vak'ası yahut Sultan Selim-i Salis" adlı tarihi filmle ilk kez kamera karşısına geçti. 1922'de "Nur Baba/Boğaziçi Esrarı" ve "İstanbul'da Bir Facia-i Aşk/Şişli Güzeli Mediha Hanımın Facia-i Katli" ve 1923'te "Kız Kulesinde Bir Facia" adlı Muhsin Ertuğrul filmlerinde rol alan Aznif Mınakyan, Türk sessiz sinema tarihinin ilk kadın oyuncuları arasında yerini aldı. Aznif Mınakya, 1929'da İstanbul'da yaşama veda etti.

BARBARA VALENTİN (1940 - 2002)

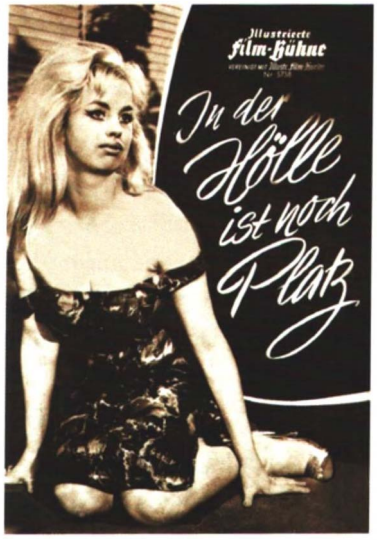
Sinema oyuncusu...

© Ali Can Sekmeç

15 Aralık 1940'ta Avusturya, Viyana'da doğdu. Asıl adı Ursula Ledersteger'dir. Sanat direktörü Hans Ledersteger ve aktris Irmgard Alberti'nin kızıdır. Çocuk yaşlarından itibaren tiyatronun içinde büyüdü. Barbara Valentin, 1959 Victor Trivas'ın yönettiği "Die Nackte und der Satan" adlı filmdeki dansçı kız rolüyle ilk kez sinemaya geçti. Kısa zamanda başrole yükseldi. Barbara Valentin, 1961'de Ernest Ritter Von Theumer'in yönettiği "Silahlar Konuşuyor/İn der Hölle ist noch Platz" adlı Türk-Alman ortak yapımı filmde Fikret Hakan ve Sadri Alışık ile başrolü paylaştı. 1970'li ve 80'li yıllarda sinemanın yanı sıra bir çok televizyon filminde de rol alan Barbara Valentin, oyunculuk kariyeri boyun-

© Ali Can Sekmeç

© Ali Can Sekmeç

ca Almanya'nın Jane Mansfield'i olarak anıldı. 1980'li yıllarda ünlü Queen grubunun solisti Freddie Mercury ile kurduğu yakın arkadaşlıkla gündeme geldi. Queen'in ünlü şarkısı "It's a Hard Life" adlı müzik klibinde rol aldı ve onları destekledi. 100'den fazla filmde rol alan ve daha çok Rainer Werner Fassbinder ile çalışan Barbara Valentin, 22 Şubat 2002'de Almanya, Münih'te yaşama veda etti.

BARBRO KARABUDA

Gazeteci ve film yönetmeni...

1935'te İsveç Lidköping'de doğdu. 1952'de Scharlaus Lisesi'nden mezun oldu. 1953'de dil eğitimi için gittiği Fransa'nın Chinon kasabasında genç hukuk öğrencisi Güneş Karabuda ile tanıştı ve onunla evlendi. Hukuk eğitimini yarım bırakan eşiyle birlikte İsveç'e yerleşti. Birlikte foto muhabirliği ve gazetecilik yapmaya başladı. 1960'ta İsveç Televizyonuna muhabir olarak girdi. Eşi Güneş Karabuda ile birlikte televizyon filmleri yapmaya başladı. Ardından Türkiye'ye gelerek Anadolu topraklarında belgesel filmler çekti. "Nuh'un Gemisi", "Anadolu Uygarlıkları" ve "Tarihte İstanbul" adlı belgeselleri beğenildi. Barbro Karabuda 1970-1972 yılları arasında Şili'de Allende diktatörlüğü zamanında İsveç televizyon muhabiri olarak çalıştı ve bir çok olaya tanık oldu. Burada yaşadıklarını "Papağan Tüneli" adlı kitabında anlattı. Barbaro Karabuda İsveç televizyonu adına 1981'de "Svartskallen" (Kara Kafalılar) adlı bir televizyon draması çekti.

Barbro Karabuda, 1991'de Yaşar Kemal'in "Ağır Akar Su" adlı hikayesinden senaryosunu da kendisinin kaleme aldığı "Menekşe Koyu" adlı ilk filmiyle sinema yönetmenliğine

adım attı. Başrollerini Türkan Şoray ve İsveçli oyuncu Sven Volter'in üstlendiği film eleştirmenlerce beğenildi. Film, 1992 4. Ankara Film Festivali "en iyi sanat yönetmeni-Gürel Yontan" ve "umut veren yeni kadın oyuncu-Vildan Kara" ödüllerini kazandı. 1993'te eşiyle birlikte Yaşar Kemal üzerine "Bir Yazarın Portresi" adlı bir belgesel hazırlayan Barbro Karabuda halen İsveç ve Türkiye'de yaşamaktadır.

BAYZAR FASULYECİYAN (1845 - 1920)

Tiyatro ve sinema oyuncusu ve ressam...

1845'de İstanbul'da doğdu. Bir papaz kızı olan Bayzar, küçük yaşta resim sanatına ilgisinden dolayı dersler aldı ama ailesinin kısıtlı imkanları nedeniyle bunun için okul eğitimi alamadı. Tiyatroya da aynı şekilde küçük yaşlarda ilgi duydu. Sanat hayatına Hasköy'de kurulu bir amatör tiyatroda başladı. Ardından 1860'da Şark Tiyatrosu'na geçti. Bayzar, 1862'de İstepan Ekşiyan'ın Tiyatro Kumpanyası ile İzmir'e giderek Ermenice oyunlarda sahneye çıktı. İzmir'de aynı tiyatroda rol arkadaşı Tomas Fasulyeciyan ile evlendi. 1863'te Trabzon'a geçerek orada eşiyle birlikte yerel bir tiyatro grubu kurdu. Bayzar Fasulyeciyan, bir kaç oyundan sonra eşiyle birlikte Kafkasya'ya geçerek, Rusya Ermenilerinin yoğun olduğu bölgelerde oyunlar sahneye koydu. 1869'da Nahçıvan'da sahneye çıktı. Ardından Ahmet Vefik Paşa'nın davetiyle eşiyle Bursa'ya gitti. Burada kurulu tiyatroda çalıştı. 1885'te yurtdışına çıkan Tomas Fasuleciyan'a rağmen Bayzar Fasulyeciyan İstanbul'da kaldı.

Manakyan Tiyatro Kumpanyası'nda çalışan Bayzar Fasulyeciyan, eşinin 1888'de dönüşüyle bir Anadolu turnesine çıktı. Eşinin başarısızlıkları sonucunda ekonomik sıkıntı yaşamaya başladı. Tomas Fasulyeciyan, son kez çıktığı Bulgaristan ve Romanya turnelerinde de büyük maddi sıkıntılar çekti ve hastalandı. 1901'de İskenderiye'de yokluk içinde öldüğünde Bayzar Fasulyeciyan, iki çocukla zorlukla İstanbul'a döndü. Tiyatroyu bırakan Bayzar Fasulyeciyan ilerlemiş yaşına rağmen 1912'de Sigmund Weinberg'in yönettiği "Leblebici Horhor Ağa" ve 1919'da Ahmet Fehim'in yönettiği "Mürebbiye" adlı filmlerde rol aldı. Türk sessiz sinema tarihinin ilk kadın oyuncularından birisi olan Bayzar Fasulyeciyan, ekonomik sıkıntılar içinde 1920'de İstanbul'da yaşama veda etti.

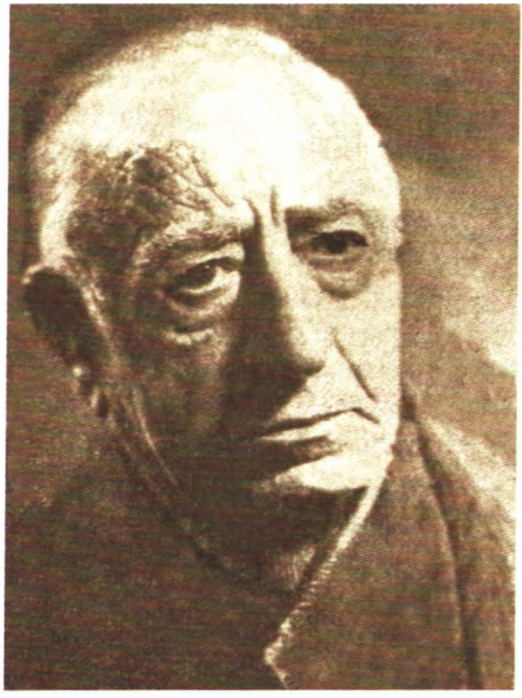
BEATRİS KALFAYAN

Sinema oyuncusu...

İstanbul'da doğdu. Küçük yaşta tiyatroya başladı. Sinemaya 1940'da yönetmenliğini Faruk Kenç'in yaptığı "Yılmaz Ali" adlı polisiye filmle başladı. Daha sonra 1941'de "Kıvırcık Paşa", 1947'de "Çıldıran Kadın" ve "Karanlık Yollar" adlı filmlerde karakter rollerine çıkan Beatris Kalfayan, 1950'li yıllarda sanat çevresinden uzaklaştı.

BEDROS BALTAZAR (1866 - 1953)

Tiyatro ve sinema oyuncusu...

1866'da İstanbul Üsküdar'da Salma Tomruk mahallesinde doğdu. Karagümrük Ermeni Okulu'ndan mezun oldu. Bir süre kuyumcu çıraklığı yaptı. Tiyatroya Manakyan'ın gazetelere verdiği ilana başvurarak başladı. 1889'da "Mürayi" adlı oyunla ilk kez sahneye çıktı. Bedros Baltazar, 1905'te bir tiyatro sever olan Reşat Rıdvan ile kurduğu dostluk nedeniyle, o zamanlar İstanbul Şehremini olan ve tiyatroyu sevmeyen babası Rıdvan Paşa'nın çıkardığı bir emirle Kastamonu'nun Daday ilçesine sürgün edildi. Bedros Baltazar, uzun yıllar Mınakyan, Ahmet Fehim, Fasülyeciyan ve Benliyan ile birlikte çalıştı ve büyük başarı kazandı. Özellikle operetlerde büyük beğeni gördü. Benliyan'da sahnelenen "Leblebici Horhor Ağa" ve "Arşın Mal Alan" adlı operetlerde aldığı önemli rollerle tiyatro seyircisinin büyük sevgisini kazandı. Bedros Baltazar, sinemaya 1912'de "Leblebici Horhor" filminde rol alarak başladı. 1914'te "Himmet Ağa'nın İzdivacı" adlı filmde rol alan Baltazar, 1947'de sahnelere veda etti. Son günlerini Galata'daki Rus Manastırı'nın bir odasında yokluk içinde geçiren Baltazar için 28 Nisan 1952 tarihinde Beyoğlu Ses Tiyatrosu'nda bir jübile yapıldı. Türk sinema tarihinin ilk sessiz filmlerinde rol alan Berdos Baltazar, 12 Ocak 1953'te İstanbul'da yaşama veda etti.

DR. BEDROS ÇİÇEKCAN (1906 - 1978)

Sinema ve tiyatro oyuncusu...

1906'da İstanbul'da doğdu. Asıl adı Bedros Çiçekçiyan'dır. Ermeni Berberyan Okulu'ndan mezun oldu. Edebiyat ve tiyatroya düşkün bir genç olarak yetişti. İstanbul Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi'ni bitirerek, diş doktoru unvanı aldı. Tiyatroya genç yaşlarda başladı. "Çarşıkapıda Bir Ev" adlı bir perdelik oyunla ilk kez sahneye çıktı. Ardından Ermeni cemaatinin ünlü tiyatrosu Yeridasartats'da sahneye çıkmaya başladı. Aşot Madatyan öncülüğünde önemli oyunlarda sahneye çıktı.

Dr. Bedros Çiçekcan, uzun süreyle Ermeni dernek tiyatrolarında çalıştı. Mhıtaryan, Getronagan, Eseyan liselerinin sahnelerinde oynlar oynadı. Kendi adına kurduğu Küçük Tiyatro'da uzun yıllar çalıştı. "Dayı Garabet", "Zavallı", "Tülik", "Ruhun Şadolsun Gülyan", "Üç Kişi Arasında", "Qui Vadis?" gibi bir çok oyunda başarılı roller oynadı.

Sinemaya 1957'de yönetmenliğini Osman F. Seden'in yaptığı "Bir Avuç Toprak" adlı filmle başladı. 1960'lı yıllar boyunca bir çok filmde irili ufaklı rollerde kamera karşısına

© Ali Can Sekmeç

Tanju Gürsu, Sadri Alışık ve Bedros Çiçekcan, "Tığ Gibi Delikanlı", 1963

© Ali Can Sekmeç

geçen Dr. Bedros Çiçekcan, daha çok Dr. Arşavir Alyanak ve Aram Gülyüz'ün yönettiği filmlerinde görev aldı. Dr. Bedros Çiçekcan, 1978'de İstanbul'da yaşama veda etti.

Filmografi

1957 Bir Avuç Toprak, 1958 İftira, Zümrüt, 1960 Yumurcak, 1961 Mahalleye Gelen Gelin, 1962 Aşk Kadın ve Tabanca, Çifte Kumrular, Hodri Meydan, Ne Şeker Şey, Sahte Nikah, Sokak Kızı, 1963 Çöl Kanunu, Dişi Örümcek, Sayın Bayan, Temem Bilakis, Varan Bir, 1964 Abidik Gubidik, Avare, Bekarlık Sultanlıktır, İsimsiz Kahramanlar, Kaynana Zırıltısı, Sen Vur Ben Kırayım, Yankesici Kız, 1965 Ateş Gibi Kadın, Berduş Milyoner, Cici Kızlar, Cumartesi Senin Pazar Benim, Deli Futbolcu, Fakir Gencin Romanı, Hep O Şarkı, Hüseyin Baradan Çekilin Aradan, Kalbimdeki Serseri, Kanunsuzlar, Oğlum Oğlum, Pantolon Bankası, Sonsuz Geceler, Taşralı Amca, Vahşi Gelin, 1966 Altın Kollu Adam, Aşkın Gözyaşları, Babam Katil Değildi, Çalıkuşu, Fakir ve Mağrur, Gariban, Vurguncular, Yakut Gözlü Kedi, 1967 Canım Annem, Kurt Kapanı, Silahları Ellerinde Öldüler, Yaşamak İstiyorum, 1968 Paydos, 1969 Ömür Boyu, Sabrın Sonu, Sevdiğim Adam, 1971 Gülüm Dalım Çiçeğim, 1972 Vukuat Var, 1973 Şüphe, 1975 Azgın Bakireler

BEN HOPKİNS

Film yönetmeni...

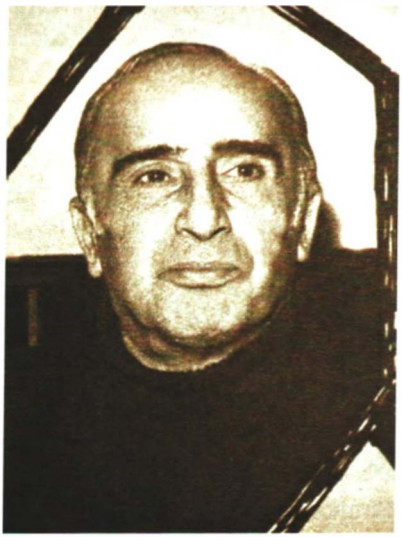
1969'da Londra'da doğdu. Oxford Üniversitesi ve Royal College of Art'tan mezun oldu. 1995'te "National Achievement Day" (Ulusal Başarı Günü) adlı kısa filmiyle aralarında bu dalın en önemli yarışmalarından olan Clermond Ferrand Film Festivali'nde "başarı ödülü" ve Krakov Film Festivali "gümüş ejder ödülü"nün de bulunduğu 14 ödül kazandı. Ben Hopkins, Türkiye'ye ilk kez "Ulusal Başarı Günü" filminin Gezici Festival kapsamındaki gösterimi dolayısıyla geldi. 2007'de çektiği "Pazar: Bir Ticaret Masalı" (The Market: A Tale of Trade) 45. Antalya Altın Portakal Film Festivali "en iyi film" ve Ben Hopkins "en iyi senaryo" ödüllerini kazandı.

Filmografi

1995 National Achievement Day, 1998 Simon Magus, 1999 Thomas Katz'ın Dokuz Yaşamı, 2007 Pazar: Bir Ticaret Masalı

BERÇ ARMAN KÜRKÇÜYAN (1910 - 2004)

Film yapımcısı...

© Ali Can Sekmeç

10 Aralık 1910'da İstanbul Bakırköy'de doğdu. Pangaltı Mıhıtaryan Ermeni Okulu'ndan mezun oldu. 18 yaşında bir akrabasıyla birlikte Paris'e gitti. Orada 3 yıl süreyle Fransa'nın o dönemde ünlü kuyumcularından biri olan Frankyan'ın yanında elmastraş olarak çalıştı. 1931'de Türkiye'ye geri dönerek askere gitti. 1941'de 20 Kura ile tekrar askere alınarak demiryolu inşaatında görevlendirildi. Terhis olduktan sonra trikotaj işine girdi ve kendi atelyesini kurdu.

Berç Arman Kürkçüyan'ın sinemayla ilişkisi Pangaltı İnci Sineması'nın inşaası döneminde başladı. 1946'da Kaçuni Haki, Kevork Kuyumcuyan ve Orakyan ile birlikte bu sinemanın işletmesini yapan

© Ali Can Sekmeç

Arşavir Alyanak, Berç Arman Kürkçiyan, Şahan Haki, Orhan Günşiray ve Fatma Girik, Melek Film, 1963

dört ortaktan biri oldu. Berç Arman Kürkçüyan, 1954'de kuzeni Şahan Haki ile birlikte Melek Film Kollektif Şirketi adıyla bir şirketi kurarak film yapımcılığına başladı. 4 yıl süreyle film işletmeciliği yaptıktan sonra 1958'de Dr. Arşavir Alyanak'ın yönettiği ve başrollerinde Belgin Doruk ve Baki Tamer'in yer aldığı "Kederli Yıllar/Şarkıcı Kız" adlı melodramla Yeşilçam piyasasına yapımcı olarak adını ilk kez yazdırdı.

Berç Arman Kürkçüyan, Melek Film olarak 1958-1976 yılları arasında, Türk sinemasının en popüler kadrolarıyla büyük gişe başarılarına ulaşan filmler üretti. Özellikle Türkan Şoray ile uzun yıllar çalıştı. Onunla yapılan filmler için İnci Sineması'nda görkemli galalar düzenledi. 1976'da "Bülbül Ailesi" ve "Hamza Dalar Osman Çalar" adlı filmleri çeken şirket, Yeşilçam'ı saran seks furyası ve artan yapım maliyetlerine daha fazla dayanamayarak film yapımcılığını durdurdu. Ayrıca Yeşilçam için

gelir kapısı olan TRT Kurumu 1970'li yıllar boyunca Melek Film'in yapımcısı olduğu kaliteli Yeşilçam filmlerini hiç bir zaman göstermedi.

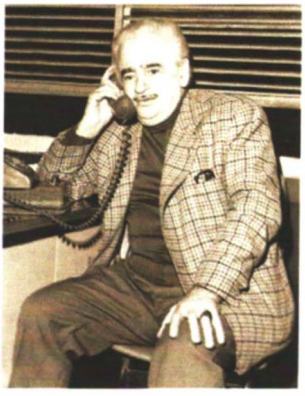
Ortaklardan Şahan Haki'nin çocuklarının Amerika'ya yerleşmeleri ve ardından kendisi ve eşinin de onlara katılmak istemesi sonucunda Melek Film Kollektif Şirketi 30 Aralık 1980'de resmen kapandı. Şirkete ait filmler aynı tarihlerde Kervan Film Şirketi sahibi yapımcı Ümit Utku'ya devredildi. Berç Arman Kürkçüyan bu tarihten sonra emekli oldu ve bir daha sinemayla ilgilenmedi. 1995'te daha önceden gidip yerleşen oğlu Ara Kürkçüyan'ın yanına Amerika Los Angeles'e gitti. Berç Arman Kürkçüyan, 15 Temmuz 2004'te Los Angeles'te yaşama veda etti.

Filmografi

1958 Kederli Yıllar, 1959 Ömrümün Tek Gecesi, 1960 Satın Alınan Adam, 1961 Dikenli Gül, Unutamadığım Kadın, 1962 Bizde Arkadaş mıyız, Cici Katibem, Dilberler Yuvası, Ekmek Parası, Lekeli Kadın, 1963 Çalınan Aşk, Çapkın Kız, Fatoş'un Bebekleri, Hop Dedik, Tığ Gibi Delikanlı, 1964 Anasının Kuzusu, Muhteşem Serseri, Sokakların Kanunu, Yılların Ardından, 1965 Cici Kızlar, Güneşe Giden Yol, Pantolon Bankası, Serseri Aşık, Şehvetin Esiriyiz, Taşralı Amca, 1966 Avare Kız, Ayrılık Şarkısı, Karanlıklar Meleği, Kumarbazın İntikamı, Siyah Gül, Ümit Sokağı, 1967 Galatalı Mustafa, Hırçın Kadın, Karım Beni Aldatırsa, Ölümsüz Kadın, Zalimler de Sever, 1968 Ağla Gözlerim, Funda, Kanun Namına, Yuvana Dön Baba, 1969 Ana Kalbi, Sevdiğim Adam, Sevgili Babam, Şoförler Güzeli, 1970 Sana Tapıyorum, Talihsiz Baba, Tatlı Meleğim, Yuvasız Kuşlar, 1971 Hayatım Senindir, Melek mi Şeytan mı, Sevenler Kavuşurmuş, Solan Bir Yaprak Gibi, 1972 Ekmekçi Kadın, Oğlum, Suçlu, Üç Sevgili, 1973 Çocuğumu İstiyorum, Özleyiş, Şüphe, Yalancı, 1974 Bir Ana Bir Kız, Ceza, Hostes, Mirasyediler, Reisin Kızı, Talihsizler, 1975 Adamını Bul, Salak Bacılar, Üç Ahbap Çavuşlar, 1976 Bülbül Ailesi, Hamza Dalar Osman Çalar

BERÇ GÜLER (1911 - 1990)

Sinema oyuncusu ve senaryo yazarı...

© Ali Can Sekmeç

1911'de İstanbul Kumkapı'da doğdu. Asıl adı Berç Markaryan'dır. İlk okul eğitiminin ardından çalışma hayatına atıldı. Pazarcılık, berberlik, oto tamirciliği ve şoförlük yaptı. Dansa olan yeteneği sayesinde 1930'da Beyoğlu'nda Ova Dans Salonu'nda dans dersleri vermeye başladı. Danstaki başarısıyla kısa zamanda tanınan Berç Güler, 1930'lu yılların ortasında Semiha Berksoy, Toto Karaca, Ali Sururi, Ömer Aydın gibi isimlerin çalıştığı Süreyya Opereti'nin dans kadrosuna katıldı. Bir çok operette dansçı olarak sahneye çıktı. Beyoğlu'nun en gözde mekanlarından Turan Bar'da yapılan bir dans yarışmasında birinci oldu.

© Ali Can Sakmeç

Berç Güler, Kamer Sadık, Pembe Mutlu, Zeki Alasya, Metin Akpınar, Mine Koldaş ve Diana Taylor, "Başbelası", 1982

Berç Güler, sinemaya 1953'te Çetin Karamanbey'in yönettiği "İstanbul Canavarı" adlı polisiye filmde rol alarak başladı. "Üç Kardeştiler", "Cehennemde Bir Melek", "Allah Kurtarsın" "Ankara'ya Üç Bilet", "Büyük Yemin", "Bin Defa Ölürüm" gibi bazıları filme de alınan bir çok senaryo kaleme alan Berç Güler, asıl şöhretini "Zumik" adıyla 1950'li yıllarda başladığı ve otuz yıldan fazla sürdürdüğü seksüel prodüktörlükten sağladı. Berç Güler, ilerleyen yaşlarında yeniden sinemaya döndü. 1979'da "Aşkı Ben mi Yarattım", "Babanın Kızları", 1982'de "Baş Belası", "Hülyam", 1983'de "Güneşin Tutulduğu Gün", 1986'da "Beyoğlu'nun Arka Yakası" ve "Umut Sokağı" adlı filmlerde rol alan Berç Güler, 20 Şubat 1990'da İstanbul Yedikule Ermeni Hastanesi'nde yaşama veda etti.

BERNARDO D'ANDRİA

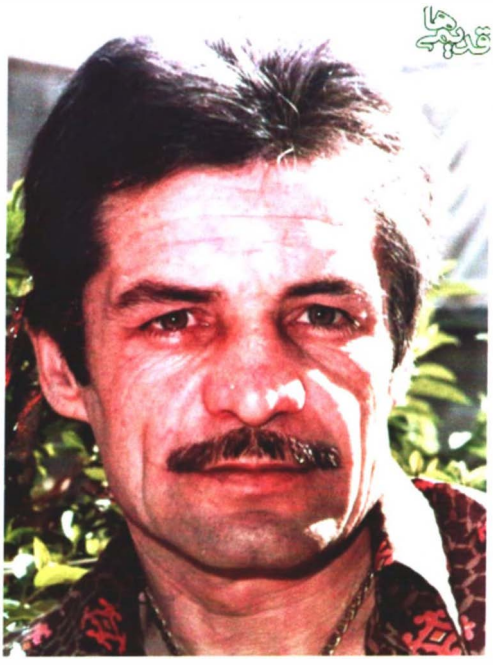
Yönetmen yardımcısı...

1940'da İstanbul'da doğdu. İtalyan levanten bir ailenin oğludur. Sinemaya yapımcı Hasan Kazankaya'nın desteğiyle başladı. 1966'da Hasan Kazankaya'nın yönettiği "Büyük İntikam" adlı macera filminin senaryosunu yazdı. Ardından "Çeşmemeydanlı Ali" de Hasan

Kazankaya'ya, "Kanun Benim" ve "Yiğit Yaralı Olur" da Ertem Göreç'e yönetmen asistanlığı yaptı. 1967'de "Aşkımla Divaneyim" adlı filmin prodüksiyon amirliğini yapan Bernardo D'andria, 1968'de İtalya'ya gitti.

BEYK İMAMVERDİ (1936 - 2003)

Sinema oyuncusu...

© Ali Can Sekmeç

15 Haziran 1936'da İran, Tahran'da doğdu. Tam adı Golam Reza Beyk İmanverdi'dir. İlk ve orta eğitiminden sonra bir çok işte çalıştı. Profesyonel olarak güreş sporuyla ilgilendi. İyi derece İngilizce bildiği için ABD Büyükelçiliğinde şoför olarak girdi. 1958'de Tahran'da Oscar Tiyatrosu kadrosuna girerek ilk kez sanatla ilgilenmeye başladı. Beyk İmamverdi, sinemayla 1961'de bir tesadüf eseri tanıştı. Bir trafik kazasında tanıştığı Ermeni asıllı İranlı yönetmen Samuel Haçikyan'ın desteğiyle, aynı yıl "Yek Ghadam ta Marg/Geceyarısı Çığlığı" adlı filmde küçük bir rol alarak, ilk kez kamera karşısına geçti.

Profesyonel güreş şampiyonu olan Beyk İmamverdi, eğitimli bir sporcu olarak Tahran'da çeşitli atletik kulüplerde hocalık yaptı. Ayrıca dövüş sanatları ustası olarak çeşitli filmlerde dublör olarak rol aldı. Atletik fiziği sayesinde, kısa zamanda İran sinemasının önemli oyuncularından biri oldu. 1960'lı ve 70'li yıllarda İran sinema başını tarafından kendisine "bin yüzlerin adamı" olarak lakap takıldı. Hem aksiyon yıldızı olarak hemde komedi filmindeki rolleriyle tanındı.Oyunculuğunun yanı sıra 1964'te "Babre Rink", 1965'te "Nabarde Ghoolha" ve 1968'de "Marde do Chehre" adlı filmlerle yönetmenliği de deneyen Beyk İmamverdi, 1971'de "Mobareze ba Sheytan", 1972'de "Mard-e Ejarei" ve 1977'de "Vaseteha" adlı filmlere yapımcı olarak imza attı.

1973'te "La legge della Camorra" adlı İtalyan filminde başrol oynayan Beyk İmamverdi, İran'ı terk ederek İtalya'a yerleşti. Böylece bir İtalyan filminde rol alan ilk İranlı aktör oldu. Beyk İmamverdi, 1976'da Türkiye'ye gelerek yönetmenliğini Orhan Aksoy'un yaptığı "Kader Bağlayınca" adlı filmde Tarık Akan ve Gülşen Bubikoğlu'yla başrolleri paylaştı.

© Ali Can Sekmeç

Ardından 1977'de "Babanın Evlatları", "Fırtına", "Küçük Ev", "Silah Arkadaşları" ve "Şeref Sözü" adlı Türk-İran ortak yapımı filmlerde başrol ya da ikinci başrol olarak rol aldı.

İran'da 1979'da yaşanan İslam devrimi sonucunda İran sinemasının diğer yıldızları gibi Beyk İmamverdi'nin de oyunculuk yapması yasaklandı. Bunun üzerine ülkesini terk etmek zorunda kaldı. Önce Almanya'ya ve ardından ABD'ye yerleşti. Sinemayı bırakmak zorunda kalan Beyk İmamverdi, Arizona'da 10 yıl boyunca kamyon şoförü olarak çalıştı. Kendisine 2002'de kendisine akciğer kanseri teşhisi kondu. Beyk İmamverdi, 13 Eylül 2003'te ABD, Arizona Eyaleti'nin Laveen şehrinde yaşama veda etti.

Filmografi

1961 Yek Ghadam ta Marg, 1962 Delhoreh, 1963 Mazare Talagh, Zamine Talkh, 1964 Babre Rink, Dozde Shahr, Golhaye Gilan, Setarehe Sahra, Sheitan dar Mizanad, Zarbat. 1965 Daghe Nang, Donyaye Poul, Jallad, Nabarde Ghoolha, Saekesh, Sarsam, Velgard-e Ghahraman, Zan va Arousakhayash, 1966 Agha Dozde, Esyan, Mard-e Sargardan, Millioner-e Farari, 1967 Ali Baba va Chehel Dozd-e-Baghdad, Yeke Bezan, 1968 Panje-e-Ahanin, 1969 Ruspi, Sedia Elettrica, Tak-khal, 1970 Dor-e Donya ba Jib-e Khali, Leyli and Majnoon, 1971 Ayyoob, Baraye ke Ghalbha Mitapad, Dalghak-ha, Fatehine Sahra, Heydar, Mardan-e Sahar, Mobareze ba Sheytan, Pahlavan dar Gharn-e Atom, Pahlevan Mofrad, Yek Mard, Yek Shahr, 1972 Hamisheh Ghahreman, Mard-e Ejarei, Zafar, 1973 Dar Akarhin Lahzeh, Kaka Siah, La Legge Della Camorra, Pesar-Khande, 1974

Agha Reza-ye Gol, Aroos-e Pa-Berahne, In Dast Kaje, 1975 Do Agha-ye Ba-Shakhsiat, Gharar-e Bozorg, Ghasam, Mard-e Naa-Aaraam, 1976 Antar o Mantar, Gheyrat, Hayoola, Kader Bağlayınca, Madar Joonam Aashegh Shode, Shadi-haye Zendegi, 1977 Babanın Evlatları, Do Kalle-Shagh, Fırtına, Hamrahan, Kooch, Küçük Ev, Nan o Namak, Silah Arkadaşları, Sobh-e Khakestar, Şeref Sözü, Vaseteha, 1978 Jahel va Mohassel, 1979 Roozha-ye Bikhabari, Sarnevesht-Sazan

Mlle BLANCHE

Sinema oyuncusu...

Mlle Blanche, 1919'da Ahmet Fehim'in yönettiği "Binnaz" adlı filmde Hüseyin Kemal Gürmen ve Ekrem Ogan ile başrolü paylaştı. Türk sessiz sinema tarihinin ilk kadın yıldızlarından biri olan Mlle Blanche, tek filmlik sinema serüveninden sonra sanat çevresinden uzaklaştı.

© Ali Can Sekmeç

Mlle Blanche ve Ekrem Ogan, "Binnaz", 1919

BORİS TRAYANOV

Ses tasarımcısı...

1955'de Bulgaristan Filibe'de doğdu. Lise eğitimini Liliana Dimitrova Plovdiv'de tamamladı. 1975-1980 yılları arasında Sofya'da Yüksek Makine Elektrik Mühendisliği Enstitüsü'nde eğitim gördü. Elektronik Bilimi Yüksek Lisansı yaptı. 1985'te Sony Video Industrial Equipment-SOCOM'da eğitim kursu aldı. 1991'de Sony Broadcast & Communications Ltd. Merkezi'nde eğitim gördü. Türkiye'ye ilk kez 2000'de Ali Özgentürk'ün yönettiği "Balalayka" adlı filmin ses kaydı için geldi. Boris Trayanov, ses tasarımı çalışmalarını halen Bulgaristan ve Türkiye'de sürdürmektedir.

Filmografi

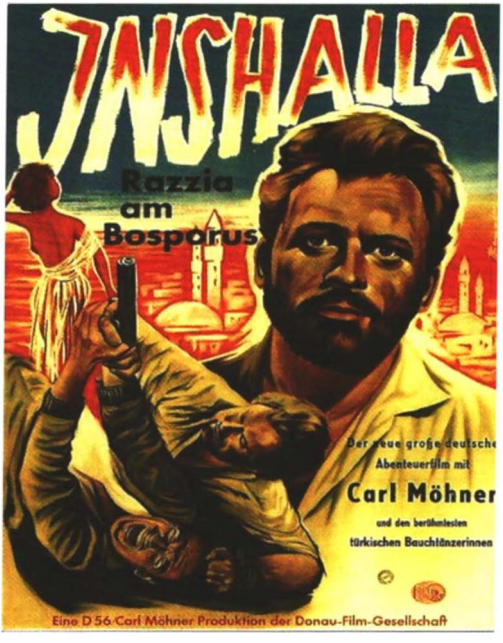
2000 Balalayka, 2002 Romantik, 2003 Alacakaranlık (tv), Yazı Tura, 2004 Kalbin Zamanı, 2008 Hayat Var, Tatil Kitabı, 2009 Neşeli Hayat, Yengeç Oyunu, 2010 Çok Film Hareketler Bunlar, Ejder Kapanı, 2011 Anadolu Kartalları, Bizim Büyük Çaresizliğimiz, Eyvah Eyvah 2, Görünmeyen, 2012 Atlılar (tv), Berlin Kaplanı, 2013 Benim Dünyam, Soğuk, 2014 Eyvah Eyvah 3, On Yılda Bir: İnşaat 2, 2015 Düğün Dernek 2: Sünnet, 2016 İftarlık Gazoz, 2017 Olanlar Oldu, Recep İvedik 5

CARL MÖHNER (1921 - 2005)

Sinema oyuncusu ve ressam...

11 Ağustos 1921'de Avusturya, Viyana'da doğdu. Asıl adı Carl Martin Rudolf Möhner'dir. Üniversitede resim eğitimi aldı. Carl Möhner, sinemaya 1949'da Rolf Hansen'in yönettiği "Vagabonds" adlı filmde küçük bir rol alarak başladı. Kısa zamanda İngiliz ve Alman sineması adına çekilen bir çok filmde karakter oyuncusu olarak rol aldı. Carl Möhner, 1959'da Türkiye'ye gelerek Metro Film (Türk)-D 56 Film (Alman) ortak yapımı "İstanbul Macerası/Inshalla Razzia Am Bosporus" adlı siyah-beyaz macera filmiyle ilk ve tek yönetmenlik denemesini yaptı.

Carl Möhner'in Sadri Alışık ve Orhan Günşiray ile başrolleri paylaştığı bu film,

© Ali Can Sekmeç

Türkiye'de vizyona çıkmasına rağmen, Almanya'da dağıtımcı bulmakta zorluk çekti ve ancak 1962'de ismini değiştirilmiş şekilde vizyona çıkabildi. 1949-1976 yılları arasında 41 filmde karakter oyuncu olarak rol alan Carl Möhner, sinemanın yanı sıra 1962'den bu yana uluslararası alanda sergilenen soyut bir ressamdı. Carl Möhner, 14 Ocak 2005'te Amerika'nın Teksas eyaletine bağlı McAllen'da parkinson hastalığı nedeniyle yaşama veda etti.

CEM MOLVAN (1950 - 2000)

Görüntü yönetmeni...

1950'de İstanbul'da doğdu. Asıl adı Molvan Jacques'dır. Sinemaya 1966'da film şirketi bürolarında çalışarak başladı. Bazı filmlerde küçük roller oynadı. 1968'de prodüksiyon amiri Rauf Ozangil'in yanında prodüksiyon asistanı oldu. 1973'te yönetmenliğini Oğuz Gözen'in yaptığı "Kim Bu Soytarı" adlı filmde görüntü yönetmeni Himmet Arı'ya kamera asistanlığı yapmaya başladı. 1974-1984 yılları arasında Mükremin Şumlu, Kenan Kurt, Abdullah Gürek, İzzet Akay, Hüseyin Özşahin, Orhan Oğuz, Çetin Tunca ve Salih Dikişçi gibi görüntü yönetmenlerinin yanında kamera asistanı olarak çalıştı. 1981'de görüntü yönetmeni Rafet Şiriner ile ortaklaşa görüntülediği "Kara Gurbet" ile görüntü yönetmenliğine başladı. Yalnız yaşayan Cem Molvan, 2000'de Kadıköy'deki evinde ölü bulundu.

© Ali Can Sekmeç

Cem Molvan, Orhan Oğuz, Atıf Yılmaz ve Leyla Özalp, 1985

Filmografi

1981 Kara Gurbet (R. Şiriner ile), 1982 Günaha Girme (R. Şiriner ile), 1983 Kalbimdeki Acı, 1985 Körebe, Kul Kuldan Beter, 14 Numara, Öfkenin Bedeli, Özlem, 1986 Hapishane Gülü (video), Hayat Merdiveni, Kader Rüzgarı, Sevda Rüzgarı, 1987 Hasret, Kaderim, Papatya, Şen Sulukule (video), 1988 Emanet, Melodram, Sevgi Payı (video), 1989 Tahrik, 1990 Aşk Filmlerinin Unutulmaz Yönetmeni, 1991 Bir Yabancı

CEMŞİT ŞEYBANİ (Jamshid Sheibani) (1925 - 2009)

Sinema oyuncusu, yapımcısı ve ses sanatçısı...

26 Mayıs 1925 İran, Tahran'da doğdu. Babası İran sanatının öncülerinden Naytallah Seybani Han'dır. Cemşit Şeybani, müzik hayatına 1941'de başladı. 1943'te Tahran'da kurulan radyonun açılışında ilk kez şarkı söyledi. 1951'de Amerika'ya gitti. Los Angeles ve Santa Monica'da yaşadı. Tahran'da yayınlanan resimli sanat ve magazin dergileri için Hollywood yıldızlarıyla röportajlar yaptı. 1953'te İran'a dönen Cemşit Şeybani, İran sinema piyasasına girdi. Önce bir kaç filmde rol aldı. Ardından 1955'te senaryosunu da kendisinin yazdığı "Baraye Tou" adlı filmle ilk kez yönetmenliğe başladı. Cemşit Şeybani, yönetmenliği daha sonra 1956'da "Mostashare Jazireh", 1962'de "Talaye Sefid", 1964'de "Ghanoune Zendegi", 1971'de "Eshghiha", 1973'de "Pesar-khande" ve 1986'da "Revolt" adlı filmlerle sürdürdü.

Cemşit Şeybani, 1970'ten sonra film yapımcılığına yöneldi. Kendi adına kurduğu Sazeman Sinema-i Tasavir adlı yapım şirketiyle popüler oyuncularla ticari filmler üretti. 1975'te Erler Film sahibi Türker İnanoğlu ile tanışarak ortak yapımlar üretmek üzere Türkiye'ye geldi. Aynı yıl Natuk Baytan'ın yönettiği Erler Film (Türk)-Dany Film (İtalyan)-Sazeman Sinema-i Tasavir (İran) ortak yapımı "Üç Kağıtçılar/Che Carambole... Ragazzi!!!.../Se Refik" adlı macera filmiyle Türkiye'deki çalışmalarına başladı. Ardından Sezer Film ile ortak "Kader Yolcuları" adlı filmi çekti. Cemşit Şeybani, 1976'da Cinemovie Film adıyla kurduğu yeni yapım şirketiyle yeniden Türkiye'ye geldi. Yeni şirket Erler Film ile "Kader Bağlayınca", Sezer Film ile "Can Pazarı", "İki Kızgın Adam", "Kan Kardeşler", "Perişan", "Sevdalılar" adlı filmleri üretti.

Cemşit Şeybani, 1977'de Natuk Baytan'ın yönettiği Erler Film (Türk)-Dany Film (İtalyan)-Cinemovie Film (İran) ortak yapımı "Babanın Evlatları" adlı macera filminden sonra Türkiye'deki ortak film yapım çalışmalarına son verdi. Yeniden müzik çalışmalarına dönen Cemşit Şeybani, 1979'da İran'da yaşanan İslam Devrimi sonrasında ülkede hakim olan yeni koşullarla karşı karşıya kalınca, ülkeyi terk ederek Amerika Los Angeles'e göç etti. 1982'de Türkiye'de çekilen "Kırmızı Kelebek/Curse of the Red Butterfly" adlı Türk-İtalyan ortak yapımı filmde uygulayıcı yapımcı olarak görev aldı.

© Ali Can Sekmeç

Türker İnanoğlu ve Cemşit Şeybani, 1976

Cemşit Şeybani, Los Angeles'te sinemadan çok ilk göz ağrısı müzikle uğraştı. Bir ses kayıt stüdyosu kurarak İran müziğinin Amerika'da yayılmasına çalıştı. Müzik yaşamı boyunca bir çok beste yapan, plak dolduran, televizyon programı ve konsere çıkan Cemşit Şeybani, ekonomik sıkıntılar içinde 2 Temmuz 2009'da Amerika, Los Angeles'ta yaşama veda etti.

Filmografi

1956 Mostashare Jazireh, 1962 Talaye Sefid, 1964 Ghanoune Zendegi, 1971 Eshghiha, 1972 Atash, 1973 Bi-gharar, Bi-hejab, Pesar-khande, 1974 Abarmard, Ghafas, Jooje Fokoli, Pari Khoshgeleh, 1975 Havas, Kader Yolcuları, Oboor Az Marz-e Zendegi, Palang Dar Shab, Üç Kağıtçılar/Se Refik/Che Carambole... Ragazzi!!!..., 1976 Atash-e Jonoob, Baba Goli Be Jamalet, Can Pazarı/Doxtar-e Javan va Marde Enteghamjü, İki Kızgın Adam, Kader Bağlayınca, Kan Kardeşler, Perişan, Sevdalılar, Valedeh Agha Mostafa, 1977 Babanın Evlatları, Nan o Namak, Sarbaz, Seh Delbakhteh, 1982 Kırmızı Kelebek/Curse of the Red Butterfly, 1986 Revolt

CHRİSTİNE HAYDAR

Sinema oyuncusu ve şarkıcı...

1943'te Fransa, Besancon Franche Comte'da doğdu. Asıl adı Marie Christine Aufferil'dir. Sanat hayatına genç yaşta foto modellikle başladı. Bir süre sonra Christine Davray sahne adıyla erotik kulüp Crazy Horse'ta dansçı olarak çalıştı. Bir süre tiyatroyu ve aynı yıllarda İtalya'da sinemayı denedi. 1969'da "Le Francesi Si Confessano", "Zenabel" ve 1971'de "Una Dopo l'altra" küçük bütçeli B sınıfı filmlerde rol aldı.

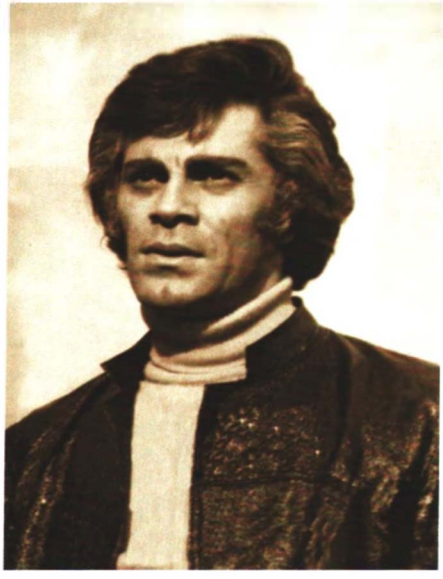
Christine Davray, soft erotik fotoğraflarıyla 1977'de Penthouse'un "Pet of the Month"u seçildi. Foto modelliğini yaptığı Jean-Yves Haydar ile evlendikten sonra Christine Haydar adıyla tanınmaya başladı. Eşinin çektiği sof erotik fotoğraflarla büyük bir ün kazandı. 1979'da menejer Erkan Özarman'ın aracılığıyla İzmir Fuarı'nda sahneye çıkmak üzere Türkiye'ye geldi. Türk magazin basınına Haydarpaşa'nın gelini olarak lanse edildi. Gönül Yazar ve Ajda Pekkan'a olan benzerliği sayesinde kısa zamanda Türk halkının dikkatini çekmeyi başardı.

Christine Haydar, 1980'de Aram Gülyüz'ün yönettiği "Sarışın Tehlike" adlı filmde Cüneyt Arkın ile başrolü paylaşarak, Türk sinema seyircisinin karşısına çıktı. Ardından yine başrolünü Yalçın Gülhan ile paylaştığı bir fotoromanda rol aldı. İstanbul'da çeşitli gazinolarda sahneye çıkan Christine Haydar, 1983'te Melih Gülgen'in yönettiği "Bedel" adlı filmde Kadir İnanır ve Ekrem Bora ile rol aldı. Aynı yıl doldurduğu long play albümü "Sous Le Ciel De Paris/Gölge Etme" de İtalyanca, Fransızca ve Türkçe şarkılar söyledi.

Christine Haydar, Türkiye'de kaldığı 10 yıl boyunca sinema, sahne ve fotoroman çalışmalarının yanı sıra eşiyle birlikte Antalya'da bir lokal açtı. 1989'da Paris'e dönen Christine Haydar, 1996'da eşini kaybetti. Daha sonra kendisini yazarlığa veren Christine Haydar, "Simone" ve "Rendez-vous Allee des Brouillards" adlı iki roman kaleme aldı. Ardından "Fatih et le Genie" isimli bir çocuk romanı yazdı. Christine Haydar, halen Paris'te yaşamaktadır.

CİHANGİR GAFFARİ

Sinema oyuncusu...

© Ali Can Sekmeç

1942'de Azerbaycan, Bakü'de doğdu. Küçük yaşta ailesiyle birlikte İran, Tahran'a göç etti. Babası inşaat işlerinde çalışırken annesi terzilik yapıyordu. Cihangir Gaffari sinemaya daha küçük yaşlardan itibaren ilgi duymaya başladı. Lise eğitiminin ardından oyunculuk eğitimi görmek için Almanya, Münih'e gitti. Fakat ailevi nedenlerle Tahran'a geri dönünce eğitimini üçüncü sınıfta bırakmak zorunda kaldı. Dönüşünde "Kahramanlar Kahramanı" adlı filmle ilk kez kamera karşısına geçti. Ardından "Altın Saç" ve "Dün Bugün Yarın" adlı filmler geldi. Cihangir Gaffari, İran sinema piyasasında genellikle yakışıklı kötü adam tiplerini canlandırdı. 1968'de Türker İnanoğlu ve Esmail Koushan'ın çektiği Türk-İran ortak yapımı "Tahran Macarası" adlı filmde Kartal Tibet, Mine Mutlu ve İranlı oyuncu Füruzan ile başrolleri paylaştı.

Ortak yapımlarla Türkiye'ye gelen Cihangir Gaffari, 1970'ten itibaren Türk sinema piyasası için çalışmaya başladı. Tarihi filmlerden, kovboy filmlerine kadar genellikle avantür filmlerde kötü adam olarak rol aldı. Cihangir Gaffari, Türkiye'de

© Ali Can Sekmeç

1970-1972 yılları arasında toplam 29 filmde rol aldıktan sonra, 1972 yılı sonunda sinema kariyerini Avrupa'da sürdürmek üzere İtalya, Roma'ya gitti. Lübnan ve İsrail'de çekilen 4 filmde önemli roller oynadı. 1974'te "Dick Trupin" adlı macera filminde oynamak üzere İtalya'dan İspanya'ya geçen Cihangir Gaffari, ardından Amerika, Los Angales'e yerleşti. Bir kaç televizyon filminde rol almasına rağmen Amerikan sinema dünyasından beklediği ilgiyi göremedi. Hayatını sürdürmek için bir giyim mağazası açtı.

Cihangir Gaffari, 1978'de Mısırlı sinemacı Faruk Agrama ile birlikte Continental Movie Sailor adlı bir şirket kurarak Universal stüdyolarında üretilen filmlerin İtalya, Türkiye, İran ve Ortadoğu ülkeleri satış haklarını aldı. 1981'de ortağından ayrılarak tek başına film yapımcılığına başladı. İlk filmi 1983'de İspanya'da çekilen "Hundra" oldu. Film büyük bir gişe başarısı sağladı. Ardından 1984'te "Yellow Hair and the Pe-

© Ali Can Sekmeç

© Ali Can Sekmeç

cos Kid" adlı western filmi çekti. Cihangir Gaffari, 1990'da sinema çalışmalarını bıraktıktan sonra 7 yıl süreyle kendi adına açtığı İtalyan Restoranını işletti. Cihangir Gaffari, halen Los Angeles'te yaşamaktadır.

© Ali Can Sekmeç

Filmografi

1967 Dalahoo, 1968 Dozde-Siyahpoush, Ghoroube Botparastan, Janjal-e pool, Mard-e-Hanjare-Talael, Se Javanmard, Tahran Macerası, 1969 Allá Lejos y Hace Tiempo, Malkoçoğlu Cem Sultan, Melikşah, Mojeze-ye Ghalbha, Shar-Ashoob, 1970 Bir Çuval Para, Fadime, Güzel Şoför, Hak Yolu, Hedefte İki Kişi, İşportacı Kız, Kan ve Tabanca, Ölüm Fermanı, Selahaddin Eyyubi, Shahr-e Hert, Şimşek Hafiye, Yahgoot-e Se Cheshm, Zagor, 1971 Adını Anmayacağım, Batı'dan Gelen Adam, Gurur ve Kin, Hedefte İmzam Var, İpini Boynunda Bil, Kanunsuz Sokak, Kızgın Güneş, Se Delavar, Sevimli Haydut, Shayyadan, Suçsuz Firari, Tehlikeyi Severim, Üç Kızgın Cengaver, Zapata, 1972 Kırbaçlı Yosma, Shaft's Big Score!, Şafakta Vuruşanlar, Şeytan Kan Kusturacak, 1973 Les Démons, Sakhreye Siah, 1974 Dick Trupin, 1975 El Monte de Las Brujas, Tıp Merkezi/The Pice of a Child (tv), 1978 Keefer (tv), 1981 Matad al Buitre, 1983 Hundra, 1984 Yellow Hair and the Pecos Kid, 1988 Gui Ma Bao Biao Zei Mei Ren, Kan Sporu, 1990 Rescue Force

CLAUDİA CARDİNALE

Sinema oyuncusu...

15 Nisan 1938'de Tunus'ta doğdu. Asıl adı Claude Joséphine Cardinale Rose'dur. Sicilya göçmeni bir ailenin kızıdır. Tunus'ta basketbol milli takımında oynadı. 1957'de Tunus'taki İtalyan elçiliği'nin düzenlediği güzellik yarışmasında birinci seçildi. Ödül olarak Venedik Film Festivali gezisi kazandı. Bu gezi sırasında İtalyan sinemacıların dikkatini çekti. 1957'de "Goha" adlı Fransız-Tunus ortak yapımı filmle sinemaya başladı. Roma'daki ünlü sinema okulu Centro Sperimentale di Cinematografia'da oyunculuk dersleri aldı. Vides Stüdyoları ile 7 yıllık bir sözleşme imzaladı. 1958'de çevirdiği "I Soliti İgnoti" filmiyle ilk büyük başarıyı sağladı.

Claudia Cardinale, sinemadaki ilk yıllarında Mauro Bolognini'nin "Il bell'Antonio", Valerio Zurlini'nin "La Ragazza Con la Valigia", Federico Fellini'nin "Otto e Mezzo", Luchino Visconti'nin "Rocco e i Suoi Fratelli" ve "Il Gattopardo" adlı filmlerinde oynadı. 1960'larda yapımcı Franco Cristaldi'nin desteğiyle İtalyan sinemasının uluslararası yıldızları arasına girdi. 1964'te Hollywood'a giderek "The Pink Panther" (1963), "The Professionals" (1966) gibi filmlerde rol aldı. Claudia Cardinale ilerlemiş yaşına rağmen 2010'da rol aldığı "Sinyora Enrica ile İtalyan Olmak" filmindeki rolüyle 47. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde "en iyi kadın oyuncu" ödülünü kazandı.

Filmografi

1958 I soliti ignoti, 1959 Vento del sud, Three Strangers in Rome, Un maledetto imbroglio, Il magistrato, 1960 Audace colpo dei soliti ignoti, I Deflini, Il bell'Antonio, Napoleone ad Austerlitz, Rocco and His Brothers, 1961 La Viaccia, Girl with a Suitcase, Cartouche, 1962 Senilità, 1963 La ragazza di Bube, 8½, Il gattopardo, The Pink Panther, 1964 Gli indifferenti, Circus World, Il magnifico cornuto, 1965 Una rosa per tutti, Vaghe stelle dell'Orsa, 1966 Le fate, Blindfold, The Professionals, Né onore né gloria, 1967 Piano piano, non t'agitare, Don't Make Waves, 1968 Ruba al prossimo tuo ..., I contrabbandieri del cielo, Once Upon a Time in the West, Il giorno della civetta, 1969 Nell'anno del Signore, La tenda rossa, Certo certissimo... anzi probabile, 1970 The Adventures of Gerard, Popsy Pop, 1971 Les Pétroleuses, Bello, onesto, emigrato Australia sposerebbe

compaesana illibata, L'udienza, Le pistolere, 1972 Il clan dei marsigliesi, 1973 Il giorno del furore, 1974 I guappi, Conversation Piece, 1975 Libera, amore mio, Qui comincia l'avventura, A mezzanotte va la ronda del piacere, 1976 Il comune senso del pudore, 1977 Goodbye & Amen – L'uomo della CIA, Il prefetto di ferro, Jesus of Nazareth, 1978 Corleone, L'arma, 1979 Amici e nemici, 1980 Si salvi chi vuole, 1981 La Salamandra, Il regalo, Fitzcarraldo, La pelle, 1982 Trail of the Pink Panther, 1983 Una cascata d'oro, 1984 Claretta, Enrico IV, 1985 La donna delle meraviglie, 1986 Un uomo innamorato, La Storia, 1988 Blu elettrico, 1990 Atto di dolore, 1991 Mayrig, 1992 588, rue Paradis, 1993 Son of the Pink Panther, 1996 Nostromo, 1999 Li chiamarono briganti!, Luchino Visconti, 2002 And now... Ladies and Gentlemen, 2010 Diventare Italiano con la Signora Enrica/Sinyora Enrica ile İtalyan Olmak

COLİN MOUNİER

Görüntü yönetmeni...

1942'de Fransa Paris'te doğdu. 1962'de IDHEC'te (Institut des hautes etudes cinematographiques) sinema eğitimi gördü. 1964-1968 yılları arasında daha çok Christian de Chalonge ve Yves Boisset'nin filmlerinde kamera asistanı olarak çalışan Colin Mounier, 1968-1970 yılları arasında kameraman oldu. Görüntü yönetmeni Peter Fleischmann ile Bavyera'da avcılık üzerine belgeseller çekti. 1970'ten sonra görüntü yönetmeni olarak çalışmaya başladı. Bir çok tiyatro oyunu için fotoğraf çekti. Televizyon için belgesel filmler hazırladı. 1976'da Kaptan Cousteau ile bir araya gelerek televizyon için deniz altı belgeselleri görüntüledi.

Colin Mounier, 1985'te Türkiye'ye gelerek burada çalışmaya başladı. 1987'de TRT kurumu adına yönetmenliğini Hüseyin Karakaş'ın yaptığı "Belene" adlı televizyon dizisinin görüntü yönetmenliğini yaparak kariyerini sürdürdü. Bu tarihten itibaren görüntü yönetmenliği çalışmalarını Türkiye'de devam ettiren Colin Mounier, "Bir Kırık Bebek", "Karartma Geceleri", "Piano Piano Bacaksız", "Çözülmeler", "Böcek", "Sokaktaki Adam", "Cumhuriyet", "Abdülhamit Düşerken" gibi bir çok sinema filminde, "Geçmiş Bahar Mimozaları", "Issızlığın Ortası", "Cahide", "Kurtuluş", "Sıcak Saatler", "Karanlıkta Koşanlar" gibi bir çok televizyon dizisi ve "Antika Talanı", "Nazım Hikmet'in Peşi Sıra" gibi belgesel filmlere imza attı.

Filmografi

1966 Le Potier (kısa belgesel), 1967 Calanda (kısa belgesel), 1971 Du Côté d'Orouët, Si Moh, Pas de Chance (kısa), Unheil Über Wetzlar/Peter Fleischmann Dreht Einen Film (tv belgeseli), 1973 Les Zozos, Palais d'Amour (tv belgeseli), Pleure Pas la Bouche Pleine!, Pourquoi Israel (belgesel), 1974 Le Chaud Lapin, 1976 La Surprise du Chef, Les naufragés de l'île de la Tortue, Voyage au Bout du Monde (belgesel), 1977 Calypso's Search for Atlantis (part 2/tv belgeseli), Lost Relics of the Sea, Un Oursin Dans la Poche, 1978 The Cousteau Odyssey (tv belgeseli), Calypso's Search for The Britannic (tv belgeseli), The Nile (part 2/tv belgeseli), Deutschland im Herbst, La Frairie (belgesel), 1979 Die Hamburger Krankheit, 1981 Le Maitre D'école, 1982 Du Grand Large aux Grands Lacs (belgesel), Les Pièges de la Mer (belgesel), 1987 Belene (tv), Bir Kırık Bebek, Bir Muharririn Ölümü (tv), 1988 Dönemeç (tv), 1989 Baharın Bittiği Yer (tv), Cahide (tv), Geçmiş Bahar Mimozaları (tv), 1990 Karartma Geceleri, 1991 Issızlığın Ortası (tv), 1992 Piano Piano Bacaksız, Sarı Mersedes/Mercedes Mon Amour, 1993 Senin İçin Bir Kadeh, 1994 Çözülmeler, 1995 Böcek, Kesişme (tv), Sen de Gitme Triyandafilis, Sokaktaki Adam, 1996 Kurtuluş (tv), 1997 Antika Talanı/Karun Hazinesi (belgesel), 1998 Antika Talanı/Noel Baba Hazinesi (belgesel), Antika Talanı/Perge'nin Lahitleri (belgesel), Cumhuriyet, Kayıkçı, Sıcak Saatler (tv), 1999 Dayım (kısa), 2000 Büyükada'da Sürgün (kısa), Işık (kısa), Merdoğlu (tv), 2001 Hiç Bir Yerde, Karanlıkta Koşanlar (tv), 2002 Abdülhamit Düşerken, Unutma Beni (tv), 2003 Serseri (tv), 2004 Şeytan Ayrıntıda Gizlidir, Yürek Çığlığı (tv), 2005 Beyaz Gelincik (tv), Köpek (tv), 2006 Rıza, 2007 Fedai (tv), Son Ders: Aşk ve Üniversite, 2008 Beni Unutma (tv), Gurbet Kuşları (tv), 2009 Yüreğine Sor, 2010 Nazım Hikmet'in Peşi Sıra (belgesel), 2012 Afrodisias (belgesel), 2015 Anadolu'da Romalıların Ayak Sesleri (belgesel), 2016 Atatürk'ün Alev Çiçekleri (belgesel)

CONİ KURTEŞOĞLU (1917 - 1992)

Görüntü yönetmeni ve fotoğrafçı...

© Ali Can Sekmeç

1917'de İstanbul Heybeliada'da doğdu. Aslı adı Yani Kurteşoğlu'dur. Heybeliada'nın en zengin ve köklü ailelerinden birinin oğlu olan Coni Kurteşoğlu, küçük yaşlarında fotoğrafçılığa merak sardı. Daha sonra bunu meslek olarak edinerek 1930'larda Beyoğlu'nda bir fotoğraf stüdyosu açtı. 1940'ta Halil Kamil Film Stüdyosu'na fotoğrafçı olarak giren Coni Kurteşoğlu, bir süre set fotoğrafları çektikten sonra stüdyonun laboratuarında çalışmaya başladı.

Coni Kurteşoğlu 1943'te daha ilk filmini çekecek olan Şadan Kamil'den aldığı teklifle "On Üç Kahraman" adlı filmle görüntü yönetmeni oldu. Bu ilk deneyimden sonra tekrar stüdyodaki işine döndü. Coni Kurteşoğlu Türk sinemasındaki asıl çıkışını 1948'de yeni kurulan Erman Film Şirketi'nin sahibi Hürrem Erman sayesinde yaptı. Hürrem Erman Yani olan adını Coni olarak değiştirdi. Erman Film adına tamamen amatörlerden oluşan bir kadroyla yönetmen Seyfi Havaeri tarafından çekilen "Damga" filmi Coni

Kurteşoğlu'nu piyasaya kabul ettirdi. Coni Kurteşoğlu 1943-1959 yılları arasında çoğunluğu Erman Film, Halk Film ve Seneka Film adına olmak üzere 24 filmin görüntü yönetmenliğini yaptı.

Coni Kurteşoğlu 1960'ta ailesiyle birlikte Kanada'ya göç etti. Orada bir stüdyo kurarak televizyon reklamları ve tanıtım fotoğrafları çekti. Çalışmalarını 1980'li yıllara kadar sürdüren Coni Kurteşoğlu, tek oğlunu bir trafik kazasında kaybedince, işlerini tasfiye edip kısa bir süre Amerika'ya yerleşmiş ve daha sonra da Yunanistan'a göç etmiştir. Coni Kurteşoğlu geçirdiği bir kalp krizi sonucunda 1992'de Atina'da hayata veda etti.

Filmografi

1943 On Üç Kahraman, 1948 Damga, Kahraman Mehmet, 1949 Zehirli Şüphe, 1950 Sihirli Define, 1951 Ankara Casusu Çiçero, Ege Kahramanları, İncili Çavuş, Şafak Sökecek (Aram Hugasyan ile), 1952 Kubilay, Zoraki Kahraman, 1953 Suçlu Benim, 1954 Canlı Karagöz/Mihriban Sultan, Dümbüllü Tarzan, 1955 Basmacı Güzeli, Bataktaki Kız, Sönen Gözler, 1956 Kısmet, Yalancının Mumu, 1957 Uçurum, 1958 Allah Korkusu, Civan Ali, Fakirler, 1959 O'nun Süvarisi

CONSTANTİN Y. COSTANOFF

Film işletmecisi ve yönetmen...

1940'lı yıllarda Mısır Kahire'de İntercontinental Distribution C Y. Costanoff adlı bir film işletmesi kurdu. Arap filmlerinin işletmesini yaptı. Ayrıca dış alım satım işleriyle

© Ali Can Sekmeç

Constantin Y. Costanoff, "Günahını Ödeyen Adam, 1951

uğraştı. Halk Film ve Sonku Film başta olmak üzere bir çok Türk film şirketinin filmlerini Mısır'a ithal etti. Özellikle Cahide Sonku ile kurduğu dostluk sayesinde sık sık İstanbul'a geldi. Sonku Film'e ait olan "Vatan ve Namık Kemal" adlı tarihi filmin Mısır işletmesini aldı. Constantin Y. Costanoff, 1951'de Cahide Sonku'nun ısrarıyla M. Feridun Bellisar'ın hikayesinden senaryolaştırdığı, Muzaffer Tema ve Mesiha Yelda'nın başrollerini üstlendiği "Günahını Ödeyen Adam" adlı melodram filmin yönetmenliğini üstlendi. Filmin Mısır işletmesini yaptı.

CÜCE SİMON (1899-1966)

Tiyatro ve sinema oyuncusu...

1899'da İzmit'te doğdu. Asıl adı Simon Sevsay'dır. İzmit'te eğitimini sürdürürken 1,05'lik boyu ve aykırı fiziğiyle dikkat çekip ilk amatör sahne deneyimini yaşadı. 1909'da yerleştiği İstanbul'un canlı eğlence hayatında profesyonel olarak sahneye çıkma imkânı buldu. Agopyan ve Benliyan kumpanyalarında çalıştıktan sonra Komik Şevki Bey ile tanıştı ve kısa sürede onun güvenini kazandı.

© Ali Can Sekmeç
"Hüseyin Baradan Çekilin Aradan", 1965

Şevki Bey'in kumpanyasının hesaplarını tuttuğu gibi, aksesuar ve gardırop sorumlusuydu ve oyunlarda rol alıyordu. 1927'de Muhlis Sabahattin Opereti'nin, Dolmabahçe Sarayı'nda, Atatürk'ün huzurunda sahnelediği Haşmetmeab oyununda oynadı. Temsilden sonra Atatürk'ün iltifatlarını gururla dinleyip onun ikram ettiği bir kadeh şampanyayı yudumladı. Ancak sinemanın gelişiyle kumpanyalar art arda kapanınca Cüce Simon'un tiyatro hayatı da sona erdi. Ahbapları tarafından verilen gezici piyango bayiliğiyle hayatını kazanmaya başladı. Gazete ve dergiler sayesinde kısa sürede popüler bir piyangocu oldu. Dönemin öteki popüler piyangocusu, 2,05'lik dev adam Uzun Ömer ile arasındaki dostluk basının ilgisini çekmişti. Falih Rıfkı Atay, Peyami Safa gibi önemli yazarlar köşelerinde Cüce Simon'dan bahsederek onun ününe ün kattı.

Cüce Simon, 1965'te Aram Gülyüz'ün yönettiği "Hüseyin Baradan Çekilin Aradan" adlı komedi-avantür filmde Gönül Yazar, Hüseyin Baradan, Necdet Tosun ve Sadettin Erbil'le birlikte rol aldı. Mizansen gereği film boyunca Erbil'in kucağında bir gangster çetesinin liderini oynayan Cüce Simon, tiyatro deneyiminin yardımıyla bu rolün üstesinden gelmeyi bildi. Son dönemlerinde piyango bileti satıcılığı yapan Cüce Simon, Beyoğlu'nun simge isimlerinden biri oldu. Cüce Simon, 1 Şubat 1966'da İstanbul'da yaşama veda etti.

DEMİR ÖZTÜRK (1915-2000)

Film yapımcısı...

1915'te Taşköprü'de doğdu. Üniversite eğitimini mimarlık üzerine yaptı. Türkiye'nin ilk mimar mühendislerinden biri olan Demir Öztürk, yakın arkadaşı yapımcı-yönetmen Ümit Utku'nun desteğiyle Türk sinema piyasasına girdi. 1968'de kendi adına Demir Film adıyla bir yapım şirketi kurarak yapımcılığa adım attı. Yapımcı olarak 1968'de "Acı İnanç", "Baharda Solan Çiçek", "Göz Yaşlarım", "İftira", "Leylaklar Altında", "Yara", 1969'da "Ana Mezarı", "Damga", 1971'de "Gençliğin Rüyası" ve "Kanım Vatan İçin" adlı filmleri üreten Demir Öztürk, 1970'li yılların sonunda bir süre Filmsan Vakfı yönetim kurulunda yer aldı. Demir Öztürk, 12 Şubat 2000'de İstanbul'da yaşama veda etti.

DENİZ KIZI EFTELYA (1891 - 1939)

Ses sanatçısı...

Deniz kızı Eftelya ve Sadi Işılay

1891'de İstanbul Büyükdere'de doğdu. Asıl adı Anastasia Yorgiyadu'dur. Babası Yorgaki Efendi musiki düşkünü bir askerdi. İlk müzik eğitimini babasından alan Anastasia, küçük yaşlarında sesinin güzelliği nedeniyle babasının yanında Galata kahvelerinde şarkılar söylemeye başladı. Müzik yaşamı, Türk Müziğinin önemli bestecilerinden kemani Sadi Bey ile evlendikten sonra değişti. İlk plaklarını Eftalya adıyla 1923-1926 yılları arasında eşiyle birlikte gittiği Paris'te doldurdu. Aynı dönemde Avrupa ve Ortadoğu'da konserler verdi. Dar-ül Elhan adına plak dolduran ilk gayrimüslim sanatçı olmasından dolayı tepki çekmemek amacıyla, doldurduğu 30 kadar plakta kendi adı yerine takma Türk isimleri kullandı.

Eftalya Sadi, Rumların yaşadığı mübadele sıkıntılarına rağmen İstanbul'dan ayrılmadı. Yunanistan'da oldukça meşhur iken, Türkiye'de yayınladığı ilk plaklarına isminin yazılması yasaklandı. Ancak sonraları isminin önüne "Deniz Kızı" ibaresini ekleyerek müzik çalışmalarına devam etti. 1927 sonrası 50 kadar plak doldurdu. Plakları sayesinde ünü İstanbul dışına taştı. Aynı zamanda sahnelerin ilk assolisti sayıldı. Atatürk'ün huzurunda şarkı söyleyip onun sevgisini ve övgüsünü kazanan Deniz Kızı 1930'dan itibaren doldurduğu Columbia Plakları'nda artık adını gizlemedi. Yesari Asım Arsoy'un, Refik Fersan'ın ve Sadettin Kaynak'ın şarkılarını Deniz Kızı Eftalya Sadi Hanım adıyla yayımladı. 1934'de Sahibinin Sesi Plakları ile anlaşan Deniz Kızı Eftalya Sadi Hanım, ününün doruklarına ulaştı.

Eftalya Sadi genç kızlığında, sıcak yaz gecelerinde, bazen babasıyla bazen de tek başına Büyükdere'den sandalla denize açılırmış. "Mehtabiye" denilen musikili boğaz gecelerinin başlangıcı sayılan bu sandal sefalarında gece boyunca şarkılar söylermiş. Ama maalesef kimse bu güzel sesin sahibini bilmezmiş... Bu sandal sefalarında adeta hayat durur, bu güzel ses dinlenirmiş. O günlerden sonra da o büyüleyici sesin adı "Deniz Kızı" olmuş. Şirket-i Hayriye, 4 Ağustos 1936 günü Eftalya Sadi'ye şükranlarını ifade için bir mehtabiye düzenledi. O gece boğazın sert havası nedeniyle soğuk algınlığı geçiren Eftelya Sadi ve bir daha kendini toparlayamadı. Eftelya Sadi, 15 Mart 1939'da İstanbul'da yaşama veda etti.

Eftalya Sadi, 1929'da eşi kemani Sadi Bey, kemençeci Aleko ve udi Koço ile gittikleri Paris'te ilk Türkçe sesli müzik filmi (Türk müzik tarihinin ilk klibi) sayılan 2 kısımlık bir film çekti. Kürdi fasılla başlayan filmde ayrıca zeybek havası ve dansları da vardı. Film Beyoğlu Melek Sineması'nda "Saadet Yolu" adlı Fransız filminden sonra gösterilmiş ve büyük ilgi görmüş. Gazeteci Fikret Adil, Mart 1929 tarihli Vakit gazetesi'nin ekinde filmi şöyle anlatıyor:

> "Gelelim; Deniz Kızı Eftalya hanımla, kemençeci Aleko, udi Koço ve kemani Sadi efendilerin Paris'te kendi paraları ile yaptırdıkları sesli ilk Türkçe filme... Bu iki kısımdan mürekkep filmde kürdi faslı ile zeybek havası ve dansı vardır. Hiçbir rejisörün tanzim etmediği bu filmde sadece resim ve ses vardır. Daha ilk nağmeleri duyunca eller, gayri ihtiyari rakı kadehlerini arıyor. "Kerime-i Derya" Eftalya hanım, eski şarklı kadın kartpostallarında olduğu gibi bir sedire uzanmış, (yalnız nargilesi eksik) taksim dinliyor. Buna mukabil simokinli sazendeler dekor içinde siyah birer leke gibi. Zeybek oyununda ise Eftalya hanımın zeybek kıyafetine rağmen iskarpinle oynaması tuhaf bir şey."

DENİZ TANYELİ (1939 - 2016)

Sinema oyuncusu...

© Ali Can Sekmeç

1939'da İstanbul Feriköy'de doğdu. Asıl adı Niça Efemiya Özmavridis'tir. Mezarcılık yapan bir babanın kızı olan Niça Efemiya, Feriköy Rum İlkokulu'ndan mezun oldu. İlkokul yıllarında, okulun Büyükada'da sahnelediği "Kül Kedisi" adlı oyunla ilk kez sahneye çıktı. İlkokuldan sonra bir süre terzi yanında çalıştı. Niça Efemiya, 15 yaşında Pangaltı İnci Sineması'nda program dağıtan kızlar arasına katıldı. Birlikte çalıştığı ve ayrıca filmlerde figüranlık yapan kızlardan birinin desteğiyle yönetmen Muharrem Gürses ile tanıştı. Muharrem Gürses'in beğenmesiyle 1954'te onun yönettiği "Canlı Karagöz/Mihriban Sultan", "Curcuna", "Dümbüllü Tarzan" ve "Yanık Ömer" adlı filmlerde ikinci derece rollerle sinemaya başladı.

Niça Efemiya Özmavridis adını Deniz Tanyeli olarak değiştiren Muharrem Gürses, 1954'te yönettiği ve hasılat rekorları kıran "Yedi Köyün Zeynebi" adlı filmde onu, Saltuk Kaplangı ile başrolde oynattı. Kısa zamanda Muharrem Gürses melodramlarının aranan oyuncusu oldu. Deniz Tanyeli'nin gösterdiği başarılı oyunculuk kısa zamanda Türk sinema piyasasında etkisini gösterdi. 1955'te Osman F. Seden yönetimindeki Kemal Film Şirketi, Deniz Tanyeli'yi kontratla şirkete bağladı. Deniz Tanyeli, "İntikam Alevi" nde Ayhan Işık ile, "Berduş"ta Zeki Müren'le ve "Şehir Yıldızları" nda Eşref Kolçak'la başrolleri paylaştı.

© Ali Can Sekmeç

Zeki Müren ve Deniz Tanyeli, "Berduş", 1956

Deniz Tanyeli, 1957'de Osman F. Seden'in yönettiği "Şehir Yıldızları" adlı müzikal filmden sonra si-

© Ali Can Sekmeç

Saltuk Kaplangı ve Deniz Tanyeli, "Yedi Köyün Zeynebi", 1954

nemadan çekildi. 1958'de görüntü yönetmeni Memduh Yükman ile evlendi. 1970'te eşiyle birlikte Paris'e gitti. Deniz Tanyeli, eşi Memduh Yükman'ın 1983'teki vefatından sonra bir süre daha Paris'te yaşadıktan sonra 1990'lı yıllarda İstanbul'a geri dönerek Şile'ye yerleşti. Burada sessiz ve sakin bir yaşam süren Deniz Tanyeli, 14 Ekim 2016'da İstanbul'da yaşama veda etti.

Filmografi

1954 Beyaz Şehir, Canlı Karagöz/Mihriban Sultan, Curcuna, Dümbüllü Tarzan, Yanık Ömer, Yedi Köyün Zeynebi, 1955 Babaların Günahı, Gülmeyen Yüzler, Izdırap Şarkısı, Kalbimin Şarkısı, Karamanın Koyunu, Korkusuz Yörük Ali, Meçhul Kadın, Öp Babanın Elini, Safiye Sultan, Sihirli Boru, Uçan Daireler İstanbul'da, Yaşlı Gözler, Yayla Güzeli Gül Ayşe, 1956 Ana Hasreti, Berduş, İntikam Alevi, Öldürdüğüm Sevgili, Üç Yetimin Izdırabı, 1957 Şehir Yıldızları

DİAMANDİ FİLMERİDİS (1921 - 1996)

Kurgu yönetmeni...

1921'de İstanbul'da doğdu. Yoakim ve Manasi Filmeridis kardeşlerin en küçüğüdür. Diamandi Filmeridis ilk eğitiminden sonra ağabeylerinin yanında sinema makineleri tamiratında çalışmaya başladı. 1940'ta ağabeylerinin de çalıştığı Necip Erses'in sahibi olduğu Ses Film Stüdyosu'na girdi. Burada negatif kurgu ve senkron işlerini öğrendi. "Allahaısmarladık", "Kızılırmak Karakoyun", "İstanbul Geceleri" gibi pek çok filmin senkronunu yaptı. Ses Film Stüdyosu 1954'te Rasim Day tarafından devralınınca adı Day Film Stüdyosu olarak değişti. Diamandi Filmeridis, yeni yöneticileriyle bir süre daha devam ettikten sonra aynı yılın sonunda Erman Film Stüdyosu'na geçti. Burada 1954-1957 yılları arasında "Ebediyete Kadar", "Kadının Fendi", "Ana Hasreti", "Dişi Yılan", "Piç/Kahpe Dünya", "Ak Altın" gibi bir çok filmin kurgusunu yaptı.

Diamandi Filmeridis, 1957'de bir süre İpek Film Stüdyosunda çalıştı. Ardından çalışmalarını tek bir stüdyoya bağlı olmaksızın sürdürdü. 1959'da Halk Film Stüdyosu, 1960'ta Acar Film Stüdyosu, 1961-1962 yılları arasında Ar Film Stüdyosu ve 1962-1963 yılları arasında

Ören Film Stüdyosu'nda serbest kurgucu olarak çalıştı. Bu stüdyolarda "Meyhanecinin Kızı", "Ala Geyik", "Acı Zeytin", "Öldüren Bahar", "Şafak Bekçileri", "İstanbul Sokaklarında" gibi bir çok filmin kurgusunu yaptı.

Diamandi Filmeridis, müzikal filmlerin senkronunda büyük bir başarı gösterdiği için uzun süre "altın makas" olarak anıldı. Türk sinema piyasasındaki en yoğun çalışma günlerini 1963-1965 yılları arasında Yıldız Film Stüdyosu'nda yaşayan Diamandi Filmeridis, "Cilalı İbo Kızlar Pansiyonunda", "Ana Beni Eversene", "Asfalt Rıza", "Atçalı Kel Mehmet", "Çapkınım Hovardayım", "Fabrikanın Gülü", "Haracıma Dokunma", "Kamalı Zeybek", "Krallar Kralı", "Nasreddin Hoca", "Tehlikeli Adam", "Üçünüzü de Mıhlarım", "Yankesicinin Aşkı" vs... gibi bir çok köy dramı, romantik komedi, avantür, kostüme filmin kurgusunu yaptı.

1966'da kısa bir süre Milli Film Stüdyosu'nda çalışan Diamandi Filmeridis, 10 yıl sonra yeniden Erman Film Stüdyosu'na girdi. 1966'da Erman Film, banyoları çoğunlukla Londra'daki The Arthur Rank Film Stüdyosu'nda yapılan renkli filmleriyle Türk sinema piyasasında renkli film yapımında öncülük etmeye başladı. Diamandi Filmeridis, 1967'de Orhan Aksoy'un yönettiği "Kederli Günlerim" adlı müzikal filmle ilk kez renkli film kurgusu yaptı. 1967-1969 yılları arasında "Samanyolu", "Ölünceye Kadar", "Kadın Asla Unutmaz", "Ala Geyik", "Uykusuz Geceler", "Kızım ve Ben", "Seninle Ölmek İstiyorum", "Şoförler Güzeli" gibi renkli filmlerin kurgularını yapan Diamandi Filmeridis, faal kurgu yönetmenliği çalışmalarını 1970'te kapanan Erman Film Stüdyosu'ndan sonra bıraktı. Kısa bir süre Ören Film Stüdyosu'nda da çalışan Diamandi Filmeridis için 1970'te çekilen "Selahattin Eyyubi" ve "Cafer Bey İyi Fakir Kibar" adlı filmler, son kurgu çalışmaları oldu.

© Ali Can Sekmeç

1952'de yönetmenliğini Vahi Öz'ün yaptığı "Kan Kardeşler" adlı müzikal komedi filminin görüntü yönetmenliğini yapan Diamandi Filmeridis, 1970'ten sonra Türk sinema piyasasından bir daha dönmemek üzere çekildi. 1967'de yanına alarak yetiştirdiği oğlu Teni Filmeridis'te Türk sinemasının önemli kurgu yönetmenlerinden biri oldu. Tüm sinema hayatı boyunca 300'den fazla filmde kurgu yönetmenliği yapan Diamandi Filmeridis'e Prodüktörler Cemiyeti'nin düzenlediği "Türk Sinemasında 50 Yıl" konulu törende plaket ve madalya verildi. Diamandi Filmeridis, yakalandığı akciğer kanserinden kurtulamayarak 3 Temmuz 1996'da İstanbul'da yaşama veda etti.

Kurgu Filmografisi

1946	Kızılırmak	
	Karakoyun	(Doğan Film Stüdyosu)
1950	Allah Kerim	(Erman Film Stüdyosu)
	İstanbul Geceleri	(Ses Film Stüdyosu)
	Tanrı Şahidimdir	"
1951	Allahaısmarladık	"
1953	Mahallenin Namusu	(Erman Film Stüdyosu)
	Öldüren Şehir	"
1954	Ecel Köprüsü	(Day Film Stüdyosu)
1955	Dişi Yılan	(Erman Film Stüdyosu)
	Ebediyete Kadar	"
	Kadının Fendi	"
	Meçhul Kadın	"
1956	Ak Altın	(Erman Film Stüdyosu)
	Ana Hasreti	"
	Hayırsız Evlat	"
	Piç/Kahpe Dünya	"
	Yetimlerin Ahı	"
	Zeynebin İntikamı	"
1957	Annemin Gözyaşları	(Erman Film Stüdyosu)
	Çoban Aşkı	"
	Meyhanecinin Kızı	"
	Namus Kurbanı	"
	Son Mektup	"
	Talihsizler	"
	Yavrularımın Katili	"
1959	Serseri	(Halk Film Stüdyosu)
	Yanıklar Köyü	"
1960	Can Mustafa	(Acar Film Stüdyosu)
	Kadın Asla Unutmaz	(Day Film Stüdyosu)
1961	Acar Kardeşler	(Ar Film Stüdyosu)
	Acı Zeytin	"
	Ayrı Dünya	"
	Yaban Gülü	"
1962	Aşk Bekliyor	(Ar Film Stüdyosu)
	Beş Hikaye	"
	Gümüş Gerdanlık	"
	Başımı Belaya Sokma	(Ören Film Stüdyosu)
	Esir Kuş	"
	Geçti Buranın Pazarı	"
	Neşemizi Bulalım	"
	Bir Çiçek Üç Böcek	(Acar Film Stüdyosu)
	Öldüren Bahar	"
	Bir Kız Kaçınca	(Yıldız Film Stüdyosu)
	Sultan 4. Murat	"
1963	Arka Sokaklar	(Acar Film Stüdyosu)
	Bir Hizmetçi Kızın Hatıra Defteri	"
	Leyla ile Mecnun Gibi	"
	Akdeniz Şarkısı	(Ören Film Stüdyosu)
	Aşka Vakit Yok	"
	Bire On Vardı	"
	Çapraz Delikanlı	"
	Çöl Kanunu	"
	Kadınlar Hep Aynıdır	"
	Korkunç Şüphe	"
	Makber	"
	Son Karar	"
	Şafak Bekçileri	"
	Şeytan Bunun Neresinde	"
	Aşkım ve Günahım	(Yıldız Film Stüdyosu)
	Cilalı İbo Kızlar Pansiyonunda	"
	Gecelerin Hakimi	"
	Ölüm Bizi Ayıramaz	"
	Sevenler Ölmez	"
	Yaşasın Hayat	"
1964	Ana Beni Eversene	(Yıldız Film Stüdyosu)
	Ankara'ya Üç Bilet	"
	Aramızdaki Düşman	"

Asfalt Rıza "
Atçalı Kel Mehmet "
Bir Aşk Yeter "
Çapkınım Hovardayım "
Esmerin Tadı Sarışının Adı "
Fabrikanın Gülü "
Hızlı Osman "
Hostes Hanım "
İsimsiz Kahramanlar "
İstanbul Sokaklarında "
Kamalı Zeybek "
Kara Dağlı Efe "
Kara Şahin "
Kocaoğlan "
Koçero "
Sıkı Dur Geliyorum "
Şu Kızların Elinden "

1965 Fişek Necmi (Yıldız Film Stüdyosu)
Gizli Emir "
Haracıma Dokunma "
Horasandan Gelen Bahadır "
İnatçı Gelin "
Kalbimdeki Serseri "
Kanun Derki "
Kırbaç Yarası "
Korkunç İntikam "
Korkusuzlar "
Krallar Kralı "
Nasreddin Hoca "
Ölüm Saçan Dudaklar "
Pişkin Delikanlı "
Sayılı Kabadayılar "
Silaha Yeminliydim "
Sokaklar Yanıyor "
Şekerli misin Vay Vay "
Tehlikeli Adam "
Torpido Yılmaz "
Üçünüzü de Mıhlarım "
Yankesicinin Aşkı "
Yumruk Yumruğa "
Zennube "

1966 Namus Borcu (Milli Film Stüdyosu)
Şafakta Üç Kurşun "
Şeref Kavgası "
Altın Küpeler (Erman Film Stüdyosu)
Günahkar Kadın "
İstanbul Dehşet İçinde "
Kanlı Mezar "
Katiller de Ağlar "
Şoför Deyip Geçmeyin "

1967 Acı Günler (Erman Film Stüdyosu)
Aslan Arkadaşım "
Büyük Kin "
Cici Gelin "
Çıldırtan Dudaklar "
Düşman Aşıklar "
Elveda "
Her Zaman Kalbimdesin "
Karım Beni Aldatırsa "
Kederli Günlerim "
Kızılırmak Karakoyun "
Killing Frankeştayna Karşı "
Kozanoğlu "
Krallar Ölmez "
Samanyolu "
Ya Sev Ya Öldür "
Yanık Kalpler "
Yaşlı Gözler "
Ölünceye Kadar (İpek Film Stüdyosu)

1968 Gönüllü
Kahramanlar (Erman Film Stüdyosu)
İngiliz Kemal "
Kader Böyle İstedi "
Kadın Asla Unutmaz "
Nilgün "
Vesikalı Yarim "
Yuvana Dön Baba "

1969 Ala Geyik (Erman Film Stüdyosu)
Ana Kalbi "
Aşk Türküsü "
Aşk Yarası Derindir "
Aşk Yarışı "
Bana Derler Fosforlu "
Gül Ayşe "
Kaderimsin "
Muhabbet Kuşu "
Sevdiğim Adam "
Şehir Eşkıyası "
Uykusuz Geceler "
Kızım ve Ben (İpek Film Stüdyosu)
Seninle Ölmek İstiyorum "
Şoförler Güzeli "

1970 Adsız Cengaver (Erman Film Stüdyosu)
Kezban Roma'da "
Selahattin Eyyubi (Ören Film Stüdyosu)

1971 Cafer Bey İyi
Fakir Kibar (Ören Film Stüdyosu)

DİMİTRİ MERAVİDİS (1882 - ?)

Belgesel film yönetmeni...

1882'de İstanbul Fener'de doğdu. Lise eğitiminin ardından fotoğraf ve sinematograf ile ilgilenmeye başladı. 1900'lerin başında Paris'e gitti. Lumiére Kardeşler'den hem fotoğrafı, hem de sinemayı öğrendi. 1903'te yanında bir sinema makinesiyle İstanbul'a döndü. 1927 yılına kadar İstanbul'un günlük yaşamını ve önemli olaylarını görüntüledi. 1927'de Galata'daki atölyesi çıkan yangın sonucunda çektiği tüm filmler yok oldu. Fakat daha önce çektiği belge filmlerin birer kopyası Meravidis tarafından yakın ilişkilerinden dolayı Lumiére ve Pathé arşivlerine gönderilmişti. Osmanlı topraklarındaki ilk yönetmen olan Dimitri Meravidis, 1928'de Yunanistan'a giderek çalışmalarını orada sürdürdü.

DİMİTRO LAYE (1908 - ?)

Film yapımcısı...

1908'de İstanbul'da doğdu. Bir süre İpek Film'in yan kuruluşu Fitaş Filmcilik Aş.'de çalıştı. 1950'de Domeniko Hanna ile ortaklaşa Yeni Film adıyla bir film yapım şirketi kurdu. 1952'de yönetmenliğini Vedat Örfi Bengü'nün yaptığı "Ebedi İstirahat/Zavallı Suat" adlı melodram filmle ilk kez yapımcı oldu.

© Ali Can Sekmeç

Domeniko Hanna ve Dimitro Laye, 1952

Dimitro Laye 1952'de ortağı ile birlikte Türkiye-Yunanistan arasındaki sıcak siyasi ilişkilerden faydalanarak ortak filmler çekmek üzere Atina'ya gitti. Panellinios Film Şirketi'yle yapılan anlaşmanın ardından 1953'te yönetmenliğini Vedat Örfi Bengü ve Oresti Laskos'un birlikte yaptığı, başrollerini Katya Linda ve Süha Doğan'ın oynadığı "Beyoğlu Güzeli/I Orea Tou Peran" adlı film çekildi.

Dimitro Laye ortağıyla birlikte Yeni Film olarak 1950 yıllar boyunca Yunanistan'dan filmler getirerek Türkiye dağıtımını üstlendi. 1964'te Yunanistan'a göç eden Dimitro Laye'nin 1970'li yılların sonunda yaşama veda ettiği sanılmaktadır.

DOMENİKO HANNA (1904 - 1978)

Film yapımcısı...

© Ali Can Sekmeç

1904'te İstanbul'da doğdu. Asıl adı Domeniko Abdülahad Hanna'dır. Halepli Arap Hristiyan bir ailenin oğludur. Sinemaya 1930'da İpek Film Şirketi'nde depo sorumlusu olarak başladı. Uzun yıllar İpek Film'in yan kuruluşu Fitaş Filmcilik Aş. tarafından ithal edilen yabancı filmlerin dağıtımı ve işletmesiyle ilgilendi. 1950'de Fitaş'tan ayrılan Domeniko Hanna, aynı yıl Dimitro Laye ile ortaklaşa Yeni Film adıyla bir film yapım şirketi kurdu. 1952'de yönetmenliğini Vedat Örfi Bengü'nün yaptığı "Ebedi İstirahat/Zavallı Suat" adlı melodram filmle ilk kez yapımcı oldu.

Domeniko Hanna, 1952'de Türkiye-Yunanistan arasındaki sıcak siyasi ilişkilerden faydalanarak ortak filmler çekmek üzere Atina'ya gitti. Orada Oresti Laskos yönetimindeki Panellinios Film Şirketi'yle anlaşma yaparak geri döndü. Bu anlaşmanın ardından 1953'te yönetmenliğini Vedat Örfi Bengü ve Oresti Laskos'un birlikte yaptığı "Beyoğlu Güzeli/I Orea Tou Peran" adlı film hazırlandı. Katya Linda ve Süha Doğan'ın başrollerini paylaştığı film her iki ülkede de büyük beğeni kazandı.

Domeniko Hanna, Yeni Film olarak 1950 yıllar boyunca Yunanistan'dan filmler getirerek Türkiye dağıtımını üstlendi. Ortağı Dimitro Laye'nin 1964'te Yunanistan'a göç etmesiyle şirket kapandı. Domeniko Hanna, 1965 yılından sonra film ithalatçısı Mukbil Sanver ile ortak çalışmaya başladı. Uzun yıllar Avrupa'dan özellikle de Almanya ve İtalya'dan film ithal etti. Domeniko Hanna, torunu Çiğdem Hanna'nın verdiği bilgiye göre 1978'de İstanbul'da yaşama veda etti.

EDMUND PURDOM (1924 – 2009)

Sinema oyuncusu...

19 Aralık 1924'de İngiltere Hertfordshire'da doğdu. İngiliz yazar C. B. Purdom'un oğludur. 1949'da Londra'da Shakespeare oyunlarının sahnelendiği Stratford on Avon'a girdi ve iki yıl çalıştı. 1951'de Laurence Olivier ve Vivien Leigh ile birlikte çalışmaya başladı. Birlikte tiyatro ve televizyon çalışmaları yaptı. 1952'de Hollywood'a giderek "Titanic" adlı filmde rol aldı. 1950'li ve 1960'lı yıllarda uluslararası üne kavuştu ve Hollywood'da

üretken bir dönem geçirdi. "Julius Ceasar", "Athena", "Kralın Hırsızı", "Komedi Adamı", "Sarı Rolls-Royce" gibi bir çok filmde rol alarak büyük ün kazandı. 1979'da Guido Zurli'nin yönettiği Türk-İtalyan ortak yapımı "Mücevher Hırsızları/Lo Scoiattolo" adlı filmde Gülşen Bubikoğlu ve Bulut Aras ile başrolleri paylaşan Purdom, faal sinema yaşamını 2001 yılına kadar Amerika İtalya arasında sürdürdü. Edmund Purdom, 1 Ocak 2009 Roma Lazio'da yaşama veda etti.

EFDAL ÇAKMAKİDİS

Sinema ve tiyatro oyuncusu...

İstanbul'da doğdu. Küçük yaşta tiyatroya merak sardı. Sinemaya Elektra Film'in sahibi yapımcı Yorgo Saris'in desteğiyle girdi. 1951'de Vedat Örfi Bengü'nün yönettiği "Dokunulmaz Bu Aslana" adlı filmle ilk kez kamera karşısına geçti. Daha sonra 1952'de "Bu Kadın Benimdir/Zavallı Necdet", "Ebedi İstirahat/Zavallı Suat", "Yıldırım Beyazıt ve Timurlenk" ve 1953'te Türk-Yunan ortak yapımı "Beyoğlu Güzeli/I Orea Tou Peran" adlı filmlerde rol alan Efdal Çakmakidis, 1954'te Yunanistan'a gitti.

ELİ MANGO

Sinema ve televizyon oyuncusu...

19 Eylül 1957'de İstanbul'da doğdu. 2004'te yönetmenliğini Uğur Yücel'in yaptığı "Yazı Tura" filmindeki rolüyle 41. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde "en iyi yardımcı kadın oyuncu" ödülünü kazandı. Eli Mango oyunculuk hayatına 2007'de Cevdet Mercan'ın yönettiği "Asi" adlı televizyon dizisiyle devam etti.

ELİF OZANGİL

Sinema oyuncusu...

5 Mayıs 1953'te İstanbul'da doğdu. Asıl adı Siranuş Solakyan'dır. Prodüksiyon amiri Rauf Ozangil ile evlenerek Elif Ozangil adını aldı. Sinemaya 1972'de başladı. Genellikle ikinci kızları oynadı. 1974'te eşinden ayrılarak sinema hayatına Anuşka adıyla devam etti. Türk sinemasına seks furyasının egemen olmasıyla birlikte Anuşka'da soyunmaya başladı. Bir çok seks-komedi ya da seks-avantür filmde rol alan Anuşka, 1976'dan sonra sinema piyasasından uzaklaştı.

Filmografi

1972 Akma Tuna/Estergon'un Fethi (E. Ozangil), Aşk Sepeti (E. Ozangil), Benimle Sevişir misin?, Estergon Kalesi (E. Ozangil), Kara Doğan (E. Ozangil), Malkoçoğlu Kurt Bey (E. Ozangil), Ölüm Nöbet Bekliyor (E. Ozangil), 1973 Derya Gülü/Balıkçı Kız (E. Ozangil), Gönüller Sultanı Mevlana, Hazreti Yusuf (E. Ozangil), Namın Yürüsün Behçet, Sevilmek İstiyorum (E. Ozangil), Tuzak (E. Ozangil), 1974 Çılgın Arzular, Erkeksen Kaçma, Evet mi Hayır mı?, Gün Akşam Oldu, Karanlık Yıllar, Sev Beni Behçet, 1975 Canım De Bana, Cellat, Çapkın Hırsız, Çılgın Kızlar, Çilli Yavrum Çilli, Kılıç Aslan, Muz Sever misiniz?, Oh De Yavrum Oh De, On İki Çılgın Kız, Şehvet Kurbanı Şevket, Tamam mı Devam mı, Trafik Cemal, Tokmak Nuri, Turhanoğlu/Çal Hasan, Yarınlar Kimin

ELİZA BİNEMECİYAN (1890 - 1981)

Tiyatro ve sinema oyuncusu...

1890'da İstanbul'da doğdu. Tiyatro oyuncuları Rupen-Agavni Zabel Binemeciyan'ın kızı, tiyatro oyuncusu Onnik Binemaciyan'ın kardeşidir. Kadıköy Fransız Okulu ve Notre Dame de Sion Fransız Kız Lisesi'nden mezun oldu. Sahneye ilk kez daha 7 yaşındayken anne ve babasının da çalıştığı Mınakyan Tiyatro Kumpanyası'nda çocuk rolleriyle çıktı. Eliza Binemeciyan, 1908'de bir grup Ermeni gencinin kurduğu Serbest Sahne'de profesyonel oldu. Aynı yıl Mınakyan Tiyatrosu kadrosuna katıldı ve genç kız rollerinde sahneye çıkmaya başladı. "Nereye Gidiyorsun", "Kamelyalı Kadın", "Yeni Taç", "Soytarılar", "Düğün Marşı", "Bataklık", "Dövüşçü" gibi oyunlarda rol aldı. Ardından Donanma Cemiyeti Tiyatrosu'nda rol alan Binemeciyan, 1914'de batılı anlamda tiyatronun gelişmesi için kurulan Darülbedayi'ye girdi. Kısa zamanda Türkçeyi diğer Ermeni oyunculardan çok daha düzgün konuşması ve Raşit Rıza ile iyi bir sahne çifti olmasıyla tanındı.

© Ali Can Sekmeç

Darülbedayi'nin en gözde oyuncusu olarak bir çok oyunda sahneye çıktı. Darülbedayi'de 1913'te "Çürük Temel", 1917'de "Bir Çiçek Üç Böcek", "Baykuş", "Hissei Şaiya", "Uçurum", 1918'de "Füruzan", "Kabus", 1919'da "Binnaz", "Kendini Bil", "Rakibe", "Bora" adlı oyunlarda sahneye çıktı. Aynı dönemde Yeni Sahne ve Türk Tiyatrosu'nda da rol aldı. Yeni Sahne'de 1920'de "Eski Rüya" ve "Füruzan", Türk Tiyatrosu'nda 1921'de "İlk Göz Ağrısı", "Ceza", "Keyla", "Amca Bey", "Aman Hanım Biraz Sus", "Baykuş", "Uçurum", "Fare", "Zor Nikahı", "Üçüzler", "Ra-

kibe", "Bora", "Bir Çiçek İki Böcek", "Baş Tacı" ve "Sekizinci" adlı oyunlarda sahneye çıktı.

© Ali Can Sekmeç

Eliza Binemeciyan, 1917'de Sedat Simavi'nin Müdafaa-i Milliye Cemiyeti Sinema Atelyesi adına yönettiği "Pençe" ve "Casus" adlı filmlerinde Ahmet Muvahhit ile başrolü paylaştı. Ardından 1919'da Ahmet Fehim'in Malulin-i Guzat-i Askeriye Muavenet Cemiyeti Sinema Fabrikası adına yönettiği "Binnaz" adlı filmde rol aldı. 1912'de babası Rupen, 1915'de annesi Agavni Zabel'i kaybeden Eliza Binemeciyan, kardeşi Onnik Binemeciyan'ın da Amerika'ya gitmesiyle birlikte tek başına kaldı.

1921'de ilk kez Fransa'ya giden Binemeciyan, 1924'de Paris'e yerleşti. Eliza Binemeciyan, 1926'da aldığı davet üzerine İstanbul'a geldi ve Darülbedayi'den ayrılan Raşit Rıza'nın kurduğu tiyatro kumpanyasıyla Ramazan ayı boyunca sahneye çıktı. Sonra Paris'e dönen Eliza Binemeciyan, bir daha İstanbul'a gelmedi. İkinci Dünya Savaşı günlerinde bir süre Londra'ya yerleşti. 1946'da tekrar Paris'e dönen Eliza Binemeciyan, 1981'de Kanada Toronto'da yaşama veda etti.

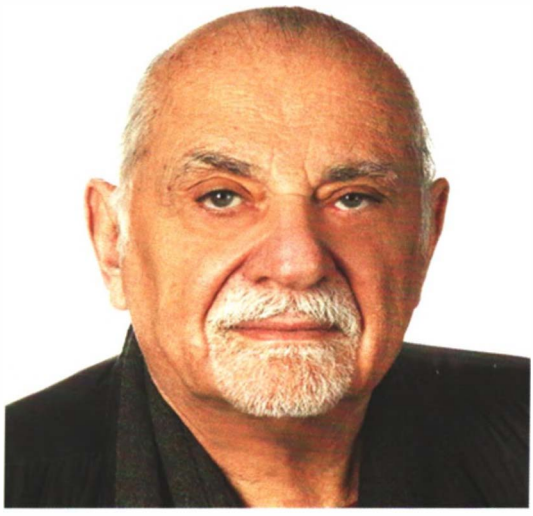

© Ali Can Sekmeç

"Binnaz", 1919

ERDOĞAN MİTRANİ

Sinema, tiyatro yazarı ve eğitmen...

1941'de İstanbul'da doğdu. Saint Michel Fransız Lisesi'nin ardından İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'nden mezun oldu. Lisans ve lisans üstü öğrenimi İTÜ'de bitirdi. Çocukluğundan beri sanatın tüm dalları ile ilgilenen, ilk kez 5 yaşında gittiği sinemaya büyük bir tutku ile bağlı olan Mitrani, Afife Jale tiyatrosunun restorasyonunu, İstanbul Suadiye ve Çemberlitaş Movieplex sinemalarının tasarım ve uygulamalarını yaparak mesleğini ve görsel sanatlara olan hayranlığını mümkün olduğunca birbirine yakın yaşamaya çalıştı.

Sinema eğitimini, kuşağının çoğu sinemaseveri gibi, ilk gününden kapanışına kadar üyesi olduğu Sinematek derneğinde alan Mitrani, 2000 yılından itibaren Özen Film Şirketi tarafından düzenli yayınlanan Mega Movie dergisinde başladığı aylık sinema yazılarına, dergi yayınına son verene kadar aralıksız devam etti.

Beş yıl süre ile Bilgi Üniversitesi, Bilgi Eğitim Bölümü'nde "Film Okumak" adıyla bir sinema atölyesi yönetti. 2006'dan itibaren Plato Film Okulu'nda "Dünya ve Türk Sinemaları Uygulamalı Sinema Tarihi" ve "Film Analizi" dersleri verdi ve kurslarında eğitmenlik yaptı. Okulun son yıllarında Eğitim Genel Koordinatörlüğünü de yüklendi.

Açı ve Enka Liselerinde kurduğu film atölyelerinde 12-18 yaş arası öğrencilere temel sinema eğitimi verdi. Bu atölyelerin kapsamında Erdoğan Mitrani gözetiminde çekmiş oldukları filmler, öğrencilere liselerarası yarışmalarda pek çok önemli ödül getirdi. Mitrani halen birkaç özel kuruluşta Film Analizi, Uygulamalı Sinema Tarihi ve Film Okuma atölyelerine devam ediyor.

2009-2010 mevsiminin başından beri tiyatro ve sahne sanatları izlenimlerini her hafta Şalom gazetesinde izleyicilerle paylaşıyor. Aynı zamanda Siyad üyesi olan Mitrani, Şalom Dergisinin ilk sayısından itibaren Türk ve Dünya Sinemaları ile ilgili kapsamlı araştırma yazıları yazmaktadır.

ERİKA RAMBERG

Sinema oyuncusu...

15 Şubat 1932'de Endonezya'nın Sumatra Adası'nda Medan'da doğdu. Asıl adı Erika Crobath'tır. Tütün ekimiyle uğraşan Avusturyalı bir ailenin kızı olan Erika Ramberg, İkinci Dünya Savaşı başlayınca ailesiyle birlikte Avusturya'ya döndü ve İnsbruck'a yerleşti. Sanat hayatına 16 yaşında tiyatroyla başladı. Sinemaya 1950'de "Der Geigenmacher von Mittenwald" adlı filmle başladı. 1954'te Münih'te Türk yönetmen Münir Hayri Egeli ile tanışan Erika Ramberg, ondan aldığı teklif üzerine İstanbul'a geldi. Aynı yıl Münir Hari Egeli'nin yönettiği "Nilgün" adlı filmde Cüneyt Gökçer ile başrolü paylaşan Ramberg'in Türkiye serüveni tek filmde kaldı.

ERNST RİTTER VON THEUMER

Film yönetmeni, görüntü yönetmeni ve yapımcı...

5 Eylül 1926'da Avusturya Viyana'da doğdu. Avusrurya'nın en eski ailelerinden biri olan Von Theumerlerın tarihi 1780'lere kadar uzanmakta. Eğitim hayatını Viyana'da geçiren Ernst Ritter Von Theumer, sinemaya burada merak sardı. Bu alanda çalışmak üzere İkinci Dünya Savaşı'ndan kısa bir süre sonra Almanya'ya geçerek Münih'e yerleşti. Sinemaya 1954'te Rudolf Perak'ın yönettiği "Schönes Alpenland" adlı belgesel filminde kameramanlık yaparak başladı. Ardından aynı yıl "Der Förster Vom Silberwald", "Echo Der Berge" ve 1955'te "Heimatland" adlı sinema filmleri için doğa görüntüleri çekerek katkıda bulundu. Ernst Ritter Von Theumer, 1956'da "Wo Die Alten Wälder Rauschen" ve 1957'de "Weißer Holunder" adlı sinema filmlerinde kamera yardımcısı olarak çalıştı.

Ernst Ritter Von Theumer, 1957'de D 56 Film adıyla bir yapım şirketi kurarak yapımcılığa başladı. Aynı yıl Arı Film Şirketi sahibi Hulki Saner ile bir Türk-Alman ortak yapımı için anlaşma imzaladı ve Türkiye'ye geldi. Senaryosunu "You Only Live Once" adlı Amerikan filminden Atıf Yılmaz ve Halit Refiğ'in birlikte yazdıkları ve Atıf Yılmaz'ın yönettiği "Yaşamak Hakkımdır" adlı filmin Mike Rafaelyan ile birlikte görüntü yönetmenliğini yaptı. Ardından 1959'da Metro Film Şirketi sahibi Aram Gülyüz ile yeni bir Türk-Alman ortak yapımına imza attı. Carl Möhner yönettiği "İstanbul Macerası/Inshalla Razzia Am Bosporus" adlı bu macera filminin görüntü yönetmeni yine Ernst Ritter Von Theumer oldu. Bu film, Türkiye'de vizyona çıkmasına rağmen, Almanya'da dağıtımcı bulmakta zorluk çekti ve ancak 1962'de ismini değiştirilmiş şekilde vizyona çıkabildi.

Ernst Ritter Von Theumer, Türkiye'deki çalışmalarını 1959'da Metin Erksan'ın yönettiği "Şoför Nebahat" ve 1960'da Aram Gülyüz'ün yönettiği "Sensiz Yıllar" adlı filmlerde görüntü yönetmenliği yaparak sürdürdü. 1961'de E.G. Brann Film adıyla yeni bir yapım

Erika Ramberg ve Cüneyt Gökçer, "Nilgün", 1954

© Ali Can Sekmeç

Ernst Ritter von Theumer ve Maria Vincent, 1959

şirketi kurarak, yeniden ortak yapım için Türkiye'ye geldi. Site Film Şirketi sahibi İlham Filmer ile iki filmlik ortaklık anlaşması imzaladı. "Silahlar Konuşuyor/İn der Hölle ist noch Platz" ve "Cehennemde Buluşalım/Camp Der Verdammten" adlı bu iki filmin yönetmenliğini de Emst Ritter Von Theumer yaptı. Türk ve Alman sinemasının ünlü oyuncularının rol aldığı bu macera filmlerinin ilki siyah beyaz, ikincisi renkli çekildi.

Beş yıl süren Türkiye macerasından sonra yeniden Almanya'ya dönen Emst Ritter Von Theumer'in kurduğu "Filmproduktion Emst von Theumer" ve "Tefi-Filmproduktion Emst Ritter von Theumer" adlı şirketler adına, hem yapımcı hem de yönetmen olarak çalıştığı 1960'lı yıllarda yönettiği filmler, sanat kaygısı olmayan, hızlı aksiyonlu, duygusuz, küçük bütçeli, daha çok B sınıfı filmler olarak tanımlandı. Emst Ritter Von Theumer, 1965'ten itibaren yeniden yöneldiği uluslararası ortaklı çalışmalara başladığında yine aynı kategoride ve bol aksiyonlu filmler çekmeye önem verdi. Bunun yanı sıra "Scharfe Schüsse auf Jamaika", "Ich, die Nonne und die Schweinehunde" gibi filmlerde gerçek adını kullanmayıp Richard Jackson gibi Amerikan ismi kullandı.

Emst Ritter Von Theumer, kadın oyuncu Monika Teuber ile 1978'de kurduğu "Cineteleteam" isimli

bir yapım şirketi için "Die Totenschmecker" ve "Primel Macht İhr Haus Verrückt" adlı filmleri çekti. Ardından 1980'de yine Monika Teuber ve Gerd Ackermans ile beraber TAT-Filmproduktion GmbH" isimli küçük bir film yapım şirketini kurdu.

Hikayesi daha çok egzotik çevrelerde geçen seks ve suç filmlerine yöneldi. 1983'de Richard Jackson adıyla yönettiği "Jungle Warriors/Euer Weg Führt Durch Die Hölle" gerilimi düşük, alışıldık şiddet efektleri ve kadınlara karşı düşmanlık klişeleri ile dolu sıradan bir aksiyon filmi olarak görüldü. 1994'de Monika Teuber'in kendi yapım şirketi "Triangle Film" için yönettiği "Dchamilja" adlı edebiyat uyarlaması film ile St. Petersburg, Sanghai, Casablanca ve Marrakesch film festivallerine katıldı. Ernst Ritter Von Theumer, bu filmden sonra sinemayı bıraktı. Halen Almanya Münih'te yaşamaktadır.

Filmografi

1954 Echo Der Der Berge (belgesel-göryön) Schönes Alpenland (belgesel-göryön), 1955 Heimatland (göryön), 1956 Wo Die Alten Walder Rauschen (belgesel-göryön), 1957 Yaşamak Hakkımdır (ortak yapımcı-göryön), 1959 İstanbul Macerası/Inshalla, Razzia am Bosporus (ortak yapımcı-göryön), 1959 Şoför Nebahat (göryön), 1960 Sensiz Yıllar (göryön), 1961 Cehennem'de Buluşalım/Camp Der Verdammten (ortak yapımcı-yön), Silahlar Konuşuyor/In Der Hölle İst Noch Platz (ortak yapımcı-yön), 1963 Mord İn Rio, 1964 Der Satan Mit Den Roten Haaren, 1965 A 001: Operazione Giamaica (ortak yapımcı-yön), Scharfe Schüsse Auf Jamaika (ortak yapımcı-yön), Das Geheimnis Der Todesinsel, Warteliste Zur Hölle, 1966 Mögen Sie İn Frieden Ruh'n, Perry Rhodan/SOS Aus Dem Weltall, 1966 Rocco/Der Einzelgänger Von Alamo, 1970 Cream/Schwabing-Report, 1972 Ich, Die Nonne Und Die Schweinehunde (ortak yapımcı-yön), 1978 Die Totenschmecker (ortak yapımcı-yön), 1979 Primel Macht İhr Haus Verrückt, 1980 Kenn İch, Weiß İch, War İch Schon!, 1982 Das Frauenlager, July Darling, 1983 Jungle Warriors/Euer Weg Führt Durch Die Hölle (ortak yapımcı-yön), 1985 Red Heat/Unschuld in Ketten (ortak yapımcı-yön), 1987 Rage to Kill-Hell Hunters (ortak yapımcı-yön), 1988 Magdalena,1994 Jamila/Dschamile

ERNEST ROBERTS (1914-2003)

Sinema oyuncusu...

16 Haziran 1914'te Almanya, Düsseldorf'ta doğdu. 1930'lu yıllarda Hollywood'a gitti. Sinemaya 1937'de "Thunder in the City" ve "Storm in a Teacup" adlı filmlerde aldığı küçük rollerle başladı. 1958'de Turgut Demirağ'ın yönettiği Türk-Amerikan-İngiliz-Alman ortak yapımı "Kara Su/Black Water" adlı filmde çalışmak üzere yanında oyuncu eşi Eva Palmer ile birlikte İstanbul'a geldi. Filmin senaryo ekibinde yer aldı.

1960'ta hikayesini eşinin yazdığı "Yabancı Kız" adlı senaryoyu And Film Şirketi adına filme almaya başladı. Sette çıkan sorunlar yüzünden filmi yarım bıraktı. Film Mehmet Muhtar tarafından tamamlandı. Ardından Türkiye'den ayrıldı. Ernest Roberts, 1 Ocak 2003'te Avusturya Styria Grundlsee'de yaşama veda etti.

EROL ÖZLEVİ

Film yönetmeni...

1975'te İstanbul'da doğdu. 1993'te Bilkent Üniversitesi Grafik Tasarım Bölümü'ne girdi. 1998'de onur derecesiyle mezun olduktan sonra ABD'ye giderek Boston Emerson College'de medya sanatları, televizyon ve film üretimi üzerine master yaptı. Öğrenciliği sırasında çektiği belgesellerle EVVY ödüllerine iki kez aday gösterildi ve 2000'de "en iyi belgesel film" ödülünü kazandı. Bir çok reklam filmi çeken Erol Özlevi, 2013'te "Romantik Komedi 2: Bekarlığa Veda" adlı filmle yönetmenliğe başladı. Halen yönetmenlik çalışmalarını televizyonda sürdürmektedir.

Filmografi

2013 Romantik Komedi 2: Bekarlığa Veda, Sürgün, 2014 Küçük Ağa (tv), 2015 Adı Mutluluk (tv), Evli ve Öfkeli (tv), 2016 Dönerse Senindir, 2017 Evlat Kokusu (tv), Siyah İnci (tv)

ESTELLA BLAİN (1930 - 1982)

Sinema ve tiyatro oyuncusu ve şarkıcı...

30 Mart 1930'da Fransa Paris'te doğdu. Asıl adı Micheline Estellat'dır. Bask kökenli fakir bir ailenin kızıydı. Çocukluğu Paris'te Pathe Film Stüdyoları'na yakın bir mahallede geçti. 1950'de Paris'te Cours Simon'a katılarak oyunculuk dersleri aldı. Sahneye ilk kez 1953'te Michel Piccoli ile Grand Guignol Tiyatrosu'nda çıktı. Daha sonra Jean-Louis Barrault ile Marigny Tiyatrosu'nda çalıştı. Estella Blain, 1954'te Hervé Bromberger'in yönettiği "Les Fruits Sauvages" adlı filmle ilk kez kamera karşısına geçti. Ardından bu filmde birlikte rol aldığı Gerard Blain ile evlendi.

Estella Blain, 1960'lı yıllarda Serge Gainsbourg ve Jacques Perrin gibi müzisyenlerle çalışma fırsatı buldu ve şarkıcı olarak sahneye çıktı. Televizyon programlarına katıldı ve bir çok televizyon filminde rol aldı. Çok sık olmasa da tiyatroda sahne aldı. Fakat yaşadığı psikolojik sıkıntılar Estella Blain'i şöhret yolunda sarsmaya başladı. Nana Mouskouri ile

© Ali Can Sekmeç

Estella Blain ve Yıldırım Önal, "Çıplaklar", 1970

birlikte çıktığı Olympia sahnesinde çok da başarılı olamadı. Sinemada rol aldığı filmler de beklediği ilgiyi görmedi. Estella Blain, 1971'de Ahmet Şalih Sencer'in yönettiği "Çıplaklar" adlı filmde Demir Karahan ile başrolü paylaşarak yeni bir aşka yelken açtı. Demir Karahan ile yaşadığı aşkın ardından birlikte Paris'e yerleşti.

Tiyatroda 1955'de "Le Scieur De Long", 1957'de "La Mamma", 1960'da "Hamlet", 1962'de "Les Oiseaux Rares", 1963'te "C'est Ça Qui M'flanqu'le Cafard, 1973'te "Les Femmes Au Pouvoir" ve 1979'da "La Cantate à Trois Voix" adlı oyunlarda sahneye çıkan Estella Blain, 1970'li yıllar boyunca sinema ve sahne çalışmalarını birlikte sürdürdü. İkinci evliliğini 1970'te Michel Bonjean ile yaptı. Tüm ışıltılı hayatına rağmen bu evliliği de ona mutluluk getirmedi. Antidepresanlarla geçen günlerin ardından Estella Blain, 1 Ocak 1982 de Fransa Port-Vendres'de yaşama veda etti.

Filmografi

1954 Les Fruits Sauvages, Escalier De Service, 1955 Tant Qu'il y Aura Des Femmes, Une Enquête de l'Inspecteur (tv), 1957 Les Collégiennes, 1958 La Bonne Tisane, 1959 Le Fauve Est Lâché, Les Dragueurs, Des Femmes Disparaissent, 1960 Colère Froide, L'Ennemi Dans L'ombre, Les Pirates De La Cote, L'Auberge Du Cheval-Blanc, 1961 Totofruffa 62, 1963 Le Tout Pour Le Tout, 1965 La Corde Au Cou, 1966 Angélique Et Le Roy, 1966 L'Écharpe (tv), Le Diabolique Docteur Z Ou Dans Les Griffes Du Maniaque, 1967 Vivre La Nuit, 1968 La Duchesse d'Algues (tv), La Puce à L'oreille, 1969 Les Tetes Brulées, 1971 Çıplaklar/Les Nus, Le Soldat Et La Sorcière (tv), 1972 Le Franc-tireur Ou Les Hasards De La Gloire, 1973 Les Sauvagines (tv), 1974 Le Mouton Enragé 1979 La Dame Aux Coquillages (tv), 1981 Mon Meilleur Noël (tv)

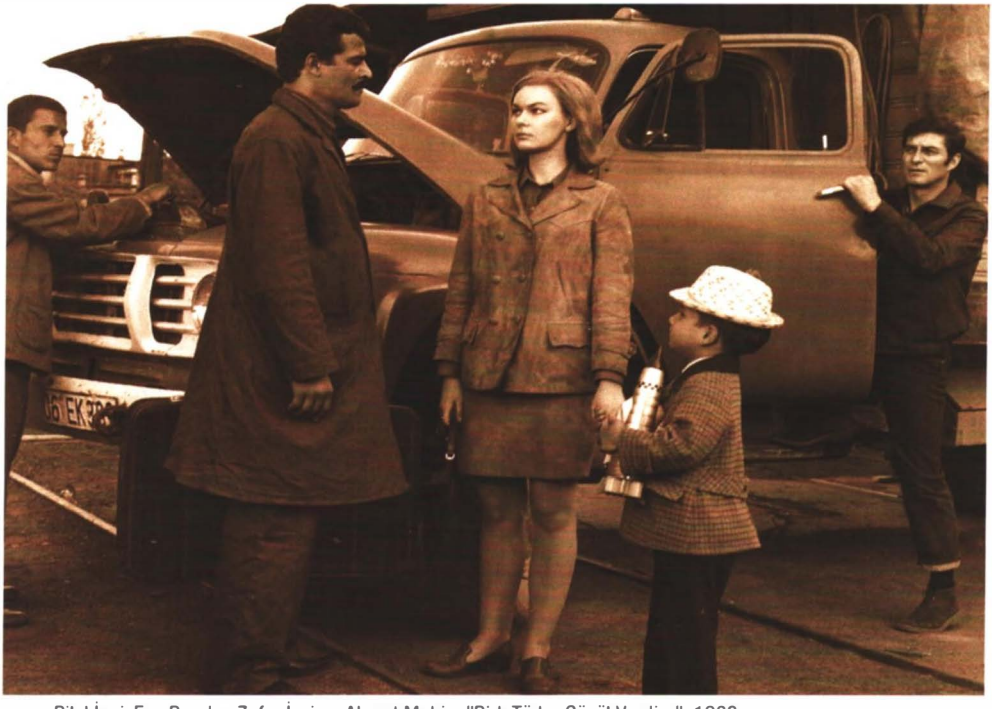
EVA BENDER

Sinema oyuncusu...

© Ali Can Sekmeç

1944'te İsveç'in kuzeyinde Laponya sınırında bir köyde doğdu. Asıl adı Eva Abrahamson'dur. Lise eğitimini Stockholm'de tamamladıktan sonra jimnastik sporuna başladı. Bir süre jimnastik alanında yardımcı öğretmen olarak çalıştı. 1966'da İstanbul'a gelen Eva Abrahamson, bir gece kulübünde striptiz dans gösterileri yapmaya başladı. Aynı yıl bir tesadüfle tanıştığı yönetmen Halit Refiğ'in teklifiyle başrollerinde Sadri Alışık ve Fatma Girik'in yer aldığı "Kız Kolunda Damga Var" adlı filmde ilk kez kamera karşısına geçti.

© Ali Can Sekmeç

Bilal İnci, Eva Bender, Zafer İnci ve Ahmet Mekin, "Birk Türke Gönül Verdim", 1968

© Ali Can Sökmen

Eva Bender ve Yılmaz Güney, 1970

6 Kasım 1968'de yönetmen Halit Refiğ ile evlenen Eva Abrahamson, bu evliliği 1972 yılına kadar sürdürdü. 1969'da Halit Refiğ'in yönettiği "Yaşamak Ne Güzel Şey" adlı filmde ilk kez Eva Bender adını kullanmaya başladı. Eva Bender, Halit Refiğ'den ayrıldıktan sonra yeniden gece kulübü çalışmalarına döndü. Bu dönemde rol aldığı filmlerde rahat soyunan bir kadın oyuncu oldu. Eva Bender, 1974'de İsveç'e geri döndü. Halen orada yaşamaktadır.

Filmografi

1967 Kız Kolunda Damga Var, Son Gece, 1968 Son Gece, 1969 Bir Türk'e Gönül Verdim, Yaşamak Ne Güzel Şey, 1970 Eyvah, Son Kızgın Adam, Şampiyon, 1971 Azrail Peşimizde, Kızgın Güneş, Şehzade Sinbad Kaf Dağında, Tarkan Altın Madalyon, 1972 Çapkınlar Şahı, Gece, Seks ve Cinayet/Aşka Susayanlar, Tarkan Viking Kanı

EVA PALMER (1920 - ?)

Tiyatro ve sinema oyuncusu...

© Ali Can Sekmeç

1920'de Avusturya Viyana'da doğdu. Tiyatroya okul sıralarında merak sardı. Eğitimini Max Reinhardt Tiyatro Okulu'nda tamamlayan Eva Palmer, ardından profesyonel oyunculuk hayatına atıldı. Avusturya ve Almanya'da sahneye çıktı. Amerika'da çalışmış Hollywood eskisi Alman tiyatro ve sinema oyuncusu Ernest Roberts ile evlendi. Eva Palmer sinemaya 1954'te Bosko Kosanovic'in yönettiği Almanya-Avusturya-Yugoslavya ortak yapımı "Das Haus an der Küste" adlı dramda rol alarak başladı. Eva Palmer, Türkiye'ye ilk kez eşi Ernest Roberts, 1957'de Turgut Demirağ'ın yönettiği Türk-Amerikan-İngiliz-Alman ortak yapımı "Kara Su/Black Water" adlı filmde çalışması üzerine geldi. Aynı yıl, Nejat Saydam'ın yönettiği "Son Saadet" adlı filmde Fikret Hakan ile başrolleri paylaştı.

1958'de Mehmet Muhtar'ın "Bir Kadın Tuzağı" ve Carl Möhner'in "İstanbul Macerası/İnshalla, Razzia am Bosporus" adlı Türk-Alman ortak yapımı filmde rol alan Eva Palmer, 1960'ta hikayesini kendisinin yazdığı ve eşi Ernest Roberts'in yönettiği "Yabancı Kız" adlı filmde rol aldı. Film baş kadın oyuncu Ulla Darni ile yaşanan sorunlar yüzünden yarım kaldı. Filmi Mehmet Muhtar tamamladı. 1960'ta eşi ile birlikte Türkiye'den ayrılan Eva Palmer, 1964'te Abendzeitung adlı bir Alman gazetesine Türk sinemasını küçümseyen bir

yazı yazdı. Bunun üzerine yapımcı-yönetmen Turgut N. Demirağ, Eva Palmer'in Türk sinemasını küçümseyen sözlerine Ses Dergisi'nin 31 Ekim 1964 tarihli 45. sayısında şöyle cevap veriyordu:

> "Eva Palmer, İstanbul'da iki yıldan fazla kaldı. Yanında kocası Ernst Roberts'te vardı. Amerikan uyruklu Ernest Roberts karısı Eva Palmer ile 1957'de İstabul'a gelmişti. Benim firmama baş vurdu. Elinde bir senaryo vardı: "Yabancı Kız" adlı bu senaryoda gerekli değişimleri yaptıktan sonra Antalya'da çekilmesine karar verdim. Danimarka güzellik kraliçesi Ulla Darni'yi de filmde genç kız rolünde oynatmak üzere getirttimi Rejisör olan Ernest Roberts karısı Eva Palmer'i filmde yaşlı kadın yerine oynatacağına genç kız rolünü oynatmak istemiş ve Ulla Darni'yi "Sen rol yapamıyorsun" diyerek geri göndermişti. Ben, Ulla'yı tekrar Antalya'ya gönderdim ve filmin rejisörlüğünü Mehmet Muhtar'a verdim. Eva Palmer, yaşlı bir hatundu ve genç kız rolünde oynayamazdı. Kocasının yazdığı senaryodaki kötü kadın rolüne kendi talip olmuştu. Lale Oraloğlu'nun senaryosunu yazdığı "Bir Kadın Tuzağı" adlı filmde de, gene benim firmam hesabına oynadı. Bizden hiç şikayetçi olamaz. Dünyanın her tarafında iyi filmci de olur, kötü filmci de... "Yabancı Kız" 265.000 liraya mal olmuştu. Ulla Darni'ye 15.000 lira vermiştim. Eva Palmer'de 8.000 lira aldı."

© Ali Can Sekmeç

Fikret Hakan ve Eva Palmer, "Son Saadet", 1957

FARİD ŞEWKİ (1920 - 1998)

Tiyatro, sinema oyuncusu, senaryo yazarı ve yapımcı...

© Ali Can Sekmeç

29 Temmuz 1920'de Mısır Kahire'de doğdu. Asıl adı Farid Shawki Muhammed Abduh Bedevi'dir. Sanat hayatına ilkokul yıllarında sahneye çıkarak başladı. Çocuk oyuncu olarak ödüller kazandı. 1940'ta Kahire Teknik Üniversitesi'ni bitirdi. Elektrik mühendisi olarak hiç çalışmayan Ferit Şevki, bir grup arkadaşıyla Milli Tiyatro adlı bir topluluk kurarak sahneye çıktı. Tiyatro bilgisini artırmak üzere 1948'de bir süre Kahire'de tiyatro eğitimi veren bir enstitüye devam etti.

Ferit Şevki, sinemaya 1951'de ünlü yönetmen Yusuf Vehbi'nin "Hokm al Kawi" adlı filmiyle başladı. Aynı yıl kendi adına kurduğu şirketle yapımcı oldu. Şirket adına yaptığı ilk film "Hasan Usta" adlı bir dramdır. Ferit şevki, 1954'te Mısır'ın en iyi sinema oyuncusu seçilerek ününü tüm Arap dünyasına yaydı. 1958'de "Bab el Hadid" adlı filmdeki kabadayı rolüyle o yılın Berlin Film Festivali'nde "en iyi erkek oyuncu" ödülünü kazandı.

© Ali Can Sekmeç

Ferit Şevki, 1968'de Saner Film Şirketi sahibi yapımcı yönetmen Hulki Saner'in Mısırlı sinemacılarla ortak filmler yapmak üzere anlaşması üzerine Türkiye'ye geldi. Türk filmlerinin Arap ülkelerine de açılabilmesi için yapılan bu ortak filmlerde rol alan Ferit Şevki aşk ve macera filmlerinin beğenilen oyuncusu oldu. 1968 yılından itibaren sinema oyunculuğu kariyerini Türkiye'de sürdüren Ferit Şevki, Atıf Yılmaz'ın yönettiği "Cemile" adlı filmdeki rolüyle 1969 6. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde "en iyi yardımcı erkek oyuncu" ödülünü kazandı.

Ferit Şevki her yıl bir film çekmek üzere 1973 yılına kadar Saner Film/Hulki Saner ve Arzu Film/Ertem Eğilmez ile ortak 9 filmde rol aldı. Tüm sanat hayatı boyunca 361 film, 12 tiyatro ve 12 televizyon dizisinde rol alan Ferit Şevki, uzun zamandır devam eden kalp rahatsızlığı nedeniyle 27 Temmuz 1998'de Mısır Kahire'de yaşama veda etti.

Filmografi

1946 Malak Al Rahma, 1947 Al-Sittat Afarit, 1948 El Laab Bil Nar, Mughamarat Antar Wa Abla, Talak Suad Hanem, 1949 El Katel, El Nasseh, Rajulun La Yanam, 1950 Lo sparviero del Nilo, Baba Amin, Bayumi Efendi, El Akl Zina, El Sakr, Felfel, Hokm Al Kawi, Ghazal Al-Banat, 1951 İntekam El Habib, Taa La Salim, Amir El Antikam, Ana Al Maadi, Habibi Katir, Shebbak Habibi, Widaan Ya Gharami, 1952 Ashki Limin?, Asrar El Naas, Cass El Azab, El Kharij Anal Kanoun, El Osta Hassan, El Zuhur El Fatina, İntisar El Islam, Min Aina Laka Haza?, 1953 Abid El Mal, Ana Bint Min?, Ana Zanbi Eh?, Ghaltet Ab, Hamido, Hub Fil Zalam, İbn Al Ajar, Lisanak Husanak, Maktub Alal Guebin, Raya Wa Sekina, Tarik El Saada, Zalamtu Ruhi, Zalamuni El Habaieb, 1954 Abu Dahab, Afritet İsmail Yasinse, Al-Faris Al-Aswas, Baad Al Wedah, Beyt Al Taa, El Mohtal, El Murra Kulshi, El Zulum Haram, İbn El Harra, Khatafa Mirati, Lamin Hawak, Nachala Hanem, Siraa Fil-Wadi, Tager Al Fadayeh, 1955 Aziza, Fatawat El Husseinia, Gaaluni Mujriman, 1956 El Namrud, Rasif Rakam Khamsa, 1957 Ard El Ahlam, El Fatawa, Port Said, 1958 Bab El Hadid, Mugarem Fi İjaza, Saher El Nessaa, Sawak Nus El Lail, Toggar El Mawt, 1959 Abu Hadid, El Akh El Kabir, 1960 Abu Ahmad, El İmlak, Souk El Selah, 1961 Wa Islamah, Bidaya Wa Nihaya, Antar Bin Chaddad, Dema Alal Nil, El Nassab, Jaoz Marti, Nida Al'ushshaq, 1962 Abid El Gassad, El Haked, El Rajul El Taalab, 1963 Al Massiada, Ana El Hareb, Batal Lil Nehaya, El Nashal, Rabea El Adawaya, Rajul Fil Zalam, Tarik Al Shaitan, 1964 Amir El Dahaa, Elf Laila Wa Laila, El Mared, El Mughammara El Kabira, Fatat El Mina, Matloub Zawja Fawran, Sahib El Galala, 1965 El Jassus, El Mudir El Fanni, Shayatin El Lail, Tarid El Firdaos, 1966 El Zoj El Azeb, Hareb Min El Ayyam, Kunuz El Muchajeb, 1967 Aguazet Seif, El Aris El Thani, Gharamiate Magnoun, 1968 Ana Al-Doctor, Beş Ateşli Kadın, Bir Damat Aranıyor, Cemile, Ebn El-Hetta, Vahşi Bir Erkek Sevdim, 1969 Al-Shaitan, Turist Ömer Arabistan'da, 1970 Eyvah, 1971 Makber, 1972 Al-Khatafin, Köle, Rihlat El Saada, Tariq Al-İntiqam, Wakr Al-Ashrar, 1973 Babaların Günahı, 1975 Al Karnak, 1977 Afwah Wa Araneb, Ota Ala Nar, 1979 Ankethou Hathehi Al-Aela, İskanderija... Iih?, 1980 Ragol Fakad Aklah, 1981 Al-Saqqa Mat, Al Shaytan Yaez, Oyun La Tanam, Taer Ala El Tariq, 1982 Qahwet Al Mawardy, 1983 Al-Ghoul, 1984 Kharag Wa Lam Ya'ud, Ya Rab Walad, 1985 Ragab Al Wahsh, Qadeyat Am Ahmad, 1987 Ashmawi, 1988 İmraa Motalaka, 1990 Al Khadem, 1992 Emraa Ayla Lelsokot

FARUK ÖZAR (1916 - 1986)

Ses mühendisi ve görüntü yönetmeni...

1916'da İstanbul'da doğdu. Asıl adı Toma olup İstanbullu bir Rum aileye mensuptur. Sinemaya 1936'da Halil Kamil Film Stüdyosu'na teknisyen olarak girmesiyle başladı. Daha sonra Necip Erses'in Ses Film Stüdyosu'na ses mühendisi olarak geçti. Bu stüdyoda çalışırken 1952'de yönetmenliğini Talat Artemel'in yaptığı "Can Yoldaşı" adlı filmle görüntü yönetmeni oldu. Stüdyo daha sonra Rasim Day'a satılınca adı Day Film Stüdyosu olarak değişir. Faruk Özar stüdyonun ses mühendisi olarak çalışmaya devam eder. Rasim Day'ın oğlu Turan Day yönetmenliğe başlayınca görüntü yönetmeni olarak da Faruk Özar'ı seçer.

Faruk Özar 1959'a kadar birkaç film daha görüntüledikten sonra asıl işi olan ses mühendisliğine döndü. 1962'de Sabahattin Tulgar'ın Milli Film Stüdyosu, 1970'te Turgut Ören'in Ören Film Stüdyosu ve 1972'den sonra da ses mühendisi Marko Buduris ile Ferdinand Manukyan'ın Yıldız Film Stüdyosu'nda çalıştı. 1970'li yılların sonunda sinemadan uzaklaşan Faruk Özar, 1986'da İstanbul'da öldü.

Filmografi

1952 Can Yoldaşı, 1954 Hürriyet Uğruna/Mukaddes Yalan, Yollarımız Ayrılıyor, 1955 Felaket Zincirleri, 1956 Aşk Ve Kumar, 1958 Beyaz Gül/Kaderim, Dertli Irmak

FREDERİCK B. FORD (1902 - 1975)

Görüntü yönetmeni...

25 Mart 1902'de İngiltere Londra'da doğdu. Tam adı Frederick Branch Ford'dur. İngiliz Kraliyet Akademisi üyesi olan Frederick B. Ford, sinemaya 1919'da girdi. Sinemanın çeşitli alanlarında çalıştı. 1928'de "Wait and See" adlı filmde kamera asistanlığı yaparak ilk kez kamera arkasına geçti. Frederick B. Ford, 1933'te Bernard Vorhaus'un yönettiği "Money for Speed" adlı İngiliz yapımı filmle ilk kez kameramanlığa başladı. Bunun yanı sıra belgesel ve sinema filmlerine efektler hazırladı. 1956'da görüntü yönetmeni Jack Hildyard'ın yanında çalışmaya başladı. Birlikte Oscar ödüllü "Anastasia" ve "Kwai Köprüsü" adlı filmlerde çalıştı.

Frederick B. Ford, Türkiye'ye ilk kez 1958'de Turgut Demirağ'ın yönettiği Türk-Amerikan-İngiliz-Alman ortak yapımı "Kara Su/Black Water" adlı filmde görüntü yönetmeni olarak çalışmak üzere geldi. Aynı yıl And Film Şirketi adına Mehmet Muhtar'ın yö-

© Ali Can Sekmeç

Ferdi Merter, Gani Maraşlıoğlu, Melahat İçli, Mehmet Çakar, Frederick B. Ford ve Kosta Psaras, "Taş Bebek", 1959

© Ali Can Sekmeç

Frederick B. Ford, Maria Vincent ve Faruk Kenç, "Ölmeyen Aşk", 1959

nettiği "Bir Kadın Tuzağı" adlı filmde çalıştı. Frederick B. Ford, 1959'da önce Faruk Kenç'in yönettiği "Ölmeyen Aşk" ve ardından Hulki Saner'in yönettiği "Taş Bebek" adlı filmlerde görüntü yönetmeni olarak görev aldı. 1960'ta Türkiye'den ayrılan Frederick B. Ford, bir kaç filmde daha çalıştıktan sonra sinemadan uzaklaştı. Frederick B. Ford, 1975'te Londra'da yaşama veda etti.

Filmografi

1928 Wait and See (asistan), 1933 Money for Speed, 1942 One of Our Aircraft Is Missing (gy./efekt), Thunder Rock (efekt), 1943 Get Cracking (efekt), 1944 The Volunteer (kısa/gy.), 1945 The World Owes Me a Living (efekt), Waltz Time (efekt), 1946 Far Horizons (belgesel/gy.), Jean's Plan, 1947 The Turners of Prospect Road, 1948 The Flamingo Affair (gy.), 1949 Private Angelo (efekt), 1952 Escape Rute, 1956 Anastasia, Odongo, Safari, Zanzabuku (belgesel/gy.), 1957 Kwai Bridge, 1958 Bir Kadın Tuzağı, Flaming Frontier, Kara Su/Black Water, Wolf Dog, 1959 Ölmeyen Aşk, 1960 Taş Bebek, The Pure Hell of St. Trinian's, 1967 The Professor and the Beauty Queen, 1968 Oupa for Sale

FERDİNANT MANUKYAN (1916 – 2006)

Banker, film yapımcısı ve stüdyo sahibi...

1916'da İstanbul'da doğdu. İlk ve orta öğreniminin ardından küçük yaşta iş hayatına atıldı. Bir süre manifaturacılık yaptıktan sonra Sultanhamam'da kumaş ticaretiyle uğraşmaya başladı. 1950'li yıllarda kimyasal madde ticaretiyle uğraşmaya başlayan Manukyan, çeşitli laboratuar ilaçları ve hiposülfit gibi maddelerin dağıtımını yaptı. Müşterileri arasında

© Ali Can Sekmeç

Türk sinema piyasasının büyük film stüdyoları da vardı. Ferdinant Manukyan, bu dönemde kurduğu dostluklarla Yeşilçam'da sevilen bir isim oldu. 1958'de bankerlik sertifikası alan Ferdinant Manukyan, İthalat-Dahili-Ticaret ve Ticari Senet İskontosu adıyla bir şirket kurarak resmi bankerliğe başladı.

Türk sineması yapımcıları 1950'li yılların sonundan itibaren bono-senet ile çalışmaya başlamıştı. Anadolulu bölge işletmecileri çekilecek filmler için yapımcılara avans karşılığı senet veriyordu. Yapımcı bu senetleri Ferdinant Manukyan'a götürerek çok düşük faizle paraya çevirtiyordu. Manukyan, Yeşilçam'ın diğer bankerleri gibi acımasız davranmaz, yapımcıyı zordurumda bırakmazdı. Bu nedenle kendisine "Baba" diye hitap edilirdi.

Ferdinant Manukyan, 1962'de Turgut Ören ile birlikte Yıldız Film Stüdyosu adıyla bir film laboratuarı kurdu. Türk sinemasının en faal laboratuar ve dublaj stüdyolarından birisi olan bu mekanın laboratuar kısmı 1972, ses stüdyosu ise 1975 yılına kadar aralıksız faaliyet gösterdi. Ferdinant Manukyan, ayrıca 1962-1967 yılları arasında çoğunluğunu Cevat Okçugil'in yönettiği küçük bütçeli avantür filmlerin yapımcılığını da üstlendi. 1970'li yıllarda sinema piyasasından çekilen Manukyan, 1973'te Yıldız Film Şirketi'ni oğlu Manuk Manukyan'a bıraktı. Uzun yıllar sessizliğe gömülen Ferdinant Manukyan, 2006'da İstanbul'da yaşama veda etti.

Lale Film Stüdyosu'nun sahibi Necip Sarıcıoğlu, kendisi için hazırladığım "Büyülü Fener Bekçisi" adlı biyografik kitapta Ferdinant Manukyan'ı şöyle anlatıyor:

> "Ferdinand Manukyan, Türk sinema tarihinin en ilginç kişilerinden biriydi. Ablası Matild Manukyan, bilindiği üzere İstanbul genelevler kraliçesi olarak ün yapmış bir kadındır. Ferdinand Manukyan sinema işlerine girmeden önce 1950'li yıllarda Eminönü Sultanhamam'da kumaş ticareti yaparmış. Elinde bir miktar parası da var. O günlerde bir tanıdığı aracılığıyla kimyasal madde ticaretine girmiş. Laboratuar ilaçları, hiposülfit falan getiriyormuş. Bunları laboratuarlara satarken

filmcilerle dostluklar kurmuş. Bankerlik yapmaya başlayınca da yapımcılarla çok yakın olmuş.

Manukyan'ın bankerlik tarihindeki en ilginç olayı ise Eczacıbaşı'nın senedini kırışıdır. Çünkü kimyasal madde işinde olduğu için ilaç şirketleriyle çok yakın temas içindedir. Fakat bu ilaç şirketleri büyümeye başlayınca kendi işlerini kendileri görür oldukları için Manukyan'a olan ihtiyaçları bir süre sonra bitmiş. Manukyan'da filmcilerle olan tanışıklığı ile Yeşilçam piyasasına geçmiş.

Ben Manukyan'a çok saygı duydum her zaman. Türk sinemasında iki kişiye "baba" ismi takılmıştır. Birisi Turgut Ören, diğeri Ferdinand Manukyan... Manukyan'a herkes "baba" diye hitap ederdi. Özellikle yapımcı-yönetmen

FERDINANT MANUKYAN
İTHALAT - DAHİLİ - TİCARET
VE TİCARİ SENET İSKONTOSU
Asmalı Mescit Nil Han Kat 3 No. 3
Sicil No. 43899/5216
Telefon : 44 03 76

İstanbul 11- 8- 965

SIRRI GÜLTEKİN FİLM HESABI

22-4-965de	verildi	NEGATİF 305 lik	4	kutu	2647.40
1-5-965de	"	Pozitif 305 lik	8	"	1659.20
6-5-965de	"	" 305 lik	10	"	2074.--
10-5-965de	"	" 305lik	10	"	2074.--
13-5-965de	"	" 305lik	20	"	4148.--
10-5-965de	terkar	" 305lik	10	"	2074.--
26-5-965de	verildi	" 305lik	12	"	2488.80
					17165.40

ALINAN SENETLER

25-7-965	vadeli	Hasan Gülten	2000.--
10-8-965	"	" "	1000.00
5-9-965	"	" "	2500.00
5-10-965	"	" "	1000.00
15-11-965	"	Alaettin Perver	1000.00
"	"	" "	1000.00
15-12-965	"	" "	1000.00
			9500.00

5000 Lira ve verdi
7665.40
5000
2665.40

Not alacağımız 17165.40
9500.00
7665.40

Yedibinaltıyüzaltmışbeş lira 40 kurştur.

© Ali Can Sekmeç

Türker İnanoğlu'nun çok yakın dostuydu. Manukyan'ın Erler Film Şirketi'ne katkısı çoktur. 1970'li yıllarda oğlu Manuk Manukyan'da yapımcı olarak filmler çekti.

Ferdinand Manukyan 1962'de kurdu Yıldız Film Stüdyosu'nu. Stüdyoyu Turgut Ören kurdurdu Manukyan'a ve 10 yıl falan da bu işi sürdürdü. Montaj'da Metin Miroğlu, seslendirmede Marko Buduris, Laboratuarda Cemil Orhon vardı. Burayı kurmasının nedeni, Yeşilçam yapımcılarının hemen hepsinin ondan senet karşılığı para almasıydı. Para verdiği yapımcı filminin laboratuar işlemleri için onun stüdyosuna gelmek zorundaydı. Sonra bu filmleri işletti ve paralarını geri döndürdü.

Manukyan, film veriyor, para veriyor, bölge alıyordu. İyi işletmecilerin hepsi yakından tanıdığı insanlardı. Manukyan fevkalade ekonomi sağlıyordu yapımcılara... Başı sıkışan Manukyan'ın Tepebaşı Meşrutiyet caddesindeki Tarhan Han'da yer alan ofisine giderdi. Yıldız Film Stüdyosu'na genellikle Yeşilçam'ın ikinci sınıf filmlerinin gittiği bir stüdyo oldu. Çünkü bu stüdyoya çok güvenilmezdi. Buna rağmen buradan çıkan filmler işletmelerde hiç ayrım görmeden çalışmıştır. Bazen büyük filmleri de geride bırakmıştır.

Manukyan'ın geri ödemelerdeki faiz yüzdesi kesinlikle acımasızca değildi. Zaten kendisi resmi bankerdi. Bankerlik sertifikası vardı. Fatura keserdi. Vergisini de öderdi. Öyle acımasız rakamlar istemezdi. Sevdiği insanlara özel ödeme planları çıkarırdı. Örneğin Yeni Stüdyo'yu kurduğumuz zaman bize de yardımcı oldu. Bankaların altında faiz alıyordu. Normalde % 5 alıyorsa bizden % 3,5 alırdı. Her hafta bize ödeme yapardı. Cari hesabımız vardı onda. Tıpkı banka gibi...

Manukyan, sabah saat 10.00'da Tarhan Han'daki ofisinden çıkar, İstiklal caddesi üzerindeki Türkiye İş bankası şubesine gelirdi. Tüm hesabı oradaydı. Para almak isteyenlere de bu bankada randevu verirdi. Herkese yapmasa da çok güvendiği kişilere burada randevu verirdi. O hesabını yapar parayı bir zarfın içine koyar, senetleri alır parayı teslim ederdi.

Manukyan çalışmayı seven bir adamdı. Her gün mutlaka stüdyosuna uğrardı. Bu da onun aile hayatını alt üst etmiştir. Eşi anlatıldığı kadarıyla çok güzel bir kadındı. Ondan da gençti. Bir gün gazetelerde bir manşet okuduk. "Manukyan'ın karısı patrik namzedi papaza kaçtı". Bu manşet bizi çok şaşırtmıştı o zaman. Basın için flaş bir haberdi bu. Sonradan öğrendik ki bu patrik namzedi, böyle bir ilişki yüzünden bu şansını kaybettiği gibi, kiliseden de aforoz edilmiş. Manukyan hemen karısından boşandı.

Hiç unutmam bir gün Yıldız Film Stüdyosu çalışanları dublaj yönetmeni Kemal Bilici'nin önderliğinde bir araya gelip, kendi aralarında para topluyorlar. Amaç bu parayla Ferdinand Manukyan'a bir palto almak. Bu para toplandı ve Manukyan'a palto aldılar ve o da geri çevirmedi, giyindi. Çok tutumlu bir adamdı Manukyan. Belki de o nedenle eskimiş bir paltoyla dolaşıyordu ama personeli parayla oynayan bu adama palto hediye etti işte.

Manukyan, yapımcılar yanında sinema oyuncularıyla da çalışırdı. Onların da senetlerini kırardı. Manukyan'dan icralık olan hiçbir sinemacı duymadım ben. İpotek falan aldığını da görmedim. Eğer bir yapımcıdan alacağı varsa bekletir bir sonraki işinden tahsil ederdi. Herkesin Manukyan'a her zaman ihtiyacı olmuştur. Yeşilçam'ın büyük küçük bütün şirketleri ondan para almıştır. Fakat Manukyan çok ketum bir adam olduğu için kimlere para verdiğini hiçbir zaman açıklamamıştır. Zaten hiçbir filmciyle de yakınlık kurmamıştır. Manukyan, çok akıllıydı. Hesabını çok iyi tutardı. Manukyan, bence Türk sinemasının ekonomisinin en önemli ayaklarından biridir. Öldüğü zaman gazetelerde bir ilanı bile çıkmamıştır ne yazık ki..."

Yapımcı Filmografisi

1962 Kelle Koltukta, 1963 Sevenler Ölmez, 1964 Avanta Kemal, 1965 Dokuz Canlı Adam, Ölüm Saçan Dudaklar, Pişkin Delikanlı, 1966 Dehşet Yaratan Adam, Ölmek Var Dönmek Yok, Örümcek Adam, 1967 Hesap Günü

Yıldız Film Stüdyosu (Kurgu ve Seslendirme)

1962 Bir Kız Kaçınca, Çöpçatan, Derdimden Anlayan Yok, Genç Osman ve Sultan 4. Murat, Kelle Koltukta, Küçük Beyefendi, 1963 Aşkım ve Günahım, Cilalı İbo Kızlar Pansiyonunda, Gecelerin Hakimi, Ölüm Bizi Ayıramaz, Sevenler Ölmez, Yaşasın Hayat, 1964 Ana Beni Eversene, Ankara'ya Üç Bilet, Aramızdaki Düşman, Asfalt Rıza, Atçalı Kel Mehmet, Avanta Kemal, Bekarlık Sultanlıktır, Beyoğlu Piliçleri, Bir Aşk Yeter, Cehennem Arkadaşları, Çapkın Efe, Çapkınım Hovardayım, Çöpçatanlar Kampı, Erkekler Ağlamaz, Esmerin Tadı Sarışının Adı, Fabrikanın Gülü, Günah Kızları, Halime'den Mektup Var, Hızlı Osman, Hostes Hanım, İsimsiz Kahramanlar, İstanbul Sokaklarında, Kamalı Zeybek, Kara Dağlı Efe, Kara Şahin, Koca Oğlan, Koçero, Meyhaneci, Mirasyedi, Sıkı Dur Geliyorum, Şu Kızların Elinden, Vur Gözünün Üstüne, Yalnız Değiliz, Yalnız Efe, Yankesici Kız, 1965 Babamız Evleniyor, Babasına Bak Oğlunu Al, Başlık, Beleş Osman, Beyaz Atlı Adam, Beyaz Atlının Dönüşü, Bizde Vatandaşız, Bize Türk Derler, Dalgacı Mahmut, Davudo, Dokuz Canlı Adam, Dünkü Çocuk, Düşman Kardeşler, Ekmek Kavgası, Erkek Dediğin Böyle Olur, Fişek Necmi, Gizli Emir, Haracıma Dokunma, Hazreti Yusuf'un Hayatı, İnatçı Gelin, Kalbimdeki Serseri, Kanun Der ki, Kasımpaşalı, Kasımpaşalı Recep, Kırbaç Yarası, Kolejli Kızın Aşkı, Korkunç İntikam, Korkusuzlar, Krallar Kralı, Nasreddin Hoca, Ölüm Saçan Dudaklar, Pişkin Delikanlı, Satılık Kalp, Sayılı Kabadayılar, Silaha Yeminliydim, Sokaklar Yanıyor, Sokakların Belalısı, Şekerli misin Vay Vay, Tamirci Parçası, Tehlikeli Adam, Torpido Yılmaz, Üçünüzü de Mıhlarım, Yankesicinin Aşkı, Yumruk Yumruğa, Zennube, 1966 Acı Tesadüf, Affedilmeyen, Akıncıların İntikamı, Allahaısmarladık İstanbul, Aşk Mücadelesi, Aşkın Kanunu Yoktur, Ayyıldız Fedaileri, Bar Kızı, Beyoğlu Esrarı, Çingene, Dehşet Yaratan Adam,

Dört Kurşun, Efkarlıyım Abiler, Fakir Bir Kız Sevdim, Hudutların Kanunu, İdam Mahkumu, İntikam Uğruna, İslamoğlu, Kaderin Cilvesi, Kanlı Pazar, Kasırga Adam, Kibar Haydut, Korkunç Arzu, Meydan Köpeği, Milyonerin Kızı, Örümcek Adam, Sarı Gül, Sevda Çiçeğim, Suçsuz Firari, Tehlikeli Oyun, Tilki Selim, Vur Emri, 1967 Ağır Suç, Azap Yolları, Bay Tekin Fezada Çarpışanlar, Bekar Odası, Benim Adım Kerim, Bizansı Titreten Türk, Büyük Cellatlar, Erkek Adam Sözünde Durur, Gül Ağacı, Hesap Günü, İdam Günü, İlk Aşkım, Kader Bağı, Kaderim Ağlamak mı, Kara Kartal, Kardeş Kavgası, Korkunç Yumruk, Kurt Kapanı, Mazideki Yıllarım, Namus Borcu, Nemli Gözler, Osmanlı Kabadayısı, Paşa Kızı, Ringo Gastapoya Karşı, Son Söz Benim, Söyleyin Genç Kızlara, Vahşi Ölüm, 1968 Acı Günler, Affedilmeyen Suç, Anjelik ve Deli İbrahim, Aşkların En Güzeli, Azize, Azrail Benim, Bağdat Yolu, Benimle Evlenir misin, Bin Yıllık Yol, Bir Mahkum Kaçtı, Bozkırlar Şahini Tark-Han, Büyük Günah, Casus Kıran, Cesur Yabancı, Eşkıya Halil, Gelincik Tarlası, Gültekin Asya Kartalı, Kara Öfke, Kızıl Maske, Mafya Ölüm Saçıyor, Mekansız Kurtlar, Yedi Adım Sonra, Yedi Köyün Zeynebi, 1969 Ağlama Değmez Hayat, Allı Gelin, Anadolu Soygunu, Beyaz Mendilli, Boğaziçi Casusları, Bu Ne Biçim Hayat, Büyük Öç, Cesur Kabadayı, Çile, Dağlar Şahini, Deli Murat, Eba Müslim Horasani, Garibin Mezarını Taştan Oyun, Gelin Ayşem, Güney Ölüm Saçıyor, Hayırsız Evlat, Hüzünlü Aşk, Kaderden Kaçılmaz, Kapıcının Kızı, Kara Efe, Kirli Yüzlü Melek, Kötü Kader, Mahallenin Namusu, Mihracenin Gözdesi, Mini Etekli Kızlar, Ömür Boyu, Rüzgar Hafiye, Sabrın Sonu, Sapık, Sarı Kurdela, Söyleyin Anama Ağlamasın, Şirvan, Yaşamak Hakkımdır, Yayla Güzeli Gül Ayşe, 1970 Bir Çuval Para, Bir Lokma Ekmek, Bomba Ahmet, Bu Yumruk Sana, Cemo, Deli Ormanlı, Demir Yumruk Devler Geliyor, Dört Kabadayı, Ecel Teri, Erkek Gibi Ölenler, Fatoş Talihsiz Yavru, Her Günaha Bir Kurşun, İki Aşk Arasında, Kaçak, Kaderin Pençesinde, Kızgın Topraklar, Kızım Sana Emanet, Kin, Koçum Ali, Kralların Öfkesi, Kurt Kanı, Ölüler Konuşmaz ki, Ölüm Emri, Sende Bizdensin, Yaşamak İçin, Yemende Bir Avuç Türk, Yılan Kadın, Yılların İntikamı, Yiğitlerin Türküsü, Yumruk Pazarı, 1971 Aslanlar Kükreyince, Azrail'in Beş Atlısı, Bicirik İş Başında, Bilardo Kazım, Bin Bela Bir Kurşun, Bugün Bende Yarın Sende, Büyük Acı, Caniler Uyumaz, Çamur Şevket, Çıngar Başlıyor, Dadaloğlu, Dudaktan Silaha, Elvan, Gizli Aşk, Gurur ve Kin, Hedefte İmzam Var, Hey Amigo Beş Altın Mezar, Hey Amigo Sartana, İdamlık, İki Belalı Adam, Kadırgalı Ali, Kanunsuz Sokak, Katil Kim, Kızgın Güneş, Kupa Ası Maça Kızı, Maskeli Üçler, Namlunun Ucundasın, Ölüm Bana Vız Gelir, Profesyoneller, Silahlar Konuşuyor, Silahlar Susmasın, Üç Kabadayı, Üçünüze Bir Mezar, Yırtık Niyazi, Yumruk Yumruğa, Zagor Kara Bela, Zagor Kara Korsanın Hazineleri, Zapata, 1972 Batıda Kan Vardı, Beyoğlu Kan Kokuyor, Cezanı Çekeceksin, Deli, Fırtına Kemal, Görevimiz Tehlike, Kanlı Öç, Kara Bela, Korku Çemberi, Ocak Söndürenler, Sarı Öküz Parası, Serseri Kral, Silahlar Susacak, Son Duanı Et, Son Düello, Vahşi ve Güzel

Yıldız Film Stüdyosu (Seslendirme)

1964 Evcilik Oyunu, 1968 Aşkla Sev Kinle Vur, 1971 Ah Bir Zengin Olsam, Alaaddinin Lambası, Baybars, Her Kurşuna Bir Ölü, Kadifeden Kesesi, Satılık Kadın, Yumurcağın Tatlı Rüyaları, 1972 Acı Zafer, Adanalı Kardeşler, Akma Tuna, Ay Aman Of, Cehennemin Beş Delisi, Dar Ağacı, Estergon Kalesi, Gecekondu Rüzgarı, Irmak, İnsafsız, Kaderin Esiriyiz, Kara Osman, Korkunç Tecavüz, Kurban, O Ağacın Altında, Ölüm Dönemeci, Ölümle Dudak Dudağa, Paprika Gaddar'ın Aşkı, Sahtekar, Süper Adam İstanbul'da, Şehmuz, Üç Kağıtçılar, Vahşi Arzu, 1973 Affedilmeyenler, Aşkımla Oynama, Bataklık Bülbülü, Büyük Şamata, Cengiz Han'ın Fedaisi, Cesur ve Mağrur, Dertli, Düğün, Gecelerin Hakimi, Gelin, Gurbetçiler, Irgat, Kabadayının Sonu, Kaderim Kanla Yazıldı, Kara Pençe, Kara Pençe'nin İntikamı, Umut Dünyası, Üç Balıkçı Kız, Üç Dev Adam, Yaban, Yaban, 1974 Çılgınlar, Dadaş Rıfat, Dayı, Kiralık Serseri, Oğul, 1975 Ana Kurban Can Kurban

FİGEN SAY

Sinema Oyuncusu...

1945'te İstanbul Kurtuluş'ta doğdu. Ermeni asıllı Artınenak Özbıyıklıyan ve Rum asıllı Marta Hristoforidis'in kızı olan Figen Say'ın asıl adı Meri Özbıyıklıyan'dır. Merkez Rum

© Ali Can Sekmeç

© Ali Can Sekmeç

Lisesi'ni ikinci sınıfta bırakan Figen Say, sinemaya 1965'te Artist Dergisi'nin açtığı yarışmada finale kalarak başladı. Aynı yıl "Horasandan Gelen Bahadır" adlı filmde Cüneyt Arkın ile başrolü paylaşarak Yeşilçam'a girdi. Türk sinemasında Türkan Şoray'a olan benzerliğiyle tanınan Figen Say, 1965-1970 yılları arasında çoğunluğu başrol olmak üzere 50 filmde rol aldı. 1970'te Ankara Japon Bahçesi'inde sahneye çıkarak şarkıcılığa başladı. Bir süre şarkıcı olarak çalıştıktan sonra 1971'de sinema ve sahne çalışmalarını bıraktı. Evlenerek mazbut bir aile yaşamına geçen Figen Say, 1985'te eşi ve çocuklarıyla birlikte Hollanda'ya gitti. 1994'te eşini ani bir kalp krizi sonucu kaybetmesine rağmen Türkiye'ye dönmedi. Halen sinemadan uzak bir hayat süren Figen Say, Türkiye'ye sık sık gelmekte, Hollanda'da bazı yardım derneklerinde gönüllü olarak çalışmaktadır.

Filmografi

1965 Horasan'dan Gelen Bahadır, Horasan'ın Üç Atlısı, 1966 Bir Ateşim Yanarım, Bitmeyen Çile, İntikam Ateşi, İstanbul Dehşet İçinde, İzmir'in Kavakları, Karaoğlan Camoka'nın İntikamı, Meydan Köpeği, Ölüm Yolcuları, Vatan Kurtaran Aslan, Zorlu Düşman, 1967 Acı Türkü, Ajan Z-14 Yosmalar Arasında, Akbulut, Malkoçoğlu ve Karaoğlan'a Karşı, Allaha Adanan Toprak, Aslan Arkadaşım, Azap Yolları, Bomba Kemal, Bozkurtlar Geliyor, Bozkurtların İntikamı, Cango Korkusuz Adam, Demir Bilek, Hayat Acıları, İlk Aşkım, Kızıl Tehlike, Orta Şark Yanıyor, Son Kurban, 1968 İngiliz Kemal'in Oğlu, Kanun Namına, Kara Pençe, Kral Kim, Yuvana Dön Baba, Yüzbaşının Kızı, 1969 Gültekin Amazonlara Karşı, Günahını Ödeyen Adam, Hancı, Hayırsız Evlat, Kardeş Kanı, Kirli Yüzlü Melek, Mete Han, Mete Han Amazonlara Karşı, Sapık, Sarı Kurdela, Zalimin Zulmü Varsa, 1970 Asi ve Cesur, Hayatımı Mahveden Kadın, Kanun Kaçakları, Kralların Kaderi Değişmez, Yılların İntikamı

FİLOTAS ÇANGOPULOS (1918 - ?)

Film işletmecisi ve yapımcı...

1918'de İstanbul'da doğdu. Beyoğlu'un ünlü sinema işletmecilerinden Çangopulos kardeşlerden Konstantin'in oğludur. Babası Konstantin ve amcası Niko nedeniyle küçük yaşta sinemanın içine girdi. Ailesinin işlettiği Luxembourg (sonra Glorya ve en son Saray Sineması) ve Eclair (sonra Şark) sinemalarının içinde büyüdü. Beyoğlu Zoğrafyon Rum Lisesi'nden mezun olan Filotas Çangopulos, 1945'te babası Konstantin'in, 1950'de amcası Niko'nun ölümlerinden sonra kardeşi Aleksandros ile birlikte işlerin başına geçti. İki kardeş, 26 Aralık 1949'da Koçanga Film Aleksandros ve Filotas Çangopulos Ortakları Kollektif Şirketi adıyla bir şirket kurarak, film ithalatı ve yapımcılığına başladı. Şirket ayrıca Prevost sinema projeksiyon makinelerinin Türkiye temsilciliğini üstlendi. Koçanga Film, 1957-1965 yılları arasında Türk sinema piyasasının en yoğun seyirci bölgesi olan Adana'da şube açtı.

Koçanga Film, 1963'te Dr. Arşavir Alyanak'ın yönettiği "Bücür" ve "Baş Belası" adlı filmlerle yapımcılığa başladı. Ardından Dr. Arşavir Alyanak'ın yanı sıra Mehmet Aslan ve Orhan Elmas gibi yönetmenlerin çektiği tamamı piyasa işi, gişeyi hedefleyen 1964'de "Macera Kadını", "Tatlı Sert", 1965'de "Bir Gönül Oyunu", "Şeytanın Kurbanı" ve 1966'da "Arzunun Bedeli" adlı filmlerin yapımcısı oldu. Çangopulos kardeşler, 1960'lı ve 70'li yıllar boyunca film ithalatı ve sinema salonu işletmeciliğiyle uğraştı. İşletmesindeki Beyoğlu Saray Sineması, döneminin en ünlü sinema salonu oldu. Yurt içi ve yurt dışından gelen müzik ve tiyatro gruplarının konserlerine sahne olan Saray Sineması'nı 1981'de kuzenleri Konstantin Lekas'a devrettiler. Koçanga Film Şirketi, 31 Aralık 1985'te resmen kapatıldı. Ardından kardeşi Aleksandros ile birlikte Atina'ya göç etti. Filotas Çangopulos'un 1990'lı yılların sonunda Atina'da yaşama veda ettiği söylenmektedir.

FLORENT HERRY

Fransız görüntü yönetmeni...

Florent Herry, 1983-1986 yılları arasında İnstitut des Arts de Diffusion'daki eğitiminin ardından 1989'da Bruxelles Louvain La Neuve (IAD) dan görüntü yönetmeni olarak me-

zun oldu. Sinemaya görüntü yönetmeni William Lubchanski'nin yanında asistan olarak başladı. Ondan aydınlatma tekniklerini öğrendi. 1998'de yönetmen Reha Erdem ile çalışmaya başlayan Florent Herry, onun bir çok başarılı filminde görüntü yönetmeni olarak çalıştı. "Beş Vakit" ile 2006 Siyad Sinema Ödülleri, "Hayat Var" ile 2010 Siyad Sinema Ödülleri, "Kosmos" ile 2009 46. Antalya Altın Portakal Film Festivali, 2010 Siyad Sinema Ödülleri, 2012 "Pazarları Hiç Sevmem" ile 2012 49. Antalya Altın Portakal Film Festivali, "Jin" ile 2013 Frankfurt Türk Film Festivali, "Şarkı Söyleyen Kadınlar" ile 2014 25. Ankara Film Festivali'nde "en iyi görüntü yönetmeni" ödüllerini kazandı. Sinemanın yanı sıra pek çok reklam filminde ve belgeselde çalışan Florent Herry, çalışmalarını faal olarak sürdürmektedir.

Filmografi

1991 La Perme, 1998 Kaç Para Kaç, Swingers & Onde De Choc, 1993 Un Ange Passe, Terre De Feu, 2000 Andre Le Magnifique, 2004 Korkuyorum Anne, 2006 Beş Vakit, 2008 Hayat Var, 2009 Kosmos, 2011 Pazarları Hiç Sevmem, 2012 Jin, 2013 Şarkı Söyleyen Kadınlar, 2016 Koca Dünya

FRANÇOİS COUTURİER

Fransız film müziği bestecisi, piyanist ve doğaçlama müzik sanatçısı...

5 Şubat 1950 de Fransa Fleury-les-Aubrais'da doğdu. Müzik eğitimini klasik piyano üzerine aldı. 1978'den itibaren kontrbasçı John Paul Celea ve davulcu Jacques Thollot uzun soluklu bir işbirliğine gitti. Daha sonra Daniel Humair, François Jeanneau ve Dominique Pifarély gibi müzisyenlerin de onlara katılmasıyla bir çok başarılı proje üretildi. Grup 1980-2015 yılları arasında bir çok konser verdi ve müzik albümü çıkardı. Başarılarla dolu müzik hayatı boyunca bir çok ödül kazanan François Couturier, 2014'te Özcan Alper'in yönettiği "Rüzgarın Hatıraları" adlı film için hazırladığı müzikle 2015 52. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde "en iyi müzik" ödülünü aldı.

FÜRUZAN (Fourouzan) (1937 - 2016)

Sinema oyuncusu...

9 Ağustos 1937'de, İran, Bandar Anzali'de doğdu. Asıl adı Parvin Kheirbakhsh'dır. Sinemaya 1962'de ikinci yada üçüncü kadın rollerini dublaj yaparak başladı. 1964'te Siamek Yasemi'nin yönettiği "Lezzate Gonah" adlı filmde başrol oynayarak ilk kez kamera karşısına geçti. Kısa zamanda ünlü kadın oyuncular arasına giren Füruzan, 1960'lı yıllarda başlayan Türk-İran ortak filmleri furyasında yer aldı.

© Ali Can Sekmeç

İlk kez 1968'de Türker İnanoğlu'nun yönettiği "Tahran Macerası" adlı filmde Kartal Tibet ile başrolü paylaştı. Ardından 1969'da Memduh Ün'ün yönettiği "Büyük Yemin" adlı köy dramında Cüneyt Arkın ve Fatma Girik ile ve 1970'te Mehdi Reis Fırız'nun yönettiği "Yusuf ile Züleyha" adlı masal filminde Cüneyt Arkın ile birlikte rol aldı.

© Ali Can Sekmeç

1960'lı ve 70'li yıllar boyunca İran sinemasının en sevilen, filmleri gişe rekorları kıran, sembol isimlerinden birisi olan Füruzan, 1978'de Dariush Mehrjui'nin yönettiği "Dayereh Mina" adlı filmden sonra sinemadan uzaklaştı. 1979'da İran'da yaşanan İslam Devrimi'nden sonra örtündü. İranlı bir çok aktör ve aktrisin ülkeyi terk ederek başka ülkelere gitmesine rağmen Füruzan ülkesinde kaldı. Füruzan, 24 Ocak 2016'da Tahran'da yaşama veda etti.

Filmografi

1964 Ensanha, Lezzate Gonah, 1965 Aruse Darya, Dah Saye Khatarnak, Darvazehe Taghdir, Ganje Qarun, 1966 Farar Az Haghighat, Hashem Khan, Shamsi Pahlevoon, Shookhi Nakon Delkhor Misham, 1967 Dalahoo, Gohar-e

Shab-Cheragh, Wadi Al Mot, 1968 Bar Asman Neveshte, Basatrhaye Jodagane, Bazi-e Eshgh, Chahar Darvish, Charkh-E-Bazigar, Dokhtar-e Shaah-e Parian, Ghoroube Botparastan, Setare-ye Haft-Asemoon, Shokoh-e-Javanmardi, Tahran Macerası, Tange Ejdeha, 1969 Behesth Door Nist, Büyük Yemin, Emshab Dokhtari Mimirad, Malek-e Doozakh, Mojeze-ye Ghalbha, Setare-ye Foroozan, Shar-Ashoob, Tak-khal, 1970 Aroos-e Bianca, Jafar Va Golnar, Mardi Az Jonoob-e Shahr, Raghaseye Shahr, Ram Karadan-e Mard-e Vahshi, Sogoli, Yusuf ile Züleyha, 1971 Atashpare-ye Shahr, Ayyoob, Baba Shamal, Badnaam, Heydar, Khosghel-e Mahalle, 1972 Deshne, Ghalandar, Khaterkhah, Mikhak-e Sefid, Sahere, Zafar, 1973 Nakhoda, Parizad, 1975 Gharar-e Bozorg, 1976 Khodahafez Koochooloo, 1977 Posht o Khanjar, 1978 Dayereh Mina

© Ali Can Sekmeç

Füruzan ve Cüneyt Arkın, "Yusuf ile Züleyha", 1970

GABRİEL MURADYAN

Aksesuar ve kostümcü...

Sinemaya 1953'te Hürrem Erman'ın sahibi olduğu Erman Film'de aksesuar ve kostümcü olarak başladı. 1953'te Orhan Erçin'in yönettiği "Fındıkçı Gelin" ve 1954'te Dr. Arşavir Alyanak'ın yönettiği "Son Beste" adlı filmlerde çalıştı. Daha sonraki yıllarda Erman Film Stüdyosu'nda çalışmaya başlayan Gabriel Muradyan'ın 1970'lerde öldüğü sanılmaktadır.

GAVROŞ TOLAYAN

Tiyatro ve sinema oyuncusu...

İstanbul'da doğdu. Küçük yaşlarından itibaren tiyatroyla ilgilendi. Sinemayla ilk kez 1922'de Muhsin Ertuğrul'un yönettiği "Leblebici Horhor" adlı filmde rol alarak başladı. 1924'te yine Muhsin Ertuğrul'un yönettiği "Sözde Kızlar" adlı dramda rol alan Gavroş Tolayan daha sonra yeniden tiyatroya döndü.

GİLA BENEZRA

Makyaj uzmanı...

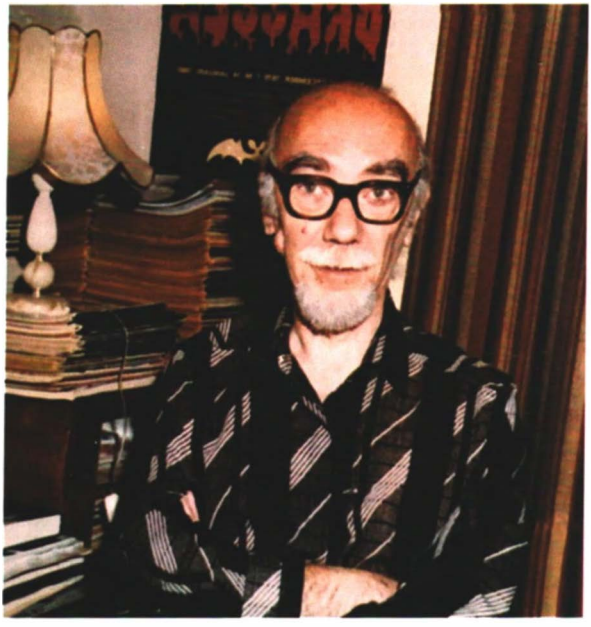
7 Mayıs 1980'de İstanbul'da doğdu. Akademi İstanbul'da reklamcılık eğitimi aldı. Bir süre reklamcılık yaptıktan sonra makyaj üzerine çalışmaya başladı. 2003'te Derya Ergün Make-up Studio'da kozmetik ve efekt makyaj ve The Hampshire Studios London'da Stuart Bray'den plastik makyaj eğitimleri aldı. Sinemaya 2004'te yönetmenliğini Ezel Akay'ın yaptığı "Neredesin Firuze" adlı filmde makyaj asistanı olarak başladı. Kısa zamanda makyaj uzmanı oldu. 2012'de Ali Aydın'ın yönettiği "Küf" filmiyle 49. Antalya Altın Portakal Film Festivali "Dr. Avni Tolunay Jüri Özel Ödülü"nü kazandı. Gila Benezra çalışmalarını halen sinema alanında sürdürmektedir.

Filmografi

2004 Neredesin Firuze, Buluşmalar (kısa), Çocuğun Var Derdin Var (tv), Müjgan Bey (tv), 2005 Dolunay (tv), Hacivatla Karagöz Neden Öldürüldü?, The Net, 2006 Kısık Ateşte 15 Dakika, 2007 Yanlış Zaman Yolcuları, 2008 A.R.O.G., Maskeli Beşler Kıbrıs, 2009 Adını Sen Koy, Güneşi Gördüm, 2010 Sinyora Enrica İle İtalyan Olmak, 2011 Mavi Pansiyon, 2012 Küf , 2014 İncir Reçeli 2, 8. Saniye, Silsile, 2015 Annemin Yarası, Ekşi Elmalar, Uzaklarda Arama, 2016 İstanbul Kırmızısı

GİOVANNİ SCOGNAMİLLO (1929 - 2016)

Sinema eleştirmeni, çevirmen ve sinema tarihçisi...

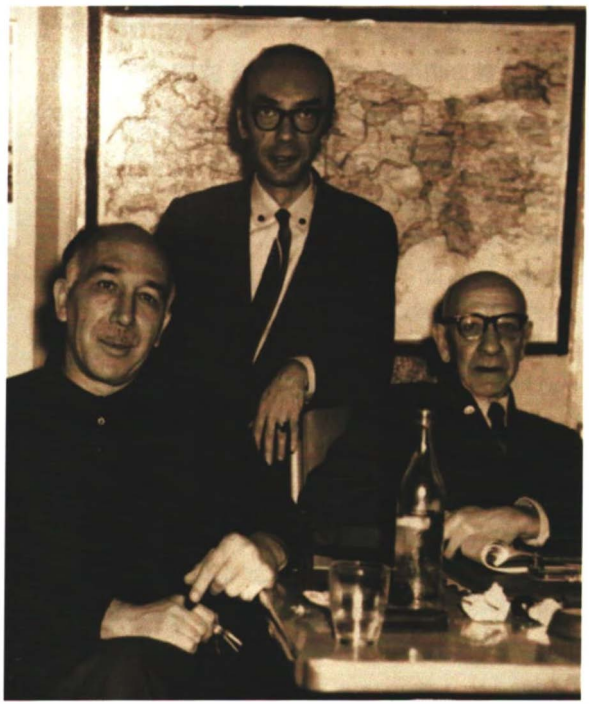

© Ali Can Sekmeç

24 Mayıs 1929'da İstanbul'da doğdu. İstanbullu Rum bir anne ile yine İstanbulda yerleşik Napoli kökenli İtalyan levanten bir babanın tek çocuğudur. İstanbul İtalyan Lisesi'nin edebiyat bölümünden mezun oldu. 1950-1965 yılları arasında Banco Di Roma'nın İstanbul Şubesi'nde önce memurluk sonra müdürlük yaptı. Sinemayla, aynı zamanda Beyoğlu Elhamra Sineması'nın müdürü olan babası Leone Scognamillo sayesinde tanıştı. Giovanni Scognamillo, sinema yazarlığına 1948'de başladı. Roma'da yayınlanan Successo dergisinin Türkiye muhabiri olarak başladı. Daha sonra Spettacolo (Roma 1951-1952), Bianco e Nero (Roma 1952-1956), Cinema (Milano 1952-1954), Le Cinema Européen (Brüksel 1952), Kinematograph Weekly (Londra 1956), Cinemonde (Paris 1958) gibi dergilerde yazıları yayınladı. Aynı dönemde "Enciclopedia dello Spettacolo" için "Türkiye'de Sinema" ve "Ankara'da Tiyatro" maddelerini kaleme aldı.

Giovanni Scognamillo, Halit Refiğ'in desteğiyle 1961'de sinema eleştirmeni olarak Akşam Gazetesi'ne girdi. Görevini 1967 yılına kadar sürdüren Giovanni Scognamillo'nun ayrıca 1961'den itibaren İta Cinematografia (Roma 1961-1965), Yön, Sine-Film, Film, Sinema 65, Yeni Sinema, Akis, Ulusal Sinema, 1970'lerde Yedinci Sanat, Ses, Hayat, 1980'lerde Bravo, Video-Sinema, Beyaz Perde, 1990'larda TV'de Yedi Gün, Nostromo, Yeni Film gibi yerli ve yabancı dergilerde, sürekli yada aralıklarla yazıları çıktı. Ayrıca ilgi duyduğu korku ve bilimkurgu sineması üzerine "Fantasy-Horror-SF Filmindex" (Norveç 1960 ve 1966), "Edgar A. Poe One the Screen/İndex" (Norveç 1967) ve "Famous Monsters" (1960/64) adlı dergilere yazılar yazdı.

Giovanni Scognamillo, 1965'te Stephan Melikyan ile ortaklaşa Melik Film adıyla Türkiye'de çekilecek yabancı filmlere prodüksiyon hizmeti vermeye başladı. "077 Dall Oriente Con Amore" (Sergio Grieco 1965) ve "Coplan Casse Tout" (Riccardo Freda 1965) adlı İtalyan ve İspanyol yapımı Bond filmlerinin ardından Melik Film'den ayrıldı. Aynı yıl yapımcı İlhan Filmer ile "Deux Reporters Autour de Monde" (Claude Boissol 1965) adlı Fransız tv dizisinin İstanbul'da çekilen bir bölümünde birlikte çalıştı. Ardından yapımcı Ali Çakuş ile anlaşarak "Cifrato Speciale" (Pino Passalacqua/Herbert J. Sherman 1965), "Golden Hom" (Jesus Franco 1966) ve "Kriminal" (Umberto

© Ali Can Sekmeç

Giovanni Scognamillo, babası Leone ile, 1963

© Ali Can Sekmeç

Salih Güney, Ekrem Bora, Giovanni Scognamillo ve Hülya Koçyiğit, "Söyleyin Genç Kızlara", 1965

© Ali Can Sekmeç

Giovanni Scognamillo, Selma Güneri ve Beklan Algan, "Sevmek Seni", 1965

Lenzi 1966) adlı üç filmde prodüksiyon hizmeti verdi. Sinema eleştirmenliği ve prodüksiyon çalışmalarının yanısıra 1965'de "Sevmek Seni", "Söyleyin Genç Kızlara", 1966'da "Eşrefpaşalı" ve "Silahları Ellerinde Öldüler" adlı filmlerde küçük roller oynayan Giovanni Scognamillo, bu tarihten sonra Türk Film Arşivi ve Türk Sinematek Derneği çevresinde yer alan isimlerden biri oldu. Sinema eleştirmenliğini bırakarak daha çok araştırma-inceleme yazıları kaleme almaya başladı. Aynı dönemde enistesi Victor Kastro'nun sahibi olduğu Sine Reklam adlı şirkette sinemalara reklam filmi dağıtımı yaptı. Giovanni Scognamillo, sinema dışında da yazılar yazdı. Bilim kurgunun yanı sıra doğu ve batı kaynaklarına göre bilinmeyen dünyalar ve gizemleri anlatan kitaplar kaleme aldı yada çeviriler yaptı.

Giovanni Scognamillo, 1970'li yılların ortasına kadar sürdürdüğü sinema reklamcılığını 1978'de Erler Film sahibi Türker İnanoğlu'ndan aldığı teklifle bıraktı. O dönemde İtalya başta olmak üzere bazı Avrupalı sinemacılarla ortak filmler üreten Erler Film'in baş danışmanı oldu. 1979'da "Mücevher Hırsızları/La Scoiattolo" adlı filmle başladığı Erler Film çalışmaları "Süpermenler" adlı İtalyan-İspanyol-Türk ortak yapımıyla devam etti. Erler Film çatısı altında yabancı filmlere prodüksiyon hizmeti de veren Giovanni Scognamillo, 1980'li yıllarda kurulan Ulusal Video'nun program müdürü oldu. Çevirmenlik yaptı. Bu

dönmde kaleme aldığı "Türk Sinema Tarihi" adlı iki ciltlik kitabı, Türk sineması araştırmacıları için önemli bir kaynak eser oldu.

1990'lı yıllarda "İz", "Bay E", "Karanlık Sular", "İstanbul Kanatlarının Altında" ve "Kuşatma Altında Aşk" gibi filmlerde rol alan Giovanni Scognamillo'ya Türk sinemasına hizmetlerinden dolayı 1996'da 8. Uluslararası Ankara Film Festivali'nde "yaşam boyu başarı ödülü" ve 2000'de 19. İstanbul Film Festivali'nde "sinema onur ödülü" verildi. Türk sineması, fantastik edebiyatı, bilim kurgu, korku edebiyatı ve okkültizm üzerine kitaplar ve yazılar kaleme alan Giovanni Scognamillo, 1997-1999 yılları arasında sadece 4 sayı çıkan Nostromo Bilimkurgu dergisinin de editörlüğünü yaptı.

Giovanni Scognamillo'ya 30 Mayıs 2005'te İtalya Şovalye Nişanı verildi. 2006'da hakkında "Beyoğlu'nda Bir Levanten: Giovanni Scognamillo" adlı belgesel filmi de yapılan Giovanni Scognamillo, 2000'li yılların sonundan itibaren uzun süreyle Bahçeşehir Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde "Türk Sineması" dersleri verdi. Giovanni Scognamillo, 8 Ekim 2016'da İstanbul'da yaşama veda etti. Cenazesi Feriköy Latin Katolik Mezarlığı'nda yer alan aile kabristanına defnedildi.

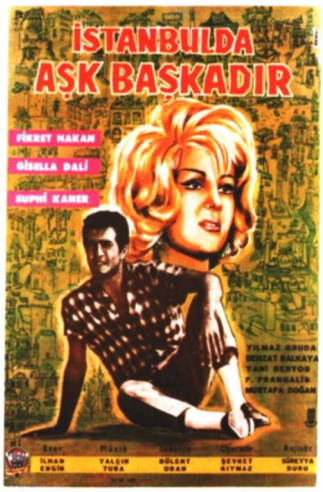
Eserleri

1965 1965/1966 Sinema Yıllığı (Agah Özgüç ile birlikte)
1965 Yerli Sinemada Seks/Türk Sinemasında Kadın ve Seks (Agah Özgüç ile birlikte)
1970 Geceyarısı Kovboyu (James L. Herlihy'den çeviri)
1971 Frankeştayn (Mary Shelley'den çeviri)
1973 Adres Mezarlık (D.H. Clarke'dan çeviri)
1973 Türk Sinemasında 6 Yönetmen
1973 Dünyamızın Gizli Sahipleri
1974 Uzaydan Geldiler
1975 Arkın Sinema Ansiklopedisi- Cilt 1-2 (çeviri)
1975 Devrimler ve Kültür Tarihi Ansiklopedisi (çeviri)
1975 Geleceğinizin Anahtarları
1976 Batının İnanç Temelleri
1978 Batı'nın Çöküşü (O. Spengler'den çeviri)
1978 Mumya'nın Mezarı (John Burke'dan çeviri)
1987 Türk Sinema Tarihi 1896-1959
1988 A Chonological History of the Turkish Cinema (İngilizceye çeviri)
1988 Türk Sinema Tarihi 1960-1986
1990 Bir Levantenin Beyoğlu Anıları
1991 Cadde-i Kebir'de Sinema
1993 İstanbul Gizemleri Büyüler, Yatırlar, İnançlar
1994 Beyoğlu'nda Fuhuş
1994 Dehşetin Kapıları/Korku Edebiyatına Giriş
1994 Amerikan Sineması
1996 Batı Sinemasında Türkiye ve Türkler
1996 Korkunun Sanatları
1996 Modern Büyücülük El Kitabı (Jonathan Caimert-Carl Rider'dan çeviri)
1996 Yeşilçam'dan Önce, Yeşilçam'dan Sonra

1997 Dünya Sinema Sanayii
1998 Türk Sinema Tarihi
1998 I Misteri di Istanbul/İstanbul Gizemleri
1998 Dracula, Mito Perenne/Dracula, Ölümsüz Mitos
1999 Fantastik Türk Sineması (Metin Demirhan'la birlikte)
1999 Mumyanın Mezarı
1999 Astroloji ve Yıldız Bilimi
1999 Burçlarınıza Göre Aşk ve Evlilik Falı (Johan Marqus'den çeviri)
1999 Doğu ve Batı Kaynaklarına Göre Büyü (Arif Arslan'la birlikte)
1999 Doğu ve Batı Kaynaklarına Göre Fal (Arif Arslan'la birlikte)
1999 Doğu ve Batı Kaynaklarına Göre Ruhçuluk ve Reenkarnasyon (Arif Arslan'la birlikte)
2000 Frankenstein'ın Laneti
2000 Doğu ve Batı Kaynaklarına Göre Şeytan (Arif Arslan'la birlikte)
2000 Doğu ve Batı Kaynaklarına Göre Cinler (Arif Arslan'la birlikte)
2001 Beyoğlu Kabusları ve Diğer Öyküler
2002 Ziyaretçiler
2002 Erotik Türk Sineması (Metin Demirhan'la birlikte)
2002 Medeniyetler Çatışmasında Batı'nın İnanç Temelleri
2003 Türk Sinema Tarihi (genişletilmiş yeni baskı)
2004 Bay Sinema Türker İnanoğlu
2005 Türk Sinemasında Şener Şen
2006 Canavarlar Yaratıklar Manyaklar
2006 İstanbul Gizemleri/Sırlar, Ziyaretçiler, Büyüler, Doğaüstü Olaylar
2006 Dehşet Öyküleri
2008 Bir Levanten Şovalye
2009 Giovanni Scognamillo Aşk ve Korku
2011 Vampir Manifestoları (Fatih Danacı ve Aylin Ünal ile)
2011 Giovanni Scognamillo'nun Gözüyle Yeşilçam

GİSELA DALİ (1937 – 2010)

Sinema oyuncusu...

27 Ağustos 1937'de Yunanistan Atina'da doğdu. 1958 Yunan güzeli seçildi. Sinemaya 1960'ta Dimis Dadiras'ın yönettiği "Rantevou sti Venetia" adlı filmle başladı. Gisela Dali, sinema kariyerindeki ikinci filmini 1961'de Türkiye'de çevirdi. Süreyya Duru'nun yönettiği Türk-Yunan ortak yapımı "İstanbul'da Aşk Başkadır" adlı filmde Fikret Hakan ile başrol oynadı. Yunan sinemasının altın çağı sayılan 1960'lı yıllarda Yunan Brigitte Bardot'su olarak adlandırıldı ve büyük ün kazandı.

Giorgos Papakostas'ın "To gelio vgike ap'ton Paradeiso" ve Alekos Sakellarios'un "Polytehnitis kai erimospitis" adlı filmlerinde büyük başarı sağladı. Gisela Dali, 1970'li yıllar-

da seks filmlerde rol almaya başladı. Yunan sinemasını saran seks furyası Gisela Dali'yi de içine sürükleyerek, oyuncunun bir çok seks komedi tarzında filmin başrolünde yer almasına neden oldu. 2004'te Giorgos Panousopoulos'un yönettiği "Testosteron" adlı filmden sonra sinemayı bırakan Gisella Dali, 10 Eylül 2010'da Naksos'da yaşama veda etti.

GUİDO ZURLİ (1929 - 2009)

Film yönetmeni...

© Ali Can Sekmeç

Guido Zurli ve Filiz Akın, "Yumurcak Küçük Şahit", 1972

9 Ocak 1929'da İtalya, Arezzo, Foiano della Chiana'da doğdu. Sinemaya 1957'de Fabio De Agostini'in yönettiği "Lauta Mancia" adlı filmin senaryosunu yazarak ve yönetmen yardımcılığını yaparak başladı. 1960'lı yılların sonuna kadar senaryo yazarlığı ve yönetmen yardımcılığını birlikte sürdürdü. 1960'da "La Strada Dei Giganti" da yönetmen Guido Malatesta'ya, 1961'de "L'ultimo Dei Vikinghi" de yönetmen Giocomo Gentilomo'ya, "Maciste Contro İl Vampiro", "Romolo e Remo" ve "I Due Marescialli" de yönetmen Sergio Corbucci'ye, 1965'te "Lo Scippo" da yönetmen Nando Çiçero'ya asistanlık yaptı. Guido Zurli, 1963'te "Le Verdi Bandiere di Allah" adlı filmde yönetmen Sergio Leone'nin yanında ilk kez yönetmen koltuğuna oturdu. Ardından yönetmenliğe başlayabilmek için 3 yıl bekledi. 1966'da "È Mezzanotte... Butta giù il Cadavere" ve "Thompson 1880" adlı iki filmle yönetmen oldu.

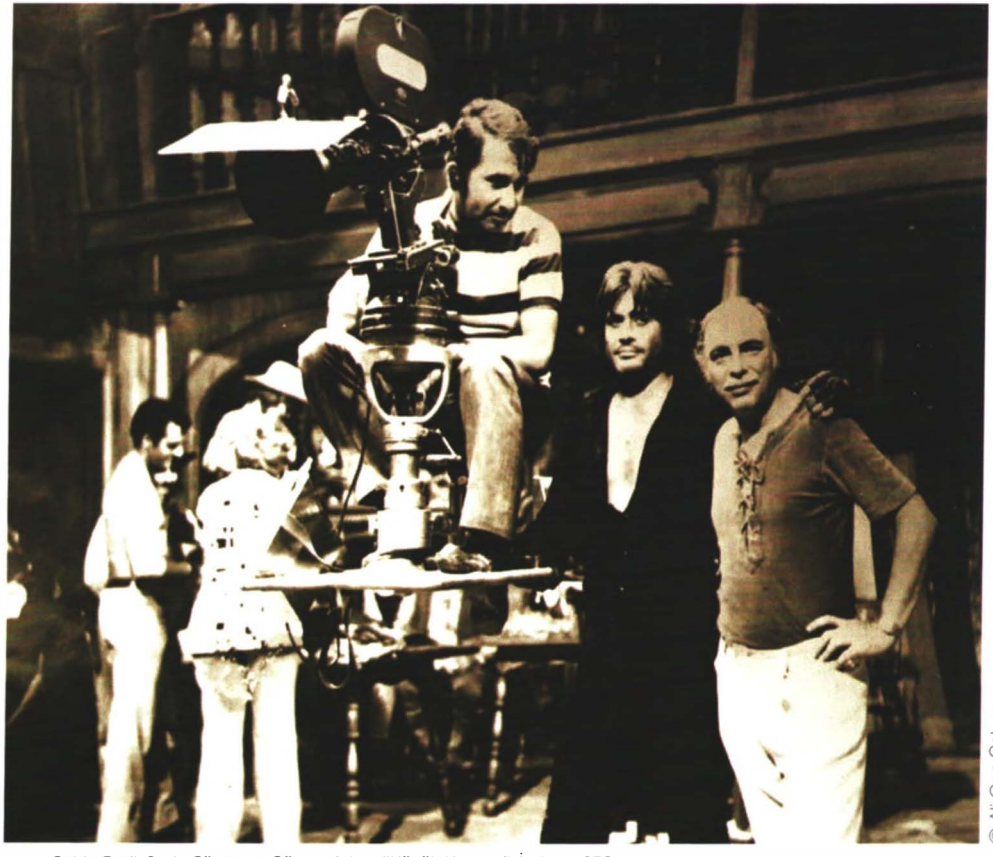
İtalyan sinemasında daha çok ticari amaçlarla çekilen küçük bütçeli filmlerin yönetmeni olarak tanınan Guido Zurli, 1972'de Erler Film (Türkiye)-Dany Film (İtalya) ortak yapımı "Yumurcak Küçük Şahit/İl Piccolo Testimone Dell'Orient Express" adlı macera filmini yönetmek üzere Türkiye'ye geldi. Guido Zurli, İtalyan sinema endüstrisinin 1970'li yılların ortalarında girdiği kriz nedeniyle daha çok seks filmleri teklifi alınca Türk-İtalyan ortak yapımı filmlerde çalışmayı seçti. 1973'te Erler Film-Pineschi Film ortak yapımı "Küçük Kovboy/Cowboy Kid/Little Kowboy", 1977'de Erler Film-Sara Cinematografia ortak yapımı "Cani/Polizia Selvaggia", 1978'de Erler Film-İntercine ortak yapımı "Hedef/Bersag-

lio Altezza Uomo" ve 1979'da Erler Film-Nino Serafini ortak yapımı "Mücevher Hırsızları/Lo Scoiattolo" adlı filmleri yönetti.

Çeşitli takma isimlerle senaryo yazarlığı ve küçük bütçeli filmlerde yönetmenlik yapan Guido Zurli, 1980'li yıllarda bir süre İtalya'nın RAİ Tv kanalında müdürlük yaptı. 90'lı yıllarda Amerika ve Yugoslavya'da boks ve kickboks müsabakalarını çeken Guido Zurli, 23 Ekim 2009'da Roma'da yaşama veda etti.

Filmografi

1963 Le Verdi Bandiere di Allah, 1966 È Mezzanotte... Butta giù il Cadavere, Thompson 1880, 1967 Susun Öldürüyorlar, 1968 El Zorro, Mister Zehn Prozent/Miezen und Moneten, O Tutto O Niente, 1971 Lo Strangolatore di Vienna, 1972 La Vergine di Bali, Yumurcak Küçük Şahit/Il Piccolo Testimone Dell'Orient Express, 1973 Küçük Kovboy/Cowboy Kid/Little Kowboy, 1975 La Missione del Mandrillo, 1977 Cani/Polizia Selvaggia, Gola Profonda Nera, Reporter's Story (tv), 1978 Hedef/Bersaglio Altezza Uomo, 1979 Mücevher Hırsızları/Lo Scoiattolo, 1980 Il Terno a Letto, 1994 Rodjen Kao Ratnik

© Ali Can Sekmeç

Guido Zurli, Çetin Gürtop ve Cüneyt Arkın, "Küçük Kovboy", İtalya, 1973

GUSTAV PAUKER (1913 - ?)

Görüntü yönetmeni...

24 Haziran 1913'de Avusturya-Macaristan Viyana'da doğdu. Küçük yaşta fotoğrafçılıkla ilgilendi. 1930'lu yıllarda Almanya'da sinemayla uğraşmaya başladı. Bir çok konulu ve belgesel filmde görüntü yönetmeni olarak çalıştı. 1952'de Almanya'da tanıştığı yönetmen Münir Hayri Egeli'nin teklifi ile Türkiye'ye geldi. Aynı yıl Münir Hayri Egeli'nin yönettiği "Söz Müdafaanındır" ve "Yıldırım Beyazıt ve Timurlenk" adlı filmlerde görüntü yönetmeni olarak çalıştı. Gustav Pauker, Hicri Akbaşlı'nın yönettiği "Zehir Kaçakçıları" adlı polisiye filmde görüntü yönetmeni Enver Burçkin ile birlikte çalıştıktan sonra yeniden Almanya'ya döndü. 1950'li yıllarda Alman televizyonu için çeşitli belgeseller çeken Gustav Pauker, 1960'lı yıllarda daha çok televizyon dizisi görüntüledi. Gustav Pauker, 1970'lerde yaşama veda etti.

HAİM VALANSİ

Film yapımcısı...

İstanbul'da doğdu. 1962'de Naim Reucan ile birlikte İstanbul Film adıyla bir film yapımevi kurdu. Aynı yıl Muharrem Gürses'in yazıp yönettiği "Ve Allah Aptalları Yarattı" adlı komedi filmiyle yapımcı oldu. Şirketin sinema serüveni tek filmle sonuçlandı.

HANNA SCHYGULLA

Sinema oyuncusu ve ses sanatçısı...

25 Aralık 1943'de Almanya Katowiche Yukarı Silezya'da (bugün Polonya sınırları içinde) doğdu. Babasının bir Nazi subayı olması nedeniyle İkinci Dünya Savaşından sonra 1948 yılına kadar İtalya'da ailesi ile birlikte sürgün hayatı yaşadı. Ardından Almanya'ya geçti ve eğitim hayatını Münih'te tamamladı. Hanna Schygulla, Münih'te oyunculuk dersleri alırken tanıştığı yönetmen Rainer Werner Fassbinder'le yakın bir dostluk kurdu. Onunla daha sonra bir film grubuna dönüşen "Münih Aksiyon Tiyatrosu" adlı ortak tiyatro topluluğunun bir üyesi haline geldi.

Hanna Schygulla, 1968'de Jean Marie Straub'un yönettiği "Der Bräutigam, die Komödiantin und der Zuhälter" adlı kısa filmle ilk kez kamera karşısına geçti. 1969 "Liebe ist kälter als der Tod" adlı filmle yakın dostu yönetmen Rainer Werner Fassbinder'le çalışmaya başlayan Hanna Schygulla, 12 yıldan uzun bir süre boyunca onun 23 filminde rol alarak, 70'li ve 80'li yıllarda Yeni Alman Sineması akımının en etkili simgesi oldu. 1979'da

© Ali Can Sakmeç

Hanna Schygulla ve Baki Davrak, "Yaşamın Kıyısında", 2007

"The Marriage of Maria Braun", 1980'de "Berlin Alexanderplatz" ve 1981'de "Lili Marleen" filmleriyle büyük başarı kazandı. 1979'da Berlin ve 1983'te Cannes Film Festivallerinde "en iyi kadın oyuncu" ödüllerini kazandı.

Hanna Schygulla, Rainer Werner Fassbinder'in 1982'deki ölümünden sonra, birkaç ticari filmde rol aldıktan sonra ve uluslararası sosyal mesajları olan filmlerde karmaşık roller üzerine kamera karşısına geçti. Bir çok televizyon dizisinde rol alan Hanna Schygulla, 1992'de Erden Kıral'ın yönettiği ünlü romancı Halikarnas Balıkçısı'nın yaşam öyküsünden bir kesit sunan "Mavi Sürgün/The Blue Exile" adlı Türkiye-Almanya-Yunanistan ortak yapımı film için ilk kez Türkiye'ye geldi. İlerlemiş yaşına rağmen faal oyunculuk hayatını sürdüren Hanna Schygulla, güçlü ve şehvetli kadınları canlandırdığı için ünlüydü ve dil yeteneği, ona birçok ülkede çekilen filmlerde rol alma imkanı sağladı.

2007'de Türk asıllı Alman yönetmen Fatih Akın'ın yönettiği "Yaşamın Kıyısında" adlı Türkiye-Almanya ortak yapımı filmde rol almak üzere yeniden Türkiye'ye geldi. Hanna Schygulla, oyunculuğunun yanı sıra 1990'lı yıllarda şarkı söylemeye'de başladı. "Hanna Schygulla Chante/Singt" adlı albümü büyük beğeni kazandı. Rol aldığı 100 kadar filmle Almanya'da popülerliğini sürdüren Hanna Schygulla, 1981'den bu yana Fransa Paris'te yaşamını sürdürmektedir.

HAYGUYİ TANİKYAN

Kostümcü...

İstanbul'da doğdu. Küçük yaşlarda terzi yanında çalışmaya başladı. Sinemadan önce Sezer Sezin'in terzisiydi. Hayguyi Tanikyan, sinemaya 1947'de Hürrem Erman'ın sahibi olduğu Erman Film'de kostümcü olarak başladı. 1949'da Lütfi Ö. Akad'ın yönettiği "Vurun Kahpeye" ve 1950'de yine Lütfi Ö. Akad'ın yönettiği "Lüküs Hayat" adlı filmlerde Sezer Sezin'in kostümlerini hazırladı.

HAYK KİRAKOSYAN

Görüntü yönetmeni...

31 Ocak 1962'de SSCB Ermenistanı Erivan'da doğdu. Tam adı Hayk Stepanoviç Kirakosyan'dır. 11 yaşında girdiği sanat okulu'nda fotoğraf eğitimi almaya başladı. Sinema eğitimini 1984'te Moskova VGİK Devlet Sinema Okulu'nda Vladimir Monakhov Atölyesi'nde tamamladı. Öğrenciliği döneminde Leonid Kalashnikov, Albert Yavuryan ve Levon Atoyants gibi ünlü görüntü yönetmenlerinin yanında stajyer asistanlık yaptı. Eğitimini tamamladıktan sonra belgesel ve animasyon filmlerde çalıştı. 1987-1991 yılları arasında Erivan'da Devlet Pedagoji Enstitüsü Sinema Tv Bölümü'nde öğretim görevlisi ola-

© Ali Can Sekmeç

rak çalışan Hayk Kirakosyan, sinema yaşamını 1991-1999 yılları arasında Ermenistan ve Rusya'da daha çok televizyon alanında sürdürdü. 1993'te Rusya'da çektiği "Paradjanov Poslednyaya Vesna" adlı belgesel filmi büyük beğeni kazandı ve bir çok uluslararası yarışmada ödüller kazandı.

Hayk Kirakosyan, 2000'de İstanbul'a yerleşti. Aynı yıl Semih Kaplanoğlu'nun yönettiği "Herkes Kendi Evinde" ile 2001'de 20. İstanbul Film Festivali, 13. Ankara Film Festivali ve 23. Siyad Türk Sineması Ödülleri'nde "en iyi görüntü yönetmeni" ödüllerini kazandı. 2001'de Ezel Akay'ın yönettiği "Şellale" ile 23. Siyad Türk Sineması Ödülleri, 2004'te yine Ezel Akay'ın yönettiği "Neredesin Firuze" ile 26. Siyat Türk Sineması Ödülleri ve 2005 16. Ankara Film Festivali, 2009'da İlksen Başarır'in yönettiği "Başka Dilde Aşk" ile 21. Ankara Film Festivali, 2012'de Alphan Eşeli'nin yönettiği "Eve Dönüş/Sarıkamış 1915" ile 4. Malatya Film Festivali'nde "en iyi görüntü yönetmeni" ödüllerini kazandı.

Hayk Kirakosyan, 2006'dan başlayarak Kadir Has, Bilgi, Bahçeşehir üniversiteleri, Plato Yüksek Okulu'nda görüntü yönetmenliği ve ileri sinema teknikleri konusunda öğretim görevlisi olarak çalıştı. Hayk Kirakosyan, 2007-2010 yılları arasında Marmara ve Bilkent üniversiteleri, Eskişehir 6.45 Sanat Kulübü, Bursa İpek Yolu Film Festivali ve Atıf Yılmaz Türk Sinema Okulu'nda sinema atölyeleri düzenledi. 2008 Adana Altın Koza ve 2014 Antalya Altın Portakal Film Festivalleri'nde jüri üyeliği de yapan Hayk Kirakosyan, 1991'den bu yana Rusya Film Yapımcıları Birliği, Rusya Görüntü Yönetmenleri Meslek Birliği (RGC), 2005'de bu yana Avrupa Birliği Görüntü Yönetmenleri Federasyonu (IMAGO) ve 2014'ten bu yana da Türk Görüntü Yönetmenleri Derneği üyesidir. Hayk Kirakosyan halen Türkiye, Ermenistan ve Rusya'da ticari sinema filmleri, kısa ve belgesel filmler ve video klipler üzerine çalışmalarını sürdürmektedir.

Türkiye Filmografisi

1993 Vagon, 2000 Herkes Kendi Evinde, 2001 Şellale, 2002 Mumya Firarda, 2004 Neredesin Firuze, 2006 Hacivat ile Karagöz Neden Öldürüldü?, 2009 Başka Dilde Aşk, Yedi Kocalı Hürmüz, 2010 Atlı Karınca, 2012 Eve Dönüş/Sarıkamış, Hükümet Kadın, 1915, 2013 Daire, Hükümet Kadın 2, Erkek Tarafı/Testosteron, 2014 İncir Reçeli 2, 2015 Hayalet Dayı, Hep Yek, 2016 Kıyıdakiler, Son Kuşlar, 2017 Misafir

HAYKO CEPKİN

Şarkıcı, film müziği bestecisi ve oyuncu...

11 Mart 1978'de İstanbul'da doğdu. Özel Getronagan Ermeni Lisesi'nden mezun oldu. Müziğe olan ilgisi sonucunda kilise korosunda görev aldı. Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuarı'nda iki yıl boyunca şan eğitimi gören Hayko Cepkin, daha sonra Timur

Selçuk Çağdaş Müzik Merkezi'nde şan, solfej ve armoni dersleri, Akademi İstanbul'da da bir yıl süresince piyano eğitimi aldı. Hayko Cepkin, 1997'de profesyonel müzik yaşamına klavyeci olarak başladı. Kurban, Öztürk, Birol Namoğlu, Ogün Sanlısoy, Aylin Aslım, Koray Candemir ve Demir Demirkan gibi isimlerle sahneye çıktı. Beraber çalıştığı bazı isimlerin albüm çalışmalarına aranjör olarak katkıda bulundu. Birçok klasik eseri yeniden aranje etti ve seslendirdi.

Hayko Cepkin, 2005'te beste ve müziğini kendisinin yaptığı ve evinde kaydettiği şarkıları bir araya getirerek ilk albümünü çıkardı. Alternatif tarzdaki albüm "Sakin Olmam Lazım" adıyla müzik marketlerdeki yerini aldı. 2007'de "Tanışma Bitti" adıyla piyasaya sürdüğü ikinci albümünde ağırlıklı olarak rock soundlarını kullandı. 2010'da "Sandık" ve 2012'de "Aşkın Izdırabını..." adlı albümlerini çıkaran Hayko Cepkin, 2006'da Biray Dalkıran'ın yönettiği "Araf" ve Arda Kural'ın yönettiği "Sahne" adlı filmlerle film müziği hazırlamaya başladı. Daha sonra 2007'de "Çocuk" ve 2016'da "Sekerat Son" adlı filmlere müzik yapan Hayko Cepkin, aynı zamanda Onur Ünlü'nün yönettiği "Çocuk" adlı fantastik filmde de rol aldı. Bir çok televizyon dizisi ve proğramına konuk olarak katılan Hayko Cepkin, halen profesyonel müzik çalışmalarına devam etmektedir.

HELENA ARTİNOVA

Sinema oyuncusu...

1917'de Rusya'da yaşanan Bolşevik devriminin arından ülkeyi terk edip İstanbul'a gelen Beyaz Ruslardan birisi olan Helena Artinova, 1922'de Kemal Film adına Muhsin Ertuğrul tarafından yönetilen "Boğaziçi Esrarı/Nur Baba", 1923'te "Leblebici Horhor Ağa" ve 1924'te "Sözde Kızlar" adlı filmlerde rol aldı. Türk sessiz

© Ali Can Sekmeç

Helena Artinova, "Boğaziçi Esrarı-Nur Baba", 1922

sinema tarihinin ilk kadın oyuncularından biri olan Helena Artinova, 1924'te İstanbul'dan ayrılarak Paris'e gitti.

HÜLYA ERSÖZ

Dansçı ve sinema oyuncusu...

1945'te Macaristan'da doğdu. Asıl adı Carla Valovy'dir. Babası Macar, annesi Alman'dır. Sanat hayatına İtalya'da başladı. Türkiye'ye 1965'te film çekmek üzere gelen İtalyan filmcilerle birlikte geldi. Bir yıl boyunca çeşitli gece kulüplerinde dans etti. 1966'da "İki Yabancı", "İstanbul Dehşet İçinde", 1967'de "Altın Çocuk Beyrut'ta" ve "Sürtüğün Kızı" adlı filmlerde rol aldı. Türkiye'de çalışma izni olmadığı gerekçesiyle sınırdışı edilerek ülkesine gönderildi.

HÜMAYUN TEBRİZYAN

Sinema oyuncusu...

© Ali Can Sekmeç

1937'de İran, Meşhed'de doğdu. Asıl adı Mumammed Ali Tebrizyan'dır. Sinemaya 1960'da İranlı Ermeni yönetmen Henrik Stepanyan'ın çektiği "Az Paris Bargashteh" adlı filmle başladı. Şişman bir fiziğe sahip olması nedeniyle kısa zamanda İran Sineması'nın en sevilen komedyeni oldu. 1968'de Türker İnanoğlu'nun yönettiği "Hırsız Kız" adlı Türk-İran ortak yapımı filmde Kartal Tibet ve Filiz Akın ile başrolleri paylaştı. Hümayun Tebrizyan, 1968'de Hossein Madini'nin yönettiği "Setare-ye Haft-asemoon" adlı filmde yapımcılık yaptı. Ardından 1970'te Halit Refiğ'in "Adsız Cengaver", Mehmet Bozkuş'un "Güzel Şoför" ve Türker İnanoğlu'nun "İşportacı Kız", 1971'de Natuk Baytan'ın "İki Esir" ve 1976'da Atıf Yılmaz'ın "Baş Belası" adlı ortak yapım filmlerinde komedyen olarak yer aldı. 1979'da İran'da yaşanan İslam Devrimi'nden sonra sinemadan uzaklaşmak zorunda kaldı. Uzun yıllar boyunca Tahran'da lokantacılık işiyle uğraşan Hümayun Tebrizyan, halen sinemadan uzak bir yaşam sürmektedir.

Filmografi

1960 Az Paris Bargashteh, 1961 As o Pas, Dam-e Eshgh, 1964 Se Tofangdar, 1966 Ghafas-e Talayee, Ghahreman-e Dehkadeh, Fil Va Fenjan, Ganjineye Soleiman, Hatam Taee, Shamsi Pahlevoon, 1967 Gohar-e Shab-cheragh, Iman, Nasim-e Ayyar, 1968 Charkh-E-Bazigar, Donya-ye Pooshali, Ed ora... raccomanda l'anima a Dio!, Eshghe, Hırsız Kız, 1969 Donya-ye Abi, Khashm-e Koli, Malek-e Doozakh, Ruspi Gharoon, Mard-e-hanjare-talael, Poli Be Sooye Behesht, Setare-ye Haft-asemoon, 1970 Adsız Cengaver, Ali Bi Gham, Güzel Şoför, İsportacı Kız, Yahgoot-e se Cheshm, 1971 Baba Shamal, İki Esir, 1972 Morgh-e Tokhm-tala, Topoli, 1973 Aghaye Jahel, Shooresh, 1975 Shahrag, 1976 Baş Belası, Pak Bakhteh, 1978 Zan Va Zamin

İLYA İLYADİS (1947 - 2004)

Ses mühendisi...

10 Mart 1947'de İstanbul'da doğdu. Ses mühendisi Yorgo İlyadis'in oğlu, görüntü yönetmeni Kriton İlyadis'in yeğenidir. İlya İlyadis, ilk ve orta eğitiminden sonra babasının çalıştığı Erman Film Stüdyosu'na girdi. 1965'te babası Yorgo İlyadis'in asistanı oldu. Dört yıl süreyle babasıyla birlikte çalışan İlya İlyadis, 1969'da Amerika'ya gitti.

New York'ta RCA (Radio Corporation of America) Şirketi'nde teknisyen olarak çalışmaya başladı. Daha sonra kardeşi Niko İlyadis ile elektronik cihazlar satan bir mağaza kurdu. Uzun yıllar mağazacılık yapan İlya İlyadis, 8 Mayıs 2004'te New York'ta yaşama veda etti.

© Ali Can Sekmeç

Filmografi

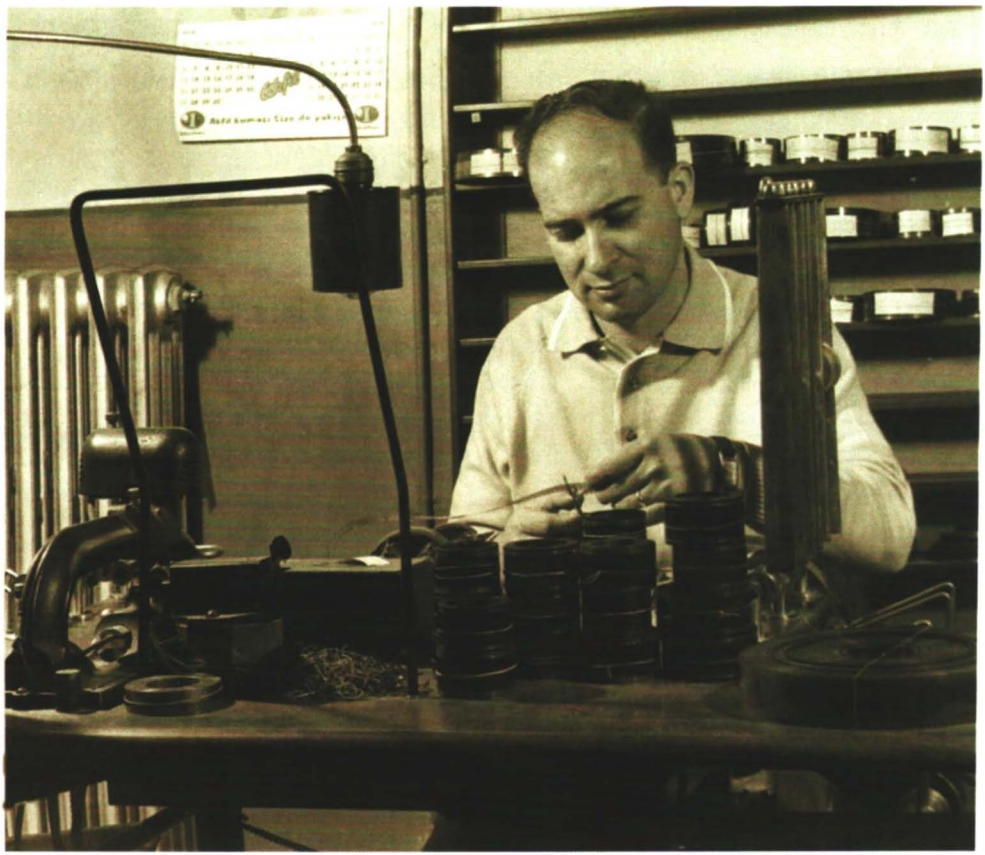
1965 Cennet Fedaileri, Cici Kızlar, Şehvetin Esiriyiz, 1966 Altın Küpeler, At Avrat Silah, Ben Bir Sokak Kadınıyım, Bıçaklar Fora, Bir Millet Aranıyor, Büyük İntikam, Çeşmemeydanlı Ali, Çılgın Gençlik, Damgalı Kadın, Dertli Gönüller, Erkek Severse, Fatih'in Fedaisi, Günahkar Kadın, Kanlı Mezar, Kanunsuz Yol, Katiller de Ağlar, Nuh'un Gemisi, Ölmek Var Dönmek Yok, Ölmeyen Aşk, Seni Bekleyeceğim, Seni Seviyorum, Sokak Kızı, Şoför Deyip Geçmeyin, Vatan Kurtaran Aslan, 1967 Acı Günler, Aşkınla Divaneyim, Bana Kurşun İşlemez, Büyük Kin, Dolmuş Şoförü, Elveda, Galatalı Mustafa, Harun Reşit'in Gözdesi, Her Zaman Kalbimdesin, Kara Davut, Karım Beni Aldatırsa, Kızılırmak Karakoyun, Kilink Soy ve Öldür, Kilink Frankeştayn'a Karşı, Krallar Ölmez, Kurbanlık Katil, Ömre Bedel Kız, Seni Affedemem, Silahları Ellerinde Öldüler, Sürtüğün Kızı, Ya Sev Ya Öldür, Yanık Kalpler, Yaşlı Gözler, 1968 Nilgün, 1969 Zorro Kamçılı Adam, Zorro'nun İntikamı

İLYA PENÇOĞLU

Negatif kurgu yönetmeni...

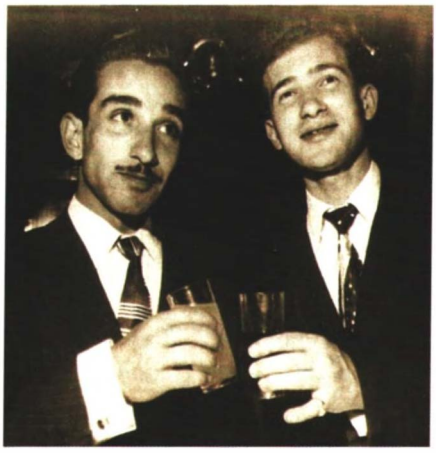
16 Temmuz 1931'de İstanbul'da doğdu. Fakir bir ailenin oğluydu. Galata Rum Okulu ve Zografyon Rum Lisesi'nde okudu. Küçük yaşlarda demir torna işine girdi. 1954 yılında Yoakim Filmeridis aracılığıyla Erman Film Stüdyosu'nda çalışmaya başladı. Stüdyonun kurgucusu Diamandi Filmeridis'in yanında önce ses kurgusu ve pozitif kurguyu öğrendi. Daha sonra stüdyonun negatif kurgu bölümüne geçti.

İlya Pençoğlu, 1955 yılından itibaren kısa zamanda, birçok yerli ve yabancı filmin kurgusunda çalıştı. Erman Film Stüdyosu çatısı altında 1962 yılına kadar Turgut İnangiray ile birlikte çalışan İlya Pençoğlu, bu tarihten sonra stüdyodan ayrıldı. Erman Film Stüdyosu'nda çalıştığı filmler arasında "Son Beste", "Ana Hasreti", "Zeynebin İntikamı", "Hayırsız Evlat", "Yavrularımın Katili", "Annemin Gözyaşları", "Beklenen Bomba", "Erkek Fatma", "Karacaoğlan'ın Kara Sevdası", "Yangın Var", "Kırık Çanaklar", "Yasak Aşk", "Avare Mustafa" vs... gibi sayılabilir.

© Ali Can Sekmeç

İlya Pençoğlu, 1963'de İpek Film Stüdyosu'nda çalışmaya başladı. Burada çalışırken arada başka stüdyolarda film kurgusu yaptı. Fakat jeneriklere ismi yazılmadı. İpek Film Stüdyosu renkli film üretimine geçince İlya Pençoğlu'da yerli ve yabancı sinema filmlerinin yanı sıra birçok reklam filminin de kurgusunu yaptı. Özellikle o yılların ünlü reklam şirketi Çizgi Reklam'ın hazırladığı ve büyük beğeni kazandığı reklam filmlerini kurguladı.

© Ali Can Sekmeç

Ayrıca Adese Film Stüdyosu'nda renkli belgesel ve spor aktüalite filmlerinin negatif kurgusunu da yapan İlya Pençoğlu, faal kurguculuk yaşamını 1971'de bıraktı. 16 Ekim 1971 tarihinde ailesiyle birlikte Amerika'ya göç etti. Fakat orada sendikalı olamadığı için sinema dünyasında çalışamadı. Ailesinin geçimini abajur imalatıyla sağlayan İlya Pençoğlu, halen New York'un Manhattan bölgesinde yaşamaktadır.

Kurgu Filmografisi

1955	Meçhul Kadın	(Erman Film Stüdyosu)
1956	Ana Hasreti	"
	Hayırsız Evlat	"
	Piç/Kahpe Dünya	"
	Zeynebin İntikamı	"
1957	Annemin Gözyaşları	(Erman Film Stüdyosu)
	Çoban Aşkı	"
	Meyhanecinin Kızı	"
	Namus Kurbanı	"
	Talihsizler	"
	Yavrularımın Katili	"
1958	Abbas Yolcu	(Erman Film Stüdyosu)
	Beklenen Bomba	"
	Ben Bir Günahsızım	"
	Hayatım Sana Feda	"
	Kır Çiçeği Zeynep	"
	Kızımın Başına Gelenler	"
	Meçhul Kahramanlar	"
	Memiş Haydutlar Arasında	"
	Şahinler Diyarı	"
	Tilki Leman	"
	Yavrum İçin	"
1959	Aşkın Gözyaşları	(Erman Film Stüdyosu)
	Erkek Fatma	"
	Gönül Kimi Severse	"
	Karacaoğlan'ın Kara Sevdası	"
	Samanyolu	"
	Sokak Şarkıcısı	"
	Suçlu	"
1960	Aslan Yavrusu	(Erman Film Stüdyosu)
	Divane	"
	Gece Kuşu	"
	İlk Aşk	"
	Kezban	"
	Kınk Çanaklar	"
	Küçük Kahraman	"
	Meryem	"
	Nilüfer Orman Çiçeği	"
	Ölüm Peşimizde	"
	Satın Alınan Adam	"
	Üç Çapkın Gelin	"
	Üsküdar İskelesi	"

1961	Ateş Bacayı Sardı	(Erman Film Stüdyosu)		Cambaz Kızın Aşkı	(Lale Film Stüdyosu)
	Avare Mustafa	"	1962	Aşk Orada Başladı	(Erman Film Stüdyosu)
	Bir Demet Yasemen	"		Boş Ver Doktor	"
	Dikenli Gül	"		Cafer Çocuk Hırsızı	"
	Düğün Alayı	"		Çıkar Yol	"
	Harmandalı Efem Geliyor	"		Ekmek Parası	"
	Harmandalı'nın İntikamı	"		Lekeli Kadın	"
	Hatırla Sevgilim	"		Ölüme Yalnız Gidilir	"
	İki Yetime	"		Zorlu Damat	"
	Melekler Şahidimdir	"		Dikmen Yıldızı	(Ören Film Stüdyosu)
	Sevdalı Efe	"	1963	Acı Aşk	(Erman Film Stüdyosu)
	Sokaktan Gelen Adam	"	1966	Pembe Kadın	(İpek Film Stüdyosu)
	Tatlı Günah	"	1968	Hakanların Savaşı	"
	Unutamadığım Kadın	"	1969	Sevdiğim Adam	"
	Gönülden Gönüle	(Ören Film Stüdyosu)	1970	Kelebek	"

İTALO MARTİNENGHİ (1930 - 2008)

Film yönetmeni...

© Ali Can Sekmeç

25 Ekim 1930'da İtalya Milano'da doğdu. Küçük yaşlardan itibaren fantastik çizgi romanlara ilgi duydu. Sinemaya 1961'de Mario Mattoli'nin yönettiği "Maciste contro Ercole nella valle dei guai" adlı filmin yapımcılığını üstlenerek başladı. Yapımcılığı daha sonraları 1967'de "I fantastici 3 Supermen", 1968'de "3 Supermen a Tokio", 1969'da "Ein dreifach Hoch dem Sanitatsgefreiten Neumann", "Isabella, duchessa dei diavoli", 1970'de "Süpermenler Tarzan Diyarında" ve 1986'da "3 Supermen in S. Domingo" adlı filmlerle sürdürdü.

İtalo Martinenghi, 1973'te "...e così divennero i 3 supermen del West" adlı filmle yönetmenliğe başladı. 1979'da Türkiye'ye gelerek "Süpermenler" adlı Türk-İtalya ortak yapımı bir filmde yönetmen olarak görev aldı. 1984'te "Üç Supermen Olimpiyatlarda" adlı film için bir kez daha Türkiye'ye gelen Martinenghi, İtalyan sinemasında ucuz bütçeli fantastik filmleriyle tanınan bir yönetmen oldu. İtalo Martinenghi, 26 Ocak 2008'de Milano'da yaşama veda etti.

İZAK BENARDETE (1930 – 1980)

Film yapımcısı...

© Ali Can Sekmeç

1930'da İstanbul'da doğdu. Küçük yaşlarda Sultanhamam'da babasına ait kumaş mağazasında çalışmaya başladı. Sinemaya 1968'de Gaye Film adıyla kurduğu yapım şirketiyle girdi. Aynı yıl Bilge Olgaç'ın yönettiği "Öksüz" ve "Dertli Gönlüm" adlı filmlerle yapımcılığa başladı. Bilge Olgaç'a karşı duyduğu platonik aşk nedeniyle oyuncu Uğur Güçlü'yle sonu mahkemeye ulaşan sorunlar yaşadı. Bunun üzerine 1970'te şirketi yanında çalışan Erdoğan Tilav'a devrederek Yeşilçam'dan uzaklaştı. Tekrar Sultanhamam piyasasına döndü. İzak Benardete, 30 Ocak 1980 İstanbul'da yaşama veda etti.

İZAK DİLMAN (1905 - 1976)

Kurgu yönetmeni...

© Ali Can Sekmeç

1905'te İstanbul Hasköy'de doğdu. Kuyumculuk yapan bir babanın iki oğlundan biri olan İzak Dilman, küçük yaşlarında futbola merak sardı ve bir süre Galatasaray kulübünün genç takımında top koşturdu. Sinemaya 1943'te Necip Erses'in kurduğu Ses Film Stüdyosu'nda laborant olarak başladı. Stüdyonun kurgucuları Sezai Elmaskaya ve Margarit Halaçyan'dan kurguyu öğrenerek 1946'dan sonra aynı stüdyoda film kurgusu yapmaya başladı. İzak Dilman, 1952'de bir süre Atlas Film Stüdyosu'nda çalıştı. "Yavuz Sultan Selim Ağlıyor" adlı filmden sonra stüdyodan ayrılarak 1953'te Lale Film Stüdyosu'na geçti.

1953'ten itibaren 15 yıl süreyle Lale Film Stüdyosu çatısı altında kurgu yönetmeni olarak çalışan İzak Dilman, 250'den fazla yerli ve yabancı filmin kurgusunda çalıştı. Kurgusunu yaptığı önemli filmler arasında "Beyaz Mendil", "Beş Hasta Var", "Gelinin Muradı", "Denize İnen Sokak", "Kumpanya", "İstanbul'da Aşk Başkadır", "Sevmek Seni" ve "Ah Güzel İstanbul" sayılabilir. İzak Dilman, 1969'da Lale Film Stüdyosu'ndan ayrılarak sinemayı bıraktı. Emekli olduktan sonra 1970'te ailesiyle beraber İsrail'e göç eden İzak Dilman, 1976'da Telaviv'de yaşama veda etti.

Filmografi

1949	Çete	Ses Film Stüdyosu
	Fedakar Ana	"
	Gönülden Yaralılar	"
	Üvey Baba	"
1951	Allahaısmarladık	Ses Film Stüdyosu
1952	Yavuz Sultan	
	Selim Ağlıyor	Atlas Film Stüdyosu
1953	Altı Ölü Var/	
	İpsala Cinayeti	Ses Film Stüdyosu
	Leylaklar Altında	Lale Film Stüdyosu
	Nilgün	"
1954	Kadın Severse	Lale Film Stüdyosu
1955	Beyaz Mendil	Lale Film Stüdyosu
	Kalbimin Şarkısı	"
	Ölüm Korkusu	"
1956	Beş Hasta Var	Lale Film Stüdyosu
	Günah Köprüsü	"
1957	Ağlayan Gelin	Lale Film Stüdyosu
	Bir Şoförün Gizli Defteri	"
	Gelinin Muradı	"
	Kin	"
	Ölmüş Bir Kadının	
	Evrak-ı Metrukesi	"
	Son Saadet	"
1958	Allah Korkusu	Lale Film Stüdyosu
	Ben Kahpe Değilim	"
	Kıbrıs'ın Belalısı	
	Kızıl Eoka	"
	Kumpanya	"
1959	Denize İnen Sokak	Lale Film Stüdyosu
	Kanlı Değirmen	"
	Öldür Beni	"
	Ölmeyen Aşk	"
	Vahşi Kız	"
1960	Ali	Lale Film Stüdyosu
	Dişi Kurt	"
	Yak Bir Sigara	"
1961	Boş Yuva	Lale Film Stüdyosu
	Cehennemde	
	Buluşalım	"
	Doğmadan Ölenler	"
	İstanbul'da	
	Aşk Başkadır	"
	Kaderin Önüne	
	Geçilmez	"
	Kalp Yarası	"
	Sepetçioğlu	"
	Sevimli Haydut	"
1962	Gençlik Hülyalan	Lale Film Stüdyosu
	Köyün Güzeli	"
1963	Hancının Kızı	Lale Film Stüdyosu
	Tosun ile Yosun	"
1964	Avare Yavru ve Filinta	
	Kovboy	"
	Kara Yılan	"
	Kavga Var	"
1965	Ağlayan Gözlerim	Lale Film Stüdyosu
	Ah Bu Dünya	"
	Aşk ve İntikam	"
	Ateş Gibi Kadın	"
	Bir Koltukta İki Karpuz	"
	Büyük Şehrin Kanunu	"
	Gençliğe Veda	"
	Sevgim ve Gururum	"
	Sevmek Seni	"
	Şıngırdak Melahat	"
	Şoför Nebahat	
	Bizde Kabahat	"
	Veysel Karani	"
	Yahya Peygamber	"
1966	Ah Güzel İstanbul	Lale Film Stüdyosu
	Ailenin Yüz Karası	"
	Burçak Tarlası	"
	Fakirin Memet	"
	Fırtına Beşler	"
	Gariban	"
	Hazreti Ayşe"	
	İlahi Davet	"
	Kaderde Birleşenler	"
	Kahreden Firar	"
	Kartal Yavrusu	"
	Kır Atlı Efe	"
	Toprağın Kanı	"
	Ve Silahlara Veda	"
	Yetimlerin Türküsü	"
1967	Akbulut, Malkoçoğlu ve	
	Karaoğlan'a Karşı	Lale Film Stüdyosu
	Kamalı Zeybek	
	Çakırcalıya Karşı	"
	Kamalı Zeybeğin Oğlu	"
	Ölüm Saati	"
	Serseri	"

Utanç Kapılan	"	1968	Kara Güneş	Lale Film Stüdyosu
Üvey Ana	"		Kara Sevda	"
Vahşi İntikam	"		Kara Yazım	"

İRAJ GHADERİ (1935 – 2012)

Sinema oyuncusu, yönetmeni ve yapımcısı...

17 Nisan 1935'te İran, Tahran'da doğdu. Üniversitede farmakoloji bölümünden mezun olmasına rağmen yeterlilik programına devam etmedi. Sinemaya 1956'da İranlı Ermeni yönetmen Samuel Haçikyan'ın çektiği "Kavşak Kazaları" adlı filmde oynayarak başladı.

© Ali Can Sekmeç

1963'te Moosa Afshar ile birlikte Panorama Film adlı bir yapım şirketi kuran Iraj Ghaderi, 1966'da "Leilaj" adlı filmle oyunculuk ve yapımcılığın yanı sıra ilk kez yönetmenlik koltuğuna oturdu. Kısa zamanda İran sinemasının aranan oyuncularından biri olan Iraj Ghaderi, 1960'lı yıllarda başlayan Türk-İran ortak filmleri furyasında da yer aldı.

İlk kez 1968'de Türker İnanoğlu'nun yönettiği "Hırsız Kız" adlı filmde Kartal Tibet ve Filiz Akın ile başrol oynadı. Ardından 1977'de Atıf Yılmaz'ın yönettiği "Acı Hatıralar" adlı müzikal filmde Emel Sayın ve Sadri Alışık ile başrolü paylaştı. Iraj Ghaderi, 1979'da İran'da yaşanan İslam Devrimi'nden sonra bir çok aktör ve aktrisin ülkeyi terk etmesine rağmen İran'dan ayrılmadı. Yönetmenlik ve oyunculuk çalışmalarını azaltarak sürdürmeye devam eden Iraç Ghaderi, 6 Mayıs 2012'de Tahran'da yaşama veda etti.

Oyuncu Filmografisi

1960 Cheshmehe Abe Hayat, 1961 Goli Dar Shoorehzar, Majeraye Jangal, 1962 Varparideh, 1963 Tare Ankabout, 1964 Neyrange Dokhtaran, 1965 Bonbast, Daghe Nang, Darvazehe Taghdir, Faryade Dehkadeh, 1966 Leilaj, 1968 Basatrhaye Jodagane, Dashte Sorkh, Hırsız Kız, Roodkhane-ye Vahshi, Shahrahe Zendegi, Taktazane Sahra, 1969 Rabete, Sogand-e Sokoot, 1970 Azhireh Khatar, Khashm-e Oghabha, Kooche-Mardha, 1971 Baraye Ke Ghalbha Mitapad, Del-Haye Bi-Aram, Gholam Zhandarm, Jan-Sakht, Meeadgah-e Khashm, Noghre-Dagh, 1972 Atal Matal Tootoole, Atash, Tobeh, 1973 Bi-Gharar, Bi-Hejab, 1974 Doktor Va Raghase, Ghafas, Mu-Sorkhe, Torkaman, 1975 Hadaf, Havas, Marg Dar Baran, Palang Dar Shab, Shahrag, 1976 Bidar Dar Shahr, Bi-Neshan, Chelcheragh, Rafigh, 1977 Acı Hatıralar, Do Kalle-Shagh, Posht o Khanjar, Sine-Chak, 1978 Koose-ye Jonoob, 1979 Hokm-e Tir, 1980 Baradarkoshi, Panjomin Savar-e Sarnevesht, 1982 Barzakhiha, Dada, 2000 Shohrat, 2005 Aqvariom, 2007 Mohakemeh, 2009 Pato Zamin Nazar, 2012 Shabake

Yönetmen Filmografisi

1966 Leilaj, 1968 Basatrhaye Jodagane, Shahrahe Zendegi, 1969 Rabete, Sogand-e Sokoot, 1970 Khashm-e Oghabha, Sekke-ye Shans, 1971 Baraye Ke Ghalbha Mitapad, Jan-Sakht, Noghre-Dagh, 1972 Atal Matal Tootoole, Atash, 1973 Bi-Gharar, Bi-Hejab, 1974 Ghafas, 1975 Hadaf, Havas, 1976 Bidar Dar Shahr, Bot, Rafigh, 1977 Do Kalle-Shagh, Posht o Khanjar, Sine-Chak, 1979 Hokm-e Tir, 1980 Baradarkoshi, 1982 Barzakhiha, Dada, 1985 Taraj, 1995 Mikhaham Zende Bemanam, 1996 Nabakhshoodeh, 1997 Panje Dar Khak, 1998 Tootia, 2000 Sam o Nargess, Shohrat, 2003 Cheshman siah, 2005 Aqvariom, 2007 Mohakemeh, 2009 Pato Zamin Nazar, 2012 Shabake

© Ali Can Sekmeç

JACK BİÇAÇİ (1910 - 1972)

Dans öğretmeni ve koreograf...

© Ali Can Sekmeç

1910'da İstanbul'da doğdu. Küçük yaşlarında dansla ilgilenmeye başladı. 1940'lı yıllarda Ses Operet Tiyatrosu kadrosuna girdi. Burada sahnelenen bir çok operette koreograf olarak çalıştı. Eşref Kolçak, Yılmaz Duru, Vala Somalı, Reha Yurdakul gibi dansçıların yetişmesinde katkıda bulundu. Jack Biçaçi, 1950'li yıllardan itibaren içinde dansın yer aldığı sinema filmlerinde de çalışmaya başladı. Bu filmlerde koreografi yaptı ve oyunculara dans dersleri verdi.

Jack Biçaçi, tiyatro sahneleri yanı sıra 1950'lerde "Drakula İstanbul'da", "İstanbul Geceleri", 1960'larda "Liman Yosması", "Beş Şeker Kız" vs... gibi filmlerdeki dans sahnelerini de hazırladı. 1960'lı yılların ortalarında ailesiyle birlikte İsrail'e göç eden Jack Biçaçi, 1972'de Telaviv'de yaşama veda etti.

JAK ŞALOM

Sinema yazarı...

© Ali Can Sekmeç

Jak Şalom ve Onat Kutlar

1946'da İstanbul Beyoğlu'nda doğdu. Sinemaya küçük yaşlarda merak sardı. 1958'den itibaren gördüğü filmleri defterine not etmeye başladı. İstanbul Üniversitesi'nde eğitimini sürdürürken 1965'te kurulan Türk Sinematek Derneği'ne kaydoldu ve ilk üyesi oldu. Jak Şalom, 1966-1972 yılları arasında Türk Sinematek Derneği'nde çalıştı. Derneğin yayın organı Yeni Sinema dergisinin hazırlanmasında ve yayınlanmasında görev aldı. Dergide yazarlık yaptı. Ardından Paris'e giderek, 1972-1977 yılları arasında Fransız Sinematek'inde profesyonel olarak çalıştı. Jak Şalom, 1977 Ekim'inde başkan Henri Langlois'in ölümünden sonra Sinematek'ten ayrıldı. 1976-2012 yılları arasında Paris'teki Institut National des Langues et Civilisations Orientales'da (Doğu Dilleri ve Uygarlıkları Ulusal Enstitüsü) öğretim üyeliği yaptı.

JAN BRİNDİZİ

Yönetmen yardımcısı...

1951'de İstanbul'da doğdu. İstanbul'da yerleşik Milano kökenli İtalyan levanten bir ailenin oğludur. Dedesinin babası Sultan Abdülmecid döneminde Dolmabahçe Sarayı'na eczacı olarak çalıştı. Jan Brindizi, İtalyan Lisesi'nden mezun oldu. Bir süre turist rehberi olarak çalıştı. Sinemaya, 1973 yılında "Kara Murat Fatih'in Fermanı" adlı filmde çalışan bir arkadaşını ziyarete gittiği Erler Film setinde, tesadüfen o sırada orada bulunan yapımcı-yönetmen Türker İnanoğlu ile tanışmasıyla başladı. Jan Brindizi Erler Film'in 1974-1976 yılları arasında çektiği filmlerde Samim Utku ile birlikte Orhan Aksoy, Osman F. Seden ve Natuk Baytan'a yönetmen yardımcılığı yaptı. Daha sonra "Selvi Boylum Al Yazmalım" da Atıf Yılmaz'la "Cafer'in Çilesi" nde Zeki Alasya'la, "Cevriyem" de Memduh Ün'le, "Hazal" da Ali Özgentürk'le çalışan Jan Brindizi, 1980'li yıllarda daha çok Şahin Gök ve Şahin Kaygun ile çalıştı. Jan Brindizi, 1987'de "Muhsin Bey" ve 1990'da "Aşk Filmlerinin Unutulmaz Yönetmeni" adlı filmlerde Yavuz Turgul'la çalıştı. 1980'li yıllarda TRT için çekilen "Küçük Ağa", "Kuruluş/Osmancık" ve "Kanun Savaşçıları" gibi dizilerde çalışan Jan Brindizi, 1993'te kurulan Kanal 7 televizyonuna program yönetmeni olarak girdi. Bir çok televizyon programı hazırladıktan sonra 1999'da kanalın denetleme bölümünün başına geçti. Halen aynı kanalda çalışmalarına devam etmektedir.

Oyuncu Filmografisi

1974 Almanyalı Yarim (Orhan Aksoy/Samim Utku ile)
Ayrı Dünyalar (Orhan Aksoy/Samim Utku ile)
Bırakın Yaşayalım (Osman F. Seden/Samim Utku ile)
Erkekler Ağlamaz (Osman F. Seden/Samim Utku ile)
Veda (Orhan Aksoy/Samim Utku ile)
1975 Belalı Tatil (Jean Marie Pallardy/Samim Utku ile)
Kara Murat Kara Şovalyeye Karşı (Natuk Baytan/Samim Utku ile)
Şafakta Buluşalım (Orhan Aksoy/Samim Utku ile)
Üç Kağıtçılar (Natuk Baytan/Samim Utku ile)
1976 Baş Belası (Atıf Yılmaz/Samim Utku ile)
Bodrum Hakimi (Türkan Şoray/Zafer Par ile)
Mağlup Edilemeyenler (Atıf Yılmaz/Yaşar Seriner ile)
1977 Acı Hatıralar (Atıf Yılmaz)
Dila Hanım (Orhan Aksoy/Şahin Gök ile)
Selvi Boylum Al Yazmalım (Atıf Yılmaz/Ali Özgentürk ile)
Yangın (Atıf Yılmaz/Şahin Gök ile)
1978 Cafer'in Çilesi (Zeki Alasya)
Cevriyem (Memduh Ün/Zafer Par ile)
Petrol Kralları (Zeki Alasya)
1979 Doktor (Zeki Alasya/Tolgay Ziyal ile)
Hazal (Ali Özgentürk/Şahin Gök ile)

1981 At (Ali Özgentürk/Erdoğan Kar ile)
1983 Küçük Ağa (Yücel Çakmaklı-tv)
1984 Birkaç Güzel Gün İçin (İrfan Tözüm/Fatma Oran ile)
Kızgın Güneş (Şahin Gök)
1985 Bu İkiliye Dikkat (Şahin Gök)
Melek Yüzlüm (Şahin Gök)
Sarı Bela (Şahin Gök)
1987 Afife Jale (Şahin Kaygun)
Bez Bebek (Engin Ayça)
Dolunay (Şahin Kaygun/Aydın Sayman ve Rüyam Levent ile)
Kuruluş (Yücel Çakmaklı-tv)
Muhsin Bey (Yavuz Turgul)
1988 Ponente Feneri (Şahin Gök)
1989 Kanun Savaşçıları (Emin Gerçeker-tv)
Yaz Gülü
1990 Aşk Filmlerinin Unutulmaz Yönetmeni
(Yavuz Turgul/Funda Aras ve İlker İnanoğlu ile)
Devlerin Ölümü (İrfan Tözüm)
1991 Kurdoğlu (Yücel Çakmaklı-tv)
1994 Zirvedekiler (Halit Refiğ-tv)

JANET BARIŞ

Sinema yazarı ve akademisyen...

1982'de İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nden mezun olduktan sonra yüksek lisansını 2006'da Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi İletişim Bilimleri Bölümü'nde tamamladı. "Yeni Film", "Bant", "Antrakt Sinema" ve Birgün gazetesi gibi çeşitli yayın organlarında sinema yazıları yazdı. 2007-2010 arasında Agos ve Taraf gazetelerinde sinema yazarlığı yaptı. Janet Barış, 2008'de Siyad-Sinema Yazarları Derneği'ne üye oldu. 2008-2013 arasında Yeditepe Üniversitesi'nde araştırma görevlisi olarak çalışan Janet Barış, 2013'te Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi İletişim Bilimleri Bölümü'nde doktora programını tamamlayarak doktor unvanını aldı.

Janet Barış, 2013-2014 arasında D Productions'da "Benim Adım Gültepe", "Ulan İstanbul", "İntikam", "Kayıp", "Güneşi Beklerken" adlı dizilerin senaryo okuma ve geliştirme ekiplerinde çalıştı. Janet Barış, halen Nişantaşı Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi Radyo-TV Sinema Bölümü'nde yardımcı doçent olarak çalışmakta, Yeni Film dergisi, Bianet.org ve haftalık online film kültürü dergisi Arka Pencere'de sinema yazıları yazmaktadır.

JANOS VARNAY

Film yönetmeni...

Budapeşte'de doğdu. Türkiye'ye ilk kez 1957'de geldi. Yapımcı Celal Erten'in önerisiyle başrollerini Nevin Aypar ve Toygar Belevi'nin oynadığı "Murat Çeşmesi" adlı köy melodramını yöneterek Türk sinema piyasasına girdi. 1958'de yapımcı Ömer Aykut'tan aldığı teklifle "Bahtiyar Amca" adlı Türk-Macar ortak yapımı bir filmde yönetmen olarak görev aldı. Janos Varnay, 1959'da "Felaket Yolu" ve "Ona Ben Sebep Oldum/Aşkın Esiri" adlı filmleri çektikten sonra Macaristan'a döndü.

JEAN-MARİE PALLARDY

Sinema oyuncusu, yönetmeni, yapımcısı ve senaryo yazan...

16 Ocak 1940'da Fransa, Auvergne'de doğdu. Bir çiftçi ailesinin çocuğuydu. 1960'lı yılların başında özellikle spor malzemelerinin tanıtımında foto model olarak çalışmaya başladı. Sinemaya olan yoğun ilgisi sonucunda 4 kısa film çekti. 1966'da Jean-François Davy'nin yönettiği "L'attentat" adlı filmde yapımcı olarak görev alan Jean-Marie Pallardy, 1972'de "L'insatisfaite" adlı filmle yönetmenliğe başladı. 1970'li yılların başından itibaren daha çok erotik filmler çekti. Oyunculuğa 1973'te yönetmenliğini de kendisinin yaptığı "Dossier érotique d'un notaire" adlı erotik filmle geçti. 1975'te Türkiye'ye gelerek "Belalı Tatil/The Man From Chicago" adlı Türk-Fransız ortak yapımı filmde yönetmen ve oyuncu olarak görev aldı. Jean-Marie Pallardy, zikzaklı kariyeri boyunca erotik sinemadan hiç vazgeçmedi. 1980'li yıllarda Boris Pradley veya Pradlay takma isimler altında hardcore porno filmler hazırladı.

JEAN PAUL SERESİN

Görüntü yönetmeni...

28 Haziran 1968'de İngiltere, Londra'da doğdu. Ünlü İngiliz yönetmen Michael Seresin'in oğludur. Sinemaya 1988'de babasının yönettiği "Homeboy" adlı filmde prodüksiyon yardımcılığı yaparak başladı. Ardından 1989'da Zalman King'in yönettiği "Wild Orchid" adlı filmde ikinci kamera yardımcısı olarak, ilk kez kamera arkasında yer aldı. Jean Paul Seresin, 1990'lı yıllar boyunca uluslararası sayısız rek-

lam, kısa film, klip, televizyon dizilerinde ve sinema filmlerinde kameraman olarak görev aldı. 2004'te David Cohen'in yönettiği "Dead Cool" adlı filmle görüntü yönetmenliğine başlayan Jean Paul Seresin, 2014'te Kıvanç Baruönü'nün yönettiği "Patron Mutlu Son İstiyor" adlı filmde çalışmak üzere Türkiye'ye geldi. Jean Paul Seresin, halen Türk sineması adına çalışmalarını sürdürmektedir.

Filmografi

1998 Cevin Fisher: (You Got Me) Burning Up (kısa), 2002 iBrotha (kısa), Emulsion (kısa), 2004 Baby Boom (kısa), Dead Cool, Double Therapy (Short), 2005 Angel Wing (kısa), 2013 Untitled Lovaganza Project (kısa), 2014 Montana, Patron Mutlu Son İstiyor, 2015 Kocan Kadar Konuş, Robinson Crusoe ve Cuma, 2016 Görümce, Kocan Kadar Konuş: Diriliş, Matrix and Milieu (kısa), 2017 Ayla

JENYA GORDENSKAYA

Sinema oyuncusu...

1917'de Rusya'da yaşanan Bolşevik devriminin arından ülkeyi terk edip İstanbul'a gelen Beyaz Ruslardan birisi olan Jenya Gordenskaya, 1923'te Kemal Film adına Muhsin Ertuğrul tarafından yönetilen "Leblebici Horhor Ağa" ve 1924'te "Sözde Kızlar" adlı filmlerde rol aldı. Türk sessiz sinema tarihinin ilk kadın oyuncularından biri olan Jenya Gordenskaya, 1924'te İstanbul'dan ayrılarak Paris'e gitti.

© Ali Can Sekmeç

"Leblebici Horhor Ağa", 1923

JİRAYR ÇARKÇI (1929 - 1970)

Opera sanatçısı ve sinema oyuncusu...

© Ali Can Sekmeç

18 Mart 1929'da İstanbul, Samatya İmrahor İlyas Bey'de doğdu. İlk eğitimini Sahakyan Ermeni Lisesi ilkokul bölümünde, orta ve lise eğitimini Pangaltı Ermeni Lisesi'nde tamamladı. 7 yaşındayken keman dersleri almaya başladı. 1953'te İstanbul Belediye Konservatuarı Şan Bölümü'nden mezun olan Jirayr Çarkçı, burada İtalo Brancucci'den şan dersleri aldı. Alis Rozental, Ruth Michaillis, G. Mono ve Appolo Granforte ile opera tekniği çalıştı. Ardından Viyana'ya giderek Prof. Steinbrün'den şan öğretmenliği eğitimi aldı. Aynı dönemde İstanbul, Beyrut ve Viyana Radyosu'nda verdiği konserlerle adını duyurdu.

Türkiye'ye döndükten sonra bir süre Prof. Edgar Manas'tan armoni ve kontrpuan dersleri alan Jirayr Çarkçı, 1960'ta İstanbul Şehir Operası kurulurken solist kadrosunda görevlendirildi. 1960'da "Tosca", "Madame Butterfly", "Konsolos", 1961'de "Se-

vil Berberi", 1967'de "Çardaş Fürstin" vs... gibi operalarda sahneye çıktı. Daha sonraki zamanlarda operanın koro şefi yardımcılığı ve sahne müzik direktörlüğü görevlerini de üstlendi. Sanat hayatı boyunca uzun yıllar çeşitli Ermeni kilise koralarını da çalıştıran Jirayr Çarkçı, 40'a yakın şan ve koro parçası besteledi.

Jirayr Çarkçı, 1959'da Tarık Günal'ın yönettiği "Serseri" adlı melodramla ilk kez sinema kamerası karşısına geçti. Sinema çalışmalarını aralıklı olarak sürdüren Jirayr Çarkçı, 1962'de "Aşk, Kadın ve Tabanca", 1963'de "Korkusuz Kabadayı", 1965'de "Yumruk Yumruğa", 1966'da "Hazreti Ayşe", "Siyah Otomobil", 1967'de "Aslan Yürekli Kabadayı" ve 1970'de "Ölüler Konuşmaz ki" adlı filmlerde rol aldı. Rol aldığı filmlerde daha çok kötü adam rollerinde oynadı. Jirayr Çarkçı, 13 Ağustos 1970'de İstanbul'da yaşama veda etti.

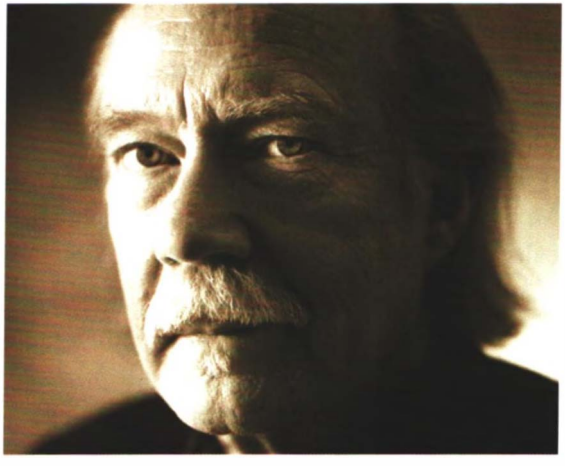
JOSEPH KOLARO

Film ithalatçısı ve yapımcısı...

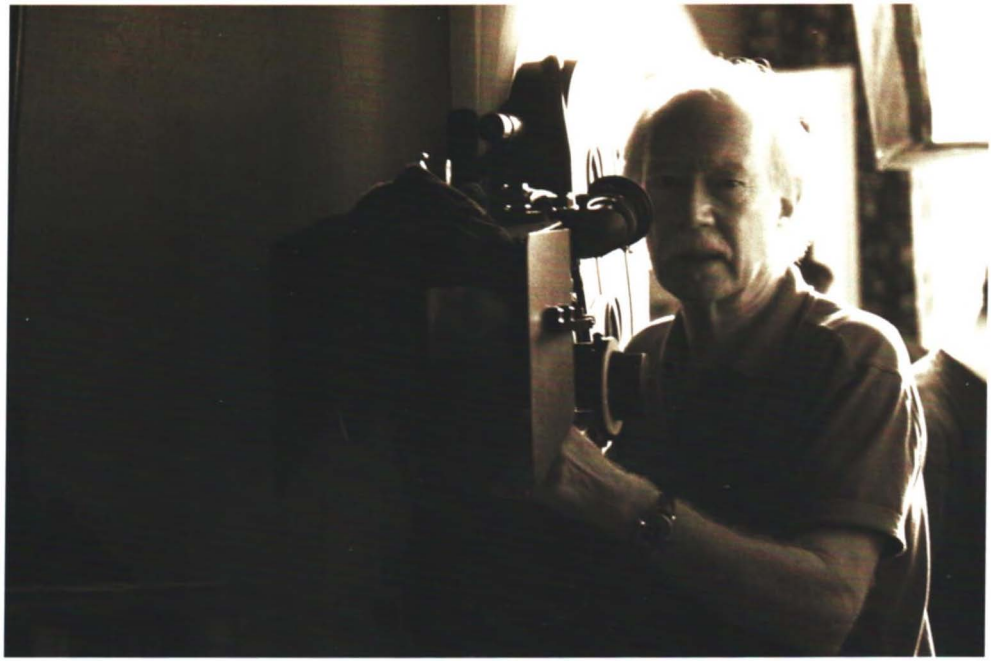
İstanbul'da doğdu. Genç yaşlarında sinema işleriyle ilgilenmeye başladı. 1950'li yılların başında Akif Maden ile ortaklaşa Mondial Film adıyla bir şirket kurdu. Mondial Film, 1952'de Talat Artemel'in yönettiği "Can Yoldaşı" adlı melodramla ilk kez yapımcılığı denedi. Joseph Kolaro daha sonraki yıllarda yapımcılığı bırakarak, yabancı film ithalatıyla uğraştı.

JÜRGEN JÜRGES

Görüntü yönetmeni...

12 Aralık 1940'ta Almanya Hannover'de doğdu. Küçük yaşlarda fotoğrafa merak sardı. 1961'de Berlin'de fotoğrafçılık okulundan mezun olduktan sonra 1963 yılına kadar Hans-Jürgen Pohland'ın Art Film GmbH şirketinde stajyer olarak çalıştı. Sinemaya 1965'de yönetmen Volker Schlondorff'un çektiği "Der Junge Törless" de kamera yardımcısı olarak başladı. 1966'da aynı yönet-

menle "Mord und Totschlag" da da çalıştı. Jürgen Jürges, 1970'ten itibaren birçok belgesel ama özellikle de uzun metraj filmde görüntü yönetmeni olarak görev aldı.

Jürgen Jürges, 1970'lerde Yeni Alman Sineması'nın en önemli isimleri Reinhard Hauff, Wim Wenders, Helma Sanders-Brahms, Rainer Werner Fassbinder ve Norbert Kückelmann ile çalıştı. Fassbinder'in yönettiği "Angst Essen Seele Auf" (1973), "Fontane Effi Briest" (1974), "Satansbraten" (1975) ve Kückelmann'ın "Die Angst İst Ein Zweiter Schatten" (1977) gibi günümüzde Alman sinemasının klasikleri arasında sayılan filmlerin görüntü yönetmenliğini yaptı. Jürgen Jürges, 1979'da Norbert Kückelmann'ın yönettiği "Die Letzten Jahre Der Kindheit" deki görüntüleriyle 1980'de Deutschen Filmpreis ödülünü kazandı.

1980'lerde Uli Edel'in "Christiane F./Wir Kinder Vom Bahnhof Zoo" (1981), Robert Van Ackeren'nin "Die Flambierte Frau" (1983), Arend Agthe'nin "Flußfahrt Mit Huhn" (1985) ve "Der Sommer Des Falken" (1988) gibi son derece başarılı, tematik ve farklı filmlerde görev alan Jürgen Jürges, Türk sinemasıyla 1987'de yönetmenliğini Zülfü Livaneli'nin yaptığı Türk-Alman ortak yapımı "Yer Demir Gök Bakır" adlı sinema filmiyle tanıştı. Jürgen Jürges, 1986'da "Die Wupper" adlı televizyon filmi ve 1988'de "Yer Demir Gök Bakır" adlı filmle iki kez daha Alman Kamera Ödülü'nü kazandı. Ardından 1995'te yönetmenliğini Canan Gerede'nin yaptığı "Aşk Ölümden Soğuktur" adlı filmdeki başarılı görüntüleriyle 32. Antalya Altın Portakal Film

Festivali'nde "en iyi görüntü yönetmeni" ödülünü kazandı. Jürgen Jürges, 1990'larda daha çok auteur sinemacılarla çalışmayı yeğledi. 1997'de "Sin Querer/Zeit Der Flamingos" ile üçüncü kez Alman Kamera Ödülü'nu kazanan Jürgen Jürges, 1994'de Wim Wenders'in şiirsel bir yol filmi "İn Weiter Ferne, So Nah!" ve 1999'da Andreas Kleinerts'in büyük şehir dramı "Wege İn Die Nacht" ile iki kez daha Deutschen Filmpreis ödülünü kazandı.

Jürgen Jürges, 1990'ların sonunda yönetmen Michael Haneke ile çalışmaya başladı. Çok tartışılan şiddet filmi "Funny Games", toplumsal dram "Code İnconnu" ve kıyamet sonrasını anlatan "Wolfzeit" ile beğeni topladı. Jürgen Jürges, 2005'de HD kamerayla çektiği "Nimm Dir Dein Leben" ve Berlin Film Festivali adayı "Schatten Der Zeit"ın (2004) görsel tasarımları eleştirmenlerden büyük beğeni gördü. Filmler Alman Kamera Ödülü ve Deutschen Filmpreis ödüllerini kazandı. "Schatten Der Zeit" Bavyera Sinema Ödülü'nü kazandı. Jürgen Jürges, uzun sinema kariyeri boyunca öğrenci filmleri ve müzik kliplerinde de çalıştı. 2001'de "O da Beni Seviyor" da Barış Pirhasan ile çalışan Jürgen Jürges, 2006'da Uğur Yücel'in yönettiği "Hayatımın Kadınısın" adlı filmle Türk sinemasında dördüncü kez çalışma fırsatı yakaladı. Jürgen Jürges'e 2016'da görüntü yönetmenliğinde gösterdiği üstün başarıdan dolayı 16. Marburg Kamera Ödülü verildi.

Filmografi

1964 Probeaufnahmen (kısa), 1966 Der Hut oder Mondo Novo (kısa), Jörg Preda berichtet (tv), 1971 Great Performances (tv), Fußball wie noch nie (belgesel), Blondie's Number One, Die Zelle, 1972 Der Graf von Luxemburg, 1973 Paganini (tv), Die Zärtlichkeit der Wölfe, 1974 Angst essen Seele auf, Output, Fontane Effi Briest, Eine Nacht in Venedig, 1975 Die Angst ist ein zweiter Schatten, John Glückstadt, Angst vor der Angst (tv), 1976 Satansbraten, Paule Pauländer, 1977 Halbe-Halbe, Die Soldaten (tv), Grete Minde, Eierdiebe, 1978 Deutschland im Herbst, Das andere Lächeln (tv), 1979 Die letzten Jahre der Kindheit, Zwei Frauen in der Oper (kısa), Schluchtenflitzer, Lauter anständige Menschen (tv), 1980 Mosch, Deutschland bleiche Mutter, Die Kinder aus Nr. 67, 1981 Christiane F.-Wir Kinder vom Bahnhof Zoo, 1982 Kraftprobe (tv), Berliner Stadtbahnbilder (belgesel), 1983 White Star, Die flambierte Frau, Eisenhans, 1984 Flußfahrt mit Huhn, Morgen in Alabama, Die Schwärmer, 1985 Zahn um Zahn, Der Todesspringer, Die Kautschukdame (kısa), Die Wupper (tv), Das Mißverständnis (kısa), 1986 Der Flieger, 1987 Yer Demir Gök Bakır, Dann ist nichts mehr wie vorher, 1971-1987 Tatort (tv), 1988 Der Sommer des Falken, Die Venusfalle, Sis, 1989 Schatten der Wüste, 1990 Das Geheimnis des gelben Geparden (tv), 1991 Maihime, 1992 Arisha, der Bär und der steinerne Ring (kısa), Die ungewisse Lage des Paradieses, Abgetrieben (tv), Die wahre Geschichte von Männern und Frauen, Robert's Movie, 1993 Neues Deutschland (tv), In weiter Ferne, so nah!, Das letzte Siegel, 1995 Aşk Ölümden Soğuktur, Die Gebrüder Skladanowsky, Das zehnte Jahr, 1996 Alle haben geschwiegen (tv), 1997 Sawdust Tales, Mossane, Sin querer, Funny Games, 1998 Yara, Zita - Geschichten über Todsünden (kısa), 1999 Der Schrei des Schmetterlings (tv), Wege in die Nacht, 2000 Ternitz, Tennessee, Quiero ser (I want to be...) (kısa) Code inconnu: Récit incomplet de divers voyages, 2001 O da Beni Seviyor, Malunde, 2002 Angst isst Seele auf, Ghetto-Kids (tv), 2003 Le temps du loup, 2004 Andiamo! (belgesel), Schwestern (kısa), Schatten der Zeit, Der Schwimmer (kısa), 2005 Ballero (kısa), Nimm dir dein Leben, Vom Suchen und Finden der Liebe, 2006 Eduart, Hayatımın Kadınısın, Maries Lächeln (kısa), Vier Fenster, 2007 Ohne einander (tv), Rotes Holz (kısa), 2008 Geliebte Clara, 2009 Deutschland 09 - 13 kurze Filme zur Lage der Nation, John Rabe

Madam KALİTEA

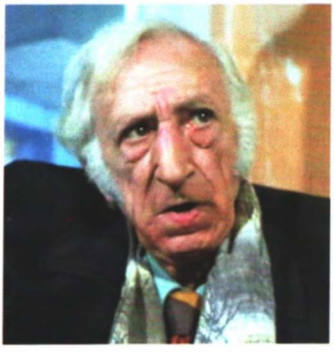
Sinema oyuncusu...

1919'da Ahmet Fehim'in yönettiği "Mürebbiye" adlı filmde Behzat Butak ve Raşit Rıza ile birlikte bayrolü paylaştı. Müdafaa-i Milliye Cemiyeti (MMC) nin başladığı filmi Malulin-i Guzat-i Askeriye Muavenet Cemiyeti Sinema Fabrikası tarafından tamamlandı. "Mürebbiye" İstanbul işgal kumandanlığı tarafından yasaklandığı için halka gösterilememiştir. Böylece Türk sessiz sinema tarihinin ilk kadın oyuncularından birisi olan Madam Kalitea'nın sinema serüveni tek filmle sona ermiştir.

KAMER SADIK (1911 - 1986)

Sinema ve tiyatro oyuncusu...

1911'de İstanbul'da doğdu. Tam adı KamerSadıkyan'dır. Pangaltı Mıhitaryan Ermeni Lisesi'nden mezun oldu. Bir süre çeşitli işlerde çalıştı. Sanat hayatına 1948'de amatör olarak turne tiyatrosu oyuncusu olarak başladı. Daha sonra Nubar Terziyan'ın kurduğu Gençler Temaşa Heyeti adlı Ermeni tiyatrosunda profesyonel oldu. Kamer Sadık, sinemaya 1950'de Atlas Film Stüdyosu adına Aydın Arakon'un yönettiği "İstanbul'un Fethi" adlı filmde figüran olarak başladı. 1953'te Şinasi Özonuk'un yönettiği "Çifte Kavrulmuş" adlı komedi filminde karakter oyuncusu oldu. Kamer Sadık, 1953'te Agop Fındıkyan'ın sahibi olduğu Işık Film Şirketi'ne girerek prodüksiyon işlerini takip etmeye başladı. 1960'tan itibaren yeniden karakter oyuncusu olarak setlere dönen Kamer Sadık, 1961'de Fransız sinemacıların İstanbul'da çektiği "Tintin et le Mystére de la Poison d'Or" adlı filmde rol aldı.

Kamer Sadık, 1960'lı yıllarda daha çok Aram Gülyüz'ün yönettiği sinema filmlerinde rol aldı. Uzun boyu, zayıf fiziği ve kuru yüz hatlarıyla Türk sinemasında değ-

© Ali Can Sekmeç

Parla Şenol, Suphi Kaner, Selahattin İçsel ve Kamer Sadık, "Ekmek Parası", 1962

şik bir tip yarattı. Kamer Sadık, 1970'li yıllarda özellikle bir furya halini alan seks komedi filmlerin aranan karakter oyuncusu oldu. İlerlemiş yaşına rağmen bir çok televizyon reklamında ve fotoromanda rol aldı. 1980'li yıllarda "Mahmut Mangal" ve "Bugünün Saraylısı" gibi televizyon dizilerinde rol alan Kamer Sadık, 1986'da Kayseri'de yaşama veda etti.

Filmografi

1951 İstanbul'un Fethi, 1952 Salgın. 1953 Çılgınlar Cehennemi, Çifte Kavrulmuş, 1954 Curcuna, Miras Uğrunda, 1960 Mahallenin Sevgilisi, 1961 Aşk ve Yumruk, Otobüs Yolcuları, Tenten ve Altın Post (Fransız Filmi), 1962 Başımı Belaya Sokma, Cici Katibem, Erkeklik Öldü mü Atıf Bey?, Gönül Ferman Dinlemez, Kırmızı Karanfiller, Kısmetin En Güzeli, Oğlum, Ümitler Kırılınca, 1963 Çalınan Aşk, Hop Dedik, İntikam Hırsı, Tığ Gibi Delikanlı, Tophaneli Osman, Varan Bir, 1964 Sen Vur Ben Kırayım, Sokakların Kanunu, 1965 Bir Gönül Oyunu, Pantolon Bankası, Serseri Aşık, 1966 Altın Kollu Adam, Gariban, Ve Silahlara Veda, 1967 Karım Beni Aldatırsa, Kız Kolunda Damga Var, Malkoçoğlu Krallara Karşı, Son Gece, Zengin ve Serseri, 1968 Ağla Gözlerim, Malkoçoğlu Kara Korsan, 1969 Kalbimin Sahibi, Malkoçoğlu Akıncılar Geliyor, Ömür Boyu, Tarkan, Yaralı Kalp, 1970 Bomba Ahmet, Bütün Aşklar Tatlı Başlar, Kadın Satılmaz, Kelebek, Küçük Hanımın Şoförü, Red Kit, Sana Tapıyorum, 1971 Ayşecik ve Sihirli Cüceler Rüyalar Ülkesinde, Beyoğlu Güzeli, Cafer Bey İyi, Fakir ve Kibar, Fakir Aşıkların Romanı, Gülüm Dalım Çiçeğim, Hey Amigo Beş Altın Mezar, Hey Amigo Sartana, Kaptan Swing, On Küçük Şeytan, Ölümsüzler, Saraylar Meleği Sindirella, Tamam mı Canım, Tarkan Viking Kanı, Turist Ömer Boğa Güreşçisi, Unutulan Kadın, Yalnız Değiliz, 1972 Acı Sevda, Alın Yazısı, Azat Kuşu, Görevimiz Tehlike, Katerina 72, Kozalı Gelin, Mustafam, Serseri Kral, Sev Kardeşim, Yalan Dünya, 1973 Ben Böyle Doğdum, Canım Kar-

deşim, Dert Bende, Helal Sana Behçet, Kara Orkun, Maskeli Canavar, Niyet, Ölüm Meydanı, Ömer Hayam, Rabia, Soğukkanlılar, Yunus Emre, 1974 Aman Ne Girgir, Atını Seven Kovboy, Belalı Serseri, Bir Damla Kan Uğruna, Ceza, Gel Gardaş Gel, Sayılı Kabadayılar, Yalnız Adam, Yüreğimde Yare Var, 1975 A'dan Z'ye Kadar, Adamını Bul, Ah Ne Adem Dilli Bademı, Alemin Keyfi Yerinde, Babacan, Baldız, Bekaret Kemeri, Bu Baba Başka Baba, Çin İşi Japon İşi, Dadaş Hasan, Delisin, Duyun Beni, Evde Kalmış Kızlar, Gece Kuşu Zehra, Hababam Git Hababam Gel, İki Tatlı Serseri, Nerden Çıktı Bu Velet, Salak Bacılar, Sev Doya Doya, Sevimli Frankenştayn, Sıra Sende Esmerim, Şeftali, Şimdi Sıra Kimde?, Şipşak Basarım, Tantana Kemal, Tatlı Cadı'nın Maceraları, Televizyon Çocuğu, Üç Ahbap Çavuşlar, Üç Yaman Bakire, Yarınlar Bizim, Ye Kürküm Ye, 1976 Ah Ne Güzel Nane Şeker, Aman Karım Duymasın, Analar Ölmez, Baş Belası, Ben Bir Garip Keloğlanım, Çifte Kavrulmuş, Deli Şahin, Fiyakanı Bozarım, Gülşah Küçük Anne, Kana Kan, Kıvrıl Fakat Kırılma, Korkunç Şüphe, Meraklı Köfteci, Nazmiye'nin Koltukları, Parola Kartal, Saffet Beni Affet, Sütü Bozuk, Yarınsız Adam, 1977 Adalet, Akrep Yuvası, Ateş Parçası, Babanın Evlatları, Bazıları Cacık Sever, Çırılçıplak, Enayiler Kralı, Sakar Şakir, 1978 Astronot Fehmi, Avanak Apti, Biyonik Ali Futbolcu, Bizim Fıstıklar, Çarlinin Kelekleri, Fırçana Bayıldım Boyacı, Hey Yavrum Hey, İster Gül İster Ağla, Kadınlar Hamamı, Ooh Oh!, Romalı Dilber, Son Sabah, Tatlı Sevgilim Kaymaklı Lokum, Yara, 1979 Aşk Şarabı, Bacanak, Bekçiler Kralı, Çıplaklar, Dua, Kanun Gücü, Koca Aranıyor, Korkusuz Korkak, Köşe Kapmaca, Minnoş, Öttür Kuşu Ömer, Patronun Kızları, Süper Selami, Tipsiz, Umudumuz Şaban, Yedi Kocalı, 1980 Gecenin Katili, Kartal Murat, Mahmut Mangal (tv), Oda Bir Gün Kadın Olacak, Sabırlı Kullar, Sevgi Dünyası, 1981 Bağrımdaki Ateş, Ölmeyen Arkadaşlık, 1982 Baş Belası, Buyurun Cümbüşe, Düşkünüm Sana, Gözüm Gibi Sevdim, 1983 Dönme Dolap, En Büyük Yumruk, 1984 Bir Yudum Sevgi, Girgiriyede Büyük Seçim, Taçsız Kraliçe, Yangın, 1985 Bugünün Saraylısı (tv), Mahkum, 1986 Bitmeyen Sevda

KARLO KAPOÇELLİ (1908 - ?)

Besteci, orkestra şefi...

1908'te İstanbul'da doğdu. Tam adı Carlo D'Alpino Capocelli'dir. İtalyan asıllı levanten bir aileye mensup olan Karlo Kapoçelli, ilk Türk operetlerinin maestrosu olarak tanınan Ernesto D'Alpino Capocelli'nin oğludur. Müzik eğitimini Roma'da tamamlayan Karlo Kapoçelli, Türkiye'ye döndükten sonra Cemal Sahir, Süreyya, Halk ve İstanbul Operetlerinin kurucuları arasında yer aldı. Besteciliği ve orkestra yöneticiliği ile 1940'lı yıllarda çalıştığı Ses Opereti'nde büyük başarılar elde etti. 1950'lerde İstanbul Opereti'ne geçen Karlo Kapoçelli, uzun yıllar başarılı bir piyanist olarak tanındı. Karlo Kapoçelli'ye 1956'da İtalya devleti tarafından "Commendatore dell'Ordine della Stella d'Italia" madalyası verildi.

Karlo Kapoçelli, sinemaya 1946'da Refik Kemal Arduman'ın yönettiği "Büyük İtiraf" adlı filmde orkestra düzenlemeleri yaparak başladı. Müziğini hazırladığı filmlerde büyük orkestra ya da tek başına çaldığı ensturmanları kullandı. Dramatik filmlerin yanı sıra ünlü müzikallerden sinemaya adapte edilen filmler için müzikler hazırladı. Karlo Kapoçelli, 1946'da Refik Kemal Arduman'ın yönettiği "Büyük İtiraf" ile başlayan sinema çalışmaları 1947'de "Bir Dağ Masalı", 1950'de "Lüküs Hayat", 1953'te "Drakula İstanbul'da", 1955'te "Kara Bela", 1963'te "Şeytan Bunun Neresinde" ve 1964'te "Keşanlı Ali Destanı" adlı filmler için dans ve orkestra müzikleri hazırladı.

Bestelediği operetler arasında 1936'da "Deniz Havası", "Emir Seviyor", 1939'da "Sevda Oteli", 1945'te "Kediye Peynir", "Modern Kızlar", 1948'de "Yaşasın Spor", 1949'da "Hediyelik Gelin", 1950'de "Dubara", 1957'de "Dalgacı Mahmud" sayılabilir. 1960'lı yıllarda Gülriz Sururi-Engin Cezzar Tiyatrosu'nda "Keşanlı Ali Destanı" ve "Direkleraarasında" adlı operetlerde şef kompozitör olarak çalışan Karlo Kapoçelli, 1970'li yılların başında İtalya'ya yerleşti.

KATYA LİNTA

Sinema oyuncusu...

1932'de Yunanistan Atina'da doğdu. Sinemaya 1950'de Yorgos Javellas'ın yönettiği "O methystakas" adlı filmle başladı. 1952'de Maria Plyta-Hatzinakou'nun yönettiği "Vaftistikos" adlı müzikal filmle büyük başarı elde etti. Katya Linta, 1953'te Orestis Lasko ve Vedat Örfi Bengü'nün birlikte yönettiği Türk-Yunan ortak yapımı "Beyoğlu Güzeli/I Orea Tou Peran" adlı filmde Süha Doğan ve Mesut Sürmeli ile başrolü paylaştı. Film Yunanistan'da büyük beğeni kazandı. Katya Linta, 1954'de Dinos Dimopoulos'un "Gynaikes dihos antres" ve Stelios Tatasopoulos'un "Haroumeno xekinima" adlı filmlerden sonra sinema dünyasından uzaklaştı.

© Ali Can Sekmeç

KENAN PARS (1920 - 2008)

Sinema oyuncusu, yönetmeni ve yapımcısı...

10 Ağustos 1920'de İstanbul Üsküdar'da doğdu. Asıl adı Kirkor Cezveciyan'dır. İlk ve orta eğitimini Bakırköy Ortaokulu'nda tamamladıktan sonra lise eğitimini yarıda bırakarak genç yaşta çalışma hayatına atıldı. Perşembepazarı'nda kurşun boru imalatında çalıştı. 1939'da Kapalıçarşı Kalpakçılar'da hazır manto satan bir mağazada tezgahtarlık yapmaya başladı. 1940'ta tekrar hırdavat işine döndü. 1952'de Bakırköy'de bir tuhafiye mağazası açtı. Sinemaya 1953'te o yıllarda henüz rejisör asistanı olarak çalışan yakın arkadaşı Sırrı Gültekin'in desteğiyle girdi. Onun reji asistanlığını yaptığı ve

© Ali Can Sekmeç

Lütfi Ö. Akad'ın yönettiği "Öldüren Şehir" ilk filmi oldu. Kenan Pars, 1960'a kadar çoğunlukla başrol oynadı. Bu tarihten sonra karakter oyuncusu oldu. Türk sinemasının kentli kötü adam rollerini üstlendi.

© Ali Can Sekmeç

Kenan Pars, 1961'de Mask Film adıyla boş ve dolu film üretimi, ithali, ihracatı ve işletmesi yapan bir şirket kurdu. Oyunculuğunun yanı sıra 1962'de senaryosunu da kendisinin yazdığı "Oğlum" adlı filmle yapımcı-yönetmen oldu. Mask Film adıyla 1962'de "Derdimden Anlayan Yok", 1963'te "Ölüm Allahın Emri", 1964'te "Cinayet Gecesi", 1965'te "Aklın Durur" ve 1966'da "Bir Ateşim Yanarım" adlı filmlerde yönetmenlik yaptı. Yönettiği filmlerde Yeşilçam'ın bildik kalıplarının dışına çıkmaya çalışarak, farklı anlatım yolları denedi. Fakat yaptığı filmler hiç bir zaman ticari bir başarı sağlamadı. Kenan Pars, yaşadığı dağıtım sorunları nedeniyle 1973'te şirketini kapattı.

© Ali Can Sekmeç

Reha Yurdakul, Nilüfer Aydan ve Kenan Pars, "Gençlik Hülyaları", 1962

Kötü adam rollerinin aranan oyuncusu olan Kenan Pars, 1968'de Türk sinema piyasasından uzaklaştı. 1972 yılına kadar serbest ticaretle uğraştı. Ayakkabı tokası yaptığı bir atölye kurdu. Kenan Pars, 1972'de yapımcı-yönetmen Osman F. Seden'in ısrarıyla ünlü "Kanun Namına" filminin devam niteliğinde olan "Yirmi Yıl Sonra" adlı filmle yeniden film setlerine döndü. Bu dönüşle birlikte oyunculuğa aralıksız devam etti. 1977'de Yücel Çakmaklı'nın yönettiği "Bir Adam Yaratmak" adlı diziyle televizyon dünyasına geçti. "Aliş ile Zeynep", "Küçük Ağa", "Duvardaki Kan", "Perihan Abla", "Kuruluş/Osmancık", "Fatih Harbiye", "Kurtlar Sofrası", "Zirvedekiler", "Hayat Bağları" gibi bir çok dizide karakter oyuncusu olarak yer aldı.

© Ali Can Sekmeç
"Şoför Nebahat ve Kızı", 1964

Kenan Pars, 1990'lı yıllarda Bakırköy Meydanı'nda bir piyango gişesi açarak geçimini sağlamaya çalıştı. Daha sonra Bakırköylü Sanatçılar Derneği çatısı altında çeşitli sanatsal faaliyetlerde bulunarak, gelirini bağışladı. Kenan Pars, 10 Mart 2008'de İstanbul'da yaşama veda etti.

Filmografi

1953 Öldüren Şehir, Aramızda Yaşayamazsın, 1954 Beyaz Cehennem/Cingöz Recai, Ecel Köprüsü, Evlat Acısı, Son Şarkı, 1955 Artık Çok Geç, Gün Doğarken, Günahkar Baba, Kanları ile Ödediler, Ölüm Korkusu, Sönen Yıldız, 1956 Büyük Sır, Günah Köprüsü, İntikam Alevi, Köy Canavarı, Öldürdüğüm Sevgili, Pusu, 1957 Ayşe'nin Çilesi, Balıkçı Kızı Gülnaz, Bir Dilim Ekmek, Dişi Canavar, Duvaklı Göl, Ebediyen Seninim, Kezban/Yörük Aşkı, Mahşere Kadar, Yosmanın Kızı, Zeynebim/Unutulmayan Aşk, 1958 Asi Evlat, Ateş Rıza, Çitlenbik/Ölürüm de Ayrılamam, Funda, Gönülden Ağlayanlar, Gurbet, Hayat Cehennemi, Kederli Yıllar, Kıbrıs'ın Belalısı Kızıl Eoka, Kızımın Başına Gelenler, Şeytan Mayası, Vicdan Azabı, Yavrum İçin, 1959 Evlat Yüzünden, İzmir Ateşler İçinde, Ömrüm Böyle Geçti, Ömrümün Tek Gecesi, Samanyolu, Şoför Nebahat, Vahşi Kız, 1960 Elveda Hatıralar, İçimizden Biri, İlk Aşk, İntikam, Karanlıkta Yaşayanlar, Mukadderat, Şafakta Buluşalım, Talihsiz Yavru, 1961 Allah Cezanı Versin Osman Bey, Aşk ve Yumruk, Bir Yetimin Hasreti, Bülbül Yuvası, Kalp Yarası, Sabır Taşı, Vahşi Kedi, 1962 Acı ve Tatlı, Aramıza Kan Girdi, Başımı Belaya Sokma, Belki Bir Sabah Geleceksin, Cehennem Yolcuları, Derdimden Anlayan Yok, Dilberler Yuvası, Esir Kuş, Gençlik Hülyaları, Kaldırımlar Üstünde, Küçük Beyefendi, Lekeli Kadın, Meşeler Güvermiş, Oğlum, Sahte Nikah, Yavaş Yürü, 1963 Aşka Susayanlar, Aşka Tövbe, Kırık Anahtar, Ölüm Allah'ın Emri, Varan Bir, 1964 Afilli Delikanlılar, Avare, Cinayet Gecesi, Erkekler Ağlamaz, Gecelerin Kadını, Gel Barışalım, Karanlıkta Uyananlar, Kocaoğlan, Köye Giden Gelin, Macera Kadını, Mualla, Şoför Nebahat ve Kızı, Vur Gözünün Üstüne, 1965 Aklın Durur, Ateş Gibi Kadın, Beni Kadınlara Sor, Bitirim Aşkı, Ekmek Kavgası, Ekmekçi Kadın, Fakir Gencin Romanı, Gizli Emir, İki Yavrucak, Kamyon Faresi, Kara Kedi, On Korkusuz Kadın, On Yedinci Yolcu, Ölümden Beter, Sırtımdaki Bıçak, Sokakların Belalısı, Son Kuşlar, Şıngırdak Melahat, 1966 Aşkın Kanunu Yoktur, Biraz Kül Biraz Duman, Bitmeyen Çile, Fakir ve Mağrur, Fatih'in Fedaisi,

İstanbul Dehşet İçinde, Kanlı Pazar, Katiller de Ağlar, Kenann Dilberi, Meleklerin İntikamı, Seni Bekleyeceğim, Tehlikeli Oyun, Tilki Selim, Yiğit Yaralı Olur, 1967 Ağa Düşen Kadın, Aşkınla Divaneyim, Düşman Aşıklar, Nemli Gözler, Serseriler Kralı, Son Kurban, Trafik Belma, Üç Sevdalı Kız, Zengin ve Serseri, 1968 Kibar Ali, 1972 Aslanların Ölümü, Tövbekar, Yirmi Yıl Sonra, 1973 Aşkın Zaferi, Büyük Soygun, Kara Murat Fatih'in Fermanı, Kızım, 1974 Aç Gözünü Memet, Babayiğit, Başa Gelen Çekilir, Bir Ana Bir Kız, Bir Tanem, Dayan Oğlum Dayan, Diriliş, Eski Kurtlar, İntikam, Kanlı Sevda, Mekansız Öldüler, Memleketim, Namus Belası, Öpme Sev, Parasızlar, Silah Kardeş Elinde, Sosyete Behçet, Taşralı Kız, Tek Başına, Tipsiz, 1975 Adamını Bul, Bana Beş Avrat Yetmez, Beş Milyoncuk Borç Verir misin?, Delicesine, Gençlik Köprüsü, Gördüğün Yerde Vur, Hemşerim, Hesap Günü, Islak Dudaklar, Kral Benim, Macera, O'nun Hikayesi, Salak Bacılar, Seferim Var, Seveceksen Sev Artık, Sevişerek Ölenler, Sıra Sende Esmerim, Şafakta Buluşalım, Trafik Cemal, Vur Tatlım, Yannlar Kimin, Yirmi Dört Ayardayım, 1976 Cezanı Çekeceksin, Cıbıl, Evlatlık/Çıngar, Gurbetçiler Dönüyor, İntikamcı, Kadı Han, Krallar Eğleniyor, Kurban Olayım, Mağlup Edilemeyenler, Ne Haber, Ne Umduk Ne Bulduk, Nereye Bakıyor Bu Adamlar, Ölüme Yalnız Gidilir, Paçavra/Günahkar, Parola Kartal, Sevdalılar, 1977 Bir Adam Yaratmak (tv), İkimiz De Sevdik, Ölmeyen Şarkı, Yangın, 1979 Mücevher Hırsızları, 1982 Kördüğüm, 1983 Yor, 1984 Aliş ile Zeynep (tv), Küçük Ağa (tv), 1985 Darbe, 1986 Aslan Oğlum (video), Duvardaki Kan (tv), Kertenkele (video), Loto Kralı (video), Perihan Abla (tv), Sosyete Şaban, Uçurum, 1987 Bomba, Dişi Kurt (video), Donanma Gülü (video), İhanet, Kader Utansın, Kara Bir Gün/Süleyman Nazif (tv), Karmakarışık (video), Kuruluş/Osmancık (tv), Menekşeler Mavidir, Mesela Muzaffer (tv), Sarışınım/Yaşamak Haram Oldu, Tahrik (video), Yalnız Kadın, Yann Artık Bugündür (tv), Yeniden Doğmak (tv), Zirve, 1988 Acı Su, Acılar, Emanet, Güler misin Ağlar mısın? (tv), Hüküm, İkisi de Cesurdu, Kanlı Hatalar (video), Sana Can Dayanmaz, Sis, 1990 Yaşamak, 1991 Fatih-Harbiye (tv), 1992 Kopuk Dünyalar (tv), Portatif Hüseyin (tv), 1993 Kederli Yıllar (tv), Tele Flaş (tv), 1994 Çöplükler Kraliçesi, Yorgun Ölüm, 1999 Kurtlar Sofrası (tv), Zirvedekiler (tv), 2000 Küçük Besleme (tv), 2003 Hayat Bağları (tv)

KETY DALMAS

Dansöz ve sinema oyuncusu...

Yunanistan Atina'da doğdu. Küçük yaşlarda dansa başladı. Çeşitli tiyatro ekipleriyle sık sık İstanbul'a gelerek uzun süreler bir çok gazino ve gece kulübünde dans etti. Sinemaya 1953'te Abdurrahman Palay'ın yönettiği "Her Yerde Tehlike/Boğaziçi Casusları" adlı Türk-Yunan ortak yapımında dans ederek başladı. Ardından 1954'te "Curcuna" ve 1956'da "Ada Sahilleri" adlı filmlerde rol alan Kety Dalmas, 1950'lerin sonunda yeniden ülkesine döndü.

KEVORK ALTINOK

Film Yapımcısı...

Kevork Altınok, 1954 yılında Fikri Rutkay ile birlikte Efi Kollektif Ortaklığı adıyla bir yapım şirketi kurdu. Aynı yıl İtalyan Mario Trombetti'nin sahibi olduğu Lire Film Şirketi'yle co-production'a giden şirket, yönetmenliğini Guiseppe Di Martino ve Fikri Rutkay'ın yaptığı "Safiye Sultan/La Sultana Safiye" adlı zengin prodüksiyonlu bir film çekti.

KEVORK MALİKYAN

Sinema ve tiyatro oyuncusu...

1943'te Diyarbakır'da doğdu. 1953'te İstanbul'a geldi. İlk eğitimini Şişli Karagözyan Ermeni Yetimhanesi'nde, orta ve lise eğitimini Üsküdar Surp Haç Tibrevank Ruhban Okulu'nda tamamladı. Malikyan, 1963'te İngiltere Londra'ya gitti. 1964-1967 yılları arasında The Rose Bruford College of Speech & Drama'da oyunculuk ve eğitmenlik öğrenimi gördü. 1967'de profesyonel oyunculuğa başladı. Malikyan 2012 yılına kadar İngiltere'de sürdürdüğü tiyatro çalışmaları sırasında The Royal National Theatre, The Royal Shakespeare Company ve Shakespeares Globe tiyatrolarında sahneye çıktı. Aynı dönemde başlayan televizyon çalışmalarını ITV ve BBC şirketleri çatısı altında "Doctor Who", "House Of Cards", "Mind Your Language", "Poirot", "Silent Witness", "Spooks", "The Saint" gibi dizilerde sürdürdü.

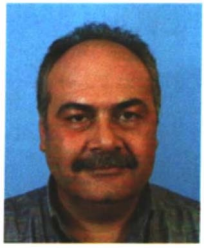
Sinema filmi çalışmaları arasında; Harrison Ford'la "Indiana Jones and the Last Crusade", Denis Quaid ve Hugh Laurie ile "Flight of the Phoenix", Daniel Craig ile "Renaissance", Christian Bale ile "Exodus: Gods & Kings", Tahar Rahim ile "The Cut" bulunur. Steven Spielberg, John Moore, Christian Volkman, Ridley Scott ve Fatih Akın gibi yönetmenlerle çalışan Malikyan, 2011'de Türkiye'ye geri döndü. Kevork Malikyan, Türkiye'de 2011'de "Bir Ömür Yetmez" (tv), "Yozgat Blues", 2012'de "Babalar ve Evlatlar" (tv) 2013'te "Şarkı Söyleyen Kadınlar", "Saroyan Ülkesi", 2014'te "Reaksiyon" (tv), 2015'te "Niyazi Gül Dörtnala" ve 2017'de "Ay Lav Yu Tuu" gibi sinema ve televizyon projelerinde yer aldı.

KEVORK TÜRKER

Tiyatro, televizyon ve sinema oyuncusu...

1957'de İstanbul'da doğdu. Tiyatroya İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Adakemisi'nde öğrenciyken amatör olarak başladı. Kısa zamanda profesyonel oyunculuk kariyerine adım attı. 2003'te "Hisse-i Şayia" oyunuyla Afife Jale Tiyatro ödül-

lerinde "yardımcı rolde en başarılı komedi oyuncusu" adayı olan Kevork Türker, 2001'de Taylan Kardeşler'in yönettiği "Cinlerle Periler" adlı televizyon dizisiyle ilk kez kamera karşısına geçti. 2005'te Erden Kıral'ın yönettiği "Yolda/Rüzgar Feri Getirse" adlı sinemaya başlayan Kevork Türker, halen oyunculuk çalışmalarını sinema, televizyon alanında sürdürmektedir.

Filmografi

2001 Cinlerle Periler (tv), 2002 Kınalı Kar (tv), Sırlar Dünyası (tv), 2004 Büyük Yalan (tv), 2005 Beşinci Boyut (tv), Yolda/Rüzgar Geri Getirirse, 2005-2006 Şöhret (tv), 2006 Araf, Eksi 18 (tv), 2007 Affedilmeyen (tv), Hakkını Helal Et (tv), Kurtlar Vadisi Pusu (tv), Mahşer (tv), Tutsak (tv), 2008 Aşk Yakar (tv), Limon Ağacı (tv), Süper Babaanne (tv), 2008-2010 Küçük Kadınlar (tv), 2009 Akasya Durağı (tv), Tek Türkiye (tv), 2010 Arka Sokaklar (tv), Av Mevsimi, Kılıç Günü (tv), Kızım Nerede? (tv), Umut Yolcuları (tv), Yahşi Cazibe (tv), 2011 Alemin Kralı (tv), Bir Günah Gibi (tv), İnsan Aldandı (tv), Mavi Kelebekler (tv), Sensiz Olmaz (tv), 2012 Alev Alev (tv), Sağ Salim, 2013-2015 Aşkın Bedeli (tv), 2014 Neden Tarkovski Olamıyorum?, 2015 Şehrin Melekleri (tv), Tabula Rosa

KINAR SIVACIYAN (1876 - 1950)

Tiyatro ve sinema oyuncusu...

1876'da İstanbul'da doğdu. İlkokul eğitiminden sonra ailevi nedenlerle eğitimine devam edemedi. Annesi Bercuhi Hanım, Fasulyeciyan tiyatro topluluğunda çalışıyordu. 1891'de Tekirdağ turnesine çıkan Fasulyeciyan'ın kadın oyuncularından biri vefat edince, onun yerine henüz 15 yaşında olan Kınar Hanım sahneye çıktı. "Körün Oğlu" adlı bu oyun Kınar Hanım'ın sanat hayatının başlangıcı oldu. Ardından Fasülyeciyan'ın 1892-1893 sezonunda İstanbul'a sahnelediği "Muhayyer Hasta" ve "Hemşire Teresa" adlı oyunlarında sahneye çıkan Kınar Hanım, 1894'ten itibaren Fasulyeciyan'la topluluğuyla altı yıl sürecek Bulgaristan ve Romanya şehirlerini içeren uzun bir Balkan turnesine katıldı. Topluluğun komik oyuncularından Arşak Sıvacıyan ile evlendi. Ancak kocası genç

© Ali Can Sekmeç

Kınar Sıvacıyan ve Ahmet Fehim, 1918

© Ali Can Sekmeç

Darülbedayi Oyuncuları, 1925

yaşta ölünce, oğluyla tek başına kaldı. Kınar Sıvacıyan, bu beklenmedik acıyı atlatmak için bir yandan oğlunu büyüttü, diğer yandan da tek teselli bulduğu sahneye sıkı sıkıya tutundu.

İstanbul'a döndükten sonra 1901'de Mınakyan tiyatro topluluğuna giren Kınar Hanım, 1908'de II. Meşrutiyet'in ilanıyla birlikte sayısı artan tiyatro topluluklarının aranan oyuncularından biri oldu. O dönem Mınakyan Tiyatrosu'nda sahne alan Kınar Sıvacıyan, tiyatroya karşı o kadar disiplinli, o kadar saygılıdır ki, onun adını anan hiç kimse ona sadece "Kınar" diyememiş; adının sonuna mutlaka "Hanım" takısını eklemek zorunda kalmıştı. "Jak Varley", "Yabani Kız", "Fanfan Klodine", "Demirhane Müdürü", "Evin Namusu", "Dalila", "Paris Dilencileri", "Güzel Ameliya", "Trahoma", "Bilezik" adlı oyunlarda büyük başarı gösterdi. 1913'te Eliza Binemeciyan ile birlikte kendi adlarına "Yeni Osmanlı Tiyatrosu" adlı bir tiyatro topluluğu kurduysa da uzun ömürlü olmadı.

Kınar Sıvacıyan, 1914'te Dar-ül Bedayi kurulunca açılan sınavı kazanarak buraya geçti. Bu çatı altında Muhsin Ertuğrul, Raşit Rıza ve Şadi Fikret Karagözoğlu ile çalıştı. Kınar Sıvacıyan, Mınakyan melodramlarının oyun stiline alıştığı için Dar-ül Be-

dayi üslubuna uymakta zorluk çektiyse de kısa sürede bunu da yendi ve başarılı bir oyuncu olarak sanat hayatını sürdürdü. Darülbedayi'nin ilk yıllarında sahnelenen "Çürük Temel", "Renkli Fener", "Meraki", "Yorgaki Dandini" adlı oyunlarda büyük bir başarı gösteren Kınar Sıvacıyan, oyunlardan bir kelime bile çıkarılmasına taraftar olmayan; her sözcükte ayrı bir anlam, ayrı bir duygu olduğuna inanmış bir oyuncu oldu. Bir oyundan replik çıkarmayı yazara saygısızlık olarak nitelerdi.

İyi hafızası sayesinde daima suflörsüz oynayan Kınar Sıvacıyan'ın rol aldığı diğer oyunlar arasında "Kantocu Kız", "Ekmekçi Kadın", "Simone ve Mari", "Gülnihal", "Huşenk", "Alemdar", "Bir Çiçek İki Böcek", "Kundak Takımları", "Yağmurdan Doluya", "Kirli Çamaşırlar", "Kabus", "Fare", "Harap Yurt", "Karanlık Kuyu", "Azarya" (Avare), "Dört-Çihar", "Odalık", "Kısmet Değilmiş", "Baykuş" vs... gibi sayılabilir. Kınar Sıvacıyan, ölümüne kadar ağzından hiç düşmeyen sigarası ve siyah renkli matem elbisesiyle gezdi. Bir süre sonra tüm çabasına rağmen oğlunu da kaybeden Kınar Sıvacıyan'ın 1947'de İstanbul Şehir Tiyatrosu'nda jübilesi yapıldı.

Kınar Sıvacıyan, ilerlemiş yaşına rağmen Türk sinemacılarının da dikkatini çekti. 1948'de her ikisinin de yönetmenliğini Halil Kamil Film Stüdyosu adına Sami Ayanoğlu'nun yaptığı "Baba Katili" ve "Harman Kaya" adlı filmlerde anne ve nine rolleriyle kamera karşısına geçti. Fakat yaşadığı sağlık sorunları sinema setlerine devam etmesine izin vermedi. 14 Ağustos 1950'de Kadıköy'deki evinde sessizce yaşama veda eden Kınar Sıvacıyan, 18 Ağustos 1950 tarihinde Kadıköy'deki kilisede yapılan sade bir dini törenin ardından Kurbağalıdere yakınındaki Ermeni mezarlığına; vasiyet ettiği üzere, ölmüş oğlunun mezarına gömüldü.

KİKA POLY

Sinema oyuncusu...

1932'de Yunanistan Atina'da doğdu. Sinemaya 1953'te Abdurrahman Palay'ın yönettiği "Her Yerde Tehlike/Boğaziçi Casusları" adlı Türk-Yunan ortak yapımında Abdurrahman Palay ve Melahat İçli ile başrolü paylaşarak başladı. Ardından 1956'da "İhtiras Kurbanları" adlı filmde rol alan Kika Poly, 1950'lerin sonunda sinemadan uzaklaştı.

© Ali Can Sekmeç

Feridun Çölgeçen ve Kika Poly, "Heryerde Tehlike", 1953

KİMON SPATHOPULOS (1903 - 1990)

Sinema oyuncusu ve sinema makyajcısı...

1903'de İstanbul'da doğdu. Galata Rum İlkokulu'ndan sonra Fener Rum Erkek Lisesi'ne devam etti. Bir süre sonra İstanbullu Rum sinemacı Dimitri Meravidis'in Galata'da kurduğu stüdyosunda çalışmaya başladı. 1919'da Meravidis'in yönettiği bir komedi filminde Şarlo rolü oynayarak ilk kez kamera karşısına geçti. 1920'de Paris'e giderek sinema çalışmalarını orada sürdürdü. 1928 yılına kadar bir çok Fransız filminde irili ufaklı roller aldı. Bu arada sinema makyajı konusunda kendisini yetiştiren Kimon Spathopulos, 1930'da Atina'ya yerleşerek sinema makyajı alanında çalışmaya başladı. 1931'de Oresti Laskos'un yönettiği "Daphnis and Chole" adlı filmde ilk profesyonel makyajını yaptı.

Kimon Spathopulos, arada filmlerde rol alsa da daha çok sinema makyajı çalışmalarıyla tanındı. 1931'de "Cain and Abel" ve 1957'de "To Oneiro Tou Paliatzi" adlı başrolünü de oynadığı iki filmin yönetmenliğini yapan Kimon Spathopulos, faal sinema çalışmalarını bıraktığı 1980 yılına kadar 27 sinema filminde oyuncu, 37 sinema ve televizyon filminde makyajcı olarak görev yaptı.

© Ali Can Sekmeç

Kimon Spathopulos, Cihan Işık ve Mesut Sürmeli, "Şarlo İstanbul'da", 1954

Yunanistan'da "The Greek Charlot" (Yunan Şarlo'su) unvanıyla büyük sevgi ve saygı gören Kimon Spathopulos, 1954'te İstanbul'a gelerek, tanınmış emprezaryolar Dominiko Hanna-Dimitro Laye (Yeni Film) ile Recep Kemahlıoğlu'nun (Irmak Film) yapımcılığını üstlendiği ve Muharrem Gürses'in yönettiği "Kimon Şarlo İstanbul'da" adlı bir komedi filminde Türk oyuncularla başrolü paylaştı. Kimon Spathopulos, 1990'da Atina'da yaşama veda etti.

© Ali Can Sekmeç

Filmografi

1929 "The Port of Tears", 1930 The Clown of Life", 1931 "Cain and Abel", "That's What You Do When You Fall in Love", 1932 "Social Decay", "Prince of The Tramps", 1933 "Miss Lawyer", 1934 "You Are Wanted on the Phone", 1934 "İn the Waves of Bosphorus", 1943 "The Storm İs Over", 1944 "Applause", 1945 "The Florist Girl of Athens", 1947 "Marina", 1948 "Marinos Kontaras", 1951 "Bitter Bread", 1953 "Out of Six Two Remain", 1954 "Women Without Men", "Kimon Şarlo İstanbul'da", 1956 "Fatal Streets", 1957 "Bed of Grass", "To oneiro tou paliatzi", 1959 "Cloudy Sunday", "Lyngos the Archbandit", "Zalongo, the Fort of Freedom", 1965 "Kataigida", "Prepei na zisis, agapi mou", 1973 "Oi prostates"

KONSTANTİN MACAR (1936 - 2011)

Film işletmecisi ve prodüksiyon amiri...

1936'da İstanbul'da doğdu. Beyoğlu Tarsi Varidu Rum İlkokulu'nu bitirdi. Küçük yaşlarda Ses Opereti'nde çalışmaya başladı. 1949'da Aleksandros ve Filotas Çangopulo kardeşlerin yönettiği Koçanga Film Şirketi'ne girdi. Konstantin Macar, 1960'ta Elia Kazan'ın İstanbul'da çektiği "America America" adlı filmin prodüksiyon işlerini yürüttü. 1963'te aynı görevi Terence Young'ın çektiği "From Russia with Love/ Rusya'dan Sevgilerle" adlı James Bond filminde de üstlendi. Konstantin Macar, 1966'da Cahit Gürpınar'ın Dadaş Film Şirketi'ne işletme müdürü olarak girdi. Şirketin çektiği "Hudutların Kanunu", "Kozanoğlu", "Kızılırmak Karakoyun" gibi Yılmaz Güney filmlerinin yapımında görev aldı. Konstantin Macar, 1969 yılından itibaren sırasıyla Kemal Demircioğlu'nun Lamek Film, Işık Toraman'ın Metin Film, Ümit Utku'nun Kervan Film, Mehmet Karahafız'ın Osmanlı Film ve Melih Gülgen'in Gülgen Film şirketlerinde işletme müdürü olarak çalıştı. En son Nejdet Arkın'ın Fanatik Video Filmcilik Şirketi'nde çalışan Konstantin Macar, 2011'de İstanbul'da yaşama veda etti.

© Ali Can Sekmeç

KONSTANTİN PSARAS

Işık şefi ve görüntü yönetmeni...

© Ali Can Sekmeç

1921'de İstanbul'da doğdu. Aslen Rum bir baba ve İngiliz bir annenin oğludur. Beyoğlu İngiliz High School'dan mezun oldu. Okuldan sonra bir süre ses kayıt cihazları satan bir mağazada satış elemanı olarak çalıştı. Fotoğrafa olan merakı sayesinde amatörce başladığı bu sanatı zamanla profesyonel olarak uygulamaya başladı. Abonesi olduğu "American Cinematography" ve diğer Avrupa kökenli fotoğraf ve sinema dergilerini takip ederek kendisini geliştirdi. 1950'de Erman Film'e ışık şefi olarak girdi.

Yapımcı Hürrem Erman'ın kurduğu yönetmen Atıf Yılmaz, prodüktör Temel Karamahmut, dekor tasarımcısı Sohban Koloğlu ve görüntü yönetmeni Mike Rafaelyan'dan oluşan ekibe katılarak, uzun yıllar yalnızca Erman Film için ışık şefi olarak çalıştı. 1952'de "İki Kafadar Deliler Pansiyonunda", "Aşk Istıraptır", 1953'de "Fındıkçı Gelin", "Hıçkırık", 1954'te "Kadın Severse", "Son Beste", 1957'de "Bir Dilim Ekmek" ve "Günah Kadını/Şehvet Uçurumu" gibi filmlerde ışık şefliği yapan Kosta Psaras, 1953'de ışık şefliğini de üstlendiği "Fındıkçı Gelin" adlı filmle ilk kez görüntü yönetmenliğini denedi.

© Ali Can Sekmeç

Atıf Yılmaz, Temel Karamahmut, Hürrem Erman, Kosta Psaras, Sohban Koloğlu ve Mike Rafaelyan, 1952

© Ali Can Sekmeç

Ayhan Işık, Ajda Pekkan, Orhan Aksoy ve Kosta Psaras, "Şipsevdi", 1963

Kosta Psaras, 1957'de yönetmenliğini Nejat Saydam'ın yaptığı "Son Saadet" adlı filmle görüntü yönetmeni oldu. Görüntü yönetmenliği boyunca Hulki Saner ve Hürrem Erman ile çalıştı. İki yapımcının tek ya da ortak birçok filmini görüntüledi. 1964 yılına kadar Saner Film ve Erman Film şirketlerinin memur görüntü yönetmeni gibi çalışan Kosta Psaras, ışık bilgisi nedeniyle başarılı görüntülere ulaştı. 1964'te daha önce Yunanistan'a göç eden ailesinin yanına gitti. Görüntü yönetmenliğini Yunanistan'ın en büyük film şirketi Finos Film'de sürdüren Kosta Psaras, 1966'dan itibaren birçok haber filmi çekti. Kosta Psaras halen Atina'da yaşamaktadır.

© Ali Can Sekmeç

"Çifte Nikah", 1962

Filmografi

1953 Fındıkçı Gelin, 1957 Son Saadet, 1959 Aşk Rüyası (F.B.Ford ile), Aşkın Gözyeşları, 1960 Aslan Yavrusu, Gece Kuşu, İlk Aşk, Kezban/Yaralı Kelebek, Nilüfer Orman Çiçeği, Satın Alınan Adam, Suçlu Aşıklar, 1961 Bir Demet Yasemen, Düğün Alayı, Tatlı Günah, Unutamadığım Kadın, Yavru Kuş, 1962 Aşka Karşı gelinmez, Ayşecik Ateş Parçası, Cafer Çocuk Hırsızı, Çifte Nikah, Gol Kralı Cafer, Küçük Beyin Kısmeti, Zorlu Damat, 1963 Acı Aşk, Ayşecik Canımın İçi, Helal Olsun Ali Abi, Maceralar Kralı, Şaşkın Baba, Şipsevdi, 1964 Aslan Marka Nihat/ Aşk Otobüsü, Ayşecik Çıtı Pıtı Kız

KOSTA KORTİDİS

Sinema, Tiyatro Oyuncusu, Yazar ve Çevirmen...

3 Mayıs 1979'da İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Tiyatro Bölümü'nün ardından İngiltere'de Dean College of London'da eğitim gördü. Tiyatroya 1998'de Gönül Ülkü-Gazanfer Özcan Tiyatrosu'nda sahnelenen "Aşk Memuru" adlı oyunla başladı. Kosta Kortidis, 1999'da kendi adına kurduğu İstanbul Oyuncuları adlı grupla Athol Fugard'ın "Ada" adlı oyununu sahneledi.

Kosta Kortidis, 1999'da İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları kadrosuna girdi. 8 yıl süreyle çalıştığı bu tiyatroda "Pembe Konağın Gelinleri", "Sarıpınar 1914", "Lüküs Hayat", "Tiyatro Şarkıları", "Benim Küçük Yıldızım", "Düğün ya da Davul", "Gılgameş", "4. Murad", "Lay Lay Lom" ve "Kanlı Nigar" adlı oyunlarda rol aldı. 2006'da Şehir Tiyatrosu'ndan istifa eden Kosta Kortidis, aynı yıl Türkiye Futbol Federasyonu'nda Süper Lig maçları için, istatistik uzmanı olarak çalışmaya başladı.

Kosta Kortidis, 2004'te yayınlanan "Kostalar Memetler Rebetler 1" adlı ilk kitabıyla yazarlığa adım attı. Ardından "Rum Çocuğu", "Rulet", "Kostalar Memetler Rebetler 2, Kostalar Memetler Rebetler 3, "İmparator Kim?", "Fetih 1204", "Biri Senin Biri Benim", "Kardeşim İmparator Malulen Emekli Gökbilimci Hüseyin Çineli" ve "53'e 78" adlı diğer kitapları geldi.

Kosta Kortidis, sinemaya 1998'de yönetmenliğini Biket İlhan'ın yaptığı "Kayıkçı" ve Zeki Demirkubuz'un yönettiği "Üçüncü Sayfa" adlı filmlerle başladı. Birçok sinema filminde ve televizyon dizisinde rol aldı. Yerli ve yabancı sinema filmlerinin senaryolarını Türkçe ve Yunanca'ya çevirdi. Tiyatro oyunu ve şarkı sözü çevirmenliği yaptı. Türkiye Radyo Televizyon Kurumu'nda iki yıl süreyle İstanbul Rumcası üzerine diyalekt uzmanlığı görevini üstlendi. Bir süre sonra bu görevi özel televizyon kanallarında sürdürdü. Ayrıca televizyon dizileri için seslendirme ve seslendirme yönetmenliği yaptı. 2012 ve 2014'te CEF Tiyatro'da William Shakespeare'in "Hamlet" ve "III. Richard" oyunlarda sahneye çıkan Kosta Kortidis, halen Müjdat Gezen Sanat Merkezi Konservatuarı'nda mitoloji dersleri vermektedir.

Filmografi

1997 Yasemince (tv), 1998 Kayıkçı, Üçüncü Sayfa, 1999 Sevgilim İstanbul, Yılan Hikayesi (tv), 2000 Hayatın Tek Yolculuğu, 2002 Abdülhamit Düşerken, Havada Bulut (tv), 2003 Esir Şehrin İnsanları (tv), Kurşun Yarası (tv), 2004 Yabancı Damat (tv), 2005 Ölümüne Sevdalar (tv), 2006 Son Osmanlı/Yandım Ali, 2010 Aşk Bir Hayal (tv), 2011 Dedemin İnsanları, Keşanlı Ali Destanı (tv), 2012 İki Yaka Bir İsmail (tv), Taş Mektep, 2013 Merhamet (tv), 2014 Son Mektup, Yetim Gönüller (tv)

KRİTON İLYADİS (1916 - 1980)

Görüntü yönetmeni...

© Ali Can Sekmeç

15 Ocak 1916'da Adapazarı'nda doğdu. Adapazarlı ünlü döküm fabrikatörü Hacı İlya Nikolaidis'in oğlu ve ses mühendisi Yorgo İlyadis'in kardeşidir. 1922'de ailesiyle birlikte İstanbul'a geldi. Saint Michel Fransız Lisesi orta bölümünde okudu. Küçük yaşlarından itibaren fotoğrafçılığa olan merakıyla kısa zamanda fotoğraf çekmeyi ve karta basmayı öğrendi. Birlikte çalıştığı ağabeyi Yorgo İlyadis, bir süre sonra kendisini mesleki anlamda geliştirmek için Almanya'ya gidince tek başına kaldı. Kriton İlyadis, 1937'de yabancı film kopya basımı ve dublajı işleri yapılan Marmara Film Stüdyosu'na laborant olarak girdi. 1943'e kadar burada çalışan Kriton İlyadis, bu tarihte yurda dönen ağabeyi Yorgo İlyadis'le birlikte Necip Erses'in Ses Film Stüdyosu'nun kuruluşunda çalıştı. Stüdyonun baş laborantı oldu.

Kriton İlyadis, 1943 yılı bitmeden mesleki incelemeler için Avrupa'ya gitti. Almanya Münih'te Bavaria Film Stüdyoları ve Fransa Paris'te Fransız Film Stüdyoları'nda bir süre çalıştı. 1944'te Türkiye'ye döndüğünde yönetmen Baha Gelenbevi'den görüntü yönetmenliği teklifi aldı. Ses Film Stüdyosu'nun bir yapımı olan "Deniz Kızı" adlı bu film, Kriton İlyadis'i laborantlıktan kameramanlığa terfi ettirdi. Fakat "Deniz Kızı" şanssız bir film oldu. Daha kurgu aşamasındayken stüdyoda çıkan bir yangında yok olunca aynı ekip filmi tekrar çekmek zorunda kaldı.

© Ali Can Sekmeç

Kriton İlyadis, 1950 yılı başlarına kadar "Hasret", "Hürriyet Apartmanı", "Unutulan Sır/Domaniç Yolcusu", "Yanık Kaval", "Yuvamı Yıkamazsın" vs... gibi filmler çekti. Yerli Film Yapanlar Cemiyeti tarafından düzenlenen ve 1947-1948 sezonu filmlerin değerlendirildiği festivalde Şakir Sırmalı'nın yönettiği "Unutulan Sır/Domaniç Yolcusu" adlı filmdeki görüntüleriyle "en başarılı görüntü yönet-

meni" ödülünü kazandı. 1950'li yıllar Kriton İlyadis'in sinemadaki olgunluk dönemi sayıldı. 1953'te Türk Film Dostları Derneği'nin düzenlediği 1. Türk Filmleri Festivali'nde "Efelerin Efesi" ile sinemadaki ikinci ödülünü aldı.

Kriton İlyadis ve Sadri Alışık, 1959

© Ali Can Sekmeç

Kriton İlyadis, Osman F. Seden'le kurduğu işbirliği sayesinde, yeniden film yapımcılığına dönen Kemal Film Şirketi'ne ait birçok filme görüntü yönetmeni olarak imza attı. 1951'de başlayan Seden-İlyadis işbirliği 1963'e kadar aralıksız devam etti. Bir çeşit memur görüntü yönetmeni gibiydi. Bu işbirliğinin ilk ürünü "İstanbul Kan Ağlarken" adlı işgal yıllarında İstanbul'da yaşanan bir macera filmi oldu. Ardından "Sönen Yıldız", "İntikam Alevi", "Bir Avuç Toprak", "Berduş", "Beraber Ölelim", "Düşman Yolları Kesti" vs... gibi filmler geldi. 1950'li yıllarda "eğer bir filmin dahili sahnelerini Enver Burçkin, harici sahnelerini Kriton İlyadis çekiyorsa o film çok başarılıdır" düşüncesi hakimdi.

© Ali Can Sekmeç

Kriton İlyadis, Kani Kıpçak ve Gülistan Güzey, "İstanbul Kan Ağlarken", 1951

Kriton İlyadis, 1954'te Türk Film Dostları Derneği'nin 2. Türk Filmleri Festivali'nde "Öldüren Şehir"le ve yine aynı derneğin 1955'te düzenlediği 3. Türk Filmleri Festivali'nde "Bulgar Sadık"la "en başarılı görüntü yönetmeni" sanat armağanını kazandı. 1959'da Gazeteciler Cemiyeti'nin düzenlediği 1. Türk Filmleri Festivali'nde film belirtilmeksizin o güne kadar yaptığı başarılı çalışmalardan dolayı "en iyi görüntü yönetmeni" seçildi.

1957'de Marmara Film adıyla bir yapım şirketi kuran Kriton İlyadis, "İftira" ve "Cilalı İbo Tophane Gülü" adlı iki film yaptı. 1964 yılı başlarında Kemal Film Şirketi'yle bağlarını kopardı. Aynı yıl Pesen Film Şirketi, Nevzat Pesen adına görüntülediği, o günün Yeşilçam piyasasını ve evinden artist olmak için kaçıp İstanbul'a gelen bir kızın öyküsünü anlatan "Ahtapotun Kolları"yla 1965, 1. İzmir Film Festivali'nde "en başarılı görüntü yönetmeni" ödülünü kazandı. 1964'den itibaren Saner Film, Hulki Saner'le çalışmaya başladı. "Turist Ömer"le başlayan Saner-İlyadis işbirliği 15 filmde devam etti.

1966'da Arzu Film, Ertem Eğilmez'le çalışmaya başlayan Kriton İlyadis, "Bir Millet Uyanıyor", "Ben Bir Sokak Kadınıyım", "Sürtüğün Kızı", "Ölmeyen Aşk", "İngiliz Kemal" gibi başarılı filmler görüntüledi. Ertem Eğilmez 1967'de Kriton İlyadis'i renkli film çalışmalarındaki yenilikleri ve bazı teknik ayrıntılar için Almanya'ya gönderdi.

© Ali Can Sekmeç

Suavi Tedü, Gülistan Güzey, Zeki Alphan, Sami Ayanoğlu ve Kriton İlyadis, "Allahaısmarladık", 1951

Kısa süreli Almanya seyahati sonrasında önemli teknik yenilikleri öğrenerek yurda döndü ama bunları Arzu Film Şirketi çatısı altında uygulama fırsatı bulamadı. Kriton İlyadis, ilk renkli filmini İlhan Arakon'la ortaklaşa 1968'de Erman Film Şirketi adına çekti. İlk renkli filmi Hülya Koçyiğit'li "Kezban" dı.

© Ali Can Sekmeç
"Bomba Gibi Kız", 1964

1970'li yıllarda sinema çalışmalarını azaltmaya başlayan Kriton İlyadis, daha çok Arzu Film, Ertem Eğilmez'le çalıştı. Bu filmler arasında "Kalbimin Efendisi", "Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı", "Delişin", "Tosun Paşa" sayılabilir. 1969 7. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde "Kınalı Yapıncak" adlı filmdeki görüntüleriyle "en başarılı görüntü yönetmeni" ödülünü kazanan Kriton İlyadis, 1977'de sinema piyasasından çekildi. 32 yıllık sinema hayatı boyunca 120 film çeken İlyadis, Kenan Kurt, Aytekin Çakmakçı ve Abdullah Gürek gibi görüntü yönetmenlerinin yetişmesine yardımcı oldu. Kriton İlyadis 1980'de İstanbul'da yaşama veda etti. Çocukları İvi İlyadis Atina'da, Lena İlyadis ise Almanya'da yaşamaktadır. Kriton İlyadis'e ölümünden 34 yıl sonra Türsak Vakfı tarafından düzenlenen "2014 Türk Sineması'nın 100. Yılında, Yüzyılın Onları Ödülleri"nde en iyi görüntü yönetmeni ödülü verildi.

Filmografi

1944 Deniz Kızı, Hasret, Hürriyet Apartmanı, 1945 Köroğlu (M. Filmeridis ile), 1946 Yanık Kaval, 1947 Çıldıran Kadın, Unutulan Sır/Domaniç Yolcusu, Yuvamı Yıkamazsın, 1948 Ölünceye Kadar Seninim, 1950 Vatan ve Namık Kemal, 1951 Allahaısmarladık, Günahını Ödeyen Adam (L. Yazıcıoğlu ile), İstanbul Kan Ağlarken, 1952 Efelerin Efesi, Kahpenin Kızı, Soygun, Yavuz Sultan Selim Ağlıyor, Zehir Kaçakçıları (G. Pauker ile), 1953 Beklenen Şarkı, Çalsın Sazlar Oynasın Kızlar, İhtiras Kurbanları, Katil, Öldüren Şehir, 1954 Bulgar Sadık, Kanlı Nigar, Kardeş Kurşunu, Vahşi Bir Kız Sevdim, 1955 Görünmeyen Adam İstanbul'da, Kanları ile Ödediler, Sönen Yıldız, 1956 Berduş, İntikam Alevi, 1957 Altın Kafes, Bir Avuç Toprak, Cilalı İbo Yıldızlar Arasında, Şehir Yıldızları, 1958 Ateş Rıza, Beraber Ölelim, Gurbet, İftira, 1959 Cilalı İbo Casuslar Arasında, Düşman Yolları Kesti, İzmir Ateşler İçinde, Kırık Plak, 1960 Aşk Hırsızı, Aşktan da Üstün, Cilalı İbo Perili Köşkte, Namus Uğruna, 1961 Ayşecik Yavru Melek, Cilalı İbo Zoraki Baba, İki Aşk Arasında, Mahalleye Gelen Gelin, 1962 Aşk Yarışı, Külhan Aşkı, 1963 Ayşecik Fakir Prenses, Bomba Gibi Kız, Cilalı İbo Kadın Avcısı, 1964 Ahtapotun Kolları, Fıstık Gibi Maşallah, Nazar Değmez İnşallah, Turist Ömer, Vurun Kahpeye, 1965 Ava Giden Avlanır, Ayşecik Boş Beşik, Horoz Nuri, Hülya, Soytarı, Turist Ömer Dümenciler Kralı, Yabancı Olduk Şimdi, Yıldızların Altında, 1966 Allahaısmarladık, Arzunun Bedeli, Ben Bir Sokak Kadınıyım, Bir Millet Uyanıyor (O. Kapkı ile), Eli Maşalı, Ölmeyen Aşk (M. Yeğin ile), 1967 Büyük Kin, Kara Davut, Ömre Bedel Kız, Sürtüğün Kızı, Yaşlı Gözler, 1968 Gönüllü Kahramanlar, İngiliz Kemal, Kezban (İ. Arakon ile), Nilgün, Sevemez Kimse Seni, Yaratılan Kadın, Yayla Kartalı, Yüzbaşının Kızı, 1969 Babasının Oğlu, Fakir Kızın Romanı, Kahraman Delikanlı, Kınalı Yapıncak, Öldüren Aşk, Tatlı Günler, Ümit Dünyası, 1970 Kalbimin Efendisi, Küçük Hanımefendi, 1971 Ali Baba ve Kırk Haramiler, Beyaz Kelebekler, Kavanoz Dipli Dünya, Melek mi Şeytan mı, Saraylar Meleği, Solan Bir Yaprak Gibi, 1972 Ay Aman Of, Aynı Yolun Yolcusu, Ekmekçi Kadın, Oğlum, Satılık Kadın, Suçlu, Üç Sevgili, 1973 Ablam, Kızım, Yalancı, 1974 Eski Kurtlar, Düşmanlarım Çatlasın, 1975 Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı, Bizim Aile, Delisin, 1976 Kana Kan, Süt Kardeşler, Tosun Paşa

KURT HALLEGGER (1901 - 1963)

Ressam ve sahne tasarımcısı...

8 Haziran 1901'de Avusturya-Macaristan, Moravya Schönberg'de doğdu. Fabrikatör bir babanın oğludur. 1919'da Viyana Güzel Sanatlar Akademisi'nde grafik sanatlar okudu. 1923'te Prag Güzel Sanatlar Akademisi'nde yüksek lisans yaptı. 1945 yılına kadar Prag'da yaşayan Kurt Halleger, kurduğu atölyesinde yaptığı resimleriyle Oskar Kokoschka ve Josef Hegenbarth ile birlikte "Prag Secession" sergilerine katıldı. 1926'da resim çalışmaları nedeniyle "Prix de Rome" madalyasıyla ödüllendirildi. Bir portre, manzara ve fresk ressamı olarak tanınan Kurt Hallegger, 1928-1933 yılları arasında başta "Simplicissimus" dergisi olmak üzere çeşitli günlük gazeteler için bir çok illüstrasyonlar çizdi.

Kurt Hallegger, 1936'da sanatsal gözlemlerde bulunmak üzere bir süre İtalya, Fransa, Yunanistan ve Fas gibi ülkelerde dolaştı. Dönüşünde gözlemlerini resimlerinde işledi. Ardından Prag Güzel Sanatlar Akademisi'nde profesör oldu. Fakat siyasi görüşleri nedeniyle okuldan ve Prag şehiriden ayrılarak 1946'da Almanya Münih'e geldi. Burada tanıştığı Heinz Hilpert, aracılığıyla sahne tasarımına yöneldi. İlk sahne tasarımlarını önce Münih Devlet Tiyatrosu ve Münih Oda Tiyatrosu'nda kısa bir süre sonra da Nürnberg Belediye Tiyatrosu'nda uyguladı.

Kurt Hallegger, 1947-1963 yılları arasında görev yaptığı Münih, Nürnberg, Frankfurt, Düsseldorf, Hannover devlet tiyatrolarında 40 oyunda sahne tasarımı yaptı. Bu oyunlar arasında "Martı", "Emilia Galotti", "Puntilla Ağa ve Uşağı Matti", "Faust", "Sihirli Flüt", "Hastalık Hastası", "Şen Dul", "Maria Stuart", "Don Karlos", "Figaro'nun Düğünü", "Kafkas Tebeşir Dairesi", "Gergedan", "Hamlet", "Müfettiş", "Kral Lear" ve "Hırçın Kız" sayılabilir. Tiyatronun yanısıra sinemayla da ilgilenen Kurt Hallegger, Almanya'da 1954'te "Majesteleri Selamlar/Hoheit lässt grüßen" ve 1955'te "Nikah Komedisi/Die Heiratskomödie" adlı filmlerde set dekoratörü ve kostüm tasarımcısı olarak çalıştı.

Kurt Hallegger, 1952'de Muhsin Ertuğrul'un davetiyle İstanbul'a geldi ve Küçük Sahne'de dekor tasarımcısı olarak çalıştı. 1953'te yine Muhsin Ertuğrul'un yönettiği ve aynı zamanda Türk sinemasının tamamı renkli çekilen ilk filmi "Halıcı Kız" da set de-

koratörü olarak görev aldı. 1957'de sağlık problemleri yaşamaya başlayan Kurt Hallegger, tedavi sürecinde çalışmalarını devam ettirdi. 1962'de Paris Uluslararası Tiyatro Festivali'nde başarı ödülü kazandı. Kurt Halleger, 10 Ekim 1963'te Almanya Münih'te yaşama veda etti.

LAZAR YAZICIOĞLU (1897 - 1959)

Görüntü yönetmeni...

1897'de İstanbul Ortaköy'de doğdu. Asıl adı Lazari Grafopulos'tur. Küçük yaşlarında matbaa işleriyle uğraşan babasının yanında çalışmaya başladı. Sinemaya olan merakı nedeniyle 1934'te İpek Film Stüdyosu'na girdi. 1937'de yönetmenliğini Mümtaz Osman'ın (Nazım Hikmet) yaptığı "Güneşe Doğru" adlı filmle görüntü yönetmenliğine başladı. Filmin ardından tekrar stüdyodaki işine dönen Lazar Yazıcıoğlu, 1946'da Halk Film Stüdyosu'na geçti. Halk Film sahibi yapımcı Fuat Rutkay'ın desteğiyle 1947'de Vedat Örfi Bengü'nün "Bağda Gül" ve Seyfi Havaeri'nin "Yara" adlı melodramlarıyla yeniden görüntü yönetmeni olarak çalışmaya başladı.

© Ali Can Sekmeç

Lazar Yazıcıoğlu, Güzin Dino, İhsan İpekçi, Osman İpekçi, Nazım Hikmet ve Abidin Dino, "Güneşe Doğru", 1937

© Ali Can Sekmeç

Lazar Yazıcıoğlu, 1951'de Erman Film Şirketi adına yönetmen Lütfi Ö. Akad ile birlikte Irak Bağdat'a gitti. Baghdat Film Studio and Cinema co/Ltd stüdyolarında Iraklı Arap filmcilerle ortaklaşa "Arzu ile Kamber" ve Tahir ile Zühre" adlı filmleri çekti. Tüm sinema hayatı boyunca 50 filmin görüntü yönetmenliğini yapan Lazar Yazıcıoğlu, bazı filmlerde Kriton İlyadis, Cezmi Ar, Kazım Koşkan, Mike Rafaelyan ve Ali Uğur gibi görüntü yönetmenleriyle ortaklık yaptı.

Lazar Yazıcıoğlu 1959'da Macar yönetmen Janos Varnay'ın yönettiği "Ona Ben Sebep Oldum/Aşkın Esiri" adlı film için son kez kamera arkasına geçti. Lazar Yazıcıoğlu 1959'da İstanbul'da yaşama veda etti. Ölümü son filminin jeneriğinde "Üstad Lazar Yazıcıoğlu'nun son eseri" olarak duyuruldu.

Filmografi

1937 Güneşe Doğru, 1947 Bağda Gül, Yara, 1948 Bir Yabancı, Canavar, Düşkünler/Beyaz Baykuş, Hülya, Kanlı Taşlar, Keloğlan, Silik Çehreler, Vurun Kahpeye, 1950 Onu Affettim, Söyleyin Anama Ağlamasın, 1951 Allahtan Bul/Bir Yuva Böyle Yıkıldı, Arzu İle Kamber, Günahını Ödeyen Adam, Tahir İle Zühre, 1952 Beyoğlu Esrarı/Kanundan Kaçamazsın, Ebedi İstirahat/Zavallı Suat, Göçmen Çocuğu, İmralıdan Doğan Güneş, Sabahsız Geceler, Yıldızlar Revüsü/Arşak Palabıyıkyan İstanbul'da, 1953 İzmir Sokaklarında, Kahraman Denizciler, Meyhane Köşeleri, Yolculuk Var, 1954 Çılgın Bakire, Hüküm Sabahı, Kimon Şarlo İstanbul'da, Kokulu Film, 1955 Aşk ve Ölüm, Bir İnsanlık Meselesi/Allah Korusun (Mike Rafaelyan ile), Büyük Günah, Sihirli Boru, Uçan Daireler İstanbul'da, 1956 İlahi Güreşçi/Kazıkçı Bekir, Kara Sevda/Son Arzu, Körlerin Şarkısı (Kazım Koşkan ile), Köy Canavarı/Öldüren Şüphe, 1957 Hata/Bırakın Ağlayayım, Kanlı Çevre/Sönen Ocak, Murat Çeşmesi, Zeynebim/Unutulmayan Aşk, 1958 Çitlenbik/Ölürüm de Ayrılmam, Doksan Dokuz Mustafa, 1959 Aşkın Acıları, Ona Ben Sebep Oldum/Aşkın Esiri, Serseri (Fahri Danışman ile)

"Uçan Daireler İstanbul"da", 1955

LEON SASON

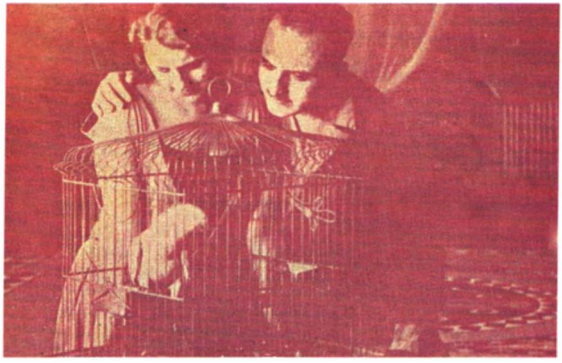
Gazeteci ve sinema yazarı...

1936'da İstanbul'da doğdu. Saint Michel Fransız Lisesi'ni bitirdi. Bir süre yönetmen Orhon Murat Arıburnu'nun yanında asistan olarak çalıştı. Daha sonra "Cinemascope" adlı sinema dergisinde gazeteciliğe başladı. Bir çok dergide sinema üzerine yazılar yazdı. Uzun süre "France Film International" dergisinin Türkiye muhabiri olarak çalıştı. 1960'da Artist dergisi için hazırladığı "Türk Sinema Tarihi" Türkiye'de yayınlanmış ilk sinema tarihi kitabı olarak kayıtlara geçti. 1961-1963 yılları arasında film eşeltirmenliği de yapan Leon Sason, Türk sinemasına menejerlik uygulamasını getirerek uzun süre sinema oyuncusu Cüneyt Arkın'ın menajeri olarak çalıştı. 1970'li yılların ortasında İsrail'e gitti.

LİANE CONSOLE

Sinema oyuncusu...

1922'de Mushin Ertuğrul'un Kemal Film adına yönettiği "İstanbul'da Bir Facia-i Aşk/ Şişli Güzeli Mediha Hanımın Facia-i Katli" adlı filmde başrol oynadı. Türk sessiz sinema tarihinin ilk kadın oyuncularından biri olan Liane Console'un tek filmlik sinema serüveninden sonra neler yaptığı bilinmemektedir.

© Ali Can Sekmeç

LUCİA VİOTTO

Dansöz...

1944'te İtalya'nın Sicilya Adası'nda doğdu. 1965'te gece kulüplerinde dans etmek üzere İstanbul'a geldi. Elmadağ'daki Parissiene Kulüp'te striptiz gösterileri yaptı. 1965'te Halit Refiğ'in yönettiği "Güneşe Giden Yol" adlı filmle ilk kez kamera karşısına geçti. Daha sonra Vedat Ar tarafından çekilen bazı reklam filmlerinde rol aldı. Aram Gülyüz'ün "Hüseyin Baradan Çekilin Aradan", İlhan Engin'in "Artık Düşman Değiliz" ve Nejat Saydam'ın "Kadın İsterse" adlı filmlerinde dans eden Lucia Viotto, 1966'da İtalya'ya geri döndü.

LUİZA NOR

Sinema oyuncusu ve dansöz...

1929'da Yunanistan Atina'da doğdu. İstanbullu bir baba ve İzmirli bir annenin kızı olan Luiza Nor'un asıl adı Eleni'dir. Orta öğreniminden sonra Yorgo Bastignidis'ten klasik bale dersleri aldı. Ardından Moriano Tiyatro Okulu'na devam etti. Bir süre Yunan Kraliyet Tiyatrosu'nda çalıştı. Sonraları gezgin tiyatro gruplarında oyuncu ve dansçı olarak sahneye çıktı. 1950'de Ekonomu Tiyatro grubuyla İstanbul'a gelen Luiza Nor, grubun ekonomik nedenlerle dağılmasına rağmen Atina'ya geri dönmedi ve İstanbul'da kaldı. Beyoğlu Ses Tiyatrosu'nda ve çeşitli gece kulüplerinde dansöz olarak sahne aldı.

© Ali Can Sekmeç

"İki Kafadar Deliler Pansiyonunda", 1952

Luiza Nor, Türk sinemasıyla 1950'de tanıştı. Yönetmen Semih Evin'in dönemin ünlü ses sanatçılarının da katılımıyla çektiği "Sihirli Define" adlı komedi filminde dans ederek kamera karşısına ilk kez geçen Luiza Nor, aynı görevi 1951'de yine Semih Evin'in yönettiği "Demir Perde", Muharrem Gürses'in "Kara Efe/ Zeynebin Gözyaşları", adlı filmlerde de üstlendi.

Luiza Nor, 1951'de yönetmenliğini Esat Özgül'ün yaptığı "Ne Sihirdir Ne Keramet" adlı komedi filminde İsmail Dümbüllü ile başrolü paylaştı. Ardından "Ali İle Veli/Cemile Sultan", 1952'de "İki Kafadar Deliler Pansiyonunda", 1953'te "Aşk Istıraptır" ve "Fındıkçı Gelin" adlı filmleri çeken Luiza Nor, uzun süre sahnelerde dansöz olarak çalıştı. 1970'te Atina'ya dönen Luiza Nor halen orada yaşamaktadır.

LUSİN DİNK

Film yönetmeni...

1981'de İstanbul'da doğdu. Gazeteci Hrant Dink'in yeğen ve yönetmen Özcan Alper'in eşidir. 2003'te İstanbul Bilgi Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Sinema TV Bölümü'nden mezun oldu. 2004'te yapımcı-yönetmen Tomris Giritlioğlu'nun yanında çalışmaya başlayarak profesyonel hayata atıldı. Sinemaya 2008'de "Destere" adlı filmde yönetmen yardımcısı olarak başladı. 2011'de Özcan Alper'in "Gelecek Uzun Sürer" adlı filminde yine aynı görevde . Birçok ulusal ve uluslararası filmde yardımcı yönetmen olarak görev aldı. Lusin Dink, 2013'te "Saroyan Ülkesi" adlı uzun metrajlı belgesel filmle ilk kez yönetmen koltuğuna oturdu. "Saroyan Ülkesi" adlı filmde Ermeni yazar William Saroyan'ın Anadolu topraklarındaki izini sürdü. Film 2013 Malatya Film Festivali'nde "en iyi senaryo" ve 2014 46. SİYAD Türk Sineması Ödülleri'nde "en iyi belgesel film" ödüllerini kazandı.

MAHA ABDÜLVAHAB

Sinema oyuncusu ve şarkıcı...

1937'de Lübnan Beyrut'ta doğdu. Asıl adı Mehtap Sipahi'dir. Birinci Dünya Savaşı sırasında Suriye ve Lübnan'daki Osmanlı ordusunda subay olarak görev yapmış Rumelili bir babanın kızıdır. Küçük yaşlarında ud ve piyano dersleri aldı. Ardından Beyrut Devlet Konservatuar'ından mezun oldu. Bir süre çeşitli okullarda müzik öğretmenliği yapan Maha Abdülvahab, 1958'de Suriye güzellik kraliçesi seçildi. Maha Abdülvahab, profesyonel müzik hayatına 1959'da başladı. Kısa zamanda Lübnan'ın en ünlü şarkıcılarından biri oldu. Bestelerini yaptığı şarkıların yanı sıra Türkçe şarkı ve türküleri de aranje ederek Arap dinleyicilere sundu.

© Ali Can Sekmeç

"Aman Kimse Duymasın", 1962

Maha Abdülvahab, 100'den fazla plak doldurarak bir çok Türk şarkısını Lübnan'da sevdirdi. 1959'da Beyrut'ta yapılan Akdeniz Oyunları'nda şarkıları çalındı. Türkçe-Arapça söylediği "Kızım Seni Ali'ye Vereyim mi?" şarkısını okuduğu plağı 17 bin sattı. Maha Abdülvahab, Atlas Film Şirketi'yle yaptığı anlaşmayla 1962'de Nejat Duru'nun yönettiği "Şarkıcı Kız" adlı filmde Efgan Efekan ve Ahmet Tarık Tekçe ile birlikte rol almak üzere Türkiye'ye geldi. Aynı yıl yine aynı şirket adına Muharrem Gürses'in yönettiği "Aman Kimse Duymasın" da Sadri Alışık ve Suphi Kaner ile başrolü paylaştı. Maha Abdülvahab, 1960'lı yıllarda Lübnan'da müzik ve sinema alanında çalışmalarını sürdürdü. Bugün hayatta olup olmadığı bilinmemektedir.

MANAKİ KARDEŞLER

Yanaki Manaki (1878-1954)

Milton Makaki (1882-1964)

Film yönetmenleri...

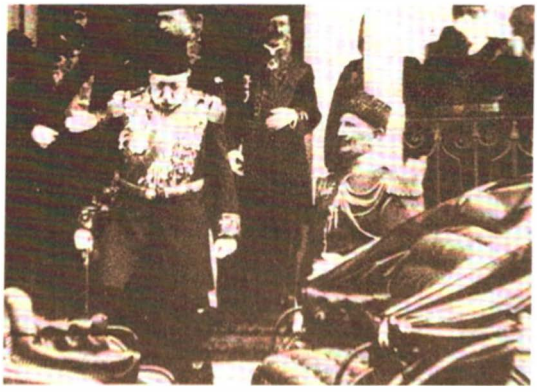

© Ali Can Sekmeç

Yanaki Manaki ve Milton Manaki kardeşler, Osmanlı topraklarında film çeken ilk Türk sinemacıları ve Balkanlara sinemayı getiren kişilerdir. Yanaki 1878, Milton ise 1882'de o zamanlar Osmanlı toprağı olan Makedonya'nın Avdela köyünde ikisi kız, üçü erkek yedi kişilik göçebe bir ailenin çocukları olarak doğdular. Yanaki ve Milton daha küçük yaşlarında güzel sanatlar ve fotoğrafa ilgi duydular. Bir süre sonra amatör bir fotoğraf stüdyosu açtılar. Yanaki 1898'de Yanya'da yazı ve resim öğretmenliği yapmaya başlar ve fotoğrafa olan ilgisini bu şehirde bir fotoğraf stüdyosu açarak sürdürür. Kardeşi Milton fotoğrafçılıkta kısa sürede ünlenir. Yanaki'nin fotoğrafı sanatsal olarak yorumlamasına karşılık, Milton gezginci fotoğrafçılığı tercih ederek yaşamı olduğu gibi belgesel bir şekilde yansıtmayı yeğler.

İki kardeş 1904'de işlerini büyütmek için Manastır'a yerleşerek Manaki Kardeşler adı altında bir stüdyo açar. 1906'da Sinaya kentindeki dünya fotoğraf sergisine katılırlar. Romanya kralı Carol I'in ilgisini çekerek altın madalya ile ödüllendirilip saray fotoğrafçısı unvanını alırlar. 1910'da Milton, Makedonya ulusal özgürlükçüleri olan komitacıların fotoğraflarını çekmek için dağlara çıkar ve bir süre komitacılarla birlikte yaşar. Bu

belgesel tavrını daha sonra İkinci Dünya Savaşı sırasında dağlara çıkan komitacılarla röportajlar yaparak sürdürür. Yanaki, fotoğraf konusundaki bilgilerini genişletmek için sırasıyla Viyana, Paris ve Londra'ya gider. Bu yolculukları sırasında fotoğrafçılığın yanı sıra sinemaya da ilgi duymaya başlar. Londra gezisi sırasında Charles Urban marka bir film kamerası alır ve dönüşünde Avdela'da kilim dokuyan kadınları, 107 yaşındaki büyükannesi Despina'yı görüntülerler. Fakat asıl işlerinin fotoğrafçılık olması nedeniyle sinemayla hobi olarak ilgilenirler. Daha sonra amatör film çekimlerinin yanı sıra sinema işletmeciliğine el atarlar ve Makedonya'da ilk açıkhava film gösterisini gerçekleştirirler.

© Ali Can Sekmeç

Manaki Kardeşler fotoğrafçı olarak dönemin tüm siyasal olaylarını yakından izleyip görüntülerler. Bu görüntüler arasında İlinden Ayaklanması, Jön Türklerin çalışmaları, İkinci Dünya Savaşı'na ait belgeseller, 1944'te Makedonya Kurtuluş örgütü'nün Bitola'ya (Manastır) girişi bulunmaktadır. İkinci Dünya Savaşı sonrasında eski fotoğraflardan oluşan bir sergi açarlar. 1957'de Tito'nun Bitola'ya gelişini filme alırlar. Milton'un bu tarihi anı saptarken Tito'ya dönüp "Yoldaş, sizin şu eski kamerayla fotoğrafınızı çekebilmem için birazcık hareketsiz durabilir misiniz?" dediği rivayet edilir. Bunun yanı sıra gündelik yaşama ilişkin, düğünlerin, kahvehanelerin, ayinlerin, Bükreş ve İstanbul'a ilişkin fotoğraflar da çekerler.

Manaki Kardeşler fotoğraf alanındaki çalışmalarını sinemaya da yansıtarak, ilk dönem filmlerinde gündelik yaşama ilişkin belgeseller yaparlar. 1911'de ilk önemli belgesellerine imzalarını atarlar. Bu belgesellerden biri Romanya Devlet Delegasyonu'nun ziyareti ile ilgilidir. Bu belgeselde heyetin geliş-gidişi ve tüm törenler her ayrıntısıyla görüntülenir. İkinci önemli çalışmaları ise Osmanlı padişahı V. Sultan Mehmed Reşad'ın çıktığı Rumeli gezisi sırasında ziyaret ettiği Manastır ve Selanik şehirleri olur. Sultanın Manastır'a varışı, gemiden inişi, belediyeyi ziyaret edişi filme alınır. Bu çekim sırasında ilginç bir olay yaşananır: Milton Manaki, sultanın belediye ziyaretinden ayrılırken kamerasını çalıştırarak filme çekmeye başlar. Elindeki garip makineye bir anlam veremeyen sultanın maiyetindekiler hemen araya girip filmin çekimini engellemek isteyince Sultan V. Mehmed Reşad araya girer ve hoşgörüyle "Bırakın çocuk oynasın!" der.

Sultan V. Mehmed Reşad'ın izin verdiği o çocuk, ilk Türk sinemacılarından Manakiler, onun oyuncusu ise kendisi oluyordu. Makedonyalı sinema yazarı İlindenka Petruşeva

bu belgesel hakkında "Günümüzde bu belgeseli izlerken, birden çok kamerayla çekilmiş izlenimini vermektedir. Oysaki tek kamerayla çekilmiştir." demektedir. Aslen Makedonyalı olan ama Romanya Kralı'nın saray fotoğrafçılığını yapan Manaki Kardeşler, Osmanlı egemenliğindeki topraklarda doğup büyüdükleri ve 1905'te çektikleri ilk filmle de, ilk Türk sinemacıları sayılmalı ve bu açıdan yeniden tarihsel veriler ışığında değerlendirilmelidirler.

O yıllardaki, Makedonya'daki belgeler incelendiğinde, hepsinin üzerinde Türkiye yazısını görmek mümkündür. Ayrıca, Manaki Kardeşler, çektikleri fotoğrafların altına soğuk damga şeklinde koydukları adlarıyla birlikte Türkiye yazmayı da ihmal etmemişlerdir. Manaki Kardeşler bu önemli belgesellerinden sonra Sırp ve Yunan krallarının ziyaretlerini, son olarak da 1963'deki Üsküp depremini çekerler. Yanaki 1954'de Selanik'te, Milton ise 1964'te Manastır'da yaşama veda ettiler.

MANASİ FİLMERİDİS (1913 - 1997)

Görüntü yönetmeni...

15 Eylül 1913'te Tekirdağ'da doğdu. Yoakim ve Diamandi Filmeridis ortanca kardeşidir. Küçük yaşlarda ailesiyle birlikte İstanbul'a geldi. Kalyoncukulluğu Aya Kostantin Rum İlk Okulu'ndan ayrıldı. 15 yaşından itibaren Galata'da sinema makineleri satan Panayot İotakis'in yanında çalışmaya başladı. Bir süre sinema makinelerinin tamirinde çalıştı. Bir süre sonra sessiz filmlere alt yazı yazma işine girdi. Bazı aktüel haber filmleri hazırladı. Pratik cihazlar geliştirdi. Özellikle o yıllar için yenilik sayılan alt yazı yazmada ve boş negatife ses basma konusundaki cihazları uzun süre kullanılmıştır.

© Ali Can Sekmeç

Manasi Filmeridis, Hülya Koçyiğit, Ülker Erakalın ve Nilüfer Koçyiğit, 1964

Manasi Filmeridis, 1945'te yönetmenliğini Mümtaz Ener'in yaptığı "Köroğlu" filminin iç mekan çekimlerini yaparak görüntü yönetmenliğine başladı. Bu tür çalışmaları birkaç filmde daha sürdükten sonra 1951'de yine yönetmen Mümtaz Ener'in "Güldağlı Cemi-

© Ali Can Sekmeç

"Dağlan Bekleyen Kız", 1968

le" adlı filmiyle görüntü yönetmeni oldu. 1950'li ve 60'lı yıllar boyunca Türk sinema piyasasının en faal görüntü yönetmenlerinden birisi olan Manasi Filmeridis, uyumlu ve tavizsiz çalışması nedeniyle Yeşilçam yönetmenlerinin aradığı bir isim oldu. Türk sinemasının en iyi portre çeken görüntü yönetmenlerinden biri olan Manasi Filmeridis, ışığı iyi kullanmasıyla tanındı. Bundan dolayı da her türlü filmin görüntü yönetmeni olarak aralıksız çalıştı.

Uzun yıllar yapımcı Nevzat Pesen'in filmlerinde çalışan Manasi Filmeridis, faal sinema yaşamını 1970'ten itibaren azalmaya başladı. 1974'te son filmi "Diriliş"i görüntü yönetmeni Çetin Tunca ile ortak görüntüledi. 61 yaşına geldiğinde artık yapımcılardan iş teklifi alamaz oldu. Bunun üzerine 1965'ten itibaren aralıklarla çalıştığı Behlül Dal yönetimindeki As Ajans Sinema Televizyon Haberleri Merkezi'nin kadrosuna katıldı. 1975'ten itibaren Behlül Dal'ın yönettiği drama belgesellerde görüntü yönetmeni olarak çalışmaya başladı. Manasi Filmeridis, 1975'te Türkiye Filmciler Derneği'nin sinemaya 25 yılını veren emekçilere verdiği madalya ve onur belgesini aldı.

Manasi Filmeridis, 1979'da karısı Pola ile birlikte bir daha dönmemek üzere Yunanistan'a gitti. İki yıl boyunca Atina'da bir fabrikanın gece bekçiliğini yaptı. Hastalanınca 1981'de

© Ali Can Sekmeç

"Kamelyalı Kadın", 1956

© Ali Can Sekmeç

"Beklenen Bomba", 1958

emekliye ayrıldı. Manasi Filmeridis İstanbul'dan ayrılmasına rağmen sık sık eski dostlarıyla buluşmak üzere geziler düzenliyordu. İlerleyen hastalığı sonucunda 1997 sonbaharında Atina'da yaşama veda etti.

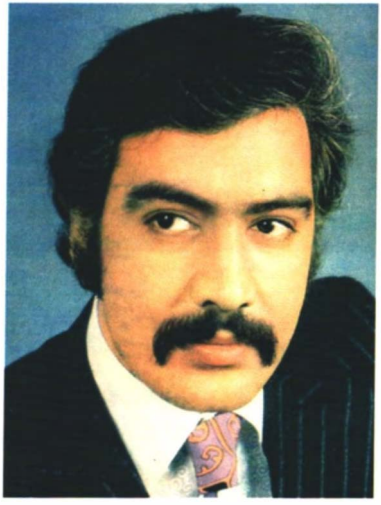
Filmografi

1945 Köroğlu (Kriton İlyadis ile), 1946 Büyük İtiraf, 1951 Dokunulmaz Bu Aslana, Güldağlı Cemile, Hürriyet İçin Şahlanan Belde, 1952 Onu Ben Öldürdüm (Yoakim Filmeridis, Turgut Ören, Aram Hugasyan ve Eenver Burçkin ile), Vur Patlasın Çal Oynasın, 1953 Affet Beni Allahım, Beyoğlu Güzeli/I Orea Tu Peran, Çılgınlar Cehennemi, Her Yerde Tehlike/Boğaziçi Casusları (Mengü Yeğin ile), Kırk Gün Kırk Gece, Köprü Altı Çocukları/Anne Kalbi, Uç Baba Torik, 1954 Bayram Gecesi, Bir Şoförün Hayatı, Evlat Acısı/Anne Kalbi, Oyuncu Kız, 1955 Günahkar Baba, Hayat Sokaklarında/Büyük Günah (Turgut Ören, Muzaffer Pekgüleryüz ve Ali Uğur ile), Kadının Fendi/Aslan Bacanak, Kara Vadi/Grizu, Lokum Sultan, 1956 Ana Hasreti, Kamelyalı Kadın/Günahsız Fahişe, Piç/Kahpe Dünya, Sazlı Damın Kahpesi (Turgut Ören ile), 1957 Bir Dilim Ekmek, Çoban Aşkı, Kurt Mustafa/Aşık Efe, Ölmüş Bir Kadının Evrakı Metrukesi, 1958 Beklenen Bomba, Ben Kahpe Değilim, Kızımın Başına Gelenler, Kumpanya (Memduh Yükman ile), Mavi Boncuk, Sokak Çocuğu, Tilki Leman, Yavrum İçin, 1959 Erkek Fatma, Gönül Kimi Severse, Kalpaklılar, Kanlı Değirmen, Samanyolu, 1960 Aşk Rüzgarı, Can Mustafa/Yaralı Kuş (Hayrettin Işık ve Ali Yaver ile), Devlerin Öfkesi, Liman Yosmanı, Şahane Kadın, 1961 Çapkınlar, Hiç mi Beni Sevmedin, Kızıl Vazo, Naylon Leyla, Tatlı Bela, Zavallı Necdet, 1962 Çam Sakızı, İkimiz Bir Dünya, Sevimli Serseri/Hacı Yatmaz Deliler Arasında, 1963 Arka Sokaklar, Erkek Fatma Evleniyor, Hızlı Yaşayanlar,

Taşralı Kız, 1964 Gözleri Ömre Bedel, Hepimiz Kardeşiz, Mualla, Öpüşmek Yasak, 1965 Muradın Türküsü, Ölüm Çemberi, Sevişmek Yasak, Taşralı Amca, Tehlikeli Adımlar, 1966 Altın Kollu Adam, Ayrılık Şarkısı, Bitmeyen Çile, Karanfilli Kadın, Karanlıklar Meleği, Kırık Saz, Konforlu Necla, Meyhanenin Gülü, Siyah Gül, Üsküdar'dan Topkapı'ya, Zehirli Hayat, 1967 Çıldırtan Dudaklar, Dağlar Kartalı Şeyh Şamil (Mengü Yeğin ile), Fantoma İstanbul'da Buluşalım, Hırsız Prenses, Kimsesizim, Marko Paşa, Son Kurban, Şaşkın Hafiye Killing'e Karşı, 1968 Agora Meyhanesi, Bir Damat Aranıyor, Dağları Bekleyen Kız, Kadın Değil Baş Belası, Kara Pençe, Katip/Üsküdara Giderken, 1969 Allı Gelin, Ayrı Dünyalar (Gani Turanlı ile), Dişi Eşkıya/Telli Turnam, Gel Desen Gelemem ki, Günah Bende mi?, Kınalı Keklik, Sazlı Damın Kahpesi, Yuvanın Bekçileri, 1970 Acımak, Mağrur Kadın, Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler, Şampiyon, 1971 Ayşegül, Çılgın Yenge, Dadaloğlu, Gönül Hırsızı, Mualla, On Küçük Şeytan, Üç Kızgın Cengaver, 1972 Ah Koca Dünya, Aşk Sepeti, Hesapta Bu Yoktu, Merhaba Tatlım, 1973 Anadolu Ekspresi, Bebek Yüzlü, Çoban, Kuşçu, Öksüzler, 1974 Diriliş (Çetin Tunca ile)

MANUCHER VUSUG (MANOOCHEHR VOSSOOGH)

Sinema oyuncusu...

© Ali Can Sekmeç

1943'te İran Tahran'da doğdu. Asıl adı Abbas Rezayi Vusug'dur. Liseden mezun oldu. Sinemaya 1966'da "Dokhtar-e Kadkhoda" ve "Hossein Kord Shabestari" adlı filmlere başladı. Kısa zamanda İran Sineması'nın sevilen oyuncularından birisi oldu. 1968'de başrolünde oynadığı "Dokhtar-e Shaah-e Parian" adlı filmin aynı zamanda yapımcılığını da üstlendi. İran Sineması'nda daha çok melodram filmlerde tanındı. 1970'li yıllarda tür değiştirerek avantür filmlere kayan Manucher Vusug, 1976'de Berker İnanoğlu ve Jamshid Shaybani'nin (Sezer Film/Cinemovie Film) Türk-İran ortak yapımı aşk-avantür filmlerinde rol almak üzere Türkiye'ye geldi. 1976'da Ertem Göreç'in "Kan Kardeşler" adlı filminde Serdar Gökhan ve Necla Nazır ile Mehmet Dinler'in "Perişan" adlı filminde Perihan Savaş ile ve 1977'de Ümit Efekan'ın "Günahın Bedeli/Tokat" adlı filmde Müjde Ar ve Sevda Ferdağ ile başrolleri paylaştı.

Manucher Vusug, 1960'lı ve 70'li yıllarda İran Film Endüstrisi'nin en parlak zamanlarında sevilen oyunculardan birisi oldu. İran Sineması'nın önde gelen kadın yıldızlarından Füruzan'la 11 filmde ve Pouri Banayi ile birlikte 9 filmde başrol oynadı. İran'ın ünlü ses ve sinema yıldızı Googoosh'la birlikte 2 film çekti. Manucher Vusug, İran'da 1979'da yaşanan İslam Devrimi sonrasında ülke sinemasına yeni koşulların hakim olması nedeniyle gayriresmi bir yasakla karşı karşıya kaldı. Manucher Vusug, 35 yaşında erken emekli olmaya zorlandı.

Filmografi

1966 Dokhtar-e Kadkhoda, Hossein Kord Shabestari, 1968 Charkh-E-Bazigar, Dokhtar-e Shaah-e Parian, Donya-ye Pooshali, Eshghe Gharoon, Gardeshe Rozegar, Poli Be Sooye Behesht, Setare-ye Haft-asemoon 1969 Malek-e Foozakh, Mojeze-ye Ghalbha, Tak-khal, 1970 Aroos-e Bianca, Ghesmat, 1971 Atashpare-ye Shahr, Badnaam, Derakhtan İstade Mimirand, Khosghel-e Mahalle, Khoshgeltarin Zan-e Aalam, Kako, 1972 Aasi, Ab-nabat Choobi, Sar-Goroohban, 1973 Boose Bar Labhaye Khoonin, Dar Akarhin Lahzeh, Mokafat, Nakhoda, Zan-e Bakere, 1974 Harjayee, In Dast Kaje, Mosafer, Pari Khoshgeleh, 1975 Aloodeh, 1976 Kan Kardeşler, Perişan, 1977 Feri Dast Ghashang,Günahın Bedeli/Tokat, Seh Delbakhteh, 1978 Khan Nayeb, Zar Kharid, 1979 Hokm-e Tir, 1980 Mosht-e Mard

MANUK MANUKYAN

Film yapımcısı...

1949'da İstanbul'da doğdu. Banker Ferdinand Manukyan'ın oğludur. Maiteryan Ermeni Okulu'ndan mezun oldu. Genç yaşında babasının sahibi olduğu Yıldız Film Stüdyosu'nda çalışmaya başladı. Babasının kurduğu Yıldız Film Şirketi'ni 1973'te devralarak yapımcılığa başladı. Aynı yıl "Aşkımla Oynama" ve "Büyük Şamata" adlı filmlerle yapımcı oldu. Yapımcılık hayatı boyunca yönetmen Aram Gülyüz ile çalışan Manuk Manukyan, 1974'ten itibaren seks komedi türünde filmler hazırlayarak, Türk sinemasının içine düştüğü furyaya hizmet etti. "Aman Ne Gırgır", "A'dan Z'ye Kadar O Biçim", "Sevişmek Bir Dakika" ve "Ye Kürküm Ye" adlı filmlerden sonra 1970'li yılların sonunda yapımcılıktan çekildi. 1980'den sonra ailesiyle birlikte Londra'ya gitti. Halen yaşamını orada sürdüren Manuk Manukyan, pansiyon işletmeciliği yapmaktadır.

MARGARİT HALAÇYAN

Kurgu ve eşleme yönetmeni...

1918'de İstanbul'da doğdu. Küçük yaşta çalışma hayatına atıldı. 1940'da kardeşi Şake Halaçyan ile birlikte Necip Erses'in sahibi olduğu Ses Film Stüdyosu'na girdi. Kısa zamanda film kurgusu üzerine yoğunlaştı. Ses Film'in ithal ettiği yabancı filmler ve arap filmleri üzerine çalışan Margarit Halaçyan, 1944'te Faruk Kenç'in yönettiği "Hasret" adlı filmle ilk kez bir yerli film kurgusu yaptı. Daha sonraki yıllarda 1945'te "Köroğlu", 1946'da "Sonsuz Acı", "Yanık Kaval", 1947'de "Karanlık Yollar", "Unutulan Sır/Domaniç Yolcusu", "Yuvamı Yıkamazsın", 1948'de "Damga", 1949'da "Çete", "Fedakar Ana", "Gönülden Yaralılar", "Kanatlardan Türbe", "Karadeniz Postası", "Üvey Baba" gibi bir çok filmin kurgusunu ve eşlemesini yapan Margarit Halaçyan, 1950'lerde stüdyonun Rasim Day'a devrolmasıyla birlikte sinemadan uzaklaştı. Kurgu yönetmeni İzak Dilman'ı yetiştiren Halaçyan'ın sinema dışındaki yaşamı hakkında bilgi yoktur.

MARİA VİNCENT (1929 - 2001)

Şarkıcı ve sinema oyuncusu...

15 Kasım 1929'da Fransa, Korsika adasında doğdu. Asıl adı Paulette'dir. Sanat hayatına atılacağı zaman annesinin adı Maria ile babasının adı olan Vincent'i birleştirmiş ve sahne adı olarak kullanmaya başlamıştır. 20 yaşında Korsika'dan Fransa'ya geçerek şarkıcı olarak sahneye çıktı. Çeşitli ülkelerde şarkıcı olarak çalıştı. Maria Vincent, 1951'de Jacques Loew'in yönettiği "Si Ça Vous Chante" adlı filmle ilk kez kamera karşısına geçti. Fakat sinemadan çok müzik çalışmalarına ağırlık verdi. Beyrut'ta sahneye çıktığı zaman tanıştığı Lübnanlı bir tüccar ile evlendi.

Maria Vincent, eşinden ayrıldıktan sonra 1958'de Türkiye'ye geldi. Gece kulüplerinde sahneye çıktı. Maria Vincent, 1959'da Faruk Kenç'in yönettiği "Ölmeyen Aşk" adlı filmde Belgin Doruk ve Efgan Efekan ile başrolü paylaştı. 1961'de Ernest Ritter Von Theumer'in yönettiği Türk-Alman ortak yapımı "Silahlar Konuşuyor/İn der Hölle ist noch Platz" adlı macera filminde Fikret Hakan ve Barbara Valentin ile rol alan Maria Vincent, sinema çalışmalarını 2000 yılına kadar aralıklarla devam ettirdi. Müzik hayatı boyunca bir çok plak dolduran Maria Vincent, 20 Haziran 2001'de Marsilya, Bouches-du-Rhône'de yaşama veda etti.

© Ali Can Sekmeç

Efgan Efekan ve Maria Vincent, "Ölmeyen Aşk", 1959

MARİKA KOTOPOULİ (1887 - 1954)

Tiyatro ve sinema oyuncusu...

3 Mayıs 1887'de Yunanistan Atina'da doğdu. Tiyatrocu bir ailenin kızıdır. Sahneye ilk kez 1903'de Yunan Kraliyet Tiyatrosu'nda çıktı. 1906'da tiyatro çalışmaları yapmak üzere Paris'e gitti. 1908'den itibaren kendi topluluğu Kotopouli Tiyatrosu ile sahne çalışmalarını sürdürdü. Bu dönemde başka bir genç aktris Kyveli Adrianou ile yoğun bir sanatsal rekabet geliştirdi. Her ikisi de çok sadık hayranlara sahipti. Marika Kotopouli kralcı kampın simgesi haline gelirken, Kyveli Adrianu, Venizelosçular tarafından tercih edilmişti. Buna rağmen Marika Kotopouli ve Kyveli Adrianou, 1932-1934 ve 1950-1952 arasında ortak yapımlarda işbirliği yaptı.

Marika Kotopouli, 1923'de Georgios Helmi ile evlendi. 1929'da Spiros Melas ve Dimitris Myrat'la birlikte, Serbest Sahne adıyla bir tiyatro kurdu ve Amerika'ya turne yaptı. Marika Kotopouli ve Kyveli Adrianou ikilisi Türkiye'ye gelerek 1933'te Muhsin Ertuğrul'un yönettiği "Fena Yol/Kakos Dhromos" adlı sinema filminde başrol oynadı. Senaryosunu Grigorios Xenopoulos'un bir romanından Mümtaz Osman'ın (Nazım Hikmet) yazdığı bu film, İpek Film ile İris Film'in ortaklığında çekilen ilk Türk-Yunan ortak yapımı olarak kayda geçti.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΣΠΛΕΝΤΙΤ - ΑΠΟΛΛΩΝ - ΟΥΦΑ

Ο ΚΑΚΟΣ ΔΡΟΜΟΣ

Από τὸ ὁμώνυμον διήγημα τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ ΓΡ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

Πρόσωπα	Διανομή	Ἠθοποιοί
Χρηστίνα		ΜΑΡΙΚΑ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ
Χρυσοῦλα		ΚΥΒΕΛΗ
Ἀλεξόπουλος		Β. Δογοθετίδης
Νιόνιος		Δ. Μυράτ, υἱός
Δήμος		Χρ. Τσαγανέας
Λαμπρος		Ἀνι Γιαννίδης
Φιορέττα		Μ. Κωνσταντίνου
Νικολέττα		Ν. Παπαδοπούλου
Νενέ		Π. Χ. Παναγιώτου
Γιάννης		Γ. Γαβριηλίδης
Μενέγης		Σπ. Μουσούρης
Νίκος		Γ. Παπᾶς
Ὁ πλούσιος ἐραστὴς		Π. Γαβριηλίδης
Ἑλένα		Ν. Βιτσώρη
Ὁ Ἄνδρας της		Ν. Βάχλας
Νινέττα		Σωτ. Ἰσαρίδου
Γ. Γεωργόπουλος		Στέφ. Μουσούρης
Μήνα Σημηριώτη κτλ.		Δ. Γεωργοπούλου κτλ.

—Μουσικαὶ Συνθέσεις Σ. ΙΑΤΡΙΔΟΥ

—Ἐντυπώσεις ὑπὸ τῆς Ὀρχήστρας MASIM καὶ τῆς Μανδολινάτας ΠΕΡΑ - ΚΑΟΥΜΠ

—Κανταδες ἀπὸ τὰ κύρια τῆς Ἑλληνικῆς Ὀπερέττας Θ. ΣΑΜΑΡΤΖΗ

—Βάλς ἀπὸ τὴν κ. Σ. ΙΑΤΡΙΔΟΥ καὶ τὸν κ. Δ. ΚΑΒΑΘΑΚΗΝ.

Τύποις ΔΑΜΙΑΝΟΥ Ἐμμ. Μπενάκη 14

1936'da Atina'nın merkezindeki Panepistimiou Caddesi'nde Kotopouli Tiyatrosu için bir salon inşa edildi. Halen Rex ya da Kotopouli Tiyatrosu olarak anılan bina Yunanistan Ulusal Tiyatrosu'nun bir kolu olarak işlev görmekte. Sanat hayatı boyunca 1921'de I. George Nişanı Altın Haçı ve 1923'te Yunanistan Eğitim Bakanlığı sanat ödülünü alan Marika Kotopouli'nin adına 1951'den itibaren tiyatro oyunculuğu dalında "Marika Kotopouli Ödülü" verilmeye başlandı. Marika Kotopouli, 11 Eylül 1954'te Atina'da yaşama veda etti.

© Ali Can Sekmeç

MARKO BUDURİS (1925 - 1992)

Ses mühendisi...

1925'de İstanbul Beşiktaş Arnavutköy'de doğdu. Arnavutköy Rum İlkokulu'ndan mezun oldu. 4 kardeşiyle birlikte küçük yaşta kimsesiz kaldı. 13 yaşında Arnavutköy'den tanıdığı kurgucu Orhan Atadeniz'in yanında işe başladı. Bir süre sonra onun yardımıyla Konstantin ve Niko Çangopulos kardeşlerin işlettiği Eclair Sineması'nda (Şimdi ki Demirören Avm'nin olduğu yerde ki eski adı Şark, sonra ki adı Lüks olan sinema) yardımcı makinist olarak çalışmaya başladı. 1948'de askerden döndükten sonra Bakırköy'de kurulu Fuat Rutkay'ın sahibi olduğu Halk Film Stüdyosu'na laborant olarak girdi. Kısa zamanda film kurgusunu öğrendi. "Bağda Gül", "Yara", "Şehitler Kalesi" gibi filmlerde kurgucu olarak görev aldı.

Marko Buduris, 1950'de Necip Erses'in Ses Film Stüdyosu'na geçti. Burada kurgucu olarak başladıysa da sonrasında Yorgo İlyadis'in yanında ses teknisyeni olarak devam etti. Stüdyo 1953'de Day Film Stüdyosu adını alınca yeni sahibiyle anlaşamayarak görevini bıraktı. Burada seslerini kaydettiği filmler arasında "İstanbul Geceleri", "Hayatımı Mahveden Kadın" gibi sayılabilir. 1956'da kısa bir süre Halil Kamil Film Stüdyosu'nda çalışan Marko Buduris, 1960'da Erman Film Stüdyosu'na geçti. 1962 yılına kadar "Aslan Yavrusu", "Gece Kuşu", "Divane", "Kırık Çanaklar", "Satın Alınan Adam", "Bir Demet Yasemen", "Yasak Aşk" gibi bir çok filmin seslerini çekti.

© Ali Can Sekmeç

1962'de Turgut Ören'in sahibi olduğu Ören Film Stüdyosu'nda geçen Marko Buduris, 1964 yılına kadar bu stüdyoda çalıştı. "Aşk Yarışı", "Esir Kuş", "Küçük Hanım Avrupa'da", "Çapraz Delikanlı", "İki Gemi Yanyana", "Kadın Berberi" bu stüdyoda seslerini çektiği filmler arasındadır. Marko Buduris, 1964'te faal sinema yaşamının en uzun soluklu çalışma ortamına girdi. Bu tarihte geçtiği Ferdinand Manukyan'ın sahibi olduğu Yıldız Film Stüdyosu'nda 1972 yılına kadar yüzlerce filmin sesini kaydetti. Marko Buduris, 1972 yılından sonra Yıldız Film Stüdyosu'yla birlikte Ören Film, Bükey Film, Saner Film stüdyolarında çalıştı. 1975'te sinema yaşamını sonlandıran Marko Buduris, 1977'de son kez "Ölümün Nefesi" adlı Türk-İtalyan ortak yapımı film için stüdyoya girdi.

Türk sinemasının Yorgo İlyadis ile birlikte en çalışkan ses teknisyenlerinden bir olan Marko Buduris, 1975'te eşi Hirusula Buduris'in Şişli'de açtığı pastanede çalışmaya başladı. Tüm sinema yaşamı boyunca 500'den fazla filmde ses teknisyeni olarak çalıştı. 1982'de emekli oldu. Marko Buduris'e 1989'da Türk sineması meslek kuruluşlarının ortaklaşa düzenledikleri "Türk Sinemasının 75. yılında 40 yıl emek ödülü" töreninde bir şilt verildi. Marka Buduris yakalandığı akciğer kanserinden kurtulamayarak 1992'de İstanbul'da yaşama veda etti. Eşi Hrisula Buduris ve kızı Panayota Buduris halen Atina'da yaşamaktadır.

Lale Film Stüdyosu'nun sahibi Necip Sarıcıoğlu, kendisi için hazırladığım "Büyülü Fener Bekçisi" adlı biyografik kitapta Ferdinant Manukyan'ı şöyle anlatıyor:

> "Marko Buduris, matraklığın, muzipliğin, züppeliğin bir arada olduğu çok eğlenceli bir adamdı. Karısını tapacak kadar çok severdi. Ferdinand Manukyan'ın Yıldız Film Stüdyosu'nda yıllarca çalıştı. Bu stüdyodan önce Halil Kamil Film Stüdyosu'nda çalışıyormuş. Marko'nun ilk işi negatif montajcılıktı. Bunu Halk Film Stüdyosu'nda öğrenmiş. Senkron'u da bilirdi. Ferdinand Manukyan, stüdyosunu kurduğu zaman bizim stüdyoyla da çalışmak istedi. Çünkü optik baskı makineleri yoktu ve bizim stüdyodakini kullanmak istiyordu. Bu işi de benim yapmam gerekiyordu. Manukyan benim mesaimi ödeyecekti. Bende normal stüdyo işlerimi bitirdikten sonra Manukyan'ın işlerine bakacaktım. Sabahat Hanım, kabul etti. Stüdyo optik başına 1000 lira, bende film başına 500 lira alacaktım. Çalışmalar başlayınca her gün bir film gelmeye başladı. Yıldız Film Stüdyosu çok hızlı çalışıyordu. Marko seslerini yaptığı filmleri bana gönderiyordu. Bir süre sonra Marko benden plak istemeye başladı. Çünkü elinde yeterli müzik yoktu. Bu alış verişimiz 2-3 yıl sürdü. Manukyan'dan kazandığı paralarla ilk evimi aldım diyebilirim..."

Filmografi

1950	İstanbul Geceleri	(Ses Film Stüdyosu/Kurgu)
	Tanrı Şahidimdir	"
1955	Hayatımı	
	Mahveden Kadın	(Day Film Stüdyosu/Kurgu)
1957	Üç Kurşun	(Halil Kamil Film Stüdyosu)
1958	Çoban Aşkı	"
	Murada Ereceğiz	(Halk Film Stüdyosu)
1959	Kaderim Böyleymiş	(Halil Kamil Film Stüdyosu)
	Ömrümün	
	Tek Gecesi	(Yakut-Ören Film Stüdyosu/ Kurgu-Ses)
	Erkek Fatma	(Erman Film Stüdyosu)
	Gönül Kimi Severse	"
	Suçlu	"
	Vatan ve Namus	"
	Yangın Var	"
1960	Aslan Yavrusu	(Erman Film Stüdyosu)
	Divane	"
	Gece Kuşu	"
	İlk Aşk	"
	Kezban/Yaralı Kelebek	"
	Kınk Çanaklar	"
	Küçük Kahraman	"
	Meryem	"
	Nilüfer Orman Çiçeği	"
	Ölüm Peşimizde	"
	Satın Alınan Adam	"
	Üç Çapkın Gelin	"
	Üsküdar İskelesi	"
	Yabancı Kız	"
	Yasak Aşk	"
	Zavallı Necla	"
1961	Ateş Bacayı	
	Sardı	(Erman Film Stüdyosu)
	Avare Mustafa	"
	Bir Demet Yasemen	"
	Dikenli Gül	"
	Düğün Alayı "	
	Hatırla Sevgilim	"
	İki Yetime	"
	Melekler Şahidimdir	"
	Sevdalı Efe	"
	Sokaktan Gelen Kadın	"
	Tatlı Günah	"
	Unutamadığım Kadın	"
1962	Gol Kralı Cafer	(Erman Film Stüdyosu)
	Aşk Yanşı	(Ören Film Stüdyosu)
	Aşka Kinim Var	"
	Başımı Belaya Sokma	"
	Beş Kardeştiler	"
	Geçti Buranın Pazarı	"
	Gönül Avcısı "	
	İki Gemi Yanyana	"
	İlk Göz Ağrısı	"
	Küçük Hanım	
	Avrupa'da	"
	Küçük Hanımın	
	Kısmeti	"
	Ne Şeker Şey	"
	Neşemizi Bulalım	"
	Sokak Kızı	"
	Bir Kız Kaçınca	(Yıldız Film Stüdyosu)
	Çöpçatan	"
	Daima Kalbimdesin	"
	Derdimden	
	Anlayan Yok	"
	Esir Kuş	"
	Genç Osman	
	ve Sultan 4. Murat	"
	Küçük Beyefendi	"
1963	Akdeniz Şarkısı	(Ören Film Stüdyosu)
	Aşka Vakit Yok	"
	Bire On Vardı	"
	Çapraz Delikanlı	"
	Çöl Kanunu "	
	Kadınlar Hep Aynıdır	"
	Korkunç Şüphe	"
	Makber	"
	Son Karar	"
	Şafak Bekçileri	"
	Şeytan Bunun	
	Neresinde	"
	Kadın Berberi	(Manukyan-Ören Film Stüdyosu)
	Yaşasın Hayat	(Manukyan Film Stüdyosu)
	Aşka Susayanlar	(Lale Film Stüdyosu)
	Aşkım ve Günahım	(Yıldız Film Stüdyosu)
	Cilalı İbo Kızlar	
	Pansiyonunda	"
	Gecelerin Hakimi	"
	Ölüm Bizi Ayıramaz	"
	Sevenler Ölmez	"
1964	Ayrılan Yollar	(Ören Film Stüdyosu)

Devlet Kuşu "
Ana Beni Eversene (Yıldız Film Stüdyosu)
Ankara'ya Üç Bilet "
Aramızdaki Düşman "
Asfalt Rıza "
Atçalı Kel Mehmet "
Bekarlık Sultanlıktır "
Beyoğlu Piliçleri "
Bir Aşk Yeter"
Cehennem
Arkadaşlan "
Çapkın Efe "
Çapkınım Hovardayım "
Çöpçatanlar Kampı "
Erkekler Ağlamaz "
Esmerin Tadı
Sansının Adı "
Evcilik Oyunu "
Fabrikanın Gülü "
Günah Kızlan "
Halime'den Mektup Var "
Hızlı Osman "
Hostes Hanım "
İsimsiz Kahramanlar "
İstanbul Sokaklannda "
Kamalı Zeybek "
Kara Dağlı Efe "
Kara Şahin "
Kocaoğlan "
Koçero "
Meyhaneci "
Mirasyedi "
Sıkı Dur Geliyorum "
Şu Kızlann Elinden "
Vur Gözünün Üstüne "
Yalnız Değiliz "
Yalnız Efe "
Yankesici Kız "

1965 Babamız Evleniyor (Yıldız Film Stüdyosu)
Babasına Bak
Oğlunu Al "
Başlık "
Beleş Osman "
Beyaz Atlı Adam "
Beyaz Atlının Dönüşü "
Biz de Vatandaşız "
Bize Türk Derler "
Dalgacı Mahmut "
Davudo "
Dokuz Canlı Adam "
Dünkü Çocuk "
Düşman Kardeşler "
Ekmek Kavgası "
Erkek Dediğin Böyle Olur"
Fişek Necmi "
Gizli Emir "
Haracıma Dokunma "
Hazreti Yusuf'un Hayatı "
İnatçı Gelin "
Kalbimdeki Serseri "
Kanun Der ki "
Kasımpaşalı "
Kasımpaşalı Recep "
Kırbaç Yarası "
Kolejli Kızın Aşkı "
Korkunç İntikam "
Korkusuzlar "
Krallar Kralı "
Nasrettin Hoca "
Ölüm Saçan Dudaklar "
Pişkin Delikanlı "
Satılık Kalp "
Sayılı Kabadayılar "
Silaha Yeminliydim "
Sokaklar Yanıyor "
Sokaklann Belalısı "
Şekerli misin Vay Vay "
Tamirci Parçası "
Tehlikeli Adam "
Üçünüzü de Mıhlanm "
Yumruk Yumruğa "
Zennube "

1966 Acı Tesadüf (Yıldız Film Stüdyosu)
Affedilmeyen "
Akıncılann İntikamı "
Allahaısmarladık İstanbul "
Aşk Mücadelesi "
Aşkın Kanunu Yoktur "
Ayyıldız Fedaileri "
Bar Kızı "
Beyoğlu Esran "
Çingene "
Dört Kurşun "
Efkarlıyım Abiler "
Fakir Bir Kız Sevdim "
Hudutlann Kanunu "

İdam Mahkumu "
İntikam Uğruna "
İslamoğlu "
Kaderin Cilvesi "
Kanlı Pazar "
Kasırga Adam "
Kibar Haydut "
Korkunç Arzu "
Meydan Köpeği "
Milyonerin Kızı "
Örümcek Adam "
Sarı Gül "
Sevda Çiçeğim "
Suçsuz Firari "
Tehlikeli Oyun "
Tilki Selim "
Vur Emri "

1967 Ağır Suç (Yıldız Film Stüdyosu)
Azap Yolları "
Baytekin Fezada
Çarpışanlar "
Bekar Odası "
Benim Adım Kerim "
Bizans'ı Titreten Türk "
Büyük Cellatlar "
Erkek Adam
Sözünde Durur "
Gül Ağacı "
Hesap Günü "
İdam Günü "
İlk Aşkım "
Kader Bağı "
Kaderim Ağlamak mı? "
Kara Kartal "
Kardeş Kavgası "
Kocadağlı "
Korkunç Yumruk "
Kurt Kapanı "
Mazideki Yıllarım "
Namus Borcu "
Nemli Gözler "
Osmanlı Kabadayısı "
Paşa Kızı "
Ringo Gestapoya Karşı "
Son Söz Benim "
Söyleyin Genç Kızlara "
Vahşi Ölüm "

1968 Acı Yıllar (Yıldız Film Stüdyosu)
Affedilmeyen Suç "
Aşkla Sev Kinle Vur "
Aşkların En Güzeli "
Azize "
Azrail Benim "
Bağdat Yolu "
Benimle Evlenir misin? "
Bin Yıllık Yol "
Bir Mahkum Kaçtı "
Casus Kıran "
Cesur Yabancı "
Eşkıya Halil "
Gelincik Tarlası "
Kara Öfke "
Kızıl Maske "
Mekansız Kurtlar "
Yedi Adım Sonra "
Yedi Köyün Zeynebi "
Kafkas Şeytanı (Ören Film Stüdyosu)

1969 Ağlama Değmez
Hayat (Yıldız Film Stüdyosu)
Allı Gelin "
Anadolu Soygunu "
Beyaz Mendilli "
Boğaziçi Casusları "
Bu Ne Biçim Hayat "
Büyük Üç "
Cesur Kabadayı "
Cilveli Kız "
Çile "
Dağlar Şahini "
Deli Murat "
Eba Müslüm Horasani "
Garibin Mezarını
Taştan Oyun "
Gelin Ayşem "
Hayırsız Evlat "
Hüzünlü Aşk "
Kaderden Kaçılmaz "
Kara Efe "
Kirli Yüzlü Melek "
Kötü Kader "
Mahallenin Namusu "
Mihracenin Gözdesi "
Mini Etekli Kızlar "
Ömür Boyu "
Rüzgar Hafiye "
Sabrın Sonu "

Sapık "
San Kurdela "
Söyleyin Anama
Ağlamasın "
Şirvan "
Yaşamak Hakkımdır "
Yayla Güzeli Gül Ayşe "

1970 Aslan Yürekli Mahkum (Yıldız Film Stüdyosu)
Bir Çuval Para "
Bir Lokma Ekmek "
Bomba Ahmet "
Bu Yumruk Sana "
Cemo/Gelinin Muradı "
Deli Ormanlı "
Demir Yumruk
Devler Geliyor "
Dört Kabadayı "
Erkek Gibi Ölenler "
Her Günaha Bir Kurşun "
İki Aşk Arasında "
İntikam Derler Adıma "
Kaçak "
Kaderin Pençesinde "
Kızgın Topraklar "
Kızım Sana Emanet "
Kin "
Koçum Ali "
Kralların Öfkesi "
Kurt Kanı "
Ölüler Konuşmaz ki "
Ölüm Emri "
Sen de Bizdensin "
Talihsiz Yavru Fatoş "
Yaşamak İçin "
Yemende Bir Avuç Türk "
Yılan Kadın "
Yılların İntikamı "
Yiğitlerin Türküsü "
Yumruk Pazan "
Ölüm Fermanı (Ören Film Stüdyosu)
Son Nefes "

1971 Ah Bir Zengin Olsam (Yıldız Film Stüdyosu)
Aladdinin Lambası "
Aslanlar Kükreyince "
Azrail'in Beş Atlısı "
Baybars "
Bicirik İş Başında "
Bilardo Kazım "
Bin Bela Bir Kurşun "
Bugün Bende Yarın Sende "
Büyük Acı "
Caniler Uyumaz "
Çamur Şevket "
Çıngar Başlıyor "
Dadaloğlu "
Dudaktan Silaha "
Elvan "
Gizli Aşk "
Gurur ve Kin "
Hedefte İmzam Var "
Her Kurşuna Bir Ölü "
Hey Amigo Beş Altın Mezar "
Hey Amigo Sartana "
İdamlık "
İki Belalı Adam "
Kadırgalı Ali "
Kadifeden Kesesi "
Kaf Dağını Terk Edenler "
Kanunsuz Sokak "
Katil Kim? "
Kızgın Güneş "
KupaAsı Maça Kızı "
Maskeli Üçler "
Namlunun Ucundasın "
Ölüm Bana Yüz Gelir "
Profesyoneller "
Satılık Kadın "
Silahlar Konuşuyor "
Silahlar Susmasın "
Üç Kabadayı "
Üçünüze Bir Mezar "
Yırtık Niyazi "
Yumruk Yumruğa "
Yumurcağın Tatlı Rüyaları "
Zagor Kara Bela "
Zagor Kara Korsanın Hazineleri "
Zapata "
Belanın Kralı (Ören Film Stüdyosu)
Oku, Beşikten Mezara Kadar "
Ölümsüzler "

1972 Acı Zafer (Yıldız Film Stüdyosu)
Adanalı Kardeşler "
Akrna Tuna "
AyAman Of "
Beyoğlu Kan Kokuyor "
Cehennemin Beş Delisi "
Cezanı Çekeceksin "
Dar Ağacı "
Deli "
Görevimiz Tehlike "
Irmak "
İnsafsız "
Kanlı Öç "
Kara Bela "
Korku Çemberi "
Kurban "
O Ağacın Altında "
Ocak Söndürenler "
Ölümle Dudak Dudağa "
Sarı Öküz Parası "
Serseri Kral "
Silahlar Susacak "
Son Duanı Et "
Son Düello "
SüperAdam
İstanbul'da "
Üç Kağıtçılar "
Vahşi Arzu "
Vahşi ve Güzel "
Estergon Kalesi (Yıldız Film Stüdyosu/ Faruk Özar ile)
Fırtına Kemal "
Gecekondu Rüzgarı "
Kaderin Esiriyiz "
Kara Osman "
Korkunç Tecavüz "
Ölmek Var Dönmek Yok "
Ölüm Dönemeci "
Paprika Gaddar'ın Aşkı "
Sahtekar "
Şehmuz "
Balıkçı Kız (Saner Film Stüdyosu)
Vahşetin Esirleri "
Acı Pirinç (Ören Film Stüdyosu)
Alçaklar Cehenneme
Gider "
Beyaz Kurt "
Büyük Bela "
Cevriye'nin Kızları "
Dadaloğlu'nun
İntikamı "
Elif ile Seydo "
Hacı Murat'ın İntikamı "
İstanbul Kabadayısı
Kara Murat "
Kalleşler "
Kara Doğan (Ören Film Stüdyosu/ Faruk Özar ile)

1973 Affedilmeyenler (Yıldız Film Stüdyosu)
Bataklık Bülbülü "
Cesur ve Mağrur "
Dertli "
Kabadayının Sonu "
Kaderim Kanla Yazıldı "
Üç Balıkçı Kız "
Düğün (Yıldız Film Stüdyosu/ Faruk Özar ile)
Gelin "
Gurbetçiler "
Üç DevAdam "
Aşkımla Oynama (Ören Film Stüdyosu)
Evlat Acısı "
Kır Çiçeği "
Susuz Yaz "
Şirvan ile Nazlı "
Vahşet "
Helal Sana Behçet (Ören Film Stüdyosu/ Faruk Özar ile)
Zalim "

1974 Çılgınlar (Yıldız Film Stüdyosu)
Dadaş Rıfat "
Dayı "
Kiralık Serseri "
Oğul "
Aman Ne Gırgır (Ören Film Stüdyosu)
Avanta Yok "
Cafer'in Nargilesi "
Emrah "
Erkek Dediğin
Böyle Olur "
Eski Kurtlar "
Huma Kuşu "
Kader "
Kanlı Sevda "
Kara Boğa "
Namus Belası "

	Reşo	"		A'dan Z'ye	
	Şaşkın	"		Kadar	(Ören Film Stüdyosu)
	Taşralı Kız	"		Bakireler Çiftliği	"
	Televizyon Niyazi	"		Dam Budalası	"
	Yaşar Ne Yaşar			İkimiz Bir Fidanız	"
	Ne Yaşamaz	"		İster Danl İster Sanl	"
	Zafer Kartallan			Sevişmek Bir Dakika	"
	Kıbns'ta	"		Ye Kürküm Ye	"
1975	Ana Kurban		1977	Ölümün Nefesi	(Ören Film Stüdyosu)
	Can Kurban	(Yıldız Film Stüdyosu)			

MARSEL D. KALVO

Film yapımcısı...

1967'de İstanbul'da doğdu. Film Yönetmenleri Derneğinin açtığı kurslarda sinema eğitim aldı. 2006'da Mars Prodüksiyon, adıyla bir şirketi kurarak, dışalımcılık yapmaya başladı. Bu şirket aracılığıyla uluslararası pazarı olan ana akım film ve belgesellerin yanı sıra uluslararası festivallerde beğeni kazanmış, ödüllü filmleri Türkiye'ye getirdi. 2009'da şirket çatısı altında, film yapımcılığına başlayan Marsel Kalvo, Emre Akay'ın yönettiği "Adab-ı Muaşeret" adlı komedi filmiyle ilk yapımcılık deneyimini yaşadı. 2010'da "Ses", 2012'de "Devir" ve 2013'de "Balık" adlı filmlere ortak yapımcı olarak katıldı. Marsel Kalvo, 2013'te Deniz Akçay'ın "Köksüz", 2014'te Çiğdem Vitrinel'in "Fakat Müzeyyen Bu Derin Bir Tutku" ve 2017'de Pelin Esmer'in "İşe Yarar Bir Şey" adlı filmleriyle yeni dönem Türk sinemasının ses getiren, başarılı ürünlerine imza attı. Marsel Kalvo, 2010'da kurucuları arasında yer aldığı M3 Film Dağıtım şirketi aracılığıyla Kasım 2013'de Başka Sinema projesini hayata geçirmiştir.

MARYNA GORBACH

Film yönetmeni, yapımcı ve kurgu yönetmeni...

1981'de Ukrayna Kiev'de doğdu. Kiev Ulusal Tiyatro Üniversitesi'nden mezun oldu. Ardından Polonya'da Andrzej Wajda Film Yönetmenliği Yüksek Okulu'nda eğitim gördü. Maryna Gorbach, 2004'te ilk kısa filmi "Kavanoz"u çekti. 2006'da çektiği ikinci kısa filmi "Borç" bir çok festivalde gösterildi. Türk yönetmen Mehmet Bahadır Er ile evlenen Maryna Gorbach, 2008'de ilk uzun metrajlı filmi "Kara Köpekler Havlarken" i Mehmet Bahadır Er ile birlikte yönetti. Ardından 2009'da "No Ofsayt" ve 2013'te "Sev Beni" adlı filmleri eşiyle birlikte yöneten Maryna Gorbach, bir çok ödüller kazandı. Halen yönetmenlik ve yapımcılık yapmaktadır.

MASİST GÜL (1947 - 2003)

Sinema oyuncusu...

1947'de İstanbul'da doğdu. Küçük yaşta çalışma hayatına atıldı. Tornacılık ve marangozluk gibi işlerde çalıştı. Uzun bir süre vücut ve halter sporuyla ilgilendi. Halter antrenörlüğü yaptı. Sinemaya 1968'de İrfan Film'de başladı. Tarihi kostüme filmlerde cellat, zindancı gibi rollerle tanındı. 1968-1992 yılları arasında faal olarak çalıştığı sinemadan bu tarihten sonra uzaklaştı. Masist Gül, kendi çapında karikatürler çizdi ve bunlardan çizgi romanlar hazırladı. "Kaldırım Destanı-Kaldırım Kurdunun Hayatı 1" adlı çizgi roman kitabı basıldı. Son yıllarını daha çok yazarlık yaparak geçiren Masist Gül, 2003'te İstanbul'da yaşama veda etti.

Filmografi

1968 Köroğlu, 1970 Tarkan Gümüş Eyer, 1971 Yarın Son Gündür, Şehzade Sinbad Kaf Dağında, 1972 Deli Oğlan, Keloğlan ve Can Kız, Ölüm Elçileri, Sarı Öküz Parası, Vur, 1973 Battal Gazi Geliyor, Kara Orkun, Ömer Hayyam, Turist Ömer Uzay Yolunda, Zaloğlu Rüstem, 1974 Anasının Gözü, Bir Damla Kan Uğruna, Damgalı Adam, Fedai, Fırtınalar İstanbul'da, Yolsuzlar, 1975 Ah Ne Adem Dilli Badem, Kadınlar Hayır Derse, Macera, Pembe Panter, 1976 Ben Bir Garip Keloğlanım, Deli Şahin, Kara Murat Şeyh Gaffar'a Karşı, 1977 Akrep Yuvası, 1985 Dön Bana, Mavi Muammer 2/Silahtan Ödüm Patlar (video), Para Babası (video), 1986 Beleşçiler (video), Kız Babası (video), Sen Neymişsin Be Abi, 1987 72. Koğuş, 1988 Meçhul Tohum, 1990 Abuk Sabuk Bir Film, 1992 Pötürgeli Hasan (video)

MAURİCE MEA

Sinema oyuncusu...

1917'de Rusya'da yaşanan Bolşevik devriminin arından ülkeyi terk edip İstanbul'a gelen Beyaz Ruslardan biri olan Maurice Mea, 1923'de Kemal Film adına Muhsin Ertuğrul tarafından yönetilen "Leblebici Horhor" ve 1924'te "Sözde Kızlar" adlı filmlerde rol aldı. Türk sessiz sinema tarihinin ilk erkek oyuncularından biri olan Maurice Mea, 1925'te İstanbul'dan ayrıldı.

MELİNE PAPASYAN (1915-1967)

Kurgu yönetmeni...

1915'te İstanbul'da doğdu. Ermeni okullarında yaptığı ilk ve orta öğreniminin ardından, bir akrabasının yardımıyla 1934'te Halil Kamil Film Stüdyosu'na girdi. Bu stüdyonun ve Türk sinemasının ilk kadın laborantı oldu. Kısa zamanda öğrendiği film kurgusu sayesinde daha çok dönemin Hollywood filmlerinde ve az sayıda ithal edilen Avrupa ve Rus filmlerinin kurgusunda çalıştı. 1940'larda "Kıvırcık Paşa", "Taş Parçası", 1950'lerde "Er Meydanı", "Üç Kurşun" vs... gibi az sayıda yerli filmin de kurgusunu yapan Meline Papasyan, kurgu yönetmeni Alis Serabyan'ın yetişmesinde katkıda bulundu.

Uzun yıllar çalıştığı Halil Kamil Film Stüdyosu çatısı altında Coni Kurdeşoğlu, Yervart Horhor Berksoy, Aram Hugasyan, Alis Serabyan ve Adrine Muradyan ile birlikte çalışan Meline Papasyan, 1950'li yılların sonunda stüdyonun kapanmasıyla sinemadan uzaklaştı. Meline Papasyan, 1967'de İstanbul'da yaşama veda etti.

MEMDUH KARAKAŞ (1914 – 1981)

Sinema oyuncusu ve prodüksiyon amiri...

1914'te İstanbul'da doğdu. Asıl adı Varteres Karakaş'tır. Küçük yaşta çalışma hayatına atıldı. Çeşitli işlerde çalıştıktan sonra 1952'de Türk sinema piyasasına girdi. Aynı yıl "Bu Kadın Benimdir/Zavallı Necdet", "İmralıdan Doğan Güneş" ve "İstanbul Havası/Arşak Sulukule'de" adlı filmlerde oyunculuk yaptı. Memduh Karakaş, karakter oyunculuğunu 1980 yılına kadar aralıklarla sürdürdü. 1957'de Nevzat Pesen'in yönettiği "Annemin Gözyaşları" adlı melodramla ilk kez prodüksiyon işlerine başlayan Memduh Karakaş, Türk sinemasının en faal prodüksiyon amirlerinden birisi oldu. 1964'te yapımcı-yönetmen Türker İnanoğlu'nun sahibi olduğu Erler Film ile uzun soluklu bir çalışma ortaklığına girdi. Türk sinemasının gerçek emekçilerinden birisi olan Memduh Karakaş, 1981'de İstanbul'da yaşama veda etti.

© Ali Can Sekmeç

Memduh Karakaş ve Türker İnanoğlu

Oyuncu Filmografisi

1952 Bu Kadın Benimdir/Zavallı Necdet, İmralıdan Doğan Güneş, İstanbul Havası/Arşak Sulukule'de, 1953 Altı Ölü Var/İpsala Cinayeti, 1954 Evlat Acısı, İstiklal Savaşı/ Ruhların Mucizesi, Yedi Köyün Zeynebi, 1955 Beklenen İtiraf, Daleveracılar Kralı, 1956 Hayırsız Evlat, Köy Canavarı, 1957 Annemin Gözyaşları, Hata/Bırakın Ağlayayım, Namus Kurbanı, 1958 Civan Ali, Kapıcının Kızı, Onun Süvarisi, Tütüncü Kızı Emine, 1959 Pamukçu Kızı Halime, 1960 Gece ve Gündüz, 1961 Yabancı Adam, 1962 Neşemizi Bulalım, 1963 Gecelerin Hakimi, Ölüm Bizi Ayıramaz, 1965 Düşman Kardeşler, 1966 Boyacı, Eşrefpaşalı, İdam Mahkumu, Katiller de Ağlar, Kibar Haydut, 1969 Hüzünlü Aşk, 1973 Gönülden Yaralılar, 1975 Ateş Böceği, 1980 Beddua

Saltuk Kaplangı, Pervin Par ve Memduh Karakaş, 1959

© Ali Can Sakınç

Prodüksiyon Filmografisi:

1957 Annemin Gözyaşları, 1958 Abbas Yolcu, Ben Kahpe Değilim, Civan Ali, Günah Kadını, Onun Süvarisi, 1959 Erkek Fatma, Pamukçu Kızı Halime, 1960 Ali, 1961 Gönülden Gönüle, Melekler Şahidimdir, 1962 Başımı Belaya Sokma, Dikmen Yıldızı, Geçti Buranın Pazarı, Gönül Ferman Dinlemez, Kanun Derki, Neşemizi Bulalım, 1963 Cilalı İbo Kızlar Pansiyonunda, Erkek Fatma Evleniyor, Gecelerin Hakimi, Kırık Anahtar, Ölüm Bizi Ayıramaz, 1964 Beyoğlu Piliçleri, Mirasyedi, Yankesici Kız, 1965 Dünkü Çocuk, Düşman Kardeşler, Fişek Necmi, Kolejli Kızın Aşkı, Satılık Kalp, Tamirci Parçası, Yankesici Kız, Zennube, 1966 Acı Tesadüf, Beyoğlu Esrarı, Boyacı, Eşrefpaşalı, İdam Mahkumu, Kaderin Cilvesi, Kibar Haydut, Milyonerin Kızı, Ölmek mi Yaşamak mı, Seher Vakti, Vur Emri, Zorba, 1967 Ayrılık Saati, Bekar Odası, Evlat Uğruna, İdam Günü, Kader Bağı, Kardeş Kavgası, Namus Borcu, Osmanlı Kabadayısı, Parmaklıklar Arkasında, Paşa Kızı, Pranga Mahkumu, Ringo Kazım, Silahlı Paşazade, Zehirli Hayat, 1968 Arkadaşımın Aşkısın, Aşka Tövbe, Benimde Kalbim Var, Benimle Evlenir misin?, Efkarlı Sosyetede, Hırsız Kız, İstanbul Tatili, Sabah Yıldızı, 1969 Ağlama Değmez Hayat, Cilveli Kız, Dağlar Şahini, Deli Murat, Hak Yolu, Hancı, Hayat Kavgası, Hüzünlü Aşk, Lekeli Melek, Son Mektup, Yumurcak, 1970 Ferhat ile Şirin, Maskeli Şeytan, Söz Müdafaanın, Yarım Kalan Saadet, Yemende Bir Avuç Türk, Yumurcak Köprüaltı Çocuğu, 1971 Adını Anmayacağım, Binbir Gece Masalları, Büyük Acı, Cambazhane Gülü, İki Esir, Oyun Bitti, Ömrümce Unutamadım, Yağmur, Yumurcağın Tatlı Rüyaları, 1972 Ası Gençler, Ayrılık, İtham Ediyorum, Kanlı Para, Kara Murat Fatihin Fedaisi, Yumurcak Küçük Şahit, 1973 Acı Hayat, Bitirim Kardeşler, Bitirimler Sosyetede, Kara Murat Fatihin Fermanı, Karateci Kız, Küçük Kowboy, Vurgun, 1974 Almanyalı Yarim, Ayrı Dünyalar, Erkekler Ağlamaz, Kara Murat Ölüm Emri, Karateciler İstanbul'da, Veda, Yaşar Ne Yaşar Ne Yaşamaz, Yaz Bekarı, 1975 Babanın Oğlu, Cemil, Delisin, Evcilik Oyunu, Onun Hikayesi, Şafakta Buluşalım, Üç Kağıtçılar, 1976 Babanın Suçu, Her Gönülde Bir Aslan Yatar, Kara Murat Şeyh Gaffara Karşı, Mağlup Edilemeyenler, Tek Başına, 1977 Baskın, Bizim Kız, Cani, Cemil Dönüyor, Ölmeyen Aşk, Şeref Sözü, 1978 Çilekeş, Lekeli Melek, Ölüm Görevi, Taşı Toprağı Altın Şehir, Vahşi Gelin, 1979 Canikom, İki Cambaz, Küskün Çiçek, Mücevher Hırsızları, Süpermenler, 1980 Beddua, Tanrıya Feryat

MİHAL SKARPEDİS (1910 - ?)

Laboratuar uzmanı...

1910'da İstanbul'da doğdu. 1946'da Nazıf Duru ve Murat Köseoğlu'nun kurduğu Atlas Film Stüdyosu'nun laboratuar şefi oldu. Yerli ve yabancı bir çok filmin baskı işlemlerini yürüttü. 1956'da ortakların ayrılmasından sonra Murat Köseoğlu'nun sahibi olduğu Acar Film Stüdyosu'nda baş laborant olarak çalışmaya başladı. Mihail Skarpedis, 1966 yılına kadar Recai Karataş ile birlikte Acar Film Stüdyosu'nun laboratuarında çalıştı. Bu tarihten sonra ailesiyle birlikte Türkiye'den ayrılarak Yunanistan'a göç etti.

© Ali Can Sekmeç

Recai Karataş ve Mihal Skarpedis, Acar Film Stüdyosu, 1960

Filmografi

1952	Edi ile Büdü	Atlas Film Stüdyosu
	Karanlık Dünya	"
	Kızıl Tuğ	"
	Yavuz Sultan Selim Ağlıyor	"
1953	Altı Ölü Var	Atlas Film Stüdyosu
	Edi ile Büdü Tiyatrocu	"
1954	Beyaz Cehennem	Atlas Film Stüdyosu
	Ölüm Saati	"
	Son Baskın	"
1955	Çeto Sihirbaz	Atlas Film Stüdyosu
	Izdırap Şarkısı	"
	Tuş/Bir Aşk Hikayesi	"
	Uçan Daireler İstanbul'da	"
	Yaşlı Gözler	"
	Yol Palas Cinayeti	"
1957	Duvaklı Göl	Acar Film Stüdyosu
	Senin İçin	"
1958	Dikenli Yol	Acar Film Stüdyosu
	Dokuz Dağın Efesi	"
	Hayat Cehennemi	"
1959	Cilalı İbo ve Tophane Gülü	Acar Film Stüdyosu
	Civanmert	"
	Düşman Yollan Kesti	"
	Elveda	"
	Fosforlu Cevriye	"
	Kaderime Ağlanm	"
	Kalpaklılar	"
	Kanundan Kaçılmaz	"
	Kınk Ptak	"
	Kıtıpyoza Tuzak	"
1960	Aşk Hırsızı	Acar Film Stüdyosu
	Aşk Rüzgan	"
	Bir Yaz Yağmuru	"
	Can Mustafa	"
	Cilalı İbo Perili Köşkte	"
	Devlerin Öfkesi	"
	Dolandıncılar Şahı	"
	Güzeller Resmigeçidi	"
	Kahpe	"
	Kardeş Uğruna	"
	Mahallenin Sevgilisi	"
	Namus Uğruna	"
	Şahane Kadın	"
	Toros Canavan	"
	Utanmaz Adam	"
	Yeşil Köşkün Lambası	"
	Yumurcak	"
1961	Aşk ve Yumruk	Acar Film Stüdyosu
	Aşkın Saati Gelince	"
	Ayşecik Yavru Melek	"
	Bir Bahar Akşamı	"
	Bitmeyen Mücadele	"
	Bülbül Yuvası	"
	Cilalı İbo Zoraki Baba	"
	Çapkınlar	"
	İki Aşk Arasında	"
	Kızıl Vazo	"
	Küçük Hanımefendi	"
	Mahalleye Gelen Gelin	"
	Naylon Leyla	"
	Ölüm Film Çekiyor	"
	Özleyiş	"
	Siyah Melek	"
	Tatlı Bela	"
	Ya Ben Ya O	"
	Yılanlann Öcü	"
	Yumurcak Faka Basmaz	"
	Zavallı Necdet	"
1962	Acı Hayat	Acar Film Stüdyosu
	Akasyalar Açarken	"
	Aşk Kadın ve Tabanca	"
	Aşka Karşı Gelinmez	"
	Ateşli Kan	"
	Bardaktaki Adam	"
	Bazılan Dayak Sever	"
	Belalı Torun	"
	Bir Gecelik Gelin	"
	Cengiz Hanın Hazineleri	"
	Çam Sakızı	"
	Çifte Kumrular	"
	Fosforlu Oyuna Gelmez	"
	Gönül Ferman Dinlemez	"
	Hodri Meydan	"
	İki Çalgıcının Seyahati	"
	İkimize Bir Dünya	"
	Kanun Der ki	"

	Kısmetin En Güzeli	"
	Küçük Hanımın Şoförü	"
	Külhan Aşkı	"
	Oğlum	"
	Öldüren Bahar	"
	Sahte Nikah	"
	Seni Bekleyeceğim	"
	Şehirdeki Yabancı	"
	Şehvet Uçurumları	"
	Üç Tekerlekli Bisiklet	"
	Ver Elini İstanbul	"
	Zoraki Milyoner	"
1963	Adanalı Tayfur	Acar Film Stüdyosu
	Arka Sokaklar	"
	Azrail'in Habercisi	"
	Badem Şekeri	"
	Bana Annemi Anlat	"
	Beni Osman Öldürdü	"
	Beyaz Güvercin	"
	Bir Hizmetçi Kızın Hatıra Defteri	"
	Bulunmaz Uşak	"
	Bütün Suçumuz Sevmek	"
	Büyük Yemin	"
	Cilalı İbo Kadın Avcısı	"
	Çapkın Kız	"
	Dağlar Kralı	"
	Dişi Örümcek	"
	Erkek Fatma Evleniyor	"
	Genç Kızlar	"
	Hızlı Yaşayanlar	"
	Kalbe Vuran Düşman	"
	Kendini Arayan Adam	"
	Koçum Benim	"
	Leyla ile Mecnun Gibi	"
	Manyaklar Köşkü	"
	Ölüme Çeyrek Kala	"
	Sayın Bayan	"
	Süleymaniyeli Ali	"
	Temem Bilakis	"
	Uçurumdaki Kadın	"
	Varan Bir	"
	Yaralı Aslan	"
	Yarın Bizimdir	"
	Yavaş Gel Güzelim	"
1964	Abudik Gubidik	Acar Film Stüdyosu
	Acemi Çapkın	"
	Adanalı Tayfur Kardeşler	"
	Affetmeyen Kadın	"
	Ağaçlar Ayakta Ölür	"
	Anadolu Çocuğu	"
	Aşk ve Kin	"
	Barut Fıçısı	"
	Beş Şeker Kız	"
	Bitirimsin Hanım Abla	"
	Cilalı İbo ve Kırk Haramiler	"
	Dağ Başını Duman Almış	"
	Dağlar Bizimdir	"
	Döner Ayna	"
	Duvarların Ötesi	"
	Erkek Ali	"
	Evcilik Oyunu	"
	Gençlik Rüzgarı	"
	Gurbet Kuşları	"
	Halk Çocuğu	"
	Hepimiz Kardeşiz	"
	Hızır Dede	"
	Hizmetçi Dediğin Böyle Olur	"
	İki Sene Mektep Tatili	"
	İstanbul Kaldırımları	"
	İstanbul'un Kızları	"
	Kader Kapıyı Çaldı	"
	Kanun Karşısında	"
	Katilin Kızı	"
	Kaynana Zırıltısı	"
	Keşanlı Ali Destanı	"
	Kızgın Delikanlı	"
	Kimse Fatma Gibi Öpemez	"
	Kral Arkadaşım	"
	Öp Annenin Elini	"
	Öpüşmek Yasak	"
	Sen Vur Ben Kırayım	"
	Sokakların Kanunu	"
	Son Tren	"
	Suçlular Aramızda	"
	Şahane Züğürtler	"
	Şehrazat	"
	Şeytanın Uşakları	"

	Şoför Nebahat ve Kızı	"
	Şoförler Kralı	"
	Ve Allah Gençleri Yarattı	"
1965	Adım Çıkmış Sarhoşa	Acar Film Stüdyosu
	Buzlar Çözülmeden	"
	Canım Sana Feda	"
	Canın Cehenneme	"
	Dudaktan Kalbe	"
	Ekmekçi Kadın	"
	Elveda Sevgilim	"
	Garip Bir İzdivaç	"
	Haremde Dört Kadın	"
	Hırsız	"
	Kadın İsterse	"
	Kartalların Öcü	"
	Keloğlan	"
	Kırık Hayatlar	"
	Komşunun Tavuğu	"
	Namusum İçin	"
	On Korkusuz Kadın	"
	Sana Layık Değilim	"
	Sayılı Dakikalar	"
	Seven Kadın Unutmaz	"
	Sevinç Gözyaşları	"
	Sevişmek Yasak	"
	Siyah Gözler	"
	Soytarı	"
	Şaka ile Karışık	"
	Şeker Hafiye	"
	Şoförün Kızı	"
	Üç Kardeşe Bir Gelin	"
	Vahşi Gelin	"
	Yalancının Mumu	"
	Yaralı Kartal	"
	Yasak Sokaklar	"
	Yıldızların Altında	"
1966	Fakir ve Mağrur	Acar Film Stüdyosu
	Kalpsiz	"
	Üç Korkusuz Arkadaş	"

MİKE RAFAELYAN

(1907-1995)

11 Şubat 1907'de İstanbul Ortaköy'de doğdu. Asıl adı Mihail Norayr Rafaelyan'dır. İlk ve orta öğreniminden sonra çeşitli elektrik işlerinde ve film projeksiyon makinelerinin tamirinde çalıştı. Balıkesir'de projeksiyon makinesini tamir için gittiği yazlık sinemanın makinisti oldu. Bu arada Mike Rafaelyan, fotoğraf çekmeyi öğrendi ve bu konuda kendisini geliştirdi. 1947'de Halil Kamil Film Stüdyosu'na makinist olarak girdi. Hemen ardından Atlas Film Stüdyosu laboratuarına geçti. Mike Rafaelyan, Atlas Film'de 1949'da Şadan Kamil'in yönettiği "Uçurtma Doğru" adlı filmle set fotoğrafçısı oldu.

Mike Rafaelyan, 1950'de Erman Film Stüdyosu laboratuarında çalışırken daha ilk filmini çekecek olan genç yönetmen Atıf Yıl-

© Ali Can Sekmeç

Turgut Özatay, Şükran Sabuncu, Atıf Yılmaz ve Mike Rafaelyan, "Suçlu", 1959

maz Batıbeki ile tanıştı ve onda görüntü yönetmenliği teklifi aldı. İkili 1951'de "Kanlı Feryat" adlı filmle birlikte çalışmaya başladı. Erman Film sahibi yapımcı Hürrem Erman'ın Atıf Yılmaz, Temel Karamahmut, Kosta Psaras ve Sohban Koloğlu'ndan oluşturduğu ekibin beşinci üyesi olarak uzun zaman çalıştı. Yönetmen Atıf Yılmaz, görüntü yönetmeni Mike Rafaelyan'ın birlikte çalıştığı filmler arasında "Aşk Istıraptır", "Hıçkırık", "Yaşamak Hakkımdır", "Ala Geyik", "Bu vatanın Çocukları", "Karacaoğlan'ın Kara Sevdası" sayılabilir. 1950'li yıllar boyunca başta Atıf Yılmaz, Lütfi Ö. Akad, Muharrem Gürses olmak üzere bir çok yönetmenle çalışan Mike Rafaelyan, 1960'tan itibaren salon komedilerinden, köy dramlarına, polisiye filmlerden, Osmanlı dönemini anlatan kostüme filmlere kadar birçok film görüntüledi. Işık bilgisi ve çerçeveleme başarısı Mike Rafaelyan'ın Yeşilçam'da aranan bir görüntü yönetmeni olmasını sağladı. Mike Rafaelyan, 1970'ten itibaren sinema çalışmalarını azalttı. 1970-1972 yılları arasında

daha çok Erman Film'in yönetmen Orhan Aksoy tarafından sinemaskop çekilen renkli filmlerinde çalışan Mike Rafaelyan, 1975'te faal görüntü yönetmenliği çalışmalarını bıraktı. 1976'da yeniden fotoğrafçılığa döndü. Erler Film Şirketi'ne kadrolu set fotoğrafçısı olarak giren Mike Rafaelyan, şirketin İran ve İtalya ile yaptığı co-production filmlerde set fotoğrafçısı olarak çalıştı. 1979'da sinemayı tamamen bırakan Mike Rafaelyan, 1995'te İstanbul'da yaşama veda etti.

© Ali Can Sekmeç
Mike Rafaelyan ve Paşa Gündoğdu, 1962

Filmografi

1951 Kanlı Feryat, Mezarımı Taştan Oyun, 1952 Deli, İki Kafadar Deliler Pansiyonunda, Seni Unutamadım (Turgut Ören ile), 1953 Aşk Istıraptır, Hıçkırık, 1954 Bar Kızı, Kadın Severse, Ölüm Saati, Son Baskın, Son Beste, 1955 Bir İnsanlık Meselesi/Allah Korusun (Lazar Yazıcıoğlu ile), İlk ve Son, 1956 Ak Altın, Günah Köprüsü, Kara Bahtım, 1957 Allı Gelin, Gelin Ayşem, Yaşamak Hakkımdır (Ernest Von Theumer ile), 1958 Ala Geyik, Bu Vatanın Çocukları, Günah Kadını/Şehvet Uçurumu, Karanlık Günler, Kederli Yıllar, Tütüncü Kızı Emine, 1959 Benzincinin Aşkı, Cilalı İbo'nun Çilesi, Denize İnen Sokak (Michael Geismar ile), Karacaoğlan'ın Kara Sevdası, Ölürüm de Ayrılmam, Suçlu, 1960 Dişi Kurt, Ölüm Perdesi, Şoförün Karısı, 1961 Bülbül Yuvası, Küçük Hanımefendi, Kül Kedisi, Sonbahar Yaprakları, 1962 Beş Kardeştiler, Çifte Kumrular, Geçti Buranın Pazarı, Küçük Hanımın Şoförü, 1963 Aşka Tövbe, Üç Öfkeli Genç, 1964 Bitirimsin Hanım Abla, Gel Barışalım, Şoförler Kralı, Ve Allah Gençleri Yarattı, 1965 Adım Çıkmış Sarhoşa, Haremde Dört Kadın (Memduh Yükman ile), Öfke Dağları Sardı, Sayılı Dakikalar, Siyah Gözler, Yasak Cennet, 1966 Denizciler Geliyor, Kalpsiz, Seni seviyorum, 1967 Yalan Bazen Tatlıdır, Zehirli Dudaklar, 1968 İstanbul'da Cümbüş Var (Mustafa Yılmaz ile), Kader Böyle İstedi, 1969 Ayşecikle Ömercik, Kızım ve Ben, Uykusuz Geceler, 1970 Cafer Bey, Çeko, Gelin Kızı Maviş, Kiralık Katiller, Seven Ne Yapmaz, 1971 Anneler ve Kızları, Bir Teselli Ver (Ali Uğur ile), Cafer Bey İyi Fakir ve Kibar, Kezban Paris'te, Seni Sevmek Kaderim, Yavru ile Katip, 1972 Kaderimin Oyunu, 1973 Hazreti Yusuf, Oğlum Osman, 1974 Kızım Ayşe

MİRİ (1939-2009)

Sinema oyuncusu...

1939'da İran, Reşt'de doğdu. Asıl adı Seyit Ali Miri'dir. Lise eğitimin ardından Tahran'da Esmail Mehrtash'ın açtığı okulda aldığı serbest oyunculuk derslerinin ardından 1962'de tiyatroya başladı. 1964'te Esmaeil Riyahi yönettiği "Şeytan Kapını Çaldı" adlı filmle ilk kez kamera karşısına geçen Miri, kısa zamanda İran Sineması'nın sevilen oyuncularından birisi oldu. Miri, 1975'te Orhan Elmas'ın yönettiği Türk-İran ortak yapımı "Kader Yolcuları" adlı filmde Serdar Gökhan, Perihan Savaş ve Rıza Fazeli ile başrolleri paylaşmak üzere Türkiye'ye geldi. Ardından 1976'da Ertem Göreç'in "Ah Bu Gençlik",

© Ali Can Sekmeç

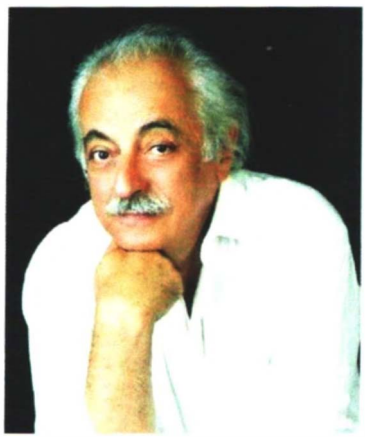
Orhan Elmas'ın "Can Pazarı/ Doxtar-e Javan va Marde Enteghamjü", Ertem Göreç'in "Kan Kardeşler" ve Mehmet Dinler'in "Perişan" adlı ortak yapım filmlerinde rol aldı. Miri, 1979'da İran'da yaşanan İslam devrimi sonrasında sinemada çalışmaya devam eden ender oyunculardan biri oldu. 1980'de çektiği filmlerden sonra sinemadan uzaklaşan Miri, 12 Mart 2009'da Tahran'da geçirdiği kalp krizi sonucunda yaşama veda etti.

Filmografi

1965 Shabe Ghuzi, 1968 Setare-ye Haft-asemoon, 1969 Ciccio va Franco-ye Vatani, Ghasr-e Zarrin, 1970 Dozd o Paseban, Jafar Va Golnar, Mardi az Jonoob-e Shahr, Yahgoot-e se Cheshm, 1971 Atashpare-ye Shahr, Bedeh Dar Raah-e Khoda, Derakhtan İstade Mimirand, Divar-e Shishei, Eshghiha, Yek Chamedan Sex, Zan-e Yekshabe, 1972 Abbase va Jafar Barmaki, Hamisheh Ghahreman, Mikhak-e Sefid, Zafar, 1973 Agha Mehdi Kalle-paz, Kaka Siah, Parizad, Pesar-khande, Sarab, 1974 Agha Reza-ye Gol, Aroos-e Pa-berahne, Hossein Ajdan, In Dast Kaje, 1975 Akhm Nakon Sarkar, Do Agha-ye Ba-shakhsiat, Ghasam, Hemmat, Kader Yolcuları, Mard-e Naa-aaraam, 1976 Ah Bu Gençlik, Antar o Mantar, Baba Goli Be Jamalet, Can Pazarı, Gheyrat, Gol-e khashkhaash, Jahel Va Raghaseh, Madar Joonam Aashegh Shode, Perişan, Shadi-haye Zendegi, 1977 Hamrahan, Nan o Namak, Seh Delbakhteh, 1978 Jahel Va Mohassel, 1979 Roozha-ye Bikhabari, Sarnevesht-sazan, 1980 Be Dadam Beres Rafigh, Zemzeme-ye Mohabbat

MİSAK TOROS (1940-2010)

Tiyatro, sinema ve televizyon oyuncusu...

1940'da İstanbul'da doğdu. Özel Bezezyan Ermeni Okulu ve Pangaltı Mıhitaryan Ermeni Lisesi'ni bitirdi. 15 yaşından itibaren aile mesleği olan kuyumculuk alanında çalışmaya başladı. Misak Toros, 1957-1965 yılları arasında Andrea Paleologos ile klasik gitar çalışmaları yaptı. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi'ndeki eğitimini yarıda bıraktı. Tiyatroya 1959'da Karagözyan Okulu Derneği'nin çatısı altında amatörce hem sahnelediği hem de rol aldığı "5 Numaralı Deli" adlı oyunla başladı. Ardından "Görücü" ve "Kamp 17" adlı oyunlarda sahneye çıktı. Tiyatro çalışmalarına 1961'de Pangaltı Lisesinden Yetişenler Derneği'nde devam eden Misak Toros, burada "Sonsuzluğa Yolculuk", "Trene Vakit Var", "Dağ Yolunda" ve "Sözsüz" adlı oyunlarda rol aldı. Askerlik görevinden sonra bir süre bir süre Türk sinema piyasasında çalıştı. Yönetmen Dr. Arşavir Alyanak'ın yanında asistanlık yaptı.

Misak Toros, 1965'te Pangaltı Lisesi Derneği Genç Tiyatroculları grubuyla tekrar tiyatroya döndü. "Galupçik", "İkinci Darbe", "Paralı Artin", "Migo'nun Hikayesi",

"Barion'un Düğünü", "Katil Ruhlar" rol aldığı oyunlar oldu. 1970'te Genç Tiyatrocular grubundan ayrılan Misak Toros, 1967'de Antaram Toros ile evlendi. Misak Toros, 1970'ten itibaren tiyatro çalışmalarını Getronagan Okulu çatısı altında sürdürmeye devam etti. Burada "Othello", "Mr. Roberts", "Yılın Tek Günü", ilk Ermenice kabare müzikali olan "Yarı Şaka Yarı Ciddi", "Deli Rüyası", "Carrar Ana'nın Tüfekleri", "Cephede Piknik", "Hasaragyan Diye Biri", "Pazar Günü Hesaplaşması", "Le Le", "Bomba", adlı oyunlarda sahneye çıktı.

Misak Toros, 1979'da ailesiyle birlikte ABD Los Angeles'e yerleşti. Orada kaldığı üç yıl boyunca "Mıhitaryan Okulu", "Barış Günü" "Razı mısın Kızım" ve "Carrar Ana'nın Tüfekleri" adlı oyunları sahneye koydu. 1983'te Türkiye'ye geri dönen Misak Toros, "Al Başına Belayı", "Sev Kardeşim", "Kapı Komşuları", "Avanti", "Balayı Trafiği", "Sen Tuhaf Şey Görmemişsin", "Hayaletin Sırrı", "Luiz Lulu'yu Yedi", "İnsan Olabilmek", "Hint Kumaşı", "Tanrı Misafirleri", "İsmini Unutma", "Ülkeler", "Havyar mı Mercimek mi", "Canavar Sofrası", "Neyi, Nasıl, Kime", "Katerina Bloom" adlı oyunları sahneye koydu.

Misak Toros, sahne çalışmalarının yanı sıra kuyumculuktaki ustalığını sanatsal değerlerle harmanlayarak başarılı tasarımlara imza attı. Yaptığı tasarımlar 1986'da İspanya'da düzenlenen Desende Altın Yıldız Yarışması'nda ödül kazandı. 1991'de gümüş üzerine yaptığı tasarımlarıyla kişisel bir sergi açtı. Uzun yıllardır müzikle içli dışlı olan Misak Toros, piyano ve viyolonsel için bir çok besteler yaptı. Misak Toros, 1980'li yıllarda bir süre Ali Poyrazoğlu Tiyatrosu'nda eğitmen olarak çalıştı. Ardından uzun yıllar Müjdat Gezen Sanat Merkezi'nde tiyatro eğitmenliği yaparak bir çok genç sanatçının yetişmesine katkıda bulundu.

Misak Toros, 1992'de Türk televizyonlarının en uzun soluklu dizi filmlerinden birisi olan "Mahallenin Muhtarları" ile oyuncu olarak ilk kez kamera karşısına çıktı. Bunu daha sonra bir çok başarılı dizi film takip etti. Misak Toros 2006'da Kartal Tibet'in yönettiği "Dünyayı Kurtaran Adamın Oğlu" adlı filmle uzun yıllar sonra yeniden sinema setlerine döndü. Türk Ermeni tiyatrosunun önemli isimlerinden yönetmen ve oyuncu Misak Toros, 6 Kasım 2010'da geçirdiği kalp krizi sonucunda İstanbul'da yaşama veda etti.

Filmografi

1992 Mahallenin Muhtarları (tv), 1995 Çiçek Taksi (tv), 2002 Sırlar Dünyası (tv), 2003 Büyümüş de Küçülmüş (tv), 2004 Azize (tv), 2005 AB'nin Yolları Taştan (tv), Beşinci Boyut (tv), 2006 Dünyayı Kurtaran Adamın Oğlu, Erkekler Ağlamaz (tv), Selena (tv), 2007 Çok Özel Tim (tv), 120, Zoraki Koca (tv), 2008 Aman Annem Görmesin (tv), Gece Gündüz (tv), Nekrüt, Sen Harikasın (tv), 2009 Aşkın İkinci Yarısı, Canını Sevdiğimin İstanbul'u (tv), 2009-2010 Adanalı (tv), 2010 Yasemince (tv)

NAKİ YURTER (1934-2013)

Film yönetmeni, senaryo yazarı ve yapımcısı...

1934'te İzmir'de doğdu. Asıl adı Yanni Veligradino'dur. Sinemaya meraklı bir çocukluk geçirdi. Ankara Koleji'ni bitirdi. Sinemaya 1969'da Feyzi Tuna'ın yönettiği "Fato/Ya İstiklal Ya Ölüm" adlı filmde yönetmen yardımcılığı yaparak başladı. 1970'ten itibaren başta T. Fikret Uçak olmak üzere Natuk Baytan, Şinasi Özonuk, Yavuz Yalınkılıç ve Yücel Uçanoğlu'na toplam 15 filmde yönetmen yardımcılığı yaptı. Asistanlık döneminde daha çok piyasa işi avantür filmlerde çalışan Naki Yurter, 1972'de kendi adına kurduğu Hülya Film ile hem yapımcı hem de yönetmen oldu. Yönetmenliğini üstlendiği ilk filmleri "Cehenneme Postalarım", "Öfke", "Ölüm Elçileri" ve "Şehmuz" gişeye oynayan sıradan avantür filmler olmaktan öteye geçemedi.

Anadolu sinemalarına yönelik B tipi serüven filmleri çeken Naki Yurter, 1975'te kendi adına kurduğu Yonca Film ile "Ah Mualla Oh Ne Ala" ve "Şimdi Sıra Kimde" adlı seks komedileri ile yeni bir yöne kaydı. Ardından 1976'da "Elmanın Alına Bak" ve "Mikrop" adlı filmlerle yapımcı-yönetmenliği sürdürdü. Zamanla seks komedilerden porno içerikli filmlere kayan Naki Yurter, 1979'da "Öyle Bir Kadın" filmiyle Türk Sineması'nda ilk

© Ali Can Sekmeç

Orhan Murat Arıburnu, Demir Karahan, Kadir İnanır ve Naki Yurter, 1969

gerçek porno filmi çekti. 1979'da bu türden 28 film yöneterek bir rekora imza attı. Filmleri genellikle senaryosuz ve pornografik içerikli, sıradan çalışmalardı. Bazılarında oyuncu olarak da rol aldı. 1979'da seks filmlerinin yaygınlaşması üzerine yapılan polis baskınları sonucunda yakalanarak bir süre tutuklu kaldı. Tahliyesinin ardından sinemadan uzaklaştı. Naki Yurter, 28 Ekim 2013'te İstanbul'da yaşama veda etti.

Yönetmen yardımcılığı filmografisi

1969 Fato/Ya İstiklal Ya Ölüm (Feyzi Tuna), 1970 Aslan Yürekli Mahkum (T. Fikret Uçak), Köyün Beş Güzeli (Şinasi Özonuk), Koçum Ali (T. Fikret Uçak), Yeşil Kurbağalar (T. Fikret Uçak), 1971 Aslanlar Kükreyince (T. Fikret Uçak), Azrail'in Beş Atlısı (T. Fikret Uçak), Caniler Uyumaz (T. Fikret Uçak), Çıngar Başlıyor (T. Fikret Uçak), KupaAsı Maça Kızı (T. Fikret Uçak), Silahlar Susmasın (T. Fikret Uçak), Alaaddin'in Lambası (Natuk Baytan), Bugün Bende Yarın Sende (Natuk Baytan), Gurur ve Kin (Natuk Baytan), Profesyoneller (Yavuz Yalınkılıç), 1974 Namus Belası (Yücel Uçanoğlu)

Yönetmen filmografisi

1972 Cehenneme Postalarım, Öfke, Ölüm Elçileri, Şehmuz, 1973 Atlıhan, Ölüm Meydanı, 1974 Batak, Yankesici, 1975 Ah Mualla Oh Ne Ala, Bu Baba Başka Baba, Şimdi Sıra Kimde, 1976 Elmanın Alına Bak, Leş Kargaları, Mikrop, 1977 Şöhretin Bedeli, Beceriksizler, 1978 Astronot Fehmi, 1979 Anahtar, Anasına Bak Kızını Al, Aşk Gecesi, Aşk Büyüsü, Aşk Körfezi, Aşkımla Oynama, Balıkçının Kızları, Beklenen Kadın, Çamurdaki Kadın, Çık Ortaya, Çıldırtan Dudaklar, Çılgın Bakireler, Dilber Dudağı, Dudaktan Dudağa, Esmer Bomba, Esmerin Adı Sarışının Tadı, Gece Yaşayan Kadın, Günah Günleri, Haydi Bastır, Hızlı Adam, İntikam Kadını, İyi Gün Dostu, Oh De Yavrum Oh De, Oldu Olacak, Öyle Bir Kadın ki, Sevimli Aşık, Son Günah, Tamam mı Canım, Tehlikeli Kadınlar, Yudum Yudum Sev, 1980 Devamı Haftaya

NANA ASLANOĞLU (1936 - 2014)

Dansöz ve sinema oyuncusu...

10 Şubat 1936'da İstanbul Kurtuluş'ta doğdu. Asıl adı Hermine Aslanoğlu'dur. Küçük yaşlarda dansa olan merakı nedeniyle Beyoğlu Halkevi'nde açılan balc kurslarına devam etti. Ses Tiyatrosu'nda dansçı olarak sahneye çıktı. Profesyonel sahne hayatına 1950'de henüz 14 yaşındayken Tepebaşı Gazinosu'nda başlayan Nana Aslanoğlu, 1951'de girdiği bir yarışmada "Boğaziçi Güzeli" unvanını kazandı. Aynı yıl sinema oyunculuğuna başladı ve bir çok filmde dans etti.

1953'te kurduğu Nana Film adına "Çılgın Bakire" adlı bir filmde başrol oynayan Nana Aslanoğlu, 1954'te Ayşe Nana adını alarak Kristal Gazinosu'nda dans şovları hazırladı. 1950'li yılların en gözde dansözü oldu. 1956'da İtalya Roma'ya giderek Aiche Nana adıyla dans şovlarını sürdürdü. 1958'de Roma'da "Rugantino" adlı gece kulübünde, bir milyarderin düzenlediği doğum günü partisindeki yarı çıplak dansıyla hem İtalya, hem Türkiye gündemine oturdu.

© Al Carl Sekinger

Partideki dansları, fotoğrafçı Tezio Secciaroli tarafından çekilerek, L'Espresso Dergisi'nde yayınlanınca, Katoliklerin tepkisini çekti. İzinsiz çalışmak ve müstehcen gösteri yapmak gerekçesiyle gözaltına alınan Nana Aslanoğlu, kimliği öğrenilemeyen bir milyarderin kefaletini ödemesiyle sınır dışı edilmekten kurtuldu. Ardından film yönetmeni ve gazeteci Saro Balsamo ile evlendi ve bir çok 2. sınıf İtalyan filmde rol aldı. 1970'lerde Roma'nın banliyösünde erotik oyunlar sergileyen bir kabare tiyatrosu ve dans kursu açan Nana Aslanoğlu, 12 Eylül 1980 sonrasında Türk vatandaşlığından çıkarıldı. Ayşe Nana Aslanoğlu, 29 Ocak 2014 günü İtalya Roma, Lazio'da yaşama veda etti.

© Ali Can Sekmeç

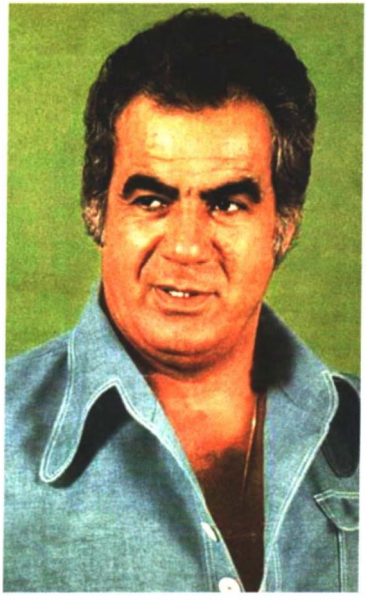
İhsan Evrim ve Nana, "Efelerin Efesi", 1952

Filmografi

1951 Barbaros Hayrettin Paşa, Cem Sultan, İstanbul Çiçekleri, 1952 Aşk Besteleri, Edi ile Büdü, Efelerin Efesi, İngiliz Kemal Lawrense Karşı, Söz Müdafaanındır, 1954 Çılgın Bakire, 1956 A Touch of the Sun, La Châtelaine du Liban, 1965 Lo Sceriffo Che Non Spara, 1966 A... Come Assassino, Thompson 1880, 1968 Crisantemi Per un Branco di Carogne, Due Occhi Per Uccidere, Giurò... e li Uccise ad Uno ad Uno... Piluk il Timido, 1970 Edipeon, 1977 I Nuovi Mostri, 1978 L'enfant de Nuit, Porco Mondo, 1979 Immagini di un Convento, 1983 Storia di Piera, 1985 King David

NASIR MALEK MOTTİE

Sinema oyuncusu ve yönetmeni...

7 Nisan 1930'da İran Tahran'da doğdu. Sinemaya 1949'da Parviz Khatibi'nin yönettiği "Vareiteh Bahar" adlı filmde aldığı küçük bir rolle başladı. İri fiziğiyla kısa zamanda başrollere yükseldi. 1956'da ilk kez tiyatro sahnesine çıkan Nasır Malek Mottie, 1962'de "Aroos-e Dehkadeh" ve "Sowdagarne Marg" adlı iki filmle sinema oyunculuğunun yanı sıra yönetmenliğe de başladı. Ardından 1963'de "Aras Khan", "Mardha Va Jaddeha", 1965'te "Yek Parche Agha", 1966'da "Farar Az Haghighat", 1967'de "Gozasht-e Bozorg" ve 1968'de "Jade Zarine Samarghand" adlı filmlerde hem oyunculuk hem de yönetmenlik yaptı.

Nasır Malek Mottie, 1968'de Türker İnanoğlu'nun yönettiği Türk-İran ortak yapımı "Hırsız Kız" adlı filmde rol alarak ilk kez Türkiye'ye geldi. 1969'da bir kez daha Yeşilçam'a gelerek Atıf Yılmaz'ın yönettiği "Kölen Olayım" adlı filmde Türkan Şoray ve Murat Soydan ile başrolleri paylaştı. 1970'te Hulki Saner'in yönettiği "Avare Aşık" adlı filmde rol alan Nasır Malek Mottie, 1976'da yeniden Türkiye'ye gelerek Şerif Gören'in "Deprem", Ertem Göreç'in "İki Kızgın Adam" ve Ülkü Erakalın'ın "Sevdalılar" adlı Türk-İran ortak yapımı filmlerinde rol aldı. Son kez 1977'de gelerek "Baraj" adlı filmde Türkan Şoray ve Tarık Akan ile başrolleri paylaştı. Türk sinemasında 7 filmle en çok çalışan İranlı oyuncu olan Nasır Malek Mottie, genellikle kaybeden karakterlere can verdi.

İran Sineması'nın en gözde oyuncularından biri olan Nasır Malek Mottie, 1971'de "Raghaseye Shahr" ve 1972'de "Se-ghap" adlı filmlerle Sepas Film Festivali'nde iki kez en iyi erkek oyuncu" ödüllerini kazandı. Nasır Malek Mottie, İran'da yaşanan İslami

© Ali Can Sekmeç

Nasır Malek Mottie, Murat Soydan ve Türkan Şoray, "Kölen Olayım", 1969

devrimden sonra ülke sinemasına yeni koşulların hakim olması nedeniyle gayriresmi bir yasakla karşı karşıya kaldı. Film teklifi alamaz oldu.Uzun bir bekleyişin ardından 1982'de Iraj Qaderi'nin yönettiği "Barzakhiha" adlı filmle yeniden sinemaya döndü. Nasır Malek Mottie, son olarak ilerlemiş yaşına rağmen, 2014'te Ali Atshani'nin yönettiği "Naghsh e Negar" adlı filmde rol aldı.

Filmografi

1949 Vareiteh Bahar, 1950 Velgrad, 1951 Shekare Khanegi, 1952 Afsungar, 1953 Gerdab, 1954 Gheflat, 1955 Chahar-rahe Havades, 1956 Etteham,Hefdah Ruz Be Edam, 1957 Bazgasht Be Zendegi, 1958 Arouse Farari, Telesme Schekasté, 1959 Dogholuha, Doshmane Zan, 1960 Aramashe Ghabl Az Tufan, Aval Heykal, Setaregan Midarakhshand, 1961 As o Pas, Ahs Va Pass, Amu No-Ruz, Asale Talkh, 1962 Aroos-e Dehkadeh, Kolah Makmali, Sayehe Sarnevesht, Sowdagarane Marg, 1963 Aras Khan, Ba-marefatha, Mardha Va Jaddeha, 1964 Ebram Dar Paris, Lezzate Gonah, 1965 Yek Parche Agha, 1966 Farar Az Haghighat, Ghafas-e Talayee, Ghahreman-e Dehkadeh, Hashem Khan, Hossein Kord Shabestari, Millioner-e Farari, Pasdaran-e Darya, 1967 Gozasht-e Bozorg, Toofan-e Nooh, 1968 Hırsız Kız, Salar-e Mardan, 1969 Gereftar, Ghasr-e Zarrin, Gheisar, Kölen Olayım, Mardan-e Roozegar, 1970 Ali Bi Gham, Avare Aşık, Morid-e High, Raghaseye Shahr, Sekke-ye Shans, Sogoli, 1971 Baba Shamal, Ghasas, Gholam Zhandarm, Kako, Kolbei Aansoo-ye Roodkhane, Looti, Noghre-dagh, Pahlevan Mofrad, Pol, Se-ghap, Toughi, 1972 Aasi, Aroos-e İstanbul, Ghalandar, Khaterkhah, Mard, Mardan-e Khalij, Mehdi Meshki Va Shalvarak-e Dagh, Sar-Goroohban, 1973 Doshman, Nakhoda, Sa-

rab, Sheikh Saleh, Shooresh, 1974 Abarmard, Agha Mehdi Vared Mishavad, Ein Unbekannter Rechnet ab, Oosta Karim Nokaretim, Salat-e Zohr, Soltan-e Sahebgharan (tv), Torkaman, 1975 Akhm Nakon Sarkar, Hemmat, Oboor Az Marz-e Zendegi, Pashne Tala, 1976 Atash-e Jonoob, Baba Goli Be Jamalet, Bot, Chelcheragh, Deprem, İki Kızgın Adam, Kalak Nazan Khoshgele, Mihman, Sevdalılar, Shadi-haye Zendegi, 1977 Baraj, Sarbaz, Sine-chak, 1978 Ta Akharin Nafas, 1982 Barzakhiha, 2014 Naghsh e Negar

NATALİ YERES

Sanat yönetmeni...

29 Mart 1969'da İstanbul'da doğdu. 1994'de Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema Tv Bölümü'nden mezun oldu. Öğrencilik yıllarında çektiği "Aynalar Süiti" ve "Bir Var Bir Yok" adlı kısa filmleriyle yurtiçi ve yurtdışında düzenlenen çeşitli festivallerde ödüller aldı. Mesleğe 1996'da "Kaldırım Çiçeği" adlı tv dizisinde Samim Değer'e yönetmen yardımcılığı yaparak başladı. "New Wave Non Stop", "Elele" gibi televizyon program yönetmenliği ve klip yönetmenliği yaptı. Sanat yönetmenliğine 1998'de Yeşim Ustaoğlu'nun yönettiği "Güneşe Yolculuk" adlı filmle başladı. 2008'de Tayfun Pirselimoğlu'nun yönettiği "Rıza" adlı filmde sanat yönetmeni olarak gösterdiği performansla 19. Ankara Film Festivali ve 41. Siyat Türk Sineması Öfdülleri'nde "en iyi sanat yönetmeni" seçildi.

"Herkesin Gözü Önünde" (Hey Işıkçı) isimli tiyatro oyununda dekor tasarımı yapan Natali Yeres, Handan İpekçi'nin yönettiği Türk-Yunan-Macar ortak yapımı "Büyük Adam, Küçük Aşk" filminde, Mustafa Ziya Ülkenciler ile birlikte sanat yönetmeni olarak çalıştı. Halen sektörde sanat yönetmeni olarak görev yapmakta, kısa film çalışmalarını sürdürmekte ve çeşitli sinema atölyelerinde eğitimci olarak çalışmaktadır.

Filmografi

1998 Güneşe Yolculuk, Laleli'de Bir Azize, 1999 Baba (tv), Kara Kentin Çocukları, Kimsecikler (tv), 2000 Zehirli Çiçek (tv), 2001 Büyük Adam Küçük Aşk, Hiçbiryerde, 2003 Mühürlü Güller (tv), 2004 Aliye (tv), 2006 İki Aile (tv), Rıza, 2007-2008 Dudaktan Kelbe (tv), 2008 Nokta, 2009 Adalet Oyunu, Bornova Bornova, Pus, 2010 Çınar Ağacı, Kars Öyküleri, Saç, 2012 Evim Sensin, Ölümden Kalma, 2013 Balık, Ben O Değilim, 2015 Yeni Dünya

NATALİN SOLAKOĞLU

Kurgu yönetmeni...

1983'te İstanbul'da doğdu. İlk ve orta eğitimini Özel Feriköy Ermeni Okulu'nda yaptı. Natalin Solakoğlu, Özel Eseyan Ermeni Lisesi'nin ardından 2004'te Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi Sinema Televizyon Bölümü'nden mezun oldu. 2006'da Handan İpekçi'nin yönettiği "Saklı Yüzler" adlı filmle kurgu yapmaya başladı. Bir çok kısa ve uzun metrajda kurgucu olarak çalışan Natalin Solakoğlu, 2010'da Ümit Ünal'ın yönettiği "Ses" adlı film ile 17. Uluslararası Altın Koza Film Festivali "en iyi kurgu" ödülünü kazandı.

Filmografi

2006 Saklı Yüzler, 2007 Ayak Altında (kısa), Münferit, 2008 Güz Sancısı (Post Sorumlusu) Her Yer Karardı Sonra Kırmızı (kısa), Hüküm (kısa), 2009 Konak (kurgu asist.), 2010 Çakallarla Dans, Ses, 2011 Nolya (kısa), Yozgat Blues (kurgu asist.), 2012 Yabancı (kurgu asist.), 2013 Mavi Dalga (kurgu asist.), 2014 Karışık Kaset (kurgu asist.), 2015 Abluka (kurgu asist.), Anadolu Masalları (belgesel), Nefesim Kesilene Kadar

NATHALİE LE GUAY

Fransız kurgu yönetmeni...

Paris'te doğdu. 1981-1987 arasında Robert Altman, Costa Gavras, D. Khurys'in filmlerinde kurgu yardımcısı olarak çalıştı. Nathalie Le Guay, 1988'de F. Landron'un yönettiği "Un Amour De Trop" adlı filmle kurgu yönetmeni oldu. Türkiye'ye Reha Erdem aracılığıyla geldi. 1988'de "A Ay" ve 1998'de "Kaç Para Kaç" filmlerinin kurgusunu yaptı. 2005'te "Korkuyorum Anne" adlı filmdeki kurgusuyla 42. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde "en iyi kurgu ödülünü kazandı.

NERGİS MOĞOL (1918 - ?)

Dansöz ve sinema oyuncusu...

© Ali Can Sekmeç

1918'de Samsun'da doğdu. Asıl adı Anahit Simonyan'dır. O henüz 2 yaşındayken babası Vartan Simonyan ölümü üzerine annesi ve iki kardeşiyle birlikte İstanbul'a geldi. Fakat 7 yaşında annesini de kaybedince yatılı okula verildi ve 16 yaşına kadar yatılı okudu. Başarılı öğrenciliğinin yanı sıra okul müsameresinde ilk kez sahneye çıktı ve dans etti. Anahit Simonyan, hemşirelik eğitimi almak istemesine rağmen, okula gire-

Nergis Moğol ve Necdet İnce, 1950

medi. 1937'de dans hocası Serj Kınaryan'ın desteğiyle Lütfullah Sururi yönetimindeki Halk Opereti'ne girdi. Aynı yıl Beyoğlu'nda Mulenruj Tiyatrosu'nda sahnelenen operette balerin olarak sahneye çıkıp dans etti. Ardından Serj Kınaryan yönetiminde İzmir, Ankara ve Bursa'ya turneler yaptı. Anahit Simonyan'a Nergis Moğol sahne adını dönemin ünlü gazetecilerinden Nusret Safa Coşkun taktı.

© Ali Can Sekmeç

Nergis Moğol, Anadolu motifleriyle süslü müzik ve danslarıyla kısa zamanda aranan bir revü dansözü oldu. 1945'te Ses Opereti kadrosuna giren Nergis Moğol, 1949'da ünlü dans hocası ve koreograf Jak Biçaçi yönetiminde Bağdat, Beyrut ve Halep'ten oluşan bir Ortadoğu turnesine çıktı. Nergis Moğol, Picadilli ve Miami gibi Ortadoğu'nun en gözde gece kulüplerinde sahneye çıkarak büyük başarı kazandı. Nergis Moğol, 1946'da Aydın Arakon'un yönettiği "Seven Ne Yapmaz" adlı filmle ilk kez kamera karşısına geçti. 1954 yılına kadar bir çok filmde dans ederek ya da vamp kadın rolleriyle yer alan Nergis Moğol, 1960'lı yılların başına kadar dans etmeyi sürdürdü. Nimet Alp ve Ayşe Nana olmak üzere bir çok dansözün yetişmesine katkıda bulunan Nergis Moğol, daha sonraki yaşamı üzerine bilgi bulunmamaktadır.

Filmografi

1946 Seven Ne Yapmaz, Sonsuz Acı, 1947 Unutulan Sır/Domaniç Yolcusu, 1948 Dümbüllü Macera Peşinde, Efe Aşkı, Harman Kaya, 1952 Gizli Yara, Kanlı Çiftlik, Kızıl Tuğ, Köroğlu ve Türkan Sultan, Soygun, 1953 Çalsın Sazlar Oynasın Kızlar, Zıt Kardeşler Polis Hafiyesi, 1954 Kanlı Nigar

NERMİN ÖZSES (1913 - 1987)

Sinema ve tiyatro oyuncusu...

1913'te İstanbul'da doğdu. Asıl adı Silvana Panpani'dir. Profesyonel sahne hayatına 1929'da tiyatroyla başladı. Bir çok turne tiyatrosunda kantocu olarak yer aldı. 1960'lı yılların başına kadar tiyatrolarda çalışan Nermin Özses, 1963'te figüran olarak Yeşilçam'a girdi. Uzun yıllar kimi zaman figüran, kimi zamansa yardımcı oyuncu olarak 300'den fazla filmde rol aldı. 1980'de rol aldığı "Banker Bilo" adlı komedi filminden sonra yaşlılığı ve sağlık sorunları nedeniyle sinemadan uzaklaştı. Nermin Özses, 1987'de İstanbul'da yaşama veda etti.

© Ali Can Sekmeç

Nermin Özses ve Türkan Şoray, "Mahpus", 1973

Filmografi

1963 Adanalı Tayfur, Bütün Suçumuz Sevmek, Dağlar Kralı, Sayın Bayan, Varan Bir, 1964 Abidik Gubidik, Acemi Çapkın, Anasının Kuzusu, Ayşecik Çıtı Pıtı Kız, Atçalı Kel Mehmet, Bana Derler Külhanlı, Döner Ayna, Gecelerin Kadını, Günah Bende mi?, Hızlı Osman, Hizmetçi Dediğin Böyle Olur, İsimsiz Kahramanlar, Kral Arkadaşım, Şoför Nebahat ve Kızı, Vurun Kaphepe, 1965 Ah Bu Dünya, Altın Şehir, Aşk ve İntikam, Beyaz Atlı'nın Dönüşü, Çiçekçi Kız, Elveda Sevgilim, Hırsız, Kolejli Kızın Aşkı, Oğlum Oğlum, Ölüm Çemberi, Pantolon Bankası, Satılık Kalp, Seven Kadın Unutmaz, Siyah Gözler, Sokaklar Yanıyor, Sonsuz Geceler, Sürtük, Şeker Hafiye, Uzakta Kal Sevgilim, Yankesicinin Aşkı, 1966 Akşam Güneşi, Allahaısmarladık Yavrum, Aşkın Gözyaşları, Avare Kız, Ben Bir Sokak Kadınıyım, Bir Millet Uyanıyor, Boğaziçi Şarkısı, Bombacı Emine, Denizciler Geliyor, El Kızı, İntikam Fırtınası, İstanbul'da Randevu, Kaderde Birleşenler, Kaderin Cilvesi, Kadın Avcıları, Kahreden Firar, Kaldırım Meleği, Kara Fatma, Kara Tren, Katiller de Ağlar, Milyonerin Kızı, Namus Kanla Yazılır, Ölmek mi Yaşamak mı, Ölmek Var Dönmek Yok, Ölmeyen Aşk, Ölüm Tarlası, Seher Vakti, Sokak Kızı, Şoför Deyip Geçmeyin, Tehlikeli Oyun, Üsküdar'dan Topkapı'ya, Ve Silahlara Veda, Vur Emri, 1967 Altın Çocuk Beyrut'ta, Ana,

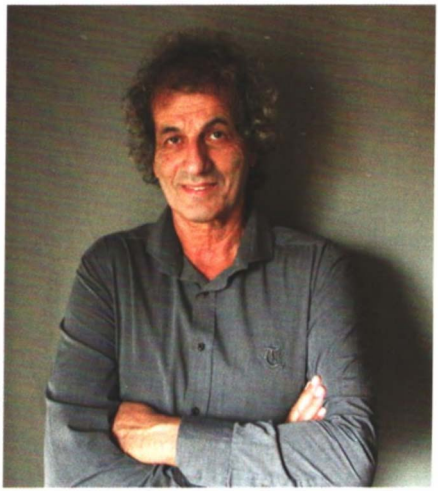
Ayrılsak ta Beraberiz, Balatlı Arif, Balıkçı Güzeli Zilli Nazife, Bir Şoförün Gizli Defteri, Canım Annem, Cici Gelin, Çıldırtan Arzu, Çifte Tabancalı Damat, Düşman Aşıklar, Eceline Susayanlar, Gül Ağacı, Hacı Murat, Hayat Acıları, Karaoğlan Bizanslı Zorba, Kardeş Kavgası, Kırbaç Altında, Kızılcıklar Oldu mu?, Kozanoğlu, Namus Borcu, Nemli Gözler, Orta Şark Yanıyor, Osmanlı Kabadayısı, Sürtüğün Kızı, Vahşi İntikam, Yağmur Çiselerken, Yaprak Dökümü, Yarın Çok Geç Olacak, Yaşamak İstiyorum, Yaşlı Gözler, Yıkılan Yuva, Zehirli Çiçek, Zehirli Hayat, Zengin ve Serseri, 1968 Ağla Gözlerim, Anjelik ve Deli İbrahim, Aşk Eski Bir Yalan, Azize, Bağdat Hırsızı, Bağdat Yolu, Baharda Solan Çiçek, Beyoğlu Canavarı, Bir Damat Aranıyor, Cemile, Hacı Murat Geliyor, Haris Ruhlar, Kader, Kader Böyle İstedi, Kadın Değil Baş Belası, Kafkas Kartalı, Kanun Namına, Kargacı Halil, Katip/Üsküdara Giderken, Sevemez Kimse Seni, Son Hatıra, Yara, Yaratılan Kadın, Yaşamak Haram Oldu, Yayla Kartalı, Yüzbaşının Kızı, 1969 Ana Kalbi, Ana Yüreği, Aşk Mabudesi, Ayşecikle Ömercik, Babasının Oğlu, Belanın Yedi Türlüsü, Berduş, Boş Beşik, Emmioğlu, Erkek Fatma, Eşkıya Aşkı, Garibanlar Mahallesi, Gelin Ayşem, Hüzünlü Aşk, Kan Su Gibi Akacak, Kanlı Aşk, Kendi Düşen Ağlamaz, Kınalı Yapıncak, Kirli Yüzlü Melek, Ölmüş Bir Kadının Mektupları, Ömür Boyu, Satılık Gelin, Serseri Kabadayı, Tatlı Günler, Turist Ömer Arabistan'da, 1970 Adsız Cengaver, Aşktan da Üstün, Bir Lokma Ekmek, Birleşen Yollar, Canlı Hedef, Civan Ali, Darıldın mı Cicim Bana, Deli Ormanlı, Duyduk Duymadık Demeyin, Fatoş Talihsiz Yavru, Fıstık Gibi, Firari Aşıklar, Gönül Meyhanesi, İç Güveysi, İşportacı Kız, Kaderin Ağları, Kara Leke, Kıskanırım Seni, Kızgın Topraklar, Kiralık Katiller, Komando Memo, Korkunç Arzular, Küçük Hanımın Şoförü, Öleceksek Öleliim, Öp Beni, Seven Ne Yapmaz, Sevgilim, Son Günah, Son Kızgın Adam, Son Nefes, Turist Ömer Yamyamlar Arasında, Yarım Kalan Saadet, Yavrum, Yemende Bir Avuç Türk, Yiğitlerin Türküsü, 1971 Aşk Hikayesi, Ateş Parçası, Beklenen Şarkı, Beyaz Kelebekler, Beyoğlu Güzeli, Binbir Gece Malalları, Cambazhane Gülü, Cehenneme Dolmuş Var, Gizli Aşk, Hayatım Senindir, Keloğlan Aramızda, Keloğlan ve Yedi Cüceler, Kezban Paris'te, Krallar Kralı Hüdaverdi, Makber, Oku Beşikten Mezara Kadar, Ömrümce Unutamadım, Severek Ayrılalım, Solan Bir Yaprak Gibi, Tamamı Canım?, Umutsuzlar, Üç Arkadaş, Üçünüze Bir Mezar, 1972 Ahmet Çavuş, Akrep Mustafa, Çöl Kartalı, Dadaloğlu'nun İntikamı, Dokunma Ölürsün, Dönüş, Ekmekçi Kadın, Feryat, İnsafsız, Kaderimin Oyunu, Kara Bomba, Kurban, Murat ile Nazlı, Namus Kurşunu, Para, Sen Alın Yazımsın, Sev Dedi Gözlerim, Sev Kardeşim, Sezercik Aslan Parçası, Son Düello, Şeytan Pençesi, Tatlı Dilli, Uçan Kız, Vahşetin Esirleri, Ver Allahım Ver, 1973 Ağrı Dağı'nın Gazabı, Aşk Mahkumu, Balıkçı Osman, Bir Demet Menekşe, Çaresizler, Gelin, Güllü Geliyor Güllü, Korkusuzlar, Mahpus, Nefret, Niyet, Özleyiş, Sultan Gelin, Topal, Umut Dünyası, Üç Dev Adam, Vurgun, Yalancı Yarim, 1974 Bırakın Yaşayalım, Bir Damla Kan Uğruna, Ceza, Damgalı Adam, Dayan Oğlum Dayan, Diyet, Eski Kurtlar, Garip Kuş, Hop Dedik Kazım, Kardeşim, Kin, Öfkenin Bedeli, Önce Vatan, Pusu, Reisin Kızı, Sayılı Kabadayılar, Saymadım Kaç Yıl Oldu, Talihsizler, Tutku, Yaz Bekarı, Zindan, 1975 Ah Nerede, Ateş Böceği, Beş Milyoncuk Borç Verir misin?, Duyun Beni, Hababam Git Hababam Gel, Hanzo, Hızlı Gençlik, Kadınlar, Panik, Salak Bacılar, Seks ve Şantaj, Sev Doya Doya, Şaşkın Damat, Yarınlar Bizim, Zampara, 1976 Adalı Kız, Aman Karım Duymasın, Arabacının Aşkı, Bülbül Ailesi, Çılgın ama Tatlı, Deli Şahin, Gariban Şakir, Gülşah Küçük Anne, Her Gönülde Bir Aslan Yatar, Hora Geliyor Hora, Kartal Pendik Gittik Geldik, Meraklı Köfteci, Nereye Bakıyor Bu Adamlar, Portakal, Taksi Şoförü, Tek Başına, Tuzak, Zühtü, 1977 Ana Ocağı, Aslan Bacanak, Baskın, Beyaz Kuş, Bizim Kız, Çırılçıplak, Çöpçüler Kralı, Hatasız Kul Olmaz, Lanet, Liseli Kızlar, Memiş, Ne Çıkarsa Bahtıma, Unutamam Seni, Yuvanın Bekçileri, 1978 Cafer'in Çilesi, Dilek Taşı, Hey Yavrum Hey, İnek Şaban, Petrol Kralları, Yüz Numaralı Adam, 1979 Aşkı Ben mi Yarattım, Bal Badem, Bekçiler Kralı, Helal Sana Recep Abi, Kanun Gücü, Karanlık Sokaklar, Öttür Kuşu Ömer, Yolcular, 1980 Banker Bilo

NESİM BENCOYA

Festival yönetmeni...

1952'de İzmir'de doğdu. İzmir Saint Joseph ve Namık Kemal Lisesi'nde eğitimini aldıktan sonra İsrail'e giderek Hayfa Üniversitesi'nde sosyoloji ve antropoloji eğitimi aldı. Öğrenciliği döneminde girdiği Hayfa Sinematek'de film programları, festivaller,

eğitim, ağırlama ve pazarlama bölümlerinden sorumlu yönetici olarak 15 yıl boyunca çalıştı. Film programcılığı ve marketing konusunda özel etkinliklerin yöneticiliğini yaparak önemli deneyimlere sahip oldu.

2010'da evlenek Türkiye'ye döndü. Uluslararası İzmir Kısa Film Festivali'nin direktörlüğünü, Uluslararası Malatya Film Festivali'nin program direktörlüğünü, Hong Kong ve Beyrut Türk Filmleri Festivallerinin direktörlüğünü üstlendi. İzmir'de kurduğu Hezarfen Film Galeri şirketi ile ulusal ve uluslararası programların gösterimlerini sağladı ve özel programlar gerçekleştirdi.

Nesim Bencoya, 2015'te kurduğu Kısa Film Ajansı (Shorts from Turkey) ile Türkiye'den kısa filmlerin ve yönetmenlerinin, uluslararası arenada promosyon misyonunu yüklenerek değişik festivaller ve etkinliklerde gösterimlerini ve tanıtımlarını yapmaya başladı. Bu çerçevede kısa film yönetmenlerini yabancı yönetmenler, dağıtımcılar ve yapımcılar ile buluşturdu. EFA (Avrupa Film Akademisi) üyesi olan Nesim Bencoya, 2014 yılından bu yana Uluslararası Antalya Film Festivali'nin uluslararası program direktörlüğü görevini sürdürmektedir.

NİÇA LİYANOS

Dasöz ve sinema oyuncusu...

Niça Liyanos, Yunanistan'dan İstanbul'a turneye gelen tiyatrolarından birinde dansöz olarak çalışıyordu. Sinemaya 1955'te Dr. Arşavir Alyanak'ın yönettiği "Kızımla Beraber Ağladık" adlı melodramla başladı. Aynı yıl Lütfi Ö. Akad'ın "Meçhul Kadın" adlı filminde de rol alan Niça Liyanos, bir süre İstanbul gece kulüplerinde sahneye çıktı.

NİKO POLİAS (1932 - 1976)

Film yapımcısı ve işletmeci...

1932'de İstanbul Üsküdar'da doğdu. Mesleğe Kadıköy Yoğurtçu Park Sineması'nı işleterek başladı. 1959'da Baki Üsküdarlı'nın sahibi olduğu Şan Film'de işletme müdürü oldu. Şirketin yapımcılığını üstlendiği 1959'da "Annemi Arıyorum", "Felaket Yolu",

1960'ta "Çadır Gülü", "Gece ve Gündüz", "Naciyem", 1961'de "Biz İnsan Değilmiyiz", "Sabır Taşı", "Şoför Ahmet", 1962'de "Aşk Orda Başladı", "Boş Ver Doktor", "Çıkar Yol", "Damat Beyefendi", "Gurbet Yolcuları", 1963'te Aşka Vakit Yok", "Çöl Kanunu", "Katır Tırnağı", "Kızlar Büyüdü" ve 1964'te "Cüppeli Gelin" adlı filmlerin prodüktörlüğünü yaptı. Aynı yıllarda Şan Sineması'nı da yönetti.

© Ali Can Sekmeç
Necip Sarıcı ve Niko Polias

Niko Polias, Baki Üsküdarlı'nın ölümünden sonra Onnik Nazar'ın Nazar Film şirketinde çalışmaya başladı. 1964'te Semih Evin'in yönettiği "Avare" adlı filmle yapımcı oldu. Uzun yıllar Nazar Film çatısı altında ucuz İtalyan filmlerinin ithalatını yaptı. Niko Polias, 1960'lı yılların sonunda Ekrem Sekban ile ortaklaşa Billur Film adıyla bir film şirketi kurarak dış alımcılığı sürdürdü. Niko Polias, 1976'da İstanbul'da yaşama veda etti.

NİKOLA PEROFF (1886 - 1964)

Sanat yönetmeni, dekor ve kostüm tasarımcısı...

© Ali Can Sekmeç

1886'da Rusya Moskova'da doğdu. Dindar bir ailenin çocuğu olması nedeniyle küçük yaşta kiliseye girdi. Bir süre kilise korolarında çalıştıktan sonra resme olan ilgisi nedeniyle bu alana yöneldi. Barkof Güzel Sanatlar Akademisi'nde resim ve dekor eğitimi aldı. Ardından Dekorasyon Okulu'nda öğretmenliğe başladı. Rusya'da yaşanan Bolşevik İhtilali sonucunda 1920'de Türkiye'ye kaçan Beyaz Ruslarla birlikte İstanbul'a geldi. 1923'te ressam eşi Aleksandra Peroff'ta İstanbul'a geldi. İstanbul'daki hayatları ilk yıllarda zor oldu. Büyükada'da yaşadıkları dönemde hamallık dahil bir çok iş yaptı. 1925-1926'da Galata Rus Ortodoks Kilisesi'nde tarihi ikonaların tamiriyle yeniden ressamlığa döndü. Nikola Peroff, 1927'de Muhsin Ertuğrul ile tanışınca Darülbedayi'nin oyun dekorlarını hazırlamaya başladı. İlk oyunu 9 Ocak 1928 günü sahnelenenMoliere'in "Tartuffe" adlı oyunundan uyarlanan "Mürai" oldu.

Nikola-Aleksandra Peroff çifti ekonomik sıkıntılara rağmen diğer Beyaz Rusların yaptığı gibi Amerika'ya gitmediler ve İstanbul'da kaldılar. Tek erkek çocukları Leon İstanbul'da doğdu. Tüm eğitimini İstanbul'da yapan Leon Peroff, askerlik gö-

revini yerine getirirken İskenderun'da hastalanarak vefat etti. Yaşlı çift bunun üzerine Katya adlı kimsesiz bir Beyaz Rus kızını evlat edindi. Nikola Peroff, baş dekoratör olarak Darülbedayi'den İstanbul Şehir Tiyatrosu'na 35 yıl boyunca yüzlerce oyuna dekor hazırladı.

Nikola Peroff, kışları bütün sezon tiyatro dekoru hazırlarken, yazları baş yönetmen Muhsin Ertuğrul'un yine tiyatrodan kurduğu kadrolarla çektiği sinema filmlerinde de çalışmaya başladı. Dekorunu tiyatronun marangozu Edip Bey ile birlikte hazırladığı ilk film, 1934'te Muhsin "Aysel Bataklı Damın Kızı" oldu. Ardından "Leblebici Horhor Ağa" adlı filmle ilk kez sinema için dekor tasarımı yapmaya başladı. Nikola Peroff, filmlerde genellikle tiyatroda kullandığı dekor tekniklerini uyguladı. 1939'da "Bir Kavuk Devrildi" ve 1940'ta "Şehvet Kurbanı" adlı Muhsin Ertuğrul filmlerinin ardından Nikola Peroff, sinemadan çekildi.

Nikola Peroff, ilerlemiş yaşına rağmen 1950'de Cahide Sonku'nun isteği üzerine "Vatan ve Namık Kemal" adlı büyük prodüksiyonla sinemaya yeniden döndü. 1952'de Sami Ayanoğlu'nun yönettiği "Yavuz Sultan Selim Ağlıyor" adlı kostüme tarihi filmde çalışan Nikola Peroff, son kez 1955'te Orhan Elmas'ın yönettiği "Alev Gömlek" adlı filmden sonra sinemadan çekildi. Nikola Peroff, 1964'de ailesiyle birlikte yaşadığı Kadıköy Kızıltoprak'taki evinin karşısındaki içinde bir anne ve iki çocuğun bulunduğu gecekondu da çıkan yangına müdahale ettiği sırada geçirdiği rahatsızlık sonucunda yaşama veda etti.

NİŞAN HANÇER (1923 - 1997)

Film yönetmeni ve yapımcısı...

© Ali Can Sekmeç

21 Haziran 1923'te Ankara Keskin'de doğdu. Tam adı Nişan Hançeryan'dır. Küçük yaşta ailesiyle birlikte İstanbul'a geldi. Haydarpaşa Lisesi'nden mezun oldu. Bir süre Yüksek Ticaret Okulu'nda ve İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde öğrenim gördü. Üniversite yıllarında Üsküdar Halkevi'nin tiyatro koluna devam etti. Burada Aşot Madat yönetiminde amatörce hem oyunlarda rol aldı, hem de kendisine asistanlık yaptı. "Arşın Mal Alan", "Köse Kahya", "Leblebici Horhor", "Hülleci" gibi operetlerde rol alan Nişan Hançer, zamanla oyun yönetmenliği yapmaya başladı. Nişan Hançer, sinemaya 1952'de halkevinden yakın arkadaşı yönetmen Mehmet Muhtar'ın desteğiyle başladı. Aynı yıl Mehmet Muhtar'ın And Film Şirketi adına yönettiği "Deli" adlı dramda, ona reji asistanlığı yaptı. 1953'te yine Mehmet Muhtar'ın yönettiği "Drakula İstanbul'da" adlı

filmde reji asistanlığı görevini üstlenen Nişan Hançer, aynı yıl Mehmet Muhtar'ın çektiği "Zıt Kardeşler Polis Hafiyesi" adlı komedi filminin çekimleri sırasında hastalanması üzerine, filmin geri kalan sahnelerini çekerek, ilk kez yönetmen koltuğuna oturdu. Nişan Hançer, 1954'te halkevinden arkadaşı görüntü yönetmeni Orhan Çağman'ın desteğiyle "Panayırdaki Cinayet" adlı filmle ilk kez yönetmen olduysa da, filmin fiyasko ile sonuçlanması üzerine, yeniden reji asistanlığına döndü. 1955'te Lütfi Ö. Akad'a "Meçhul Kadın" adlı dramda reji asistanlığı yapan Nişan Hançer, ardından bir yıl sinemaya ara verdi.

Nişan Hançer, 1957'de "Kahpe Kurşun" ve "Yosmanın Kızı" adlı iki filmle bu kez yönetmen olarak tekrar setlere döndü. Aynı yıl yönetmenliğinin yanı sıra görüntü yönetmenleri Şevket Kıymaz ve Memduh Yükman ile ışık şefi Orhan Kapkı'nın da ortak olduğu Demirtaç Film adıyla bir şirket kurarak, aydınlatma ekipmanı, ışık şefi, kamera, görüntü yönetmeni, yönetmen, reji asistanı ve set ekibiyle prodüksiyon hizmeti vermeye başladı. "Funda", "Sonbahar", "Rüzgar Zehra" ve "Yeşil Köşkün Lambası" gibi filmleri Demirtaş Film ekibiyle çekti. Nişan Hançer yönetmen olarak ilk büyük başarısını 1958'de çektiği "Funda" adlı filmle yakaladı. Bir süre Özdemir Birsel-Nüzhet Birsel'in sahibi olduğu Birsel Film Şirketi adına çalışan Nişan Hançer, 1961'de yakın arkadaşı Vahram Polad ile ortaklaşa Ni-Va Film adıyla bir yapım şirketi kurarak, "Bir Aşk Günahı" adlı filmle yapımcı-yönetmen oldu. 1968 yılına kadar devam eden Ni-Va Film çatısı altında toplam 16 filmin yapımcısı oldu.

© Ali Can Sekmeç

© Ali Can Sekmeç

"Funda", 1958

Nişan Hançer, yönetmenliği yaptığı filmlerinin çoğunluğun senaryosunu da kendisi yazdı. Yapımcı olarak genellikle küçük bütçeli, kara polisiye ve macera filmleri çekti. Amatör ya da yeni başlayan oyuncularla çalıştı. Filmlerinde kenar mahalle insanlarını, yumruklarını konuşturan sokak kabadayılarını ve gözü pek polisleri anlattı. Ayrıca "Vatan Uğrunda", "Yeşil Köşkün Lambası", "İncili Çavuş", "Deli Ormanlı" gibi tarihi filmler yanında Yılmaz Güneyli "Tilki Selim" ve "Kibar Haydut" gibi macera filmleri yada "Zagor Kara Bela" ve "Zagor Kara Korsanın Hazinesi" gibi çizgi roman uyarlamalarıyla Türk sinema piyasasında geçerli her türü denedi.

Nişan Hançer, yapımcı-yönetmenliğinin yanı sıra oyunculuk da yaptı. 1954'te ilk yönetmenlik denemesi "Panayırdaki Cinayet"'te oyuncu olarak da rol aldı. Daha sonraları 1960'da "Yeşil Köşkün Lambası", 1962'de "Gönül Avcısı", "Hayat Bazen Tatlıdır", "Küçük Hanımın Şoförü", 1964'de "Erkekler Ağlamaz", "Gel Barışalım", 1965'te "Satılık Kalp", 1970'te "Küçük Hanımın Şoförü", 1971'de "Allı Turnam", "Batakhaneler Kralı" ve "Kadırgalı Ali" adlı filmlerde rol aldı. Nişan Hançer, son olarak 1972'de yönettiği "Sarı Öküz Parası" adlı köy filminden sonra Türk sinema piyasasından çekildi.

Nişan Hançer, yanında reji asistanı olarak çalışan başta Türker İnanoğlu olmak üzere sonraki yıllarda Türk sinema piyasasında her biri yönetmen olarak görev yapacak Yılmaz Atadeniz, Zeki Ökten, Oksal Pekmezoğlu, Nazif Kurthan, Tolgay Ziyal, Savaş Eşici, Arif

© Ali Can Sakmeç

Erkuş, Fikret Tınaz, Korhan Yurtsever, Yunus Yılmaz, Yavuz Işıklar gibi bir çok ismin yetişmesinde katkıda bulundu. Faal sinema çalışmalarını 1952-1972 yılları arasında sürdüren Nişan Hançer, sanat sinemasının uzağında daha çok iyi gişe gelirini hedefleyen filmlerin yönetmeni olarak tanındı.

Nişan Hançer, 1971'de Suna Pekuysal-Ergun Köknar Tiyatrosunda sahnelenen "Kıvırcık Paşa" adlı tarihi komedide rol alarak yeniden tiyatro sahnelerine döndü. 1972'de Kocamustafapaşa Türk Yazarları Tiyatrosu'na geçen Nişan Hançer, burada Hulusi Kentmen, Nevzat Açıkgöz ve Sühandan Tek ile "Çatallı Köy" adlı oyunda sahneye çıktı. Ardından Şemsi Belli'nin ünlü "Anayaso" adlı oyununu yönetti. Aynı tiyatroda 1973'de Muzaffer İzgü'nün "Gecekondu" ve 1974'te Tuncer Cücenoğlu'nun "Öğretmen" ve Şahin Tek'in "Bıçak Kemiğe Dayandı" adlı oyunları yöneten Nişan Hançer, aynı zamanda bu oyunlarda rol de aldı. Nişan Hançer, son olarak 1984'te Hadi Buyur Tiyatrosu'na geçti. Burada Kazım Eryüksel'in "Hışt, Hışt, N'oluyor Orda" adlı komedisini yönetti. Nişan Hançer, 1997'de İstanbul'da yaşama veda etti.

Yönetmen Filmografisi

1953 Zıt Kardeşler Polis Hafiyesi (Mehmet Muhtar ile ortak), 1954 Panayırdaki Cinayet, 1957 Kahpe Kurşun, Yosmanın Kızı, 1958 Dikenli Yol, Funda, Ham Meyve, Kıbrıs'ın Belalısı Kızıl Eoka, 1959 Kaderime Ağlarım, Kanundan Kaçılmaz, Sonbahar, Vatan Uğrunda, 1960 Rüzgar Zehra, Yeşil Köşkün Lambası, 1961 Acı Zeytin, Bir Aşk Günahı, Seni Benden Alamazlar, 1962 Başımı Belaya Sokma, Bir Milyonluk Macera, Geçti Buranın

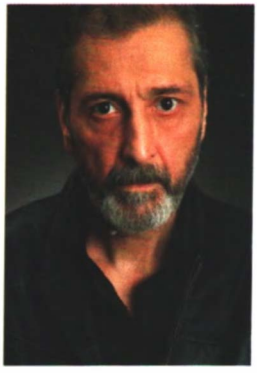
Pazarı, 1963 Gecelerin Hakimi, Kırık Anahtar, Ölüm Bizi Ayıramaz, 1964 Bitirimsin Hanım Abla, Sıkı Dur Geliyorum, 1965 Fişek Necmi, Sokakların Belalısı, 1966 Yumrukların Kanunu, Zorba, 1967 Beni Katil Yaptılar, Kara Atmaca, Yalan Bazen Tatlıdır, 1968 Bir Mahkum Kaçtı, İncili Çavuş, Kara Atmaca'nın İntikamı, 1969 Dikenli Hayat, Kardeş Kurşunu, Kötü Kader, Şeytanın Oyunu, 1970 Deli Ormanlı, Hayatımı Mahveden Kadın, Sevgilim, 1971 Bin Bela Bir Kurşun, Kartallar, Zagor Kara Bela, Zagor Kara Korsanın Hazineleri, 1972 Sarı Öküz Parası

Yapımcı Filmografisi

1961 Bir Aşk Günahı, 1962 Başımı Belaya Sokma, Geçti Buranın Pazarı, Neşemizi Bulalım, 1963 Cilalı İbo Kızlar Pansiyonunda, Gecelerin Hakimi, Kırık Anahtar, Ölüm Bizi Ayıramaz, 1965 Fişek Necmi, Sokakların Belalısı, 1966 Kibar Haydut, Tilki Selim, 1967 Beni Katil Yaptılar, Kara Atmaca, 1968 Bir Mahkum Kaçtı, Kara Atmaca'nın İntikamı

NİŞAN ŞİRİNYAN

Tiyatro, sinema ve televizyon oyuncusu...

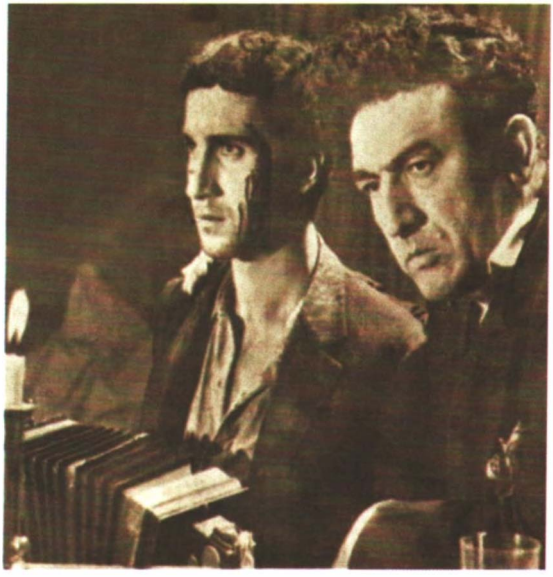
1958'de İstanbul Feriköy'de doğdu. İlk ve ortaokul eğitimini Feriköy Merametçiyan Ermeni Okulu'nda yaptı. Ardından Pangaltı Mıhitaryan Ermeni Lisesi'ni bitirdi. Tiyatroya 1976'da İstanbul Şehir Tiyatrosu Tepebaşı Deneme Sahnesi'nde açılan kursla başladı. Daha sonra Boğos Çalgıcıoğlu'ndan pandomim dersleri alan Nişan Şirinyan, Arto Berberyan'ın sahneye koyduğu "Mgoi Camportutyuni/Mgo'nun Yolculuğu" adlı oyunuyla ilk kez sahneye çıktı. 1984'te Mimar Sinen Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Tiyatro Bölümü'nden mezun olduktan sonra Bursa Devlet Tiyatrosu kadrosuna katıldı. 1986'da İstanbul Devlet Tiyatrosu'na tayin olan Nişan Şirinyan, cemaat tiyatrosunu da sürdürdü. Feriköy Merametçiyan Ermeni Okulu'ndan Yetişenler Derneği çatısı altında 2004 yılına kadar birçok oyun sahneledi. 2000'de derneğin sahnesine "Nişan Şirinyan Sahnesi" adı verilince, Ermeni cemaati içinde yaşarken bir sahneye adı verilen ilk tiyatrocu oldu.

Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuarı'nda oyunculuk dersleri de veren Nişan Şirinyan, Devlet Tiyatrosu'nda "Ayak Takımı Arasında", "Kapıların Dışında", "Yaşar Ne Yaşar Ne Yaşamaz", "Altı Şahıs Yazarını Arıyor", "Kısasa Kısas", "Bir Ölümün Toplumsal Anatomisi", "Amadeus" gibi birçok oyunda sahneye çıktı. Nişan Şirinyan, 1999'da Seçkin Yasar'ın yönettiği "Sevgilim İstanbul" adlı filmle ilk kez kamera karşısına geçti. 2003-2005 yılları arasında 3 sezon boyunca "Kurtlar Vadisi" adlı televizyon dizisinde rol alan Nişan Şirinyan, 2009'da Yusuf Kurçenli'nin yönettiği "Yüreğine Sor" adlı filmle sinema çalışmalarını devam ettirdi. En son 2015'te "Evli ve Öfkeli" adlı televizyon dizisinde rol alan Nişan Şirinyan, halen faal oyunculuk çalışmalarını sürdürmektedir.

NİŞANYAN

Tiyatro ve sinema oyuncusu...

İstanbul'da doğdu. Asıl adı Dertad Nişanyan'dır. Sanat hayatına çeşitli Ermeni tiyatrolarında çalışarak başladı. Bir süre Benliyan Operet Topluluğu'nda sahneye çıktı. Sinemaya 1912'de bir İngiliz film ekibi tarafından çekilen "Leblebici Horhor Ağa" adlı filmle başladı. 1922'de Muhsin Ertuğrul'un yönettiği "İstanbul'da Bir Facia-ı Aşk/ Şişli Güzeli Mediha Hanımın Facia-i Katli" adlı filmde rol alan Nişanyan, sinemada son kez 1931'de bir Türk-Yunan-Mısır ortak yapımı olan "İstanbul Sokakları" adlı sesli filmde rol aldı.

© Ali Can Sakmaç

"İstanbul Sokakları", 1931

NORAYR KASPER

Görüntü yönetmeni...

1960'ta İtalya Venedik'te doğdu. Collegio M-Raphael'den mezun oldu. Daha sonra Mimarlık IUAV Okulu'nda okudu. 1983'te fotoğraf çekmeye, bir süre sonra da kısa film ve video çalışmalarına başladı. İtalya'dan Kanada'ya taşındı ve Montreal Concordia Üniversitesi'nde film yapım ve sinema çalışmaları programında eğitim gördü. Çektiği mezuniyet filmiyle "en iyi film" dalında Trudel Ödülü'nü kazandı. Norayr Kasper, 1992'de yönetmen Atom Egoyan ile birlikte çektiği "Takvim" adlı filmle 1993'de Berlin Film Festivali'nde 1993 açıldı ve "en iyi film" için verilen CICAE ödülünü kazandı. Noray Kasper, 2011'de yönetmenliğini Mehmet Binay ve M. Caner Alper'in birlikte yönettiği "Zenne" adlı filmdeki görüntüleriyle 48. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde "en iyi görüntü yönetmeni" ödülünü kazandı.

Dr. NUBAR BABAYAN (1908 - ?)

Film makyajcısı...

1908'de İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi'nde Diş Hekimliği eğitimi gördü. Ardından estetik ve artistik diş hekimliği alanında mesleki görgü ve bilgisini artırmak üzere Fransa, Paris'e gitti. Paris'te aynı zamanda film makyajı konusunda eğitim gördü. Dr. Nubar Babayan, Türkiye'ye döndüğünde diş hekimliği yanı sıra makyajcı olarak İpek Film Stüdyosu'na girdi. 1934'de yönetmenliğini Muhsin Ertuğrul'un yaptığı "Leblebici Horhor" adlı tarihi kostüme filmde ilk kez oyuncu makyajı yaptı. Dr. Nubar Babayan, İpek Film Stüdyosu'nda çekilen bir çok tarihi kostüme filmde görevini başarıyla yerine getirdikten sonra 1940'lı yılların ortasında yeniden Paris'e gitti. Bu seyahati sırasında Fransız sinema çevresinde incelemeler yaptı. Bazı Fransız yapımcılarının dikkatini çekerek, filmlerde makyaj yapma olanağı buldu.

Dr. Nubar Babayan, Paris'e yerleşmiş olmasına rağmen Türk sinema piyasasıyla bağını hiç koparmadı. İpek Film Stüdyosu çatısı altında makyaj çalışmalarını sürdüren Dr. Nubar Babayan, 1950'de Vedat Ar'ın yönettiği "Üçüncü Selim'in Gözdesi Mihriban Sultan ve Sadullah Ağa" adlı kalabalık kadrolu tarihi filmin tüm makyajını tek başına üzerine alarak profesyonel olarak çalışmaya başladı.

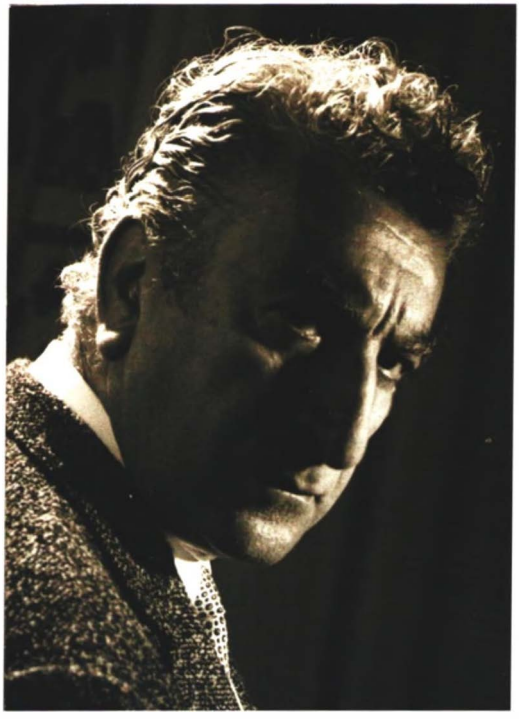
© Ali Can Sekmeç

Baha Gelenbevi, Özen Sermet, Cahit Irfat, Mesiha Yelda, Ayla Karaca, Oğuz Özdeş, Sedat Demir ve Nubar Babayan, "Barbaros Hayrettin Paşa", 1951

Türk sinemasında daha çok tarihi kostüme filmlerde makyaj yapan Dr. Nubar Babayan, 1951'de Baha Gelenbevi'nin "Barbaros Hayrettin Paşa", Münir Hayri Egeli'nin "Cem Sultan", Vedat Ar'ın "Lale Devri", 1952'de Sami Ayanoğlu'nun "Son Gece" ve Münir Hayri Egeli'nin "Yıldırım Beyazıt ve Timurlenk" adlı filmlerde başarılı makyaj çalışmaları sergiledi. 1953'te yeniden Paris'e dönen Dr. Nubar Babayan, makyaj çalışmalarını Fransız sinemasında sürdürmeye başladı. Dr. Nubar Babayan'ın sonraki sinema çalışmalar üzerine fazlaca bilgi olmamakla beraber, 1980'li yıllarda Paris'te yaşama veda ettiği sanılmaktadır.

NUBAR KAMÇILI (1910 - 1973)

Sinema oyuncusu...

© Ali Can Sekmeç

1910'da İstanbul Samatya'da doğdu. Tam adı Nubar Kamçıyan'dır. Samatya Sahakyan Ermeni Okulu'nu bitirdi. Sanat hayatına genç yaşlarında Torkom Çiftçiyan, Nubar Terziyan ve Yetvart Yeretzyan ile birlikte sahneye çıktığı "Süt Kardeşler" adlı oyunla başladı. Daha sonra "Çifte Kerametler" ve "Ceza Kanunu" adlı oyunlarda rol aldı. 1930'da kendi adına bir tiyatro grubu kurarak oyunlar sahneledi. Daha çok Manakyan Tiyatrosu'ndan oyunlar oynadı. 1930'lu yılların ortasında oyunculuğu bırakarak baba mesleği kuyumculuğa başladı. Kısa zamanda başarılı bir kuyumcu ustası oldu.

Nubar Kamçılı, oyunculuğa verdiği 25 yıllık aradan sonra 1958'de yönetmenliğini Osman F. Seden'in yaptığı "Beraber Ölelim" adlı filmle sinemaya başladı. Gösterişli fiziki görüntüsü ve rahat oyunculuğuyla kısa zamanda Türk sinemasının aranan karakter oyuncularından biri oldu. 1973 yılına kadar faal olarak sürdürdüğü sinema çalışmalarını, bu tarihten itibaren bırakan Nubar Kamçılı, daha çok Melek Film ve Metro Film adına Aram Gülyüz'ün yönettiği filmlerde rol aldı. Türk sinemasında doktor, komiser, gece kulübü sahibi, okul müdürü gibi tiplemelerle tanındı. Nubar Kamçılı, 6 Mart 1973'te İstanbul'da yaşama veda etti.

© Ali Can Sekmeç

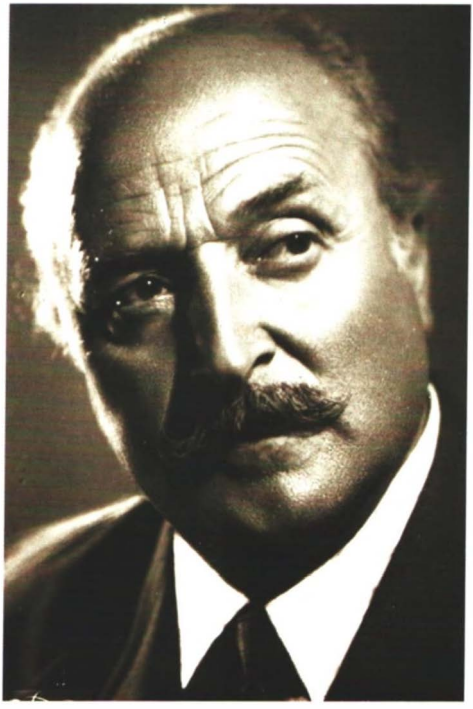
"Aslan Marka Nihat", 1964

Filmografi

1958 Beraber Ölelim, Gurbet, İftira, 1959 Suçlu, 1960 Aşk Hırsızı, Ayşe Kız, Can Mustafa, Çadır Gülü, Gece ve Gündüz, İçimizden Biri, Kader Yolcusu, Ölüm Peşimizde, 1961 Aşk ve Yumruk, Bir Yetimin Hasreti, Dağlar Bulutlu Efem, Dikenli Gül, İki Aşk Arasında, İki Damla Gözyaşı, Kahraman Üçler, Melekler Şahidimdir, Seni Kaybedersem, Şoför Ahmet, Toto Ali Milyoner, Vatan Fedaileri, Yabancı Adam, 1962 Aman Kimse Duymasın, Aşk, Kadın ve Tabanca, Aşk Orada Başladı, Daima Kalbimdesin, Derdimden Anlayan Yok, Gönül Ferman Dinlemez, Hayat Bazen Tatlıdır, Küçük Hanımın Kısmeti, 1963 Aşka Vakit Yok, Ayşecik Canımın İçi, Bir Hizmetçi Kızın Hatıra Defteri, Çalınan Aşk, Helal Olsun Ali Abi, Hop Dedik, Kardeş Gibiydiler, Kendini Arayan Adam, Şıpsevdi, Tememe Bilakis, 1964 Abidik Gubidik, Afili Delikanlılar, Aslan Marka Nihat, Atçalı Kel Mehmet, Avare, Dağ Başını Duman Almış, Devlet Kuşu, Gençlik Rüzgarı, Halk Çocuğu, Kanun Karşısında, Keşanlı Ali Destanı, Muhteşem Serseri, Öksüz Kız, Sen Vur Ben Kırayım, Suçlular Aramızda, Şoförler Kralı, Turist Ömer, 1965 Pantolon Bankası, Serseri Aşık, 1966 Ben Bir Sokak Kadınıyım, Eli Maşalı, Meleklerin İntikamı, Turist Ömer Almanya'da, 1967 Yıkılan Gurur, 1968 İngiliz Kemal, Nilgün, Şeyh Ahmet, 1969 Ana Kalbi, Babasının Oğlu, Fakir Kızın Romanı, Şahane İntikam, 1970 Bütün Aşklar Tatlı Başlar, Duyduk Duymadık Demeyin, Red Kit, Sana Tapıyorum, Tatlı Meleğim, Yuvasız Kuşlar, 1971 Beyaz Kelebekler, Satın Alınan Koca, Tamam mı Canım, 1972 Ayrılık, Ekmekçi Kadın, 1973 Büyük Şamata, Gönülden Yaralılar

NUBAR TERZİYAN (1909 - 1994)

Sinema ve tiyatro oyuncusu...

© Ali Can Sekmeç

1909'da İstanbul Yenikapı'da doğdu. Asıl adı Nubar Alyanak'tır. Kumkapı Bezciyan Ermeni Okulu'nda ilkokul, Bakırköy Dadyan Ermeni Okulu'nda orta eğitimini tamamladı. Ardından 2 yıl Fransız Freres Marist Rahip Okulu'nda okuduktan sonra Bezezyan Ermeni Lisesi'nden mezun oldu. Tiyatroya lise yıllarında okul tiyatrosunda başladı. Beyazıt Çarşıkapı'da WMCA adıyla bilinen bir dil ve jimnastik kulübü onun tiyatroya olan yeteneğini sunduğu ilk mekan oldu. Aynı günlerde Narlıkapı Sahil Bahçesi'nde Mınakyan Efendi'nin yetiştirmeleri Kınar Sıvacıyan, Mari Nuvart, Oksen Şahinyan, Baltazar, Karakaş ve Madam Peruz ile "Paris Paçavraları", "Çifte Keramet", "Süt Kardeşler" gibi bir çok oyunda sahneye çıktı. 1940'da bir grup arkadaşıyla Gençler Temaşa Heyeti adlı bir tiyatro kurarak, profesyonelce tiyatro yapmaya başladı. Nubar Terziyan bu tiyatro grubunda "Ceza Kanunu", "Taş Parçası", "Süt Kardeşler", "Othello", "Hamlet", "Aktör Kean" ve "Sefiller" gibi oyunlarda büyük beğeni kazandı.

Nubar Terziyan, sinemaya 1948 yılında fotoğraf direktörü arkadaşı Mike Rafaelyan'ın önerisiyle Atlas Film Stüdyosu'nda başladı. 1949'da Aydın Arakon'un yönettiği "Efsuncu Baba" adlı filmle ilk kez sinema kamerası karşısına geçti. Nubar Terziyan, 1948-1952 yılları arasında Atlas Film Şirketi'nin ürettiği "İstanbul'un Fethi", "İstanbul Çiçekleri", "Kızıl Tuğ", "Edi ile Büdü", "Edi ile Büdü Tiyatrocu", "Ankara Ekspresi" adlı filmlerde rol aldıktan sonra Osman F. Seden yönetimindeki Kemal Film Şirketi kadrosuna geçti. 1952'de Lütfi Ö. Akad'ın yönettiği "Kanun Namına" adlı filmle başlayan bu çalışmalar 1960 yılına kadar aralıksız devam

© Ali Can Sekmeç

"Ekmekçi Kadın", 1965

"Ekmek Parası", 1962

© Ali Can Sekmeç

etti. Nubar Terziyan, Kemal Film'de oyunculuğun yanı sıra prodüksiyon amirliği, reji asistanlığı ve senaryoların daktiloyla çoğaltılması işlerini de üstlendi.

Nubar Terziya, kısa boylu fiziğiyle, her daim gülen yüzüyle, Türk sinemasında her zaman en şık karakter oyuncularından biri oldu. Türk sinema piyasasında gizli polis, komiser, dede, dayı, amca, doktor, kahya, milyoner fabrikatör baba rollerinin aranan oyuncusu olan Nubar Terziyan, "onsuz film olmaz" sözünü doğrularcasına 500'den fazla filmde rol aldı. Hiçbir filmde öfkeli, acımasız, bir başkasına kötülük yapan biri olarak görünmedi. İyi niyetin, merhametin, doğru olmanın temsilcisi oldu. Nubar Terziyan, 1980'li yıllarda sinemanın yanı sıra "Paranın Kiri", "Yorgun Savaşçı", "Mahmut Mangal", "Sekiz Sütuna Manşet", "Küçük Ağa", "Acımak", "Kavanozdaki

© Ali Can Sekmeç

Adam", "Kuruluş/Osmancık" gibi televizyon dizilerinde de rol aldı. Uzun yıllar emek verdiği Türk sinemasından ilk ve tek ödülünü 1993'te Uluslararası Ankara Film Festivali'nden "emek ödülü" adıyla alan Nubar Terziyan, 14 Ocak 1994'te İstanbul'da yaşama veda etti. Jamanak Gazetesi'nde yayınlanan tiyatro ve sinema anıları 1995'te derlendi ve "Ne İdim Ne Oldum" adıyla kitaplaştırıldı.

Filmografi

1949 Efsuncu Baba, 1950 İstanbul'un Fethi, 1951 Ankara Ekspresi, İstanbul Çiçekleri, 1952 Edi ile Büdü, İki Kafadar Dediler Pansiyonunda, İngiliz Kemal Lavrense Karşı, Kanun Namına, Kızıl Tuğ, Salgın, Soygun, 1953 Altı Ölü Var, Çalsın Sazlar Oynasın Kızlar, Edi ile Büdü Tiyatrocu, Katil, Öldüren Şehir, 1954 Bulgar Sadık, Cingöz Recai, Kaçak (Oyuncu-Prodüksiyon Amiri), Kanlı Nigar, Oyuncu Kız, Son Baskın, 1955 Artık Çok Geç, Dağları Bekleyen Kız, Gün Doğarken, Izdırap Şarkısı, İlk ve Son, Kalbimin Şarkısı, Meçhul Kadın, Miras Uğrunda, Tuş/Bir Aşk Hikayesi, Yol Palas Cinayeti (Aksesuar), 1956 Berduş, Beş Hasta Var, İntikam Alevi (Oyuncu-Prodüksiyon), Piç/Kahpe Dünya, Pusu, 1957 Bir Avuç Toprak, Cilalı İbo Yıldızlar Arasında, Ebediyen Seninim, Gelinin Muradı, 1958 Ateş Rıza, Beraber Ölelim, Gurbet, İftira, Kederli Yıllar, Kumpanya, 1959 Civanmert, Düşman Yolları Kesti, İzmir Ateşler İçinde (Oyuncu-Yönetmen Yardımcısı), Kaderime Ağlarım, Kalpaklılar, Kanlı Firar (Prodüksiyon Amiri), Kırık Plak (Oyuncu-Yönetmen Yardımcısı), Ömrümün Tek Gecesi, 1960 Aşktan da Üstün, Dolandırıcılar Şahı, Güzeller Resmigeçidi, Kahpe, Kırık Kalpler, Rüzgar Zehra, Satın Alınan Adam, Şafakta Buluşalım, Talihsiz Yavru, Yeşil Köşkün Lambası, 1961 Allah Cezanı Versin Osman Bey, Ayşecik Yavru Melek, İki Aşk Arasında, Küçük Hanımefendi, Mahalleye Gelen Gelin, Ölüm Film Çekiyor, Özleyiş, Sokaktan Gelen Kadın, Unutamadığım Kadın, Vatan Fedaileri, Yumurcak Faka Basmaz, 1962 Bizde Arkadaş mıyız?, Boş Ver Doktor, Cilalı İbo Rüyalar Aleminde, Ekmek Parası, Erkeklik Öldü mü Atıf Bey?, Hayat Bazen Tatlıdır, İki Gemi Yan Yana, Kıyma Bana Güzelim, Küçük Hanım Avrupa'da, Küçük Hanım'ın Şoförü, Külhan Aşkı, Sokak Kızı, Ver Elini İstanbul, Zorla Evlendik, 1963 Adanalı Tayfur, Akdeniz Şarkısı, Arka Sokaklar, Badem Şekeri, Bütün Suçumuz Sevmek, Cilalı İbo Kadın Avcısı, Hop Dedik, Kelepçeli Aşk, Kendini Arayan Adam, Ölüm Allahın Emri, Süleymaniyeli Ali, Tophaneli Osman, Yaralı Aslan, 1964 Abidik Gubidik, Affetmeyen Kadın, Barut Fıçısı, Cehennem Arkadaşları, Cinayet Gecesi, Hızır Dede, Katilin Kızı, Kimse Fatma Gibi Öpemez, Kral Arkadaşım, Macera Kadını, Sahte Sevgili, Yılların Ardından, 1965 Bekri Mustafa, Çapkınlar Kralı, Ekmekçi Kadın, Elveda Sevgilim, Fakir Gencin Romanı, Kartalların Öcü, Komşunun Tavuğu, Sana Layık Değilim, Satılık Kalp, Seven Kadın Unutmaz, Sevinç Gözyaşları, Şaka ile Karışık, Şeker Hafiye, Şeytanın Kurbanı, Tamirci Parçası, Tatlı Yumruk, Uzakta Kal Sevgilim, 1966 Acı Tesadüf, Affet Sevgilim, Akşam Güneşi, Avare Kız, Ayrılık Şarkısı, Babam Katil Değildi, Beyoğlu Esrarı, Çalıkuşu, Düğün Gecesi, Efkarlıyım Abiler, Geceler Yarim Oldu, İdam Mahkumu, Kara Tren, Kenarın Dilberi, Meleklerin İntikamı, O Kadın, Seher Vakti, Siyah Gül, Suçsuz Firari, Vur Emri, 1967 Ağa Düşen Kadın, Ayrılık Şarkısı, Bekar Odası, Cici Gelin, Çifte Tabancalı Damat, Deli Fişek, Hayat Acıları, Hırçın Kadın, İlk Aşkım, Kara Duvaklı Gelin, Kardeş Kavgası, Kelepçeli Melek, Merhamet, Ölümsüz Kadın, Sefiller, Serseriler Kralı, Silahlı Paşazade, Sinekli Bakkal, Yarın Çok Geç Olacak, Zehirli Çiçek, 1968 Ana Hakkı Ödenmez, Aşka Tövbe, Benimde Kalbim Var, Cilalı İbo İstanbul Kaldırımlarında, Dertli Pınar, Funda, Gül ve Şeker, İngiliz Kemal'in Oğlu, Katip/Üsküdar'a Giderken, Paydos, Sabah Yıldızı, Tahran Macerası, Urfa İstanbul, Yayla Kartalı, 1969 Ağlama Değmez Hayat, Babasının Oğlu, Bataklı Damın Kızı Aysel,

© Ali Can Sekmeç

© Ali Can Sekmeç

ATLAS FİLM **İSTANBUL ÇİÇEKLERİ**

Boş Çerçeve, Galatalı Fatma, Hancı, Hayat Kavgası, Hüzünlü Aşk, İki Yetime, Kapıcının Kızı, Osmanlı Kartalı, Paprika Çingene Aşkı, Reyhan, Son Mektup, 1970 Adsız Cengaver, Ağlayan Melek, Ah Müjgan Ah, Birleşen Yollar, Bütün Aşklar Tatlı Başlar, Cilalı İbo Almanya'da, Erkeklik Öldü mü Abiler, İşler Karışık, Kaçak, Kezban Roma'da, Kin, Köyün Beş Güzeli, Küçük Hanımefendi, Öleceksek Ölelim, Paralı Askerler, Seven Ne Yapmaz, Son Günah, Son Kızgın Adam, Tatlı Hayal, Tatlı Meleğim, Yavrum, Yılan Kadın, Yumurcak Köprü Altı Çocuğu, Yuvasız Kuşlar, Zeyno, 1971 Adını Anmayacağım, Ateş Parçası, Ayıpettin Şemsettin, Bebek Gibi Maşallah, Binbir Gece Masalları, Bir Avuç Kan, Bir Genç Kızın Romanı, Bir Kadın Kayboldu, Cambazhane Gülü, Cehenneme Bir Yolcu, Cilalı İbo Teksas Fatihi, Cilalı İbo Yetimler Meleği, Dişi Hedef, Fatoş Sokakların Meleği, İbiş Newyork Canavarı, Küçük Sevgilim, Melek mi? Şeytan mı?, Mıstık, Oyun Bitti, Ölmeyen Adam, Saraylar Meleği Sindirella, Satın Alınan Koca, Sevdiğim Uşak, Sevimli Haydut, Sezercik Yavrum Benim, Solan Bir Yaprak Gibi, Unutulan Kadın, Üvey Ana, Yumurcağın Tatlı Rüyaları, 1972 Acı Kader, Afacan Harika Çocuk, Aslanların Ölümü, Aşk ve Cinayet Meleği, Atmaca Mehmet, Bir Baltaya Sap Olamadım, Bir Garip Yolcu, Bir Pınar ki, Çile, Denizden Gelen Kız, Ekmekçi Kadın (2. çevrim), Evlat, Falcı, Fatma Bacı, İlk Aşk, Kaderin Esiriyiz, Kahpe Tuzağı, Kalleşler, Kırık Hayat, Kopuk, Mahkum, Ölümle Dudak Dudağa, Paprika Gaddar'ın Aşkı, Sezercik Aslan Parçası, Son Duanı Et, Tam İsabet, Tövbekar, Vurma Zalim Vurma, Yirmi Yıl Sonra, 1973 Anadolu Ekspresi, Anneler Günü, Arap Abdo, Aşk Mahkumu, Aşkımla Oynama, Aşkın Zaferi, Balıkçı Osman, Bataklık Bülbülü, Bir Demet Menekşe, Bitirim Kardeşler, Çılgın Kız ve Üç Süper Adam, Çoban, Dikiz Aynası, Güllü Geliyor Güllü, İki Bin Yılın Sevgilisi, İki Süngü Arasında, Kabadayının Sonu, Kader Çıkmazı, Kara Sevda, Karateci Kız, Öksüzler, Ölüm Satanlar, Pembe Dünya, Sevda Yolu, Soyguncular, Şüphe, Tatlım, Vurgun, Yalancı Yarim, Yedi Evlat İki Damat, 1974 Almanyalı Yarim, Avrupa Macerası, Ayrı Dünyalar, Bir Ana Bir Kız, Bir Tanem, Dayan Oğlum Dayan, Dayı, Doğu Ekspresinde Cinayet (Amerikan Filmi), Düşmanlarım Çatlasın, Erkeksen Kaçma, Eski Kurtlar,

Gerçek, Hostes, Kardeşim, Kısmet, Mekansız Öldüler, Memleketim, Mirasyediler, Sahipsizler, Saymadım Kaç Yıl Oldu?, Sensiz Yaşanmaz, Sevmek, Sığıntı, Silemezler Gölümden, Talihsiz Yavrum, Talihsizler, Taşralı Kız, Yaşar Ne Yaşar Ne Yaşamaz, Yatık Emine, Yaz Bekarı, 1975 Ah Bu Gençlik, Ah Bu Kadınlar, Ah Nerede, Babanın Oğlu, Bahtı Karalı Yarim, Bunalım, Delisin, Duyun Beni, Fıstıklar, Gece Kuşu Zehra, Gençlik Köprüsü, Kader Yolcuları, Nerden Çıktı Bu Velet, Nöri Kantar Ailesi, O'nun Hikayesi, Oy Emine, Sınıfta Şenlik, Tatlı Sert, Üç Ahbap Çavuşlar, Vur Davula Tokmağı, 1976 Adana Urfa Bankası, Alev, Ben Sana Mecburum, Bodrum Hakimi, Gülşah Küçük Anne, Kader Bağlayınca, Kan Kardeşler, Perişan, Sevdalılar, Sıralardaki Heyecan, 1977 Aslan Bacanak, Baskın, Bizim Kız, Dila Hanım, Dokunmayın Dünyama, Onu Kötü Vurdular, Sen Aşk Nedir Bilir misin?, Şeref Sözü, Tövbekar, Yuvanın Bekçileri, 1978 Aldırma Gönül, Cevriyem, Çilekeş, Dertli Pınar, İyi Aile Çocuğu, Kadınlar Koğuşu, Kara Murat Devler Savaşıyor, Ölüm Görevi, Vahşi Gelin, 1979 Canikom, Dua, Fadile, Fakir, İnsan Sevince, Nazey, Ne Olacak Şimdi, Paranın Kiri (tv), Yorgun Savaşçı (tv), 1980 Beddua, Durdurun Dünyayı, Havar, Kul Sevdası, Mahmut Mangal (tv), Senin Olmaya Geldim, Zübük, 1981 Acımasız Dünya, Bir Damla Ateş, Mukaddes Vazife, Sevdiğim Sensin, Şaka Yapma, Toprağın Teri, 1982 Aşkların En Güzeli, Çayda Çıra Efsanesi, Islak Mendil, Kördüğüm, Sekiz Sütuna Manşet (tv), Sende mi Leyla, Yakılacak Kadın, 1983 Beyaz Ölüm, Bir Kere Ölmek, Gecenin Sonu, Kalbimdeki Acı, Küçük Ağa (tv), Yıldızlarda Kayar, Zifaf, 1984 Ağlama Yarim, Aşkların En Güzeli, Ayrılık, Başım Gözüm Üstüne, Bir Kaç Güzel Gün İçin, Dağınık Yatak, Fırtına Gönüller, Hüzün, İftira, Lodos Zühtü, Nefret, Postacı, Sev Yeter, 1985 Acımak (tv), Cilalı İbo Beni Anneme Götür (video), Garip Kullar (video), Gizli Yara, Gözlerden Kalbe, Güldür Yüzümü, İkizler, Kanun Adamı, Keriz, Yavru Kuş, 1986 Hapishane Gülü (video), Kader Rüzgarı, Kimsesiz (video), Mavi Melek, Melek Yüzlü Cani (video), Sevda Rüzgarı, 1987 Benimsin, Dökülen Yapraklar (video), Gönülden Gönüle, Hafız Yusuf Efendi, Kavanozdaki Adam (tv), Kuruluş (tv), Yıllar, 1988 Biz Ayrılamayız, 1989 Çingene, Minyeli Abdullah, 1990 Aşk Filmlerinin Unutulmaz Yönetmeni

NUVART SUAT (1895 - 1973)

Tiyatro ve operet oyuncusu...

1895'da İstanbul'da doğdu. İlk öğrenimini Bomonti Fransız Sörler Okulu'nda yaptı. Babası Aleksan Efendi, Mınakyan tiyatrosunun muhasebecisiydi. Onun aracılığıyla tanıdığı Mardiros Mınakyan'ın gelini oyuncu Aznif Mınakyan, ondaki kabiliyeti görünce 15 yaşındaki Nuvart'ı yanına aldı. Nuvart Suat, 1912'de Kadıköy Zamboğlu Bahçesi'nde İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci'nin "Gelin Kaynana" adlı vodvilinde "ahretlik kız Hasibe" rolüyle ilk kez sahneye çıktı. Ardından "Kirli Çamaşırlar", "Yegane", "Pierre de Chemin yada Yabani Kız" adlı dramlarda ve "Çengi", "Leblebici Horhor" gibi operetlerde sahneye çıktı. Nuvart Suat, 1922'de Cemal Sahir, Hakkı Necip Ağırman, Ömer Aydın, Sezai Namık, İsmail Hakkı, Madam Hekimyan, Peruz Agopyan ve Ağavni Necip Ağırman'dan oluşan İstanbul Opereti kadrosuna katıldı. Burada ilk kez "İstanbul Efendisi" adlı operette sahneye çıktı.

1924'te Cemal Sahir Opereti'ne geçen Nuvart Suat, 1928'de Süreyya Opereti'ne katılarak operet çalışmalarını burada sürdürdü. Bir çok turne ekibinde yer aldı. Döneminin en sevilen primadonnası olarak büyük ün kazanan Nuvart Suat, "Lale Devri", "Atlı Ases", "Macun Hokkası", "Fettan Kız", "Kaşıkçılar", "Yedekçi", "Kontes Mariça", "Conte de Luxembourg", "La Veuve Joyeuse", "Paçirta", "Kırlangıçlar Pansiyonu", "Çardaş" gibi bir çok başarılı operette rol aldı. 1931 yılına kadar Türk

tiyatrosunun çalışkan isimlerinden birisi olan Nuvart Suat, çıktığı Zonguldak turnesinde eşini kaybedince sahnelerden çekildi. İki kızından Suna, Mücap Ofluoğlu ile Jale ise Zafer Önen ile evlendi.

Nuvart Suat, 1948'de Seyfi Havaeri'nin Erman Kardeşler Şirketi adına yönettiği "Damga" adlı filmle ilk kez kamera karşısına geçti. Bu filmle sinemadaki ilk ve tek çalışmasını yapan Nuvart Suat, daha sonra sessiz bir yaşam sürmeye başladı. Nuvart Suat, 1973'te İstanbul'da yaşama veda etti.

OKSEN ŞAHİNYAN (1884 - 1964)

Sinema ve tiyatro oyuncusu...

1884'de İstanbul Kadıköy'de doğdu. Vefa İddadidi'ni bitirdikten sonra Mekteb-i Tıbbiyeyi Şahane'ye girdi. Amcası Şahinyan'da ünlü bir tenordu. Oksen Şahinyan, tiyatroya 1904'de Mınakyan Tiyatro Kumpanyası'nda başladı. 1904'te "Paris Fukarası", "Demirhane Müdürü", "İki Öküzler", 1906'da "Pierre De Şömen", 1907'de "Simon ve Mari", "Ekmekçi Kadın", "Bir Kadının 10 Yıllık Hayatı", "Biçare Miyon", "Fanfan Clodine", "Kantocu Kız", 1908'de "Tereza", "Besa", "Fazilet Mağlup Olur mu", "Kör General", "Ecel-i Kaza", "Jön Türk", "Osmanlı Kahramanları", "Tayyarzade", "Peçeli Kadın" gibi oyunlarda sahneye çıktı. Oksen Şahinyan, 1909'dan sonra kendi adına bir tiyatro topluluğu kurarak sahne yaşamına devam etti. 1928'de Komik-i Şehir Naşit Özcan'ın tiyatrosunda yönetmenlik yaptı. Oksen Şahinyan, 1940'lı yıllarda kurulan Halk Tiyatrosu Mınakyan Sahnesi'nde müdürlük görevini üstlendi.

Oksen Şahinyan, ilerlemiş yaşına rağmen 1944'te Talat Artemel'in yönettiği "Hürriyet Apartmanı" adlı filmle ilk kez kamera karşısına geçti. Şahinyan ailesinden Kamelya ve Hanriyet Şahinyan 1950'de "Söyleyin Anama Ağlamasın" ve 1952'de "Ebedi İstirahat/Zavallı Suat" adlı filmlerde rol aldılar. Oksen Şahinyan, 1964'te İstanbul'da yaşama veda etti.

ONNİK BİNEMECİYAN (1893 - ?)

Sinema ve tiyatro oyuncusu...

1893'te İstanbul'da doğdu. Tiyatro oyuncuları Rupen-Agavni Zabel Binemeciyan'ın kızı, tiyatro oyuncusu Eliza Binemeciyan'ın kardeşidir. Tiyatroya Ermenice oyunlar sahneleyen Serbest Sahne'de başladı. Ardından ablasıyla birlikte Mınakyan Tiyatro Kumpanyası'na katıldı. Yine ablasıyla birlikte 1914'te Darülbedayi kadrosuna katı-

© Ali Can Sakınmış

lan Onnik Binemeciyan, daha çok orta düzeyde rollerde sahneye çıktı. Daha sonra Yeni Sahne'de ve Türk Tiyatrosu'nda çalıştı.

© Ali Can Sekmeç

Onnik Binemeciyan, Darülbedayi'de 1917'de "Uçurum", "Kundak Takımları", "Kısmet Değilmiş", 1918'de "Kayseri Gülleri", "Kabus", 1919'da "Kendini Bil", Yeni Sahne'de 1920'de "Eski Rüya", "1921'de "Rakibe", "Harap Yurt", "Üvey Kardeşler", Türk Tiyatrosu'nda 1921'de "Ceza", "Leyla", "Uçurum", "Üçüzler", "Hazan Yuvası", "Bir Çiçek İki Böcek", 1922'de "Füruzan", "Kayseri Gülleri" ve "Baş Tacı" adlı oyunlarda rol aldı. Onnik Binemeciyan, 1922'de Muhsin Ertuğrul'un Kemal Film Şirketi adına yönettiği "İstanbul'da Bir Facia-i Aşk/Şişli Güzeli Mediha Hanımın Facia-i Katli" adlı filmde rol aldı. 1923'te Amerika'ya giden Onnik Binemeciyan'ın daha sonraki yaşamı hakkında hiç bir bilgi yoktur.

© Ali Can Sekmeç

ONNİK KALUSTYAN

Görüntü yönetmeni...

1916'da İstanbul'da doğdu. Küçük yaşlarda fotoğrafçılığa merak sardı. 1940'da Halil Kamil Film Stüdyosu laboratuarında çalışmaya başladı. 1945'de İpek Film Stüdyosu'na geçen Onnik Kalustyan, burada RCA ses sistemini kullanmayı öğrendi ve bir süre ses teknisyeni olarak çalıştı. 1947'de bu sistemle "Bir Dağ Masalı" adlı filmin seslendirmesini yaptı. Onnik Kalustyan, 1949'da yönetmen Seyfi Havaeri'nin teklifiyle görüntü yönetmenliğine başladı. İlk görüntülediği film Kadri Şençalar'ın Azim Film adına çekilen "Gönülden Yaralılar" dır.

Onnik Kalustyan görüntü yönetmeni olarak 1956 yılına kadar aralıklarla 1949'da "Gönülden Yaralılar", 1950'de "Çete", "Oğlum İçin", 1953'te "Bu Kadın Benimdir", 1954'te "Öldüren Sır", 1956'da "Ölüm Deresi" olmak üzere altı film çekti.

© Ali Can Sekmeç

"Çete", 1950

Onnik Kalustyan 1956 yılında sinemadan uzaklaştı. 1957'de ailesiyle birlikte ABD'ye giden Onnik Kalustyan'ın son hali hakkında bilgi yoktur.

ONNİK NAZAR (1915 - 1983)

Film yapımcısı ve işletmeci...

1915'te Adapazarı'nda doğdu. 1960'da Nazar Film adıyla bir şirket kurarak film ithalatıyla uğraşmaya başladı. 1961'de Muharrem Gürses'in yönettiği "Çılgın Aşk" adlı melodramla yapımcılığa başladı. Onnik Nazar, aralıklarla sürdürdüğü film yapımcılığını 1962'da "Kiralık Koca", 1964'te "Avare" ve 1971'de "Toto Kralı" adlı filmden sonra bıraktı. Onnik Nazar, 1965'te Niko Polias'ı da yanına alarak uzun yıllar ucuz İtalyan filmlerinin ithalatını yaptı. Şirketi 1970'lerde oğlu Ara Nazar'a bırakan Onnik Nazar, 1983'te İstanbul'da yaşama veda etti.

ONNO TUNÇ (1948 - 1996)

Popüler müzik aranjörü ve bestecisi...

20 Aralık 1948'de İstanbul, Gedikpaşa'da doğdu. Tam adı Ohannes Tunçboyacıyan'dır. Müzisyen Arto Tunç'un ağabeyidir. Anadolu kökenli bir Ermeni ailesine mensup olan Onno Tunç, fakir bir çocukluk geçirdi. Müziğe ilk adımını kilise korosunda şarkı söyleyerek attı. 8 yaşında kilise içinde Hayrur Mangas çocuk korosuna girdi. İlk ve orta eğitiminden sonra bir süre Kapalıçarşı'da bir antikacı yanında çalıştı. Lise eğitimini Pangaltı Ermeni Lisesi'nde tamamlayan Onno Tunç, 1962'de liseden bir grup arkadaşıyla birlikte kurduğu Black Stones Gitar Topluluğu adlı müzik grubuyla Pangaltı Tan Sineması'nda film öncesi showlar yapmaya başladı. 1965'te Kervansaray Gazinosu'nda çalışan Üstün Poyraz Set Orkestrası'na girdi ve kısa zamanda öğrendiği bas gitar çalarak profesyonel müzik hayatına atıldı.

1968'de Durul Gence 10 Orkestrası ile Ajda Pekkan'a çalmaya başlayan Onno Tunç, 1970'te Süheyl Denizci Orkestrası'na geçti. 1971'de Turhan Eteke Orkestrası ile birlikte uzun bir Avrupa turnesine çıktı. Onno Tunç, 1972'de faal orkestra çalışmasını bırakarak, caz sanatçısı Emin Fındıkoğlu'nun da desteğiyle aranjörlüğe başladı. Başta Ajda Pekkan olmak üzere bir çok sanatçının plak çalışmalarında aranjör olarak çalıştı. Onno Tunç, 1974'te Atilla Özdemiroğlu ve Şanar Yurdatapan ile birlikte Şat Yapım adıyla bir müzik şirketi kurdu ve aranjörlüğe burada devam etti. Nilüfer, Esmeray, Melike Demirağ, Füsun Önal ve Nükhet Duru gibi sanatçıların şarkılarında aranjörlük yaptı. Fakat memuriyet benzeri çalışmalardan bıkarak serbest çalışmaya karar verdi ve bir süre sonra ortaklıktan ayrıldı.

Onno Tunç, aranjörlüğünün yanı sıra 1976'da yeniden orkestra çalışmasına döndü ve bir süre Galata Kulesi'nde caz müziği yaptı. 1974'ten itibaren bir çok kez Eurovision Şarkı Yarışması Türkiye Finallerinde aranjör olarak yer alan Onno Tunç 1978 ve 1981 yıllarında aranjör ve orkestra şefi olarak bu yarışmada Türkiye'yi temsil etti. Onno Tunç, 1981'de sözlerini Nükhet Duru'nun yazdığı "Seninle" adlı şarkıyla ilk kez besteciliğe başladı. 1984'te Nilüfer ve Sezen Aksu ile başladığı şarkıcı-besteci ortaklığı uzun yıllar devam etti. Nilüfer'in seslendirdiği "Yeni Yeniden Sev", "Şov Yapma", "Dokun Bana" gibi şarkılar yanında, Sezen Aksu'nun sözlerin

yazdığı "Sen Ağlama", "Beni Unutma", "Geri Dön", "Şinanay", "Bir Çocuk Sevdim", "Değer mi Hiç", "Hadi Bakalım", "Haydi Gel Benimle Ol", "Ne Kavgam Bitti Ne Sevdam" gibi bir çok popüler şarkının aranjör ya da bestecisi oldu.

Onno Tunç, film müziği besteciliğine 1986'da yönetmenliğini Atıf Yılmaz'ın yaptığı "Aaahh Belinda" adlı filmiyle başladı. Bunu 1987'de "Dünden Sonra Yarından Önce", "Rumuz Goncagül", "Yağmur Kaçakları", 1989'da "Büyük Yalnızlık", 1993'de "Tersine Dünya" ve 1995'de "Eylül" adlı filmler takip etti. 1990'lı yıllarda bir çok reklam filmi içinde besteler yapan Onno Tunç, 14 Ocak 1996'da kendisinin kullandığı özel uçağıyla Bursa'dan İstanbul'a dönerken, uçağının Yalova'nın Armutlu ilçesi'ne bağlı Selimiye Köyü yakınlarında düşmesi sonucu kurtulamayarak yaşama veda etti.

ORTANS KIVANÇ

Tiyatro, televizyon ve sinema oyuncusu...

3 Nisan 1948'de İstanbul'da doğdu. Tiyatroya İstanbul Şehir Tiyatroları'nda başladı. Daha sonra sırasıyla Abdullah Şahin Tiyatrosu, Münir Özkul Tiyatrosu, Hamdi Alkan Tiyatrosu ve Sadri Alışık Tiyatrosu'nda sahneye çıktı. Ortans Kıvanç, 1993 yılından itibaren televizyon ve sinema filmlerinde karakter rollerinde oynamaya başladı. Halen Sinema Akademi'de oyunculuk eğitmenliği yapan Ortans Kıvanç, faal kamera önü oyunculuk çalışmalarını sürdürmektedir.

Filmografi

1988 Belalı Gelin (video), 1993 Ana Yüreği (tv), Rabia (tv), Süper Baba (tv), Yanlış Adres (tv), Yaz Evi (tv), 1994 Bay Kamber (tv), Bekarlık Sultanlık mı? (tv), Kızımı Arıyorum, Mutlugiller (tv), 1995 Zıpçıktı (tv), 1999 Ayrılsak da Beraberiz (tv), 2002 Çocuklar Duymasın (tv), Reyting Hamdi (tv), Sırlar Dünyası (tv), 2002-2003 En Son Babalar Duyar (tv), 2003 Hayat Bilgisi (tv), 2004 En İyi Arkadaşım (tv), 2005 Afacanlar Kampı (tv), Beşinci Boyut (tv), Kaynana Semira (tv), 2006 Güldünya (tv), 2007-2010 Arka Sıradakiler (tv), 2008 Komedi Türk (tv), Yaban Gülü (tv), 2009 Olacak O Kadar (tv), Papatyam (tv), 2011 Karımın Dediği Dedik Çaldığı Kontrbas (tv), 2012 6 Mantı (tv), 2014 Mihrap Yerinde (tv), Piyasadan Büyük Alacağımız Var, 2017 Kötü Çocuk

ÖZEN SERMET (1922 - 1997)

Görüntü yönetmeni...

1922'de İstanbul'da doğdu. 1917 Bolşevik devriminden kaçan Beyaz Rus ailelerinden birine mensup olan Özen Sermet'in asıl adı Eugene Seremetief'dir. İlkokuldan sonra çalışmak üzere İpek Film Stüdyosu'na girdi. Önce laboratuarda ça-

© Ali Can Sekmeç

Ayfer Feray, Annie Ball, Mehmet Muhtar, Özen Sermet, Nişan Hançer, Şevket Kıymaz ve Orhan Çağman, "Drakula İstanbul'da", 1953

lıştı. Sonra negatif kurgucu olarak devam etti. 1949'da kurgu yönetmenliğine yükselen Özen Sermet ve ailesi göçmen oldukları için Türk vatandaşlığı almadan vatansız (haymatloz) olarak yaşadı.

Özen Sermet, 1950'de İpek Film adına yönetmenliğini Vedat Ar'ın yaptığı "Üçüncü Selim'in Gözdesi Mihriban Sultan ve Sadullah Ağa" adlı görkemli kostüme filmle görüntü yönetmenliğine başladı. Filmin kurgusunu da üstlendi. Özen Sermet 1952'de sinema-tiyatro oyuncusu Ayla Karaca ile evlendi. Daha sonra "Barbaros Hayrettin Paşa", "Lale Devri", "Yavuz Sultan Selim ve Yeniçeri Hasan" adlı filmleri görüntüleyen Özen Sermet, 1953'te And Film adına "Drakula İstanbul'da" filmini çekti.

Özen Sermet, "Leylaklar Altında" ve "Aramızda Yaşayamazsın" adlı filmlerden sonra 1953 yılı sonunda daha önce iki kardeşinin gidip yerleştiği Brezilya'ya gitti. Eşi Ayla Karaca ile birlikte Brezilya vatandaşlığına geçen Özen Sermet, televizyon sektöründe kameraman olarak çalışmaya başladı. Başarılı görüntüleriyle ken-

disini kısa zamanda Brezilya televizyon piyasasına kabul ettirdi. Ardından sinema alanında çalışmaya başladı. Birçok konulu renkli film çekti. Kendi adına kurduğu yapım şirketiyle reklam filmleri ve devlete ait propaganda filmleri hazırladı. Uzun yıllar bu işi sürdüren Özen Sermet, 1978 yılında eşi Ayla Karaca'dan ayrılıp Amerika'ya yerleşti. Özen Sermet 1997'de Amerika'da yaşama veda etti.

PANAYOTA

Sinema oyuncusu...

İstanbul'da doğdu. 1922'de Kemal Film adına Muhsin Ertuğrul tarafından yönetilen "İstanbul'da Bir Facia-ı Aşk/Şişli Güzeli Mediha Hanımın Facia-i Katli" ve 1924'te "Sözde Kızlar" adlı filmlerde rol aldı. Türk sessiz sinema tarihinin ilk kadın oyuncularından biri olan Panayota, sonraki hayatı hakkında bir bilgi yoktur.

© Ali Can Sekmeç

PERUZ AGOPYAN (1883 - 1962)

Sinema ve tiyatro oyuncusu...

1883'de İstanbul Ortaköy'de doğdu. Çocukluğu ve ilk gençliği burada geçti. Ermeni Sanat Okulu'na devam etti. Sanat hayatı 1906'da amatörce sahnelenen "Hürriyet Fedaisi" adlı oyunda rol alarak başladı. Ardından Mınakyan'ın tiyatro kumpanyasına katıldı. Burada "Paris Fukaraları" ve "Çoban Kızı" adlı oyunlarda sahneye çıktı. Aldığı teklif üzerine İstanbul Operet Heyeti'ne geçerek Musahipzade Celal'in oyunlarında rol aldı. "Neron", "La dama aux Camelia", "Atlı Ases", "Macun Hokkası", "İstanbul Efendisi" gibi pek çok oyunda rol alan

© Ali Can Sekmeç

© Ali Can Sekmeç

Mine Coşkun, Cahit Irgat ve Peruz Agopyan, "Hayat Acıları", 1951

Peruz Agopyan, Raşit Rıza turne kumpanyası ile çıktığı Samsun turnesinde Abdülhak Hamit'in "Eşber" adlı oyunuyla büyük beğeni gördü.

Peruz Agopyan, sinemaya 1923'te Muhsin Ertuğrul'un yönettiği "Ateşten Gömlek" ve "Leblebici Horhor Ağa" adlı filmlerde aldığı rollerle başladı. Ardından uzun süre tiyatro ile ilgilendi. Ermeni tiyatrolarında sahneye çıktı. Peruz Agopyan sinemaya 65 yaşından sonra yeniden döndü. İlerlemiş yaşına rağmen anne, anneanne, komşu kadın rolleriyle bir çok filmde rol aldı. Türk sinemasında Peruz Hanım ya da Peruz Ana adıyla anılan Peruz Agopyan, 9 Ocak 1962'de İstanbul'da yaşama veda etti. Cenazesi Kulis Dergisi sahibi Agop Ayvaz tarafından Balıklı Ermeni Mezarlığı'na defnedildi.

Filmografi

1923 Ateşten Gömlek, Leblebici Horhor Ağa, 1948 Baba Katili, 1949 Er Meydanı, 1950 Çakırcalı Mehmet Efe, Fato/Ya İstiklal Ya Ölüm, 1951 Allahaısmarladık, Hayat Acıları, 1952 Deli, Gizli Yara, Koca Tepe'nin Beş Atlısı, Kubilay, Onu Ben Öldürdüm, Son Gece, Soygun, 1953 Mahallenin Namusu, 1954 Beyaz Şehir, Düşman Aşıklar, Kaybolan Gençlik, 1955 Gülmeyen Yüzler, Sihirli Boru, 1956 Ana Hasreti, Yetimlerin Ahı, 1957 Yavrularımın Katili, 1958 İftira, Kara Yazı, Üç Arkadaş, 1959 Ayşecik, 1960 Mahallenin Sevgilisi, Üsküdar İskelesi, Zavallı Necla

PİVİO & ALDO D. SCALTZİ

Film müziği bestecileri...

Pivio 7 Haziran 1958'de, Aldo De Scalzi ise 23 Ocak 1957'de İtalya Cenova'da doğdu. Birlikte kurdukları grupla müzik yapmaya başladılar. 1990'ların sonuna doğru iki arkadaş uluslararası beğeni kazanmış çok sayıda film için müzikler üretmeye giriştiler. 1997'de yönetmenliğini Ferzan Özpetek'in yaptığı "Il bagno turco" için yaptıkları müzikler büyük beğeni kazandı. 1997 34. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde "en iyi müzik" ödülü kazandı. İkili daha sonra 1999'da Ferzan Özpetek'in "Harem Suare" adlı filmi için de başarılı müzikler yaptılar.

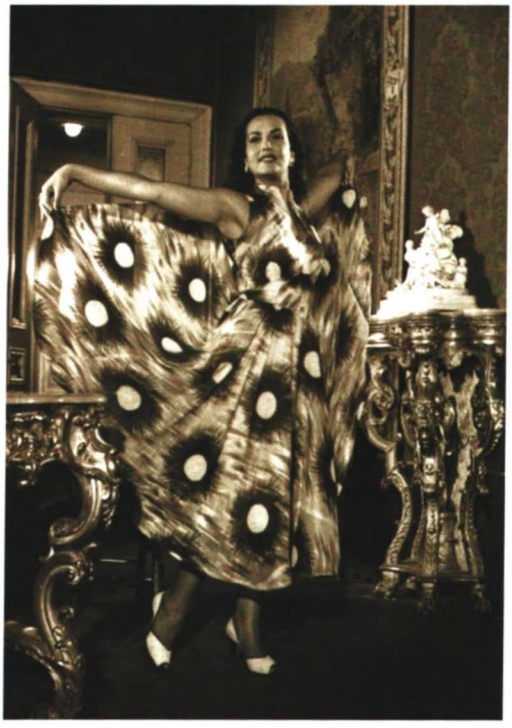
POLA MORELLİ (1922 - 1996)

Sinema oyuncusu ve şarkıcı...

1922'de İstanbul'da doğdu. Asıl adı Pavlina Fengara'dır. Orta eğitimini yarıda bıraktı. Daha sonra Beyoğlu'nun en ünlü kadın terzisi annesi Madam Fengara'nın atölyesinde çalışmaya başladı. Kısa zamanda güzelliği ile tanındı. 1948'de Alman elektrikli ev eşyası üreticisi Schaub Lorenz şirketinin düzenlediği güzellik yarışmada "fotojeni güzeli" seçildi. Bunu haber alan Hilal Film Şirketi onu bir filmde oynatmak üzere teklifte bulundu. Teklifi kabul eden Pola Morelli, şirketin adresini ararken, yanlışlıkla Sonku Film Şirketi'ne gidince, Cahide Sonku tarafından beğenildi ve ondan aldığı teklifle 1950'de "Vatan ve Namık Kemal" adlı filmde ilk kez kamera karşısına geçti.

© Ali Can Sekmeç

© Ali Can Sekmeç

Pola Morelli, 1950'li yıllar boyunca güzel yüzü ve uygun fiziğiyle Türk sinemasının en önemli vamp oyuncularından biri oldu. Aynı zamanda İstanbul'daki çeşitli Rum tavernalarında şarkıcılık yaptı. Rumca şarkılar söyledi. Pola Morelli, tüm popülerliğine rağmen Türk sinemasında fazla tutunamadı. 1962'de Hüsnü Cantürk'ün yönettiği "Kurşun Yağmuru" adlı filmden sonra sinemadan çekildi. Pola Morelli, sinemadan uzaklaştıktan sonra Beyoğlu'nda ki Şık, Parisiene vs... gibi lüks gece kulüplerinde şarkıcılık yaptı.

Pola Morelli, 1964'te Yunanistan'a göç etti. Atina'da şarkıcı olarak çalışmaya başladı. Ardından ABD Los Angales'e giderek kendi adına açtığı Yunan tavernasında şarkıcılığa devam etti. Kaliforniya'da çeşitli televizyon programlarına katıldı. Pola Morelli, 1970'te Atina'ya geri döndü. 1970'li yıllar boyunca sürdürdüğü kadın terziliği ile çok zor şartlarda yaşadı. Geçinebilmek için 1980'li yıllarda falcılık ta yapan Pola Morelli, unutulmuş bir şekilde 1996'da Atina'da yaşama veda etti.

Filmografi

1950 Üçüncü Selim'in Gözdesi Mihriban Sultan ve Sadullah Ağa, Vatan ve Namık Kemal, 1951 Cem Sultan, Kendini Kurtaran Şehir, Lale Devri, Söz Müdafaanındır, 1952 İngiliz Kemal Lavrense Karşı, Kanun Namına, Yıldırım Beyazıt ve Timurlenk, 1953 Öldüren Şehir, 1954 Bataktaki Kız, Cingöz Recai/Beyaz Cehennem, Kardeş Kurşunu, Son Şarkı, 1955 Beklenen İtiraf, 1956 Kara Bela, 1958 Babamın İntikamı, 1962 Kurşun Yağmuru

POURİ BANAYİ

Sinema oyuncusu...

11 Ekim 1940'ta İran Arak'da doğdu. Asıl adı Seddigheh Banayi'dir. Sinemaya 1964'te yakın akrabası yönetmen Nosratollah Vahdat'ın desteğiyle başladı. Oyunculuk alanında herhangi bir akademik eğitimi olmayan Pouri Banayi, Nosratollah

© Ali Can Sekmeç

Vahdat'ın yönettiği "Aruse Farari" adlı filmle ilk kez kamera karşısına geçti. Pouri Banayi, 1967'de İran'ın en ünlü aktörlerinden birisi olan Behrouz Vosoughi ile bir sinema çifti oluşturdu. İkili, 1970'te İran sinemasındaki yeni dalga akımının en önemli filmlerinden biri ve sembolü olarak bilinen "Qeysar"da bir araya geldi. Pouri Banayi, 1960'lı yıllar İran Sineması'nın en ünlü isimleri Muhammed Ali Fardin, Naser Malek Motiee, Manouchehr Vosugh, Iraj Ghaderi, Ali Nasirian ve Parviz Sayyad ile başrolünü paylaştığı bir çok başarılı filmde kamera karşısına geçti.

© Ali Can Sekmeç

Pouri Banayi, 1970'te yönetmenliğini Halit Refiğ'in yaptığı ve başrollerini Cüneyt Arkın ve Nebahat Çehre ile paylaştığı "Adsız Cengaver/ Shovaliye-ye Nashenas" adlı Türk-İran ortak yapımı tarihi filmle ilk kez Türk sinema seyircisinin karşısına çıktı. Ardından 1971'de Cüneyt Arkın ve Cihangir Gaffari ile "Malkoçoğlu ve Cem Sultan/Sarzamine Delavaran" adlı ortak yapım tarihi film-

© Ali Can Sekmeç

© Ali Can Sekmeç

de rol alan Pouri Banayi, daha sonra 1976'da "Ah Bu Gençlik/Ah Ey Javani", "Tek Başına/Tanhayi", "Can Pazarı/Doxtar-e Javan va Marde Enteghamju" ve 1977'de "Tövbekar/Towbeh Kar" adlı Türk-İran ortak yapımı filmlerde Cüneyt Arkın ve Kadir İnanır ile başrolleri paylaştı. Pouri Banayi, bu filmler dışında 1970'te Jean Negulesco'nun "The Invincible Six/Ghahremanan", İran-Amerikan, 1972'de "Golgo 13/Golgo Sizdah" İran-Japon, 1977'de Fereydun Goleh'in 1977'de "The Moon and a Murmur/Mah-o Hemhemeh" ve 1978'de Leslie H. Martinson'un "Missile X: The Neutron Bomb Incident/Mushak-e Serri" İran-Amerikan ortak yapımı filmlerde de rol aldı.

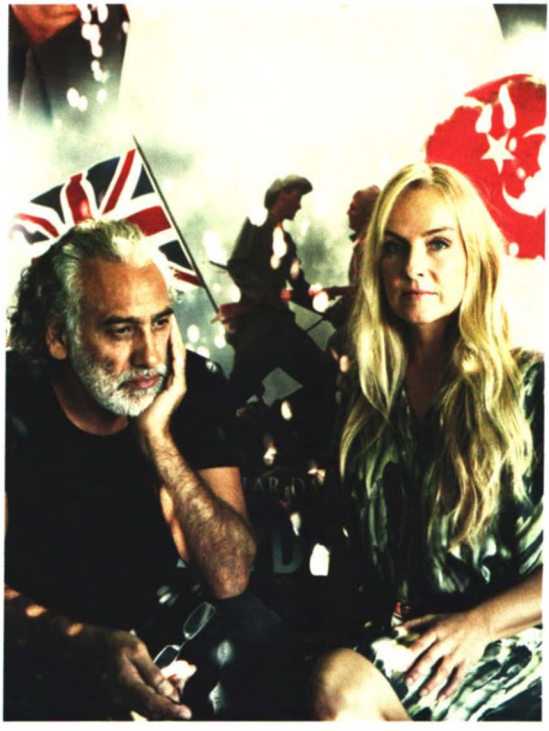
1964'ta başladığı sinema kariyerini 1979 yılına kadar başarıyla sürdürerek İran Sineması'nın en ünlü kadın oyuncularından birisi olmayı başaran Pouri Banayi, Mehdi Reisfirooz, Samuel Khachikian, Masoud Kimiai, Farrokh Ghaffari ve Fereidoun Goleh gibi usta yönetmenlerle çalıştı.1979'da İran'da yaşanan İslam Devrimi'nden sonra örtündü ve sinemayı bırakmak zorunda kaldı. İranlı bir çok aktör ve aktrisin ülkeyi terk ederek başka ülkelere gitmesine rağmen Pouri Banayi ülkesinde kaldı. İran rejim güçleri tarafından ünlü Evin Hapishanesi'ne alınarak sorgulandı. Devrimden sonra 2008'de "Shirin" adlı filmle tekrar sinemaya dönen Pouri Banayi, halen Tahran'da sinemadan uzak bir yaşam sürmektedir.

Filmografi

1964 Aruse Farari, Dozde Shahr, Morakhasi-ye Ejbari, 1965 Zaban Basteh, Moo-alaye-ye Shahr-e Ma, Xodahafez Tehran, 1966 Yek Ghadam ta Behesht, Hatam-e Taee, Mardi dar Ghafas, Vasvase-ye Sheitan, 1967 Mardi az Esfahan, Sarnevesht, Ghafas-e Talayi, Man Ham Geryeh Kardam, Gerdabe Gonah, 1968 Rudxane-ye Vahshi, Xashm-e Kowli, Jade-ye Tabahkaran, Dozde Siahpush, Gheisar, 1969 Ghalbha-ye Talayi, Donya-ye Abi, Jodayi, Kücheh Mardha, Shahr-e Gonah, Rosvayi, 1970 Dore Donya ba Jibhaye Xali, Ghahremanan, Adsız Cengaver/ Shovaliye-ye Nashenas, Malkoçoğlu ve Cem Sultan/Sarzamine Delavaran, Mardane Sahar, Yek Xoshgel-o Hezar Moshkel, Molla Mammad Jan, Ghesas, 1971 Zire Bazarcheh, Zane Yekshabeh, Divare Shishe-ee, Ghalbha Baraye Keh Mitapad, Ghayeghranan, Asi, Shirbaha, Xoshgeleh, Jahannam Be Ezafe-ye Man, Tanha Mard-e Mahalleh, Pedar Ke Naxalaf Oftad, Nanajib, 1972 Ali Surchi, Yek Jow Gheirat, Ghorbune Zane Iruni, Golgo Sizdah, Farzande Shamshir, 1973 Ayalvar, Xialati, Xoshgozaran, Biganeh, 1974 Golnesa dar Paris, Zanburak, 1975 Mehre Giah, Ghazal, Miras, Atash dar Jonub, Xanom Delesh Motor Mixad, 1976 Ah Bu Gençlik/Ah Ey Javani, Tek Başına/Tanhayi, Can Pazarı/Doxtar-e Javan va Marde Enteghamju, Mah-o Hemhemeh, Talafi, 1977 Posht-o Xanjar, Sarbaz, Tövbekar/Towbeh Kar, 1978 Mushak-e Serrri, 1979 Maryam-o Mani, 2008 Shirin

REBEKKA HAAS

Görüntü yönetmeni...

1964'de Almanya Rottweil'de doğdu. Sinemaya 1984'de Berlin'de kamera asistanlığı yaparak başladı. Claude Chabrol, Robert Von Ackeren gibi önemli yönetmenlerin filmlerinde çalışma imkanı buldu. 1989-1991 yılları arasında görüntü yönetmeni Jurgen Jurges'in birinci asistanlığını yaptı. 1990'da yönetmen Sinan Çetin ile evlenerek Türkiye'ye gelen Rebekka Haas, 1993'de "Berlin in Berlin" adlı filmle ilk kez görüntü yönetmeni oldu. Daha sonraları her birini Sinan Çetin'in yönettiği 1995'te "Bay E", 1999'da "Propaganda", 2002'de "Romantik", 2005'te "Banka" ve 2009'da "Yankee Go Home" adlı filmlerde görüntü yönetmeni olarak görev aldı. Rebekka Haas, ayrıca 2002'de "Romantik" ve 2012'de "Çanakkale Çocukları" adlı filmlerde oyuncu olarak yer almıştır.

RENA LUSİN BİTMEZ

Film yönetmeni, yapımcısı ve senaryo yazarı...

1973'te Diyarbakır'da doğdu. İlk ve orta eğitimini Özel Feriköy Merametçiyan Okulu'nda, liseyi Eseyan Ermeni Lisesi'nde tamamladı. 1996'da Yıldız Teknik Üniversitesi Tekstil-Serigrafi Bölümü'nden mezun olan Rena Lusin Bitmez, Mehmet Sabri Altınok, Zepür Hanımyan ve Kristin Saleri'den grafik ve resim dersleri aldı. Hazırladığı gravür, linolyum, serigrafi baskı çalışmaları, üniversite sergi salonu ve özel sergi salonlarında sergilendi. Ardından Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema Televizyon Bölümü'nden mezun oldu. Sinemaya 1997'de "Yasemince" adlı dizide yönetmen Aram Gülyüz'e asistanlık yaparak başladı. 1999'da "Hayal Kurma Oyunları" adlı sinema filminde Yavuz Özkan ile çalıştı. Rena Lusin Bitmez, "Evlat", "Deli Duran", "Utanmaz Adam", "Zeynep", "Aşk Beklemez" ve "Ağlamak Yok" adlı televizyon dizi ve filmlerinde yardımcı yönetmenlik yaptı.

Rena Lusin Bitmez, 2000'de yönettiği "Gitmek Üzerine Söyleyemediklerim" adlı kısa filmle beğeni kazandı. Kısa film çalışmaları daha sonra "Suç ve Ceza" ve "Suç Senin" adlı filmlerle devam etti. 2001'de "İstanbul Meyhaneleri" adlı bir belgesel yöneten Rena Lusin Bitmez, "Tanrı Göçmen Çocukları Sever mi Anne?" ve "Başka Zaman Başka Bir Yer" adlı deneysel çalışmalarıyla göz doldurdu. Rena Lusin Bitmez, Tiyatro Araştırma Laboratuarı'nda Ayla Algan'dan dramaturji ve oyuncu yönetmenliği ve Fotoğraf Evi'nde fotoğrafçılık eğitimi aldı. Halen çalışmalarını belgesel film alanında sürdürmektedir.

RENA VLAHOPULO (1923 - 2004)

Sinema oyuncusu, şarkıcı ve dansçı...

20 Şubat 1923'te Yunanistan'ın Korfu adasında doğdu. Dokuz çocuklu bir ailenin beşinci çocuğuydu. Müziğe karşı ilgisi küçük yaşlarda başladı. Babası Yani Vlahopulo'dan piyano dersleri aldı. 10 yaşında çeşitli toplantılarda şarkı söyledi ve büyük beğeni topladı. Eğitiminin ardından daha çok caz şarkıları okumaya yöneldi. 1940'lı yıllarda Yunanistan'ın en ünlü seslerinden biri oldu. 1939'da sinemaya atıldı. "H xartopaixtra" ve "H Komissa tis Kerkyras" adlı filmlerde büyük beğeni toplayan Rena Vlahopulo, Yunanistan'ın "Lucille Ball"u olarak tanındı.

© Ali Can Sekmeç

Rena Vlahopulo, 1953'te İstanbul'a geldi. Işık Film/Agop Fındıkyan adına yönetmenliğini Şinasi Özonuk'un yaptığı "Affet Beni Allahım" adlı Eşref Kolçak, Neriman Köksal, Talat Artemel, Abdurrahman Palay ve Ayten Çankaya ile başrolleri paylaştı. 1972'de sinemanın yanı sıra televizyon için de çalışmaya başlayan Rena Vlahopulo, 1980 yılına kadar televizyon için filmler ve müzikal showlar hazırladı. En son 1992'de "Gia Tin Ellada Re Gamo" adlı müzikal komedide rol aldı ve emekli oldu. 1993 yılına kadar sürdürdüğü oyunculuk çalışmalarına 26 sinema filmi ve 105 tiyatro oyunu sığdırdı. Rena Vlahopulo, 29 Temmuz 2004'te Atina'da geçirdiği kalp krizi sonucunda yaşama veda etti.

RIZA FAZELİ (1935 - 2009)

Sinema oyuncusu ve yönetmeni...

1935'te İran, Tahran'da doğdu. İran Hava Kuvvetleri'ndeki bir yıllık eğitim dönemden sonra 1953'te bırakarak, İran'ı terk etti. Bir süre Lübnan ve Mısır'da kaldı. Daha sonra Fransa, Almanya, İngiltere ve Amerika'da yaşadı. 8 yıllık aradan sonra tekrar İran'a döndü. Sinemaya 1962'de Hossein Madini'nin yönettiği "Khanom Avazi Gerefti" adlı filmde rol alarak başladı. Kısa zamanda oyuncu olarak kendini kabul ettirdiği İran Sineması'da, 1965'te "Hame-sar Harif" adlı filmle hem yönetmen, hem de yapımcı koltuğuna oturdu. Daha sonra 1966'da "Ranandegan-e Jahannam," 1968'de "Ghahraman-e-shahre Ma", 1971'de "Jane Bond 008: Operation Karachi", 1974'te "Mostafa Lore" ve 1977'de "Sarbaz" adlı filmleri yöneten Rıza Fazeli, 1975'te Natuk Baytan'ın yönettiği Türk-İran-İtalyan ortak yapımı "Üç Kağıtçılar/ Che Carambole...

Ragazzi!!!.../Se Refik" adlı filmde Cüneyt Arkın ve Gülşen Bubikoğlu ile başrolde oynamak üzere Türkiye'ye geldi. Aynı yıl Orhan Elmas'ın "Kader Yolcuları" nda Serdar Gökhan ve Perihan Savaş ile birlikte rol aldı. Rıza Fazeli, 1976'da bir kez daha Türkiye'ye gelerek Orhan Elmas'ın "Bitmeyen Şarkı" adlı filminde Gönül Yazar ile başrolü paylaştı.

Rıza Fazeli, 1979'da İran'da yaşanan İslam Devrimi'nden sonra ülke sinemasına yeni koşulların hakim olması nedeniyle ülkesini bir kez daha terketti ve Amerika'ya yerleşti. 1980'de İran'daki yeni hükümete karşı siyasi belgesel filmler çeken KVC adlı bir şirket kurdu. Rıza Fazeli, 2002-2005 yılları arasında Amerika'da Los Angeles'te kurulu İran karşıtı siyasi yayınlar yapan Azadi Tv'de çalıştı. 2006'da siyasi faaliyetlerini Pars Tv'de sürdürmeye devam eden Rıza Fazeli, 13 Nisan 2009'da Amerika, Kaliforniya'da yaşama veda etti.

Filmografi

1962 Khanom Avazi Gerefti, 1963 Ba-marefatha, Mazare Talagh, 1964 Dozde Shahr, Jahanam Zire Paye Man, Masire Roodkhaneh, Zendegi Douzakhi, 1965 Ashge Yatim, Hame-sar Harif, Sayyadane Namakzar, Sarkesh, 1966 Almaas 33, Ranandegan-e Jahannam, 1968 Frau Wirtin Hat Auch Einen Grafen, Joe... Cercati Un Posto Per Morire!, Shab-e-fereshtegan, 1969 Zarb-e shast, 1971 Jane Bond 008: Operation Karachi, 1972 Atal Matal Tootoole, Khar-e Dajjal, 1974 Mostafa Lore, 1975 Ham-ghasam, Kader Yolcuları, Üç Kağıtçılar/Che Carambole... Ragazzi!!!.../Se Refik, 1976 Atash-e Jonoob, Bitmeyen Şarkı, Gholam Zangi, 1977 Safar Sang

ROBERT WİDMARK

Sinema oyuncusu...

26 Mart 1937'de İtalya Asıl adı Alberto Dell'Acqua'dır. Sinemaya 1955'te Luigi Capuano'nun "La Rossa" adlı filminde aldığı küçük bir rolle başladı. Bu filmin ardından uzun süre sporla uğraştı. Sirklerde çalıştı. Cambazlık ve akrobasi öğrendi. 1963'te İtalya'da Cinnecitta'da çekilen "Cleopatra" adlı Amerikan filminde dublörlük yaparak yeniden sinemaya döndü. Robert Widmark, dublörlüğün yanı sıra B sınıfı ucuz İtalyan macera filmlerinde de rol almaya başladı. 1975'te Türkiye'ye gelen Robert Widmark, Natuk Baytan'ın yönettiği "Üç Kağıtçılar/Che Carambole... Ragazzi!!!.../Se Refik" adlı Türk-İtalyan-İran ortak yapımı filmde Cüneyt Arkın, Gülşen Bubikoğlu ve Rıza Fazeli ile başrolü paylaştı. Ardından 1976'da Atıf Yılmaz'ın "Baş Belası/Bob İl Boro" ve 1977'de Natuk Baytan'ın "Babanın Evlatları" adlı Türk-İtalyan ortak yapımlarında rol aldı. 2000'li yıllara kadar oyunculuk ve dublörlük kariyerini sürdüren Robert Widmark, halen İtalya'da akrobasi dersleriyle uğraşmaktadır.

ROMİNA ÖZİPEKÇİ

Radyo ve televizyon programcısı, sinema, tiyatro ve televizyon oyuncusu, yazar...

1972'de İstanbul'da doğdu. Profesyonel meslek hayatına 1991'de Genç Radyo'da sunuculuk yaparak başladı. Ardından Best Fm, Radyo D, Radyo Tatlıses, Radyo Hitmix gibi radyolarda programlar hazırladı. Romina Özipekçi, 1994'te Kanal D için hazırlanan "Fıstık-i Musiki" adlı gece show programının sunuculuğunu yaparak ilk kez kamera karşısına geçti. 1995'te "Doğuştan Şanslı", "Rominight", 1998'de "A Takımı", 2000'de "Gecenet" televizyon programlarında sunuculuk yapan Romina Özipekçi, 1997'de "Bir İstanbul Masalı" ve 1998'de "Keşanlı Ali Destanı" adlı müzikallerde sahneye çıktı. Tiyatro çalışmaları 2009'da Asuman Dabak Tiyatrosu'nda "Vanilyalı İlişkiler", 2010'da Tiyatro Ti'de "Gece Yarısı Tarifesi" ve 2015'de Tiyatro Öykü'de "Aklımdaki Kadınlar" adlı oyunlarla devam etti. 2012'de "Rominight Live Talk Show on Stage" adlı sahne talk show performansıyla beğeni kazandı.

Romina Özipekçi, 2003-2004 döneminde Müjdat Gezen Sanat Merkezi'nde Radyo Programcılığı dersleri verdi. "Hiç Olmamış Sevgiliye Hiç Verilmemiş Yazıntılar", "Uğur'lu Çarşamba" ve "Dilek Şart Kipi" adlı yayınlanmış üç kitabi bulunan Romina Özipekçi, 1995'te "Güldüren Cazibe" ve "Şaşkın Şeref" adlı iki televizyon dizisiyle oyuncu olarak ilk kez kamera karşısına geçti. 1997'de Yavuz Turgul'un yönettiği "Eşkıya" adlı filmle sinemaya geçti. Günümüze kadar çok sayıda dizi film ve sinema filminde rol aldı. Karşı ve Yurt gazetelerinde köşe yazarlığı da yapan Romina Özipekçi, 2015'te bu yanba Fil Dergisi adlı aylık kültür sanat edebiyat dersisinde yazarlık ve editörlük yapmaktadır.

Filmografi

1995 Güldüren Cazibe (tv), Şaşkın Şeref (tv), 1997 Eşkıya, 1998 Keşanlı Ali Destanı (tv), 1999 Gurbetçiler (tv), 2000 Martılar ve İstanbul (tv), 2009 Melekler Korusun (tv), 2011 Kavak Yelleri (tv), 2012 Yerden Yüksek (tv), 2013 htr2b: Dönüşüm (Genel Koordinatör), 2014 Saklı, 2014-2015 Kaçak Gelinler (tv), Kocan Kadar Konuş, 2015 Kocan Kadar Konuş/Diriliş

ROMİNA TERRY

Sinema oyuncu ve dansöz...

1950'de Avusturya Viyana'da doğdu. Lise eğitiminin ardından gece klüplerinde streaptiz dansları yapmaya başladı. 1973'te İstanbul'a geldi. Bazı gece kulüplerinde

çalıştı. Sinemaya 1974'te Yavuz Figenli'nin yönettiği "İntikam" adlı Behçet Nacar'lı macera filmiyle başladı. Romina Terry, rahat soyunan bir oyuncu olduğu için genellikle seks içerikli filmlerde rol aldı. 1977 yılına kadar 22 filmde rol alan Romina Terry'nin daha sonra ülkesine döndüğü söylenmektedir.

Filmografi

1974 İntikam, 1975 Bil Bakalım Ne Çıkacak, Deli Kız, Dur Geliyorum, Hayatın Gerçek Tadı, İş Bilenin, Onun Hikayesi, Sıra Sende Esmerim, Vur Davula Tokmağı, 1976 Çılgın ama Tatlı, Çifte Kavrulmuş, İntikamcı, Kayıkçının Küreği, Krallar Eğleniyor, Ne Alırsan İki Buçuk, Paçavra, Selam Meleklerim, Sevimli Serseri, Sihirli Şamdan, Şok, 1977 Ah Bu Ne Dünya, Kükreyen Aslan

ROZALİ BENLİYAN (? -1951)

Tiyatro oyuncusu...

Arşak Benliyan'ın eşidir. Aslen Bulgardır. II. Meşrutiyet'in ilanından sonra eşiyle birlikte İstanbul'a geldi. Benliyan Operet Kumpanyası'nın sahnelediği operetlerde güzel sesi nedeniyle primadonna olarak çalıştı. Rozali Benliyan, 1914'te Reşat Rıdvan'ın yönettiği "Himmet Ağa'nın İzdivacı" adlı filmle ilk kez kamera karşısına geçti. 1923'te Arşak Benliyan'ın ölümünden sonra tekrar Bulgaristan'a dönen Rozali Benliyan, 1951'de Varna'da yaşama veda etti.

ROZA FELEKYAN (1869-1952)

Tiyatro ve sinema oyuncusu...

© Ali Can Sekmeç

1869'da İstanbul'da doğdu. Asıl adı Vartiter Felekyan'dır ve tiyatro sanatçısı Simon Felekyan'ın büyük kızıdır. Ailesinin tiyatrosunda uzun yıllar Kafkasya'nın Ermeni nüfusun yoğun olduğu şehirlerinde turneler yaptı. Ardından İran'da Tebriz ve Tahran'da sahneye çıktı. Kardeşi Marie Hiranuş Felekyan ile birlikte kurdukları turne tiyatrosu Felekyan Kardeşler Kumpanyası ile büyük başarılar kazandı. "Masum Günahkarlar", "Medea" ve "Kamelyalı Kadın" gibi oyunlarda rol alan Roza Felekyan, bu tiyatroyla Mısır'a ve Amerika'ya turneler yaptı.

Roza Felekyan, 1908'de İstanbul'a dönerek Burhanettin Tepsi Tiyatro Kumpanyası'na girdi. 1914'te

açılan sınavı kazanarak Darülbedayi'ye girdi. 1916'da Darülbedayi'nin sahnelenen ilk oyunu "Çürük Temel" ile sahneye çıktı. 1920'de İsmail Faik Bey'in kurduğu Yeni Sahne'ye geçen Roza Felekyan, 1924'te Raşit Rıza'nın yönettiği Varyete Tiyatrosu kadrosunda çalışmaya başladı.

Roza Felekyan, 1912'de Sigmund Weinberg'in yönettiği "Leblebici Horhor Ağa" adlı filmde ilk kez kamera karşısına geçti. Daha sonra 1922'de Muhsin Ertuğrul'un Kemal Film Şirketi adına yönettiği "İstanbul'da Bir Facia-i Aşk/Şişli Güzeli Mediha Hanımın Facia-i Katli" filmde rola alan Roza Felekyan, 30'lu yılların başında tiyatro sahnelerinden çekildi. Roza Felekyan 1952'de İstanbul'da yaşama veda etti.

RUTH ELİZABETH

Sinema oyuncusu...

1935'te Almanya Berlin'de doğdu. Küçük yaşta tiyatroyla ilgilendi. Amatör bir oyuncuyken 1955'te Almanya'da bulunan yapımcı Süreyya Duru'nun beğenmesiyle İstanbul'a geldi. Aynı yıl Duru Film adına Lütfi Ö. Akad'ın yönettiği "Beyaz Mendil" adlı köy melodramında Fikret Hakan ile başrol oynayarak ilk kez kamera karşısına geçti. Bu filmden sonra tekrar ülkesine döndü.

© Ali Can Sekmeç

Fikret Hakan ve Ruth Elizabeth, "Beyaz Mendil", 1955

SABBAH (1927 - 2014)

Sinema oyuncusu ve şarkıcı...

© Ali Can Sekmeç

10 Kasım 1927'de Lübnan, Wadi Chahrour'da doğdu. Asıl adı Jeanette Gergis Al-Feghali'dir. Sinemaya 1938'de çocuk oyuncu olarak başladı. Oynadığı filmdeki rol adı Sabbah'ı daha sonra sahne ismi olarak kullanmaya başladı. Sahneye ilk kez 1940'lı yılların ortasında çıktı. Sabbah sanat hayatı boyunca 50 filmde, 25 tiyatro oyununda, 4 radyo müzikalinde rol aldı. Başta Suriye, Mısır ve Lübnan olmak üzere tüm dünyada tanındı.

Paris'te Olympia, New York'ta Carnegie Hall, Londra'da Piccadilly ve Avustralya'da Sidney Operası'nda konserler verdi. Sabbah, 1968'de Frank Agrama'nın yönettiği, Saner Film ve Şerif Vahit Film'in Türk-Lübnan ortak yapımı "Beş Ateşli Kadın" adlı macera filminde Cüneyt Arkın ve Hülya Darcan ile birlikte başrolleri paylaştı. Sabbah, 26 Kasım 2014'te Beyrut'ta yaşama veda etti.

SABİNA DORANO

Trapez cambazı ve sinema oyuncusu...

© Ali Can Sekmeç

"Cambaz Kızın Aşkı", 1961

1944'te Güney Afrika Capetown'da doğdu. Sirkte trapez cambazlığı yapan bir ailenin kızıdır. Trapeze ilk kez 7 yaşında çıktı. 14 yaşında başarılı bir cambaz oldu. Sabina Dorano, 1960'ta Palladium Revüsü ile İstanbul'a geldi. Aynı yılın sonunda aldığı film teklifiyle ilk kez sinemayı denedi. 1961'de yönetmenliğini Türker İnanoğlu'nun yaptığı "Cambaz Kızın Aşkı" ilk filmi oldu. Ardından Cevat Okçugil'in yönettiği

© Ali Can Sekmeç

"Hayalimdeki Sevgili" adlı ikinci filmini çekti. Orhan Günşiray'ın şirketi Yerli Film ile dört filmlik bir anlaşma imzalamasına rağmen bu filmler hayata geçirilemedi. Sıradan işimsiz bir cambazken sinema oyuncusu olan Sabina Dorano, 1962'de yönetmenliğini Şinasi Özonuk'un yaptığı "Şaka Yapma" adlı filmden sonra Türkiye'den ayrıldı.

SAMİ HAZİNSES (1925 – 2002)

Sinema oyuncusu ve besteci...

© Ali Can Sekmeç

30 Ekim 1925'te Diyarbakır Dicle'de doğdu. Asıl adı Samuel Agop Uluçyan'dır. İlk eğitiminden sonra küçük yaşta çalışma hayatına atıldı. Bölge erkeklerinin güneşten korunmak için taktıkları puşiyi satarak hayatını kazandı. 1946'da Celal Güzelses'in yönettiği Diyarbakır Musiki Cemiyeti'nin çalışmalarına katıldı. Sesini güzelliğini fark eden Celal Güzelses, ona "Hazinses" diye hitap etmeye başladı. Diyarbakır Halkevi sahnesinde tiyatro aralarında sahneye çıkarak şarkılar söyleyen Sami Hazinses, 1950'de musiki alanında kendisini geliştirmek üzere İstanbul'a geldi. İlk bestesi "Bir Dilbere Müpteladır Gönlüm" Zeki Müren tarafından radyoda okundu.

Sami Hazinses, sinemaya 1953'te Münir Ceyhan ve Mahir Canova'nın birlikte yönettiği "Kara Davut" adlı tarihi filmde figüran olarak başladı. Geçimini sağlamak için fabrika

© Ali Can Sekmeç

Hulusi Kentmen, Eşref Vural, Ahmet Tarık Tekçe, Rauf Alazan, Orhan Aykanat, Sami Hazinses, Nubar Terziyan ve Bedros Çiçekcan, "Mahalleye Gelen Gelin", 1961

© Ali Can Sekmeç

işçiliği yaptığı sırada bir arkadaşı aracılığıyla yönetmen Mümtaz Alpaslan ile tanıştı. Onun 1958'de yönettiği "Korsan" adlı filminde hem film müziği yaptı hem de rol aldı. Sinema piyasasında küçük rollerle varolmaya çalışan Sami Hazinses, 1959'da Metin Erksan'ın "Şoför Nebahat" adlı filmindeki "Nebahat Abla", Nejat Saydam'ın "Aşkın Gözyaşları" adlı filmindeki "Şoför" ve 1960'da Lütfi Ö. Akad'ın "Dişi Kurt" adlı filmindeki "Zeynep Reis" adlı şarkıları da besteledi.

Sami Hazinses, 1960 yılından itibaren son filmlerini çektiği 1997 yılına kadar Türk sinemasının aranan karakter oyuncularından biri oldu. Kısa boyu, sevimli yüzü ve sempatik hareketleriyle kimi zaman komedi filmlerinde kimi zaman köy dramlarında ya tarihi filmlerde her rolün adamı olarak yer aldı. Allah vergisi oyunculuk kabiliyetiyle Türk sinemasının en faal karakter oyuncularından birisi olan Sami Hazinses, yaşamının son yıllarını huzur evinde geçirdi. Sami Hazinses, 23 Ağustos 2002'de İstanbul'da yaşama veda etti.

© Ali Can Sekmeç

"Yakut Gözlü Kedi", 1966

© Ali Can Sekmeç

Filmografi

1953 Kara Davut, 1957 Acı Günler, 1958 Korsan, 1959 Karacaoğlan'ın Kara Sevdası, Şoför Nebahat, Vatan ve Namus, 1960 Aslan Yavrusu, Can Mustafa, Kadın Asla Unutmaz, Karanlıkta Yaşayanlar, Rüzgar Zehra, 1961 Altın Kalpler, Dikenli Gül, Mahalleye Gelen Gelin, Oy Farfara Farfara, Sessiz Harp, Sevdalı Efe, Tatlı Bela, 1962 Akasyalar Açarken, Billur Köşk, Bir Gecelik Gelin, Biz de Arkadaş mıyız?, Cengiz Han'ın Hazineleri, Çifte Kumrular, İki Çalgıcının Seyahati, Lekeli Kadın, Memnu Meyve, 1963 Adanalı Tayfur, Cici Can, Geçim Dünyası, Kendini Arayan Adam, Şafak Bekçileri, Yedi Kocalı Hürmüz, 1964 Abidik Gubidik, Adalardan Bir Yar Gelir Bizlere, Ankara'ya Üç Bilet, Dağlar Bizimdir, Dullar Tercih Edilir, Evcilik Oyunu, Keşanlı Ali, Keşanlı Ali Destanı, Kızgın Delikanlı, Son Tren, Şoför Nebahat ve Kızı, 1965 Bilen Kazanıyor, Buzlar Çözülmeden, Çiçekçi Kız, Deli Futbolcu, Dört Deli Bir Aptal, İçimizdeki Boşluk, İstanbul Kazan Ben Kepçe, Kalbimdeki Serseri, Korkunç İntikam, Lafını Balla Kestim, Pantolon Bankası, Sevişmek Yasak, Şeker Gibi Kızlar, Tavan Arası, Veda Busesi, 1966 Beynimdeki Şeytan, Bir Ateşim Yanarım, Fatih'in Fedaisi, Garip Çalıkuşu, Geceler Yarim Oldu, Hayat Kasırgalan, İntikam Ateşi, Kadın Avcıları, Kadınlar Dövülmez, Kalpsiz, Severek Dövüşenler, Sokak Kızı, Yakut Gözlü Kedi, Yarını Olmayanlar, 1967 Bir Dağ Masalı, Garipler Sokağı, Gecekondu Peşinde, Külhanbeyler Kralı ve Yahudi, Nemli Gözler, Sen Benimsin, Şark Yıldızı, Yılmayan Adam, 1968 Avanta Kemal Torpido Yılmaz'a Karşı, Çatallı Köy, Haris Ruhlar, Kadın Değil Baş Belası, Kafkas Kartalı, Kızıl Maske, Mezarım Mermerden Olsun, Nam-ı Değer Parmaksız Salih, Sevmekten Korkuyorum, Yaşamak Haram Oldu, 1969 Asi Kabadayı, Dağlar Şahini, Dost Hançeri, Fato/Ya İstiklal Ya Ölüm, Izdırap Şarkısı, Karaoğlan'ın Kardeşi, Reyhan, Sarı Çizmeli, Serseri Kabadayı, Sevdiğim Adam, Sevgili Babam, Yumurcak, 1970 Alçaklar Affedilmez, Arım Balım Peteğim, Aşktan da Üstün, Beyaz Güller, İşportacı Kız, Kaçak, Kafkas Şahinleri, Kralların Kaderi Değişmez, Maskeli Şeytan, Seven Ne Yapmaz, Şoför Nebahat, Talihsiz Baba, Yaralı Ceylan, Yaşamak İçin Öldüreceksin, Yumruk Pazarı, Yumurcak Köprüaltı Çocuğu, 1971 Altın mı Aşk mı?, Ayıpettin Şemsettin, Bayan Bacak Tabanca Bıçak, Bebek Gibi Maşallah, Belanın Kralı, Cambazhane Gülü, Donkişot, Fatoş Sokakların Meleği, Gölgem Bile Benden Korkar, Hem Seviş Hem Dövüş, İşte Hendek İşte Deve, Keloğlan ve Yedi Cüceler, Lassi Mavi Boncuk, Oyun Bitti, Ölüm Bana Vız Gelir, Satın Alınan Koca, Üç Kızgın Cengaver, Yaban Ali, 1972 Balıkçı Kız, Belalılar Şehri, Bitirim, Çapkınlar Şahı, Çığlık, Hakikat, Kaplan Kadın Dehşet Adasında, Karamanın Koyunu, Ver Allahım Ver, 1973 Acı Hayat, Anneler Günü, Bitirim Kardeşler, Bitirimler Sosyetede, Dağlar Kurbanı, Ezo Gelin, Kara Sevda, Kolsuz Kahramanın Kolu, Özleyiş, Züleyha, 1974 Almanyalı Yarim, Atını Seven Kovboy, Dertler Benim Olsun, Öpme Sev, Parasızlar, Yaz Bekarı, 1975 Acele Koca Aranıyor, Bahtı Karalı Yarim, Deli Kız, Evcilik Oyunu, Gülşah, Her Yol Helal Zımbala Bilal, Kadınlar Hayır Derse, Minik Cadı, Sarı Necmiye, Trafik Cemal, 1976 Ah Dede Vah Dede, Ah Ne Güzel Nane Şeker, Analar Ölmez, Bitmeyen Şarkı, Cıbıl, Defineci, Gariban Şakir, Oldu Olacak, Sıralardaki Heyecan, Zühdü, 1977 Aslan Bacanak, Aşk Mahkumlan, Babanın Evlatları, Bizim Kız, Eşref, Sihirli Gözlük, Tövbekar, 1978 Ceylan, Fırçana Bayıldım Boyacı, İsmet Bu Ne Kısmet, Kadınlar Hamamı, Köşeyi Dönen Adam, Seven Unutmaz, Sormagir Sokağı, Tatlı Sevgilim Kaymaklı Lokum, Yara, Yengen, 1979 Canikom, Gizli İlişkiler, Kenarın Kızları, Sazlı Damın Kahpesi, Yatak Hikayemiz, 1980 Beş Parasız Adam, Çile, Mahmut Mangal (tv), 1981 Aşk Pınarı, Hamaylı Boynundayım, Kara Bahtım, Ölmeyen Arkadaşlık, Seviyorum Allahım, 1982 Bizim Mahalle, Soğuk Oluk, Şıngırdak Şadiye, Yürek Yarası, 1983 Bir Zamanlar Kardeştiler, Can

© Ali Can Sekmeç

Kurban, Çelik Mezar, Erkekçe, Girgiriye'de Cümbüş Var, Gizli Kuvvet, İdamlık, Yorgun, 1984 Fırtına Kemal, Geçim Otobüsü, Girgiriye'de Büyük Seçim, Sevdalandım, Yangın, 1985 Acımak (tv), Çiğdemcik (video), Dön Bana (video), Gariban Beşler, Gazino Bülbülü, Güllü Kız, Patron Duymasın, Sevgi Damlacıkları, 1986 Ağa Bacı, Ağlıyorsam Yaşıyorum, Ava Giden Avlanır, Ekmek Parası (video), Güldürme Beni, Hatırladıkça (video), Himmet Ağa'nın İzdivacı (tv), Kader Rüzgarı, Kahkaha Marketi (video), Kimsesiz (video), Korkusuz, Kurtar Yarab, Ölüm Vuruşu, Seni Seviyorum, Sülün Osman (video), 1987 Alnımdaki Bıçak Yarası, Çaycılar Kralı (video), Damga, Deli Gönlüm, Gönlübol (video), Günah Olmasa, Kan Su Gibi Akacak, Keko'nun Aşkı Zeyno (video), Kiralık Katil Keko Londra'da (video), Oyunun Kuralı, Şoför Parçası, Yıllar, Yoksullar (video), Yolun Sonundaki Karanlık, 1988 Ah Bir Çocuk Olsaydım, Dilekçe, Kanlı Toprak, Köy Kabadayıları (video), 1989 Aşkın Sonu, Av, Canımdan Can İste, Ceylan, İstanbullu, Karılar Koğuşu, Keko İki Tatlı Serseri (video), Kimsesiz, Sahipsizler, Zulüm Treni, 1990 Abuk Sabuk Bir Film, Aşağı Köylü Memo 1-2 (video), Aşk Filmlerinin Unutulmaz Yönetmeni, Beni mi Buldun, Hanımın Çiftliği (tv), Her Şeyi Bitirdik, Kiraz Çiçek Açıyor, 1992 Çıplak, Mahallenin Muhtarları (tv), Tütmeyen Ocak, Pötürgeli Hasan (video), 1993 İnsanca Sevmek, Kırmızı Gül, Onu Beklerken, Yabancı, 1994 Alem Buysa (tv), Ateş Sönüyor, Bay Kamber (tv), Beklenmeyen Misafir, Deliler Kudurunca (video), Dönüş, Göz Hapsi, İki Karışlık Gölge, İki Küçük Yaramaz, İkimiz de Sevmiştik, O Günden Sonra, Ölüm Peşimizde, Sarhoş, Sevmek Seninle Güzel, 1995 Rambo Ramiz, 1996 Bitirim Şoför (tv), Bodyguard, Leş Kargaları, Sevda, Zehirli Çiçek, 1997 Bitmeyen Bekleyiş, Hemşo Hasan (video), Şakir Tamkeriz (video)

SAMİRA TEVFİK

Şarkıcı ve sinema oyuncusu...

© Ali Can Sekmeç

25 Eylül 1935'te Suriye, Suwayda'da Umm Haratayn köyünde doğdu. Asıl adı Samira Ghastin Karamona'dır. Küçük yaşta Beyrut'a taşındı. Ermeni asıllı babası rıhtım işçisiydi. Çocukluğunda, klasik Arap müziğinden etkilendi ve özellikle Farid al-Atrash'ın sıkı bir hayranı oldu. Sesinin güzelliğini farkeden babası onu müzisyen Albert Ghaoui ile tanıştırdı. Semira Tevfik, onun aracılığıyla tanıştığı Mısırlı müzisyen Tevfik Bayoumi sayesinde Beyrut Radyosu'nda ilk kez şarkı söyledi. Tevfik Bayoumi'nin "Maskin Ya Kalbi Yama Tlaawat" adlı şarkısıyla kısa zamanda sesini duyurmayı başardı. Fairuz, Sabah ve Wadi el-Safi gibi popüler kadın şarkıcılar arasında varolabilmek için büyük çaba harcadı. Ancak 1960'lı ve 70'li yıllarda Ürdün'e yerleştikten sonra çok başarılı oldu. Ürdün Yayın Kurumu (JBA), Bedouin lehçesinde şarkı söylemesi talebiyle onu görevlendirdi. Samira Tevfik, Ürdün'de ilk konserini Ainata köyünde gerçekleştirdi. Kısa zamanda Ürdün'ün rustik, Bedouin lehçesiyle şarkı söyleyerek Arap dünyasının en sevilen şarkıcılarından birisi oldu.

Samira Tevfik, 1963'te Niyazi Mustafa'nın yönettiği "Al bedawia al achika" adlı müzikal filmle ilk kez kamera karşısına geçti. Ardından 1964'te "Al Badawia Fi Paris", "Hasna Al Badia" ve 1966'da "Al Kahirun" adlı filmlerde başrol oynadı. Samira Tevfik,

1969'da Suat Yalaz'ın yönettiği "Karaoğlan Samara Şeyhinin Kızı/Bent El Cheikh" adlı Türk-Lübnan ortak yapımı tarihi kostüme filmde Kuzey Vargın ile başrolleri paylaştı. Renkli çekilen film Arap ülkelerinde büyük bir beğeni kazandı. 1977'de "Samra" adlı bir televizyon dizisinde başrolü oynayan Samira Tevfik, Ürdün müziğini Arap dünyasında popüler yapan ilk büyük sanatçı olarak tanındı. Samira Tevfik, halen Beyrut'un banliyösü Hazariye'de yaşamaktadır.

SAMUEL MORDO (1913-1970'ler)

Film yapımcısı...

1913'te İstanbul'da doğdu. İtalyan Yahudisi bir ailenin oğludur. Musevi Lisesi'ndeki eğitiminin ardından çalışma hayatına atıldı. 1930'lu yılların ortasında İpekçi Kardeşler'e ait İpek Film Şirketi'nde çalışmaya başladı. Kısa zamanda şirketin film işletme müdürü oldu. Samuel Mordo, 1949'da kendi adına Kale Film adlı bir şirket kurarak film yapımcısı oldu. Şirket, yönetmenliğini Vedat Örfi Bengü'nün yaptığı "Ateşten Gömlek" adlı filmle ilk ürününü verdi.

© Ali Can Sekmeç

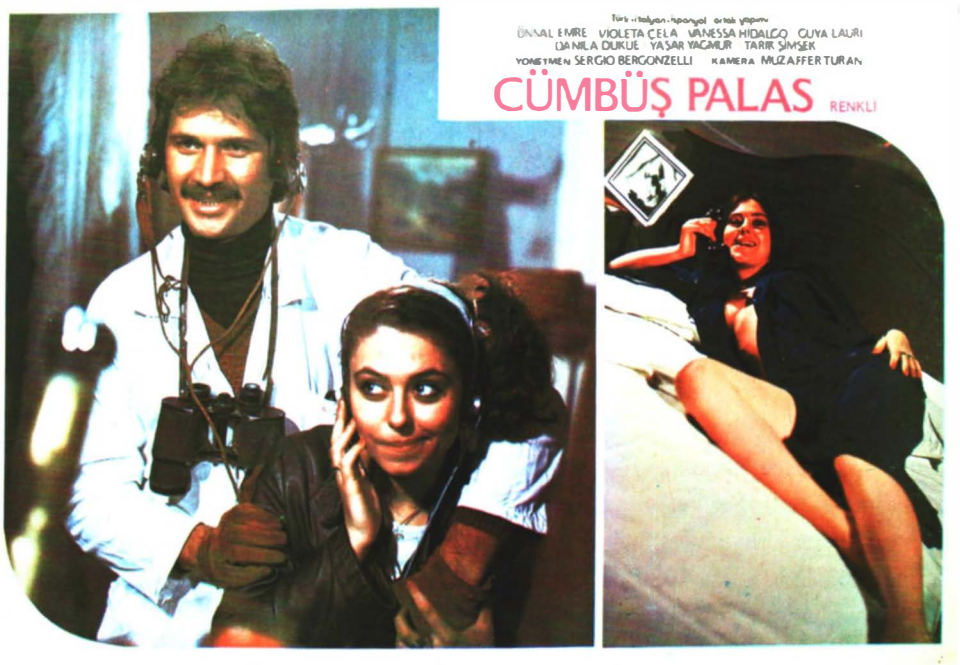
Vedat Örfi Bengü, Yoakim Filmeridis, Samuel Mordo ve Sabahattin Tulgar, "Ateşten Gömlek", 1950

Samuel Mordo, 1951'de Semih Evin'in yönettiği "Demir Perde" ve Kadri Öğelman'ın yönettiği "Adak Tepe" filmleriyle yapımcılığını sürdürdü. Bir süre film işletmeciliği de yapan Samuel Mordo, 1955'te yeniden İpekçi Kardeşler'in sahibi olduğu Fitaş Filmcilik Aş.'ne döndü. İşletme müdürlüğünün yanı sıra şirketin açtığı Beyoğlu'ndaki Fitaş Sineması'nı da yönetti. 1960'lı yılların sonunda bir akrabasıyla birlikte tuhafiyecilik işine de giren Samuel Mordo, 1970'li yılların başında İstanbul'da yaşama veda etti.

SERGİO BERGONZELLİ (1924-2002)

Sinema oyuncusu, senaryo yazarı, yönetmeni ve yapımcısı...

25 Ağustos 1924'te İtalya Alba Piedmont'ta doğdu. Küçük yaşta tiyatroyla ilgilenmeye başladı. Üniversite eğitimini felsefe üzerine yapan Sergio Bergonzelli, sinemaya 1955'te Elia Marcelli'nin yönettiği "La Grande Savana" adlı filmde asistanlık yaparak başladı. Bir çok filmde filmde asistan ve ikinci yönetmen olarak çalıştıktan sonra, 1960'da "Gli Avventurieri Dei Tropici" adlı filmle ilk kez yönetmen koltuğuna oturdu. İtalyan sinemasında daha çok B sınıfı filmlerde yönetmenlik ve senaryo yazarlığı yapan Sergio Bergonzelli'nin 1965'te hem yapımcılığını hem de yönetmenliğini üstlendiği "Uno Straniero a Sacramento" filmi İtalya'da çekilen ilk Spaghetti Western oldu. Bergonzelli, 1970'li yıllarda daha çok popüler olmuş seks filmleri üretti.

© Ali Can Sekmeç

Sergio Bergonzelli, Türkiye'ye 1979'da Melih Gülgen'in yönettiği "İnsanları Seveceksin" adlı Türk-İtalyan ortak yapımı filmin yapımcılığını üstlenerek geldi. Aynı yıl Vural Pakel ile kurduğu ortaklıkla Türk ve İtalyan oyunculardan kurulu kadrosuyla "Cümbüş Palas" adlı bir seks filmi yönetti. Film İtalya'da "Eros Hotel" adıyla vizyona çıktı. 1982'de bir kez daha Türkiye'ye gelen Sergio Bergonzelli, "Beklenmeyen Randevu/ Diamond Connection" adlı Türk-İtalyan ortak yapımı bir macera filmi yönetti. Son yıllarda daha az film üretmesine rağmen İtalyan B yönetmenleri arasında adı her zaman ön sıralarda yer aldı. Sergio Bergonzelli, 24 Eylül 2001'de Roma'da yaşama veda etti.

SETA SERLİ NİŞANYAN

Film yönetmeni ve araştırmacı yazar...

1982'de İstanbul'da doğdu. İstanbul Bilgi Üniversitesi Tv Gazeteciliği Bölümü'nden mezun olduktan sonra Yıldız Teknik Üniversitesi'nde yüksek öğrenimine devam etti. Ardından İsviçre'ye giderek Cenevre Devlet Üniversitesi'nde Dil Bilimi ve İletişim Felsefesi alanlarında doktorya başladı. Doktora araştırması "Serli Kuramı" adı altında patent ile korunmaktadır. Serli Seta Nişanyan, 2012'de "Kral Yolu - Olba Krallığı" adlı filmiyle Türk sinemasının ilk animasyon destekli çocuk filminin yapımcısı ve yönetmeni oldu. Ayrıca "Mor-nal/Unutmak" adında bir romanı bulunan Nişanyan, özellikle ferdin çocukluk dönemiyle ilgili çalışmalar yaptı. Serli Seta Nişanyan, doktorasına ara vererek Türkiye'ye döndü ve alanında çeşitli araştırmalar yapmaya ve eğitimler vermeye başladı. Halen Serli Akademi adı altında Türk iş dünyasına kurumsal ve bireysel eğitimler vermekte, ferdin çocukluk dönemleri ile ilgili yazıları ve araştırmaları yayınlanmaktadır.

SEYFETTİN ŞEVKET (1913-1967)

Gazeteci, yazar, film yönetmeni, yapımcısı ve senaryo yazan...

6 Haziran 1913'de Avusturya-Macaristan yönetimindeki Transilvanya bölgesi Kolozsvar'da doğdu. Tamadı Séffeddin Sevket Tibor Bey'dir. Osmanlı İmparatorluğu'nun son Macaristan konsolosu Ahmet Celaleddin Bey ve Macar aktrist Gabriella İncze'nin oğludur. Baba tarafından soyu Osmanlı sadrazamı Tiryaki Hasan Paşa'ya kadar uzanmaktadır. Seyfettin Şevket, orta eğitimini Gödöllö'de tamamladı. Ardından Budapeşte'de Pazmany Peter Üniversitesi hukuk eğitimi aldı. Doğduğu şehir Kolozsvar'da gazetecilik yapmaya başladı. Fakat 1920'de Romanya'ya bağlanan Kolozsvar'da Ellenzék adlı Macarca yayınlanan gazetede Rumen yönetimini eleştiren sert yazılar yazınca gazeteden ayrılmak zorunda kaldı.

Seyfettin Şevket, Gabor Barothy ve Levente Egressy gibi takma adlarla Uj Magyarsag dergisinde düzenli olarak yazmaya başladı. İlk şiirini 1919'da yazan Seyfettin Şevket, sonraki yıllarda çeşitli şiir kitapları, romanlar ve seyahat kitapları yayınladı. Kolozsvar Macar Tiyatrosu'ndaki çalışmalara katıldı. "Kolozsvari Darido" adlı librettosunu kaleme aldığı vatanseverlik operası, Endre Rodriguez tarafından sinemaya aktarılınca büyük beğeni kazandı.

1945'te Türkiye Cumhuriyeti'nin Budapeşte büyükelçiliğinde sekreter olarak çalışmaya başlayan Seyfettin Şevket, 1947'de Macaristan'dan ayrılarak Mısır'a yerleşti. Kısa zamanda Seif Eddine Shawkat adıyla senaryo yazarı ve yönetmen olarak çalışmaya başladı. Mısır'da 27 film çevirdi. Omar Shariff ve Dalida onun yönettiği filmlerle sinemaya başladı. Şeyfettin Şevket, ayrıca Meryem Fahreddin, Sanaa Cemil, Samiye Cemal, Hüda Sultan Magda el-Sabahi, Suad Hüsni, Leyla Murad, Mona Zeki ve Ferid Şevki gibi bir çok oyuncunun şöhrete ulaşmasında pay sahibi oldu.

Seyfettin Şevket, 1964'te Lübnan'a geçerek sinema hayatını Beyrut'ta sürdürmeye başladı. Ortaklarından biri olduğu Golden Film ile 1966'da Türkiye'ye geldi. Site Film ile ortaklaşa "İstanbul'da Randevu/Love İn İstanbul" adlı renkli bir film yönetti. Türk ve Arap oyunculardan oluşan kadrosuyla film, Lübnan'da büyük beğeni kazandı. Seyfettin Şevket, 1967'de bir kez daha gelerek "Haris Ruhlar" adıyla yeni bir film yönetti. Türkiye'den ayrıldıktan sonra yaşadığı sağlık sorunu nedeniyle 22 Kasım 1967'de Lübnan Beyrut'ta yaşama veda etti.

SİGMUND WEİNBERG (1868 - 1938)

Sinema müteşebbisi ve yönetmeni...

1868'de Romanya Galiçya'da doğdu. Eğitim durumu ve Osmanlı İstanbul'una geliş tarihi bilinmemektedir. Dönemin İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası'a verilen 2 Eylül 1925 tarihli "yerli ve ecnebi sıfat-ı ticariyeyi haiz olan erbab-ı ticaret ve sanayi ile mamulat-ı ticariye ve nakliye komisyoncuları için mecburiyet-i kaydiye beyannamesi"ne göre babasının adını İsrail Weinberg'dir. Yine aynı belgede İstanbul'da işe başlama tarihi 1889 olarak belirtilmektedir.

Sigmund Weinberg'in ilk iş yeri Galata'ya inen Yüksekkaldırım'da 28 numaralı binadaydı. Burada fotoğraf makinaları, malzemeleri ve aksesuarları satmaktaydı. Bu mağaza, onun önemli Yahudi ticari çevrelerle ilişki kurmasını sağlamıştı. Ayrıca Lumiére'ler başta olmak üzere, Avrupa'daki fotoğraf makinesi ve malzemesi üreten şirketlerin İstanbul'daki temsilciliğini üstlenmişti.

Sigmund Weinberg, daha sonra iş yerini Teke Yolu (bugünkü Galip Dede Caddesi) üze-

rinde, Kule Kapısı Sokağı'nın köşesine taşıdı. Beyoğlu'nda ilk film gösterilerinin başladığı günlerde halen bu mağazayı işletiyordu. Ancak Pathe Film'in temsilciliğini aldığında Grand Rue de Pera (bugünkü İstiklal Caddesi) üzerindeki 467 numaralı binaya taşındı. Weinberg'in Grand Rue de Pera üzerinde Tünel Meydanı'na bakan bir başka dükkanı daha vardı. Burada Pathe Şirketi'nin ürettiği Phonographe ve Vibraphone'lar satılmaktaydı. Weinberg, 1899'dan itibaren Pathe marka sinematograf cihazıyla film gösterilerine başladı.

İstanbul'da film gösterileri yapan diğer kişilerle arasındaki rekabeti kendi lehine çevirmek için çalışan Sigmund Weinberg, Yıldız Sarayı ile iletişim kurdu. Osmanlı ordusuna ait görüntülerin halk tarafından ilgiyle izleneceğini ve bundan iyi bir kazanç elde edeceğine inan Weinberg, 1899 yılı Ekim'inde padişaha yazdığı bir dilekçede, Osmanlı ordusunun yabancılar tarafından filme alınmasının mahsurlarını sıralayarak, bu işin kendisi tarafından bedelsiz olarak ve en iyi şekilde filme alınacağını belirtti. Bu başvuru kabul edildi ancak çekilen filmler halka ücretli gösterildi.

Sinema gösterileri, 1908'de ilan edilen II. Meşrutiyet'e kadar Osmanlı şehirlerine hızla yayıldı ve halkın rağbet gösterdiği eğlencelerden biri olmayı başardı. Pathe Şirketi, temsilciliklerinin bulunduğu şehirlere, yalnızca makine ve film ihraç etmekle yetinmeyip, sinema salonları da açmaya yöneldi. Pathe'nin, Türkiye'de bu işi üstlenmesi için seçtiği kişi, Sigmund Weinberg oldu. Böylece Weinberg, 30 Ocak 1908'de Pathe Sineması adıyla İstanbul'da ilk yerleşik sinema salonunu açtı. Dönemine göre oldukça modern bir görünümü olan Pathe Sineması, 8 yıl süreyle Weinberg'in işletmesinde kaldı.

Sigmund Weinberg, sinema salonu işletmeciliği yanı sıra, mağazasında bulundurduğu evlerde kullanılabilen Pathe ürünü portatif "Kok" marka film ve sinema cihazlarını satmaya devam etti. Gazetelere ilanlar verdi, gayrimüslimlerin yoğun olduğu semtlerde Fransızca, Rumca, Ermenice ve hatta Almanca el ilanları bastırıp dağıttı. Servet-i Fünun'un 16 Mayıs 1912 tarihli sayısındaki ilanda bu şöyle duyuruluyordu: "KOK Hanelerde sinematograf makinesi... Sinematografi evinizde ve kendi himmetinizle yapmak ve kullanmak çaresi bulunmuştur. "Kok" ismindeki bu icad hakkında malumat almak ve harç-ı alem olan makineyi kurmak için Beyoğlu'nda Kulekapısı'nda Weinberg Fotoğrafhanesi'ne müracaat ediniz..." Weinberg bununla da yetinmeyerek İstanbul'da zengin konaklarında ve okullarda film gösterilerine başladı.

Sigmund Weinberg'in bu okul gösterilerinde, ilk Türk sinemacısı olarak anılacak genç bir sinema heveslisini yetiştirdi. İstanbul Sultanisi'nde dâhiliye memurluğu yapan Fuat Uzkınay, Weinberg'le tanıştı ve ondan projeksiyon aygıtının nasıl çalıştırıldığını kısa sürede öğrendi. Sigmund Weinberg, 1915'te Pera halkının "aynalı sinema" diye adlandırdığı dönemin en lüks salonlarından biri olan Cine Palace'ın işletmesini üstlendi. Aynı yıl Harbiye Nazırı Enver Paşa'nın bu direktifiyle kurulan Merkez Ordu Sinema

Dairesi'nin (MOSD) başına getirilen Weinberg, kendisine yardımcı olarak da o günlerde yedek subay olan Fuat Uzkınay'ı aldı. Kurum önceleri savaşla ve padişahın resmi yada özel yaşamlarıyla ilgili belge filmler çekti. Bu filmler, savaşın, Osmanlı'nın da dâhil olduğu İttifak grubunun lehine gittiğine dair halka yönelik propagandada önemli bir rol oynadı.

Sigmund Weinberg uyruğunda olduğu Romanya'nın Osmanlı İmparatorluğu'na karşı savaş girmesiyle 29 Ağustos 1916'da MOSD'daki görevinden alındı. Sınırdışı edildiğinin söylenmesine rağmen Weinberg, savaş boyunca İstanbul'dan hiç ayrılmadı. Weinberg'in MOSD'daki görevinden ayrılmasından sonra yerine, yardımcılığını yapan Fuat Uzkınay getirildi. Buna rağmen Weinberg'in MOSD ile olan ilişkisi, resmi olmayan bir düzeyde devam etti. Merkez Kumandanlığı tarafından Fotoğrafçı İbrahim Ferit Bey ile beraber Galiçya Cephesi'ndeki Osmanlı askeri birliklerini filme almak için görevlendirildi. Bu görev sona erdikten sonra her ikisi de tekrar İstanbul'a döndüler.

Sigmund Weinberg'in sınır dışı edilmediğini gösteren bir diğer belge Enver Paşa imzasıyla 13 Temmuz 1917 tarihinde Dâhiliye Nezareti'ne gönderilen bir yazıdır. Yazıda, Merkez Kumandanlığı'nda kurulan sinematograf için gerekli olan araç gereci satın almak üzere Weinberg'in Berlin'e gönderileceği belirtilmektedir. 1920 yılına ait bir başka belgede ise Darülaceze kurumunun açtığı film ihalesini Weinberg'in kazandığı ifade edilmektedir.

Sigmund Weinberg, bu yıllarda yalnızca askeri belge filmleri çekmekle yetinmedi. Konulu filmlerin çekilmesine ve halka gösterilmesine de öncülük etti. Vahram Balıkçıyan'ın belirttiğine göre Weinberg, 1912'de İstanbul'a gelen bir İngiliz Film Şirketi'yle yaptığı anlaşmayla Benliyan'ın Milli Operet Kumpanyası'nda sahnelenen "Leblebici Horhor" adlı operetin filme alınmasını sağladı. Fakat film çekildikten sonra teknik işlemler için Londra'ya götürüldü. Film orada gösterildi ama savaş şartlarında İstanbul'a gelmedi. Weinberg, 1914'te yine Benliyan'ın ünlü sahne opereti "Himmet Ağa'nın İzdivacı" nı filme aldırdı. Reşat Rıdvan'ın yönettiği film seyirci karşısına çıktı. Giovanni Scognamillo, Weinberg'in bu dönemde ayrıca "Boksör Sabri", "Marzuk" (Efe Merzuk), "İyi Karar" ve "Terör" isimli kısa metrajlı filmler de çektiğini belirtmekte.

Sigmund Weinberg'in İstanbul'daki yaşamı üzerine ipuçları veren bir diğer belge ise 20 Kasım 1923 tarihinde İstanbul'daki Romanya Elçiliği'nden İstanbul Murahhaslığı'na gönderilen yazıdır. Yazıda Weinberg'in "harp kazanç vergisi"nden muaf tutulması talep edilmektedir. Murahhaslık da elçilikten gelen bu belgeyi, bir üst yazıyla beraber Hariciye Vekâleti'ne iletmiştir. Fakat nasıl bir karşılık verildiği bilinmemektedir. Sigmund Weinberg'in 1920'li yıllarda neler yaptığına dair çeşitli ilanlar vardır. Bunların en önemlileri "Annuaire Oriental" de farklı tarihlerde çıkan iki ilandır. 1927'de ve 1929'da yayınlanan her iki ilanda da Weinberg'in İstiklal Caddesi'ndeki işyerinde fotoğraf, film ve

gramofon malzemeleri sattığı belirtilmektedir. Weinberg'in İstiklal Caddesi'ndeki son mağazası 162 numaralı binadadır. Sonraki yıllarda Samuel Elnecave ile ortak işler yaptığı bilinen Sigmund Weinberg, 1938'de İstanbul'da yaşama veda etti. Cenazesi daha sonra kızı tarafından Romanya'ya götürülerek denfedildi.

SİRANUŞ ALEKSANYAN (1876 - ?)

Tiyatro ve sinema oyuncusu...

© Ali Can Sekmeç

1876'da İzmit Bahçecik'te doğdu. Küçük yaşta ailesiyle İstanbul'a geldi. Sahne hayatına 1893'te Şehzadebaşı'nda kurulu Molla Bey'in tiyatrosunda başladı. 1898'de Mınakyan'ın Osmanlı Dram Tiyatro Kumpanyası'na giren Siranuş Aleksanyan, ertesi yıl aynı tiyatrodan Harutyun Aleksanyan'la evlendi. Siranuş Aleksanyan, 1918 yılına kadar Türk Tiyatrosu'nun en sevilen oyuncularından birisi oldu. Aynı yıl İstanbul'da kurulan Dramatik Tiyatro Kumpanyası'na katıldı.

Sinamuş Aleksanyan, 1922'de Muhsin Ertuğrul'un Kemal Film Şirketi adına yönettiği "İstanbul'da Bir Facia-i Aşk/Şişli Güzeli Mediha Hanımın Facia-i Katli" adlı dramatik filmle ilk kez kamera karşısına geçti. 1923'te Türkiye'den ayrılarak Paris'e yerleşen Siranuş Aleksanyan, 1954-1956 yılları arasında geri dönüp bir süre İstanbul'da yaşadı. Siranuş Aleksanyan'ın 1960'lı yılların başında Paris'te öldüğü sanılmaktadır.

SONİA VİVİANİ

Sinema oyuncusu...

1958'de İtalya, Roma Lazio'da doğdu. Babasının Cinecittà'da set ekibinde çalışıyor olması nedeniyle sinemayla 16 yaşında tanıştı. 1974'te Pasquale Squitieri'nin yönettiği "Guapi" adlı filmde küçük bir rol alarak ilk kez kamera karşısına geçti. Ünlü artist ajanı Tony Askin ile tanıştıktan sonra bir çok küçük bütçeli filmde rol aldı. Adını ilk kez 1975'te Franco lo Cascio'nun yönettiği "Un Urlo Dalle Tenebre" adlı filmle duyuran Sonia Viviani, 1975'te Akün Film sahibi İrfan Ünal'dan aldığı teklifle Türkiye'ye geldi ve Osman F. Seden'in yönettiği "Teşekkür Ederim Büyükanne" adlı filmle sinema kari-

yerinde ilk kez başrole yükseldi. Sonia Viviani 1976'da bir kez daha Türkiye'ye gelerek yönetmenliğini yine Osman F. Seden'in yaptığı "Delicesine" adlı filmde Kadir İnanır ve Fikret Hakan ile başrolleri paylaştı.

© Ali Can Sekmeç

Sonia Viviani, 1970'lerin ortalarından 1980'lere uzanan daha sonraki sinema kariyerinde, seks komedileri, zombi filmleri, tarihi filmler ve çizgi roman uyarlaması çalışmalarda rol aldı. 1980'lerde özellikle Monako Prensesi Caroline ile görünen benzerliği nedeniyle, 1983'te Playboy (Fransa), Penthouse (İtalya), 1984'te Skorpio (İtalya), Albo Blitz (İtalya) ve 1987'de Penthouse (İtalya) adlı erkek dergilerine erotik pozlar verdi ve kapaklarında yer aldı. Sonia Viviani, 1994'de Neri Parenti'nin yönettiği "Le Nuove Comiche" adlı filmden sonra sinema oyunculuğu kariyerine son verdi.

Filmografi

1974 Carnalità, Kan Kardeşler, 1975 Amori, Letti e Tradimenti, Günah Dünyası, Un Urlo Dalle Tenebre, Teşekkür Ederim Büyükanne, Yuppi Du, 1976 Delicesine, Frittata All'italiana, L'adolescente, Povero Cristo, 1977 KZ9/Lager di sterminio, Lulù 77, La sorprendente eredità del tonto di mammà, Napoli si ribella, 1978 L'ultimo Guappo, Pugni Dollari e Spinaci, Solamente Nero, 1979 Da Corleone a Brooklyn, John Travolto... Da Un İnsolito Destino, L'albero Della Maldicenza, Şeytanın Kızı, Tre Sotto İl Lenzuolo, 1980 Incubo Sulla Città Contaminata, Traficantes De Pánico, 1981 Celebrità, 1982 L'ave Maria, 1985 Le Avventure Dell'incredibile Ercole, 1986 Una Tenera Follia, 1988 Casa Mia Casa Mia..., Turno Di Notte (tv), 1990 Appuntamento in Nero, Fantozzi Alla Riscossa, 1994 Le Nuove Comiche

STAVRO YUANİDİS (1920 - 2012)

Sanat yönetmeni, dekor ve kostüm tasarımcısı...

1920'de İstanbul Haliç Feneri'nde doğdu. İlk ve orta eğitiminin ardından Fener Rum Erkek Lisesi'ni bitirdi. Küçük yaşlarından itibaren süsleme işlerine olan yatkınlığı nedeniyle liseden sonra ev dekorasyonu alanında çalışmaya başladı. Ünlü iç mimarlarından Yüksel Ünsal ile ortak oldu. 1955'de Turgut N. Demirağ'ın And Film Şirketi'nde işletme müdürlüğü yapan yakın arkadaşı Solon Eftimyadis, aracılığıyla Türk sinema piyasasına girdi. Stavro Yuanidis, 1957 yılından itibaren Nişantaşı Kodaman So-

© Ali Can Sekmeç

kak'taki ünlü And Film Platosu'nda çalışmaya başladı. Özellikle And Film Şirketi'nin kendi prodüksiyonu olan filmlerde sanat yönetmeni olarak görev aldı. 1958'de usta sanat yönetmeni Sohban Koloğlu'nun dekorlarını yaptığı, Turgut N. Demirağ'ın büyük ümitlerle giriştiği Türk, Amerikan, İngiliz, Alman ortak yapımı, "Karasu/Black Water" adlı filmde ilk kez kostüm tasarımı yaptı.

© Ali Can Sekmeç

Stavro Yuanidis, ne bu işin eğitimini aldı ne de daha önce bir film platosu gördü. Allah vergisi kabiliyetiyle, olumsuzluklar arasında, yoksunluklar içerisinde görevini en iyi şekilde yapabilmenin çabasına girdi. Türk sinemasının o günkü şartları oldukça ilkeldi. Dekor malzemeleri, ışıklar çoğu kez yönetmenin istediğinin ötesinde kötü sonuçlar verirdi. Stavro Yuanidis, en iyiyi bulabilmenin çabası içinde kendince yeni ve pratik buluşlar üretti. Üstelik kostüm tasarımı işlerini de üstlendi. Stavro Yuanidis, 1964 yılına kadar çalıştığı And Film Platosu'nda aralarında "Bir Kadın Tuzağı", "Cumbadan Rumbaya", "Şeytanın Kılıcı", "Mevlid", "Zorla Evlendik", "Genç Kızlar" ve "Aşk ve Kin" gibi filmlerin de bulunduğu bir çok filmde görev aldı.

Artık usta bir sanat yönetmeni olan Stavro Yuanidis, 1964 yılından itibaren Memduh Ün'ün Uğur Film Şirketi ve Şahan Haki-Berç Arman Kürkçüyan ortaklığındaki Melek Film Şirketi için çalışmaya başladı. Uğur Film için "Ağaçlar Ayakta Ölür", "Yıldız Tepe", "Yaprak Dökümü", "Kırık Hayatlar" gibi filmlerine çevre düzenlemesi ve kostüm tasarımı yaptı. Melek Film, Stavro Yuanidis'i daha çok Türkan Şoray'lı aşk filmlerinde kullandı.

Stavro Yuanidis, Uğur ve Melek Film şirketleriyle neredeyse kadrolu sanat yönetmeni olarak sürdürdüğü çalışmalarını bir süre sonra bağımsız devam ettirmeye başladı. Özdemir Birsel'in Birsel Film ve Hisar Film, Muzaffer Arslan'ın Sine Film, İrfan Ünal'ın Akün Film şirketleri için birbirinden başarılı tasarımlar hazırladı. Bu döneminde en beğenilen çalışmalarını Halit Refiğ'in "Haremde Dört Kadın", Zafer Davutoğlu'nun "Kanunsuz Kahraman", Ülkü Erakalın'ın "Katip/Üsküdar'a Giderken", "Kadın Severse",

Nişan Hançer'in "İncili Çavuş", Sırrı Gültekin'in "Zindandan Gelen Mektup", "Menderes Köprüsü" ve "Sazlı Damın Kahpesi" adlı filmlerinde sergiledi.

Stavro Yuanidis, 1970 yılından itibaren tekrar Melek Film Şirketi adına çalışmaya başladı. Bu çalışma 1974'de setlerden uzaklaşana kadar devam etti. Stavro Yuanidis, 1974'de Yeşilköy'de kiraladığı büyük bir köşkü Plato Lord adıyla film şirketlerine sunmaya başladı. Burada özellikle Arzu Film'in ünlü komedi filmleri çekildi. Plato Lord, 1979 yılına kadar Türk sinema piyasasına hizmet etti. Stavro Yuanidis, 1980-1982 yılları arasında yönetmen Korhan Yurtsever ile birlikte reklam dünyasında çalıştı. Sinemaya tekrar 1985'te dönen Stavro Yuanidis, 1986-1988 yılları arasında daha çok Türker İnanoğlu yönetimindeki Erler Film Şirketi adına çalıştı.

Stavro Yuanidis, 1989'da "Fotoğraflar" ve "Yılın Kadın" adlı filmlerden sonra sinemadan uzaklaştı. Bu tarihten sonrada tüm çalışmalarını televizyon dünyasına kaydırdı. "Hüsnü Bey Amca", "Bizim Kuruntu Ailesi", "Mualla" vs gibi televizyon dizileri için sanat yönetmenliği yaptı. Çalıştığı diziler arasında uzun yıllar devam eden Gazanfer Özcan'lı "Kuruntu Ailesi" çok beğenildi. Zaman içinde aile fertlerinin çoğunun Yunanistan'a gitmesine rağmen o gitmedi. Bir İstanbul aşığı olarak "Ben Yunanlı değilim" diyebilecek kadar cesur davranan Stavro Yuanidis, 6 Ekim 2012 tarihinde İstanbul'da yaşama veda etti.

Sanat yönetmenliği, dekor ve kostüm tasarımcılığı filmografisi

1958 Bir Kadın Tuzağı, Hasret Şarkısı, Kara Su, 1962 Zorla Evlendik, 1964 Ağaçlar Ayakta Ölür, Aşk ve Kin, İstanbul'un Kızları, Kırk Küçük Anne, 1965 Canım Sana Feda, Cici Kızlar, Dudaktan Kalbe, Güneşe Giden Yol, Haremde Dört Kadın, Kırık Hayatlar, Yıldız Tepe, 1966 Arzunun Bedeli, Avare Kız, Ayrılık Şarkısı, Fatih'in Fedaisi, Siyah Gül, Vatan Kurtaran Aslan, 1967 Hırçın Kadın, Kanunsuz Kahraman/Ringo Kid, Ölümsüz Kadın, Yaprak Dökümü, Yıkılan Gurur, 1968 Ağla Gözlerim, Funda, İncili Çavuş, Kadın Severse, Kanlı Nigar, Kanun Namına, Katip/Üsküdar'a Giderken, Menderes Köprüsü, 1969 Ana Kalbi, Kınalı Keklik, Öldüren Aşk, Sazlı Damın Kahpesi, Sevdalı Gelin, Sevdiğim Adam, Sevgili Babam, Şahane İntikam, Şoförler Güzeli/Sana Dönmeyeceğim, Tatlı Günler, Yuvanın Bekçileri, 1970 Bütün Aşklar Tatlı Başlar, Duyduk Duymadık Demeyin, Sana Tapıyorum, Tatlı Hayal, Tatlı Meleğim, Zindandan Gelen Mektup, 1971 Bahar Çiçeği, Beyaz Kelebekler, Hayatım Senindir, Melek mi Şeytan mı, Ölümsüzler, Saraylar Meleği Sindirella, Satılık Kadın, Solan Bir Yaprak Gibi, Tamam mı Canım, 1972 Aynı Yolun Yolcusu, Ekmekçi Kadın, Oğlum, Suçlu, Üç Sevgili, 1973 Çocuğumu İstiyorum, Yalancı, 1975 Evde Kalmış Kızlar, 1981 Azap Çiçeği, 1985 Assolist, Sana Öyle Hasretim ki, 1986 Aşk ve Kin, Sonsuz Aşk, 1987 Gönülden Gönüle, Hafız Yusuf Efendi, Islak Sokak, Kurtar Beni, 1988 Biz Ayrılamayız, Kızım ve Ben, Nazlı ile Emir, 1989 Fotoğraflar, Yılın Kadını, 1994 Hüsnü Bey Amca (tv), 1997 Bizim Kuruntu Ailesi (tv), 2000 Mualla (tv)

STEPAN MELİKYAN (1925 – 2004)

Film yapımcısı ve prodüksiyon amiri...

1925'te İstanbul'da doğdu. Pangaltı Ermeni Lisesi'nden mezun oldu. 1955-1956 yıllarında Fransa'nın dünyaca ünlü sinema okulu I.D.H.E.C. (İnstitut des Hautes Etudes

© Ali Can Sekmeç

Cinématographiques) de iki yıl sinema eğitimi gördü. Ayrıca Paris Sorbonne Üniversitesi Filmologie Bölümü'nde teorik sinema çalışmalarına katıldı. Burada "Tiyatronun Sinema Üzerine Etkisi" adı altında sinemanın doğuşu ile 1908 tarihleri arasındaki dönemi incelediği bir tez hazırladı. Türkiye'ye döndükten sonra Pangaltı Ermeni Lisesi'nden Yetişenler Derneği'nin tiyatro çalışmalarına katıldı. Bu çalışmalar sırasında Amerikan, Fransız, Rus ve İtalyan tiyatrolarının en başarılı oyunlarını sahneye koydu.

Stepan Melikyan, 1960'da Melik Film adıyla kendi şirketini kurdu. Türkiye'de film çekmek isteyen yabancı şirketlerin İstanbul temsilcisi olarak çalıştı. Özellikle İtalyan ve Fransız film şirketlerin İstanbul'daki prodüksiyon işlerini üstlendi. Stepan Melikyan,

© Ali Can Sekmeç

"L'immortelle", 1962

1961'de "Tintin et le Mystére et le Toison D'or" (Tenten İstanbul'da) adlı Fransız filmiyle başlayan prodüksiyon çalışmalarına 1964'te yönetmenliğini Hüsnü Cantürk'ün yaptığı "Çöpçatanlar Kampı" adlı Yeşilçam filmiyle Türk sinemasını da kattı. Uzun yıllar yerli ve yabancı şirketlere prodüksiyon hizmeti veren Stepan Melikyan, 1968'de ünlü İtalyan yönetmen Pasollini'nin Ürgüp ve Göreme yöresinde soprano Maria Callas'la çektiği "Medea" filminde çalıştı.

© Ali Can Sekmaç
"Baba Hasreti", 1964

Stepan Melikyan, 1970'te Süreyya Duru'nun Murat Film Şirketi'ne daimi prodüksiyon amiri olarak girdi. Aynı zamanda kendi şirketi Melik Film aracılığıyla dış satıma ağırlık verdi. Başta Murat Film olmak üzere bir çok yerli şirketin önemli filmlerini dış pazarlara ulaştırılmasına ön ayak oldu. 62 adet önemli Türk filminin yurt dışı pazarlamasını yapan Stepan Melikyan, bir çok yabancı filmi de Türkiye'ye ithal etti. Melik Film olarak yurt dışında yapılan bir çok Türk Film Haftalarına katkıda bulundu. Stepan Melikyan, kendi şirketi adına 1978'de "Hey Yavrum Hey" adlı bir film çekti. Prodüksiyon amiri olarak en son çalıştığı film 1989'da Barış Pirhasan'ın yönettiği "Küçük Balıklar Üzerine Bir Masal" oldu. 1988'da Süreyya Duru'nun ölümü üzerine Murat Film Şirketi'nin yönetimini üstlendi. Her yıl Fransa'nın Strasbourg şehrinde yapılan Türk Film Haftası'nın Türkiye koordinatörlüğü görevini yürüten Stepan Melikyan, 2004'de İstanbul'da yaşama veda etti.

Türk Sineması filmografi

1964 Baba Hasreti, Çöpçatanlar Kampı, 1968 Bir Damat Aranıyor, Ezo Gelin, 1969 Boş Beşik, Dişi Eşkıya, Vatan ve Namık Kemal, 1970 Öleceksek Ölelim, 1972 Kopuk, Korkusuz Aşıklar, Malkoçoğlu Kurt Bey, 1973 Mevlana, Rabia, 1974 Çılgın Arzular, Evet mi Hayır mı, 1975 Deli Yusuf, Haşhaş, 1977 Güneşli Bataklık, 1978 Hey Yavrum Hey/Vurguncular, 1979 Bebek, Derya Gülü, 1986 Fatmagül'ün Suçu Ne?, 1989 Küçük Balıklar Üzerine Bir Masal

Yabancı filmler filmografi

1961 Tintin et le Mystére et le Toison D'or (Jean Jacques Vierne), 1962 L'İmmortelle (Alain Robbe Grillet), Topkapı (Jules Dassin), 1964 Agente 077 dal'Oriente co Furore (Sergio Grieco), Agente 077 Missione Bloody Mary (Sergio Grieco), Coplan FX 18 Casse Tout (Riccardo Freda), 1965 Jerk a İstanbul (Francis Rigaud), L'Uomo dal

Pugno d'Oro (Jaime Jesus Balcazar), 7 Mitra per Jim Gordon (Miguel İglesias Bonns), Tecnica per un Massacro (Roberto Bianchi Montero), Un Colpo da Mille Miliardi (Paolo Heusch), 1966 Non sta Bene Rubare il Tesoro (Mario di Nardo), 1967 Vorstin der Bloemen (H.W. van de Kamp), 1968 Medea (Pier Paolo Pasolini), 1970 Carosello (Tv-Peter Duffell), 1974 Andréa (Henri Glaeser), 1975 Le Ricain (Jean Marie Pallardy), 1982 Turkse Acrde Hollandse Bodem (Hans Hylkema)

STEPAN ÖZÇETİNKAYA

Yönetmen yardımcısı...

Stepan Özçetinkaya, 1970'te Aram Gülyüz'e reji asistanlığı yaparak sinemaya başladı. Aram Gülyüz'e 1970'de "Bütün Aşklar Tatlı Başlar", "Sana Tapıyorum", 1971'de "Ayıpettin Şemsettin", "Bahar Çiçeği", "Beyaz Kelebekler", "Saraylar Meleği Sindirella" ve "Tamam mı Canım" adlı filmlerde reji asistanlığı yapan Stepan Özçetinkaya, daha sonraki yıllarda Türk sinema piyasasından çekildi.

SUNA YILDIZOĞLU

Sinema, televizyon oyuncusu ve şarkıcı...

© Ali Can Sekmeç

26 Şubat 1955'te İngiltere Bournemouth'da doğdu. Asıl adı Sonia Eddy'dir. İlk okuldayken tiyatro ve dans eğitimi aldı. Üniversite eğitimini filoloji üzerine yaptı. Türkiye'ye 1974'te turist olarak geldi. Bir tesadüfle tanıştığı sinema oyuncusu Kayhan Yıldızoğlu ile evlenerek, Suna Yıldızoğlu adıyla Türk vatandaşlığına geçti. Sinemaya, 1976'da Sırrı Gültekin'in yönettiği "Şoför Mehmet" isimli filmde rol alarak başladı. Ardından TRT için çekilen "Bir Yürek Satıldı" adlı televizyon filminde Ahmet Mekin ile başrolü paylaştı.

Suna Yıldızoğlu, 1978'de İzmir Fuarı için sahne teklifi alınca şarkıcılığa başladı. Şan dersleri aldı. Aynı yılın Aralık ayında İstanbul'un en popüler gece kulübü olan Gala Kulüp'te sahneye çıkarak ilk profesyonel sahne deneyimini yaşadı. Daha sonra Maksim Gazinosu başta olmak üzere bir çok eğlence mekanında sahneye çıkan Suna Yıldızoğlu,

1981'de katıldığı 17. Altın Orfe Müzik Yarışması'nda "Vogue Ödülü", "Özel Burgaz Ödülü" ve "Gazeteciler Ödülü"nü kazandı.

Suna Yıldızoğlu, oyunculuk ve müzik hayatını uzun yıllar birlikte sürdürdü. 1976-2000 yılları arasında bir çok sinema filmleri, foto romanlar, tv dizileri ve reklamlarda oyunculuk yapan Suna Yıldızoğlu, foto modellik ve müzik hayatıyla da Türk seyircisinin beğenisini kazandı. 1996'da Biket İlhan'ın yönettiği "Sokaktaki Adam" filmindeki rolü ile 18. Siyad Türk Sineması Ödülleride "en iyi kadın oyuncu" ödülünü aldı.

2000 yılında sahne ve oyunculuk dünyasından ayrılıp çocuklarının eğitimi için gittiği Avustralya'ya yerleşerek iş hayatına atıldı. Avustralya'da "Alaturka" adında bir şirket kurdu ve Türkiye'nin tanıtımını yaptı. 2007'de yeniden Türkiye'ye dönen Suna Yıldızoğlu, oyunculuk çalışmalarını daha çok televizyon dünyasında sürdürmektedir.

Filmografi

1976 Şoför Mehmet, 1977 Bir Yürek Satıldı (tv), Bir Adam Yaratmak (tv), Garip, Güneşli Bataklık, Kan, Şıpsevdi (tv), Yıkılmayan Adam, 1978 Aşk ve Adalet, Petrol Kralları, Seven Unutmaz, 1979 Nokta ile Virgül Paldır Küldür, 1980 Akıllı Deliler, Gol Kralı, Kul Sevdası, Kurban Olduğum, 1981 Kürtaj, Uyanık Aptallar, 1984 Ömrümün Tek Gecesi, Şaşkın Gelin, 1985 Nokta ile Virgül Deh Deh Düldül, 1986 Biraz Neşe Biraz Keder, Tarzan Rıfkı, 1987 Mesela Muzaffer (tv), Yaralı Can, 1992 Kopuk Dünyalar (tv), 1993 Bizim Takım (tv), Sevgili Ortak, 1995 Durum Bundan İbaret (tv), Sokaktaki Adam, 1996 Sara ile Musa (tv), Sevda Kondu (tv), 1997 Yalan (tv), 1999 Kurtlar Sofrası (tv), Küçük Besleme (tv), 2000 Eskici Baba (tv), Eşref Saati (tv), Karate Can (tv), Paşa Baba Konağı (tv), 2005 Teberik Şanssız (tv), 2008 Elif (tv), 2009-2010 Geniş Aile (tv), 2010 Yerden Yüksek (tv), 2016 46 Yok Olan (tv)

SYLVİA PENSES

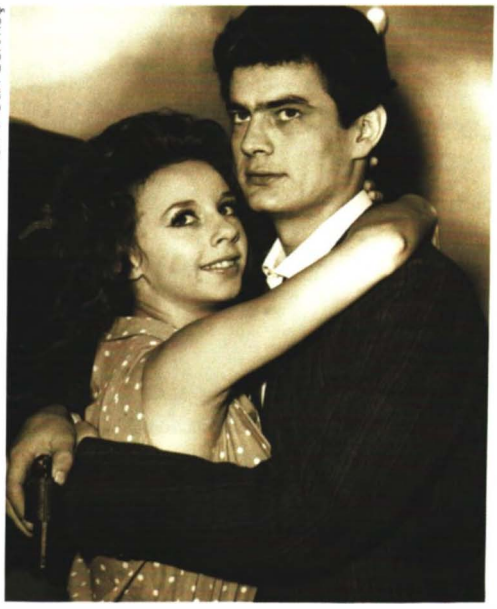
Dansçı ve sinema oyuncusu...

© Ali Can Sekmeç

1946'da Macaristan, Budapeşte'de doğdu. Sirkte çalışan bir ailenin kızıdır. 1952'de henüz 6 yaşındayken anne ve babasıyla birlikte rol aldığı revüyle ilk kez sahneye çıktı. Küçük yaşta müzik ve bale dersleri aldı. Ailesinin çalıştığı sirkle sık sık İstanbul'a geldi. Sonunda babası İstanbul'a yerleşti. Annesi ise bir Fransız sirkinde çalışmak üzere Paris'e gitti. Durum böyle olunca da Sylvia Penses, Paris-İstanbul arasında yaşamaya başladı. Dansa olan kabiliyeti sayesinde 15 yaşında Paris'te yapılan bir "Rock'n Roll Dans Yarışması"nda birinci oldu. Ardından Fransız şarkıcı Johnny Hallyday ile çalışmaya başladı. Aynı yıl "Le Cha-

© Ali Can Sekmeç

HODRİ MEYDAN

© Ali Can Sekmeç

YUMURCAK

Muzaffer Tema - Silviya Penses - Munir Özkul

Rejî : AYDIN ARAKON

Prodüksiyon : ACAR FİLM

ussettes Noir" adlı twist grubuyla bütün Fransa'yı kapsayan bir turneye çıktı. Paris'te Maurice Chevalier ve Josephine Baker ile televizyon programlarına katılan Sylvia Penses, 1960'ta İstanbul'a geldiği zaman tanıştığı yapımcı Murat Köseoğlu'nun teklifini kabul ederek sinemaya adım attı. 1961'de Aydın Arakon'un yönettiği ilk filmi "Yumurcak" ta Muzaffer Tema ile başrolleri paylaştı. Filmin ilgi görmesi üzerine 1962'de aynı yönetmenin çektiği "Yumurcak Faka Basmaz" da Fikret Hakan ve Altan Erbulak ile birlikte rol aldı. Sylvia Penses, son filmi "Hodri Meydan" dan sonra 1963'te Paris'e döndü. Halen orada yaşamaktadır.

ŞAHAN HAKİ (1915-?)

Film yapımcısı ve sinema salonu işletmecisi...

22 Ocak 1915'te İstanbul Üsküdar'da doğdu. Sinemaya, 1939'da Pangaltı'da Şahan Sineması adıyla açtığı salonun işletmeciliğiyle başladı. 1946'da aynı semtte ünlü İnci Sineması'nın işletmeciliğini yapmaya başladı. Şahan Haki, 1954'de kuzeni Berç Arman Kürkçüyan ile birlikte Melek Film Kollektif Şirketi adıyla bir şirketi kurarak film yapımcılığına başladı. 4 yıl süreyle film işletmeciliği yaptıktan sonra 1958'de Dr. Arşavir Alyanak'ın yönettiği ve başrollerinde Belgin Doruk ve Baki Tamer'in yer aldığı "Kederli Yıllar/Şarkıcı Kız" adlı melodramla Yeşilçam piyasasına yapımcı olarak adını ilk kez

yazdırdı. Şahan Haki, Melek Film olarak Türk sinemasının en popüler kadrolarıyla büyük gişe başarılarına ulaşan filmler üretti. Özellikle Türkan Şoray ile uzun yıllar çalıştı. Onunla yapılan filmler için İnci Sineması'nda görkemli galalar düzenledi. Şahan Haki, değişik dönemlerde Prodüktörler Cemiyeti yönetim kurullarında görev aldı. 1972'de yapımcılığını üstlendiği "Suçlu" adlı film 10. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde "en iyi üçüncü film" ve baş erkek oyuncusu Tarık Akan "en iyi erkek oyuncu" ödüllerini kazandı.

© Ali Can Sekmeç

1976'da "Bülbül Ailesi" ve "Hamza Dalar Osman Çalar" adlı filmleri yapan Şahan Haki, Yeşilçam'ı saran seks furyası ve artan yapım maliyetlerine daha fazla dayanamayarak film yapımcılığını durdurdu. Ayrıca Yeşilçam için gelir kapısı olan TRT Kurumu 1970'li yıllar boyunca Melek Film'in yapımcısı olduğu kaliteli Yeşilçam filmlerini hiç bir zaman göstermedi. Şahan Haki'nin çocuklarının Amerika'ya yerleşmeleri ve ardından kendisi ve eşinin de onlara katılmak istemesi sonucunda Melek Film Kollektif Şirketi, 30 Aralık 1980'de resmen kapandı. Şirkete ait filmler aynı tarihlerde Kervan Film Şirketi sahibi yapımcı Ümit Utku'ya devredildi. Şahan Haki, 1981'de Amerika'ya gitti.

Filmografi

1958 Kederli Yıllar, 1959 Ömrümün Tek Gecesi, 1960 Satın Alınan Adam, 1961 Dikenli Gül, Unutamadığım Kadın, 1962 Bizde Arkadaş mıyız, Cici Katibem, Dilberler Yuvası, Ekmek Parası, Lekeli Kadın, 1963 Çalınan Aşk, Çapkın Kız, Fatoş'un Bebekleri, Hop Dedik, Tığ Gibi Delikanlı, 1964 Anasının Kuzusu, Muhteşem Serseri, Sokakların Kanunu, Yılların Ardından, 1965 Cici Kızlar, Güneşe Giden Yol, Pantolon Bankası, Serseri Aşık, Şehvetin Esiriyiz, Taşralı Amca, 1966 Avare Kız, Ayrılık Şarkısı, Karanlıklar Meleği, Kumarbazın İntikamı, Siyah Gül, Ümit Sokağı, 1967 Galatalı Mustafa, Hırçın Kadın, Karım Beni Aldatırsa, Ölümsüz Kadın, Zalimler de Sever, 1968 Ağla Gözlerim, Funda, Kanun Namına, Yuvana Dön Baba, 1969 Ana Kalbi, Sevdiğim Adam, Sevgili Babam, Şoförler Güzeli, 1970 Sana Tapıyorum, Talihsiz Baba, Tatlı Meleğim, Yuvasız Kuşlar, 1971 Hayatım Senindir, Melek mi Şeytan mı, Sevenler Kavuşurmuş, Solan Bir Yaprak Gibi, 1972 Ekmekçi Kadın, Oğlum, Suçlu, Üç Sevgili, 1973 Çocuğumu İstiyorum, Özleyiş, Şüphe, Yalancı, 1974 Bir Ana Bir Kız, Ceza, Hostes, Mirasyediler, Reisin Kızı, Talihsizler, 1975 Adamını Bul, Salak Bacılar, Üç Ahbap Çavuşlar, 1976 Bülbül Ailesi, Hamza Dalar Osman Çalar

ŞAKE HALAÇYAN

Kurgu yönetmeni...

1920'de İstanbul'da doğdu. Küçük yaşta çalışma hayatına atıldı. 1940'da ablası Margarit Halaçyan ile birlikte Necip Erses'in sahibi olduğu Ses Film Stüdyosu'na girdi. Kısa za-

manda film kurgusu üzerine yoğunlaştı. Ses Film'in ithal ettiği yabancı filmler ve arap filmleri üzerine çalışan Şake Halaçyan, 1944'te Baha Gelenbevi'nin yönettiği "Deniz Kızı" adlı filmle ilk kez bir yerli film kurgusu yaptı. Ardından Talat Artemel'in yönettiği "Hürriyet Apartmanı" adlı filmin kurgusunu yapan Şake Halaçyan, 1950'lerde stüdyonun Rasim Day'a devrolmasıyla birlikte sinemadan uzaklaştı.

ŞEHPER KARAGÖZOĞLU (1890 – 1957)

Tiyatro ve sinema oyuncusu...

İstanbul'da doğdu. Tiyatro ve sinema oyuncusu Şadi Fikret Karagözoğlu'nun eşi olan sanatçının asıl adı Zabel'dir. Eşiyle birlikte bir çok tiyatro kumpanyasında çalışan Şehper Karagözoğlu, eşinin "Hissei Şaiya" oyunundaki başarılı Bican Efendi tiplemesi üzerine hazırladığı bir dizi komedi filmyle sinema oyunculuğuna başladı. Müdafaa-i Milliye Cemiyeti Sinema Atelyesi adına çekilen 1917'de "Bican Efendi Belediye Müfettişi", "Bican Efendi Tebdil-i Havada", 1918'de "Bican Efendi Para Peşinde", "Bican Efendi Yeni Zengin", "Bican Efendi Vekilharç", "Bican Efendi Mektap Hocası" ve "Bican Efendi'nin Rüyası" adlı bu filmlerde eşiyle birlikte başrolü paylaştı. Şehper Karagözoğlu, 1923'te eşiyle birlikte Darülbedayi'de Milli Sahne'nin kuruluşunda yer aldı. Uzun süre Darülbedayi'de sahneye çıktı. Türk sessiz sinema tarihinin ilk kadın oyuncularından birisi olan Şehper Karagözoğlu, 5 Haziran 1957'de İstanbul'da yaşama veda etti.

TAKİ STİKOPULOS

Film ithalatçısı ve yapımcı...

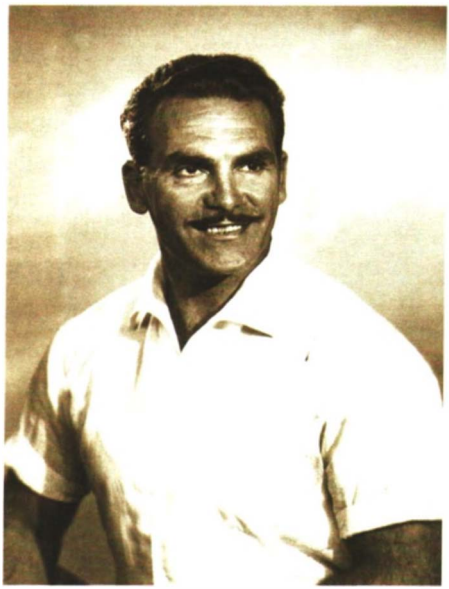
1940'ta İstanbul'da doğdu. Fener Rum Lisesi'nden mezun oldu. Sinemaya 1963'ten itibaren Hikmet Tozman, Metin Arcan, Erol Özpeçen gibi sinemacılarla birlikte kurduğu Moda Film, Tozman Film, Met Film gibi şirketlerle uzun yıllar film ithalatıyla uğraştı. 1980'lerin sonunda kendi adına Galaksi Film'i kurarak bir süre videoculuk yaptı. 1971'de Halit Refiğ'in yönettiği "Ali Cengiz Oyunu" adlı bir filmin de yapımcılığını üstlenen Taki Stikopulos, faal sinema yaşamını 2005'te emekli oluncaya kadar sürdürdü.

TAMER BALCI (1918 - 1993)

Milli sporcu ve sinema oyuncusu...

12 Şubat 1918'de İstanbul Haliç Feneri'nde doğdu. Asıl adı Toma Valcis'dir. Beyoğlu Zografyon Rum Erkek Lisesi'nden mezun oldu. Genç yaşında Heybeliada'da futbol ve

yüzme ile başlayan spor hayatı, daha sonra İstanbul Rumlarının iki kulübü Beyoğlu Spor ve Kurtuluş Spor kulüplerinde devam etti. 1937 ve 1938 yıllarında cirit atmada Türkiye üçüncüsü olan Tamer Balcı, 1940'ta Galatasaray Spor kulübünde Türkiye çekiç atma şampiyonu oldu. Ardından 1941'de çekiç atma, disk ve gülle atma dallarında da Türkiye şampiyonu oldu. Başarılarından dolayı Atletizm Milli Takımı'na alınan Tamer Balcı, 1947 Akdeniz Atletizm Oyunları ve 1950 Pakistan Atletizm Oyunları'nda çekiç atma dalında birinci oldu. Tamer Balcı, 1951 Akdeniz Atletizm Oyunları'nda üçüncü ve aynı yıl Atina Atletizm Oyunları'nda 62.13 metre ile yeni bir rekor kırarak birinci oldu.

© Ali Can Sekmeç

Atletizm Milli Takım'da 1960 yılına kadar kalan Tamer Balcı, sinemayla ilk kez 1939'da yönetmen Faruk Kenç'ten "Yılmaz Ali" adlı film için aldığı teklifle tanıştı. Fakat aynı yıl askere gitmesiyle bu filmde rol alamadı. Tamer Balcı, 1951'de Amerikalıların İstanbul'da çektiği "Ankara Casusu Çiçero" adlı filmde küçük bir rol alarak sinema oyunculuğuna başladı. 1952'de yönetmenliğini Orhan Atadeniz'in yaptığı "Tarzan İstanbul'da" adlı

© Ali Can Sekmeç

© Ali Can Sekmeç

filmle büyük bir üne kavuştu. Daha sonraları bir çok tarihi kostüme filmde rol alan Tamer Balcı, 1960'lı yıllarda film sayısını azaltarak sinemaya devam etti. Aynı tarihlerde asıl mesleği olan turizmciliği de devam ettirdi. Tamer Balcı, 1970'lı yıllardaki az sayıda filmden sonra 1976'da sinemadan uzaklaştı. Tamer Balcı 1993'de İstanbul'da yaşama veda etti.

Filmografi

1951 Ali ile Veli/Cemile Sultan, Çakırcalı Mehmet Efe'nin Definesi, 1952 Kanlı Çiftlik, Köroğlu ve Türkan Sultan, Tarzan İstanbul'da, 1953 Meyhane Köşeleri, Nasreddin Hoca ve Timurlenk, 1954 Düşman Aşıklar, Kimon Şarlo İstanbul'da, 1955 Kanları İle Ödediler, 1956 Çölde Bir İstanbul Kızı, 1960 Osman Çavuş, 1961 Dağlar Bulutlu Efem, Sepetçioğlu, Şeytanın Kılıcı, 1963 Çöl Kanunu, Dağlar Kralı, 1965 Kamyon Faresi, 1967 Aslan Yürekli Kabadayı, 1970 Şampiyon, 1972 Kader Yolcuları, 1973 Mahpus, 1975 Babacan, 1976 Hınç, Sahte Kabadayı

TANAŞ PETRİDİS

Laboratuar uzmanı...

1940'ta İstanbul'da doğdu. Sinemaya 1961'de ses mühendisi Marko Buduris ve negatif kurgucu İlya Pençoğlu'nun desteğiyle Erman Film Stüdyosu laboratuarında başladı. 1962'de Acar Film Stüdyosu laboratuarına geçti. Usta laborant Mihal Skarpedis'in yanında siyah beyaz film devolopc tekniğini öğrendi. 1966'da Mihal Skarpedis'in Yunanistan'a göç etmesinin ardından, aynı stüdyoda Recai Karataş ile çalışmaya başla-

yan Tanaş Petridis, 1972 yılına kadar Acar Film Stüdyosu'nda laboratuar uzmanı olarak çalışmaya devam etti. Bu tarihten sonra sinemayı bırakarak Yunanistan'a göç ettiği söylenmektedir.

Filmografi

1961	Dikenli Gül	(Erman Film Stüdyosu)
	Hatırla Sevgilim	"
	Sevdalı Efe	"
1962	Şehvet Uçurumları	(Acar Film Stüdyosu)
	Ver Elini İstanbul	"
1963	Dağlar Kralı	"
	Genç Kızlar	"
	Kendini Arayan Adam	"
	Ölüme Çeyrek Var	"
	Temem Bilakis	"
	Uçurumdaki Kadın	"
1964	Evcilik Oyunu	"
	Gençlik Rüzgarı	"
	Halk Çocuğu	"
	İki Sene Mektep Tatili	"
	Kızgın Delikanlı	"
1965	Buzlar Çözülmeden	"
	Ekmekçi Kadın	"
	Elveda Sevgilim	"
	Garip Bir İzdivaç	"
	Kadın İsterse	"
	Komşunun Tavuğu	"
	Ölüm Çemberi	"
	Sana Layık Değilim	"
	Seven Kadın Unutmaz	"
	Üç Kardeşe Bir Gelin	"
	Vahşi Gelin	"
1966	Akşam Güneşi	"
	El Kızı	"
	Kalpsiz	"
	Kenanın Dilberi	"
	Kınk Saz	"
1967	Ağlayan Kadın	"
	Aslan Yürekli Kabadayı	"
	Hacı Bektaşi Veli	"
	Hırçın Kadın	"
	Orta Şark Yanıyor	"
	Sefiller	"
	Serseriler Kralı	"
	Sözde Kızlar	"
	Zehirli Çiçek	"
1968	Alevli Yıllar	"
	Ana Hakkı Ödenmez	"
	Aşkım Günahımdır	"
	Ayşem	"
	Beyoğlu Canavarı	"
	Dertli Pınar	"
	Erikler Çiçek Açtı	"
	İngiliz Kemal'in Oğlu	"
	Kadın İntikamı	"
	Kahveci Güzeli	"
	Kral Kim	"
	Mazimdeki Kadın	"
	Ömrümün Tek Gecesi	"
	Sabahsız Geceler	"
	Sarmaşık Gülleri	"
	Sevemez Kimse Seni	"
	Son Hatıra	"
	Tek Kurşun	"
	Urfa İstanbul	"
	Yalan Yıllar	"
	Yayla Kartalı	"
1969	Acı ile Karışık	"
	Ayşecik'le Ömercik	"
	Babasının Oğlu	"
	Beşikteki Miras	"
	Buruk Acı	"
	Çakırcalı Mehmet Efe	"
	Fakir Kızı Leyla	"
	Fakir Kızın Romanı	"
	Fosforlu Cevriyem	"
	Izdırap Şarkısı	"
	Öldüren Aşk	"
	Paprika Çingene Aşkı	"
	Sonbahar Rüzgarları	"
	Tatlı Günler	"
	Yarın Başka Bir Gündür	"
1970	Arkadaşlık Öldü mü?	"
	Bütün Aşklar	
	Tatlı Başlar	"
	Dikkat Kan Aranıyor	"
	Kalbimin Efendisi	"
	Kan ve Kurşun	"
	Sana Tapıyorum	"

	Seven Ne Yapmaz	"		Gelin Çiçeği	"
	Son Söz Benim	"		Hayat Sevince Güzel	"
	Sürtük	"		Hem Seviş Hem Dövüş	"
	Talihsiz Baba	"		Mavi Eşarp	"
	Tarkan Gümüş Eyer	"		Rüzgar Murat	"
	Tatlı Meleğim	"		Senede Bir Gün	"
	Yavrum	"		Sevimli Serseri	"
	Yuvasız Kuşlar	"		Sevmek ve	
1971	Bahar Çiçeği	"		Ölmek Zamanı	"
	Beyaz Kelebekler	"		Yalnız Değiliz	"
	Geldi Sevdi Vurdu	"	1972	Şeytan Tırnağı	"

TARUP (Taroub)

Şarkıcı ve sinema oyuncusu...

© Ali Can Sekmeç

Haziran 1938'de Suriye Şam'da doğdu. Asıl adı Amal İsmael Jarkas'dır. 1960'lı yıllarda Ortadoğu'nun en ünlü yeye şarkıcısı Mayada'nın ablası olan Taroub, Osmanlı döneminde Şam'a yerleştirilen Çerkez ailelerinden birine mensup İsmail Jarkas ile Ankara'dan Şam'a gelerek yerleşen Türk asıllı ud sanatçısı Halide Jarkas'ın kızıdır. Taroub'un annesi kızının iyi olan sesini değerlendirmek için 1950'li yılların başında Şam'daki Al-Nasr Tiyatrosu'nda düzenlenen seçmelere soktu. Bu sırada yönetmen Abdel-Hadi Bakkar tarafından keşfedildi.

Taroub, 1955'te Suriye radyosu yöneticisi Adel Abu-Shanab tarafından aldığı davetle besteci Nimr Karaki ile birlikte radyoda bir dizi konser verdi. 1958'de Şam'dan Kahire'ye geçen Taroub, müzik çalışmalarına burada devam etti. Kısa zamanda fotojenik görünüşü ve güzel sesiyle küçük bir hayran kitlesi oluşturdu. Taroub aynı yıl bir tesadüf eseri ünlü şarkıcı Mohammed Jamal ile bir araya gelerek doldurduğu plak çok beğenildi. Bunun üzerine iki ünlü şarkıcı "Jamal Al-Taroub" adıyla birlikte çalışmaya başladı. Kahire'nin en ünlü gece kulüplerinde çalışan Mohammed Jamal ve Taroub aynı yıl evlendi.

Şarkılarında Yunan, Türk, İspanyol, Anglo-Fransız ve Rus etkileri görünen Taroub & Mohammed Jamal ikilisi 1964'de ayrıldı. Taroub, 1965'te Mohammed Salman'ın yönettiği "Al Jaguar Al Saouda" adlı filmde rol alarak ilk kez kamera karşısına geçti. 1966'da Seyfettin Şevket Tiryaki'nin yönettiği "İstanbul'da Aşk/Gharam fi Stambul" adlı Türk-Lübnan ortak yapımında rol alan Taroub, ilk kez Türkiye'ye geldi. Ardından 1967'de

Ertem Göreç'in yönettiği "Altın Çocuk Beyrut'ta" 1968'de Niyazi Mustafa'nın "Al-Nassabeen Al-Thalatha" rol alan Taroub, aynı yıl Saner Film/Hulki Saner'in yapımcısı olduğu "Beş Ateşli Kadın", "Bir Damat Aranıyor", "Haris Ruhlar" ve "Vahşi Bir Erkek Sevdim" adlı bir dizi Türk-Lübnan ortak yapımı filmlerde Cüneyt Arkın, Erol Büyükburç, Sevda Ferdağ, Hülya Koçyiğit, Murat Soydan gibi Türk oyuncuların yanısıra Farid Shewki, Nahid Cherif, Soua'd Housni, Sabbah gibi Arap oyuncularla kamera karşısına geçti. Ortak yapımlarda rol aldığı yıllarda İstanbul'da Köşk Gazinosu ve Ankara'da ise Kervansaray Gazinosu'nda sahneye çıkan ve 45'lik plaklar dolduran Taroub, 1969'da Çetin İnanç'ın yönettiği "Asrın Kralı" adlı avantür filmden sonra sinemadan uzaklaştı.

© Ali Can Sekmeç

1970'li yıllarda "Taroubyat", "Jod Alaia Be'Nazra", "Rah El-Ta'ab", "Soukkar", "Aktoublak" gibi başarılı müzik albümleri çıkaran Taroub, 1975'te başlayan Lübnan iç savaşı sırasında annesiyle birlikte Ürdün'e yerleşti. Amman'da 8 yıl yaşadıktan sonra Kahire'ye geçerek müzik çalışmalarına devam etti. Taroub, 80'lerin ortasından itibaren eski başarısını gösteremedi. 1990'da profesyonel müzik yaşamını bıraktıktan sonra Kahire'nin banliyösünde mütevazi bir yaşam sürmeye başladı. 2003'te İslami başörtüsü hijab ile örtünerek herkesi şaşırttı. 2009'da bir göz ameliyatı için Beyrut'a geri döndü. Aynı yıl katıldığı İl Maestro adlı televizyon programında uzun zaman sonra ilk kez "Badee Shoufak Kil Yaoum/Ya Habibi" adlı şarkıyla hayranlarına seslenen Taroub'a onur ödülü verildi. Taroub halen Beyrut'ta yaşamaktadır.

TATSYANA TSVİKEVİÇ

Sinema ve televizyon oyuncusu...

1980'de Polonya Varşova'da doğdu. Polonya Devlet Konservatuvarı'nda bale ve dört yıl tiyatro eğitimi aldı. 15 yıl bale yaptı. 1998'de Polonya güzeli seçilen Tatsyana Tsvikeviç, 4 yıl boyunca atletizm'le ilgilendi ve Polonya atletizm genç takımında çeşitli birincilikler kazandı. 1998'de Türkiye'ye yerleşen Tatsyana Tsvikeviç, 2002'de Türk vatandaşı oldu.

Birçok müzik klibinde ve reklam filminde oynadı. Sinemaya 2002'de Zeki Alasya'nın yönettiği "Rus Gelin" adlı filmde başrol oynayarak başladı. Aynı yıl "Reyting Hamdi" dizisyle televizyona da başlayan Tatsyana Tsvikeviç'in en uzun soluklu dizisi 2003-2005 yılları arasında rol aldığı "Kurtlar Vadisi" oldu. Tatsyana Tsikeviç, 23 Ocak 2009'da Müslüman olarak Sedef adını aldı.

Filmografi

2002 Rus Gelin, Reyting Hamdi (tv), 2003-2005 Kurtlar Vadisi (tv), 2004 En İyi Arkadaşım (tv), Fırtına Hayatlar (tv), 2006 Anadolu Kaplanı (tv), Kız Babası (tv), Maskeli Beşler: Irak, 2009 Sıkı Dostlar (tv), 2010 Deli Saraylı (tv), 2012 Benim İçin Üzülme (tv), 2012 Elveda Katya

TENİ FİLMERİDİS

Kurgu yönetmeni...

© Ali Can Sekmeç

1949'da İstanbul'da doğdu. Asıl adı Demosteni Filmeridis'tir. Kurgu yönetmeni Diamandi Filmeridis'in oğludur. Feriköy Özel Rum İlkokulu ve Feriköy Lisesi'ni bitirdi. Bir süre İstanbul Rumlarının ünlü spor kulübü Beyoğlu Spor Kulübü'nde futbol oynadı. 1967 yılında o sırada Erman Film Stüdyosu'nda çalışan babasının yanına yardımcı eleman olarak girdi. "Killing Frankeştayna Karşı" adlı filmle başladığı kurgu çalışmalarını kısa zaman sonra yönetmen Aram Gülyüz'ün de desteğiyle tek başına sürdürmeye başladı. Kurgusunu yaptığı ilk film 1968'de Aram Gülyüz'ün yönettiği renkli çekilen "Yüzbaşının Kızı" oldu.

Teni Filmeridis, Erman Film Stüdyosu'nda çalışırken ayrıca dışardan İpek Film, Acar Film ve Baysal Film gibi stüdyolarda da film kurgusu yaptı. Kurgusunu yaptığı filmler arasında "Anadolu Evliyaları", "Aşk Bu Değil", "Aşk Yarası Derindir", "Aşk Yarışı", "Babasının Oğlu", "Bir Türk'e Gönül Verdim", "Bir Vefasız Yar İçin", "Fakir Kızın Romanı", "Hayatımın Kadını", "Kaldırım Çiçeği", "Sabah Olmasın", "Sevgili Babam" vs... sayılabilir. Teni Filmeridis, 1969'da askere gitti. Döndüğünde Erman Film Stüdyosu kapanmış, babası Diamandi Filmeridis de mesleği bırakmıştı. Meslekte bir gelecek görmeyen Teni Filmeridis, sinema piyasasından çekildi. Aynı tarihlerde hırdavatçılık işine girdi. Halen İstanbul Karaköy'de büyük bir hırdavat dükkanı işletmektedir.

THOMAS BALKENHOL

Kurgu yönetmeni...

1950'de Almanya Hadamar'da doğdu. 1977'de Münih Sinema ve Televizyon Okulu'ndan mezun oldu. Kariyerini daha çok belgesel film kurgusu üzerine geliştirdi. Thomas Balkenhol, 1984'te Yusuf Kurçenli'nin "Ölmez Ağacı" adlı filmin kurgusunu yapmak üzere Türkiye'ye geldi. 1994'te Yeşim Ustaoğlu'nun "İz", 2008'de Özcan Alper'in "Sonbahar", 2011'de Özcan Alper'in "Gelecek Uzun Sürer" ve 2016'da Kazım Öz'ün "Zer" adlı uzun metraj filmlerin kurgusunu yaptı. Thomas Balkenhol, 2009'da 20. Ankara Film Festivali'nde "Sonbahar" filmiyle "en iyi kurgu" ödülünü kazandı. Ayrıca "Biraz Nisan", "Kara Altından Altın Mikrofona", "Sırtlarındaki Hayat", "Yaşam Arsızı", "Ben Annemin Kızıyım", "Yaşamın Sürüklediği Yerde/Erol Güney'in Yaşam Öyküsü" "İki Dil Bir Bavul", "Yeryüzü Aşkın Yüzü Oluncaya Dek" vs... gibi bir çok Türk belgeselinin kurguladı. Kurgu yönetmeni olarak Avrupa'da Werner Herzog, Ingemo Engström, Rolf Silber, Christoph Boekel, Panikos Chrysanthou, Peter Heller, Frido Feindt, Miriam Puccitta, Pierre Hoffmann gibi birçok yönetmenle çalışan Thomas Balkenhol, 1997'de Ankara'ya yerleşerek Orta Doğu Teknik Üniversitesi Görsel İşitsel Sistemler Araştırma ve Uygulama Merkezi'nde öğretim görevlisi olarak çalışmaya başladı. Halen bu görevini sürdürmekte, temel video ve sinema dersleri vermektedir.

TİTİ MERONİ

Makyaj sanatçısı...

1942'de İtalya, Milano'da doğdu. Asıl adı Maria Grazia Titi Meroni'dir. Allessandro Manzoni okulundan mezun oldu. Makyaj eğitimi aldıktan sonra öğretmen olarak çalışmaya başladı. Titi Meroni, 1963'te Türkiye'ye geldi. 1968'de görüntü yönetmeni Cengiz Tacer ile evlendi. Aynı yıl Mehmet Dinler'in yönettiği "Funda" adlı renkli filmde makyöz olarak çalıştı. Dana sonra 1970'te "Adsız Cengaver", 1971'de "Ayşecik ve Sihirli Cüceler Rüyalar Ülkesinde", "Binbir Gece Masalları" ve "Sindirella/Kül Kedisi" adlı masal filmlerinde makyöz olarak çalışan Titi Meroni, daha sonra eşiyle birlikte Paris'e gitti. Halen Muğla'nın Bodrum ilçesinde yaşamını sürdürmektedir.

TOROS KARABULUT

Sinema oyuncusu...

İstanbul'da doğdu. Sinemaya 1963'te yönetmenliğini Türker İnanoğlu'nun yaptığı "Bahriyeli Ahmet" ve "Kadın Berberi" adlı filmlerde karakter oyuncusu olarak başladı. Erler

Film Şirketi'nde çalışan Toros Karabulut, 1964'de "Bekarlık Sultanlıktır", "Meyhaneci/ Can Düşmanı", 1965'de "Babasına Bak Oğlunu Al" ve "Tamirci Parçası" adlı filmlerde rol aldı. Daha sonra sinemadan uzaklaştı.

TOTO KARACA (1912 - 1992)

Dansçı, tiyatro ve sinema oyuncusu...

© Ali Can Sekmeç

1912'de İstanbul'da doğdu. Asıl adı İrma Toto Felekyan'dır. İlk okul eğitimini Taksim Eseyan Ermeni Okulu'nda gördü. Ardından Fransız Ortaokulu'nu bitirdi. 7 yaşındayken Beyaz Rusların açtığı kurslarda bale dersleri almaya ve 12 yaşında Maksim Bar'da sahneye çıkmaya başladı. İrma Toto, ilk kez 1929'da Cemal Sahir Opereti'nin İzmir turnesinde sahnelenen "Kumrular" adlı operetle tanındı. 1930'da Muhlis Sabahattin Opereti'ne geçen İrma Toto, burada sevilen operetlerde sahneye çıktı. İrma Toto daha sonra sırasıyla Ömer Aydın, Süreyya, Halk, Ses ve Muammer Karaca tiyatrolarında bir çok ünlü oyunda rol aldı. 1930'lu yılların en iyi dans eden oyuncusu olan İrma Toto, "çarliston kraliçesi" seçildi.

© Ali Can Sekmeç

"Izdırap Şarkısı", 1956

İrma Toto, 1943'te İstanbul Şehir Tiyatrosu oyuncularından Mehmet Karaca ile evlenerek, Karaca soyadını aldı. Bu evlilikten 1945'te dünyaya gelen oğlu Cem Karaca, Türk pop-folk müziğinin en ünlü seslerinden birisi oldu. Toto Karaca 1952'de Ses Opereti'nde birlikte çalıştığı tiyatrocu aile Sururiler ile birleşerek İstanbul Tiyatrosu adını verdikleri bir vodvil tiyatrosu kurdu. İstanbul Tiyatrosu 1960'lı yıllar boyunca sevilen bir tiyatro oldu.

Tiyatro yaşamı boyunca bir çok yabancı oyunu Türkçeye çeviren Toto Karaca, 1930'larda "Kumrular" olmak üzere "Emir", "Beyoğlu Çiçeği", "Florya", "Halime", "Şirin Teyze", "Deniz Havası", "Sevda Oteli", "Bayader", "Çardaş

© Ali Can Sekmeç

"Öldüren Sır", 1954

Fürstin", 1940'larda "Leblebici Horhor", "Tarla Kuşu", 1950'lerde "Ciro", "Şeytan Arabası", "Kızma Birader", "Maskot", "Trafik Yüzünden", 1960'larda "Kiralar Serbest Olursa", "Muhalif Odacı", "Köpek Kırpıcısı", "Cici Bey", "Enteresan Poz", "Yedek Koca", "Baba Hindi", "Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı", "Zıpçıktı" vs... gibi bir çok oyunda sahneye çıktı.

Toto Karaca, Türk sinemasıyla 1947 yılında tanıştı. Aynı yıl "Kılıbıklar", "Yalan" ve "Bağda Gül" adlı üç filmle kamera karşısına geçti. Sinema yaşamı boyunca genellikle komik kadın tiplemeleriyle tanındı. Belli aralıklarla filmlerde rol alan Toto Karaca, 1970'li yıllarda "Darısı Başınıza" ve "Zaman Zaman İçinde" gibi çeşitli televizyon dizilerinde, müzik eğlence programları arasında yer alan skeçlerde yer aldı. 1991'de İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen "Ses Tiyatrosuna Emeği Geçmiş Sanatçılara Saygı Gecesi" nde kendisine bir onur plaketi verilen Toto Karaca, 21 Temmuz 1992'de İstanbul'da yaşama veda etti.

Filmografi

1947 Bağda Gül, Kılıbıklar, 1949 Yalan, 1950 Nam-ı Diğer Parmaksız Salih, 1952 İstanbul Çiçekleri, 1953 Eğlence Bülbülleri, 1954 Öldüren Sır, 1955 Izdırap Şarkısı, Kadının Fendi/Aslan Bacanak, 1956 Kamelyalı Kadın/Günahsız Fahişe, 1960 Leyla, 1975 Azgın Bakireler, 1977 Bizim Kız, Gülünüz Güldürünüz, Sarhoş ve Kızı

© Ali Can Sekmec

TÜLİN ELGİN (1941 - 1975)

Sinema oyuncusu ve dansöz...

© Ali Can Sekmeç

7 Mart 1941'de İstanbul'da doğdu. Asıl adı Diana olan Tülin Elgin'in babası Maks 1917 Bolşevik ihtilali sırasında Odesa'dan kaçarak İstanbul'a gelmiş bir Beyaz Rus'tur. Annesi Kristina ise İstanbul Bulgar azınlığına mensuptur. İlk okul eğitimini Taksim Sıraselviler Yeni Kolej'de, orta ve lise öğrenimini Üsküdar Türk Kız Koleji'nde tamamladı. 1962'de Ses Dergisi'nin düzenlediği "sinema kapak güzeli" yarışmasında finale kalan Tülin Elgin, aynı yıl Atlas Film sahibi Nazif Duru'nun 4 yıllık kontrat teklifini kabul ederek sinemaya girdi. Yönetmenliğini Muharrem Gürses'in yaptığı "Aman Kimse Duymasın" adlı komedi filmiyle ilk kez kamera karşısına geçti. Bu filmin arkasından bir süre unutulan Tülin Elgin, Pazar Dergisi'nde çıkan fotoğraflarıyla yeniden hatırlandı. Tülin Elgin Türk sinemasındaki asıl çıkışını "İstanbul'un Kızları", "Şehrazat" ve "Karanlıkta Uyananlar" gibi filmlerle 1964 yılından itibaren yapmaya başladı.

© Ali Can Sekmeç

Sevda Ferdağ, Cüneyt Arkın, Nilüfer Aydan, Suphi Tekniker ve Tülin Elgin, "İstanbul'un Kızları", 1964

© Ali Can Sekmeç

"Damgalı Adam", 1966

Beyaz Rus asıllı olması nedeniyle oldukça güzel bir yüz ve sinemaya uygun bir fizik sahibi olan Tülin Elgin, yapımcıların sürekli vamp kadın rollerinde oynatmak istemeleri nedeniyle Türk sinemasında hiç bir zaman bir star olamadı. Üstelik oynadığı tüm vamp kadın rollerinde rahatlıkla soyunan bir oyuncu olarak anıldı. Tülin Elgin, 1967'de Türk sinemasından uzaklaşarak dansöz ve şarkıcı olarak gazino sahnelerinde çalışmaya başladı. Dansöz olarak haklı bir şöhret yapan Tülin Elgin, uzun yıllar çeşitli gazinolarda çalıştı. Tülin Elgin, 1975'te geçirdiği bir ruhsal bunalım sonucunda intihar ederek İstanbul'da yaşama veda etti. Kimsenin sahip çıkmaması üzerine Tülin Elgin'in cenazesi İstanbul Belediyesi tarafından kaldırılarak, kimsesizler mezarlığına defnedilmiştir.

Filmografi

1962 Aman Kimse Duymasın, 1964 Ankara'ya Üç Bilet, Dağ Başını Duman Almış, Hızlı Osman, İstanbul'un Kızları, Karanlıkta Uyananlar, Şehrazat, Ve Allah Gençleri Yarattı, 1965 Altay'dan Gelen Yiğit/Karaoğlan, Beyaz Atlı Adam, Beyaz Atlının Dönüşü, Kadın Okşanmak İster, Kanunsuz Yaşayanlar, Kelepçeli Bilekler, Krallar Kralı, Sırtımdaki Bıçak, Sokakta Kan Vardı, Taşralı Amca, Torpido Yılmaz, 1966 Damgalı Adam, Dövüşmek Şart Oldu, Kahramanlar Köyü, 1967 Eşkıya Celladı, Serseriler Kralı

VAHRAM PAPAZYAN (1888 - 1968)

Tiyatro ve sinema oyuncusu...

1888'de İstanbul Samatya'da doğdu. İlk eğitimi 1902'de Naregyan ve Eseyan okullarında aldı. Ardından eğitimine Moda'daki Mıhitaryan Ermeni Okulu'nda devam etti. 1905'te dini eğitim alması için Venedik Mıhitaryan Okulu'na gönderildi. Murat Rafaelyan Koleji'ndeki 3 aylık eğitimi sırasında tiyatroya merak sardı. 1908-1911 yılları arasında Milano Sanat Akademisi'nde eğitim gördü. İtalya ve Fransa'da aldığı tiyatro eğitiminin yanında çeşitli tiyatro gruplarıyla birlikte sahneye de çıktı. İtalyan oyuncu ve yazar Ermete

© Ali Can Sekmeç

Novelli'nin öğrencisi olan Vahram Papazyan, onun kurduğu Comédie Française'in bazı oyunlarında da rol aldı. Vahram Papazyan, 1908'den itibaren tiyatro hayatına İstanbul'da devam etti.

1911'de Odeon Tiyatrosu'nda Türkçe olarak sahnelenen "Hamlet"te Hamlet rolünü oynadı. Tekirdağ'dan Mısır'a kadar, Ermenilerin yaşadığı bütün Osmanlı şehirlerinde sahneye çıktı. 1913'te Şirvanzade ve Avedik İsahagyan'ın desteğiyle Tiflis'e geçen Vahram Papazyan, Tiflis Drama Akademisi'nde bir çok oyun sahneledi. Ardından Rusya'yı dolaşmaya ve oyunlarını Ermenice ve Fransızca sahnelemeye başladı. 1914'te Venedik'te bulunan Vahram Papazyan, aldığı bir davet üzerine Bakü'ye gitmek üzere bindiği gemi İstanbul limanına uğradığı sırada, 1. Dünya Savaşı'nın başlaması nedeniyle gemiye el konulması üzerine zorunlu olarak İstanbul'da kaldı. Bu arada Mardiros Mınakyan'dan altığı teklif üzerine bir oyunda rol almayı kabul etti. Ancak 1908'deki bir mitingde okuduğu şiir nedeniyle zaptiye teşkilatı tarafından aranmaktaydı. Sahneye çıktığı gece tiyatroyu basan zaptiyelerden kaçarak İstanbul'dan ayrıldı ve Odessa'ya gitti.

1918'de yeniden İstanbul'a dönen Vahram Papazyan, Ermeni tiyatrosunda oynamaya başladı. Bu dönemde Muhsin Ertuğrul ile birlikte bir film çekti. 1922'de Muhsin Ertuğrul'un Kemal Film Şirketi adına yönettiği "İstanbul'da Bir Facia-i Aşk/Şişli Güzeli Mediha Hanım'ın Facia-i Katli" adlı filmde rol alan Vahram Papazyan, yine Muhsin Ertuğrul'un yönettiği "Boğaziçi Esrarı/Nur Baba" adlı filmde yaşadığı korku sonrasında Sovyet Ermenistanı'na yerleşti. Ermeni ve Rus tiyatro topluluklarında rol aldı. 1922-1953 arasında Moskova, Fransa, İtalya, Avusturya, İspanya ve Belçika'da sahneye çıktı. Leningrad ve Moskova'da Ernest Vahram adıyla bir çok tiyatroda sahneye çıktı. Operaya uygun bir sesi vardı. Ermeniceyi güzel konuşurdu. Gazetelere siyasi makaleler yazdı. Uzun zaman sunuculuk yaptı. Törenlerin aranan konuşmacılarından biri oldu. 1954 yılından sonra ölümüne kadar Sundukyan Akademi Tiyatrosu'nun yıldız oyuncusu olarak kaldı. "Gönlümün Borcu" adlı anı kitabı 1958'de yayımlandı. Vahram Papazyan, 1968'de Erivan'da yaşama veda etti.

Vahram Papazyan'ın Türkiye'den ayrılmasına neden olan "Nur Baba olayı"nı yazar Rakım Çalapala 1 Ağustos 1944 tarihli Yıldız Dergisi'nde şöyle anlatır:

> "....İnsanlar zanneder ki bütün Bektaşiler şakaya tahammülü fazla, her hareketi hoş görebilen deryadil insanlardır. Hayır! Meğer bu zan

ne kadar da yanlışmış, böyle olmayan Bektaşiler de varmış. Bu, Yakup Kadri'nin "Nur Baba" adlı romanı çıktığı zaman belli oldu.

Roman o zaman büyük dedikodulara sebep olmuştu. Ama, Kemal Film stüdyosunda filme almağa kalkışılınca işin rengi birdenbire değişti. Bektaşi tekkelerinin sadık mensupları "Defterdar'daki stüdyoda Bektaşilik aleyhine bir film çevriliyormuş" diye ayaklandılar. Daha doğrusu, ayaklanmışlar. İş sonradan anlaşıldı. Bakın nasıl?

Dekorlar yapılmış, roller dağıtılmış, çalışmalara yeni başlanmıştı. Nur Baba rolünü rahmetli Emin Beliğ Belli oynuyordu. İkinci mühim rolü de şimdi Rusya'da devlet artistlerinden olan meşhur Papazyan almıştı. Diğer rollerde Behzat Butak, Vasfi Rıza Zobu, rahmetli komik Ali Rıza vesaire vardı. Bu filmin başrollerinde de Rusya'dan kaçmış Beyaz Rus kadınları oynuyordu. İkinci, üçüncü sınıf rolleri de tiyatro sahnelerimizde oynayan Ermeni kadınlar yapıyordu.

Bir gün stüdyoda çalışırken bir gürültü, bir patırtı koptu. Bir alay Bektaşi dervişi stüdyoya baskın yapmıştı. Bektaşilik aleyhine film çeviriyorlar diye artistlerin üzerine bir yürüyüş yürüdüler, dekorların üzerine bir saldırış saldırdılar ki demeyin gitsin... Herkes çil yavrusu gibi bir tarafa dağıldı.

Bu arada en çok korkan da, zavallı Papazyan olmuştu. İhtimal, ele geçerse bir güzel dayak yiyeceğinden, belki de paralanacağından korkuyordu. Hakkı da yok değildi hani! Arkasındaki Bektaşi urbalarına, çenesindeki takma sakala rağmen değil Bektaşi, Müslüman bile değildi.

Stüdyodan dışarı fırlayınca caddeyi tutup koşa koşa kaçmaya başladı. Korkusundan, arkasına bile bakmıyordu. Unkapanı'na kadar soluk soluğa geldi. Yolda bu güzel kıyafetli, sevimli yüzlü Bektaşi babasına selam veren verene idi. Kimse onun makyajla sokağa fırlamış, stüdyo baskınından kaçan bir artist olduğunu fark etmemişti.

Papazyan Unkapanı'nda bir faytona atladı, evine kaçtı. Ertesi gün zabıta işe el koymuş, stüdyo muhafaza altına alınmış yeniden çalışmalara başlanmıştı. Fakat Papazyan'ın gözü o kadar yılmıştı ki, bir daha bu rolü oynamak için kendisini razı etmek mümkün olmadı. Onun son derece korkmuş olduğunu ve tekrar Bektaşi elbisesini sırtına giymeyeceğini anlayan rejisör rolü kendisi oynamak zorunda kaldı..."

VAHRAM POLAT

Film yapımcısı...

10 Haziran 1337'de Suriye Halep'te doğdu. Üniversite eğitimini İstanbul'da tamamladı. 1961 yılında yönetmen Nişan Hançer ile ortaklaşa Ni-Va Film adıyla bir yapım şirketi kurarak Türk sineması piyasasına girdi. 1961-1968 yılları arasında toplam 16 filmin yapımcılığını üstlenen Vahram Polat, bu tarihten sonra sinemadan uzaklaştı.

Filmografi

1961 Bir Aşk Günahı, 1962 Başımı Belaya Sokma, Geçti Buranın Pazarı, Neşemizi Bulalım, 1963 Cilalı İbo Kızlar Pansiyonunda, Gecelerin Hakimi, Kırık Anahtar, Ölüm Bizi Ayıramaz, 1965 Fişek Necmi, Sokakların Belalısı, 1966 Kibar Haydut, Tilki Selim, 1967 Beni Katil Yaptılar, Kara Atmaca, 1968 Bir Mahkum Kaçtı, Kara Atmaca'nın İntikamı

VASİL ANAS (1900-1983)

Film yapımcısı ve sinema işletmecisi...

1900'de Elazığ'da doğdu. Eğin'li hayhurum bir çiftçi ailesinin üç oğlunun ortancasıydı. Eğitimini bölge Rum okulunda yapan Vasil Anas, 1916'da daha önce çalışmak üzere İstanbul'a giden ağabeyi Anastas'ın yanına gitti. 1917 yılından itibaren birlikte Sultanahmet'teki Alemdar Sineması'nın işletmeciliğini yapmaya başladı. 1928'de en küçük kardeş Yordan'da onlara katıldı. Vasil Anas, 1935'te Sami İpekçi ile birlikte Kadıköy Hale Sineması'nın işletmesini üstlendi. 1950'de sinemanın işletmesini kardeşlerine bırakan Vasil Anas, aynı tarihte yine kardeşleriyle birlikte Beyoğlu Alyon Sokak Hanif Apt. No: 11/1 adresinde, 75.000 TL. sermaye ile Reks Filmcilik Limited Ortaklığı'nı kurdu. Şirket dolu film ithalatı, yerli ve yabancı film işletmeciliği yanında, film yapımcılığı da yaptı. Reks Film, 1951'de Seyfi Havaeri'nin "Kenar Mahalle" ve Muharrem Gürses'in "Kara Efe/Zeynebin Gözyaşları" filmlerini çekti. 1952'de yönetmenliklerini Münir Hayri Egeli'nin yaptığı "Söz Müdafaanındır" ve "Yıldırım Beyazıt ve Timurlenk" adlı filmlerden sonra yapımcılığı bıraktı.

© Ali Can Sekmeç

Vasil Anas ve Ediz Hun, 1964

Vasil Anas, 1960'lı yıllarda popüler filmlerin yapımcı-yönetmeni Nevzat Pesen'in Pesen Film Şirketi'ne ortak oldu. "Taşralı Kız", "Kader Kapıyı Çaldı", "Mualla", "Üç Kardeşe Bir Gelin", "Veda Busesi", "Cango Korkusuz Adam" gibi pek çok filmin yapımcılığını üstlenen Vasil Anas, 1973 yılında şirketin içine düştüğü maddi sıkıntı nedeniyle intihar eden Nevzat Pesen'in ardından bir süre daha yapımcılığı sürdürdü. Fakat şirketin büyük borçlarına dayanamayarak 1974'te oğlu Simon'u da yanına alarak Amerika'ya kaçtı. Kısa bir süre sonrada Yunanistan'a dönerek Atina'ya yerleşti. Bir daha Türkiye'ye dönmeyen Vasil Anas, 1983'te Atina'da yaşama veda etti.

VİKTOR APALAÇİ

Sinema yazarı...

1942'de İstanbul'da doğdu. Saint Joseph Fransız Lisesi'nden mezun oldu. Her yıl gittiği Cannes Film Festivali'ndeki gözlemlerini 1966'dan itibaren Şalom Gazetesi'nde yayınladı. Tekstil sektöründe başlayan iş hayatını 18 yıl bir free shop şirketinin genel müdürü olarak sürdürdü. 1990'lı yılların başından itibaren Şalom Gazetesi'nde her hafta düzenli olarak sinema eleştirileri yazdı. Gazete, 50 yıldır yazan Viktor Apalaçi'ye "En Kıdemli Yazar" plaketi verdi. Genç nesillere sinemayı sevdirme misyonunu yerine getirmek için, yazılarında popüler filmleri değil, sinema sanatında söyleyecek sözü olan sinema adamlarının mesaj taşıyan filmlerini yazdı.

Geçmiş yıllardaki Limmud etkinliklerinde sinema okuma seanslarında, ticari sinemalarda vizyon şansı bulmamış, uluslararası festivallerden ödüllerle ayrılmış filmlere yer verdi. Balat Or-Ahayim Hastanesi'nde yönetim kurulu üyesi olan Viktor Apalaçi, sinema ile ilgili anılarını yazarak, filmlerin ön basın gösterimlerini izleyerek, emeklilik hayatını değerlendiriyor.

VİKTOR EFENDİ BERTRAND

Fransız asıllı tiyatro oyuncusu ve hokkabaz...

1880'lı yılların ortasında sultan II. Abdülhamit'in emriyle Yıldız Sarayı Tiyatrosu için Paris'ten getirildi. Başarılı taklitleriyle kısa zamanda sultanın en gözde hokkabazı oldu. Yıldız Sarayı'nda İstanbul'a tumeye gelmiş yabancı tiyatro gruplarından seçilmiş oyuncularla, batılı bir tiyatro grubu kurdu. II. Abdülhamit tarafından Osmani, Mecidi ve Güzel Sanatlar madalyalarıyla taltif edilen Viktor Efendi Bertrand, yine sultanın emriyle saray tiyatrosunun direktörü oldu. Sultanın izniyle sık sık Paris'e giden Bertrand'ın 1892'de tiyatro üzerine kaleme aldığı iki kitabı Paris'te yayınlandı.

Leon Pochy kitabevinin bastığı ilk kitabı "Réflexions Pratiques sur la Construction des Theatres a L'occasion de L'incendie du Nouveau Théatre Français de Pera a Constantinople" da İstanbul'daki tiyatro hayatı, tiyatro tarihi, birinci bölümde: Tiyatro binaları, giriş, kemer, hol, merdiven, geçit, salon, salonun aydınlatılması, ısıtılması ve havalandırması, halkın çıkışı, ikinci bölümde: Sahne malzemesi ve dağılımı, üçüncü bölümde: Yangına karşı uyarılar, riskleri azaltma, yardım, kişilerin tahliyesi ve çıkış yerleri gibi başlıklarda detaylı bilgiler vardı. Charles Mendel kitabevi tarafından basılan ikinci kitabı "Les silhouettes animées à la main" de gölge oyunu üzerine detaylı bilgiler yer almaktaydı.

© Ali Can Sekmeç

Viktor Efendi Bertrand, 1896'da yaptığı Paris seyahatinde gördüğü sinematograf cihazından bir adet satın alarak Yıldız Sarayı'na getirdi ve Sultan II. Abdülhamit ve haremi huzurunda film gösterileri yaptı. Bu olay Türk sinema tarihinin başlangıcı olarak kayıtlara düştü. 1908'de II. Meşrutiyetin ilanından sonra Yıldız Sarayı'ndaki yabancı oyunculara yol verildi. Viktor Efendi Bertrand'da saraydan ayrılanlar arasında yer aldı. Bir süre Beyoğlu'nda Tünel'de bir otel işletti. Louis Parma ile ortaklaşa Sinematograf satan bir mağaza açtı. I. Dünya Savaşı günlerinde İstanbul'dan ayrılarak Bükreş'e gittiği ve hayatını hokkabazlık ve taklitçilik yaparak kazandığı bilinmektedir.

II. Abdülhamit'in kızı Ayşe Osmanoğlu 1960'ta "Babam Abdülhamit" adıyla yayınlanan anılarında Viktor Berdrand'ı şöyle anlatıyor;

> "Bertrand, taklit ve hokkabazlık yapar, her sene babamdan izin isteyerek Fransa'ya gider, bir takım yeni şeyler öğrenip gelirdi. Saraya sinemayı bu getirmiştir. O zamanki sinemalar şimdiki gibi değildi. Perde büyük fırçalarla iyice ıslatılır, küçük parçalar gösterilirdi. Bu parçalar

pek karanlık görülür. Filmler bir dakikada biterdi. Bununla beraber çok yeni bir şey olduğundan hoşumuza giderdi."

Gazeteci Hikmet Feridun Es, Tv'de 7 Gün dergisinin 1980 deki bir sayısında "Ekranın İçinden" adlı köşesinde Viktor Bertrand'ı şöyle anlatıyor;

"Evet... Şimdi de size II. Abdülhamit Sarayı'nda görevli bir Fransız binbaşısını takdim edeceğim. Efendim... Bu zat, o devirde yaşayan bir çok meşhurlarımızın yazdıkları hatıra kitaplarında sık sık adı geçen Binbaşı Hokkabaz Mösyö Bertrand Efendi! Yıldız Sarayı resmi hokkabazlarından! II. Abdülhamit'in emri ile Paris'ten Yıldız'a mütehassıs olarak getirilmiş... Kendisi sarayda, bizzat icray-ı hüner eylediği gibi, talebesi olan genç hokkabazlara da ders vermektedir!...

Hayır size hayali bir hokkabaz tanıtmadım. Binbaşı Hokkabaz Bertrand Efendi, uzun müddet Yıldız Sarayı'nda yaşamıştır... Vatanı Fransa, kendisi Parisli... Bu da bizim en olmayacak dallarına kadar, eğlence sanatına ne kadar önem verdiğimizi gösterir..."

VİKTORYA HAÇİKYAN (1883-1955)

Tiyatro ve sinema oyuncusu...

1883'te İstanbul'da doğdu. Tiyatro sahibi Artin Haçikyan'ın kızı olması nedeniyle küçük yaşta sahnelerle tanıştı. Sahneye ilk kez Haçikyan Tiyatrosu'nun Mısır İskenderiye'ye yaptığı turne sırasında sahnelenen "İbnü Ali" adlı oyunda erkek çocuk rolüyle çıktı. Uzun süren Suriye, Girit, Halep turneleri sonucunda tiyatrodan çekilen Viktorya Haçikyan, daha sonra genç bir kız olarak annesinden öğrendiği "Kuzumu Kaybettim" adlı kantoyla tekrar sahneye çıktı. 1908'de tekrar İstanbul'a döndü ve babasının tiyatrosunda hem kantoya çıktı hem de önemli oyunlarda roller aldı. Daha sonra Burhanettin Tepsi, Abdülrezzak, Benliyan, Kel Hasan, Komik Naşit ve İsmail Dümbüllü tiyatrolarında çalışan Viktorya Haçikyan, 1942'de tiyatrodan çekildi.

© Ali Can Sekmeç

Bu tarihten sonra sadece hayır dernekleri yararına yapılan tiyatro faaliyetlerinde yer aldı. Viktorya Haçikyan, 1946'da ilerlemiş yaşına rağmen Atlas Film adına yönetmenliğini Şadan Kamil'in yaptığı "Gençlik Günahı" adlı filmle ilk kez kamera karşısına çıktı. Aynı yıl "Seven Ne Yapmaz" adlı filmle beğeni kazandı. Türk sinemasında genellikle dadı rolleriyle tanındı. Viktorya Haçikyan, 1955'te İstanbul'da yaşama veda etti.

Filmografi

1946 Gençlik Günahı, Seven Ne Yapmaz, 1948 Harmankaya, 1949 Er Meydanı, Fedakar Ana, 1950 Bırakılan Çocuk, Kapanan Gözler, Vatan ve Namık Kemal, 1952 Halıcı Kız, Soygun, 1953 Beklenen Şarkı, 1954 Kaçak

VİRGİNİA BRUCE (1909 – 1982)

Sinema oyuncusu...

29 Eylül 1910'da Amerika Minneapolis'de doğdu. North Dakota, Fargo'da büyüdü. Üniversite eğitimi için California'ya geldi. 1928'de Paramount Stüdyoları'yla haftada 25 dolarlık bir sözleşme imzaladı. Aynı yıl Maurice Chevalier'in başrolünü oynadığı "The Love Parade" adlı filmde küçük bir rolde oynadı. Kısa zamanda Hollywood'un en gözde

© Ali Can Sekmeç

Kenan Artun ve Virginia Bruce, "Salgın", 1953

oyuncularından birisi olan Virginia Bruce, 1932'de sessiz sinemanın en seven aktörlerinden John Gilbert'le evlendi. Bu evlilik 1934'te sona erdi. Virginia Bruce, 1937'de "The Bad Man of Brimstone" adlı filmi çekerken tanıştığı yönetmen J. Walter Ruben'le evlendi. 1942'de biten bu evliliğin ardından sinema kariyerine geri dönen Virginia Bruce, 1946'da Türk iş adamı Ali İpar ile evlendi. Çift 1951'de ayrılmalarına rağmen 1952'de yeniden evlendi ve bu evlilik 1960 yılına kadar devam etti.

Virginia Bruce, 1952'de eşiyle birlikte Türkiye'ye geldi. Sinemaya ilgisi olan iş adamı Ali İpar, senaryosunu'da kendisinin yazdığı ve başrolünde Kenan Artun ve Virginia Bruce'un yer aldığı "Salgın" adlı bir film yönetti. Renkli çekilen film, Türk sinema tarihinin ilk vizyona giren renkli filmi olarak kayıtlara geçti. Virginia Bruce, eşinin dönemin başbakanı Adnan Menderes'in yakın dostu olması nedeniyle Türkiye'de rahat bir hayat yaşadı. 27 Mayıs 1960'ta yaşanan ihtilal sonucu görevden alınarak yargılanan Adnan Menderes ile bağlantısı olan herkes gibi Ali İpar'da tutuklandı. 19 ay hapis yatan Ali İpar'ın aklanmasına rağmen Virginia Bruce eşinden ayrılarak Amerika'ya döndü. Çift 1964'te boşandı. Sinema kariyerini 82 sinema ve televizyon filmiyle 1960'ta sona erdirdi. Virginia Bruce, 24 Şubat 1982'de Woodland Hills, Los Angeles'ta yaşama veda etti.

WİLMA ELLES

Sinema ve televizyon oyuncusu...

18 Ekim 1986'da Almanya, Köln'de doğdu. Alman dış işlerinde görevli olan babası nedeniyle çocukluğu Kanada, Los Angeles, New York, Fransa ve Roma'da geçti. Tiyatro ve dans eğitimine 10 yaşında başladı. İlk kez okul tiyatrosunda sahneye çıktı. 2004'de Köln Theaterschule Celan, Arturo Schauspielschule'den mezun olan Wilma Elles, 2002'de "Biedermann ... Brandstifter" ve "Das Hohelied" adlı oyunlarla profesyonelce sahneye çıktı. 2010 yılına kadar bir çok oyunda rol aldı. Wilma Elles, 2005'de "Das Puppenspiel" ve "Eine Traumhafte Beziehung" adlı filmlerle ilk kez kamera karşısına geçti. Bir çok televizyon filminde ve dizisinde rol aldı. Wilma Elles, 2008'de Mehmet Güneş'in yönettiği "Türk Usulü" adlı filmde başrol oynamak üzere Türkiye'ye geldi.

Wilma Elles'in Türkiye'deki çıkışını 2010-2012 yılları arasında üç sezon devam eden televizyon dizisi "Öyle Bir Geçer Zaman ki"deki Caroline rolüyle sağladı. Bu dizideki başarısıyla 2011 Avrupa Kalite Ödülleri'nde, 2012'de World Consumer Ödülleri'nde,

2013'de EMÖ Ödülleri'nde ve 2015'de Altın Palmiye Ödülleri'nde en iyi kadın oyuncu ödüllerini kazandı. 2010-2016 yılları arasında Türkiye'de bir çok sinema ve televizyon filminde rol alan Wilma Elles, 2014'te Türk vatandaşlığına geçti. Aslı Wilma Elles adını aldı. Wilma Elles, tiyatro eğitiminin yanı sıra Köln Üniversitesi'nde siyaset eğitimi almış ve İslam Bilimleri Bölümü'nü birincilikle bitirdi.

Filmografi

2005 Das Puppenspiel, Eine Traumhafte Beziehung, 2006 Fairy Tell, Ich Und Die Anderen, Speak My Language, 2007 Cauliflower Power, Das Spielzeug, Das Weinen Davor, Der Kanon, Finanzcheck, Gameshow Marathon, Haffen Der Hoffnung-Die Gustloff (tv), Heilige Konflikte, Kill Or Be Killed (kısa), Komissar Stolberg (tv), One Day Lovers, Satan Claus (kısa), Soko Köln (kısa), Zeltgeflüster, 2008 Arbeitstitel: Der Richter, Evercall, Türk Usulü, 2010 Aus Dem Stand (kısa), Das Dicke Ding, Death Tv (kısa), Fahr Zur Hölle Gott, Ihr Mich Auch (tv), Sporlos Verschwunden, Stumme Schreie, 2010-2012 Öyle Bir Geçer Zaman ki (tv), 2011 Tolerans (kısa), 2012 Ben Bilmem Eşim Bilir (tv), Çanakkale Çocukları, El Yazısı, Laz Vampir Tirakula, 2013 Bu İşte Bir Yalnızlık Var, Kahireli Palas (tv), 2014 Filinta (tv), Gurbette Aşk (tv), Kızıl Elma (tv), Ulan İstanbul (tv), 2015 Bir Gece, Emicem Hospital, Katran, Para Para Para, Senden Bana Kalan, Zilin Sesi, 2016 Edict of Expulsion 1492, Famine, Temel ile Dursun İstanbul'da, Yeter (tv), 2017 Keoma Rises

YASEMİN ALLEN

Sinema ve televizyon oyuncusu..

10 Temmuz 1989'da İngiltere Londra'da doğdu. Asıl adı Yasemin Kay Allen'dir. Sinema oyuncusu ve şarkıcı Suna Yıldızoğlu'nun kızıdır. İlköğrenimini Türkiye'de tamamladıktan sonra 11 yaşında annesiyle birlikte Avustralya'ya yerleşti. Lise eğitimi sırasında sinema televizyon, drama, resim ve Japonca dersleri aldı ve kısa filmler çekti.

Queensland Üniversitesi'nin sinema televizyon bölümünden burs kazanmasına rağmen 18 yaşında Türkiye'ye dönüp Müjdat Gezen Konservatuarı Tiyatro Bölümü'nü bitirdi. 2008'de L'Oreal'in düzenlediği "Yeni Yüz" yarışmasında finalist olan Yasemin Allen, aynı yıl "Elif" adlı tv dizisinde Keremcem ile başrolü paylaşarak ilk kez kamera karşısına geçti. Yasemin Allen, 2013'te Özcan Deniz'in yönettiği "Su ve Ateş" adlı filmle kamera önü oyunculuğunu sinema alanına da taşıdı. Halen çalışmalarını sinema ve televizyon alanında sürdürmektedir.

Filmografi

2008 Elif (tv), 2009 Kavak Yelleri (tv), 2010-2011 Yerden Yüksek (tv), 2011-2012 Hayat Devam Ediyor (tv), 2013 Merhamet (tv), Muhteşem Yüzyıl (tv), Su ve Ateş, 2014 Şeref Meselesi (tv), 2016 Dönerse Senindir, 46 Yok Olan (tv)

YETVART HORHOR BERKSOY (1917-1980'li yıllar)

Ses mühendisi...

1917'de Kayseri, Talas'ta doğdu. Ünlü doktor Horhorani'nin oğludur. Ailesiyle birlikte küçük yaşta İstanbul'a geldi. Bakırköy Bezezyan ve Hezliyan Ermeni okullarında eğitim gördü. Ardından İstanbul Lisesi ve Tarsus Amerikan Kolej'inde lise eğitimini tamamladı. ABD'ye giderek National Radio İnstitü'nün telsiz kurslarına devam etti. Türkiye'ye döndüğünde öğrendiklerini Sahibinin Sesi Plak Şirketi'nde uygulama fırsatı buldu. Yertvart Horhor Berksoy, 1943 yılında ses mühendisi olarak Halil Kamil Film Stüdyosu'na girdi. "On Üç Kahraman", "Toros Çocuğu", "Harman Kaya", "Baba Katili", "Er Meydanı" gibi bir çok yerli filmin seslendirmesini yaptı. Ayrıca 1940'lı yıllar boyunca Halil Kamil Film'in Türkiye'ye ithal ettiği Almanya'dan Peter Frost, Amerika'dan First National, Metro Goldwyn Mayer ve Paramount şirketlerine ait filmlerin Türkçe dublajını da yaptı. Yertvart Horhor Berksoy, Halil Kamil Film Stüdyosu kapanana kadar burada çalıştı. Daha sonra Türk sinema piyasasından uzaklaştı. Yertvart Horhor Berksoy'un 1960'larda yurt dışına gittiği ve 1980'li yıllarda öldüğü sanılmaktadır.

YETVART YERETZYAN (1908 - ?)

Tiyatro ve sinema oyuncusu...

1908'de İstanbul'da doğdu. İlk okul eğitiminin ardından çalışma hayatına atıldı. Kapalıçarşıda kurulu bir matbaada çalıştı. Tiyatroya duyduğu ilgi onu Üsküdar ve Büyükdere'deki amatör Ermeni tiyatrolarında sahneye çıkardı. Beyazıt Çarşıkapı'da WMCA adıyla bilinen bir dil ve jimnastik kulübü onun tiyatroya olan yeteneğini sunduğu ilk mekan oldu. 1930'da arkadaşlarıyla birlikte Gençler Mahfeli'ni kurarak "Drilip" adlı oyunla sahneye çıktı. Oyunda Yetvart Yeretzyan, Sisi Yeretzyan, Torkom Arapyan, A. Alenak, Kirkor Papazyan, Ap. Gıdışyan, Zare Arşak ve Kınar Sıvacıyan rol aldı. Pangaltı Tiyatrosu'na geçen Gençler Mahfeli 1933'de dağıldı. Şehzadebaşı Millet Tiyatrosu'nda profesyonelce sahneye çıkan Yetvart Yeretzyan, sonra sırasıyla Naşit, Karakaş, Aram Mınakyan tiyatrolarında çalıştı. Ermeni Dram Tiyatrosu'nda "Namus", "Şeref Uğruna", "İlk

Tanrılar", "Kurtuluş", "Durand Durand" gibi oyunlarda rol aldı. Ağavni Necip Ağrıman'ın kurduğu tiyatroda son kez sahneye çıkan Yetvart Yeretzyan, 1930'lu yılların sonunda tiyatrodan uzaklaşarak, hayatını ressamlık yaparak sürdürmeye başladı.

© Ali Can Sakmaç

Yetvart Yeretzyan, 1945'te Ermenice tiyatro yapmanın serbest kalmasıyla birlikte yeniden tiyatroya döndü. 1946'da yeni bir Gençler Mahfeli kurarak Ses Tiyatrosu'nda sahneye çıktı. "Swengali", "Elisparov", "Manastır Öncüsü", "Othello" ve "Haydutlar" adlı oyunlarda rol aldı. Yetvart Yeretzyan, sinemaya 1950'de Aydın Arakon'un yönettiği "İstanbul'un Fethi" adlı filmde karakter oyuncusu olarak başladı. Ardından sırasıyla 1952'de "Salgın", 1953'te "Hıçkırık", 1955'te "Kara Vadi", 1956'da "İntikam Alevi", "Zeynebin İntikamı" 1957'de "Altın Kafes", 1958'de "İftira" gibi bir çok filmde rol alan Yetvart Yeretzyan, 1960'lı yıllarda tiyatro ve sinemadan uzaklaştı.

YOAKİM FİLMERİDİS (1911-1981)

Ses mühendisi, kurgu yönetmeni, görüntü yönetmeni ve film yapımcısı...

1911'de Tekirdağ'da doğdu. Görüntü yönetmeni Manasi Filmeridis, ve kurgu yönetmeni Diamandi Filmeridis'in ağabeyidir. Küçük yaşlarından itibaren sinema makinelerinin tamirinde çalıştı. Sinema ile ilk ilişkisi 1928'de İpek Film Stüdyosu'nun Muhsin Ertuğrul'a çektirdiği "Ankara Postası" adlı filmde küçük bir rol almasıyla başladı. Bu filmin ardından İpek Film Şirketi'ne girdi. Kısa bir süre sonra şirketin laboratuarında görev aldı. Burada görüntü yönetmenleri Cezmi ve Remzi Ar kardeşlerle tanıştı. Onlarla bir süre

© Ali Can Sekmeç

bağımsız çalıştıysa da İpek Film'in yeni teknolojiye dayalı bir sesli film stüdyosu kurmaya karar vermesiyle yeniden stüdyoya döndü. İpek Film Stüdyosu'nun sesli film çekimine uygun hale getirilmesi çalışmalarına katıldı. Genç yaşında bu stüdyonun laboratuar şefi oldu.

Yoakim Filmeridis yeni stüdyoda hem az sayıda üretilen yerli filmlerin hem de çok sayıda ithal edilen yabancı filmlerin dublajını üstlendi. 300 kadar filmin dublaj ve ses basım işlerini yaptı. Daha sonra kurgu yönetmeni oldu. 1941'de Muhsin Ertuğrul'un yarım bırakıp Ferdi Tayfur'un tamamladığı "Nasrettin Hoca Düğünde" adlı filmi Cezmi Ar ile birlikte görüntüledi ve kurgusunu yaptı. Yoakim Filmeridis, 1945'te yönetmenliğini Muhsin Ertuğrul'un yaptığı "Yayla Kartalı" adlı filmle görüntü yönetmeni oldu ve filmin kurgusunu yaptı. Bir süre yönetmen Münir Hayri Egeli'nin hazırladığı belgeselleri kurguladı.

Yoakim Filmeridis, 1946'da Halk Film sahibi Fuat Rutkay'ın kurduğu Doğan Film Stüdyosu'na geçti. Aynı yıl bu stüdyo adına Mümtaz Osman'ın (Nazım Hikmet) senaryosundan Muhsin Ertuğrul'un çektiği "Kızılırmak-Karakoyun" adlı filmin görüntü yönetmenliğini üstlendi. Bu stüdyonun yanmasının ardından yine Fuat Rutkay'ın Halk Film Stüdyosu'nun kurucuları arasında yer aldı. 1950'de Hürrem Erman, Dr. Arşavir Alyanak ve Panayot İotakis'in ortaklaşa kurduğu Erman Film Stüdyosu'nun laboratuar şefi oldu.

1953'te Güven Film adıyla kurduğu yapım şirketinde yerli filmler üretmeye başlayan Yoakim Filmeridis, 1954'de Türk Film Dostları armağanını kazandı. 1965 yılına kadar sürdürdüğü yapımcılığı boyunca 20 film üretti. Yapımcı olarak daha çok melodram sinemasına ve gişeye uygun filmler üretti. Filmlerinin çoğunda görüntü yönetmenliğini de kendisi yaptı. Güven Film'in ürettiği "Muradın Türküsü" 1966 3. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde "en iyi üçüncü film" seçildi. 1970'lerde Emek Film Laboratuarı'nı kurarak emisyon işleri yapan Yoakim Filmeridis, 1975'te ailesiyle birlikte Yunanistan'a gitti. 1981'de Atina'da yaşama veda etti.

Görüntü yönetmeni filmografisi

1941 Nasrettin Hoca Düğünde (Cezmi Ar ile), 1945 Yayla Kartalı, 1946 Harman Sonu/Köy Güzeli (Cezmi Ar ile), Kızılırmak-Karakoyun, 1949 Ateşten Gömlek, Kanlı Döşek, 1950 Allah Kerim, Lüküs Hayat, 1951 Demir Perde, Hayat Acıları (Enver Burçkin ile), Ne Sihirdir Ne Keramet, 1952 Onu Ben Öldürdüm (Manasi Filmeridis, Turgut Ören, Aram Hugasyan ve Enver Burçkin ile), 1953 Mahallenin Namusu, 1954 Şimal Yıldızı, 1955 Ebediyete Kadar, 1956 Yetimlerin Ahı/Kanlı Kırbaç, 1957 Meyhanecinin Kızı, Yavrularımın Katili, 1958 Meçhul Kahramanlar, 1959 Yalnızlar Rıhtımı

Yapımcı filmografisi

1953 Mahallenin Namusu, 1954 Şimal Yıldızı, 1955 Ebediyete Kadar, Kadının Fendi, 1956 Yetimler Ahı, 1957 Meyhanecinin Kızı, Yavrularımın Katili, 1958 Hayatım Sana Feda, Meçhul Kahramanlar, 1959 Gönül Kimi Severse, Yangın Var, 1960 Can Mustafa, Kadın Asla Unutmaz, 1961 Kızıl Vazo, Tatlı Bela, 1962 Bir ÇiçekÜç Böcek, Öldüren Bahar, Silah Arkadaşları, 1964 Cilalı İbo ve Kırk Haramiler, 1965 Muradın Türküsü, Tehlikeli Adımlar

YORDAN ANAS (1908-1983)

Film yapımcısı ve sinema işletmecisi...

1908'de Elazığ'da doğdu. Eğin'li hayhurum bir çiftçi ailesinin üç oğlunun en küçüğüydü. Rum okulundaki eğitiminin ardından 1926'da Darülfünun Hukuk Fakültesi'ne girdi. 1928 yılında eğitimini yarım bırakarak, Sultanahmet'teki Alemdar Sineması'nın işleten ağabeyleri Anastas ve Vasil'in yanına girdi. 1940'da Beyazıt Marmara Sineması'nı ağabeyi Anastas ile birlikte işletmeye başlayan Yordan Anas, 1950'de Kadıköy Hale Sineması'nın işletmesini üstlendi.

Yordan Anas, 1950'de ağabeyleriyle birlikte Beyoğlu Alyon Sokak Hanif Apt. No: 11/1 adresinde, 75.000 TL. sermaye ile Reks Filmcilik Limited Ortaklığı'nı kurdu. Şirket dolu film ithalatı, yerli ve yabancı film işletmeciliği yanında, film yapımcılığı da yaptı. Reks Film, 1951'de Seyfi Havaeri'nin "Kenar Mahalle" ve Muharrem Gürses'in "Kara Efe/Zeynebin Gözyaşları" filmlerini çekti. 1952'de yönetmenliklerini Münir Hayri Egeli'nin yaptığı "Söz Müdafaanındır" ve "Yıldırım Beyazıt ve Timurlenk" adlı filmlerden sonra yapımcılığı bıraktı.

Yordan Anas, 1961'de 100.000 TL. sermayeli Yordan Anas ve Lazari İstavrapulos Sinemacılık Kollektif Şirketi'ni kurdu. Şirketin uzun yıllar işletmesini üstlendiği Kadıköy Hale Sineması, daha sonraları Reks adını aldı ve günümüze kadar varlığını sürdürdü. Sinema Yordan Anas'tan sonra eşi Harikliya Anas ve Almanya Hamburg'ta iş idaresi eğitimi alan oğlu Viron Anas tarafından işletildi. Yordan Anas, 1983'de İstanbul'da yaşama veda etti.

YORGO BOZİS (1939-2006)

Sinema yazarı, araştırmacısı ve belgesel yönetmeni...

1939'da İstanbul'da doğdu. Zoğrafyon Rum Erkek Lisesi ve İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi'nden mezun oldu. Sinemaya 1960'lı yılların ortasında Sinematak çatısı altında 30 kadar genç sinema tutkunu tarafından oluşturulan "Sinema Platformu" hareketi içinde başladı. Bu hareket içinde Türkiye'deki ticari sinemayı eleştiren, çağdaş ve ilerici toplumsal bir sinema yaratma amacındaki, Jak Şalom, Üstün Barışta, Mutlu Parkan, Engin Ayça, Tanju Akerson, Yakup Barokaş, Ahmet Soner, Artun Yeres gibi gençler arasında yer alan Yorgo Bozis, 1980 yılına kadar bir çok kısa film ve politik belgesel çekti.

Yorgo Bozis ilk sinema yazılarını 1965-1968 arasında Sinematek yayını "Yeni Sinema" da yayınladı. Daha sonra bir grup arkadaşıyla 1968-1971 arasında 16 sayı yayınlanan "Genç Sinema" dergisini çıkardı. 1974-1975 arasında "Çağdaş Sinema" adlı derginin yazar kadrosunda yer alan Yorgo Bozis, aynı dönemde Üstün Barışta ile Çağdaş Ltd. adıyla bir film yapım şirketi kurdu. Yorgo Bozis şirkette hem yapımcı hem de senaryo yazarı olarak yer aldı. Şirket ilk filmi "Köroğlu" için tüm hazırlıkları tamamlamasına rağmen çeşitli sıkıntılar nedeniyle bunu filme alamadı. 1974'te "Ayvalık Zeytinleri" adlı belgeseli çekmesine rağmen kurgusunu tamamlayamadı. 1978'de Sabahattin Ali üzerine hazırladıkları senaryo maddi imkansızlık nedeniyle çekilemedi. Yorgo Bozis, 1979'da senaryosunu Koray Arca ile birlikte yazdığı "Arkası Yarın" adlı dizi, TRT adına Bülent Özdural tarafından çekildi. 1978-1979 yılları arasında Türk Sinematek Derneği'nde genel sekreterlik görevini üstlenen Yorgo Bozis, aynı zamanda Sine-

© Ali Can Sekmeç

ma Yazarları Derneği üyesi oldu. Bu dönemde çeşitli dergilerde ve Politika gazetesinde film eleştirileri kaleme aldı. Yorgo Bozis, 1980'de ailesiyle birlikte Atina'ya yerleşti. Orada 1981'de "Barko Dokuma Fabrikası Grevi" adlı bir tiyatro oyunu yazdı ve sahneye koydu. 1984'te "Karanlık Zamanlarda" adlı bir belgesel film çeken Yorgo Bozis, 1985'te "Tersanedeki Garip Olaylar" adlı yeni bir tiyatro oyunu yazdı. Bir süre Türkçe'den Yunanca'ya ya da Yunanca'dan Türkçe'ye şiir ve edebiyat çevirileri yaptı. Atina'da "Tetarto" dergisinde sinema eleştirileri, "Politistiki", "Sanat ve Kültür", "Eginea", "Deksameni", "Kinsterna" ve "Dimokratiki" adlı dergilerde edebiyat ve sinema yazıları yayınladı.

1987-2006 yılları arasında Atina'da CİNEMAX, BBDO/ATH, MASS, BBC, MONDİAL ve TAF adlı reklam şirketlerinde mali müşavir ve ekonomi danışmanı olarak çalışan Yorgo Bozis, Türk sinemasına hizmet etmiş ama çeşitli nedenlerle İstanbul'dan ayrılarak Atina'ya yerleşmiş Rum sinemacılar üzerine araştırmalar yaptı. Röportajlar yaptı, belge ve bilgi topladı. Bu araştırmalar daha sonra sanat yönetmeni ve araştırmacı eşi Sula Bozis tarafından tamamlanarak "Paris'ten Pera'ya Sinema ve Rum Sinemacılar" adıyla hem Yunanistan'da hem de Türkiye'de kitap olarak yayınlandı. Yorgo Bozis, Kasım 2006'da Atina'da yaşama veda etti.

YORGO İLYADİS (1914-1974)

Ses mühendisi...

© Ali Can Sekmeç

1914'te Adapazarı'nda doğdu. Adapazarlı ünlü döküm fabrikatörü Hacı İlya Nikolaidis'in oğlu ve görüntü yönetmeni Kritron İlyadis'in ağabeyidir. 1922'de ailesiyle birlikte İstanbul'a geldi. İlkokul eğitimin ardından sinema makineleri ve özellikle radyo tamiri işlerinde çalışmaya başladı. Kendi yaptığı parçalarla amatörce radyolar yaptı. Bu alanda Necip Erses ile ortak çalışmaya başladı. 1935'de bu konudaki bilgi ve becerilerini geliştirmek üzere Almanya'ya gitti. 1940 yılına kadar kaldığı Almanya'da ses kaydı üzerine eğitim aldı. Türkiye'ye döndüğünde öğrendiklerini uygulamak üzere 1941'de Marmara Film Stüdyosu'na girdi. Yorgo İlyadis, kısa zamanda stüdyonun ses mühendisi oldu. Çalışmalarını daha sonra 1943'te kardeşi Kriton İlyadis ile birlikte ve eski ortağı Necip Erses'in kurduğu Ses Film Stüdyosu'na taşıdı.

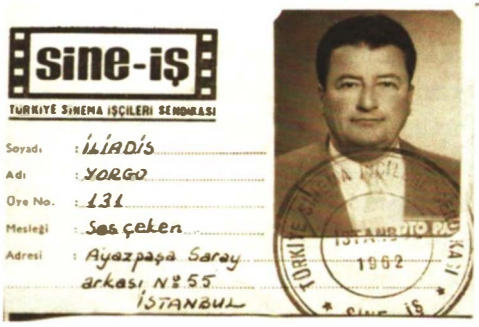

© Ali Can Sekmeç

Yorgo İlyadis, Kani Kıpçak ve Kriton İlyadis, 1947

Yorgo İlyadis, 1943-1953 yılları arasında Necip Erses ile çalıştı. 1943'te Faruk Kenç'in yönettiği "Dertli Pınar" adlı filmle seslendirmeye başlayan Yorgo İlyadis, Ses Film Stüdyosu çatısı altında bir çok yerli filmin seslendirmesini üstlendi. Ayrıca bir çok yabancı filmin de dublajını yaptı. Dönemin moda Mısır'dan ithal edilen Arap filmlerinin Türkçeleştirilmesinde çalıştı. Başta "Avare" olmak üzere bir çok doğu kökenli filmin Türk seyircisi tarafından sevilmesini sağladı. "Hasret", "Köroğlu", "Parmaksız Salih", "Yüzbaşı Tahsin" ve "Mezarımı Taştan Oyun" gibi haftalarca vizyonda kalan filmlerde büyük emek harcadı. Yorgo İlyadis, 1948'de Yerli Film Yapanlar Cemiyeti'nin yerli filmler üzerinden yaptığı seçimlerde "en iyi ses mühendisi" ödülünü kazandı.

© Ali Can Sekmeç

Ses Film Stüdyosu, 1954'te Rasim Day tarafından devralınınca adı Day Film Stüdyosu olarak değiştirilmesine rağmen Yorgo İlyadis, çalışmaya devam etti. "Yaban Kız", "Kanlarıyla Ödediler", "Yetim Yavrular", "Basmacı Güzeli", "Ecel Köprüsü", Paydos", "Berduş", "Kamelyalı Kadın", "Altın Kafes", "Beraber Ölelim", "Funda", "Ayşecik", "Gecelerin Ötesi" gibi bir çok filmde çalışan Yorgo İlyadis, 1961'de Erman Film Stüdyosu'na geçti. 1965'te oğlu İlya İlyadis'i de yanına alarak, onun da ses mühendisi olarak yetişmesini sağladı. Yorgo İlyadis 1970'te kapanana kadar çalıştığı Erman Film Stüdyosu'nda "Susuz Yaz", "Sevmek Zamanı", "Hıçkırık", "Ben Öldükçe Yaşarım", "Soluk Gecenin Aşk Hikayeleri", "Seyit Han", "Vesikalı Yarim", "Bir Türk'e Gönül Verdim" gibi bir çok filmin seslendirmesini yaptı.

© Ali Can Sekmeç

Yorgo İlyadis, 1970'ten sonra sırasıyla Ören, Süperfon ve Uğur Film Stüdyolarında çalıştı. 30 yıldan fazla süren meslek hayatı boyunca 500 kadar yerli ve 2000'e yakın yabancı filmin dublajını yaptı. Meslek hayatında yalnızca oğlu İlya İlyadis'in yetişmesini sağlayan Yorgo İlyadis, 1974'te çıktığı Yunanistan seyahati sırasında Selanik'te geçirdiği trafik kazası sonucu yaşama veda etti. Cenazesi İstanbul'da toprağa verildi. Çocukları İlya İlyadis ve Niko İlyadis Amerika'da yaşamaktadır.

Filmografi

1943	Dertli Pınar	(Ses Film Stüdyosu)
1944	Deniz Kızı	"
	Hasret	"
	Hürriyet Apartmanı	"
1945	Günahsızlar	"
	Köroğlu	"
1946	Sonsuz Acı	"
	Yanık Kaval	"
1947	Çıldıran Kadın	(Ses Film Stüdyosu)
	Karanlık Yollar	"
	Unutulan Sır	"
	Yuvamı Yıkamazsın	"
1948	Damga	"
1949	Çete	(Ses Film Stüdyosu)
	Fedakar Ana	"
	Gönülden Yaralılar	"
	Kanatlardan Türbe	"
	Karadeniz Postası	"
	Üvey Baba	"
1950	Falo/Ya İstiklal Ya Ölüm	(Ses Film Stüdyosu)
	İstanbul Geceleri	"
	Namı Diğer Parmaksız Salih	"
	Tanrı Şahidimdir	"
	Yüzbaşı Tahsin	"
	Şafak Sökecek	(İpek Film Stüdyosu)
	Çakırcalı Mehmet Efe	(Erman Film Stüdyosu)
	Vatan ve Namık Kemal	(Erman Film Stüdyosu)
1951	Allahaısmarladık	(Ses Film Stüdyosu)
	Çakırcalı Mehmet Efe'nin Definesi	"
	Hayat Acıları/Gülnaz	"
	Hürriyet Şarkısı	"

İstanbul Kan
Ağlarken "
Kendini Kurtaran
Şehir "
Mezarımı Taştan
Oyun "
Ne Sihirdir
Ne Keramet "
Sürgün "

1952 Cennet Yolcuları (Ses Film Stüdyosu)
İngiliz Kemal
Lavrense Karşı "
Kanun Namına "
Söz Müdafaanındır "
Yıldırım Beyazıt ve
Timurlenk "
Zehir Kaçakçıları "
Deli (Sintek Film Stüdyosu)

1953 Beklenen Şarkı (Ses Film Stüdyosu)
İhtiras Kurbanları "
İstanbul Canavarı "
Katil "
Vahşi Arzu "

1954 İki Ateş Arasında "
Yollarımız Ayrılıyor "
Ecel Köprüsü (Day Film Stüdyosu)
Evlat Acısı "
Irz Düşmanları "
Kanlı Nigar "
Kaybolan Yıllar "
Kirmon Şarlo
İstanbul'da "
Kokulu Film "
Panayırdaki Cinayet "
Paydos "
Son Şarkı "
Şeyh Ahmet'in Gözdesi "
Üçüncü Kat Cinayet "
Vahşi Bir Kız Sevdim "
Yaban Kız "
Yetim Yavrular "

1955 Artık Çok Geç (Day Film Stüdyosu)
Basmacı Güzeli "
Çoban Ali "
Felaket Zincirleri "
Görünmeyen Adam
İstanbul'da "
Günah Yolcuları "
Hayat Sokaklarında "
Hayatımı Mahveden
Kadın "
Kanları İle Ödediler "
Öp Babanın Elini "
Sönen Yıldız "

1956 Aşk ve Kumar (Day Film Stüdyosu)
Berduş "
İntikam Alevi "
Kamelyalı Kadın "
Körlerin Şarkısı "

1957 Altın Kafes (Day Film Stüdyosu)
Bir Avuç Toprak "
Cilalı İbo
Yıldızlar Arasında "
Çileli Bülbül "
Dertli Gelin "
Dişi Canavar "
Hata "
Kurt Mustafa "
Lejyon Dönüşü "
Mahşere Kadar "
O Günden Sonra "
Şehir Yıldızları "
Zalim Kader "

1958 Allı Yemeni (Day Film Stüdyosu)
Ateş Rıza "
Beraber Ölelim "
Beyaz Gül "
Bu Vatanın Çocukları "
Civan Ali "
Dağlar Şahini Yörük Efe "
Daha Çekecek miyim? "
Funda "
Gurbet "
Hicran Yarası "
İftira "
Kara Yazı "
Kederli Yıllar "
Ölümden de Acı "
Son Nefes "

1959 Aşk Rüyası (Day Film Stüdyosu)
Ayşecik "
İzmir Ateşler İçinde "
Ninno "
Ona Ben Sebep Oldum "
Üç Garipler "

1960 Ayşecik Şeytan
Çekici (Day Film Stüdyosu)
Gecelerin Ötesi "

Kadın Asla Unutmaz "
Köyde Bir Kız Sevdim "
Liman Yosması "
Mahalle Arkadaşlan "

1961 Afacan (Day Film Stüdyosu)
Aşka Dönüş "
Dağlar Bulutlu Efem "
Güneş Doğmasın "

1962 Aramıza
Kan Girdi (Erman Film Stüdyosu)
Aşk Merdiveni "
Aşk Orada Başladı "
Bizde Arkadaş mıyız? "
Boşver Doktor "
Cafer Çocuk Hırsızı "
Cehenneme
Çevrilen Cennet "
Cici Katibem "
Çıkar Yol "
Çifte Nikah "
Dilberler Yuvası "
Ekmek Parası "
Küçük Beyin Kısmeti "
Lekeli Kadın "
Merhaba Aşkım "
Ölüme Yalnız Gidilir "
Zehir Hafiye "
Zorlu Damat "

1963 Acı Aşk (Erman Film Stüdyosu)
Ayşecik Canımın İçi "
Ayşecik Fakir Prenses "
Bomba Gibi Kız "
Bücür "
Çalınan Aşk "
Fatoş'un Bebekleri "
Helal Olsun Ali Abi "
Hop Dedik "
İki Kocalı Kadın "
Kamil Abi "
Kardeş Gibiydiler "
Kavgasız Yaşayalım "
Kınk Anahtar "
Kızlar Büyüdü "
Korkusuz Kabadayı "
Kötü Tohum "
Maceralar Kralı "
Ölüm Allahın Emri "
Satılık Kızlar "
Susuz Yaz "
Şaşkın Baba "
Şıpsevdi "
Taşralı Kız "
Tığ Gibi Delikanlı "
Tophaneli Osman "

1964 Afili Delikanlılar (Erman Film Stüdyosu)
Ahtapotun Kollan "
Anasının Kuzusu "
Aslan Marka Nihat "
Avare "
Ayşecik Cimcime
Hanım "
Ayşecik Çıtı Pıtı Kız "
Bana Derler Külhanlı "
Bir İçim Su "
Bitirim Fatma "
Fıstık Gibi Maşallah "
Gecelerin Kadını "
Gözleri Ömre Bedel "
Günahsız Katiller "
Hayat Kavgası "
Kenar Mahalle "
Kırk Küçük Anne "
Macera Kadını "
Mor Defter "
Muhteşem Serseri "
Nazar Değmez
İnşallah "
On Korkusuz Adam "
Öksüz Kız "
Plajda Sevişelim "
Turist Ömer "
Var mı Bana Yan Bakan "
Vurun Kahpeye "
Yılların Ardından "

1965 Altay'dan
Gelen Yiğit (Erman Film Stüdyosu)
Ava Giden Avlanır "
Ayşecik Boş Beşik "
Bekçi Murtaza "
Ben Öldükçe Yaşanm "
Bilen Kazanıyor "
Bir Gönül Oyunu "
Cennet Fedaileri "
Cici Kızlar "
Fakir Gencin Romanı "
Güneşe Giden Yol "
Hayatımın Kadını "
Helal Adanalı Celal "

Hıçkırık "
Horasandan
Gelen Bahadır "
Horoz Nuri "
İki Yavrucak "
Kadın Okşanmak İster "
Kart Horoz "
Kumarbaz "
Muradın Türküsü "
Pantolon Bankası "
Senede Bir Gün "
Serseri Aşık "
Sevmek Zamanı "
Son Kuşlar "
Sürtük "
Şehvetin Esiriyiz "
Şeker Gibi Kızlar "
Şeytanın Kurbanı "
Taçsız Kral "
Taşralı Amca "
Tehlikeli Adımlar "
Turist Ömer
Dümenciler Kralı "
Yabancı Olduk Şimdi "
Yalancı "

1966 Allahaısmarladık
Yavrum (Erman Film Stüdyosu)
Altın Küpeler "
Arzunun Bedeli "
At Avrat Silah "
Avare Kız "
Ayrılık Şarkısı "
Ben Bir Sokak
Kadınıyım "
Bıçaklar Fora "
Bir Millet Uyanıyor "
Büyük İntikam "
Çeşmemeydanlı Ali "
Çılgın Gençlik "
Damgalı Kadın "
Denizciler Geliyor "
Dertli Gönüller "
Erkek Severse "
Fatih'in Fedaisi "
Geceler Yarim Oldu "
Günahkar Kadın "
İntikam Ateşi "
İstanbul Dehşet İçinde "
Kanlı Mezar "
Kanunsuz Yol "
Karanlıklar Meleği "
Karaoğlan Baybora'nın
Oğlu "
Katillerde Ağlar "
Korkusuz Adam "
Kumarbazın İntikamı "
Nuh'un Gemisi "
Ölmeyen Aşk "
Seni Bekleyeceğim "
Seni Seviyorum "
Siyah Gül "
Siyah Otomobil "
Sokak Kızı "
Soluk Gecenin Aşk
Hikayeleri "
Şoför Deyip Geçmeyin "
Ümit Sokağı "
Vatan Kurtaran Aslan "
Cibali Karakolu (Süperfon Film Stüdyosu)
İki Yabancı "

1967 Ağa Düşen Kadın "
Acı Günler (Erman Film Stüdyosu)
Aşkınla Divaneyim "
At Hırsızı "
Bana Kurşun İşlemez "
Büyük Kin "
Cici Gelin "
Dolmuş Şoförü "
Düşman Aşıklar "
Elveda "
Galatalı Mustafa "
Harun Reşidin Gözdesi "
Her Zaman
Kalbimdesin "
Kara Davut "
Kanım Beni Aldatırsa "
Kederli Günlerim "
Kızılırmak Karakoyun "
Kilink Soy ve Öldür "
Killink Frankenştayna
Karşı "
Kozanoğlu "
Krallar Ölmez "
Kurbanlık Katil "
Ölünceye Kadar "
Ömre Bedel Kız "
Samanyolu "
Seni Affedemem "

Silahlan Ellerinde
Öldüler "
Sürtüğün Kızı "
Ya Sev Ya Öldür "
Yalan Bazen Tatlıdır "
Yanık Kalpler "
Yaşlı Gözler "

1968 Ağla Gözlerim (Erman Film Stüdyosu)
Gönüllü
Kahramanlar "
İngiliz Kemal "
Kader Böyle İstedi "
Kadın Asla Unutmaz "
Malkoçoğlu
Kara Korsan "
Namı Diğer
Parmaksız Salih "
Nilgün "
Pire Nuri "
Seyit Han "
Vesikalı Yarim "
Yuvana Dön Baba "
Yüzbaşının Kızı (Baysal Film Stüdyosu)

1969 Ala Geyik (Erman Film Stüdyosu)
Ana Kalbi "
Anadolu Evliyaları "
Aşk Bu Değil "
Aşk Türküsü "
Aşk Yarası Derindir "
Aşk Yanşı "
Bana Derler Fosforlu "
Belanın Yedi Türlüsü "
Bir Türk'e Gönül Verdim "
Bir Vefasız Yar İçin "
Boğaziçi Soygunu "
Boş Çerçeve "
Eşkıya Aşkı "
Gül Ayşe "
Hak Yolu "
Hayatımın Erkeği "
Hazreti Ali "
Kaderimsin "
Kaldırım Çiçeği "
Kızım ve Ben "
Mezarımı Taştan Oyun "
Muhabbet Kuşu "
Sabah Olmasın "
Sanşının Adı Var,
Esmerin Tadı Var "
Satılık Gelin "
Seninle Ölmek
İstiyorum "
Sevdiğim Adam "
Sevgili Babam "
Şehir Eşkıyası "
Şoförler Güzeli "
Uykusuz Geceler "
Yuvasızlar "
Zalimin Zulmü Varsa "
Kınalı Yapıncak (Saner Film Stüdyosu)

1970 Adsız Cengaver (Ören Film Stüdyosu)
Cafer Bey "
Çeko "
Kiralık Katiller "

1971 Cemo İle Cemile "
Ayşecik ve
Sihirli Cüceler
Rüyalar Ülkesinde (Ses Film Stüdyosu)
Altın Prens Devler
Ülkesinde (Pesen Film Stüdyosu)
Bütün Anneler
Melektir "
Feride "
Hicran "
Bin Bir Gece
Masalları (Süperfon Film Stüdyosu)
Cafer Bey İyi
Fakir ve Kibar "
Çılgın Yenge "
Çirkin ve Cesur "
Elmacı Kadın "
Fakir Aşıkların Romanı "
Genç Kızlar Pansiyonu "
Gülüm Dalım Çiçeğim "
İbiş New York Canavarı "
Kaçaklar "
Keloğlan "
Keloğlan Aramızda "
Kezban Paris'te "
Malkoçoğlu Ölüm
Fedaileri "
Mistik "
Mualla "
Oyun Bitti "
Ölümden Korkmuyorum "
Severek Ayrılalım "
Silah ve Namus "
Sindirella/Kül Kedisi "

Şehzade Sinbad
Kaf Dağında "
Tanrı Şahidimdir "
Toto Kralı "
Turist Ömer
Boğa Güreşçisi "
Üvey Ana "
Vahşi Çiçek "
Vefasız "
Yarın Ağlayacağım "
Yavru ile Katip "
Yedi Kocalı Hürmüz "

1972 Ah Koca Dünya (Süperfon Film Stüdyosu)
Alın Yazısı "
Aşk Sepeti "
Benimle Sevişir misin? "
Çapkınlar Şahı "
Delioğlan "
Fatma Bacı "
Gökçe Çiçek "
Gülizar "
Hayatımızın
En Güzel Yıllan "
Hesapta Bu Yoktu "
Kaderimin Oyunu "
Kanun Adamı "
Kara Duvak "
Kozalı Gelin "
Köle "
Merhaba Tatlım "
Mustafam "
Rüyalar Gerçek Olsa "
Sev Dedi Gözlerim "
Sevgili Hocam "
Süreyya "
Vahşi Aşk "
Vur "
Vurma Zalim Vurma "
Yaralı Kurt "
Her Şafakta
Ölürüm (Pesen Film Stüdyosu)
Kopuk "

1973 Çaresizler (Süperfon Film Stüdyosu)
Hayat Bayram
Olsun "
Hazreti Yusuf "
Ablam (Ören Film Stüdyosu)
Dikiz Aynası "
Kızım "
Güllü Geliyor
Güllü (Uğur Film Stüdyosu)
Hazreti Ömer'in
Adaleti "
Kızgın Toprak "
Savulun Battal
Gazi Geliyor "
Toprak Ana "
Vurun Kahpeye "
Yanaşma "
Yedi Evlat
İki Damat (Yeni Film Stüdyosu)
Yer Yüzünde
Bir Melek "

YORGO İSTAVRİDİS

Prodüksiyon amiri...

İstanbul'da doğdu. Küçük yaşta çalışma hayatına atıldı. Sinemaya 1963'te Erler Film'de başladı. 1963'te Türker İnanoğlu'nun yönettiği "Bahriyeli Ahmet", "Bulunmaz Uşak", "Kadın Berberi" ve "Yolcu" adlı filmlerde prodüksiyon amiri Sadri Karan'ın asistanlığını yaptı.

1965'te "Siyah Gözler", 1966'da "Affet Sevgilim" ve "Kıskanç Kadın" gibi filmlerde prodüksiyon amirleri Melih Üstüngör, Osman Göktan, İbrahim Seven ile birlikte çalışan Yorgo İstavridis, 1960'lı yılların sununda sinemadan uzaklaştı.

YORGO MAVROPSARİDİS

Kurgu yönetmeni...

1954'te Yunanistan Atina'da doğdu. Atina Tiyatro Atölyesi'nde eğitim aldı. 1978'de London Film School'dan mezun oldu. 1980'den itibaren serbest kurgu yönetmeni olarak çalışmaya başladı. Kurgu yönetmenliğini yaptığı filmlerden bir çoğu başta Selanik olmak üzere San Sebastian, Stockholm, Toronto, Varşova, Cartagena ve Biarritz Film Festivallerinde ödüller kazandı. Yorgo Mavropsaridis, 2014'te Kaan Müjdeci'nin yönettiği "Sivas" adlı filmdeki çalışmasıyla 51. Antalya Altın Portakal Film Festivali ve 2015'te Senem Tüzen'in yönettiği "Ana Yurdu" adlı filmle 2016 27. Ankara Film Festivali "en iyi kurgu" ödüllerini kazandı.

Filmografi

1985 The Enchantress, 1988 Love Me Not?, 1990 The Athenians, 1991 U-Turn, 1992 Dream II, 1993 A Time to Kill, 1996 The Stranger, Truants, 1997 Pater Familias, 1998 The Mating Game, 1999 Female Company, 2001 My Best Friend, Risotto, The Bubble, Tomorrow is Another Day, 2003 A Touch of Spice, Liza and All the Others, 2004 Hardcore, 2005 Honey and the Pig, Kinetta, Sirens on the Aegean, 2006 Uranya, 2007 Cool, 2008 Bank Bang, 2009 Doğtooth, 2010 Charisma, 2011 Alps, Riders of Pylos, 2012 Fynbos, God Loves Caviar, Luton, Poker Face, The Enemy Within, 2013 Modris, 2014 Maasai, Sivas, Two, 2015 Ana Yurdu, Chevalier, The Lobster, 2016 Notias

YORGO SARİS (1910 - ?)

Film yapımcısı...

23 Nisan 1910'da Samsun'da doğdu. Beş yayındayken ailesiyle birlikte İstanbul'a geldi. Galata Rum İlkokulu, Saint Michele Fransız Lisesi ve Britisch Council İngiliz Okulu'nda eğitim gördü. Öğrenimi sırasında deniz kaptanı olmak isteyen Yorgo Saris'in babası tütün tüccarıydı. Fakat üvey babası Theodor Zinyeri'nin sinema işleriyle uğraşıyor olması nedeniyle bu mesleğe doğru sürüklendi. Theodor Zinyeri, 1915-1925 yılları arasında Evangelo Topalopulos ile ortaklaşa kurduğu Electra Film Şirketi aracılığıyla İtalyan ve Amerikan filmlerinin Türkiye'ye getirmekteydi. Yorgo Saris, okul tatillerinde bu şirkette çalışarak sinema piyasasını öğrendi. Kısa zamanda şirketin müdürü oldu. Şirket aynı zamanda Beyoğlu'ndaki Elektra (Alkazar) Sineması'nı da işletmekteydi.

Yorgo Saris 1937'de Theodor Zinyeri ve Panayot İyotakis ile ortaklaşa Zenith Film adıyla yeni bir şirket kurarak film ithalatına devam etti. Fakat Theodor Zinyeri'nin 1938'de ölümüyle şirket dağıldı. Aynı yıl Yorgo Saris, arkadaşı Mihal ile birlikte Elektra Film adıyla kendi şirketini kurdu. Fakat başarılı işler yapamadığı için kapattı. Varlık vergisi günlerinde İskender Necef ve Aşer Zilverman ile birlikte Birlik Film

adıyla bir yapım şirketi kuran Yorgo Saris, aynı yıl Yerli Film Yapanlar Cemiyeti'nin kurucuları arasında yer aldı. Birlik Film, 1946'da yönetmenliğini Baha Gelenbevi'nin yaptığı "Yanık Kaval" adlı filmle yapımcılığa başladı. Şirket 1947'de yine Baha Gelenbevi'nin yönettiği "Çıldıran Kadın" adlı filmden sonra dağıldı.

1947'de yeniden Elektra Film'i kurarak kendi adına çalışmaya başlayan Yorgo Saris, 1951'de Vedat Örfi Bengü'nün yönettiği "Dokunulmaz Bu Aslana" adlı Kore savaşı konulu filmle yapımcılığa döndü. Elektra Film 1952'de "Bu Kadın Benimdir/Zavallı Necdet", 1953'de Türk-Yunan ortak yapımı olan "Her Yerde Tehlike" adlı filmlerden sonra film yapımı çalışmalarını azalttı. 1953'te "Pera Güzeli" ve 1954'te "Dertli Şarkıcı" adlı iki Yunan filminin Türkiye çekimlerine destek oldu. 1955'te yönetmenliğine Abdurrahman Palay'ın başladığı "İhtiras Rüzgarları" adlı film İstanbul'da yaşanan 6-7 Eylül olayları sırasında yarım kaldı.

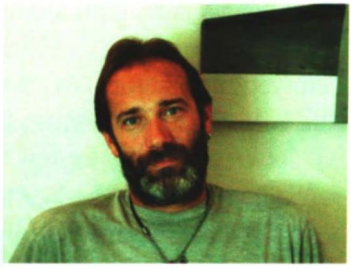
Yorgo Saris, yaşanan olaylar üzerine 1955 yılı sonunda ailesiyle birlikte Yunanistan Atina'ya göç etti. Elektra Film Şirketi'ni orada yeniden kurdu. Yarım kalan "İhtiras Rüzgarları" adlı filmi de yanında götüren Yorgo Saris, geri kalan kısım orada yönetmenler Niko Gunaris ve Dimitri Lukatos ile tamamlayarak "O Ponemenos Tragoudhistis" adıyla gösterime çıkardı. Yorgo Saris, şirketi aracılığıyla daha çok film ithalatı yaptı. Filmleri Atina ve İstanbul sinemalarında gösterildi. Yorgo Saris, 1990'lı yılların sonunda Atina'da yaşama veda etti.

YOSİ MİZRAHİ

Sinema, televizyon ve tiyatro oyuncusu...

1 Ekim 1971'de İstanbul'da doğdu. Asıl adı Yosi Yusuf Mizrahi'dir. Lise eğitiminin ardından çeşitli tatil köylerinde profesyonel animatörlük yapmaya başladı. Askerlik görevinden sonra animatörlüğe devam etti. Yosi Mizrahi, sanat hayatına tiyatro ile başladı. İlk kez 1993'de Tiyatrokare'de sahnelenen "Şarkılar Susarsa" adlı oyunla

© Ali Can Sekmeç

profesyonel oldu. 1994'te "Alo Arkadaş" adlı oyunla Dormen Tiyatrosu'na geçen Yosi Mizrahi, bu tiyatroda daha sonra "Arapsaçı" (1996), "Oyun Karıştı" (1997) ve "Amphitryon 2000" (2000) adlı oyunlarda sahneye çıktı. Yosi Mizrahi, 1999'da Tiyatrokare'de sahnelenen "Şen Makas" adlı komedinin ardından 2001'de Espri Standartları Enstitüsü Kurumu adlı tiyatro topluluğuna katıldı. Burada "Üçüncü Türden Yakın İlişkiler" (2001), "Tanrım Beni Baştan Yarat" (2004), "Üçüncü Türden Yakın İlişkiler-2 (2005), "27 Numara" (2006), "Kaygan Zemin" (2008) ve "Sen Olmasan" (2010) adlı oyunlarda rol aldı.

Yosi Mizrahi, 1994'te "Gülşen Abi" adlı diziyle ilk kez kamera karşısına geçti. 1996'da Yavuz Turgul'un yönettiği "Eşkıya" adlı filmle sinemaya başlayan Yosi Mizrahi, daha sonra "Yanlış Saksının Çiçeği", "Eylül Fırtınası", "Yıldız Tepe", "Bir İhtimal Daha Var", "Aşk Geliyorum Demez", "Bana Bir Soygun Yaz", "N'apcaz Şimdi?", "Ali Baba ve Yedi Cüceler", "Detay" ve "Nereden Nereye" adlı daha çok komedi ağırlıklı filmlerde rol aldı. Bir çok başarılı televizyon dizisinde rol alan ve "Pop Klip" (Atv), "World of Motor Sports" (Star Tv), "Gün Işığı" (Atv), "Motto" (Kanal 6), "Hazine Adası" (Star Tv), "Pazar Gazinosu" (Kanal 1) vs... gibi televizyon programlarında sunuculuk da yapan Yosi Mizrahi, halan oyunculuk çalışmalarına faal olarak devam etmektedir.

Filmografi

1994 Gülşen Abi (tv), 1995 Çiçek Taksi (tv), 1996 Beşi Bir Yerde (tv), Eşkıya, Feride (tv), Tatlı Kaçıklar (tv), 1997 Ruhsar (tv), Yanlış Saksının Çiçeği, 1998 Sırılsıklam (tv), 1999 Eylül Fırtınası, 1999-2001 Yılan Hikayesi (tv), 2000 Aşk Hırsızı (tv), Dadı (tv), Yıldız Tepe, 2001 Aşkına Eşkıya (tv), Kör Talih (tv), 2002 İki Arada (tv), 2003 Bekarlar (tv), Serseri Aşıklar (tv), 2004 Biz Boşanıyoruz (tv), Fırtına Hayatlar (tv), Size Baba Diyebilir miyim? (tv), 2004-2005 Büyük Bulaşma (tv), 2005 Beşinci Boyut (tv), Kadının Sessizliği (tv), Sen misin Değil misin? (tv), 2006 Bir İhtimal Daha Var, 2008 Aşkım-Aşkım (tv), Dedektif Biraderler (tv), Kolay Gelsin (tv), Şeysimtangemi (kısa), 2009 Aşk Geliyorum Demez, Çılgın Kanal (tv), 40, 2010-2011 Küçük Sırlar (tv), 2012 Bana Bir Soygun Yaz, Bir Aylak Adam (video), N'apcaz Şimdi?, 2013 Görüş Günü Kadınları (tv), Kaçak (tv), Nerde O Yeminler (tv), Umutsuz Ev Kadınları (tv), 2014 Filinta/Bir Osmanlı Polisiyesi (tv), 2015 Ali Baba ve Yedi Cüceler, Detay, Filinta/Bin Yılın Şafağında (tv), 2016 Kalbim Yangın Yeri (tv), Nereden Nereye

YURA NEGİZ (1920-1996)

Kurgu yönetmeni...

1920'de Kars'ta doğdu. Ailesi Bolşevik ihtilalinden kaçarak Kafkasya üzerinden Türkiye'ye geldi ve İstanbul'a yerleşti. Yura Negiz, küçük yaşlarında sinema maki-

nistliğine merak sardı ve 15 yaşında İpek Film Şirketi'ne girdi. Kısa süre sonra İpek Film Stüdyosu'na geçerek laborant oldu. 1945 yılına kadar stüdyonun laboratuarında çalışan Yura Negiz, kurgu ve senkron işlerine ilgi duyduğu için kendisini bu alanlarda yetiştirdi. Ardından İpek Film Stüdyosu'na gelen yabancı filmlerin Türkçe dublajında ya da kurgusunda çalıştı. Arada İpek Film'in kendi adına çektiği yerli filmlerin de kurgusunu yaptı. İlk kurgusunu yaptığı filmler arasında 1949'da "Vurun Kahpeye", 1950'de "Lüküs Hayat" ve 1953'te "Kaldırım Çiçeği" sayılabilir.

Yura Negiz, 1956 yılı sonuna kadar İpek Film Stüdyosu'nda çalıştı. 1957'de ailesiyle birlikte Amerika'ya göç eden Yura Negiz, orada sendikalı olamadığı için sinema dünyasında çalışamadı. Açtığı torna atölyesiyle yaşamını kazanmaya çalıştı. Akrabaları İstanbul'da, ailesi ise halen Amerika'da yaşayan Yura Negiz, 1996'da orada yaşama veda etti.

YOUKİ YAMAMATO

Japon film müziği bestecisi...

18 Aralık 1973'de Japonya Yokohama'da doğdu. 8 yaşında ailesiyle birlikte Kenya Nairobi'ye gitti. Eğitim hayatı farklı şehirlerde geçti. 1988'de İngiltere'ye giderek müzikle ilgilenmeye başladı. 1999'da Londra'da Royal Academy of Music'ten mezun oldu. Ardından 10 yıl boyunca İngiliz, Amerikalı, Kanadalı, Japon, Türk, Alman, İsveçli, Koreli ve Çinli yönetmenlerle bir çok ödüllü filmde müzisyen olarak çalıştı. 2005'ten bu yana İngiltere'de Pinewood Film Stüdyosu'nda çalışan Youki Yamamato, 2013'te yönetmenliğini Atalay Taşdiken'in yaptığı "Meryem" adlı filmdeki müzik çalışmasıyla 50. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde "en iyi film müziği" ödülünü kazandı.

ZARE BAHÇIVAN

Şarkıcı ve sinema oyuncusu...

14 Ağustos 1924'te İstanbul'da doğdu. Protestan okulundaki ilk eğitiminin ardından Getronagan Ermeni Lisesi ve Güzel Sanatlar Akademisi'nden mezun oldu. Müzikle ilgilenen Zare Bahçıvan, bir çok beste yaptı ve şarkıcı olarak gece kulüplerinde sah-

neye çıkmaya başladı. Müzikle birlikte tiyatroyla da ilgilendi. "Antevin Bebeği" adlı bir fotoromanda rol alan Zare Bahçıvan, 1960'da Dr. Arşavir Alyanak'ın yönettiği "Satın Alınan Adam" adlı filmde Göksel Arsoy ve Belgin Doruk ile birlikte rol aldı. Müzik hayatını uzun yıllar sürdürdü.

ZARE CİRİTYAN (1923-1998)

Dekoratör ve film işletmecisi...

1923'te İstanbul'da doğdu. Sıvacı ustası bir babanın oğlu olan Zare Cirityan, küçük yaşlarında marangozluk mesleğine girdi. Ustalaştığı yıllarda Feriköy'de kendine bir marangoz atölyesi açtı. İstanbul'un çeşitli sinema salonlarına koltuk yaptı. 1948'de Mecidiyeköy'deki Atlas Film Platosuna dekoratör olarak girdi. Atlas Film Şirketi'nin 1948-1950 yılları arasında çektiği "Dümbüllü Macera Peşinde", "Efe Aşkı", "Ayşe'nin Duası", "Çığlık", "Dinmeyen Sızı", "Efsuncu Baba", "Uçuruma Doğru", "Bir Fırtına Gecesi" gibi filmlerin dekorlarını hazırladı.

Zare Cirityan, 1951'de Beyoğlu Tepebaşı'ndaki Kemal Film Platosuna geçti. 1961 yılına kadar Kemal Film Şirketi'nin çektiği filmlerin tamamında sanat yönetmenleri Saim Nahit Bilge ve Yüksel Tanık'ın yanında dekoratör olarak görev aldı. Kemal Film Platosunda çekilen "İstanbul Kan Ağlarken", "İngiliz Kemal Lavrense Karşı", "Kanun Namına", "Öldüren Şehir", "Görünmeyen Adam İstanbul'da", "Kanları ile Ödediler", "Kardeş Kurşunu", "Altın Kafes", "Berduş", "Beraber Ölelim", "Düşman Yol-

© Ali Can Sekmeç

© Ali Can Sekmeç

ATLAS FİLM **DUDAKTAN KALBE** Reji: Şadan KAMİL

ları Kesti", "Kırık Plak", "İki Aşk Arasında", "Cilalı İbo Tophane Gülü", "Mahalleye Gelen Gelin" gibi 50'den fazla filmin dekorlarını kurdu.

Zare Cirityan, 1950'li yıllarda Kemal Film dışında bu platoyu kullanan Işık Film, Yakut Film, Erman Film, Duru Film, Kulüp Film, Halk Film gibi şirketler içinde dekorlar hazırladı. Işık Film için "Son Gece", Yakut Film için "Piç/Kahpe Dünya", Halk Film için "Şehitler Kalesi", Duru Film için "Şoför Nebahat", Kulüp Film için "Haram Lokma" gibi filmlerde çalıştı. Zare Cirityan, tüm set dekoratörlüğü döneminde 100'den fazla filmde çalıştı.

Zare Cirityan, Kemal Film Platosunda çalışırken marangoz atölyesini kapatmadı. Feriköy'den Alibeyköy'e taşıdı. 1962'de sinema salonları için koltuklar üretmeye devam etti. Sinema salonu sahipleriyle kurduğu yakın dostluk sayesinde 16mm film işletmesi yapmaya başladı. Savaş Film adıyla kurduğu işletme şirketinde bir çok yerli ve yabancı filmin 16mm'lik kopyasını işletmeye girişti. Kısa zamanda 1500 filmlik bir arşiv kurdu. İstanbul'un Yenikapı, Alibeyköy, Kanlıca, Beykoz ve Kuzguncuk semtlerinde yazlık bahçe sinemaları açtı. 1980'de sinema işlerini azaltmaya başlayan Zare Cirityan, yakalandığı Parkinson hastalığı nedeniyle 1989'da sinema piyasasından tamamen uzaklaştı. Zare Cirityan 29 Ekim 1998'de İstanbul Feriköy'de yaşama veda etti.

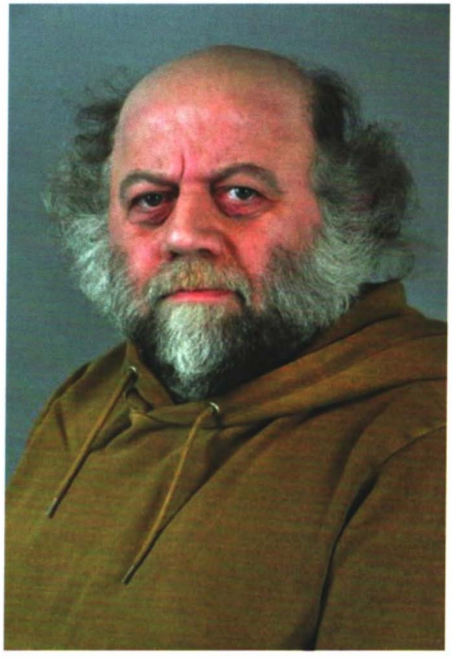
ZARUHİ DEĞİRMENCİ

Tiyatro ve sinema oyuncusu...

Sinemaya 1952'de Dr. Arşavir Alyanak'ın yönettiği "Onu Ben Öldürdüm" adlı filmde karakter oyuncusu olarak başladı. Ermeni tiyatrolarında sahneye çıkan Zaruhi Değirmenci, 1953'te Lütfi Ö. Akad'ın yönettiği "Katil" adlı polisiye filmde son kez rol aldı.

ZAVEN ÇİĞDEMOĞLU

Sinema oyuncusu...

3 Ağustos 1960'da İstanbul'da doğdu. Pangaltı Ermeni Lisesi'nin ardından Boğaziçi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü'nden mezun oldu. Sinemaya 1986'da Sinan Çetin'in yanında başladı. Plato Film ekibi içinde uzun yıllar çalıştı. Bir çok reklam filminde ve müzik klibinde oynayan Zaven Çiğdemoğlu, Veli Çelik, Eyüp Boz, Aylin Tinel ve Gürol Filiz gibi genç yönetmenlerin kısa filmlerinde rol aldı. 1995'te Sinan Çetin'in yönettiği "Bay E" adlı filmle ilk kez sinema kamerası karşısına geçti. Ardından 1996'da "Bir Aşkın Bittiği Yer" (tv), 1999'da "Propaganda", 2000'de "Komser Şekspir", 2002'de "Romantik", 2005'te "Banka" ve 2007'de "Amerikan Traşı" adlı filmlerde rol aldı. Zaven Çiğdemoğlu uzun zamandır sinemadan uzakta yaşamaktadır.

ZEPÜR HANIMYAN

Sanat yönetmeni...

1948'de İstanbul'da doğdu. İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Yüksek Resim Bölümü Prof. Adnan Çoker Atölyesi'nden mezun oldu. Bir süre resim öğretmenliği yaptı ardından İstanbul Şehir Tiyatroları'nda sahne ressamı olarak çalışmaya başladı. Serbest ressam olarak hazırladığı tabloları çeşitli sergilerde yer aldı. Zepür Hanımyan, sinemaya 1986'da Atıf Yılmaz'ın yönettiği "Değirmen" adlı filmde sanat yönetmenli-

ği yaparak başladı. Aynı yıl yine Atıf Yılmaz'ın yönettiği "Asiye Nasıl Kurtulur" adlı filmin dekorlarını hazırladı. Zepür Hanımyan, 1987'de Şahin Kaygun'un yönettiği "Afife Jale" ve İrfan Tözüm'ün yönettiği "Rumuz Goncagül" adlı filmlerin dekor ve kostümlerini düzenledi. 1992'de Erden Kıral'ın yönettiği "Mavi Sürgün" ve 2001'de Barış Pirhasan'ın yönettiği "Oda Beni Seviyor" adlı filmlerde kostüm sorumlusu olarak çalışan Zepür Hanımyan, bir çok televizyon programına dekor ve kostüm tasarladı, tiyatro ve dans gösterileri için kostümler hazırladı. 1997 yılından beri Uluslararası Eskişehir Festivali'nin Çocuk Etkinlikleri'nde çevre düzeni hazırlayan Zepür Hanımyan'a 2009'da 12. Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali'nde "Bilge Olgaç Başarı Ödülü" verildi.

© Ali Can Sekmeç

ZOZO DALMAS (1905-1988)

Sinema ve tiyatro oyuncusu, şarkıcı ve dansçı...

1905'te İstanbul'da doğdu. Asıl adı Zoe Stavridu'dur. 1911'de ailesiyle birlikte Selanik'e göç etti. Selanik Rum İlkokulu'nun ardından 1918'de Odeon Grekou Konservatuarı'nda girerek piyano ve şan dersleri aldı. Bir süre İtalya Milano'da dans eğitimi gördü. 1924'te Apollo Tiyatrosu'nda Elsa Engel yönetiminde sahnelenen "Leblebici Horhor Ağa" adlı Türk operetinin korosunda yer aldı ve ilk kez profesyonelce dans etti. Kısa zamanda sesinin güzelliği ve gösterişli danslarıyla tiyatronun operetlerinde primadonnalığa yükseldi. Zozo Dalmas'ın ünü kısa zamanda başta Yunanistan olmak üzere Türkiye, Suriye, Kıbrıs ve Mısır gibi Akdeniz havzası ülkelere de ulaştı. Buralara yaptığı turneler sırasında büyük beğeni topladı.

© Ali Can Sekmeç

© Ali Can Sekmeç

Zozo Dalmas, 1933'te Samarcis Tiyatrosu ile birlikte turne yapmak üzere İstanbul'a geldi. Beyoğlu'nda Fransız Tiyatrosu 'nda gösteriler yaptı. Dönemin tek Türk film yapımcısı olan İpekçi Kardeşler, Zozo Dalmas'ın gördüğü ilgiden faydalanarak, onu 1934'te yönetmenliğini Muhsin Ertuğrul'un yaptığı "Cici Berber" adlı operet filminde başrolde oynattı. Aynı yıl yine Muhsin Ertuğrul'un yönettiği "Milyon Avcıları" ve "Leblebici Horhor Ağa" adlı filmlerde de rol alan Zozo Dalmas, aynı tarihlerde sahneye çıktığı Beyoğlu Tokatlıyan Oteli'nin salonunda Atatürk'ün huzurunda da gösteri yaptı ve takdir topladı.

Zozo Dalmas, 1934'te aynı tiyatroyu kullanan Lütfullah Sururi yönetimindeki Halk Opereti'ne konuk oyuncu olarak katıldı. 1935'te Atina'ya dönen Zozo Dalmas'ın fotoğrafları ünlü Yunan sigarası "Sante" nin üzerine konuldu. Zozo Dalmas, 1933'te "Miss Lawyer" ve 1934'te "İn the Waves of Bosphorus" adlı iki Yunan filminde başrolde oynadı ve dans sahnelerinin koreografisini üstlendi.

1936-1937 tiyatro sezonunda Sururi Kardeşler'in aile tiyatrosu Halk Opereti'nin yönetmenliğine getirilen Raşit Rıza Samakov'un davetiyle yeniden İstanbul'a gelen Zozo Dalmas, Halk Opereti'nin bir çok müzikal oyununda söylediği şarkıları ve danslarıyla büyük sükse yaptı. 1940'larda sanat kariyerine Atina'da devam eden Zozo Dalmas, rebetiko şarkılarının efsane ismi şarkıcı, besteci Vasili Tsitsanis ile çalışmaya başladı. 1950'lerde rebetiko şarkıları okudu ve plaklar doldurdu. 1957'de sahnelerden ayrıldı. 1970'lerde artık unutulmuş bir isimdi. İçine düştüğü ekonomik sıkıntılar Zozo Dalmas'ı iyice fakir düşürdü. 2 Ağustos 1988'de Atina'daki bir huzur evinde yaşama veda etti.

© Ali Can Sekmeç

© Ali Can Sekmeç

Kaynakça

Ali Can Sekmeç (Büyülü Fener Bekçisi: Necip Sarıcıoğlu) 2013

Ali Can Sekmeç (Türk Sinemasında Görüntü Yönetmenleri) 2014

Ali Can Sekmeç (Türk Sinemasında Kadın Yönetmenler) 2015

Ali Can Sekmeç (Altın Portakallı Sanatçılar) 2016

Agah Özgüç (Türk Film Yapımcıları Sözlüğü) 1996

Agah Özgüç (Yapımcılar, Filmler ve Afişler) 2010

Agop Ayvaz (Kulis Dergisi Koleksiyonu) 1946-1996

Agop Ayvaz (Haftalık Resimli Perde) 1952

Asiye Korkmaz-Yüksel Aktaş (Türk Sinemasında Kadın Oyuncular) 1999

Aşot Madatyan (Sahnemizin Değerleri/1. Cilt) 1943

Aşot Madatyan (Sahnemizin Değerleri/2. Cilt) 1944

Atilla Dorsay-Turan Gürkan (Sinema Ansiklopedisi) 1982

Barbro Karabuda (Zeytin Ağacının Gölgesinde) 2008

Bercuhi Berberyan (Aram Gülyüz, Yeşilçam'ın En Üretken Muzip Yönetmeni) 2017

Burhan Arpad (Direklerarası) 1984

Edip Akın (Harmankaya) 1948

Erman Şener (Ses Sanatçılar Ansiklopedisi) 1970

Giovanni Scognamillo (Yeşilçam'dan Önce Yeşilçam'dan Sonra) 1996

Hafi Kadri Alpman (Portreler) 1972

Hüdavendigar Onur (Ermeni Portreleri) 2005

Jak Deleon (Beyoğlu'nda Beyaz Ruslar) 2003

Kevork Pamukçuyan (Biyografileriyle Ermeniler) 2003

Kevork Pamukçuyan (Zamanlar, Mekanlar, İnsanlar) 2003

Levon Panos Dabağyan (Sanat Dünyamızda Ermeniler) 2012

Lütfi Gökmen (Yıldızlar Hazinesi/Pin-Ups) 1954

M. Nihat Özön-Baha Dürder (Türk Tiyatrosu Ansiklopedisi) 1967

Memduh Ün (Futbolcudan Yönetmen) 2012

Muhsin Ertuğrul (Benden Sonra Tufan Olmasın) 1989-2007

Mustafa Gökmen (Eski İstanbul Sinemaları) 1991

Mustafa Gökmen (Türk Sinema Tarihi) 1989

Nubar Terziyan (Ne İdim Ne Oldum) 1995

Orhan Türker (Pera'dan Beyoğlu'na) 2016

Osman Nebioğlu (Türkiye'de Kim Kimdir Ansiklopedisi) 1961-1962

Recep Ekicigil (Artist Dergisi Koleksiyonu) 1960-1967

Sezai Solelli (Yıldız Dergisi Koleksiyonu) 1938-1953

Şarasan (Türkiye Ermenileri Sahnesi ve Çalışanları) 2008

Şevket Rado (Ses Sinema Dergisi Koleksiyonu) 1961-1984

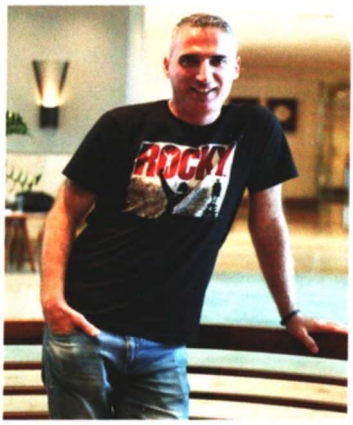
Yervant Gobelyan (100 Yıla Damgasını Vuranlar) 2001

Yorgo Bozis-Sula Bozis (Paris'ten Pera'ya Sinema ve Rum Sinemacılar) 2014

Zeki Tükel (Bizim Yıldızlar Ansiklopedisi) 1952

Ali Can Sekmeç

Sinema araştırmacısı ve tv yönetmeni...

1968'de İstanbul'da doğdu. Taksim Atatürk Erkek Lisesi ve Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Akademisi Sinema-Televizyon Bölümü'nü bitirdi. 1985 yılından itibaren 10 kadar sinema filmi, tv dizisi ve reklam filminde oyunculuk yaptı. 1987 yılında İFSAK Sinema Kursları'na katılarak Işıl Özgentürk'ten senaryo dersleri aldı. Sinema Televizyon öğrencisiyken 5 tane kısa film çekti. Sami Şekeroğlu, Lütfi Ö. Akad, Halit Refiğ, Duygu Sağıroğlu, İlhan Arakon Memduh Ün ve Nedim Otyam'ın öğrencisi oldu. Çocuk yaşlarından itibaren Türk sinemasına ait görsel malzemeler toplamaya başladı. Bugün binlerce parçaya ulaşan nitelikli sinema görsel malzemesinin (fotoğraf, afiş, lobi, el ilanı vs...) sahibi oldu. Türk sineması üzerine kaleme aldığı yazılarını ilk kez 1999'da Klaket sinema dergisinde yayınladı. Yazarlığı Geceyarısı Sineması, Antrakt, Altyazı, Sarmaşık Kültür, Sinema Türk, Sarıyerde Yaşam, 1453, Film Arası, Modern Zamanlar, Rabarba gibi popüler dergilerde sürdürdü. Agos'ta popüler biyografi yazıları yazdı. 2005'de bir grup arkadaşıyla Cronicle/Hayat Ağacı dergisini kurdu ve yayın kurulunda yer aldı. Burada uzun süre popüler kültür araştırma yazıları yayınladı. Halen Film Arası sinema dergisinde tanıdığı eski Yeşilçamlı oyuncuların yaşamlarını "Film Gibi Hayatlar" adlı köşesinde yazmaktadır.

Ali Can Sekmeç, 2003, 2004, 2009 ve 2010 yıllarında Antalya Altın Portakal Film Festival'inde sergiler açtı. Antalya, Malatya ve Ankara Film Festivali için hazırlanan bir çok yayına görsel malzeme desteği verdi ve yazarlık yaptı. 2004 yılında Türker İnanoğlu Vakfı adına "5555 Afişle Türk Sineması" adlı kitap çalışmasına arşiv desteği verdi ve editörlüğünü üstlendi. Birçok tematik kitapta Türk sineması bölümlerini ya da maddelerini kaleme aldı. 1990'lı yıllardan itibaren televizyon dünyasında çalışmaya başlayan Ali Can Sekmeç, kültür ve sanat içerikli pek çok programda danışmanlık, genel koordinatörlük, metin yazarlığı ve yönetmenlik yaptı. Bir Yudum İnsan, Konuşan Yeşilçam, Yaşamdan Dakikalar, Türkiye'nin Hatıra Defteri, Sinema Benim Aşkım, Kaba Kurgu gibi çok bölümlü belgesellerde araştırmacı, metin yazarı, kurgu yönetmeni ve yönetmen olarak yer aldı. Cem Kaya'nın yaptığı "Motor, Kopya Kültürü ve Türk Sineması" (Remake, Remix, Rip-Off About Copy Culture & Türkish Pop Cinema) adlı ilgi uyandıran Almanya yapımı belgeselin de danışmanlığını üstlendi. 2001-2011 yılları arasında Filmsan Vakfı yönetim kurulu üyeliğinde bulunan Ali Can

Sekmeç, 2008 yılından bu yana Frankfurt Türk Film Festivali'nin (Türkisches Film Festival Frankfurt) baş danışmanı olarak görev yapmaktadır. 2014 yılında TÜRSAK Vakfı ve Beyoğlu Belediyesi'nin ortaklaşa düzenledikleri "100. Yılında Türk Sinemasının On'ları" adlı seçim için sinema sektöründen oluşturulan 100 kişilik değerlendirme jürisinde yer alan Ali Can Sekmeç, halen sinema yazarlığı ve televizyon çalışmalarını birlikte sürdürmektedir.

Kitapları

O İsimler O Yüzler (2004), Yeşilçam'ın Yolculuğu Yolculuğun Yeşilçam'ı (2004), Ben Komik Bir Kadın Değilim: Adile Naşit (2005), Mahallemizin Sevgilisi: Efgan Efekan (ortak kitap-2006), Yusuf Sezgin (ortak kitap-2007), Film Gibi Hayatlar: Sezer Sezin-Muhterem Nur (2008), Beyaz Güvercin: Nedret Güvenç (2009), Romantik: Muzaffer Tema (2009), Siz Benim Filmlerimle Büyüdünüz: Ülkü Erakalın (2009), Emeğin İzinde Bir Sinemacı: Ertem Göreç (2010), Belgesel Bir Hayat: Behlül Dal (2010), Gülen Adam: Erol Günaydın (2010), Gülmekle Ağlamak Arasında: Ayşen Gruda (2010), Türk Televizyon Dizileri 1974-1995 (2011), Son Yeşilçam'lı: Mehmet Dinler (2011), Komediye Adanmış Bir Ömür: Halit Akçatepe (2011), Beyaz Kuğu: Hülya Koçyiğit (2011), Son Romantik: Ediz Hun (2011), Filmleriyle Cüneyt Arkın (2011), Sinemada Yarım Asır: Hülya Koçyiğit (2012), Türk Televizyon Dizileri 1974-2011 (2012), Büyülü Fener Bekçisi: Necip Sarıcı (2012), Renkler ve Sesler: Duygu Sağıroğlu (2012), Filmleriyle Türkan Şoray (2012), Filmleriyle Kadir İnanır (2012), Kendine Benzeyen Adam: Münir Özkul (2012), Türk Sinemasında 50 Yıl: Türker İnanoğlu (2012), Altın Portakallı Sanatçılar 1964-2012 (2013), Bir Zarafet Elçisi: Filiz Akın (2013), Acı Bende Saklı: Muhterem Nur (2013), Kahkaha Kralı: Kemal Sunal (2013), Tatlı Sert: Eşref Kolçak (2013), Filmleriyle Murat Soydan (2013), Türk Sinemasında Görüntü Yönetmenleri 1914-2014 (2014), Türk Sinemasının Ödül Yolculuğu (2014), Türk Sinemasının Yorgun Savaşçısı: Halit Refiğ (2015), Türk Sinemasında Kadın Yönetmenler (2015), 2014 Türk Sineması Yıllığı (2015), Serdar Gökhan (2015), Yüzleşme: Perihan Savaş (2015), Sarı Kordela: Fahri Kayahan (2015), Altın Portakallı Sanatçılar (2016)

TÜRK SİNEMASINDA AZINLIKLAR VE YABANCILAR

ALİ CAN SEKMEÇ

1998'de başlamıştım onları araştırmaya... Türk sinema tarihinin önemli bir bölümünde, onların imzası vardı. Her türlü imkansızlığa ya da olumsuzluğa rağmen, emek vermişlerdi Türk sinemasına... Güzel anılarla donanmışlardı sinema hayatları boyunca... Ve doğal bir sonucun, unutulmuşluğun içine yuvarlanmışlardı. Böyle bir kitap hazırlamak fikri o zaman canlandı sinefil beynimde... Oturdum günlerce onların isimlerini toparladım. Sonra bir dedektif gibi peşlerine düştüm onların... Araştırmalarım sırasında özellikle Rum ve Ermeni asıllı Türk sinemacılarının yaşayanlarıyla kimi zaman kendi evlerinde kimi zaman huzurevlerinde ya da farklı mekanlarda yüz yüze konuştum. Bir çeşit sözlü tarih çalışmasına dönüştü sohbetlerimiz... Bir kitapta toplanacaklarını duyduklarında gözyaşları karışmıştı sohbetlere... Tabii ölenlerin sayısı oldukça fazlaydı. Önce onları tanıyanları aradım. Eski arkadaşları üzerine bir çok bilgiler veren sinema emekçileriyle bir araya geldim. Notlar... Telefonlar... Adresler... ve en önemlisi anılar önüme serildi.

54
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
ANTALYA
FİLM FESTİVALİ FILM FESTIVAL
EKİM / OCTOBER 21-27, 2017

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Katkılarıyla

Sinema Genel Müdürlüğü
Antalya Büyükşehir Belediyesi
Anser

www.antalyaff.com /AntalyaFF